

**ARBEIDERNES
FAGLIGE LANDSORGANISASJON**

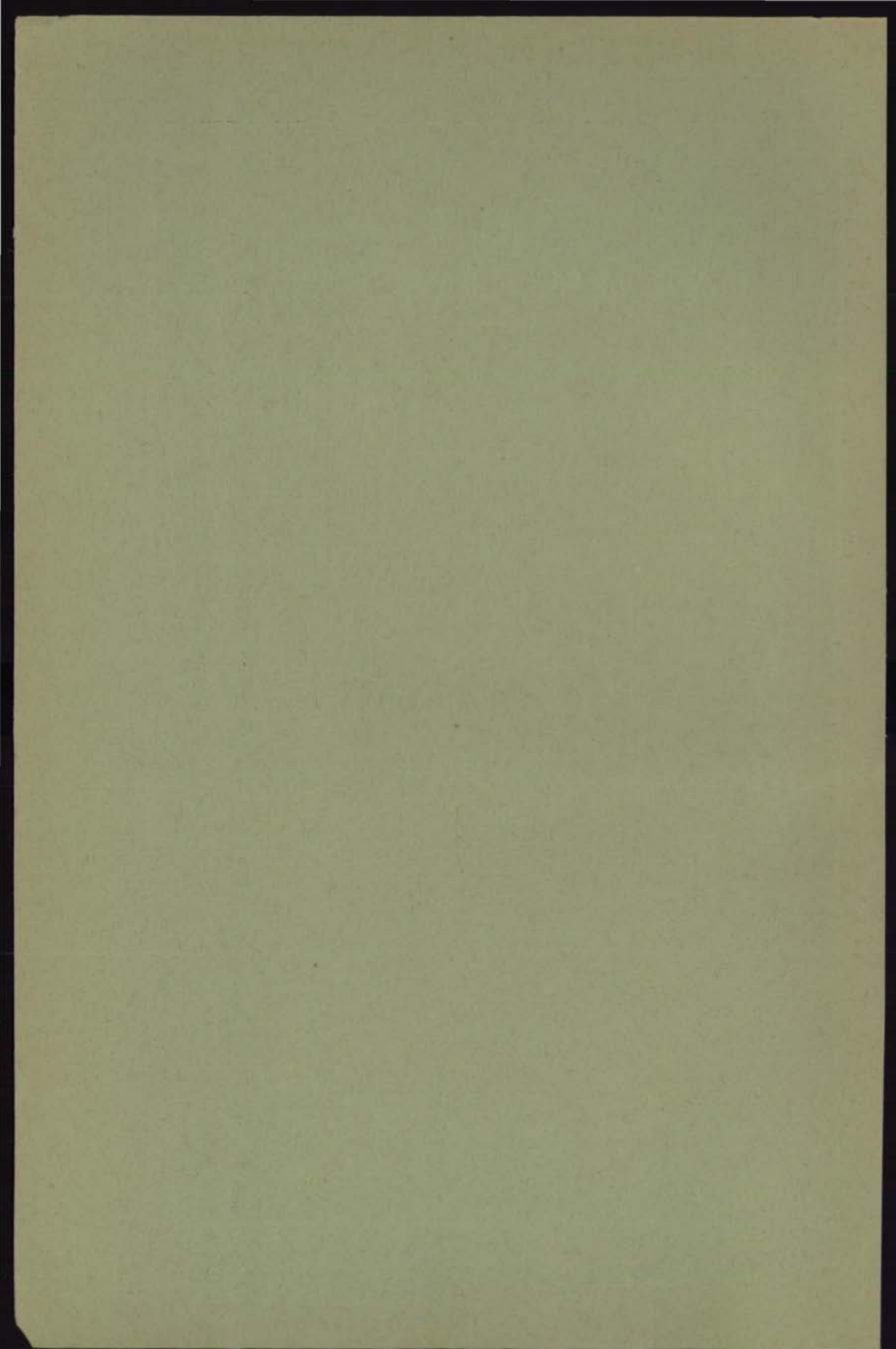

**KONGRESSEN
1931**

DAGSORDEN OG PROTOKOLL

**OSLO 1931
ARBEIDERNES AKTIETRYKKERI**

ARBEIDERNES FAGLIGE LANDSORGANISATION

KONGRESSEN 1931

DAGSORDEN OG PROTOKOLL

REFERATET UTARBEIDET AV
ERLING LIAN

ANBETTERTE TÄGLIGE JÄZBOORGANISATION

KONGRESSEN

1931

DEUTSCHER VERBAND FÜR KONGRESS

Sakregister.

	Side
I. Dagsorden:	
Arbeiderbeskyttelsesloven (arbeidervernlovgivningen)	29, 65
Arbeideridretten	47, 67
Arbeidsløsheten og arbeidstidsspørsmålet	64
Arbeidervern	93
Dagsorden	3
De arbeiderfiendlige lover	49, 79
Den faglige situasjon	16, 64
Diverse forslag	50
Fellesoverenskomsten mellom N. K. L. og A. F. L.	77
Folkets Hus fond	15
Forretningsorden	4
Forsikringskassene	91
Internasjonale spørsmål	30
Kooperasjonen	47
Lovforandringer	5
Organisasjonsformene	34
Revisjons- og regnskapsordningen innen fagorganisasjonen	49, 85
Skole- og studievirksomheten	45
Unge arbeidere og lærlinger	66
 II. Protokollen:	
<i>Kongressens åpning</i>	97
Halvard Olsens åpningstale	97
Gjestenes hilseener	101
<i>Navneoprop</i>	107
<i>Fullmaktene</i>	112
Kongressen og den russiske Landsorganisasjon	113
<i>Vedtagelse av forretnings- og dagsorden</i>	114
Konstituering	115
Telegrammer	117, 125, 138, 170
<i>Behandling av beretningene</i>	117
Muntlig beretning for 1930	120
Konflikten i „Arbeidet“, Bergen	124
<i>Regnskapene</i>	125, 138
<i>Lovforandringer</i>	138 o. fl. 182, 186
Samorganisasjonene og kontingenten	141
Kontingenten og D. N. A.	145
Kontingentforslagene oversendes sekretariatet	149
Kontingenten fastsettes	164 o. fl. 170, 182
<i>Samorganisasjonene under debatt</i>	150, 163
<i>De arbeidsløse anmelder en deputasjon</i>	163
<i>Propagandamøte for norske varer</i>	170
Norske varer og kjøp av disse	373
<i>Lovenes ikrafttreden</i>	186
<i>Den faglige situasjon</i>	186
Rasjonaliseringen og arbeidsløsheten	186
Arbeidsløshetsstrygd — flertallets synspunkt	202
— mindretallets —	204

	Side
Dirigentene vil ordne debatten	205
Redaksjonskomiteen får arbeide	213
Tariffrevisjonen og den faglige taktikk	224 o. fl. 228, 252
Redaksjonskomiteens innstilling	274 o. fl.
Bygningsarbeidernes og redaksjonskomiteens innstilling	277
De arbeidsløses henvendelse til kongressen	215
Arbeidsløsheten og arbeidstidsspørsmålet	219
En tilbakevisning	222
Redaksjonskomiteen utvides	241
Lie i redaksjonskomiteen	276
<i>Kongressen fastslår at 3 tillitsmenn skal velges.</i>	227
<i>Nasjonalteatret innbyr kongressen</i>	212
<i>Internasjonale spørsmål.</i>	252
Internasjonale forbindelser	253, 264
Arbeidsbyrået i Genf	255, 264
Sjømennene får reise til Genf	272
En protokollasjon	277
<i>Arbeidsbyråets virksomhet skal utredes</i>	274
<i>Voteringer ved navneoprop</i>	175, 272, 278
<i>Kooperasjonen.</i>	280
Overenskomst mellom N. K. L. og A. F. L.	291
Skrivelse fra kooperative funksjonærer og arbeidere	293
N. K. L.s representant tar avskjed med kongressen	297
<i>Fagkongressen i Samfundet</i>	297
<i>Organisasjonsformene</i>	298
Redaksjonskomiteen atter i virksomhet	320
Redaksjonskomiteens innstilling vedtas	360
<i>Arbeidervernlovgivningen</i>	320
Unge arbeidere og lærlinger	324 o. fl. 332, 333
Arbeiderbeskyttelsesdebatten fortsetter	325
<i>Skole- og studievirksomheten</i>	333
<i>Arbeideridretten</i>	336
Skytternes henvendelse	336, 343
<i>Valg.</i>	343
Formannen	344
Næstformann (kasserer)	347
Sekretæren	347, 353
Sekretariatet foreslåes utvidet	354
Sekretariatvalget	354, 359
Madsens stilling i A. F. L.	356
Protokoll- og desisjonskomité	383
Tvistenevnd	383
Organisasjonsutvalget	383
<i>Diverse forslag</i>	344, 350, 370
Henstillinger oversendes sekretariatet	370
Forslag oversendes sekretariatet	332
Konflikten ved Minde Chokoladefabr.	349
<i>De arbeiderfiendtlige lover</i>	363
<i>Revisjons- og regnskapsordningen innen fagorganisasjonen.</i>	375
Rjukanforslaget vedtas	383
Regnskaps- og kontingentsystemet	384
<i>Forsikringskassene</i>	385
<i>Arbeidervern</i>	387
<i>Andragender</i>	387
Sjømennene	389
Barber- og Frisørsv. Forbund	389
Norsk Sangerforbund	390
<i>Den revolusjonære fagopposisjon og konflikten i „Arbeidet“</i>	390
<i>Avslutning.</i>	392
<i>Kongressens beslutninger</i>	395

Person- og taleregister.

- Aamodt, Arnt, 129.
Abrahamsen, Olaf, 159, 162, 172, 232, 247.
Amundsen, Adolf, 287, 370.
Amundsen, Paul, 357.
Andersen, Frithjof, 296, 343.
Andersen, Witalis, 137.
Andresen, C. J., 357.
Apalnes, Nils, 156.
Arnesen, Edv., 118, 137, 311, 316.
Arntzen, Anders, 144, 315, 353.
Arntzen, Arne H., 120, 126, 144, 205, 222, 357.
Aune, Nils, 136, 349, 360, 383.
- Bakke, E, 356.
Bakken, Lars, 133, 156, 233, 263.
Berby, Arthur, 160, 171, 213, 271, 311, 349.
Berentsen, Bernh., 243, 348, 355.
Berg, Jens, 114, 116, 148, 172, 341, 342, 349, 356.
Bergseth, Malfred, 238, 314.
Birkeland, Anders, 210, 263, 264, 268, 270, 308, 311.
Blom, Edv., 227.
Borgersen, Erland, 132.
Borgersen, Wilhelm, 391.
Braathen, Gunnar, 317.
Bratsberg, Karl, 208.
Bratvold, A., 209, 340.
Bunæs, Sigurd, 160, 290, 342, 373.
Böckmann, Erling, 223, 248.
Børsum, H. L., 171, 387.
- Collier, Josef, 314.
- Dahl, Thorbjørn, 207, 352.
Didriksen, J., 214, 342, 356.
- Eli, L., 297.
Eriksen, Edvard, 239.
Eriksen, Hans, 127, 128, 136, 140, 143, 148, 149, 155, 160, 173, 232, 244, 270, 317, 335, 346, 347, 353, 354, 356.
Eriksen, Olaf, 169, 315, 349.
Ertresvåg, Ivar, 112, 113, 114, 115, 129, 131, 135, 142, 154, 163, 170, 205, 221, 222, 243, 269, 308, 313, 335, 348, 362, 369.
Evensen, Lars, 147, 158, 205, 294.
- Fladeby, Hans, 218, 228, 236, 280, 294, 314, 340, 355.
Flood-Engebreetsen, 145, 210.
Forbord, Sigurd, 168, 298, 309, 349, 355, 358, 383.
Fossum, Olav, 317, 359.
Furuskjæg, K., 130, 271.
- Gerhardsen, Einar, 233, 247, 297, 348, 356, 358.
Gjesteby, Omar, 295, 341.
Gundersen, A. E., 124, 126, 131, 145, 149, 166, 222, 227, 260, 263, 268, 271, 325, 348, 392.
Gundersen, Hans, 120.
- Haarvik, Karl, 143.
Hagen, Søren, 175, 297, 358.
Hansen, Frank, 207.
Hansen, Henry, 185, 375.
Hansen, Kristian, 119, 162, 314, 383.
Hansen, Nils, 231.
Hansen, Richard, 168, 261, 263, 268, 295, 332, 357, 373, 389.
Hanæs, Thoralf, 116, 126, 157, 228, 348, 356, 358, 360.
Hartmann, W. A., 373.
Haugen, O. M., 140, 237, 308, 312.
Heggland, Nils, 210, 360.
Henriksen, Torbjørn, 132, 165, 173, 287, 320, 334.
Hindahl, Olav, 174, 204, 223.
Hoff, Johan, 245, 294, 295, 341, 373.
Hofmo, Rolf, 341.
Holthe, Amandus, 348, 374.
Hulthin, Johs., 133, 161, 163, 166, 167, 333, 348.
Hultmark, A. W., 146, 147, 167, 220, 223, 237, 244.
- Indrebø, A., 101.
- Jakobsen, Henry, 383.
Jensen, Bernt, 240, 315, 326, 328, 353.
Jensen, Josef, 228, 252, 349.
Jensen, Knud V., 103, 392.
Johansen, Frantz O., 239, 269, 271.
Johansen, Hans, 112, 113, 214, 230, 277, 326, 355.

- Johansen, Ludvig, 327.
 Johansen, Ole, 317, 326, 327, 347, 349.
 Johansen, Oscar, 242.
 Johannessen, Clement, 133, 137.
 Johannessen, Eugen, 213.
 Johansson, Johan Olov, 101, 269.
 Juell, Andreas, 106, 285, 289, 296, 297.
 Jønsson, Halfdan, 134, 165, 320.
- Karlsen, Alb., 144, 162, 213, 348.
 Karlsen, Konrad, 162, 206, 288, 316.
 Karlsen, Oskar, 136, 174.
 Kiil, Erling, 157, 263, 354, 356.
 Knudsen, Jørgen, 383.
 Kristensen, Kr., 173.
 Kvale, Nils, 140, 206, 319, 362.
 Kvande, John, 249, 353.
 Kvalsnes, Anton, 353.
- Larson, Josef, 240, 290.
 Lie, Trygve, 128, 134, 266, 268, 270, 342,
 343, 357, 358, 363, 369.
 Lund, Robert, 355, 366.
 Lund-Olsen, Wm., 113, 115, 116, 117,
 119, 126, 127, 136, 159, 167, 206, 234,
 252, 261, 264, 319, 325, 339, 342, 392.
 Lähde, E., 104.
- Madsen, Alfred, 186, 356, 357, 358.
 Marthinsen, Øistein, 120, 132, 135, 138,
 166, 171, 221, 228, 263, 355, 359, 384.
 Michelsen, H., 267.
 Moe, O. C., 115, 116.
 Mørk, Edw., 142, 185, 205, 243, 308,
 318, 348, 353.
- Nedberg, Karl, 135, 358.
 Nerland, Ole, 144, 157, 163, 170, 215,
 240, 271, 342, 350, 352, 357, 359.
 Nielsen, Aslak, 136.
 Nielsen, Waldemar, 169, 202, 224.
 Nilssen, Harry, 249.
 Nilssen, Magnus, 106, 393.
 Norheim, Nils, 123, 161, 212, 220, 357.
 Nordahl, Konrad, 143.
 Næss, Nic., 116, 128, 131, 137, 360, 383,
 385.
- Olsen, Adolf, 139, 158, 209.
 Olsen, Ambrosius, 115, 208, 214, 239,
 262, 347, 358, 381, 382.
- Olsen, Halvard, 97, 107, 111, 114, 119,
 120, 139, 143, 149, 167, 175, 225, 274,
 277, 297, 312, 348, 362, 381, 393.
 Olsen, Ingvald, 212, 251, 374.
 Olsen, Erling, 169, 215.
 Ommundsen, Ommund, 124, 130, 145,
 240, 268, 288, 341.
- Rasmussen, Enok, 355.
 Rosenløv, K., 362, 383.
 Rothaug, Kr., 159, 160, 230, 358.
 Rudlang, E. E., 169, 247, 382.
 Rødås, Justin, 116, 143, 156, 174, 182,
 238, 241, 263, 286, 318.
 Røste, Hans, 315.
- Schultz, Aksel, 185, 229, 238, 245, 277,
 278.
- Sethil, G., 148, 155, 228, 310.
 Simonsen, Simon, 215.
 Skogly, M., 249.
 Sporpind, O., 381.
 Strandli, Martin, 250, 277, 320.
 Strøm, C., 160, 326.
 Strøm, O. L., 148, 159, 271, 355.
 Systad, Chr., 148, 211, 241, 244, 287.
 Söderstrøm, Carl, 107, 342, 393.
 Sørum, Halvor, 116, 117, 118, 123, 124,
 132, 133, 146, 209, 237, 249, 319, 343,
 347, 354, 359, 388, 391.
 Sundsbak, Einar, 354, 355, 357.
- Teigen, Jens, 112, 126, 127, 128, 142,
 146, 174, 183, 222, 282, 290, 293, 296,
 355, 385.
- Torp, Oscar, 125, 127, 130, 137, 218,
 288, 325, 355, 357, 388, 392, 393.
- Tranmæl, Martin, 113, 135, 139, 147,
 223, 227, 249, 257, 264, 267, 270, 272,
 297, 343, 347, 353, 354, 360.
- Tømmeraas, Karl, 116, 127, 157, 167,
 285, 295, 320, 345, 347, 353.
- Vik, Arnfinn, 106, 332.
 Vestad, P. H., 245, 308, 312.
 Volan, Elias, 124, 140, 142, 155, 223, 237,
 241, 251, 277, 311, 315, 317.
- Zakariassen, Emil, 263, 270, 359.
- Ødegaard, Johs. M. P., 241, 316.
 Ødegaard, Joh., 144, 160, 318, 343, 357

DAGSORDEN
OG
FORSLAG MED MOTIVER

U.S. G.

1870

17

18

THE

LIBRARY

Dagsorden

for Arbeidernes faglige Landsorganisasjons
13DE ORDINÆRE KONGRESS I OSLO
søndag 15de februar 1931 og følgende dager:

Kongressen åpnes kl. 12 i Folkets Hus.

1. **Kongressens konstituering.**
  - a) Fullmaktenes godkjennelse.
  - b) Vedtagelse av forretningsorden og dagsorden.
  - c) Valg av 4 ordstyrere og 4 sekretærer.
  - d) Valg av valgkomité og redaksjonskomité.
2. **Beretning og regnskap.**
3. **Lovforandringer.**
4. **Den faglige situasjon.**
  - a) Rasjonaliseringen.
  - b) Arbeidsløsheten og arbeidstidsspørsmålet.
  - c) Tariffrevisjonen og den faglige taktikk.
5. **Arbeiderbeskyttelsesloven (arbeidervernlov-
givningen).**
6. **Internasjonale spørsmål.**
  - a) Internasjonale forbindelser.
  - b) Arbeidsbyrået i Genf.
7. **Organisasjonsformene.**
8. **Skole- og studievirksomheten.**
9. **Arbeideridretten.**
10. **Kooperasjonen.**
11. **De arbeiderfiendtlige lover.**
12. **Revisjons- og regnskapsordningen innen fag-
organisasjonen.**
13. **Diverse forslag.**
14. **Valg.**

Forretningsorden.

1. Møtets forhandlinger er ikke offentlige. Adgangskort for representanter, Arbeiderpartiets presse og tilhørere utstedes av sekretariatet.
2. Til å lede møtet velges 4 ordstyrere. Ordstyrerne ordner innbyrdes møtenes ledelse. Til å føre protokollen velges 4 sekretærer.
- 3 Møtene holdes fra kl 9—1 formiddag og 15—19 ettermiddag.
4. Ingen har rett til å få ordet mere enn 3 ganger i samme sak. Undtagen for innledningsforedrag begrenses taletiden til 10 minutter 1ste og 5 minutter 2nen og 3dje gang.

Ordstyreren har for øvrig når han finner det påkrevet, rett til å stille forslag til ytterligere tidsbegrensning og strek med de inntegnede talere. Til forretningsordenen gis ingen ordet mere enn 1 gang og høist 2 minutter til hver sak.

Talerne skal tale fra den dertil bestemte plass i salen.

5. Forslag må leveres skriftlig til ordstyreren, undertegnet med vedkommendes navn og navnet på den organisasjon han representerer. Intet nytt forslag kan optas efterat det er besluttet satt strek med de inntegnede talere.

Forslag som ingen forbindelse har med de på dagsordenen opførte saker, kan ikke behandles.

6. Alle beslutninger avgjøres ved almindelig flertall. I tvilstilfelle, eller når 20 representanter forlanger det, foregår avstemningen ved navnoprop.
7. I protokollen innføres kun forslagene og avstemningene samt de fattede beslutninger.
8. Protokollen opleses ved hvert møtes begynnelse og for siste møte ved dets avslutning.

Dagsordenens punkt 3.

Lovforandringer.

§ 1.

Fra Bygningsarbeidernes Industrigruppe, Oslo.

Følgende forslag blev i Bygningsarbeidernes Industrigrupes repr.møte mandag den 17 november 1930 enstemmig vedtatt å fremme til kongressen:

Forslag til forandring i Landsorganisasjonens formålsparagraf, punkt 3, punktet tilføies: samt arbeide for gjennomførelse av 6 timers arbeidsdag.

Motivering:

Det er all sannsynlighet for at den fremadskridende tekniske utvikling av industrien og rasjonaliseringen kommer til å kaste flere og flere arbeidere ut i arbeidsledighet og øke den allerede nu store arbeidsledighet. Det gjelder derfor å søke hindret dette ved forkortelse av arbeidstiden til 6 timer pr. dag for alle arbeidere.

Fra sekretariatet.

Spørsmålet kommer op under dagsordenens punkt 4.

Fra Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund.

§ 1. Arbeidernes fagl. Landsorganisasjon i Norge er en sammenlutning av landsomfattende industri- eller fagforbund, og dens formål er:

§ 2. 1. Hovedenhetene innenfor Landsorganisasjonen er de landsomfattende industri- eller fagforbund.

§ 5. I annet avsnits siste punktum forandres ordet «industriforbundene» til forbundene.

Motivering:

Av de forbund som er tilmeldt Landsorganisasjonen nu, må ca. 20 betegnes som fagforbund. Av de øvrige tilsluttede forbund må flere betegnes som bransjeforbund, hvorved kun et fåtall av forbundene kan karakteriseres som landsomfattende industriorganisasjoner.

Landsorganisasjonen har så sent som i 1930 medvirket til stif-

telse av et nytt fag- eller bransjeforbund, som er optatt i Landsorganisasjonen.

Under disse forhold skulde det synes klart, at lovene må endres sådan, at det virkelig kommer til uttrykk hvilke organisasjoner det er som danner hovedenhetene innenfor Landsorganisasjonen.

Fra sekretariatet.

Disse spørsmål kommer til behandling under dagsordenens punkt 7.

§ 3.

Fra Stavanger og omegns fagl. distriktorganisasjon.

§ 3. 3 punktum får sådan tilføielse: Sekretariatet fordeler det hele beløp på samtlige samorganisasjoner.

Fra sekretariatet.

Den nuværende lovbestemmelse dekker helt ut hvad forslaget tilsikter, og forslaget er derfor overflødig.

Fra Norsk Skotøiarbeiderforbund.

Vårt forbund tillater sig å foreslå at følgende bestemmelser utgår av Landsorganisasjonens lover: Lovens § 3, i annet avsnitt som lyder: «Av de heltbetalendes kontingent avsettes 5 øre til Folkets Hus fond», og i samme paragraf, tredje avsnitt, første linje, ordet «videre».

Motivering:

Folkets Hus fond er nu så pass stort at det selv — uten kontingenttilskudd — kan overkomme å bestride det formål som er fastsatt i loven for Folkets Hus fond. Fondets kontantbeholdning, de årlig innkomne bidrag og renter utgjør et så pass stort beløp at det i almindelighet vil kunne klare behovet.

Folkets Hus fond utgjorde pr. 31 desember 1929 kr. 618 321.49, hvorav kr. 447 188.28 var utlånt og resten kr. 171 133.21 var i bank og kasse.

Kontingenten til fondet utgjorde for 1929 kr. 54 750.90. Dette beløp vil i en tre års periode uten renter svare til ca. kr. 162 000.00 og bør efter vår mening kunne anvendes som bidrag til Det norske Arbeiderpartis virksomhet — og da i første rekke som bidrag til valgkampene — stats- og kommunevalgene. Da det er valg annet hvert år — stats- eller kommunevalg — vil partiet kunne gjøre sikker regning på ca. kr. 80 000.00 hvert valgår — et beløp som vel ikke skulde monne så lite.

I tilfelle av at kongressen gir dette forslag sin tilslutning, er det vår mening at det ikke er adgang for sekretariatet eller representantskapet til å yde ytterligere beløp av Landsorganisasjonens midler til politisk virksomhet.

Vi finner det overflødig å innta i loven at denne kontingent skal gå til Arbeiderpartiet. Det vil være tilstrekkelig at det er vedtatt ved beslutning av kongressen.

Når vi foreslår ordet «videre» skal utgå er det som det vil sees av redaksjonelle grunner.

Fra sekretariatet.

§ 3. Sekretariatet vil foreslå at § 3, punkt 1, 1. og 2. ledd forandres således:

«I ordinær kontingent innbetaler de tilsluttede organisasjoner 80 øre pr. medlem pr. måned for sine helt- og 40 øre pr. medlem for sine halvtbetalende medlemmer.

Av kontingenten beregnes 10 øre for heltbetalende og 5 øre for halvtbetalende pr. måned som tilskudd til Det norske Arbeiderpartis presse, opplysnings- og skolevirksomhet.»

Som det fremgår av forslaget vil kontingenten til Landsorganisasjonen bli forhøiet med henholdsvis 10 og 5 øre pr. md. Landsorganisasjonens tilskudd til samorganisasjonene m. v. opprettholdes. Sekretariatet finner å kunne slutte sig til forslaget fra Norsk Skotøiarbeiderforbund ang. Folkets Hus fond, og vil nærmere redegjøre herfor på kongressen.

Det er sekretariatets opfatning, at det er nødvendig å skape en fast ordning, når det gjelder å fremme så viktige spørsmål som arbeiderpressen, opplysnings-, skole- og studievirksomheten. Det er sekretariatets forutsetning at de nærmere bestemmelser angående anvendelsen av disse midler må bli å treffe av Landsorganisasjonens sekretariat i samråd med Arbeiderpartiets centralstyre.

§ 4.

Fra Haugesunds faglige Samorganisasjon.

Haugesunds Samorganisasjon inngår til Arbeidernes faglige Landsorganisasjons kongress med henstilling om å ordne med kontingentinnbetalingen på en betryggende måte for samorganisasjonene over det hele land, så ingen foreninger som nekter å betale sin kontingent til Samorganisasjonen, beholder sine rettigheter.

Subsidiært foreslås følgende lovforandring:

§ 4, punkt 4, første avsnitt, forandres til: Samorganisasjonenes utgifter dekkes av Landsorganisasjonen.

Motivering:

Da det viser sig at en del foreninger bestemt nekter å betale sin kontingent til Samorganisasjonen uten at disse foreninger dermed mister sitt medlemsskap i fagorganisasjonen, er dette uholdbart og er egnet til å skape splid og ødelegger solidaritetsfølelsen foreningene sig imellem.

Vi mener derfor at en forandring heri er høist nødvendig.

Såfremt foreningene obligatorisk skal stå tilsluttet Samorganisasjonen må det etableres en ordning som ikke kan medføre oprivende tilstander innen Samorganisasjonen.

Fra Stavanger og Omegns fagl. Samorganisasjon.

§ 4. Punkt 3 flyttes over til § 11, punkt 1 og at punktets setning «når der er tid til det» går ut. Ordet «kan» i punktets siste punktum ombyttes med «skal».

Fra Hydroarbeidernes Forening, avd. 19, N. K. I.

På møte i Hydroarbeidernes forening 11 november 1930, besluttes å sende følgende forslag til Landsorganisasjonens kongress.

Prinsipielt: Samorganisasjonene nedlegges og avvikles innen utgangen av 1931.

Subsidiært: Spørsmålet om nedleggelse av Samorganisasjonene, utsendes snarest til foreningene til uravstemning. Hvis ikke 60 pct. av de avgitte stemmer er for bibehold, blir de å nedlegge.

Motivering:

Av de mange grunner for nedleggelse av samorganisasjonene, skal her bare nevnes: Samorganisasjonene er ikke blitt og blir vel heller aldri, om de opprettholdes, det de var tenkt å bli: en avløser av forbundene. De er istedet blitt en unødvendig dobbeltorganisasjon som vi ikke har råd til å opprettholde. Av den samlede fagforeningskontingent går ca. 40 pct. til administrasjon når man legger sammen det som går til administrasjon av foreningene, forbundene, Landsorganisasjonen og samorganisasjonene. Dette er for meget og en forenkling er derfor høist påkrevet. Derved vil kontingenten kunne nedsettes, hvilket vil bevirke øket tilslutning til organisasjonen.

Fra Hellefoss Fagforening.

Ophevelse av beslutningen på siste kongress angående foreningenes tvungne medlemskap i samorganisasjonene.

Motivering:

Den oppbygning samorganisasjonene nu har, passer for byer og større industricentrer. Men for foreninger ute i distriktene blir det en unødig kontingent- og representasjonsutgift, som trykker på foreningenes før så vanskelige stilling. Vår forening finner det mest rettfærdig at foreningene selv får avgjøre om de vil stå tilsluttet samorganisasjonen eller ikke.

Fra Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon.

I lovenes § 5 tilføies: «Eller stedlige styrer».

Fra Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon.

Kongressen velger en komité på 5 medlemmer med representanter fra sekretariatet og samorganisasjonene som får i oppdrag å utarbeide

forslag til en omordning av samorganisasjonenes geografiske område. Komiteens innstilling forelegges representantskapet til avgjørelse.

Fra Norsk Kommuneforbund.

Følgende forslag er innkommet til forbundet:

«§§ 4 og 5 i lovene, som er viet samorganisasjonen, utgår; likeledes i § 6 utgår ordet «samorganisasjonenes».»

Fredrikstad kommunale Arbeiderforening.

Hovedstyret som har behandlet saken, fant enstemmig ikke å ville tiltre forslaget.

Fra Kongsvinger typografiske Forening.

Kongsvinger typografiske Forening tillater sig herved å foreslå at lovenes § 4, første ledd, gis følgende ordlyd:

De fagforeninger som er tilsluttet Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og ønsker å slutte sig sammen i faglige samorganisasjoner, har anledning hertil innen grenser som fastsettes nærmere i samråd mellom sekretariatet og de interesserte avdelinger.

Motivering:

Det er vår opfatning at gjennomførelsen av de distriktsvise samorganisasjoner er foregått alt for skjematisk. For undertegnede avdelingers vedkommende for eksempel forekommer det helt meningsløst å ha det lokale tilknytningspunkt på Hamar. Mens det er 10 mil til forbundets sæte er det 13 mil, men ikke tilsvarende forbindelse til Hamar kommunikasjonsmessig sett. Kongsvinger med opland regnes av alle andre for et eget distrikt i enhver henseende og dette mener vi det også bør bli anledning til for fagforeningene. Spesielt efter at det er dannet en rekke avdelinger for Norsk Skog- og Landarbeiderforbund i disse bygder, i alt ca. 60. Skal disse etablere et lokalt samarbeide av større omfang kan det under ingen omstendigheter strekke sig over større område enn Kongsvinger opland.

Det ligger i vårt forslag at medlemsskapet i likhet med området for de enkelte samorganisasjoner skal være valgfritt, forsåvidt det ikke i den enkelte avdelings forbund er bestemt noget annet.

Vi vil enn videre gjøre opmerksom på at det er et økonomisk spørsmål for alle disse små foreninger her i distriktet.

Fra Kongsvinger Bygningsarbeiderforening, avdeling 34.

Kongsvinger Bygningsarbeiderforening tillater sig herved å foreslå at lovenes § 4, første ledd, gis følgende ordlyd:

De fagforeninger som er tilsluttet Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og ønsker å slutte sig sammen i faglige samorganisasjoner, har anledning hertil innen grenser som fastsettes nærmere i samråd med sekretariatet og de interesserte avdelinger.

Motivering:

Det er vår opfatning at gjennomførelsen av de distriktvise samorganisasjoner er foregått alt for skjematisk. For undertegnede avdelings vedkommende f. eks. forekommer det helt meningsløst å ha det lokale tilknytningspunkt på Hamar. Mens det er 10 mil til forbundets sæte er det 15 mil, men ikke tilsvarende forbindelse til Hamar kommunikasjonsmessig sett. Kongsvinger med opland regnes av alle andre for et eget distrikt i enhver henseende, og dette mener vi det også bør bli anledning til for fagforeningene. Spesielt etter at det er dannet en rekke avdelinger av Norsk Skog- og Landarbeiderforbund i disse bygder, i alt ca. 60. Skal disse etablere et lokalt samarbeide av større omfang kan det under ingen omstendigheter strekke sig over større område enn Kongsvinger opland.

Det ligger i vårt forslag at medlemsskapet i likhet med området for de enkelte samorganisasjoner skal være valgfritt, forsåvidt det ikke i den enkelte avdelings forbund er bestemt noget annet. Vi vil enn videre gjøre opmerksom på at det er et økonomisk spørsmål for alle disse små foreninger her i distriktet.

Fra Fiskumfoss Jernbanearbeiderforening.

Det gis samtlige Statens anleggsforeninger, under et og samme overingeniørdistrikt, anledning til å danne sine egne samorganisasjoner.

Fra Norsk Jernbaneforbund.

Nærværende forbund tillater sig herved å foreslå følgende forandring av A. F. L.s lover, § 4; punkt 1:

Mellem ordene «skal» og «sluttes» på annen linje ovenfra tilføies følgende: «forsåvidt sekretariatet ikke anderledes bestemmer».

Fra Torp Fagforening, N. P. F.

Avd. 2, Torp Fagforening, foreslår ad Landsorganisasjonens lover § 4: Faglige samorganisasjoner, punkt 1:

Ordet *skal* i 2. linje forandres til *bør*, således at punkt 1 får følgende ordlyd:

Alle fagforeninger som tilhører Landsorganisasjonen *bør* slutte sig sammen i faglige samorganisasjoner o. s. v.

Motivering:

Vi mener det *bør* gis avdelingene anledning til å stå fritt med hensyn til det tvungne medlemsskap i samorganisasjonene, da det for mange utenbys og avsidesliggende avdelinger ingen eller liten interesse er i å stå tilsluttet disse.

Fra avd. 101, Leiret og Omegn Skog- og Landarbeiderforening.

Lovene for Arbeidernes faglige Landsorganisasjon § 4 får et nytt punkt som skall yde: Undtatt for disse bestemmelser er avdelinger av Norsk Skog- og Landarbeiderforbund.

Motivering:

Da det har vist sig at vi må ha våre bygdeorganisasjoner, og at disse er i stand til å føre et bedre arbeide for både det økonomiske og agitatoriske og i det hele tatt er meget mere effektive for skogsarbeiderne enn samorganisasjonene, anser vi at samorganisasjonene er overflødige for oss, og da vårt arbeide er sesongarbeide og våre lønninger er alt for knappe til å betale kontingent både til forbund, samorganisasjon og bygdeorganisasjon, vil vi holde på at den tvungne innmeldelse i samorganisasjonen blir ophevet for Norsk Skog- og Landarbeiderforbunds avdelinger.

Fra Hernes Skog- og Landarbeiderforening.

Vi henstiller til fagkongressen at de bestemmelser i loven om at alle medlemmer som står tilsluttet Landsorganisasjonen er obligatorisk bundet til samorganisasjonen utgår for skog- og landarbeidere.

Vi begrunner dette forslag med, at ver våre bygdeorganisasjoner som er det nødvendige og det mest naturlige bindeledd organisatorisk, overflødiggjør medlemsskapet i samorganisasjonen.

Fra Norsk Høvleriarbeiderforbund.

Ad § 4. Denne paragraf forandres således at samorganisasjonene bygges på frivillig medlemsskap.

Motivering:

Når vi tillater oss å fremsette dette forslag, så er det fordi flere av forbundets avdelinger på tross av pålegg fra forbundet, står utenfor Samorganisasjonen, og begrunner dette med at de ingen fordel har av Samorganisasjonen. En tilslutning til denne vil derimot hemme tilslutningen til foreningen, da arbeiderne ikke makter å betale høiere kontingent.

Av den grunn kommer fagforeningene i motsetningsforhold til Landsorganisasjonens lover, et motsetningsforhold som de beklager og obsolutt ønsker å komme bort ifra.

Fra Buskerud Papirarbeiderforening.

Buskerud Papirarbeiderforening vil for den ærede kongress foreslå: At § 4 og 5 utgår av loven.

Videre må vi foreslå:

Landsorganisasjonen oppretter organisasjonsdomstol med juridisk administrator. Og hver av partene får hver sin sakfører eller advokat til å vareta sine interesser.

Domstolen behandler tvistigheter som oppstår mellom et forbund og en avdeling, likeledes en eller flere arbeider i tvistforhold til sin avdelingsledelse.

Landsorganisasjonen og vedkommende forbund hvor saken hører under, bærer hver sin halvpart av omkostningene.

Begrunnelse:

Twistigheter som oppstår innen organisasjonene, vil ikke på vanlige møter ha betryggelse for et rettferdig resultat.

Da det kommer an på debattantenes dyktighet, likesom medlemmene for en stor del vil stemme efter sin partitro, likesom de på forhånd er sympatisk eller antipatisk innstilt til partshaverne, vil influere på deres dom.

§ 4.

Fra sekretariatet.

Under henvisning til den utførlige debatt på siste fagkongress om samorganisasjonene, og de avgjørelser som da fant sted, vil sekretariatet foreslå:

§ 4 opprettholdes uforandret.

§ 7.

Fra Stavanger og Omegns faglige Samorganisasjon.

§ 7. Punkt 5 får sådan tilføielse efter annet punktum: Avdelingene pålegges å sende gjenpart av mulige forslag til samorganisasjonen.

§ 7. Punkt 9 innsettes følgende setning efter annet komma: Hvorav minst 3 fra arbeidsplassen.

Fra Bjørkåsen Grubearbeiderforening, avd. 22 av N. A. F.

Paragraf 7, punkt 3, foreslår vi blir å lyde:

Sekretariatets medlemmer skal være tilstede på kongressen. De har forslagsrett og talerett, men kan ikke velges som representanter. Til paragraf 9, punkt 3, foreslår vi en tilføielse sålydende:

Dog uten ekstra lønnsgodtgjørelse. (I tilfelle dette har vært praktisert før.)

Som man vil se av den siste tilføielse, er vi ikke helt sikker på om det arbeide som er anført i nevnte paragraf og punkt er ekstra-betalt, uten om den nødvendige reise og dietgodtgjørelse. Vi er kun av den opfatning, men skulde det derimot vise sig at vår opfatning er feil, faller selvfølgelig tilføielsen bort av sig selv.

Fra Gikens Grubearbeiderforening.

§ 7, punkt 9, forandres således: Kongressen velges Sekretariatet, som består av 13 medlemmer, og hvorav minst 7 velges fra arbeidsplassene, o. s. v.

Annet avsnitt forandres således: Der velges 9 varamenn, hvorav minst 5 velges fra arbeidsplassene, o. s. v.

Dessuten pålegger Gikens Grubearbeiderforening kongressen: Industriforbundsformen bør overholdes, samt bør kongressen pålegge Sekretariatet å påse at også de enkelte forbund overholder denne.

Avdelingen mener at industriforbundsformen absolutt skal opprettholdes, da fagforbundsformen tidligere har vist sig å være uheldig for industriplasser som Sulitjelma, hvor så mange slags arbeide er knyttet sammen til en og samme bedrift.

Ennvidere henviser avdelingen til Samorganisasjonens redegjørelse til Landsorganisasjonen, d. 29 juni 1930 ang. Elektrikersaken, som bedes optatt på kongressens dagsorden i forbindelse med forslaget.

Fra sekretariatet.

§ 7 opprettholdes uforandret.

Forslaget fra Bjørkåsen til § 9 faller bort av sig selv.

§ 10.

Fra Stavanger og Omegns faglige Samorganisasjon.

§ 10. Første punktum ombyttes ordene «kan anta» med «skal anta» og ordet «sakkyndig» med «fagrevisor».

§ 10. Fjerde punktum får følgende avslutning: representantskapet og i kongressåret, kongressen.

§ 10. Får følgende tilføielse efter siste punktum: Kongressen velger et desisjonsutvalg for å gjennomgå regnskapene. Desisjonsutvalgets anmerkninger følger revisjonsboken som i 4. punktum bestemt.

Fra Borregård Bygningsarbeiderforening.

Borregård Bygningsarbeiderforening henstiller til kongressen om å forandre § 10, 1 avsnitt som lyder:

De av kongressen valgte revisorer sammen med Sekretariatet, kan anta en sakkyndig revisor til assistanse.

Til å lyde: De av kongressen valgte revisorer sammen med Sekretariatet skal anta en sakkyndig revisor til assistanse.

Motivering:

På grunn av de mange underslag som har foregått i den senere tid, finner vi denne forandring helt påkrevet.

Fra Rjukan Arbeiderforening, avd. 27 av N. K. I.

Forslag til § 10. Revisjonen i landsorganisasjon og forbundene utføres av en av kongressen ansatt sakkyndig revisor. Som revisorens nærmeste overordnede velges av kongressen et revisjonsutvalg på 3 medlemmer med varamenn. ormannen i utvalget velges av kongressen ved serskilt valg.

Revisoren kan gjennomgå regnskaper, kassa og verdipapirer kritisk og tallmessig efter en av revisjonsutvalget utarbeidet instruks. Denne instruks skal forelegges førstkommende Representantskapsmøte til godkjennelse.

Revisjon av samtlige regnskaper skal foretas kontinuerlig, dog minst hver måned. Kontroll av kassabeholdninger og verdipapirer skal foretas til ubestemte tider, dog minst 6 ganger i året.

Enhver verdikontroll og revisjonsantegnelse innføres i en autori-

sert revisjonsprotokoll for hvert forbund, som skal forelegges revisjonsutvalget, samt Sekretariatet og det forbundsstyre som antegnelsen vedkommer.

Desisjon av Landsorganisasjonens regnskaper foretas av kongressen. Forbundenes regnskaper desideres av landsmøtene. For forbundenes vedkommende avgis en foreløbig desisjon for hvert år av hovedstyrene og i landsorganisasjon av representantskapet. Samtlige regnskaper skal være undertegnet av den ansatte revisor og revisjonsutvalgets formann. Revisor og revisjonsutvalgets formann plikter å være tilstede på de møter hvor desisjonen foregår.

Revisjonsutvalgets oppgave er å overvåke at revisoren arbeider i overensstemmelse med instruks og forutsetninger, og plikter selv å følge revisjonens gang. Revisjonsutvalget ansetter også den nødvendige assistanse for revisjonen. Revisoren som er ansatt av kongressen, kan kun avskjediges av denne. Dog kan han suspenderes av Sekretariatet etter innstilling av revisjonsutvalget.

Suspensjonen med utførlig begrunnelse forelegges første representantskapsmøte og kongress hvortil revisor innkalles.

I sådanne og andre tilfeller hvor revisor fratrer, ansettes ny revisor foreløbig av revisjonsutvalget. Denne ansettelse forelegges første representantskapsmøte til godkjennelse.

Fra sekretariatet.

Spørsmålet om revisjonsordning m. v. kommer særskilt til behandling på kongressen.

§ 11.

Fra Stavanger og Omegns faglige Samorganisasjon.

§ 11. Punkt 1. får følgende ordlyd: Konflikter med arbeidsskjøperne godkjennes og ledes i almindelighet av vedkommende organisasjons hovedstyre i forståelse med avdelingene og Samorganisasjonen og i samråd med Sekretariatet, til hvem innberetning straks og i alle tilfelle innsendes. Landsorganisasjonen skal ved alle konflikter gi vedkommende samorganisasjon underretning om stillingen så den kan uttale sig før der treffes en avgjørelse. Samorganisasjonen skal efter anmodning av avdelinger, forbund eller Landsorganisasjonen lede lokale konflikter.

§ 11. Punkt 5. får følgende ordlyd: Utvides en konflikt til å omfatte flere organisasjoner eller fag, overtar Sekretariatet overledelsen i samråd med samorganisasjonene og vedkommende forbundsstyrene. Sekretariatet har for øvrig rett til i konfliktstilfelle når som helst å skride inn, for ved direkte forhandlinger med arbeidsskjøperne å søke en opstått konflikt bilagt eller endog hevet, hvis det er nødvendig, dog ikke før samorganisasjonene og vedkommende forbundsstyrene har uttalt sig herfor. Forbundsstyrene bør i forveien ha innhentet uttalelse fra avdelingene som er berørt av konflikten.

§ 11. Punkt 9 foreslås utgår.

§ 11. Punkt 10 strykes i første punktum ordene: «de i punkt 9 omhandlede».

Fra *Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon*.

§ 11, 5. ledd, forandres således: «Utvides en konflikt til å omfatte flere organisasjoner eller fag, overtar sekretariatet ledelsen i samarbeide med samorganisasjonene, vedkommende forbundsstyret og disses stedlige styrer. Ledelsen av en stedlig konflikt kan overlates til samorganisasjonene i samarbeide med vedkommende forbund.»

§ 11, tillegg: «Når det foretas avstemning ved en konflikts avslutning skal arbeidernes avgjørelser i hvert enkelt forbund respekteres.»

Fra *sekretariatet*.

§ 11. Også dette spørsmål var så inngående drøftet på siste kongress at det ingen grunn er til å forandre paragrafen.

§ 12.

Fra *Torsnes Stenhuggerforening*.

Ad understøttelse under streiker og lockouter. Lovens paragraf 12, punkt 4 tilføies: «Ved konflikter i fag hvor lønnsnivået ligger særlig lavt, kan Sekretariatet ytterligere forhøie understøttelsen.»

Fra *sekretariatet*.

Sekretariatet kan ikke tiltre forslaget.

Folkets Hus fond.

Fra *Oslo Tapetser- og Dekoratorforening*.

Forslag til Landsorganisasjonens kongress 1931. I statuttene for Folkets Hus fond foreslås følgende bestemmelse innpasset i teksten:

Ved utlån av fondets midler er det under forutsetning at låntageren påser at alt arbeid blir utført av organiserte arbeidere.

Motivering:

Forslaget ansees påkrevet for ved arbeidets bortsetning på anbud e. lign. måte å forhindre at fagorganisasjonens midler disponeres til arbeidere som utføres av andre enn fagorganiserte.

Oslo Møbelindustriarbeiderforening har i møte den 26 november enstemmegi besluttet å tiltre Oslo Tapetser- og Dekoratorforenings forslag.

Fra *sekretariatet*.

Sekretariatet er enig i prinsippet, som sikkert også er anerkjent av alle organiserte arbeidere, men finner lovbestemmelse overflødig.

Hvis sekretariatets forslag under § 3, punkt 1 vedtas, er det nødvendig at loven for Folkets Hus fond § 2 endres således at *første ledd* i § 2 utgår.

Dagsordenens punkt 4

Den faglige situasjon.

- A. Rasjonaliseringen. B. Arbeidsløsheten og arbeidstidsspørsmålet.
C. Tariff-revisjonen og den faglige taktikk.

Sekretariatet vil foreslå at disse spørsmål behandles under ett, da de vanskelig lar sig skille ad, og en rekke av de innsendte forslag omhandler de samme spørsmål.

Fra Rjukan Arbeiderforening, avd. 27 av N. K. I.

Ad rasjonalisering: På grunn av rasjonaliseringen og den derav følgende arbeidsløshet, beslutter kongressen at samtlige forbund optar spørsmålet om 42 timers arbeidsuke ved kommende tarifforhandlinger.

Fra Skiens Møllearbeiderforening, N. N. N. avd. 22.

Vår forening har på møte den 21 november 1930 behandlet skrivelse angående Landsorganisasjonens kongress i februar 1931. Følgende forslag besluttet enstemmig fremsatt på kongressen:

«Ingen av vårens tariffrevisjoner blir ordnet uten med 7 timers dag og 6 timers skift.»

Fra Rosvold Jernbanearbeiderforening, N. A. F.

På grunnlag av erfaringer fra de siste lønnsrevisjoner for Statens anlegg og med henblikk på vårens tariffrevisjon vil foreningen påpeke at det kreves en bedre planleggelse og et bedre samarbeide mellom forbundene og Landsorganisasjonen enn hittil har vært tilfelle. Statens anleggsarbeidere står nu på et så lavt lønnsnivå at en ytterligere nedskjæring absolutt ikke kan tåles.

Statens anleggsarbeidere står dessuten i den særstilling at en lønnskamp ikke kan vinnes uten ved støtte fra andre industrigrupper.

Foreningen tillater sig derfor å henstille til kongressen å pålegge Landsorganisasjonens styre å sørge for at et bedre samarbeide mellom forbundene og Landsorganisasjonen etableres, hvorved en ytterligere lønnsnedskjæring kan avverges ved gjensidig hjelp og støtte fra de forskjellige forbund, eftersom situasjonen ligger an. De svakeste lønnsgrupper må om nødvendig støttes ved sympatistreik av grupper fra andre forbund.

Solidaritetsfølelsen må i det hele tatt skjerpes innen fagorganisasjonen.

Fra Hommelvik Jern- og Metalforening.

Angående den forestående tariffrevisjon foreslås at følgende krav settes i forgrunnen:

42 timers arbeidsuke, 7 timers dag og 6 timers skift i kontinuerlige bedrifter.

Motivering:

Den store hær av arbeidsløse som er i stadig vekst, nødvendiggjør at dette settes op og at hele organisasjonens makt settes bak dette krav gjennomførelse. Dermed kan man håpe å skaffe til veie sysselsettelse for tusener, som da må regnes med som vunnet land for fagorganisasjonen.

Enn videre er det nødvendig som mottrekk mot den tiltagende rasjonalisering, som stadig skjerpes og truer med å sette nye tusener utenfor produksjonsprosessen.

Fra Norsk Kommuneforbund.

Den fremadskridende rasjonalisering medfører overalt stigende arbeidsløshet. Spørsmålet må derfor bli for den kommende fagkongress på en tydelig og grei måte å optrekke de retningslinjer som det ansees formålstjenlig for å få de tilsluttede forbund til på en effektiv måte ved enhver tariffrevisjon å fremme og arbeide for en kortere arbeidstid, for på denne måte å motarbeide rasjonaliseringens verste onde, nemlig arbeidsledigheten. Vi foreslår derfor at Landsorganisasjonen vedtar:

«Alle organiserte arbeidere ved de kommende tariffrevisjoner stiller overalt krav om 6 timers arbeidstid som det vesentlige tariffkrav.»

Oslo stedsstyre.

Forbundets hovedstyre har sluttet sig til foranstående forslag.

Norsk Kommuneforbund.

*Fra Drammens og distr. faglige Samorganisasjon.**Motivering:*

De siste års stadig tilbakevendende kriser og depresjon på produksjons- og salgsmarkedet, den sterke rasjonalisering av bedriftene, har medført at ledigheten blandt industriarbeiderne stadig viser en økende tendens over hele landet.

De botemidler og forholdsregler som samfundet foretar for å motarbeide bedriftsinnskrenkninger, avhjelpe arbeidsløsheten og støtte den enkelte arbeider som rammes av ledighet, er minimale.

I de fleste tilfeller har man kun å henvise de ledige til forsorgsvesenet, tilfeldig nødsarbeide eller lignende, hvis vedkommende kommune har evne og vilje til å hjelpe de som rammes av ledighet. I de kommuner som ingen økonomiske resurser har, og som rammes av fabrikkinnskrenkninger eller lengere stans, blir forholdet for de ledige uholdbare, ja rent ut forvilet.

Under de gunstigste omstendigheter, hvor kommunen hjelper de ledige, må midlerne skaffes til veie gjennom skatten, hvorav det vesentlige betales av arbeiderklassen, mens bedriftene, som de der i første rekke skulde bære disse byrder, slipper helt fri.

Fagorganisasjonen har allerede for mange år siden vært opmerksom på dette forhold, og enkelte forbund har opprettet sine «arbeidsledighetskasser» som har tatt sikte på å hjelpe sine medlemmer med pengebidrag under ledighet av kortere varighet.

Samfundet har også innsett sin fordel av disse kassers beståen og godkjent ordningen ved å yde delvis refusjon for de foretatte godkjente utbetalinger, men under bestemte former og regler optrukket av departementet. Fagbevegelsen har derved litt efter litt tapt herredømmet og selvbestemmelsesretten over disse kasser, så man nu kun administrerer for samfundet.

De siste års tilskudd fra samfundet (stat og kommune) har vært 50 pct. og de fagorganiserte har således selv båret den halve utgift ved sine arbeidsledighetskasser, en sterk selvbeskattning til fordel for samfundet, mens bedriftene (arbeidsgiverne) intet har ydet hertil.

Antallet av arbeidsledighetskasser har stadig blitt mindre, og antallet av forsikrede fagorganiserte arbeidere er sunket fra år til år, idet den store ledighetsprocent innen alle fag og industrier krever en uforholdsmessig økning i premien for å holde bidragene oppe på det minimum som lovene foreskriver.

Selv om solidaritetsfølelsen er sterk innen fagorganisasjonen, kan man ikke vente at offerviljen og selvbeskatningen til dette formål, som er til lettelse for samfundet, bibeholdes, hvorfor kassene etterhvert opheves.

Uten at man vil ta avstand fra den idé som ligger til grunn for arbeidsledighetskassenes opprettelse og det berettigede i å beholde dem så lenge man intet annet har, vil det dog være riktigere å pålegge disse byrder på samfundet. I første rekke bør bedriftene, som skulde ha en plikt på sig til å betale, være med og ta sin andel i utgiftene, men disse utnytter og utbytter arbeiderne i «gode tider» og setter arbeiderne ut i ledighet såsnart ikke konjunkturforholdene er gunstige.

I denne forbindelse kan det nevnes at de fleste større industri-land i Europa, har måttet gå til opprettelse av offentlig arbeidsledighetsforsikring for industriarbeiderne, som tar sikte på å bøte på og hjelpe de ledige ved faste pengebidrag, i kortere eller lengere ledighetsperioder. Pengene til dette øiemed skaffes til veie ved tilskudd fra bedriftene, samfundet og den forsikrede selv.

Da dette spørsmål ikke har fått den tilstrekkelige utredning og ikke blitt diskutert blandt de fagorganiserte i den utstrekning som det kunde være ønskelig, bør saken komme op på førstkommende fagkongress, og man vil foreslå at denne uttaler sig for:

1. At der opprettes en offentlig «arbeidsledighetsforsikring» for industriarbeidere. Forsikringens inntekter baseres på tilskudd fra: a. Bedriftene, b. Samfundet (stat og kommune), c. De forsikrede selv.

2. At der gis samfundet rett til gjennom spesielle organer å føre kontroll med bedriftsinnskrenkninger.

3. Det henstilles til Det norske Arbeiderpartis representanter i Stortinget å arbeide for ved lov å få gjennomført en offentlig arbeidsledighetskasse (arbeidstrygdekasse) som sikrer arbeiderne de størst mulige bidrag under ledighet.

Den stigende internasjonale konkurranse om handels- og industri-markedet, har medført en større og bedre utnyttelse av alle tekniske og manuelle produksjonsmidler for å stå gunstigst mulig i denne konkurranse.

Alle oppfinnelser, tekniske forbedringer og utnyttelse av den menneskelige arbeidskraft til det ytterste, betegnes med et fellesuttrykk for rasjonalisering og er ikke alene begrenset til de større industriland, men har også funnet sted i Norge i den senere tid.

Særlig har papirindustrien i den senere tid øket sin produksjon med forholdsvis små omkostninger, men samtidig overflødiggjort eller avskaffet en hel mengde arbeidere, som ikke kan få beskjeftigelse på grunn av samfunndsforholdenes bakvendte ordning, og som derved blir en byrde for samfundet.

Når ikke industrien er istand til å skape større arbeidsmuligheter, utvidelser og økonomisk forbedre arbeidernes kår ved rasjonaliseringen, er denne kun en forbedring til fordel for kapitalen og de som eier denne og derved virker ensidig.

Det må arbeiderklassen være opmerksom på og særlig må fagorganisasjonene opta kampen om ved tarifforhandlinger og ellers når der er anledning hertil kreve:

1. At en øket produksjon og større lønnsomhet for bedriftene skal komme arbeiderne til gode ved en høyere lønn.

2. At økning av produksjonen skal medføre fordeler for arbeiderne ved en kortere arbeidstid og arbeidstiden må senkes til 6 timers dag. Derved vil den industrielle utvikling komme arbeiderklassen til gode gjennom en kortere arbeidsdag og flere beskjeftigede arbeidere. Derigjennem også samfundet (stat og kommune) ha fordeler av forbedringer i industrien.

Under henvisning til ovenstående, og den innstilling som er utarbeidet av Landsorganisasjonens nedsatte komité, vedrørende rasjonaliseringen, vil Drammens og Distrikts faglige Samorganisasjon foreslå at fagkongressen uttaler sig for:

De fag og industrier som har tariffrevisjon i kommende år, pålegges å opta de ovennevnte krav, 6 timers dag som hovedkrav for den kommende tariffrevisjon, så at også arbeiderklassen kan få fordeler av rasjonaliseringen i industrien mot som hittil kun å bære dens skadelige følger.

Fra Trondhjems Sag-, Tomt- og Høvleriarbeiderforening.

Av de mange saker som skal behandles på Landsorganisasjonens kongress 1931, vil avdeling 30, Trondhjem, av Norsk Høvleriarbeiderforbund, uttale:

Den viktigste sak og som for arbeiderklassen er den mest påkrevde idag, er arbeidsledighetsspørsmålet og dets avskaffelse. Man har sett i årrekker hvordan rasjonaliseringen har gjort sig gjeldende måned efter måned, ja, år efter år. Kastet den arbeidende klasse ut av industrien uten at de i den arbeidsløse tid har kunnet skaffe sig det nødvendige til livets opphold for sig og sine. Det er så mange ganger gjennom skrifter og taler og statistikker bevist at skylden til arbeidsløsheten er den tekniske utvikling, — de tusener av maskiner og oppfinnelser — som har gjort den arbeidende klasse overflødig. Vi tror at arbeidsledigheten kan løses av den organiserte arbeiderklasse verden over idag,

gjennem en internasjonal forkortelse av arbeidsdagen. Kongressen fatter sådan beslutning:

Norges faglige Landsorganisasjon virker snarest mulig for sammenkallelse av en skandinavisk arbeidsløshetskongress som kun har til opgave å løse arbeidsledighetsspørsmålet. Denne skandinaviske arbeidsløshetskongress skal enn videre virke for en sammenkallelse av en verdens arbeidsløshetskongress. Denne kongress skulde så fatte beslutninger om hvordan man på et internasjonalt grunnlag skulle kunne gjennomføre en forkortelse av arbeidsdagen, i alle industrier.

I forbindelse med det av Sag- Tomt- og Høvleriarbeiderforeningen reiste spørsmål angående bekjempelse av arbeidsledigheten, vil styret slutte sig til Oslo og Omegns faglige Samorganisasjons forslag om arbeidstidens nedsettelse til 6 timer pr. dag — 36 timer pr. uke. Dette krav reiser sig som en følge av den tekniske rasjonalisering med derav følgende overproduksjon, arbeidsledighet og manglende kjøpeevne. Derfor må forslag herom vedtas av kongressen og kravet stilles i forgrunnen ved kommende tarifforhandlinger.

Fra Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon.

Den tiltagende rasjonalisering innen alle industrier har ført til øket arbeidsledighet. Skal denne økede arbeidsledighet bekjempes er det kun et positivt middel som kan benyttes — forkortelse av arbeidstiden i alle fag. Landsorganisasjonen har uttalt sig for forkortelse av arbeidstiden til 7 timers dag og 6 timers skift i kontinuerlige og særlig sundhetsskadelige bedrifter. Videre har Landsorganisasjonen henstillet til forbundene å søke å opta spørsmålet til behandling på internasjonale konferanser for å finne frem til en felles internasjonal aksjonslinje. Den stadig tiltagende arbeidsledighet her i landet må føre til at spørsmålet om forkortelse av arbeidstiden bringes frem som et dagskrav ved kommende tariffrevisjoner. Sådan som industrien og bedriftsforholdene ligger an her i landet anser representantskapet at kravet om forkortelse av arbeidstiden bør være 6 timers arbeidsdag — 36 timers arbeidsuke.

Representantskapet foreslår derfor at Landsorganisasjonens kongress fatter følgende beslutning:

Kongressen pålegger forbundene ved kommende tariffrevisjoner å kreve arbeidstiden fastsatt til 6 timers dag — 36 timers arbeidsuke.

Byafossen, avd. 74 av N. P. F., slutter sig til dette forslag.

Fra Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon.

Kongressen pålegger forbundene ved kommende tariffrevisjoner å stille krav om at der i tariffene blir inntatt bestemmelser som sikrer arbeiderne full lønn under sykdom som skyldes bedriftsulykke.

Fra Eksportsliiperienes Rasjonaliseringskomité, Hønefoss.

Selve rasjonaliseringsspørsmålet er vel nu for de fleste arbeidere blitt en kjent sak, og det er vel ikke tvil om at dette spørsmål vil få en bred plass på førstkommende kongress.

De arbeidere som vel har fått den hårdeste tårn av rasjonaliseringen, er vel arbeiderne i papirindustrien, og da i første rekke arbeiderne innen eksportsliperiene som nu i 4 år har lidt under til dels store produksjonsinnskrenkninger grunnet den inngåtte internasjonale sammenlutning av arbeidsgivere innen tremassebranchen. Men produksjonsinnskrenkningen er nu også utvidet til å gjelde celluloseproduksjonen og til dels papirfabrikkene, og det er vel klart for alle at rasjonaliseringen vil utvide sig til å omfatte alle industrigrener og bedrifter i landet, og derved vil alle landets arbeidere før eller senere komme inn under rasjonaliseringens åk.

Hittil har våre hovedorganisasjoner tilsynelatende stått maktesløse overfor denne planløse produksjonsinnskrenkning som rasjonaliseringen har medført, og arbeidsgiverne har uhindret kunnet boltre sig frem med sine produksjonsinnskrenkninger som de har lystet. Det er heller ikke et ukjent moment, at det innen tremassebranchen foregår et omfattende kjøp og salg av produksjonsretter, og dette middel i arbeidsgivernes hender er en stor fare for vår bevegelse, da arbeidsgiverne ved denne form for utsultningspolitikk har så å si alle kort på hånden til å kunne slå ned en eventuell konflikt av lokal art.

Denne planløse produksjonsinnskrenkning er nu en av de største farer vår bevegelse står overfor, og det er vel næsten ikke for meget sagt at fagbevegelsens beståen vil avhenge av hvorvidt denne kan få utrettet noget effektivt mot arbeidsgivernes utslutningspolitikk eller ikke.

Arbeiderne innen eksportsliperiene som har satt sig som mål å komme denne planløse produksjonsinnskrenkning til livs, har for en tid tilbake valgt sig en komité til å arbeide med disse spørsmål. Komitéen har sitt sæte på Hønefoss og er sammensatt med 2 representanter fra hver forening.

På vegne av samtlige arbeidere innen eksportsliperiene tillater komitéen sig å fremsette følgende forslag for Landsorganisasjonens førstkommende kongress:

1. At arbeidsgiverne ved tariffestede avtaler tvinges til å fordele produksjonsinnskrenkningene med like stor del på årets samtlige 52 uker.

b) At der ved bedrifter hvor vannforholdene etc. umuliggjør full produksjon i vintermånedene, at det på sådanne steder optas forhandling om måten for den nødvendige produksjonsinnskrenkning. Opnåes ikke enighet, skal samtlige bedrifter i vedkommende industri stoppe for derved å fremtvinge en løsning.

2. At der ved førstkommende tariffrevisjon settes hele organisasjonens makt bak kravet om 7 timers arbeidsdag og 6 timers skift i kontinuerlige bedrifter.

3. At det blir tariffestede avtaler om at arbeidere som rammes av produksjonsinnskrenkning, skal ha visse procent tillegg til sin lønn, svarende til produksjonsinnskrenkningenes omfang.

4. At det fra Landsorganisasjonens side blir gjort alt hvad gjøres kon for å få en internasjonal reising av arbeidere i alle land mot den nuværende planløse produksjonsinnskrenkning og rasjonalisering.

Fra Borregård Bygningsarbeiderforening.

Borregård Bygningsarbeiderforening henstiller til kongressen å opta spørsmålet om innførelse av 7 timers dag og 6 timers skift snarest.

Motivering:

I henhold til den stadig økede arbeidsledighet, finner vi at intet effektivere middel kan brukes enn nedsettelse av arbeidstiden fra 8 til henholdsvis 7 og 6 timer.

Fra Salsbruket Arbeiderforening, av N. P. F.

Undertegnede forening vil henlede oppmerksomheten på den tiltagende anvendelse av overtidsarbeide på de industrielle arbeidsplasser, og vil foreslå at kongressen må fatte beslutning om at der gjennom de tilsluttede forbund og fagforeninger må bli optatt en effektiv kamp mot overtidsarbeidet og at Landsorganisasjonens medlemmer må tilpliktes å være på vakt mot anvendelse av overtidsarbeide i nogensomhelst form og om nødvendig å nekte dette utført når det forlanges.

Innskrenkning av overtidsarbeide bør også trekkes mere i forgrunnen ved forestående tariffrevisjon.

Til foranstående forslag vil vi få lov å uttale:

Vi er fullt oppmerksom på arbeiderbeskyttelseslovens bestemmelser om overtidsarbeide og dets begrensning. Imidlertid antar vi og med god grunn at bestemmelsen er helt bortglemt av både arbeidsgivere og arbeidere. Og en hel del av Landsorganisasjonens medlemmer undser sig ikke det minste for å fortsette langt utover den grense som er satt når der bare gis adgang. Og etter vår formening foregår den største overtredelse på plasser hvor der foretas anleggs- og nybygningsvirksomhet og forøvrig privat anleggsvirksomhet.

Skal dette utidige forhold vedvare, vil en kamp for kortere arbeidsdag være helt fruktesløs, man vil tvertimot tilskynde at man får ytterligere bestemmelser som kan gjøre 8-timers dagen på mange områder enn mer illusorisk. Enn videre vil det være innlysende at det på den måte vil skapes ennu større vanskeligheter for den del av arbeiderklassen som i dag er innrullert som arbeidsledige; man vil med andre ord skape ennu større arbeidsledighet. Man vil derfor henstille at foranstående forslag gis en bred og allsidig behandling på forestående fagkongress.

Fra Papirarbeidernes Fagforening, avd. 15 av N. P. F.

Forslag: Grunnet den store arbeidsløshet som nu truer med å ødelegge hele den arbeidende klasse, henstiller vi så inntrengende som mulig til Landsorganisasjonens kongress å opta 6-timersdagen til alvorlig drøftelse.

Fra styret i Gudbrandsdal faglige Samorganisasjon.

Kongressen beslutter:

1. Forbudet mot aksjonsutvalg og kampkomitéer opheves. Det må stå arbeiderne fritt å bestemme når de skal gå til kamp for bedring

av sine livsvilkår. Streikene skal ledes av arbeidernes egne kampkomitéer, valgt på bedriftene, og omfattende alle kampvillig arbeidere. Landsorganisasjonen må understøtte de streikende og deres ledelser og treffe forholdsregler slik at de streikende under alle forhold kan nyte godt av understøttelse under kampene.

2. Kongressen anerkjenner de valgte streikeleders rett til å delta i og føre forhandlinger om tarifforhold og arbeidsvilkår. Ingen kamp kan avsluttes og ingen tariff godkjennes uten etter godkjennelse av de arbeidere saken gjelder.

3. Der må føres den skarpeste kamp mot tvangs- og tukthuslovene, mot de fascistiske streikbrytergarder og mot klassejustissen. Fagorganisasjonen må sammen med arbeidernes øvrige revolusjonære organisasjoner øieblikkelig reise kampen for organisering av arbeidervern og kampgarder.

4. Med fagorganisasjonens bistand må de arbeidsløses masser aktivt trekkes med i kampen og organiseres for den skarpeste kamp mot statens, kommunernes og arbeidsskjøpernes sultepolitikk.

5. Kongressen fastslår nødvendigheten av at den samlede fagorganisasjon straks går til forberedelse av kampen ved årets tariffrevisjoner. Der må velges kampkomitéer i bedriftene som må sammenfattes distriktsvis og landsomfattende med representanter for arbeiderne, de arbeidsløse, kvinnene og ungdommen. Arbeiderne må få anledning til selv å føre forhandlinger om de nye tariffere slik at kravene fra de brede lag kan komme til uttrykk. Alle forberedelser må foretas ut fra det syn at der ved årets tariffrevisjoner skal kreves *bedring* i lønns- og arbeidsvilkår. Forøvrig må følgende hovedkrav gjøres gjeldende:

A. Mot masseavskjedigelser og øket arbeidsløshet. For 6 timers skift og 7 timers dag.

B. Mot den kapitalistiske rasjonalisering.

C. For bedring av lønnsvilkårene og forlengelse av ferien til minst 14 dage, samt 3 uker i sundhetsskadelige bedrifter.

D. For avskaffelse av overtidsarbeidet. Kamp mot den overhåndtagende opskruing av arbeidspresset gjennom akkordarbeidet.

Fra Romerikes faglige Samorganisasjon.

Det henstilles til Sekretariatet og forbundene i fremtiden og arbeide for, ved opprettelse av nye overenskomster å få tariffestet fritid for overtidsarbeide og derved gjøre 8-timersdagen effektiv og på den måte bekjempe arbeidsledigheten.

Motivering:

Ved de i den senere tid foretatte rasjonalisering og innskrenkninger på arbeidsplassene, forekommer der overtidsarbeide som i mange tilfelle kunde erstattes med ledig arbeidskraft, ved det at man får inn bestemmelser i overenskomsten som antydnet i forslaget, vil sikkert arbeidsforholdene bli anderledes.

Fra Ranheims Arbeidsmannsforening.

Kongressen beslutter: 7-timersdag og 6 timers skift i alle hel- og halvkontinuerlige bedrifter, skal gjennomføres i alle industrier og fag, etterhvert som nye overenskomster inngås, dog uten forringelse av lønningene.

Motivering:

Fagorganisasjonen er nødt til å foreta sig noget effektivt for å lindre arbeidsløsheten. Vi er imidlertid klar over at forkortelse av arbeidstiden vil møte en sterk motstand fra arbeidsgiverhold. Ja, kanskje være helt ugjennemførlig, hvis der ikke samtidig med vår kamp for sakens gjennomførelse er utsikt til en lignende ordning også i andre med Norge konkurrerende land. Kongressen pålegger derfor Sekretariatet.

Ved skriftlige henvendelser og utsendte tillitsmenn å igangsette en iherdig propaganda i alle utenlandske landsorganisasjoner og forbund, hvis respektive lands industrier og fag står i direkte konkurranse med norsk, for gjennomførelse av den samme sak også hos dem.

Fra Oslo Tekstilarbeiderforening, avd. 2 av N. T. A. F.

Kongressen fastslår, at det er Landsorganisasjonens oppgave å ivareta medlemmernes interesser også når det gjelder å holde bedriftslivet i gang. Ut fra dette må Landsorganisasjonen kunne gi sin tilslutning til tollbeskyttelse for de industrier som på grunn av utenlandsk konkurranse ikke kan holdes i gang uten sådan beskyttelse.

Motivering:

De senere års store arbeidsledighet skyldes mange årsaker. Den største er ganske sikkert de store lands overproduksjon. Et lite land som vårt kan ikke og blir vel heller ikke istand til å følge med her, og er dette ikke noget isolert tilfelle for Norge.

Efter krigen har alle land hatt nok med å kjempe for sin egen eksistens, og resultatet ser man, toll og atter toll. I ly av høie tollmurer har det ene land efter det annet skaffet sig store industrier, som når landets eget behov er tilfredsstillet, kaster sin overproduksjon over de land som liten eller ingen tollbeskyttelse har. Dette har for vårt lands vedkommende ført til stor arbeidsledighet innen mange industrier. Tekstilindustrien er en av de som har vært sterkest rammet i så henseende.

Selv om man i prinsippet er imot alt som heter toll, så kommer man ikke bort fra dette så lenge man ute i verden forøvrig bruker tollskruen. Norge alene klarer ikke å gjennomføre frihandelsprinsippet. Ser man på tekstilindustrien, så ser man at denne er størst i de land som har lavest lønninger og dårligste arbeidsforhold, men høiest toll. I de senere år har europeiske storkapitalister anlagt store tekstilfabrikker i Kina og India. Alle vet at lønns- og arbeidsbetingelser der ikke kan sammenlignes med forholdene her hjemme, eller i de europeiske land for øvrig. Dette er også årsaken til at tekstilindustrien i England i de senere år har gått meget dårlig. England

var før i tiden det førende land hvad tekstilindustri angår, men profittbegjæret hos de engelske fabrikanter gjorde at de flyttet produksjonen til de asiatiske land, og dette har medført den alvorligste krise for de engelske tekstilarbeider, og der også gjort spørsmålet om beskyttelsestoll aktuelt.

De fleste kjenner sikkert til hvordan Statens kornforretning forholder sig med kjøp av kornsekker. Disse kan fabrikeres av Christiania Seildugsfabrik, men da der i Calkutta i India er store fabriker for denne produksjon, blir det billigere å kjøpe sekker derfra. Under forhandling om sekkeprisene har det vært fremholdt, at det er arbeidslønningene her hjemme som gjør prisen så høi at kornforretningen ut fra rent forretningsmessig hensyn heller kjøper indiske sekker. Det må vel samtidig stå klart for alle, at de norske arbeidere som forarbeider sekker ikke kan arbeide på sådanne vilkår som de indiske kulier.

Under forhandlinger med Arbeiderpartiets folk om at stortingsrepresentantene måtte kunne stemme for en tollbeskyttelse, har det vært fremholdt at partiet må ta mere hensyn til 80 à 90 000 fiskere enn 10 à 12 000 tekstilarbeidere, og det samme gjør sig vel gjeldende for andre industriarbeidere. Mna hører så ofte at fagorganisasjonen er partiets ryggrad, men når en liten gruppe av de fagorganiserte anmoder partiet om støtte, så de ikke skal bli arbeidsledige, da skal der først taes hensyn til de som ikke er fagorganiserte.

Landsorganisasjonen må ta sig av saken, og arbeide for at man ser på forholdene som de virkelig er, og selv om man ikke er tilhengere av toll, så kan man ikke i en prekær situasjon ri på prinsipper, som medlemmene ikke kan leve av. Man kan ikke forlange at medlemmene bare skal ofre for fremtiden, de forlanger også litt igjen selv, i dette tilfelle arbeide, så de ikke lider nød.

Fra Malersvennenes Forening, Oslo (avd. 2).

Forslag til uttalelse i rasjonaliseringsspørsmålet.

Den rasjonalisering som overalt pågår, medfører en stadig stigende arbeidsløshet. Den krise som vi nu står oppe i er ingen forbigående krise. Det er all grunn til å regne med at krisen vil skjerpes efter hvert som rasjonaliseringen skrider frem, og at vi innen kort tid vil ha en likeså trykkende arbeidsløshet som de land, hvor rasjonaliseringen er nådd lengst, som f. eks. Tyskland og Amerika.

Under en arbeidsløshetsperiode vil lønnskampen vanskelig kunne føres med utsikt til seier, fordi lønnskampen ikke kan bidra til løsning av arbeidsløsheten. Under en periode av arbeidsløshet, da industriens produksjonsevne tiltar mens antallet av arbeidere som er beskjeftiget avtar, må kampen helt naturlig føres for en forkortelse av arbeidsdagen. En forkortelse av arbeidsdagen vil med nødvendighet føre til en økning av arbeiderantallet i industrien, eller iallfall motvirke den stigende arbeidsløshet. Kampen for kortere normalarbeidsdag, kravet om 6 timers dagen, vil mere enn noget annet krav samle hele arbeiderklassen. Kravet må optas i landsmålestokk og av alle forbund samtidig. Vi foreslår derfor at Landsorganisasjonen uttaler:

«Ved de kommende tariffrevisjoner måg arbeiderne overalt stille krav om 6 timers arbeidsdag, likeledes krav om 3 ukers ferie med full lønn.»

Fra Norsk Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbund.

Da det som bekjent hender at man i de industrielle virksomheter fremstiller ting som ellers alltid har vært og fremdeles blir fremstillet i håndverksbedrifter, gjelder det å skape forhold som gjør at ikke håndverkstariffene blir uthulet av bestemmelsene i industriforbundenes tariffer, dersom disse tariffer gir dårligere vilkår til arbeiderne enn det som håndverkstariffene eller tariffene i andre fag gir.

Det er Sekretariatets plikt å påse at ingen tariffer blir avsluttet med mindre der i disse er inntatt bestemmelser der sikrer arbeiderne den mest fordelaktige lønn i henhold til den mest fordelaktige tariff som er gjeldende for samme arbeide som er nevnt i andre overenskomster.

Motiveringen:

De mest fordelaktige tariffer som er avsluttet er ikke gode nok for arbeiderne. Derfor må det også påsees at det beste som er opnådd ikke ad omveie blir ødelagt på grunn av uvilje og manglende kjennskap til de enkelte tariffers innhold ifra de personers side som forhandler på arbeidernes vegne.

Alle tariffer som er avsluttet er anerkjent av Sekretariatet. Sekretariatet kan ikke fortsette med å anerkjenne overenskomster som uthuler tidligere bedre avsluttede overenskomster for samme stykke arbeide.

Fra Foldafoss Sliperiarbeiderforening, avd. 30 av N. P. F.

Arbeidernes faglige Landsorganisasjons kongress bør fremme spørsmålet om 6 timers arbeidsdag i kontinuerlige bedrifter og for øvrig 7 timers arbeidsdag.

Motivering:

Da rasjonaliseringen nu for det meste er gjennomført i alle arbeidsgrener innen våre industrier og som følge derav er arbeidsydelsen hos den enkelte arbeider øket, og jaget er blitt større og mange arbeidere overflødige. Som følge av samme er arbeidsledigheten øket i en uhyggelig grad. Vi finner derfor, for å få rettet på disse forhold, er det ingen annen utvei enn å gå til bestemt kamp om forkortelse av arbeidstiden for å skaffe flere ledige hender arbeide og for å verne om folkets helse.

Fra Katfoss Cellulose- og Papirarbeiderforening.

Som tidene nu er med all den herskende arbeidsløshet, vil vår forening foreslå som et middel mot dette:

1. Det settes alt inn på å gjennomført 6 timers arbeidsdag ved alle bedrifter.

2. For å undgå den bebudede innskrenkning i celluloseindustrien, foreslå vår forening at all rundkjøring på søn- og helligdager sløfies. Dette vil da medføre at fabrikken ikke kan kjøre med full drift hele uken, men at vi finner dette bedre enn å stoppe visse måneder i året.

Fra sekretariatet.

Landsorganisasjonens representantskap vedtok i november 1929 følgende uttalelse om:

Fagorganisasjonens retningslinjer i rasjonaliserings spørsmålet.

En samfundsmessig rasjonalisering kan ikke gjennomføres under privatkapitalismen. Den kan bare gjennomføres under en samfundsordning, hvor arbeiderklassen har den fulle politiske og økonomiske makt, i forbindelse med sosialisering av de kollektive, nu kapitalistisk utnyttede produksjonsmidler, og under hensyntagen til arbeiderklassens internasjonale maktstilling.

En rasjonalisering som tar sikte på å høine produksjonen ved en forbedret teknikk og en bedre produksjonsorganisasjon, kan ikke hindres. Men de ulemper som rasjonaliseringen under kapitalismen medfører må fagorganisasjonen søke å råde bot på ved:

At fagorganisasjonen får kontroll med utviklingen på arbeidsplassen,

at den daglige arbeidstid søkes nedsatt, således at arbeidstiden kommer i et rasjonelt forhold til produksjonsteknikkens fremgang, og således at arbeidsløshetens omfang kan begrenses og ungdommens arbeidsmuligheter forbedres, likesom det optas en effektiv kamp mot overtidsarbeidet,

at de arbeidende massers kjøpekraft styrkes ved fagorganisasjonens bestrebelser for å heve det reelle lønnsnivå, således at arbeidermassene settes i stand til å forbruke de varer som deres eget arbeide og en stadig fremadskridende produksjon kaster på markedet.

Sekretariatet henstiller til forbundene gjennom avdelings- og klubbstyrer med oppmerksomhet å følge rasjonaliseringsbestrebelsene på de forskjellige arbeidsplasser og i de forskjellige produksjonsgrener og på organisasjonsmessig måte søke å vareta arbeidernes interesser.

Fagorganisasjonen må være på vakt mot de forsøk som gjøres for å øke arbeidspresset til skade for arbeiderne.

Fagorganisasjonen må arbeide for å fremme hygieniske, sanitære og sikkerhetsforhold i bedriften, og må arbeide for en skjerpet kontroll i rasjonaliserte bedrifter. Videre må det kreves at bedriften avsetter midler til et sikringsfond for de arbeidere som blir ledige på grunn av

rasjonaliseringen. Bidrag av fondet skal ydes inntil nytt arbeide erholdes.

Det må arbeides for bedring av ferieforholdene og for nødvendig forkortelse av arbeidstiden, især hvor arbeidet er sundhetsskadelig og hvor arbeidspresset på grunn av rasjonaliseringen er særlig hårdt.

De enkelte forbund må ta op til drøftelse spørsmålet om hvilke særlige forholdsregler utviklingen innen deres fag eller industri krever til varetagelse av arbeidernes interesser.

Det internasjonale samarbeide må styrkes, og i første rekke må de forbund som omfatter en og samme industri i de forskjellige land drøfte rasjonaliseringen og utarbeide retningslinjer som skal ta sikte på en høining av reallønnen, lengere ferie, kortere arbeidstid og for øvrig arbeide planmessig henimot sosialisering av industrien.

Det henstilles til forbundene på møter og konferanser med sine broderforbund å behandle og finne frem til botemidler mot rasjonaliseringen etter internasjonale linjer.

Skal arbeiderklassen kunne være i stand til å øve innflytelse i rasjonaliseringsspørsmålet og opnå at utviklingen blir til beste og ikke til skade for arbeiderne, må fagorganisasjonen styrkes, og alle lønnsarbeidere må finne sin plass i de faglige organisasjoners rekker.

Sekretariatet retter derfor en inntrengende appell til arbeiderne om å slutte op om fagorganisasjonen, utbygge og styrke den, så den mest effektivt kan være i stand til å vareta de narbeidende befolknings mange og viktige interesser.

Representantskapet vedtok videre enstemmig følgende forslag angående arbeidstiden:

1. Representantskapet anmoder sekretariatet om ved en komité å utrede forskjellige spørsmål, bl. a. om arbeidstidens lengde i de viktigste land, samt i de viktigste brancher i Norge, og om utstrekningen av arbeide på innskrenket tid i forskjellige fag og industrier.
2. Representantskapet henstiller til forbundene under internasjonale konferanser søke optatt til behandling arbeidstidsspørsmålet for om mulig å finne frem til en felles internasjonal plattform når det gjelder kampen for en forkortelse av arbeidstiden til 7 timers dag,

og 6 timers skift i kontinuerlige og særlig sundhetsskadelige bedrifter.

Sekretariatet foreslår at kongressen vedtar følgende:

Rasjonaliseringsspørsmålet.

Kongressen gir sin tilslutning til representantskapets beslutning i rasjonaliseringsspørsmålet.

Arbeidstidsspørsmålet.

Kongressen gir sin tilslutning til at der søkes utformet arbeidstidsbestemmelser i loven med sikte på innførelse av 6 timers skift i kontinuerlige virksomheter, og 7 timers daglig arbeidstid for dagarbeidere med en maksimal arbeidstid av 42 timer pr. uke.

Der vil på kongressen bli gitt en oversikt over arbeidsløsheten og arbeidstidsspørsmålets stilling i Norge. Videre vil der bli gitt en oversikt over tariffsituasjonen og den faglige taktikk og bli fremlagt forslag herom.

Herunder vil sekretariatet komme nærmere inn på kravet om forkortelse av arbeidstiden, 6 og 7 timersdagen, sett i sammenheng med de tariffrevisjoner som man står foran i 1931.

Kravet om forkortelse av arbeidstiden bør om mulig søkes fremmet i forståelse og samarbeide med de skandinaviske fagorganisasjoner.

Hvad forslaget fra Drammen og Omegns faglige Samorganisasjon om arbeidsledighetstrygd angår, har det vært nedsatt en komité med representanter fra Landsorganisasjonen, Arbeiderpartiet og stortingsgruppen, for å ta stilling til det foreliggende lovforslag om botemidler mot arbeidsløshet, herunder arbeidsledighetstrygd.

Sekretariatet er enig i tanken om en arbeidsledighetstrygd, som fordeler byrdene på stat, kommuner og arbeidsgivere, og under den bestemte forutsetning, at trygden ikke bare vedtas som lov, men at loven også blir satt i kraft.

Der vil nærmere bli redegjort for dette spørsmål på kongressen.

Dagsordenens punkt 5.

Arbeiderbeskyttelsesloven (arbeidervernlovgivningen).

Fra sekretariatet.

Spørsmålet om en ny arbeidervernlov til avløsning av den nu gjeldende arbeiderbeskyttelseslov er under forberedelse og vil komme op i innværende stortingsperiode. Her melder sig mange viktige spørsmål, således om arbeidstids- og overtidsbestemmelser, nattarbeide, hel-

ligdagsarbeide, sundhets- og sikkerhetsforhold, kvinners og unge arbeideres stilling m. v. Sekretariatet har hatt en komité i arbeide med saken og en redegjørelse vil bli gitt og forslag lagt frem på kongressen.

Dagsordenens punkt 6.

Internasjonale spørsmål.

A. Internasjonale forbindelser.

Fra *Tømmertunnelens Lensearbeiderforening, avd. nr. 97 av N. P. F.*

Foreningen har besluttet å henstille til Landsorganisasjonens kongress å vedta beslutning om å bemyndige sekretariatet til å foreta innmeldelse i Amsterdam-Internasjonalen av den norske Landsorganisasjon.

Fra *Fredrikstad og Omegns Teglverksarbeiderforening.*

Fra Norsk Bygningsarbeiderforbunds avdeling 33, Fredrikstad og Omegns Teglverksarbeiderforening, henstilles til kongressen å opta spørsmålet om innmeldelse i den faglige Amsterdam-Internasjonale til drøftelse. Avdelingen tror at en samling med de andre européiske landsorganisasjoner vil virke til at vi står sterkere i kampen mot kapitalen. Avdelingen tillater sig derfor å fremkomme med forannevnte henstilling.

Fra *avdeling 12 av N. J. og M. F., Nidaros.*

1. Kongressen tar på det bestemteste avstand fra sekretariatets linje i spørsmålet om de internasjonale forbindelser.

I forholdet til Kjøbenhavn-avtalen har sekretariatet og representantskapet brutt siste fagkongress' beslutninger og bærer hovedansvaret for at denne avtale ikke er kommet i stand.

Gjennem sine representanter på den finske fagkongress i 1928, Halvard Olsen og Martin Tranmæl, og gjennom den linje sekretariatet har fulgt i samme sak, har det medvirket til å splitte den finske fagorganisasjon og er trådt i forbindelse med den gule Amsterdam-organisasjon som i ly av Lappo-fascismens terror er dannet i Finnland. Kongressen misbilliger sekretariatets optreden på det sterkeste og pålegger det kommende sekretariat straks å bryte forbindelsen med de finske amsterdammere og søke å gjenopta samarbeidet med den gamle revolusjonære og nu illegale finske landsorganisasjon.

Kongressen vil videre ta avstand fra det samarbeide som er pleiet mellom sekretariatet og lederne for den gule Amsterdam-Internasjonale. Mellom Landsorganisasjonen og Amsterdam må enhver forbindelse avbrytes.

2. Fagkongressen fastslår nødvendigheten av at de forbundsvise avtaler med de russiske broderforbund og forbindelsen med den russiske Landsorganisasjon må forsterkes. Kongressen tar avstand fra de

ledende forbundsinstansers forsøk på å sabotere og ødelegge de inn-gåtte forbundsvise gjensidighetsavtaler og fordømmer sekretariatets understøttelse av disse bestrebelser.

3. Kongressen tar avstand fra sekretariatets forbud mot at underavdelinger, fagforeninger og samorganisasjoner inngår broderlige vennskapsavtaler med de russiske fagorganisasjoner eller andre revolusjonære organisasjoner. Det må stå fritt for enhver underavdeling å styrke kontakten mellom sine medlemmer og arbeiderne i andre land når dette skjer på et revolusjonært grunnlag.

4. Kongressen gir sin tilslutning til den av den revolusjonære fagopposisjon reiste krav om Landsorganisasjonens tilnærmelse til R. F. I.

Fra sekretariatet.

Fagkongressen i 1925 vedtok følgende uttalelse om

De internasjonale forbindelser.

1. Ut fra den internasjonale arbeiderklasses stilling idag er det en bydende nødvendighet at verdens fagorganiserte arbeidere sammensveises i en faglig internasjonale på klassekampens grunn. Kongressen hilser derfor med glede de bestrebelser som er fremme for å skape internasjonal faglig samling, bestrebelser som har fått uttrykk ved dannelsen av den engelsk-russiske komité. Kongressen uttaler sin uforbeholdne tilslutning til disse bestrebelser og erklærer aktivt å ville understøtte komitéens arbeide for enhet.
2. Landsorganisasjonen trer i organisasjonsmessig forbindelse med den engelsk-russiske enhetskomité. Såfremt en internasjonal konferanse eller kongress kommer i stand, skal Landsorganisasjonen la sig representere og virke for samling av alle lands fagorganisasjoner i en felles faglig internasjonale.
3. Hvis en felles faglig internasjonale kommer i stand, bemyndiges representantskapet til i tilfelle der hersker samstemmighet, å bringe medlemsskapet i orden. I fall det er en faktisk uenighet til stede, skal spørsmålet forelegges medlemmene til avgjørelse ved uravstemning.
4. Sekretariatet opfordres til å arbeide for å skape et fast organisatorisk samarbeide mellom landsorganisasjonene i Sverige, Danmark, Finland og Norge.

Kongressen i 1927 vedtok følgende:

1. Beslutningen på fagkongressen 1925 fastholdes: At en sammenveising av verdens fagorganiserte arbeidere i en faglig internasjonal er en bydende nødvendighet. En slik samling er imidlertid bare mulig ved at Landsorganisasjonen tilsluttes Amsterdam-Internasjonalen eller Røde faglige Internasjonale og de frittstående

sammensluttet i en felles verdensorganisasjon. Den norske Landsorganisasjon, som fremdeles stiller sig utenfor de stridende internasjonaler, vil derfor av alle krefter understøtte de internasjonale samlingsbestrebelse.

Hvis det i kongressperioden lykkes å nå frem til en felles faglig internasjonal, skal spørsmålet om Landsorganisasjonens innmeldelse i Internasjonalen forelegges medlemmene til avgjørelse ved uravstemning.

2. Kongressen bemyndiger sekretariatet til å tre i organisatorisk forbindelse ikke alene med landsorganisasjonene i Danmark, Sverige og Finnland, men også med Russland og andre land for å få opprettet gjensidighetsavtaler. Avtalene avsluttes med hvert enkelt lands organisasjoner etter hvert som det opnåes enighet om dem. Kongressen opfordrer også forbundene til å treffe lignende gjensidighetsavtaler.

Enn videre vil kongressen opfordre fagforbundene til å virke for at de russiske fagforbund optas i de internasjonale fagsammenlutninger.

3. Kongressen bemyndiger sekretariatet til å nedsette et internasjonalt utvalg som formidler samarbeidet med andre land. Alle avgjørelser tilligger sekretariatet under ansvar for representantskapet og kommende fagkongress.
4. Kongressen pålegger sekretariatet snarest mulig å innby den russiske og finske landsorganisasjon til en konferanse om ordningen av gjensidighetsavtaler og formen for enhetsarbeidet for den internasjonale faglige enhet.

Efter kongressen optok det internasjonale utvalg og sekretariatet arbeidet for å få opprettet gjensidighetsavtale. Om dette spørsmål henvises til beretningen, som gir meddelelse om sekretariatets og representantskapets behandling av saken, efter at den var omsendt til forbundene og de faglige distriktsorganisasjoner til behandling og uttalelse. Resultatet blev at representantskapet i januar 1929 vedtok følgende forslag:

«Da fagkongressens forutsetninger for inngåelse av en gjensidighetsavtale med den russiske landsorganisasjon ikke er til stede, utsettes spørsmålet.»

Sekretariatet innstiller at kongressen vedtar følgende uttalelse:

1. *I erkjennelse av at internasjonal faglig samling på klassekampens grunn er en bydende nødvendighet, bemyndiges sekretariatet til å*

støtte det arbeide som i kongressperioden måtte optas for å hitføre en slik samling.

2. Hvis en faglig samling kommer i stand, kan spørsmålet om vår tilslutning til den faglige internasjonale avgjøres ved uravstemning.
3. Sekretariatet opfordres til fortsatt å virke for det best mulige samarbeide mellom de nordiske landsorganisasjoner med særlig sikte på et fast samarbeide under større konfliktsituasjoner, og til behandling av viktige spørsmål, som f. eks. kampen for arbeidstids- og ferispørsmålet, og stillingen til produksjonsbegrensning m. v.
4. Kongressen godkjenner representantskapets beslutning om at den forrige kongress' forutsetninger for inngåelse av en gjensidighetsavtale med den russiske landsorganisasjon ikke har vært eller er til stede.

B. Arbeidsbyrået i Genf.

Fra Norsk Matros- og Fyrbøterunion.

Som det muligens vil være Sekretariatet bekjent, er sjøfolkets arbeidstid fremdeles 84 timer pr. uke, imotsetning til andre industriarbeideres arbeidstid.

Det er derfor rimelig at arbeidstiden for sjøfolket alltid er det mest aktuelle spørsmål.

Da det ikke finnes nogen industri eller næring som er så sterkt avhengig av det internasjonale marked som sjøfarten, er det heller ingen arbeidsgren hvis lønns- og arbeidsbetingelser i den grad som sjøfolkene, avhenger av det internasjonale nivå.

Vår organisasjon har derfor kanskje mer enn nogen annen organisasjon lagt an på å søke arbeidstiden forbedret ved internasjonalt initiativ.

I. T. F. har således nedlagt et stort arbeide og vi anser det gjørlig å gjennomføre en internasjonal forbedring i arbeidstiden ved at I. T. F. fortsetter med spørsmålets løsning.

Av taktiske grunner har I. T. F. trådt i spissen for sjømannsorganisasjonene under de internasjonale arbeidskonferanser i Genf og herunder har denne organisasjon gjort sig særlig fortjent.

Vår organisasjon har også deltatt i forberedelsene til Genf, men har på grunn av vår Landsorganisasjons stilling ikke kunnet deltatt i selve konferansen.

Unionens hovedstyre hadde årsmøte 18 og 19 januar 1930 og vedtok å sende Landsorganisasjonen nedenstående skrivelse:

«Som bekjent har Landsorganisasjonen besluttet å ikke vilde la sig representere på det internasjonale arbeidsbyrås møter, og dette standpunkt har vårt hovedstyre tidligere gitt sin tilslutning.

Som begrunnelse er det blitt anført at der av konferansens sammensetning ikke var mulig å komme til et positivt resultat, da de konservative regjeringers representanter alltid kunde treffe avgjørelsen efter sin politiske innstilling.

Den politiske situasjon i Europa har imidlertid i de senere år endret sig ganske vesentlig og den siste internasjonale konferanse i 1929 beviste at så var tilfellet.

Med de ledende, den britiske, franske og tyske regjeringer, blev det enstemmig vedtatt at 8-timers arbeidsdagen til sjøs skal op til ny internasjonal behandling i 1930 og det er ingen grunn til å tro at den politiske stemning skulde endre sig i så vesentlig grad at den forestående konferanse ikke skulde vedta en internasjonal regulering av arbeidstiden.

Under den siste I. T. F.-konferanse som blev holdt i Cuxhaven i oktober hvor man blandt annet behandlet forberedelsene til Genf samme måned, blev det fremholdt at også Norge burde være representert, like- som det under Genf-konferansen og senere har vært sterkt kritisert at Norge som et av de ledende sjøfartsland ikke deltok.

Man skal videre anføre at det gjennom I. T. F. er nedlagt et stort arbeide for å få organisert en internasjonal faglig aksjon for gjennomførelsen av 48 timers arbeidsuke, men på grunn av de mange svake nasjonale organisasjoner, kan en slik kamp ikke gjennomføres med held, på en uoverskuelig tid. I. T. F. har derfor i den senere tid anlagt sin agitasjon med det mål for øie å søke programmet gjennomført i Genf, og i det arbeide er det rimelig at også vår Union deltar.

Under henvisning til det foran anførte, finner hovedstyret det uriktig at Norge ikke deltar i kommende møte i det internasjonale arbeidsbyrå, og krever at Landsorganisasjonen ophever sin beslutning eller gir dispensasjon for den kommende konferanse.»

I henhold til foranstående tillater man sig å utbe Sekretariatets beslutning i saken så snart som mulig.

Fra Norsk Matros- og Fyrbøterunion.

Vi tillater oss å referere til vår skrivelse av 27 januar d. å. angående Landsorganisasjonens stilling til Internasjonal Arbeidsbyrå, og skal meddele at vårt landsmøte har godkjent nevnte skrivelser innhold. Vårt forretningsutvalg foreslår at saken blir optatt på førstkommende kongress og at vår skrivelse blir forelagt denne.

Fra sekretariatet.

I anledning henvendelse fra Norsk Matros- og Fyrbøterunion vil sekretariatet henvise til fagkongressens behandling i 1925 av dette spørsmål, hvor det med 147 mot 76 stemmer blev besluttet at Landsorganisasjonen ikke skulde la sig representere ved Arbeidsbyråets møter. Sekretariatet henholder sig hertil.

Dagsordenens punkt 7.

Organisasjonsformene.

Fra Norsk Transportarbeiderforbund.

Inntil 1923 var organisasjonen bygget på fagforbundsprinsippet, men på Landsorganisasjonens kongress i 1923 besluttedes organisa-

sjonsformene endret således at Landsorganisasjonen skulde bygge på industriforbund.

Efter denne beslutning blev det dannet en del nye forbund som de bestående forbund måtte levere til dels mange av sine medlemmer til. Industriforbundsformen fikk mange og gode lovord på kongressen; medlemmenes interesser vilde bli best ivaretatt av de respektive industriforbund.

Det skulde dog vise sig ganske snart at det ikke gikk så lett vint for sig som det blev uttalt på kongressen. Således nektet Elektrikerforbundet å la sig oppløse, og kom ut av Landsorganisasjonen, men blev senere gjeninntatt.

Videre har vi flere forbund som ennå ikke har respektert kongressens beslutning om industriforbund. Disse er Norsk Centralforening for Boktrykkere, Norsk Bokbinderforbund og Norsk Litografisk Forbund; Norsk Murerforbund som skulde tilhøre Norsk Bygningsarbeiderforbund. Så har vi næringsmiddelindustrien som fremdeles er opdelt i 3 forbund, samt Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund og Norsk Formerforbund. Dertil kommer vanskelighetene med de enkelte medlemmer som nekter å la sig overføre til sine respektive forbund.

For kjøpere, lagerarbeidere og chaufførers vedkommende har man støttet på mange vanskeligheter med overføringen, idet disse har nektet å la sig overføre og truet med å gå ut av organisasjonen. For eksempel nektet lagerarbeiderne og chaufførene innen jernindustrien i stor utstrekning efter å ha fått sin bok utskrevet fra vår avdeling å melde sig til den avdeling de efter kongressens beslutning hørte hjemme.

Disse blev så stående utenfor organisasjonen i lengere tid, og ved agitasjon fra vedkommende industriarbeiderforbund for å få dem organisert, blev det svart at de gjerne vilde være organisert, men at de vilde stå sammen med de øvrige lagerarbeidere og chauffører innen transportindustrien. Dette førte til slutt til at stedlige styre av Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund i Oslo besluttet å overlate til Oslo Transportarbeiderforening å organisere disse, da de mente det var bedre å ha dem organisert enn å ha dem utenfor organisasjonen.

At organiseringen efter industriprinsippet ikke har vært organisasjonsmessig heldig for det store gross av landtransportarbeidere, bevises best ved at spørsmålet har vært oppe til drøftelse på vårt landsmøte i 1926 og 1929.

På vårt landsmøte i 1929 blev følgende forslag vedtatt:

«Landsmøtet pålegger det nye forbundsstyre i betimelig tid før førstkommende kongress' avholdelse å innsende forslag til denne, gående ut på at *alle transport- og lagerarbeidere uansett industrivirk somhet, skal organiseres i tilslutning til Transportarbeiderforbundet*. Forbundets representanter til kongressen pålegges å arbeide og stemme for forslaget vedtagelse.»

Når det gjelder losse- og lastearbeiderne, er vi også her kommet op i forhold som er meget beklagelige.

Således er det opstått tvist mellem vårt forbund og Norsk kjemisk Industriarbeiderforbund om hvem som har rett til å opprette overens-

komst for lossing og lastning til bedrifter som hører inn under kjemisk industri.

Vi kan i så henseende henvise til det uheldige forhold som opstod ved Herøya, hvor Norsk kjemisk Industriarbeiderforbund søkte å trosse sekretariatets beslutning, og affæren ved Fiskå Verk, hvor også det samme forbund nektet å etterkomme sekretariatets henstilling om at de ikke skulde opprette overenskomst for losse- og lastearbeidet før tvisten var avgjort av sekretariatet.

For Fiskå Verks vedkommende ligger lossesatsene som er opprettet med Kjemisk Industriarbeiderforbund adskillig under satsene for losse- og lastearbeidet i Kristiansand S.

Arbeidet ombord som Norsk kjemisk Industriarbeiderforbunds medlemmer har overenskomst for, betales av skibet, og har således intet med bedriften å gjøre.

Når så et forbund oppretter overenskomster med lavere satser enn f. eks. nærmeste losse- og lasteplass, betrakter losse- og lastearbeiderne dette som lønnspress.

At dette er uheldig, sier sig selv.

Angående forholdene ved Fiskå Verk, som også blev behandlet på vårt landsmøte i 1929, vedtok dette følgende forslag fra avdeling 13, Kristiansand S.:

«Landsmøtet henstiller til Landsorganisasjonen hurtigst mulig å få forandret de forhold som nu er til stede, idet medlemmer av andre forbund virker som lønnstrykkere for transportarbeiderne, da de kontraktmessig utfører arbeide til underpris av hvad der tariffmessig utføres av havne- og transportarbeiderne.»

I henhold til ovenstående tillater vi oss å foreslå følgende:

1. Alle kjørere, lagerarbeidere, pakkhusarbeidere og chauffører som ikke direkte og utelukkende er ansatt på fabrikker, produktive bedrifter og lignende industriområder, skal tilhøre Norsk Transportarbeiderforbund.
2. Alle losse- og lastearbeidere, uansett om de losser eller laster ved bruk, fabrikker og lignende, når disse steder ligger i eller i nærheten av en by eller steder hvor der er losse- og lastearbeiderforening, skal tilhøre Norsk Transportarbeiderforbund, og oveenskomster om arbeidet opprettes kun av dette forbund.

Fra Norsk Bygningsarbeiderforbund.

Kongressen i 1923 vedtok omtrent enstemmig at fagorganisasjonen skulde omlegges fra fagforbund til industriforbund og kongressen trakk også op grenselinjene for industriforbundenes virkeområde.

Det har dessverre vist sig at gjennemførelsen av industriforbund har støtt på mange vanskeligheter, meget treghet og motvilje såvel hos det enkelte medlem som hos enkelte organisasjoner, således at de fordeler som omlegningen skulde være for den samlede organisasjon, derved i betydelig grad er forbinsket.

For at industriforbundsformen ikke ytterligere skal forkludres, må det være en ufravikelig regel og forutsetning at det ene forbund respekterer det annet forbunds virkeområde og overenskomsten.

Dette er imidlertid ikke alltid iaktatt av enkelte forbund like overfor Bygningsarbeiderforbundet, og som det mest uheldige og skadelige tilfelle i så måte må nevnes Norsk Hydros nybygningsarbeide ved Rjukan og Herøya, hvilket arbeide med Sekretariatets godkjenning tillotes utført etter overenskomster som lå betydelig lavere enn de overenskomster som gjaldt for Bygningsarbeiderforbundet, likesom Sekretariatet også godkjente at de bygningsarbeidere som var beskjeftiget med dette arbeide, skulde organiseres i tilslutning til Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund og Norsk Arbeidsmannsforbund. Denne ordning virket meget uheldig for Bygningsarbeiderforbundet både under tariffrevisjon og ellers.

For å hindre gjentakelser av lignende art, vil Norsk Bygningsarbeiderforbunds styre foreslå:

1. Nybygningsarbeide samt større forandrings- og tilbygningsarbeider av enhver art som utføres av eller for industrielle bedrifter og kommuner, skal utføres etter lønns- og arbeidsvilkår som er godkjent av Norsk Bygningsarbeiderforbund. Disse overenskomster blir å oprette mellom Bygningsarbeiderforbundet og vedkommende bedrift.

2. De arbeidere som er beskjeftiget med sådant arbeide, skal stå tilsluttet Norsk Bygningsarbeiderforbund.

3. Medlemmer tilsluttet andre forbund må ikke påta sig til utførelse bygningsarbeide av nogen art, til ringere lønns- og arbeidsvilkår enn hvad som er bestemt i de overenskomster som er opprettet av Norsk Bygningsarbeiderforbund.

Forinnen de søker arbeide bør de derfor henvende sig til vedkommende forening for å erholde de nødvendige opplysninger.

I anledning henvendelse fra Kongsvinger og Omegns Bygningsarbeiderforbund vedrørende Skog- og Landarbeiderforbundets medlemmer vil styret for Norsk Bygningsarbeiderforbund uttale at både forbundskontoret og flere av forbundets Oslo-foreninger har hatt meget besvær med medlemmer av Skog- og Landarbeiderforbundet, idet de ofte tar arbeide under gjeldende overenskomster for bygningsfagene og ofte også nekter å overføre sitt medlemskap til vedkommende afdeling av vårt forbund.

Vegringen begrunnes ofte med den store forskjell i fagforeningskontingenten.

Det er derfor nødvendig at der vedtas beslutninger som for fremtiden hindrer gjentakelser av lignende art, hvorfor punkt 3 i forbundsstyrets forslag er berettiget og nødvendig.

Organisasjonsformene.

Da kongressens beslutning av 1923 om fagorganisasjonens omlegning fra fagforbund til industriforbund ennå ikke er gjennomført i sin helhet, vil kongressen påny innskjerpe at den fattede beslutning loyalt må etterkommes av de tilsluttede organisasjoner.

Kongressen vil derfor pålegge Sekretariatet å opta et energisk arbeide for å realisere beslutningen om at det kun skal være ett forbund innen samme industri.

I anledning forslaget fra vår afdeling i Kongsvinger, om at der i

lovene skulde innflettes en bestemmelse om samorganisasjonenes virkeområder, finner forbundsstyret lovforandringen her unøddig, idet det selvsagt må kunne gå an å finne en mere naturlig inndeling mellom samorganisasjonenes områder enn tilfelle er for Kongsvingers vedkommende.

I anledning forslaget fra vår avdeling i Bodø, kan forbundsstyret ikke anbefale det i den foreliggende form, men vil uttale at organisasjonen bør strekke sig så langt som mulig med økonomisk støtte når det gjelder å oparbeide organisasjon i Nord-Norge.

Med hensyn til forslaget fra Bygningsarbeidernes Industrigruppe, Oslo, om at kravet om 6 timers dagen inngår som en del i formålsparagrafen, er forbundsstyret enig heri, idet de også faller i flukt med den beslutning som blev fattet på forbundets siste landsmøte.

Forbundet er likeledes enig i å anbefale forslaget fra Malersvennenes Forening, Oslo, om at der ved tariffrevisjonen må kreves 6 timers arbeidsdag.

Fra Murarbeidernes Forening, Oslo.

Norsk Bygningsarbeiderforbunds landsmøte i 1930 behandlet inngående fagskillestriden innen bygningsindustrien og der vedtokes beslutninger i saken med sikte på løsning i spørsmålet for såvel Bygningsforbundets avdelinger som Norsk Murerforbunds.

Under debatten i denne sak uttalte flere talere at det var forutsetningen for deres stillingtagen i spørsmålet, at den tidligere av Landsorganisasjonens kongress fattede beslutning om industriforbund nu blev gjennomført, således at der blev sammenslutning av disse to forbund.

Murarbeidernes Forening, Oslo, vil derfor henstille til Landsorganisasjonens Sekretariat, at det gir sin medvirkning til at sammenslutningen kan skje snarest.

Vi vil videre be om at saken blir utredet og opsatt på dagsordenen til kongressen 1931, så at de to forbunds avdelinger får anledning til å ta standpunkt til sakens realitet ved valgene av representanter til kongressen.

For sakens hurtige fremme sendes denne henstilling direkte til Sekretariatet. Skulde dette mot formodning ikke vilde etterkomme vår anmodning, bedes dette oss meddelt så betids at vi gjennom Bygningsforbundet kan fremme forslag i denne sak.

Fra Norsk Matros og Fyrbøterunion.

Angående organiseringen av hvalfangstarbeiderne, har vårt hovedstyre besluttet å foreslå følgende uttalelse forelagt for kongressen til uttalelse:

«Kongressen hilser med glede enhver bestrebelse som går ut på å trekke nye grupper av arbeidere inn i organisasjonen. Når det gjelder hvalfangstindustriens arbeidere, er det selvsagt store vanskeligheter forbundet med å få dem organisert på grunn av de spesielle forhold disse folk arbeider under. Man er imidlertid opmerksom på at der i løpet av siste år er drevet en forsterket agitasjon blandt hvalfangst-

arbeiderne, en agitasjon som også Landsorganisasjonen har ydet sin støtte til.

Kongressen gir sin fulle tilslutning til de bestrebelser som er gjort for å organisere hvalfangstarbeiderne og få opprettet overenskomster i denne betydelige industri.

Idet man forutsetter at der også fremtidig vil bli gjort hvad gjøres kan i den retning, bemyndiges Sekretariatet til å yde fortsatt økonomisk støtte til det agitasjons- og organisasjonsarbeide som er nødvendig for å bygge op en sterk organisasjon i hvalfangstindustrien, like- som den samlede fagorganisasjon er beredt til om det skulde vise sig nødvendig, å yde disse arbeidere sin fulle solidariske støtte for å få etableret ardnede organisasjonsmessige vilkår i hvalfangsten.»

Fra avd. 20, N. A. F.

Forslag: Den av kongressen av 1923 fattedes beslutning om industriorganisasjoner, opheves eller forandres derhen at det blir adgang for de forskjellige fagforeninger å tilmelde sig sine rette angjeldende fagforbund.

Motivering:

Ifølge uttalelser på kongressen i 1923 ved overgangen til industriorganisasjoner, skulde alle faggrupper der blev tilsluttet andre forbund, bli behandlet i likhet med tilsvarende fagforbund.

Dette er nu aldeles illusorisk, og må få en utformning som kan tilfredsstillende den voksende misnøie med den nuværende organisasjonsform innen de forskjellige faggrupper.

Kongsvinger og Omegns Bygningsarbeiderforening

avholdt medlemsmøte den 28 oktober 1930 hvor følgende forslag til kongressen 1931 enstemmig blev vedtatt:

Kongsvinger og Omegns Bygningsarbeiderforening foreslår for kongressen følgende:

Det utarbeides et skarpt og spesifisert skille på arbeide som sorterer under Bygningsarbeiderforbundet og Norsk Skog- og Landarbeiderforbund.

Foreningen finner at de nuværende forhold ikke er tilfredsstillende.

Norsk Skog- og Landarbeiderforbunds medlemmer rykker inn på arbeidsplassene efter sine tariffer som jo ligger langt under Bygnings-tariffen og fortrenger den stedlige Bygningsarbeiderforenings medlemmer.

Vi mener derfor at en lovparagraf her vil være på sin plass og skape rene og greie linjer for begge parter.

Fra Norsk Skog- og Landarbeiderforbund.

Under forbehold av landsmøtets tilslutning foreslår N. S. L. F. at den forestående fagkongress optar til drøftelse følgende forslag:

I.

Det gis adgang til å organisere et spesielt forbund av jordbruks- og gartnerarbeidere. Sekretariatet pålegges å medvirke til å organisere et sådant forbund når tiden dertil ansees å være inne.

II.

Kongressen pålegger sekretariatet til å opta arbeidet for å få sammenført i eller under ett forbund alle arbeidere ved veivedlikeholdet.

Til begrunnelse herav skal anføres følgende:

Ad I. N. S. L. F. er i hele sitt anlegg et skogs- og fløtningsforbund. Teknikken og taktikken er basert på denne gruppe og dens spesielle forhold i enhver henseende. Og dette er det ikke mulig å endre i nogen vesentlig grad. Skulde det skje vilde det bare gå ut over hovedgruppen og dermed skade hele forbundet.

Vi har nu en tid hatt tilslutning av spesielle landarbeiderforeninger og vi har hatt en rekke konflikter, som ennå for en stor del er uløst. Det har vist sig at dette arbeide faller ut på en ganske annen måte enn det øvrige i forbundet. For det første er det en ganske annen mentalitet som preger de arbeidere det her gjelder, for en stor del betinget av deres spesielle arbeidsforhold. De er knyttet til tjenesten det hele år eller halve år, har delvis lønn i naturalier o. s. v. Mange reiser gjerne fra sted til sted og er ikke knyttet til eget bruk. Det motsatte er gjerne tilfelle med landarbeiderne i skogdistriktene.

Dte har vist sig at de kamp- og arbeidsmetoder som tillempes i N. S. L. F. ikke har den effektive virkning for denne gruppe som for skogs- og fløtningsarbeiderne. Erfaringen viser med andre ord at arbeidet må legges på en annen baug.

Ved at denne gruppe er tilsluttet N. S. L. F. har den opfatning lett for å gjøre sig gjeldende, at man uten nogen som helst forberedelse kan gå til kamp. Det er opstått en rekke slike kamper uten at det har vært mulig å få dem løst innenfor et rimelig tidsrum. Forholdet er jo det innen vårt forbund at de lokale avdelinger har en ganske utstrakt selvbestemmelsesrett, men det kan tviles om dette kan praktiseres i slik utstrekning innen gruppen landarbeidere.

Hovedsvakheten er imidlertid den ennå minimale tilslutning av landarbeidere til organisasjonen. Det som skal til er et omfattende organisasjons- og opplysningsarbeide. Denne gruppe lever til dels ennå under patriarkalske forhold og er preget av husbondens syn i mange henseender. Der må organiseres et vekkelsesarbeide i full målestokk. Og ikke bare det: De må ha en organisasjon som kan samle dem, som er oppbygget med deres spesielle forhold for øie og hvis hovedoppgave er hensynet til disse arbeidere og som i et og alt *kjenner* deres leve- og arbeidsforhold.

Enhver vil forstå at det ikke er mulig for vårt forbund å overkomme det veldige arbeide det her er tale om. Det må her komme hjelp fra den samlede fagorganisasjon. Denne hjelp vil ha den største effekt, hvis den ydes direkte til en ansvarlig organisasjon av de folk det her gjelder. Det vil dessuten være uriktig å pålegge N. S. L. F. oppgaven. Vi er nu kommet så langt at det kan sies at vi under normale forhold står så nogenlunde på egne ben, men det er ennå en mengde besværligheter igjen å gjennomgå og det er agitasjonsarbeide mer enn nok blandt hovedgruppen, skog- og fløtningsarbeiderne. Med vår beskjedne kontingent klarer vi ikke mer.

Et norsk landarbeiderforbund bør i første rekke baseres på det mere utviklede halvgartneri og handelsgårdsbruk rundt Oslo samt de rene landbruksstrøk rundt Mjøsa og ut etter Oslofjorden. Dette blir en etter forholdene fast og solid basis. Landarbeiderne i de rene skog-distrikter bør iallfall i overgangstiden bli stående i N. S. L. F.

Innen det område som er nevnt ovenfor har vi en organisasjon i utvikling. Den har riktignok vært utsatt for en rekke påkjenninger, men får den begynne på egen grunn med den nødvendige hjelp i begynnelsen og det kan skaffes en dyktig teknisk og organisatorisk leder skulde det ikke være tvil om at der i løpet av en forholdsvis kort tid kunde legges grunnen til et virkelig fagforbund blandt gartner- og landarbeidere.

Ad II. Forbundet har fra landsgruppestyret for veivedlikeholdsarbeiderne innen forbundet mottatt følgende skrivelse:

Veiarbeidernes og veivedlikeholdtarbeidernes gruppe styre hadde møte i Oslo den 12 november 1930 i forbindelse med forhandlingene hos veidirektøren. Man drøftet på ny spørsmålet om en mere passende organisasjonsform for veivedlikeholds- og veiarbeidere som er beskjeftiget for det offentlige (stat, fylke og kommune). Man finner det meget uhensiktsmessig at disse arbeidere nu er delte på tre forskjellige forbund, da dette bidrar til å stille gruppen svakere overfor myndighetene enn den efter sitt samlede medlemstall behøver å være. Styret finner det påkrevet at det undersøkes hos Landsorganisasjonen, Norsk Arbeidsmannsforbund og Norsk Kommuneforbund om det skulde være mulighet for å sammenslutte gruppene innen de to nevnte forbund og N. S. L. F. til et selvstendig forbund.

I henhold til foranstående vil gruppen henstille til Norsk Skog- og Landarbeiderforbund om å søke dette spørsmål løst på den mest hensiktsmessige måte.

Veivedlikeholds- og veiarbeidernes gruppe, Oslo, innen N. S. L. F.

Det hersker ennu en del uklarhet om hvor og i hvilket forbund disse arbeidere skal stå. Under kongressens behandling av industriforbundsformen var det forutsetningen at f. eks. veivokterne skulde stå i Norsk Kommuneforbund. Fra Norsk Arbeidsmannsforbunds side blev det gjennom en rekke år nedlagt et stort arbeide for å få veiarbeiderne tilsluttet organisasjonen. Men hverken N. K. F. eller N. A. F. var noget særlig heldige i sine bestrebelser.

Da N. S. L. F. skulde stiftes i 1927 foreslo den av sekretariatet nedsatte organisasjonskomité at arbeiderne under veivedlikeholdet skulde stå i dette nye forbund.

I de tre år som har gått har det lyktes å få en rekke av disse arbeidere inn i forbundet. Delvis står de enkeltvis tilsluttet de almindelige blandede skog- og landarbeiderforeninger og derved har de dannet spesielle avdelinger. Det er nu 29 slike selvstendige avdelinger. På en landskonferanse for disse spesialavdelinger holdt våren 1929 blev det besluttet å velge et spesielt landsgruppe styre til å lede forhandlingene, agitasjonen m. v.

Med de medlemmer som står i de blandede foreninger regner man at det nu i N. S. L. F. står tilsluttet omkring 700 vei- og veivedlikeholdsarbeidere. Heri er ikke medregnet sådanne som rent tilfeldig og ved nødsarbeide kan få arbeide ved veiarbeide av en eller annen art.

Det foregår for tiden en veldig utvikling av dette fag. Hele veinettet er på grunn av den sterkt økede trafikk under utbedring, likesom det vanlige vedlikeholdsarbeide er øket betydelig. De gamle redskaper avløses av maskinelle hjelpemidler. Staten legger stadig større deler av veinettet under sin administrasjon.

Stillingen for fagets arbeidere er således nu ved å bli en ganske annen enn den var for en del år tilbake.

Det er ganske oplagt at når det blir et stadig mindre skille mellom de egentlige statens veianleggsarbeidere og den gruppe arbeidere som virker ved veivedlikeholdet, både ved at de mer og mer får Staten som arbeidsgiver og ved at anlegg og vedlikehold går mere og mere op i hinannen, vil det også være innlysende at disse må samles i én organisasjon, så de kan optre utad som én organisatorisk enhet. Ellers vil de lett gjensidig komme til å vanskeliggjøre forhandlinger med arbeidsgiveren, enten nu dette er Staten, fylket eller en enkelt kommune.

Det kan være et skjønsspørsmål om det skal søkes dannet et eget forbund av denne gruppe eller ikke. Hovedsaken er at de alle samles inn under et forbund. Da dette kan støte på vanskeligheter fordi flere forbund er interessert, har vi funnet det riktigst å foreslå at kongressen gir et direktiv som ikke er til å misforstå. Det er selvsagt bedre at denne sak ordnes i vennskapelighet enn at man venter til det begynner å brytes og skapes bitterhet, således som tidligere har vært tilfelle i lignende anledninger.

Fra Sulitjelma Elektrikerforening.

Den av kongressen av 1928 fattede beslutning om industriorganisasjoner opheves eller forandres derhen at det blir adgang for de forskjellige fagforeninger å tilmelde sig sine rette angjeldende fagforbund.

Motivering:

Når foreningen har tilladt sig å fremkomme med dette forslag, er det i bevissheten om at beslutningen om industriorganisasjonsformen av 1923 ikke har ladt sig gjennomføre efter forutsetningen.

Samt ifølge de uttalelser som fremkom på kongressen i 1923 ved overgang til industriorganisasjonsformen, om at alle faggrupper der blev tilmeldt andre forbund skulde bli behandlet i likhet med tilsvarende fagforbund. Dette er nu aldeles illusorisk og må få en utløsning som kan tilfredsstille den voksende misnøie innen de forskjellige faggrupper.

Vi mener derfor at vårt forslag bør vedtaes, da en sådan beslutning best vil tjene til organisasjonens vel.

Fra avd. 232, Skedsmo Arbeidsmannsförening.

Det henstilles til Arbeidernes faglige Landsorganisasjons 12. ordinære kongress å vedta:

Alle veiarbeidere, veivoktere samt spesialarbeidere ved veivesenet samlet et et nytt forbund — subsidiært et av de bestående.

Motivering:

Som forholdene nu er, er en del av veiarbeiderne samlet i Norsk Skog- og Landarbeiderforbund, en annen del i Norsk Kommuneforbund og en tredje del i Norsk Arbeidsmannsforbund. Da det er en kjensgjerning, at det er vanskelig å få opprettet overenskomst med Statens Veidirektorat, mener vi det vil være en fordel om alle disse arbeidere blev samlet i ett forbund, som så kunde sette hele sin kraft inn på å få forbedret disse arbeideres kår.

Norsk Kommuneforbund.

Fra flere av våre foreninger og likeledes fra Oslo stedsstyre er det kommet henvendelse til forbundet om å søke å få optatt på kongressen spørsmålet om medlemsskap i de forskjellige organisasjoner og adgangen til å kunne ta anvist arbeide. I den senere tid har vi hatt en rekke tilfelle, hvor medlemmer av Norsk Kommuneforbund av Arbeidskontoret er anvist arbeide i bygningsfagene, men når de kommer på arbeidsplassen blir de nektet å fortsette arbeidet. Etter hvad vi har bragt i erfaring er det ikke bare vårt forbund som har vanskeligheter i så henseende.

Landsorganisasjonens lover § 2, punkt 5, har bestemmelse om medlemmers overflytning fra den ene organisasjon til den annen når de skifter arbeidsplass. En del medlemmer som tidligere har tilhørt Bygningsarbeiderforbundet har, når de har fått arbeide ved kommunen, fulgt bestemmelsen i Landsorganisasjonens lover og har overflyttet sig til Norsk Kommuneforbund. Når de ikke lenger har arbeide ved kommunen, men søkt sig overflyttet til arbeide som henhører under bygningsvesenet og av Arbeidskontoret blir anvist arbeide, blir de av organisasjonen nektet å fortsette arbeidet. Det er til og med sagt at det er fordi de er medlemmer av Norsk Kommuneforbund at de ikke kan fortsette arbeidet. Det har også vært antydning at uorganiserte har lettere for å kunne fortsette på arbeidsplassen enn de som er medlemmer av Norsk Kommuneforbund, men som før nevnt er det ikke bare vårt forbund som har vanskeligheter i så henseende, og det kan vel være mulig at det også fra andre forbund kan bli innsendt forslag til behandling på kongressen.

Vi vil derfor herigjennem anmode sekretariatet om å utarbeide forslag som tar sikte på å hindre det misforhold som er til stede ved at enkelte forbund nekter organiserte arbeidere å få arbeide. I den stilling saken nu er kommet, blir det absolutt nødvendig at den samlede organisasjon tar standpunkt til hvordan det skal forholdes i foran nevnte tilfelle.

Vi vil også påpeke at ungdommen som i disse arbeidsløse tider vokser op, har vanskelig for å bli organiserte. De har vanskelig for å kunne komme inn på nogen arbeidsplass, og får således ikke noget bestemt forbund å holde sig til. Følgen blir at ungdommen kommer til å være uorganisert, mens det burde være organisasjonens opgave å søke

å få disse folk med i organisasjonen. Vi vil derfor også anmode om at sekretariatet overveier denne sak og søker fremmet forslag til kongressen. Vi har tenkt oss at der også angående dette forhold vil komme forslag fra andre organisasjoner, og vil derfor innskrenke oss til å henstille til sekretariatet å søke å få spørsmålet op til behandling på kongressen og lage innstilling i saken.

Fra Oslo og Omegns Anleggsarbeiderforening, N. A. F.

Foreningen sender en lengere forestilling angående en konflikt ved Hovedbanen, og konkluderer med følgende forslag:

«Kongressen fastslår, at alle arbeidere, uansett hvilke organisasjoner de tilhører (så vel som uorganiserte), stiller sig solidarisk med de arbeidere som gjennom sin organisasjon forsøker å hindre at arbeidernes lønns- og arbeidsvilkår forringes, samt hindre andre overgrep fra arbeidskjøperne. Følgelig bør alle kamper som føres mellom arbeiderne og arbeidskjøperne respekteres. Dette anser vi for en absolutt nødvendighet. Å forsøke å gjøre en annen opfatning gjeldende på dette punkt vil føre til farlige og vidtrekkende konsekvenser og kan under ingen omstendighet aksepteres.»

Fra sekretariatet.

De mange forslag som foreligger om organisasjonsformene berører egentlig ikke organisasjonens struktur, men allikevel flere viktige sider av dens virksomhet: således Landsorganisasjonens forhold til forbundene, forbundenes innbyrdes forhold, særlig grenseforhold og samorganisasjonenes stilling og virkeområde. Efter sekretariatets opfatning er det ikke grunn til nu å rulle op organisasjonsspørsmålet i hele sin bredde, men det kan være praktiske sider som fortjener å komme under overveielse.

De spørsmål som er reist, er imidlertid ikke slik tilrettelagt at forningene og den forestående kongress er forberedt på å gå til behandling av dem. Den korte frist som er levnet sekretariatet til gjennomgåelse av innsendte forslag, har heller ikke gjort det mulig å få denne sak nu tilstrekkelig utredet og klarlagt. Derfor vil man foreslå at kongressen nedsetter et organisasjonsutvalg på 7 medlemmer.

Dette utvalg gjennomgår forslagene og tar på et praktisk og enkelt grunnlag op de spørsmål som er fremme og de som utvalget selv anser er av interesse, og forelegger i god tid før neste kongress sin utredning for sekretariatet. Dette avgir sin innstilling som sammen med utvalgets utredning settes op på neste kongress dagsorden.

Beslutningen av 1923 står ved makt og må lojalt respekteres. Derfor må spørsmålet om gjennomførelse av kongressens beslutninger

straks optas til behandling av de forbund som ennå ikke har gjennomført de vedtatte beslutninger.

Disse forhandlinger ledes av sekretariatet.

Rapport over forhandlingene meddeles representantskapet.

I henhold til ovenstående vil sekretariatet innby kongressen til å fatte følgende *beslutning*:

De forslag som er innkommet i organisasjonsspørsmålet oversendes et organisasjonsutvalg på 7 medlemmer, valgt av kongressen. Utvalgets utredning med sekretariatets innstilling forelegges næste kongress.

Sekretariatets medlem, Forbord, optar forslaget fra Norsk Transportarbeiderforbund, da han mener at forslaget er helt overensstemmende med kongressbeslutningen av 1923.

Dagsordenens punkt 8.

Skole- og studievirksomheten.

Fra sekretariatet:

Arbeiderorganisasjonenes skole- og studievirksomhet har siden siste fagkongress kommet inn i faste former. Ledelsen er overtatt av en felleskomité bestående av 2 representanter fra Landsorganisasjonens sekretariat, Arbeiderpartiets Centralstyre og Arbeidernes Ungdomsfylking. Sekretariatets medlemmer i komitéen har vært Halvard Olsen og Valdemar Nielsen med Torbjørn Henriksen som varamann.

Komitéen har organisert og understøttet de sosialistiske *kveldskoler*. Det var ifjor vinter 38 slike kveldskoler igang med over 1000 elever. Kveldskolen har lokalt vært organisert av fag- og partiforeninger i fellesskap.

Komitéen har igjen fått optatt undervisningen på Den tremånedlige sosialistiske *dagskole*. En rekke fagforeninger og fagforbund har understøttet Dagskolen ved å bevilge stipendier til sine medlemmer.

Forelesningskurser med faglige og politiske emner har vært avholdt, som oftest på arbeidernes feriehjem.

Komitéen har videre med held organisert *studiecirkler og organisasjonskurser* i fag- og partiforeninger. For å fremme denne virksomhet har komitéen utarbeidet spesielle studieveiledninger, bl. a. plan for studiecirkler i fagforeninger.

Komitéen har også utgitt flere lærebøker til bruk i studiearbeidet. Videre har den bevilget stipendier til arbeidere for deltagelse på studiekurser i Sverige.

Det er således lagt et solid grunnlag for arbeiderorganisasjonenes skole- og studievirksomhet i vårt land. Det kan dog ikke sees bort fra at det vilde være meget ønskelig om dette opplysningsarbeide kunde få et ennu videre virkeområde, så flere organisasjoner mer aktivt kunde delta i virksomheten. I en rekke land er det nu organisert spesielle arbeidernes opplysningsforbund, som utelukkende tar sig av skole- og studievirksomheten. I våre naboland har Arbeidernes Bildningsforbund i Sverige og Arbejdernes Oplysningsforbund i Danmark utført en stor og grunnleggende virksomhet for arbeiderklassens økonomiske og politiske skoling. Disse organisasjoner har vært bygget på samvirket mellom den faglige, politiske og kooperative arbeiderbevegelse. Kontingenten er f. eks. i Sverige 5 øre pr. medlem pr. år for de kollektivt tilsluttede.

Sekretariatet finner at tiden nu er inne til også i vårt land å gå til opprettelsen av en arbeidernes opplysningsorganisasjon bygget på Landsorganisasjonen, forbundene, Arbeiderpartiet og Arbeidernes Ungdomsfylking og Den kooperative Landsforening, om den ønsker å være med. Ikke bare for det nuværende opplysningsarbeide vil dette bli av stor betydning. Muligens vil også gjennom denne organisasjon den gamle tanke om en Arbeiderbevegelsens Høiskole i vårt land kunne realiseres.

Sekretariatet foreslår derfor at kongressen vedtar følgende beslutning:

1. Kongressen godkjenner at Felleskomitéen for arbeidernes opplysningsvirksomhet blev opprettet.
2. Kongressen gir sin tilslutning til at det snarest mulig opprettes en arbeidernes opplysningsorganisasjon her i landet.
3. Denne organisasjon bør bestå av Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, fagforbund tilsluttet A. F. L., Det norske Arbeiderparti, Arbeidernes Ungdomsfylking og Den kooperative Landsforening.
4. Felleskomitéen for Arbeidernes opplysningsvirksomhet supplert med 2 representanter fra Den kooperative Landsforening bemyndiges til å utarbeide lovutkast for opplysningsorganisasjonen. Det er forutsetningen at utgiftene tilveiebringes ved en fast, mindre kontingent, eller ved bevilgninger fra de tilsluttede organisasjoner.
5. Sekretariatet gis bemyndigelse til på L. O.s vegne å vedta organisasjonens lover og fra hvilket tidspunkt L. O. bør tilsluttes samme.
6. Kongressen opfordrer de organisasjoner som er nevnt i punkt 3 til å medvirke til at en arbeidernes opplysningsorganisasjon snarest mulig blir opprettet.

Dagsordenens punkt 9.

Arbeideridretten.

Fra *N. N. N. avdeling 31, Oslo.*

Arbeideridrettsspørsmålet opsettes som eget punkt på kongressens dagsorden.

Fra *Høyanger kjem. Industriarbeiderforening.*

Ved rørende forslag til Landsorganisasjonens kongress 15 februar 1931 ønsker vår forening at arbeideridrettsspørsmålet blir opsatt som særskilt punkt på kongressens dagsorden.

Fra *sekretariatet.*

Forslag til uttalelse fra sekretariatet i dette spørsmål m. v. vil bli fremlagt på kongressen.

Dagsordenens punkt 10.

Kooperasjonen.

Fra *Ålvik Arbeiderforening.*

Da den kooperative bevegelse er utgått fra arbeiderbevegelsen og er ment som et ledd i arbeiderklassens kamp til å fremme sociale formål, beslutter kongressen samarbeide mellom N. K. L. og Landsorganisasjonen på klassekampens grunn.

Motivering:

Den kursending som kooperasjonen i de siste år har tatt, og de beslutninger som siste kongress knesatte, er i sin form og innhold en avstandtagen fra at fagbevegelsen skal ha nogen som helst innflytelse på samvirkebevegelsen.

Foreningen mener, at fagorganisasjonen og den kooperative bevegelse må gå hånd i hånd, og at der er fellesinteresser til stede som tilsier at et samarbeide på dette område er nødvendig.

Den politiske nøytralitet bør ikke føres i den form, at kooperasjonen etablerer et samarbeide med helt borgerlige institusjoner, mens den på samme tid stiller sig lunken overfor fagorganisasjonen.

Fra *Rjukan Arbeiderforening.*

Ad kooperasjonen.

Efter de erfaringer på den sist avholdte kongress i N. K. L. henstiller vi til sekretariatet å opta spørsmålet om fagbevegelsens stilling til kooperasjonen på kongressens dagsorden, så dette spørsmål kan bli tydelig klarlagt.

Fra sekretariatet.

Landsorganisasjonen sendte sammen med Det norske Arbeiderparti i november 1929 følgende skrivelse til styret for Norges kooperative Landsforening:

Efter den politiske samlingskongress i 1927 er det etablert et fast organisasjonsmessig samarbeide mellem Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Det norske Arbeiderparti. Dette samarbeide formidles ved en samarbeidskomité med to representanter fra hver organisasjon samt en sekretær.

For den organiserte samvirkebevegelse i vårt land er der mange spørsmål av økonomisk og politisk art av den største rekkevidde for de organiserte forbrukere. Således kan nevnes skattelovgivningen, handelslovgivningen, trustbevegelsen, mølle- og kornspørsmålet, opplysningsvirksomheten etc. Disse spørsmål behandles og avgjøres som regel efter politiske linjer og klasselinjer. Og deres avgjørelse kan få stor betydning for samvirkebevegelsens stilling og videre utvikling.

Vi henstiller til det ærede styre for Norges kooperative Landsforening å ta op til overveielse om det ikke skulde være formålstjenlig for Landsforeningen å tiltre den foran nevnte samarbeidskomité med to representanter. Derved vil der etableres et fast organisasjonsmessig samarbeide mellem de tre hovedorganisasjoner på det faglige, politiske og kooperative område, hvilket vi mener også vil tjene til å styrke forbrukernes organisasjon og øke dens innflytelse.

Idet vi henviser til den klare stilling partiet og fagorganisasjonen alltid har tatt for samvirkebevegelsen, uttaler vi håpet om at Norges kooperative Landsforening vil finne det riktig å gå med på et organisasjonsmessig samarbeide som av oss foreslått.

Denne henvendelse førte til at spørsmålet om samarbeide blev reist innenfor kooperasjonen. Samarbeidstanken støtte på sterk motstand, hvilket også kom til syne på Den kooperative Landsforenings kongress i Nidaros sommeren 1930. Forslaget om samarbeide blev avvist av kooperasjonen, særlig med den begrunnelse, at et sådant samarbeide vilde stride mot kooperasjonens «nøitralitet».

Sekretariatet innstiller at fagkongressen vedtar følgende:

«Kongressen uttaler at den anser kooperasjonen som et viktig ledd i den samlede arbeiderbevegelse, innenfor hvilken solidaritet og samarbeide må settes i høisetet.

Kongressen gir derfor sin prinsipielle tilslutning til sekretariatets opfatning og bestrebelser for å få knyttet et fast samarbeide mellem hovedorganisasjonene på det faglige, politiske og kooperative område, med opprettholdelse av hver hovedorganisasjons fulle suverenitet og uavhengighet.

Kongressen oppfordrer alle tilsluttede avdelinger og medlemmer å

drive et planmessig arbeide for kooperasjonens fremgang og vekst og for etablering av et praktisk og saklig samarbeide med den øvrige arbeiderbevegelse.»

Sekretariatet gjør opmerksom på at der f. t. føres forhandlinger mellom Landsorganisasjonen og Kooperative Landsforening om oprettelse av en avtale som trekker op linjene for behandlingen av faglige konflikter ved kooperative virksomheter. Ett eventuelt resultat av disse forhandlinger vil bli forelagt kongressen.

Dagsordenens punkt 11.

De arbeiderfientlige lover.

Fra sekretariatet:

Der er innkommet et forslag fra N. A. F. forretningsutvalg angående kampen mot tukthuslovene. Dette forslag vil bli fremlagt på kongressen sammen med innstilling fra sekretariatet.

Dagsordenens punkt 12.

Revisjons- og regnskapsordningen innen fagorganisasjonen.

Fra sekretariatet:

Sekretariatet har opnevnt en komité til å fremkomme med forslag angående revisjons- og regnskapsordningen innen fagorganisasjonen.

Komitéen som består av O. Sporpind, Jørgen Knudsen og Anders Øie har utarbeidet en lengere innstilling, som vil bli fremlagt på kongressen. Komitéen konkluderer med følgende forslag:

«Landsorganisasjonen henstiller til forbundene om å opta sine regnskapssystemer til behandling og eventuelt gjennomføre de forandringer som av komitéen er påpekt.

Landsorganisasjonen ansetter en fagrevisor som får til oppgave å revidere og spesielt føre tilsyn med de faglige organisasjoners regnskapsvesen forsåvidt det regnskapstekniske angår og for øvrig bistå de valgte revisorer samt være konsulent i bokførsels- og regnskapstekniske spørsmål.»

Under forutsetning av forbundenes tilslutning, slutter sekretariatet sig til komitéens forslag og innstiller overensstemmende hermed.

Instruks for fagrevisjonen utarbeides av sekretariatet i samråd med forbundene.

Sekretariatet foreslår videre:

«Kongressen velger en protokoll- og desisjonskomité på 3 medlemmer. Komitéen får i oppdrag å påse at de organisatoriske og økonomiske disposisjoner som treffes, er overensstemmende med Landsorganisasjonens lover og beslutninger.»

Diverse forslag ang. tillitsmenneses lønn m. v. må bli å oversende valgkomitéen.

Dagsordenens punkt 13.

Diverse forslag.

Fra *avdeling 99, N. A. F.*

Birkeland—Hynnekleiv Veiarbeiderforening samlet til møte vedtok enstemmig:

Vi vil på det sterkeste henstille å få medlemskontingenten for veiarbeiderne nedsatt til *kr. 0.35* pr. uke. Grunnen er den, at med de lave arbeidspriser som veiarbeiderne har og som det ikke ser ut til at vi kan få rettet på, selv med organisasjonens medvirkning, er det uråd å holde foreningen oppe med den høie kontingent. Det går slik her iallfall at medlemmene går ut en efter en, så til slutt er det ikke stort medlemmer igjen, og da løser foreningen sig op av sig selv. Vi mener derfor at ved å sette ned kontingenten vil det bedre kunne gå an å holde medlemmene organisert, likeså ville det vel være lettere å få de uorganiserte tilsluttet.

Fra *sekretariatet*:

Spørsmålet er en forbundssak.

Fra *Norsk Bokbinder- og Kartonasjeforbund.*

Under henvisning til tidligere innsendte forslag angående ensartet regnskap og kontingentmerkesystem for samtlige forbund tilsluttet Landsorganisasjonen, vil vi foreslå for kongressen

1. at der velges en komité som får i oppdrag å utarbeide forslag til ensartet kontingentmerke og regnskapssystem for samtlige forbund.

2. Kontingenten til Landsorganisasjonen fra de enkelte forbund blir å innbetale i henhold til solgte merker i det enkelte forbund. Komitéen får derfor også i oppdrag å fremme forslag om størrelsen av kontingentbeløpet til Landsorganisasjonen pr. solgt merke.

3. Komitéen skal også gi sin mening til kjenne angående Landsorganisasjonen som merkeutsteder for samtlige forbund.

Komitéens forslag oversendes til samtlige forbund til uttalelse, hvorefter saken forelegges Landsorganisasjonens representanskap som fatter den endelige beslutning i saken.

Det skulde være innlysende for alle hvilke store fordele som kan skapes for alle forbund ved å få et ensartet, moderne regnskapssystem og administrasjonsmaterieell gjennomført. Vi henviser for øvrig til artikkelen inntatt i Landsorganisasjonens Meddelelsesblad nr. 8 for 1930, med tittel Kontingentmerkesystemet.

Fra sekretariatet:

Sekretariatet har hatt en komité i arbeide med dette spørsmål som konkluderer med at forslaget kan ikke anbefales.

Sekretariatet slutter sig hertil.

Fra Ranheim Arbeidsmannsförening.

Kongressen beslutter:

At Sekretariatet gjør en fornyet henvendelse til Statsbanene, om at arbeiderne i sine ferier får reise til redusert pris.

Jernbanene arrangerer ofte billigtog for å øke reisetrafikken; men arbeidere som vil benytte ferien til å besøke slekt eller venner som bor på en annen kant av landet, kan sjelden benytte disse. Det er anerkjent at skolebarn har behov for å reise ut i ferien, da disse får reise til sterkt redusert pris. Arbeiderne som må henge i hele året, ofte i usunde fabrikklokaler og verksteder, har behov for det samme.

Sekretariatet er enig i at der rettes en fornyet henvendelse som foreslått.

Fra Hommelvik Sag-, Tomt- og Høvleriarb. For. og Trøndelag fagl. Samorg.:

I anledning Norsk Høvleriarbenderforbunds beslutning om ekskludering av våre foreningsmedlemmer, der som følge av arbeidsstans ved A/S Meraker Bruks Sagbruk og Høvleri, Hommelvik, og selskapets beslutning om nedleggelse av bedriften så sig nødt til å leie og overta driften av bruket, tør og må vi overfor Landsorganisasjonen nedlegge en bestemt protest mot dennes godkjennelse av forbundets beslutning om ekskludering. Dette med ekskludering av foreløbig 73 a 74 av våre foreningsmedlemmer, næsten alle gamle prøvede og dyktige fagforeningsfolk, finner vi er en brutal og utidig fremgangsmåte fra Landsorganisasjonens side. Ser vi på Høvleriarbenderforbundets og Landsorganisasjonens stillingtagen til arbeidere eller medlemmer av fagorganisasjon som tidligere var stedd i samme situasjon som arbeiderne i Hommelvik var, i det at Høvleriarbenderforbundet og Landsorganisasjon da var behjelpelig med å få den samme ordning i stand som nu er ved Hommelvik Bruk, og samtidig da trådte økonomisk støttende til, finner vi Landsorganisasjonens beslutning om godkjennelse av Høvleriarbenderforbundets beslutning om ekskludering av våre medlemmer så meget mere merkverdig og urettferdig.

Vi tror også siden ekskluderingen av våre medlemmer er foretatt, og kunde påvise at Landsorganisasjonen har godkjent ordninger som i

realiteten, om ikke dårligere, er de samme som arbeiderne ved Hommelvik Bruk var nødt til å godta.

Vi ønsker gjerne og se Landsorganisasjonens kongress uttalelse i saken, og forlanger vi således saken og vår protest forelagt denne i februar 1931 til behandling.

Da saken er sendt gjennom Samorganisasjonen og ønskes behandlet på førstkommende fagkongress, erklærer vi oss enig heri og skal ledsage den med følgende bemerkninger:

A/S Meraker Bruk innstillet driften av sitt sagbruk i Hommelvik. Da arbeiderne ikke kunne skaffe sig annen beskjeftigelse, opnåddes der en ordning således at Meraker Bruk, Malvik kommune og arbeiderne satte inn visse beløp. Arbeidernes andel skulle skaffes tilveie derved at de av sin lønn blev trukket 20 procent. Forutsetningen er at der arbeides efter tariffmessig lønn og de arbeidsbetingelser som gjelder innen Sag- og Høvleriindustrien. Foreningen talte i 1920 134 medlemmer. Norsk Høvleriarbeiderforbund kunne ikke anerkjenne den foreliggende form for arbeidernes overtagelse av bedriften og samtlige medlemmer som arbeidet ved Hommelvik Bruk, blev ekskludert av forbundet, på eftersommeren 1920. Hommelvik Sag-, Tomt og Høvleri-arbeiderforening blev derved delt i to, med ca. 60 medlemmer i hver forening. De arbeidere som blev ekskludert stiftet nemlig ny forening, som har søkt om optagelse i Samorganisasjonen men dette har vi ikke kunnet innvilge uten Landsorganisasjonens godkjennelse. De ekskluderte er gamle prøvede organisasjonsfolk med op til og over 20 års medlemsskap.

Vår erfaring med lignende bedrifter som er overtatt av arbeiderne er, at de arbeidere som således blir stående utenfor organisasjonens kontroll og samarbeide med de øvrige fagorganiserte arbeidere, gjennom sin passivitet skaper så dårlige lønns- og arbeidsvilkår at arbeidsgiverne unner forhandlinger peker på dette og sier: «Se på den bedriften, den drives jo av arbeiderne selv». Det er derfor mangan gang bedre å ha dem innenfor enn utenfor organisasjonen.

Eksklusjonsøksten rammer dem først den dag de ikke vil overholde de tariffmessige lønns- og arbeidsvilkår som gjelder innenfor vedkommende industri. Hermed har vi ikke villet unnerkjenne de nfare som ligger i den linje arbeiderne har slått inn på, likesom vi heller ikke gjennom denne fremstilling vil rette nogen kritikk mot vedkommende forbund og Landsorganisasjonen, men da både denne og lignende saker er og blir aktuell, har vi ment at fagkongressen bør ta stilling til disse forhold. Forøvrig henvises til vår redegjørelse av 18/3 og 14/9 1930, til Sekretariatet.

Fra sekretariatet:

Kongressen uttaler at det vil være ønskelig at der kan bli truffet en tilfredsstillende ordning og beslutter å oversende saken til det kommende sekretariat for at den kan bli behandlet i samråd med forbundsstyret.

Kristiansund og Nordmøre faglige Distriktsorganisasjon
tillater sig herved å fremsette følgende forslag til Landsorganisasjo-
nens kongress:

Det ansettes en fast reisesekretær i Møre fylke.

Motivering:

På årsmøtet i Kristiansund og Nordmøre faglige Distriktsorgani-
sasjon blev det besluttet å inngå til Landsorganisasjonen med henstil-
ling om å ansette en fast reisesekretær for Møre fylke. Samme beslut-
ning blev vedtat på Molde og Ålesunds samorganisasjoners årsmøter
og henstillingen blev av disse tre samorganisasjoner i fellesskap inn-
sendt til Landsorganisasjonen, og henviser vi til denne henstilling.

I Møre fylke er det nok arbeidsmark både i by og bygd. Skal orga-
nisasjonen erobre nytt terreng, bør den ha sin oppmerksomhet mere hen-
vendt på landdistriktene enn tidligere. Skal vi ha fremgang i distrik-
tet anser vi det absolutt nødvendig å få ansatt en fast mann i organi-
sasjonens arbeide her i fylket. Vi håper at kongressen imøtekommer
vårt krav om at det ansettes en fast sekretær i fylket.

Et lignende forslag er innsendt fra Ålesund og Sunnmøre faglige
Samorganisasjon.

Fra Bodø Bygningsarbeiderforening, avdeling 75.

1. Bodø Bygningsarbeiderforening foreslår for Arbeidernes faglige
Landsorganisasjons kongress 1931, at der i Nord-Norges 3 fylker fors-
øksvis ansettes en fastlønnet sekretær for organisasjonens regning
for å drive agitasjon og lede forhandlinger, og for på alle måter å overta
fagorganisasjonenes interesser i landsdelen.

2. Kongressen uttaler sig om samorganisasjonenes virkeområde i
landsdelen, slik at de enkeltstående fagforeninger blir innlemmet i en
samorganisasjon. For øvrig henvises til Norsk Arbeidsmannsforbunds
landsråds beslutning i 1925 med forslag til Arbeidernes
faglige Landsorganisasjons kongress samme år for Landsorganisasjo-
nens regning å overta en fast lønnet mann for landsdelen. Når sam-
organisasjonene i de 3 nordlige fylker er organisert som de skal være,
sier det sig selv, at mellom disse må etableres de mest fortrolige sam-
hørighet og forholdene vil utvikle sig til at man får faglige Nord-Nor-
ges konferanser så ofte den faglige situasjon tilsier oss å ha sådanne.

Følges vil bli at det må velges et Nord-Norges sekretariat, be-
stående av et visst antall medlemmer fra hvert fylke, og disse vil få
den øverste ledelse av fagorganisasjonene her nord og vil fremtvinge
det mest intime samarbeide med hovedorganisasjonene sydpå.

Av denne ordning vil det gamle krav om en fastlønnet mann for
de 3 nordlige fylker — lønnet av Arbeidernes faglige Landsorganisa-
sjon — tvinge sig frem så vidt man finner når tiden og forholdene har
utviklet sig, at det vil bli påkrevet, men det vil bli de fagorganiserte
selv her nord som avgjør disse ting.

Fra avd. 332 av N. S. L. F., Romedal.

Landsorganisasjonen bevilger et passende beløp hvert år inntil vi-
dere, som enten stilles til disposisjon for Norsk Skog- og Landarbei-

derforbund eller direkte av Landsorganisasjonen benyttes til opplysnings- og organisasjonsarbeide blandt landarbeidere.

Motivering:

Som forholdene nu er ut over bygdene blandt landarbeiderne kan det ikke gå i lengden, idet lønnen mange steder ligger så lavt at forsorgsvesenet må tre støttende til, både med husleie og ved og annet for å berge livet. Følgen herav er at man heller ikke makter å betale skatter, hvorfor store summer årlig må nedsettes eller helt strykes av de før så knappe kommunebudgetter.

Fra Enge avd. 71 av N. P. F.

Det ansettes en fast reisesekretær for Møre fylke.

Motivering:

Fagbevegelsen i Møre må ennå dessverre sies å ligge langt tilbake. Grunnet de geografiske forhold faller agitasjonen i fylket meget kostbar, og de lokale samorganisasjoner er med de midler de rår over således ikke i stand til å drive den nødvendige agitasjon i distriktet. Og skal man få en sterk faglig organisasjon i fylket må Landsorganisasjonen tre støttende til, og vil avdelingen derfor fullt og helt støtte de bestrebelsersom er gjort fra de tre samorganisasjoner i fylket for å få ansatt en fast reisesekretær for Møre.

Fra Norsk Bygningsarbeiderforbund.

Det ansettes en fastlønnet sekretær til å ivareta ungdomsarbeidet innen fagbevegelsen. Sekretæren ansettes av sekretariatet.

Motivering:

Tidligere fagkongresser har fastslått den store betydning det har at fagorganisasjonen tar sig av og mere grundig behandler de spesielle interesser som ungdommen har. Det er av den største interesse både for arbeiderungdommen og fagorganisasjonen selv. -

Den siste fagkongress trakk op retningslinjer for ungdomsarbeidet slik at grunnlaget er tilrettelagt, men det har lite eller intet vært gjort. Det skyldes sikkert ikke at sekretariatet ikke har hatt interesse av det, men denne oppgave krever et slikt inngående arbeide at det ikke har vært mulig å overkomme det. Dernæst kommer det til at det ikke har vært nogen bestemt som har skjøttet om det.

I de enkelte fagforbund har heller ikke ungdomsarbeidet kommet inn i nogen faste former av de samme grunner. Vårt forbunds landsmøte har bl. a. besluttet at det skal dannes ungdomsgrupper innen hver avdeling, men dette arbeide vanskeliggjøres derved at man ikke har en felles centralledelse for dette arbeide.

Hvis disse ungdomsgrupper, som også burde dannes i andre forbund, skal kunne arbeide planmessig, trenger de også å få skaffet materiale til veie og få tilrettelagt sine oppgaver slik at det kan bli noget resultat av det. De spede forsøk som er gjort fra ungdommens side, har ikke ført frem, fordi at de saker som de enkelte grupper har ført frem, må sees i sammenheng med andre grupper og fags interesser.

Selve ungdomsarbeidet er kommet i en slik stilling under den ti-års krise vi har gått igjennom, at det er god grunn for Landsorganisasjonen til alvorlig å ta sig av denne oppgave. Det er av den aller største betydning at arbeiderungdommen allerede fra konfirmasjonsalderen kommer i et riktig forhold til fagbevegelsen.

Det er så mange spørsmål som ligger og flyter på dette område og som vi har vanskelig for å tro kan få nogen løsning, hvis vi ikke får en fast ledelse av dette arbeide.

Vi vil peke på at man i Tyskland har ungdomssekretærer både i Landsorganisasjonen og i de største fagforbund, og at man også utgir spesielle ungdomsfagblad.

Dette spørsmål har en så vidtrekkende betydning at det økonomiske utlegg man har til en slik sekretær vil man få igjen i form av en øket tilslutning og aktivitet fra arbeiderungdommens side.

Fra Norsk Transportarbeiderforbund.

Vi har fra vår avdeling i Bodø mottatt følgende forslag til kongressen:

«Vi tillater oss å foreslå for kongressen at der opprettes et avdelingskontor for Landsorganisasjonen i Nord-Norge i samarbeide med hovedkontoret.»

Begrunnelse:

«Vi anser det absolutt påkrevet og har sikkert hele den organiserte arbeiderklasse med oss i dette krav og tror vi absolutt at det både økonomisk og organisasjonsmessig sett blir bedre å arbeide videre for felles fremgang i arbeiderklassens interesse.

Forslaget er behandlet i forbundsstyret som finner at det er adskillig som ligger til grunn for en sådan foreslått ordning. De forskjellige forbund som nu har medlemmer i Nord-Norge, må foreta uforholdsmessig lange reiser, og vi tror at det for organisasjonens trivsel i Nord-Norge, og for det daglige organisasjonsarbeide deroppe kunde ha sin betydning om man i Nord-Norge etablerte et sådant underkontor av Landsorganisasjonen.

Imidlertid blev der ikke fattet beslutning om anbefaling av forslaget, men om oversendelse sådan at tanken kunde drøftes av Sekretariatet og forelegges kongressen til videre forføining.

Fra sekretariatet:

Forslaget om reisesekretær i Møre kan ikke tiltredes. Derimot bemyndiger kongressen det kommende sekretariat å undersøke og forelegge for representantskapet spørsmålet om ansettelse av en fast sekretær for Nord-Norge.

Hvad ungdomsarbeidet innen fagbevegelsen angår bør kongressen bemyndige sekretariatet å opnevne en komite som får i oppdrag å organisere ungdomsarbeidet og agitasjonen. Komiteen må også ta sig av den arbeidsløse ungdomsorganisasjonsforhold.

Fra Norsk Transportarbeiderforbund.

Vi oversender herved forslag til Arbeidernes faglige Landsorganisasjons kongress, som forelå på vårt landsmøte i 1929 fra vår avdeling 25 i Narvik:

«Landsmøtet nedsetter en komité på minimum 3, maksimum 5 medlemmer til å utrede spørsmålet om pensjon for organiserte arbeidere som er tilknyttet private bedrifter.

2. Komitéens utredning må foreligge i så betimelig tid at den eventuelt kan passere de organisasjonsmessige innstanser og bli forelagt for neste landsmøte, eventuelt Landsorganisasjonens kongress.

3. Komitéen har rett til å søke sakkyndig bistand for så vidt den ikke er i besiddelse av sådan.»

Motivering:

Efter hvert som fagorganisasjonen vinner terreng og får større og større tilslutning og arbeiderne som følge derav bedre opplysning og et videre utsyn, blir det mere og mere klart for hver enkelt hvor dårlig stillet man i virkeligheten er på mange områder.

De arbeidere som er fast tilknyttet Staten og delvis også de som har sin faste beskjeftigelse ved kommunen, har sin alderdom trygget ved pensjonsinnretninger. Men de arbeidere som står i private bedrifters tjeneste — og det er jo de fleste — arbeider fremdeles hvad dette angår under de gamle primitive forhold. De vilkår som fremdeles bys må vel nærmest karakteriseres som middelaldersk og i aller høyeste grad uverdige for vår tid og vårt folk.

Man behøver ikke nærmere å belyse det utillatelige i at store trustlignende bedrifter den dag i dag fortsetter med å knytte til sig unge mennesker helt fra barnealderen, og benytte dem og utbytte dem så lenge de er i besiddelse av arbeidskraft. Når så deres arbeidskraft er opbrukt i kapitalens tjeneste, og de er blitt gamle og utslitte, kastes de simpelt hen til side som et annet utslitt verktøy for å skaffe plass til et nytt kull. De gamle blir således prisgitt vilkårligheten og får skjøtte sig selv eller det offentlige, d. v. s. forsorgsvesenet, tar sig av dem. Det nedverdiggende heri, så vel for den enkelte som for det hele samfund, kan det kun være én mening om.

I betraktning herav og i henhold til foranstående, tør vi be forbundsstyret om å opta til drøftelse på førstk. landsmøte hvad det fra organisasjonens side kan gjøres for å få i stand en pensjonsordning, hvorved samtlige organiserte arbeidere ved de private bedrifter kan tryge sin alderdom.

Da saken er av stor viktighet og selvsagt trenger en inngående detaljbehandling, mente vi det var riktig å la saken utrede av en komité som foran foreslått.

Forbundsstyret fremla følgende uttalelse til dette forslag:

Forbundsstyret er enig i den tanke som ligger i forslaget, men vi mener at dette må skje ved en henstilling til Landsorganisasjonen om en utarbeidelse av et sådant forslag. Dette er et så stort og vidtrekkende spørsmål, at vi mener det rekker ut over våre grenser, og da er det riktig at en eventuell komité, til å utrede dette, nedsettes av Sekretariatet fra de forskjellige forbund.

Fra sekretariatet:

Ang. forslaget fra Narvik finner sekretariatet at spørsmålet om pensjon for organiserte arbeidere ved private bedrifter, ikke kan løses som en landsorganisasjonssak. Arbeiderne ved de enkelte bedrifter, hvor forholdene måtte ligge tilrette herfor, må være opmerksom på saken og om mulig søke den løst.

Fra Norsk Kommuneforbund.

På foranledning av Oslo Sporveisbetjenings Forening tillater vi oss å etterlyse et på kongressen i 1927 enstemmig vedtatt forslag, sålydende:

«Sekretariatet nedsetter et utvalg på 7 medlemmer som får i oppdrag å utarbeide og fremlegge forslag om en ensartet livsforsikringskasse for Landsorganisasjonens medlemmer. Komitéens innstilling forelegges førstkommende kongress. Man går ut fra at det på kongressen vil foreligge et forslag i denne sak.» *Oslo stedsstyre.*

Fra Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund.

Da det er av stor betydning for gjennomførelsen av industriforbundsformen at medlemmene intet taper i sine rettigheter ved overgang fra det ene forbund til et annet, beslutter kongressen:

«Det nedsettes en komité med det oppdrag å fremkomme med forslag til revisjon av forbundenes forsikringskasser, så deres ydelser blir mest mulig ensartet.»

Fra sekretariatets

Sekretariatet har nedsatt en komite, som arbeider med dette spørsmål.

Saken vil bli forelagt kongressen.

Fra Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund.

Sekretariatet bemyndiges til å utgi «Meddelelsesbladet» som ukeblad i så stort oplag at samtlige Landsorganisasjonens medlemmer kan få det tilsendt.

Til nærmere utredning av omkostningene ved et sådant arrangement nedsetter kongressen en komité, som også får i oppdrag å henvende sig til de tilsluttede forbund og undersøke mulighetene for en sløifning av de nu eksisterende fagblad.

Fra sekretariatet:

Kongressen beslutter å bemyndige sekretariatet til å opnevne en komité som får i oppdrag å undersøke og utrede dette spørsmål.

Fra Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund.

Kongressen henstiller til forbundene å sette sig i forbindelse med sine utenlandske broderorganisasjoner om å få i stand avtaler om utveksling av unge arbeidere i ensartet fag og virksomheter for derved å gi dem muligheter for øket utdanning og erfaring.

Sekretariatet pålegges å gjøre henvendelse til myndighetene om sådan endring iinnvandringsbestemmelsene at det åpnes adgang til gjensidig utveksling av arbeidere for et begrenset tidsrum.

Fra Askim Bygningsarbeiderforening.

Kongressen pålegger sekretariatet å opta et intenst arbeide for ophevelse av det såkalte «hjemstavnsbånd», således at adgangen til å søke og erholde arbeide blir fri for enhver organisert arbeider, uansett om vedkommende er hjemstavnsberettiget i angjeldende kommune, hvor arbeide kan erholdes.

Motivering:

Vi vil ikke undlate å gjøre opmerksom på at de tilstander vi har idag i så måte er en klamp om foten for fagorganisasjonen. De organiserte fagarbeidere blir gående ledige og arbeidsplassene ofte optatt av personer som er defekt for fagorganisasjonsarbeide og således en hemsko for organisasjonens handle- og kampdyktighet på arbeidsplassene. Fagorganisasjonen er bygget på solidaritet. Vi setter den i høisættet ved å la alle være likeberettiget til å søke og erholde det arbeide som er å få, uansett hjemstavn.

Foranstående er behandlet i representantskapsmøte den 23 november 1930 og fattet enstemmig sådan beslutning: «Forslaget anbefales.»

Askim og Omegns fagl. Samorganisasjon.

Fra sekretariatets

Forslagene oversendes det kommende sekretariat, idet kongressen slutter sig til tanken i forslagene.

Fra avdeling 30, Drammens Glassverk.

Foreslår for fagkongressen at Landsorganisasjonen medvirker til et samarbeide melem stortingsgruppen og de industrier og avdelinger som i tilfelle kommer under tollrevisjon, og at det innhentes opplysning fra de berørte avdelinger og industrier som kunne ha betydning for gruppens standpunkt til tollspørsmålet.

Dypedals avdeling

ønsker følgende forslag optatt på kongressen: «Kongressen optar til drøftelse hvad der bør gjøres for å få innlandet til å benytte mer sten til gater og veier.»

Motivering:

Da utlandet (England) forsøker mer og mer å produsere sin sten innenlands, og vi av den grunn til stadighet må gå arbeidsledige det meste av året (vinteren i særdeleshet), mener vi at Storting og regjering bør gjøre noget for de norske stenhuggere i likhet med hvad England gjør for sine.

Fra Metallarbeidernes Forening, Oslo.

Landsorganisasjonen optar som et meget viktig ledd i sitt arbeide

forbruk av norske varer og eventuelt ansetter en agitator som helt kan ofre sig for dette arbeide.

Motivering:

Som motivering for vårt forslag vil vi henvise til den stadig stigende arbeidsledighet og som vi mener med dette vårt forslag å skulle komme til livs.

Fra sekretariatet:

Sekretariatet kan ikke anbefale at der ansettes en egen agitator som antydnet. Men sekretariatet er opmerksom på spørsmålets betydning og anser sig bemyndiget til å agitere for øket forbruk av norske varer på den hensiktsmessigste måte.

Fra Ålvik Arbeiderforening, N. K. I.

Ålvik Arbeiderforening henstiller å gå til opprettelse av et fond, hvis midler skal gå til medlemmer av Landsorganisasjonen, som på grunn av sitt fagforeningsarbeide blir trakassert.

Fra Bygningsarbeidernes Forening i Hamar og Omegn.

Herved oversendes følgende forslag til Arbeidernes faglige Landsorganisasjons kongress 1931, som er vedtatt i vår forening.

Ad Landsorganisasjonens forbindelse med D. N. A.

1. Landsorganisasjonens organisatoriske og politiske samarbeide med Det norske Arbeiderparti avbrytes.
2. Kongressen nedsetter en komité bestående av representanter for alle retninger innen Landsorganisasjonen til å granske Landsorganisasjonens økonomiske disposisjoner, særlig støtten til Det norske Arbeiderparti. Komitéen gis adgang til alle regnskaper og annet materiale som er nødvendig for dens arbeide. Komiteens innstillinger og forslag tilstilles samtlige Landsorganisasjonens medlemmer.

*

Stillingen til eksklusjonspolitikken:

1. Forfølgelsen mot de revolusjonære medlemmer av Landsorganisasjonen —innstilles.
2. Samtlige medlemmer av Landsorganisasjonen, som enten er ekskludert eller under forfølgelse på politisk grunnlag, git full opreisning.

Fra Hommelvik Jern- og Metallforening.

Kongressen ophever den av sekretariatet og de forskjellige forbundsstyrene fattede beslutning om å utelukke de bergenske arbeidere fra fagorganisasjonen og gir disse tilbake de tidligere oparbeidede rettigheter.

Motivering:

Da fagorganisasjonen må sies å ligge i en permanent krig med arbeidskjøperne ansees det for absolutt nødvendig at dens kampfront stadig er sluttet og at dens aktive slagkraft styrkes.

Man kan ikke innse at den nu pågående masseeksklusjon av de revolusjonært innstilte arbeidere styrker denne kampfront, da denne ingen annen virkning kan ha enn å svekke organisasjonen til fordel for dens motstandere.

Fra Møllearbeidernes Fagforening, Buviken.

Fagorganisasjonen bør være helt politisk nøytral og ikke innlate sig på politisk propaganda, som bare vil føre til uenighet å tap av medlemmer, ti alle må jo erkjenne at der finnes mange politiske avskygninger i fagorganisasjonen og alle sammen mener de har rett.

I motsetning til Møllearbeidernes forening mener Trøndelag Samorganisasjons styre at der innenfor fagforeningene må skapes en større politisk aktivitet med sikte på et mere solidarisk samarbeide mellom den faglige og politiske bevegelse.

Sekretariatet er enig heri.

Fra Norsk Kommuneforbund.

Fra Oslo stedsstyre har vi fått oversendt forslag om at det på kongressen blir nedsatt en spesialkomité til å fremkomme med forslag til en ensartet betryggende revisjonsordning for samtlige forbund tilsluttet Landsorganisasjonen, og at komitéen også fremkommer med forslag om mest mulig ensartet regnskapssystem for samtlige forbund og fremkomme med forslag til standardmaterieell forsåvidt angår bokføring, medlemsfortegnelser, rapportskjemaer og kontorrekvisita for øvrig.

Da saken blev behandlet i hovedstyret blev meddelt at sekretariatet allerede tidligere hadde nedsatt en komité, og at der fra denne komité forelå innstilling i nevnte spørsmål.

Hovedstyret besluttet derfor å fremme følgende forslag:

«Hovedstyret henstiller at den foreliggende innstilling fra den av sekretariatet tidligere nedsatte komité forelegges kongressen.»

Fra Yven Papirarbeiderforening, N. P. F.

Kongressen beslutter å nedsette et revisjonsutvalg som tallmessig og kritisk gjennomgår og kontrollerer samorganisasjonenes, forbundene og Landsorganisasjonens regnskaper og disposisjoner.

Revisjonsutvalget skal minst 2 ganger om året avgi beretning, som forelegges sekretariatet, de tilsluttede forbund og gjennom disse de respektive avdelinger.

Motivering:

Det er i den samlede organisasjons største interesse at revisjonen gjøres så betryggende som mulig.

Nogen motivering utover ovenstående skulde være unødvendig.

Fra Torsnes Stenhuggerforening.

Lønningene for de fast ansatte tillitsmenn bringes ned til et nivå som ligger på høide med gjennomsnittslønningene for de organiserte arbeidere.

Daglønn for agitatorer og tillitsmenn fastsettes til kr. 13.00, diét

kr. 7.00 og losji kr. 5.00, alt pr. døgn. Reiseogdøtjølrelse beregnes efter 2. plass på dampskib og 3. klasse på jernbane.

Motivering:

Det er ikke forsvarlig at lønningene for de fast ansatte tillitsmenn skal ligge mer enn 100 pct. over arbeidernes lønninger. Det bør være et gjensidig forhold tilstede også på dette område, således at tillitsmennene, hvad fortjenesten angår, ikke kan sies å ligge en klasse over arbeiderne. Idet dette virker uheldig både overfor medlemmene og på tillitsmennene. Den nuværende daglønn og diétgodtjølrelse er for høi i forhold til arbeidernes fortjeneste. Det er derfor rimelig at denne bringes ned på et forholdsmessig nivå.

Landsorganisasjonen nedsetter et revisjonsutvalg som skal gjennomgå alle forbunds, såvel som Landsorganisasjonens regnskaper, under sådanne former at der ikke gis adgang for det ene forbunds kasserer å låne av en annen, for derved å skjule eventuelle mangler. Regnskaper og revisjonsberetning skal regelmessig tilstilles avdelingene.

Motivering:

De stadig tiltagende underslag og misbruk av organisasjonens midler innenfor de forskjellige fagforbund, har skapt en mistro og uvilje mot organisasjonen, som stort sett er forklarlig. Tildragelser som den siste i Jern- og Metallarbeiderforbundet er jo av en sådan beskaffenhet at de ikke bare virker skadelig for det forbund som er berørt, men for hele den samlede organisasjon. Det er derfor nødvendig at Landsorganisasjonen tar et effektivt skritt for å gjenoprette det som er brutt ned.

Fra avdeling 12 av Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Nidaros.

Det nedsettes på kongressen en undersøkelseskomité som får i oppdrag å gjennomgå og kontrollere midlenes anvendelse innen Landsorganisasjonen i den forløpue periode og eventuelt fremme for kongressen forenklingforslag og kritikk, når det gjelder forvaltningen av Landsorganisasjonens midler.

Fra Oslo Møbelindustriarbeiderforening.

Oslo Møbelindustriarbeiderforening vil tillate sig å anmode kongressen å vedta følgende uttalelse: De siste beklagelige foreteelser innen fagorganisasjonen gjør det absolutt nødvendig for kongressen å pålegge alle organisasjoner tilhørende A. F. L. å gjennomføre en økonomisk forsvarlig, men effektiv administrasjonsordning, og at tillitsmenenes lønn står i et rimelig forhold til arbeidernes lønn. Dette må det føres en skarp kontroll med.

Den høieste lønn for en fastlønnnet tillitsmann må ikke overstige kr. 6 000.00 efter de nuværende forhold.

Fagorganisasjonens fremgang og de dyktige tillitsmenns og interesserte medlemmers arbeide må ikke hemmes av folk innen organisasjonen som ingen solidaritetsfølelse har med sine klassefeller.

Fra Borregård Bygningsarbeiderforening.

Borregårds Bygningsarbeiderforening henstiller til kongressen å redusere lønningene for formann og næstformann i Landsorganisasjonen til henholdsvis 7 000 og 6 000 kroner.

Motivering:

På grunn av vår stadig synkende arbeidsfortjeneste og nedgang i sin almindelighet finner vi at våre tillitsmenns lønninger bør reduseres.

Fra Gikens grubearbeideres forening:

Formannens lønn settes til kr. 7000.00 pr. år, og henholdsvis for de øvrige, med bestemmelser om procent, stigende eller fallende efter de av Landsorganisasjonen oprettede overenskomster i året.

II. Diettgodtgjørelse til Landsorganisasjonens funksjonærer reduseres med de samme procenter som den faste lønn reduseres.

Fra Norges Barber- og Frisørsvennes Forbund:

Undertegnede forbund ansøker sekretariatet eller eventuelt Landsorganisasjonens kongress 1931 om ettergivelse av den ekstrakontingent vi skylder for årene 1920, 1921, 1922 og 1927.

Vårt forbund arbeider under meget vanskelige forhold, så det er helt umulig for oss å få betalt den nevnte kontingent.

Vi har jo i den senere tid så punktlig som mulig betalt den ordinære og ilagte ekstrakontingent, så det er ikke viljen, men evnen til å betale som gjør sig gjeldende.

Fra sekretariatet:

Andragendet vil bli forelagt kongressen.

Fra Norsk Transportarbeiderforbund.

Vedlagt oversendes avskrift av skrivelse vi har mottatt fra vår avdeling 1, Oslo. Skrivelsen er behandlet i forbundsstyremøte som ikke var sikker på om skrivelsen egnet sig som forslag til kongressen, og besluttet derfor å oversende skrivelsen til Sekretariatet og til centralstyret for Det norske Arbeiderparti.

Fra Oslo Bryggearbeideres Forening.

Idet vi henviser til vedlagte avskrift av skrivelse vi har mottatt fra vårt medlem Karl Stensby som behandles på medlemsmøte 16 november, besluttet møtet at skrivelsen oversendes forbundet med anmodning om at det i skrivelsen reiste spørsmål kommer op til behandling på fagkongressen 1931, og oversendes centralstyret for Det norske Arbeiderparti.

Det er forutsetningen at Sekretariatet, eller om man vil forbundet, utreder saken fyldestgjørende og at kongressen på grunnlag herav

kan treffe avgjørelser slik at Landsorganisasjonen står rustet i tilfelle spørsmålet skulde bli aktuelt.

I samme forbindelse vil man peke på tukthusloven og de bebudede endringer i loven som tar sikte på å svekke vår aksjonsevne. Møtet henstiller til forbundet om å gjøre sitt til at saken kommer op som spesielt punkt på dagsordenen ved en utredning hvad skal gjøres i tilfelle borgerskapet i Stortinget gjør alvor av sine antydde forslag. Noget utformet forslag har vi ikke villet fremme, da vi f. t. ikke har de nødvendige forutsetninger til å stille et sådant, men vi er av den mening at saken har så stor vital interesse for fagorganisasjonen at den inngående bør drøftes på kongressen. Vi går ut i fra at såvel forbundet som Sekretariatet er av samme mening og at man da vil gi kongressen en utredning med konklusjon hvad man bør eller skal gjøre for å bekjempe loven.

Til Oslo Bryggearbeideres forening, gruppe 2 styre, Oslo.

I henhold til Høires kvinneutvalgs Landsmøte i sommer, uttales at de forsorgunderstøttede skulde fratas sin stemmerett og de senere kommentarer i de borgerlige aviser. Og da kan man danne sig en mening om hvad resultatet da vil bli i den kommende stortingsperiode. Jeg er fullt klar over at vår stortingsgruppe vil gjøre hvad den kan for å forsvare vår rett, men det er ikke nok, da er det om å gjøre at den fagorganiserte arbeiderklasse alle som en står bak vår stortingsgruppe. Og det tror jeg ikke vi kan løse på annen måte enn at vi går til generalstreik over det hele land. Jeg tror det beste vilde være om vår forening tok op saken til drøftelse.

Hvorfor jeg nu tar saken op, er for vi ikke skal bli overrumplet i tinget førenn Landsorganisasjonen har tatt standpunkt og kan gi vår stortingsgruppe sin tilslutning om iverksettelse av eventuell streik.

I håp om at min skrivelse vil bli behandlet i styret og oversendt til avdelingsstyret, tegner jeg

Karl Stensby.

Gruppestyret har behandlet skrivelsen og gir den vår tilslutning og sender den videre til avdelingsstyret.

Fra sekretariatet:

Foreslåes oversendt det nye sekretariat til behandling.

Tilleggsdagsorden.

Ad dagsordenens punkt 4 b.

Arbeidsløsheten og arbeidstidsspørsmålet.

Sekretariatet innstiller at *kongressen uttaler*:

Den store og permanente arbeidsløshet gjør spørsmålet om en arbeidsledighetstrygd aktuell.

Det av venstre regjeringen fremlagte utkast til lov om arbeidsledighetstrygd er dog ikke brukbart, dels på grunn av trygdens begrensede omfang, dels fordi det legger for store byrder ved trygdeordningen på lønnsmotagerne, og særlig fordi det er venstres forutsetning at loven, om den vedtas, dog ikke skal settes i kraft. Derved får loven ingen praktisk betydning i den nuværende arbeidsledighetssituasjon, eller for den nærmeste fremtid.

Kongressen uttaler, at en lov om arbeidsledighetstrygd må fremmes på det grunnlag, at byrdene ved trygden fordeles på stat, kommune og arbeidsgivere, og under den bestemte forutsetning, at trygden ikke bare vedtas som lov, men at loven også blir satt i kraft, så trygdeordningen kan få praktisk betydning under den nuværende krise.

Kongressen oppfordrer sekretariatet til i samarbeide med D. N. A. å virke for at denne sak fremmes og løses overensstemmende med kongressens forutsetning.

Ad dagsordenens punkt 4 c.

Den faglige situasjon og den faglige taktikk.

Sekretariatet foreslår at *kongressen uttaler*:

De innkomne forslag tar i det vesentlige sikte på den nuværende arbeidsløshetssituasjon, og reiser kravene om forkortelse av arbeidstiden og hevelse av arbeidernes lønns- og levestandard.

Kongressen uttaler sin tilslutning til at Landsorganisasjonen og forbundene under de forestående tariffrevisjoner i størst mulig utstrekning bringer i forgrunnen kravet om forkortelse av arbeidstiden til maksimum 42 timer pr. uke.

Videre må overtidsarbeidet begrenses til det minst mulige, og hvor

det ikke lar sig helt avskaffe søke å få det erstattet ved fritid på dagtid.

Kravet om forlengelse av ferien må også fremmes.

Overfor Arbeidsgiverforeningens krav om lønnsreduksjoner og ytterligere forringelse av arbeidernes levestandard må Landsorganisasjonen og forbundene i overensstemmelse med den samlede opfatning innenfor fagorganisasjonens medlemmasser reise den mest energiske motstand. Krav må fremmes om forbedring av lønnsstandarden, således at arbeidernes kjøpekraft kan styrkes og derved omsetnings- og produksjonslivet holdes mest mulig oppe.

Kongressen fastslår, at når det gjelder de aktuelle tariffrevisjoner til våren er det best mulige samarbeide mellom organisasjonens medlemmer og ledelsen nødvendig, både når det gjelder å utforme de krav som skal reises og den taktikk som skal anvendes i de spesielle situasjoner, for å opnå det heldigste resultat for arbeiderklassen.

Kongressen påpeker at i de forskjellige forbunds tariffer finnes en rekke almindelige bestemmelser som det i de senere år ikke har vært mulig å få frem til realitetsforhandling og forbedret i arbeidernes interesse.

Likeså finnes det er rekke bestemmelser som kan sies å være uklare og gir anledning til adskillige tvister og rettssaker.

Kongressen er enig i tanken om at der søkes optatt fellesforhandlinger med Arbeidsgiverforeningen for om mulig å nå frem til en større ensartethet og orden i disse forhold, overensstemmende med medlemmenes og forbundenes interesser.

Et eventuelt resultat av disse forhandlinger forelegges de interesserte forbund og Landsorganisasjonens representantskap.

Ad dagsordenens punkt 5.

Arbeidervernlovgivningen.

Sekretariatet foreslår at kongressen fatter følgende

uttalelse:

Kongressen tiltrer sekretariatets fremstilling av 14 oktober 1930 til Socialdepartementet angående utkast til ny arbeidervernlov, og uttaler:

Den rivende utvikling innen industrien med en sterkt forcert rasjonalisering, som stiller større og større krav til arbeidernes akt-pågivenhet og arbeidsprestasjon, nødvendiggjør en omfattende revisjon av vårt lands arbeidervernlovgivning.

Den revisjon av loven som fant sted i 1915 var på langt nær så omfattende som den burde ha vært og det var under lovens behandling forutsetningen, at den snarest skulde optas til en mer gjennomgripende revisjon.

I den anledning blev det i august 1916 opnevnt en kommisjon som skulde fremlegge forslag til ny arbeidervernlov. Etter at komitéen hadde fremlagt sin innstilling i 1922 og 1923 er det fra statsmaktens side intet foretatt for å opfylle de uttalte forutsetninger ved lovens behandling.

I den samme tid, og særlig etter krigen, er det i de fleste industri-land vedtatt lover til vern om arbeidskraften som på vesentlige områder inneholder strengere bestemmelser til vern om arbeiderne enn vår nuværende lov.

Kongressen må derfor kreve at det blir gjort den forgang med saken, så loven kan bli behandlet snarest mulig.

Revisjonen må ta sikte på å opfylle lovens hensikt i større utstrekning enn tilfelle er nu og enhver forringelse i den nuværende lov, som er antydning i departementets utkast, må kongressen nedlegge en bestemt protest mot.

Videre må det i den nye lov gis arbeiderne og deres organisasjoner større innflytelse ved lovens tillempling, således må enhver dispensasjon fra lovens bestemmelse gjøres betinget av at spørsmålet er forelagt arbeiderne på forhånd. Likeledes må arbeiderne få større innflytelse i tilsynets organer.

Om arbeidstiden henvises til beslutningen under punktet om rasjonaliseringen.

Unge arbeidere og lærlinger.

En av sekretariatet og Ungdomsfylkingen nedsatt komité, bestående av Einar Gerhardsen, Trygve Lie, Arnfinn Vik og Bertram Olsen, har utarbeidet følgende forslag:

I.

Kongressen henstiller til de forbund som har kontroll over inntagelsen av arbeidere at de ikke motsetter sig inntagelsen av unge arbeidere som tidligere ikke har hatt anledning til å bli medlemmer av fagorganisasjonen.

II.

Ved alle tariffrevisjoner må forbundene arbeide for å få vedtatt bestemmelser som kan beskytte lærlinger og unge arbeidere når det

gjelder arbeidstid, ferier og lønninger. Herunder må man være opmerksom på følgende krav:

Læretidens begrensning til et for hvert fag bestemt minimum som fastsettes under fagorganisasjonens kontroll. Dog må som regel alle læregutter avlegge svenneprøve etter læretidens utløp.

Lærlinger må ikke anvendes til annet arbeide enn det fagutdannelsen krever.

Det bør optas arbeide for å få de individuelle lærlingekontrakter erstattet med kollektive lærlingekontrakter opprettet gjennom fagorganisasjonen.

Den tid som medgår til lærlingenes skoleutdanning må bli å medregne i den ordinære arbeidstid og forbud mot medlemskap i fagorganisasjonen må ikke medtas i læreguttkontraktene.

Strengere kontroll med at arbeiderbeskyttelsesloven blir overholdt for ungdom og barn.

III.

I forbindelse med revisjonen av arbeiderbeskyttelsesloven må sekretariatet i samarbeide med Det norske Arbeiderparti arbeide for å få med lovbestemmelser om:

- a) Ferie for unge arbeidere.
- b) Fratrekk i læretiden for praktisk og teoretisk skoleutdanning.
- c) Aftenskoleundervisningen medregnet i arbeidstiden.

IV.

Det optas arbeide for å få endret håndverkslovens bestemmelser om lærlingers utdanning, bl. a. med sikte på å få de individuelle lærlingekontrakter ophevet og erstattet av kollektive lærlingeaftaler gjennom fagorganisasjonen.

Dagsordenens punkt 9

Fagorganisasjonen og arbeideridretten.

Den borgerlige idrettsbevegelse.

Arbeidernes idrettsbevegelse er av forholdsvis ny dato, mens den borgerlige idrettsbevegelse daterer sig helt fra 1861, da Centralforeningen for Utbredelse av Legemsøvelser og Våbenbruk blev stiftet.

Idrettens oppgave blev tydelig markert. Den skulde være et ledd i styrkelsen av det nasjonale forsvar — og de militære har frøndeles, efter 70 års forløp en sterk innflytelse over idrettsbevegelsen.

I 1893 fikk skytterne sin egen organisasjon, og navnet blev forandret til Centralforeningen for Utbredelse av Idrett.

Imidlertid blev det i 1910 i Bergen stiftet en ny organisasjon, Norges Riksforbund for Idrett, som konkurrerte med Centralforeningen om statsbidraget, og kampen mellom de 2 forbund blev så bitter at Stortinget måtte gripe inn. I 1918 innstillet militærkomitéen på at Forsvarsdepartementet nedsatte en kommisjon for å nyorganisere idretten og bringe striden til ophør.

Den nye organisasjon fikk navnet Norges Landsforbund for Idrett og hadde sitt første møte i 1919.

Det skulde sortere under Forsvarsdepartementet, og det er dette som forela budgettet for Stortinget.

Forbundets formann blev major Hjalmar Krag og kaptein Hammerstad blev valgt til sekretær.

Arbeidernes Idrettsopposisjon.

Efter hvert som arbeiderbevegelsen på det faglige og politiske område gjorde sig gjeldende — og derigjennem skaffet arbeiderklassen bedre og rummeligere livsvilkår, fikk arbeiderne tid og anledning til å dyrke idrett.

Men de merket snart at idrettsorganisasjonen var ledet av folk med motsatte interesser enn dem.

De merket den militære og borgerlige innflytelse, og omkring 1910 dannedes det i de fleste byer *Fagforeningenes idrettsforeninger*, som omfattet de fagorganiserte idrettsmenn.

Men ennå var arbeidernes politiske bevissthet ikke så klar at disse foreninger fikk nogen nevneverdig betydning som en motvekt mot de arbeiderfiendtlige elementer i idrettsorganisasjonen.

Det var først efter verdenskrigen at man fikk syn for saken for at idrettsorganisasjonen av Staten var bestemt som et støttepunkt i dens kamp mot arbeiderklassen.

I de bitre kamper som de fagorganiserte arbeidere måtte føre for sin eksistens, blev idrettsorganisasjonen brukt til streikebryterhverving.

Den klassebevisste ungdom dannet da i mars 1920 Idrettslaget Spartakus i erkjennelsen av idrettens betydning for arbeiderklassen. Men den vilde at de arbeidere som dyrket idrett, skulde gjøre det for klassens skyld og i klassens interesser.

Den 3 juni 1921 blev Arbeidernes Idrettskomité nedsatt, bestående av Trygve Lie og Fr. Monsen fra Det norske Arbeiderparti,

Jens Teigen fra Landsorganisasjonen og E. Gerhardsen og A. Zachariassen fra Ungdomsforbundet.

Som komitéens formann valgtes Trygve Lie og sekretær blev Olaf Thorsen.

Partiets daværende formann, Kyrre Grepp, lovet på partiets vegne å støtte arbeidet for avholdelse av en konferanse med idrettsmennene, for dannelsen av en arbeidernes idrettsopposisjon.

Komitéen utfoldet en energisk virksomhet og trådte i forbindelse med idrettsforeningene, ungdomslagene, fylkesorganisasjonene og enkeltpersoner over det hele land. Det blev dannet idrettsforeninger i ungdomslag og man fikk opprettet idrettsutvalg i fylkene.

5 mai 1922 utsendte komitéen sammen med «Spartakus» innbydelse til en konferanse i Oslo 28 mai 1922. I innbydelsen uttales det bl. a.:

«Hvad skal arbeideridrettsmennene nu gjøre? Skal man bøie sig lojalt for tingenes tilstand? Skal vår idrettsbevegelse bli et våben i overklassens hender? Skal det være forskjell mellem arbeiderne og overklaseidrettsmennene i amatørregler? Skal den organiserte streikebryterbevegelse ha sitt beste virkefelt innen idrettsforeningene?»

Konferansen fant sted i Folkets Hus' lille sal. Det møtte 78 representanter fra 38 foreninger.

Det blev enstemmig besluttet å danne en «Arbeidernes Idrettsopposisjon» og følgende lover blev vedtatt:

§ 1.

«Arbeidernes Idrettsopposisjon» har til formål å samle alle idrettsorganisasjoner innenfor og utenfor Norges Landsforbund for Idrett og detes specialforbund som er enig i arbeidet for:

1. Idretts- og friluftsliv blandt arbeiderne.
2. Avholdelse av konkurranser og stevner mellem de foreninger som er tilsluttet «Arbeidernes Idrettsopposisjon».
3. Landsforbundets og specialforbundenes politiske nøytralitet.
4. At amatørregler og premiebestemmelser fastsettes overensstemmende med arbeidernes interesser.
5. Arbeideridrettsmennenes deltagelse i det administrative arbeide i foreninger, kretser og forbund.
6. Bekjempelse av streikebryterhvervningen og streikebrytere innenfor idrettslagene.
7. Idrettsarbeidet underlegges Undervisningsdepartementet.

§ 2.

Foreninger som innmeldes i Arbeidernes Idrettsopposisjon erlegger en kontingent av 20 øre pr. medlem pr. år.

§ 3.

Arbeidernes Idrettsopposisjon ledes av et styre bestående av 9 medlemmer, hvorav landsmøtet velger 6, Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, Det norske Arbeiderparti, Norges kommunistiske Ungdomsforbund opnevner hver et medlem av styret.

Styret velger innen sin midte formann, viceformann, kasserer og sekretær.

Dessuten velges på landsmøtet 4 varamenn til styret samt 2 revisorer.

§ 4.

Det holdes årlige landsmøter, hvortil de tilsluttede foreninger velger 1 representant for hvert påbegynt 50 medlemmer.

Landsmøtet behandler beretning og regnskap og trekker op retningslinjer for det fremtidige arbeide.

Til styre valgtes: Sigurd Olsen, formann, Finn Knardahl, sekretær, Øivind Borg, kasserer, styremedlemmer Ragnvald Olsen, Trygve Lie, Thorvald Olsen, Einar Gerhardsen, Olaf Olsen og Rolf Hofmo.

Konferansen utsendte et oprop til den norske idrettsungdom og tilskrev de fleste idrettsforeninger med anmodning om å slutte sig til Arbeidernes Idrettsopposisjon.

Samfundshjelpens organ reiste en voldsom agitasjon for å få de foreninger som sluttet sig til Arbeidernes Idrettsopposisjon ekskludert av Landsforbundet for Idrett.

Landsforbundet valgte i stedet den linje å nekte å opta lag som stod tilsluttet «Opposisjonen» og ekskluderte de idrettsmenn som deltok på stevner arrangert av arbeideridrettsforeninger.

Kampen tilspissedes. Den 22 mars 1924 arrangerte Arbeidernes Idrettsopposisjon et brytestevne med Finnlands A. I. F., hvori deltok 15 brytere fra Fagforeningenes Idrettsforening.

Det borgerlige bryterforbund diskvalifiserte bryterne for 1 år. Fagforeningenes Idrettsforening meldte sig inn i opposisjonen og foreslo at man dannet et selvstendig Arbeidernes Idrettsforbund.

Arbeidernes Idrettsforbund.

Den 8—9 juni 1924 avholdtes Arbeidernes Idrettsopposisjons 3. landsmøte i Folkets Hus, Oslo.

Med 55 mot 4 stemmer blev Fagforeningenes Idrettsforenings forslag om å danne eget forbund vedtatt.

Til formann valgtes Harald Liljedahl. Øvrige medlemmer av styret blev: Alf Larsen, Oscar Halvorsen, John Arnesen, Oscar Hansen, Thv. Olsen og Thor Jørgensen.

Inntil novemberlandsmøtet i 1929 viste det sig at Arbeidernes Idrettsforbund blev sterkt misbrukt av kommunister i fraksjonssøiemed. Kommunistene forsøkte ved en rekke anledninger å få vedtatt beslutninger som medførte at forbundets medlemmer kom til å stå i motsetningsforhold til Det norske Arbeiderparti og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

Samlingskongressen.

Dette motsetningsforhold mellom Arbeidernes Idrettsforbund og arbeidernes to hovedorganisasjoner i Norge, var gjenstand for diskusjon på samlingskongressen i 1927, og denne vedtok følgende uttalelse:

«Samlingskongressen uttaler sin glede over den sterke fremgang i Arbeidernes Idrettsforbund. I full forståelse av den store betydning det har for den samlede arbeiderklasse å ha et mektig og landsomfattende arbeideridrettsforbund, vil samlingskongressen anmode alle partifeller om å yde arbeideridrettsbevegelsen sin uforbeholdne støtte gjennom sine organisasjoner, sin presse og sin virksomhet for øvrig.

En forutsetning for at det forende parti skal støtte arbeideridrettsbevegelsen er imidlertid at det settes en stopper for kommunistpartiets cellevirksomhet. Disse må ikke lenger få adgang til å utnytte arbeideridrettsbevegelsen til fremme av sitt partis særformål.»

Fagkongressen i 1927.

Spørsmålet om de fagorganiserte og arbeideridretten blev behandlet på fagkongressen i desember 1927, og næsten enstemmig (mot 4 stemmer) blev følgende uttalelse vedtatt:

«Fagkongressen uttaler sin glede over den sterke fremgang i Arbeidernes Idrettsforbund. I full forståelse av den store betydning det har for den samlede arbeiderbevegelse å ha et mektig og landsomfattende arbeideridrettsforbund, vil fagkongressen anmode alle fagorganiserte om å yde arbeideridrettsbevegelsen sin uforbeholdne støtte.

Kongressen oppfordrer de fagorganiserte medlemmer som er tilsluttet borgerlige idrettsorganisasjoner å melde sig ut av disse og tilslutte sig Arbeidernes Idrettsforbund. Til gjengjeld må arbeideridrettsbevegelsen virke for å få organisasjonsmulige medlemmer av idrettsforeningene organisert i tilslutning til fagorganisasjonen. Kongressen vil også innskjerpe nødvendigheten av at arbeideridrettsbevegelsen i sin virksomhet knyttes sterkere til arbeiderbevegelsen og at den setter sig til opgave å gjøre alle sine medlemmer til gode klassekjempere og pliktopfyllende organisasjonsmedlemmer.»

A. I. F.s landsmøte i 1929.

På Arbeidernes Idrettsforbunds landsmøte i november blev det vedtatt følgende prinsipielle uttalelse angående forbundets fremtidige virksomhet, med 128 mot 55 stemmer:

I.

Arbeidernes Idrettsforbunds medlemsskap i Røde Sport-Internasjonale oprettholdes.

II.

Fra R. S. I. er det i det siste år kommet paroler og henvendelser til Arbeidernes Idrettsforbund, som, hvis de var gjennomført, vilde ha bragt A. I. F.s medlemmer i strid med den politiske opfatning som deles av det store flertall innen forbundet.

Ut fra det klassesolidariske grunnlag arbeideridretten, som all annen arbeiderbevegelse, må bygge på, vil landsmøtet uttale:

Paroler og henvendelser fra R. S. I. som vil føre Arbeidernes Idrettsforbund op i motsetnings- og kampforhold til våre andre klasseorganisasjoner, Det norske Arbeiderparti og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, vil ikke kunne godtas.

III.

Landsmøtet konstaterer med tilfredshet at den klassesamling som fant sted i 1927 også for arbeideridrettens vedkommende har satt ny fart i organisasjonsarbeidet. Den store opmarsj i og omkring Arbeidernes Idrettsforbund som har funnet sted i de siste år, er det beste bevis på klassesamlingens betydning for arbeideridrettsmennenes sak.

Arbeidernes Idrettsforbund bør derfor tre i samarbeide med Det norske Arbeiderparti og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

Landsmøtet foreslår derfor for Arbeiderpartiet og Landsorganisasjonen at det nedsettes en felleskomité til formidling av samarbeidet mellom de nevnte organisasjoner. Det kommende forbundsstyre gis bemyndigelse til å treffe de nødvendige beslutninger for at komitéen kommer i virksomhet.

Landsmøtet valgte nytt forbundsstyre overensstemmende med de optrukne retningslinjer, idet kommunistene blev holdt utenfor og forbundets virksomhet siden november-landsmøtet har foregått i den beste forståelse med hovedorganisasjonene.

D. N. A.s landsmøte i 1930.

Forholdet mellom Idrettsforbundet og Det norske Arbeiderparti var oppe til drøftelse på Det norske Arbeiderpartis landsmøte i mars 1930. I landsstyrets forelegg redegjordes for Idrettsforbundets beslutninger av november 1929, og landsstyret fastslo at samlingskongressens forutsetninger ved disse beslutninger var oppfylt. Videre heter det:

«Arbeideridrettsmennene valgte å stille sig solidarisk med Det norske Arbeiderparti og fagorganisasjonen. Betingelsene for et godt samarbeide mellom Arbeidernes Idrettsforbund og arbeidernes hovedorganisasjoner skulde således være til stede.

Den av arbeideridrettsmennene ønskede samarbeidskomité er konstituert og består av: Oscar Torp og Einar Gerhardsen fra partiet, Jens Teigen og A. Bratvold fra Landsorganisasjonen, og av Thorvald Olsen og Trygve Lie fra A. I. F.

For partiet blir de nu spørsmål om hvad man i praktisk arbeide kan gjøre for å støtte de aktive arbeideridrettsmenn og Arbeidernes Idrettsforbund.

Det må for det første slås fast at arbeideridretten på mange steder ligger helt nede. Dette skyldes ikke minst at partimedlemmene og de lokale partiorganisasjoner ikke har optatt arbeide for dannelsen av arbeideridrettslag eller erobringer av borgerlige idrettslag.

Fremdeles er det dessverre mange som ennå står som medlemmer av de borgerlige idrettsorganisasjoner. Disse partimedlemmer blir tatt til inntekt for den borgerlige idrett og blir brukt som bevis for den borgerlige idrettsbevegelses politiske og faglige nøytralitet.

Arbeideridretten har mange og store vanskeligheter å kjempe mot. Den må ha hjelp og støtte av den samlede arbeiderklasse, så vel økonomisk som moralsk.»

Landsmøtet vedtok enstemmig samarbeidskomitéens praktiske arbeidslinjer, som hadde følgende innhold:

1. Det er ethvert partimedlems plikt aktivt å støtte arbeideridretten.

2. Fylkes-, by- og herredspartiene nedsetter i samråd med arbeideridrettsmennene utvalg som innenfor sine bestemte distrikter optrekker de fremgangslinjer som skal følges.

Hver krets og bygd må undersøkes og sees på for sig. Består det borgerlige idrettslag må det nøie overveies om dette kan vinnes for arbeideridretten. Fører den «indre linje» ikke frem, må arbeideridrettslag dannes. Utvalgene bestemmer i hvert enkelt tilfelle hvad det skal foretas.

I kretser eller bygder hvor det ikke finnes idrettslag optas i forståelse med de lokale partiavdelinger et energisk arbeide for dannelsen av arbeideridrettslag.

Den øverste myndighet og ansvaret for at det blir arbeidet aktivt av partiorganisasjonene og partimedlemmene har herreds- by- og fylkespartiene.

3. Partiets representanter i storting-, fylkes- og kommunestyre må fortsette arbeidet for å støtte arbeidernes idrettsorganisasjoner i alle spørsmål av betydning for arbeideridretten.

4. Landsmøtet gir centralstyret i opdrag sammen med den felleskomité som er nedsatt av Arbeiderpartiet, Landsorganisasjonen og Arbeidernes Idrettsforbund å opta et landsomfattende opplysnings- og organisasjonsarbeide for å støtte arbeidernes idrettsbevegelse.

Fagorganisasjonens prinsipielle stilling til arbeideridretten.

Når man ser på fagorganisasjonens stilling til arbeidernes idrettsbevegelse, er det av fagkongressen i 1927 slått fast at Arbeidernes Idrettsforbund er av stor betydning for den samlede arbeiderbevegelse. Kongressen anmodet alle fagorganiserte om å yde arbeideridrettsbevegelsen sin uforbeholdne støtte. Kongressen opfordret videre de fagorganiserte medlemmer som er tilsluttet de borgerlige idrettsorganisasjoner, å melde sig ut av disse og tilslutte sig Arbeidernes Idrettsforbund.

Denne opfordring har på mange steder fått stor tilslutning, og man har sett at de fagorganiserte i et stort antall har sluttet sig til Arbeidernes Idrettsforbund. De fagorganiserte arbeidere utgjør nu kjernen i Idrettsforbundet.

Meget står dessverre enda tilbake. På enkelte steder kan man se at de fagorganiserte arbeidere fremdeles står tilsluttet borgerlige idrettsforbunds beste og dyktigste medlemmer.

Flere steder har det vist sig at de beslutninger som partiet og fagorganisasjonen har fattet har møtt på motstand innen de organisertes rekke, dels på grunn av manglende forståelse av det store arbeidsfelt arbeiderorganisasjonen her står overfor, dels på grunn av at mange mener at idrett er et felt hvor nøytraliteten fortsatt kan oprettholdes — eller rettere oprettholdes —, og endelig er det mange praktiske spørsmål som spiller inn for mange arbeidere når det gjelder å bryte med den borgerlige idrettsbevegelse, så som baner, klubbhus, stedlige konkurranseforhold m. v. Disse vanskeligheter må ryddes til side efter en konkret vurdering av arbeiderne — de politisk og faglig organiserte — i fellesskap og efter en grundig overveielse av disse praktiske spørsmål.

Landsorganisasjonen og partiet gikk høsten 1930 sammen med Idrettsforbundet til å sende ut forbundets redaktør O. Brandstorp og Rolf Hofmo på en foredrags- og organisasjonsturné. De besøkte Østfold, Buskerud, Sørlandet, Vestlandet og Trøndelag og hadde felleskonferanser med fagorganisasjonen og partiet i forskjellige byer og distrikter. Det opplysnings- og organisasjonsarbeide som blev utført, har vist sig å ha stor betydning for Idrettsforbundets virksomhet og tilslutningen til dette. I det hele blir spørsmålet om øket tilslutning omkring Arbeidernes Idrettsforbund fra de fagorganiserte arbeideres side et spørsmål om opplysningsarbeide. Det gjelder i første rekke å gjøre de fagorganiserte som står tilsluttet Landsforbundet for Idrett, klar over at Landsforbundet for Idrett seiler under falske flagg, nemlig nøytraliteten til de politiske organisasjoner. Hele Landsforbundets oppbyg-

ning og arbeide viser nemlig at Landsforbundet for Idrett ikke kan være nøytralt. Det drives en kongedyrkelse og et heseblesende arbeide for å få fedrelandsstemningen op. På den annen side kan ikke Landsforbundet for Idrett med nogen berettiget grunn stille sig nøytralt til spørsmålet om streikebrytere som medlemmer i Landsforbundet.

Efter de erfaringer man har ved Brandstorps og Hofmos reiser er det en kjensgjerning at samarbeidskomitéer mellom partiet, fagforeninger, samorganisasjoner og arbeideridrettsmennene er de beste organer til å fremme forståelsen blandt de fagorganiserte arbeidere for Arbeidernes Idrettsforbund. Samtidig med at disse komitéer arbeider for tilslutning blandt de fagorganiserte til Arbeidernes Idrettsforbund er de et organisatorisk ledd mellom fagorganisasjonen, partiet og arbeideridrettsbevegelsen. Disse komitéer må overvåke at arbeideridrettsmennene blir medlemmer av de faglige og politiske bevegelser, således at arbeideridretten blir en del av arbeiderbevegelsen i sin helhet. Meningen med Arbeidernes idrettsbevegelse i motsetning til den borgerlige, er nettopp den at arbeideridrettsbevegelsen skal være klar over sin virksomhet og sine oppgaver som en nødvendig organisasjon, i lojalt samarbeide med fagbevegelsen og partiet.

Samarbeidskomitéer bør derfor opprettes overalt hvor det er nødvendig.

Et av de spørsmål som har vært oppe til diskusjon er om hvorvidt hovedorganisasjonen ved pålegg skulde tvinge de fagorganiserte inn i Arbeidernes Idrettsforbund, om man skulde stille dem valget mellom fagorganisasjonen og Norges Landsforbund for Idrett.

Så vel samarbeidskomitéen mellom Idrettsforbundet, partiet og fagorganisasjonen som sekretariatet er av den oppfatning at det ikke vil være riktig å anvende tvangsmidler når det gjelder de fagorganiserte arbeideres deltagelse i idrettsbevegelsen. Man kan gå ut fra at når de fagorganiserte arbeidere blir på det rene med at Arbeidernes Idrettsforbund er et nødvendig ledd i klasseorganisasjonen ved siden av Det norske Arbeiderparti og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, vil de etter hvert finne sin plass i sin egen idrettsorganisasjon.

Opgaven må derfor være gjennom en utstrakt opplysningsvirksomhet å få arbeiderne til å *forstå* at de som representanter for arbeiderklassen, og at de på bakgrunn av den politiske og faglige strid må finne veien til Arbeidernes Idrettsforbund.

Økonomisk støtte.

Arbeidernes Idrettsforbund arbeider økonomisk meget tungt. Fagkongressen i 1927 besluttet derfor å bevilge Idrettsforbundet kr. 5000.00

i årlig bidrag, samt ekstra kr. 5000.00 til Spartakiaden. Ved siden herav har en rekke fagforbund ydet bevilgninger. Hertil kommer store årlige bidrag fra Det norske Arbeiderparti, likesom de stedlige partiorganisasjoner har gjort overmåte meget for å støtte arbeideridrettsbevegelsen økonomisk.

Den hjelp og støtte forbundet har fått har ikke vist sig å være spilt. Siden novemberlandsmøtet har Arbeidernes Idrettsforbund fått organisert 65 nye foreninger, mens 29 foreninger er strøket på grunn av striden mellom kommunistene og R. S. I. For tiden teller Arbeidernes Idrettsforbund omkring 32 000 medlemmer.

Imidlertid har den tid som er gått siden november 1929, vært en av de vanskeligste perioder i forbundets historie.

Kommunistene som led nederlag på landsmøtet, stiftet umiddelbart etter dette den såkalte «Revolusjonære Idrettsopposisjon». Denne «Revolusjonære Idrettsopposisjon» fikk støtte fra det kommunistiske parti og den Røde Sports-Internasjonale. (R. S. I.) Opposisjonen har ført et høist illojalt arbeide mot forbundet. Den har forsøkt å hverve medlemmer ved å gå til konkurranser og stevner i strid med forbundets regler, har tilbudt idrettsmenn tilsluttet forbundet reiser til utlandet m. v. for å splitte og skade Idrettsforbundet. Like etter landsmøtet holdtes det kretsting i Trøndelag, som førte til at denne store krets blev splittet, og i oktober 1930 blev også kretsen i Bergen delt, idet kretsen etablerte samarbeide med fagopposisjonen og streikebryterorganet «Arbeidet». De vanskeligheter som Arbeidernes Idrettsforbund har hatt å kjempe med i anledning den illojale fremferd som den kommunistiske fraksjon har forsøkt å føre, har ført til mange og store utgifter for forbundet og hindret en organisasjonsmessig opbygning.

Denne strid har lagt stort beslag på forbundets krefter. Forbundet har måttet konsentrere sitt arbeide for å holde arbeideridrettsmennene sammen innen forbundet og forhindre det kommunistiske splittelsesforsøk som ennå ikke er helt tilbakeslått.

Landsmøtet i november 1929 fordoblet kontingenten, men tross dette vil den ikke muliggjøre at forbundet *alene* kan make sine oppgaver. Hertil kommer også at en stor del av forbundets medlemmer er arbeidsledige. Det bør i denne forbindelse nevnes at det borgerlige forbund årlig får kr. 80 000.00 i statsbidrag. Det har siden 1919 i alt fått kr. 600 000.00 i bidrag til anlegg av idrettsbaner.

Forbundet må også få støtte til å føre et aktivt opplysnings- og agitasjonsarbeide likeoverfor Norges Landsforbund for Idrett, og søke å vinne nye tilhengere til arbeidernes egen idrettsbevegelse.

Samarbeidskomitéen og sekretariatet finner under disse omsten-

digheter at bevilgningen til Arbeidernes Idrettsforbund for kommende kongressperiode bør forhøies til kr. 15 000.00 årlig. Av dette beløp bør kongressen av hensyn til de spesielle arbeidsopgaver, — opplysnings-, agitasjons- og organisasjonsarbeide — binde den nødvendige lønn til en sekretær som Arbeidernes Idrettsforbund ansetter. Denne mann må spesielt ta sig av opplysningsarbeidet blandt de fagorganiserte arbeidere.

Under henvisning til ovenstående vil sekretariatets flertall (to medlemmer stemmer mot) foreslå for

kongressen:

1. Fagkongressen opfordrer alle fagorganiserte arbeidere til aktivt å støtte arbeideridrettsbevegelsen. Kongressen vil på det innstendigste opfordre alle fagorganiserte idrettsmenn som står tilsluttet Norges Landsforbund for Idrett å bryte med den borgerlige idrettsbevegelse og slutte op om Arbeidernes Idrettsforbund.
2. Kongressen gir sekretariatet i oppdrag sammen med den felleskomité som er nedsatt av Arbeiderpartiet, Landsorganisasjonen og Arbeidernes Idrettsforbund, å opta et landsomfattende opplysnings- og agitasjonsarbeide for å støtte arbeidernes idrettsbevegelse.
3. Der bevilges Arbeidernes Idrettsforbund et årlig bidrag i kongressperioden på kr. 15 000.00. Av denne bevilgning utbetales det til den sekretær som Arbeidernes Idrettsforbunds landsmøte velger og som skal utføre agitasjons-, opplysnings- og organisasjonsarbeide inntil kr. 100.00 pr. uke.

Ad dagsordenens punkt 10.

Fellesoverenskomst mellom Norges koop. Landsforening og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

Til å forhandle med Norges kooperative Landsforening om ny fellesoverenskomst valgte sekretariatet Richard Hansen, Forbord og Teigen. Norges kooperative Landsforenings styre valgte Andr. Juell, disponent Thon og sekretær Randolf Arnesen.

Komitéen enedes om å fremsette følgende forslag:

Overenskomst

mellem A. F. L. og N. K. L. om grunnlag for ordning av tvister mellom fagorganisasjoner og kooperative virksomheter og om samarbeide om saker av felles interesse for A. F. L. og N. K. L.

§ 1.

Tariffavtaler opprettes som hittil ved direkte forhandling mellom vedkommende kooperative virksomhet og de interesserte fagforbund.

§ 2.

Som grunnlag for opprettelse av de § 1 nevnte tariffavtaler skal gjelde: Hvad arbeidsforholdene angår skal disse være minst like gode som ved private bedrifter av samme slags og på samme sted eller nærmest sammenlignbare sted. (Hvad lønn angår skal den som hittil praktisert, ligge noget over hvad der for samme tid er fastsatt ved tariffen for private virksomheter) i samme branche og på samme sted eller nærmest sammenlignbare sted, forsåvidt den kooperative virksomhets stilling er sådan at det med rimelighet kan kreves. I tariffavtalene inntas bestemmelse om at der ved den kooperative virksomhet kun skal beskjefliges organiserte arbeidere i tilslutning til Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

§ 3.

Opnåes der ikke enighet ved direkte forhandling, skal der ikke foretas opsigelse eller iverksettes arbeidsstans, men tvisten skal forelegges for den i § 4 nevnte felleskomité. Felleskomitéen kan fremsette forslag til løsning av tvisten. Fremsetter komitéen ikke noget forslag, eller om komitéens forslag ikke vedtas av partene, henvises saken til den i § 6 nevnte nevnd.

§ 4.

Til å undersøke og megle i mulig forekommende tvister mellom de organiserte arbeidere og kooperative virksomheter opprettes en felleskomité. Denne skal bestå av 4 medlemmer med 4 varamenn. 2 medlemmer og 2 varamenn opnevnes av A. F. L. og 2 medlemmer og 2 varamenn av N. K. L. Til medlemmer av felleskomitéen kan ikke opnevnes nogen som samtidig er medlemmer av A. F. L.s sekretariat og styret i en kooperativ forening. Felleskomitéen opnevnes for 1 år ad gangen.

§ 5.

Den i § 4 nevnte felleskomité skal også behandle og fremkomme med forslag i enhver sak som måtte bli den forelagt av A. F. L.s sekretariat eller av N. K. L.s styre angående spørsmål av felles interesse for fagorganisasjonen og kooperasjonen. Angår saken spørsmål som henhører alene under A. F. L., forelegges komitéens forslag sekretariatet til avgjørelse, og angår den alene N. K. L. forelegges den N. K. L.s styre til avgjørelse. Er det spørsmål om felles optreden, forelegges komitéens forslag for begge organisasjoners styre til avgjørelse. I sistnevnte tilfelle kan der avholdes fellesmøte av sekretariatet og N. K. L.s styre.

§ 6.

Den i § 3 nevnte nevnd skal bestå av 5 medlemmer. Hver av partene velger et medlem. Sekretariatet for A. F. L. og styret for N. K. L. velger hver et medlem, og disse 4 velger det 5te medlem som skal være nevndens oppmann. Kan disse ikke enes om oppmannen, blir denne å opnevne av sekretariatet for A. F. L. og styret for N. K. L. Til medlemmer av nevnden kan kun opnevnes sådanne som ikke tidligere har hatt befatning med saken og som er uhildede. Nevndens avgjørelse er bindende for partene. Nevnden skal være nedsatt senest 8 dager efter at en sak er innanket. Sakene innrapporteres til felleskomitéen.

§ 7.

Henvelnelser til felleskomitéen skjer fra en fagorganisasjons side til sekretariatet og fra en kooperativ virksomhets side til N. K. L.s styre, som hver for sig plikter å sørge for innkallelse til felleskomitéen. Senest 8 dager efter at en henvendelse er innkommet skal felleskomitéen tre sammen til behandling av den innankede sak.

§ 8.

Felleskomitéen treffer selv avgjørelse om hvorledes en sak skal behandles, og partene er forpliktet til å skaffe de opplysninger og oppgaver som felleskomitéen måtte forlange.

§ 9.

Hver av partene betaler utgiftene til sine representanter i felleskomitéen og nevnden. Mulige utgifter til nevndens opmann betales med $\frac{1}{2}$ av A. F. L. og $\frac{1}{2}$ av N. K. L.

§ 10.

Denne overenskomst trer i kraft fra den tid den er underskrevet og er gjeldende til 31 desember 1932 og videre 1 år ad gangen, hvis den ikke opsies av en partene med 3 måneders forutgående varsel.

Forslaget er behandlet av Norges kooperative Landsforenings styre og av sekretariatet, som begge har gitt forslaget sin tilslutning.

Sekretariatet foreslår at kongressen vedtar forslaget.

Dagsordenens punkt 11.

De arbeiderfientlige lover.

Voldgiftsloven.

Fagkongressen i 1927 vedtok følgende beslutning:

- «1. Kongressen godkjenner sekretariatets beslutninger angående voldgiftslovens anvendelse i vår ved ikke å opnevne medlem av voldgiftsretten og delta i prosedyren ved tvistenes behandling i retten.
2. Sekretariatet får i oppdrag i samarbeide med Det norske Arbeiderpartis centralstyre og stortingsgruppe å fremme krav om voldgiftslovens ophevelse.

Skulde ophevelsen av loven ikke bli vedtatt, pålegges det sekretariatet i samråd med forbundene å innkalle representantskapet til møte for å fatte beslutning om den taktikk, som fra fagorganisasjonens side skal føres.»

I begynnelsen av 1928 opsa Arbeidsgiverforeningen alle de overenskomster, som tilhørte vårfagene og som ikke var tidsbundet ved voldgiftsdommen av 1927. Dette gjaldt bygningsfagene, boktrykkerne, bokbinderne, litografene og reproduksjonene, skredderne og en rekke andre overenskomster omfattende noget over 10 000 arbeidere.

De krav som arbeidsgiverne møtte frem med under forhandlingene, gikk ut på en lønnsreduksjon av gjennomsnittlig 17 pct., forringelse av ferien fra 12 til 8 dager og ellers vesentlige forandringer, når det gjaldt akkordarbeide, som vilde forringe arbeidsvilkårene ganske betydelig utover 17-pct.-reduksjonen.

Forhandlingene førte derfor ikke frem, og Arbeidsgiverforeningen gikk til opsigelse av plassene.

Det var tydelig for arbeidernes forhandlere at arbeidsgiverne ved den taktikk de brukte, ønsket voldgiftsloven anvendt. Selv om de tariffer som var opsagt, ikke angikk arbeidsforhold, som var av nogen større samfundsmessig interesse, blev tvisten undergitt voldgift. Voldgiftsloven blev således anvendt i utrengsmål.

Voldgiftsdommene gikk arbeiderne imot. Retten foretok lønnsreduksjoner, som var helt meningsløse.

Dommen i bygningsfaget som blev avsagt 2 mai 1928, gikk således ut på fra 12 og 15 til 18 pct. lønnsnedslag. Verktøigodtgjørelsen blev nedsatt fra 4 til 2 øre pr. time. Læreguttskalaen for rørleggerne blev nedsatt med fra 14.5 til 21.5 pct. Bemanningsskalaen for murarbeiderne bortfalt.

For 2 grupper av sten-, jord- og cementarbeiderne blev innført en forskuddslønn i akkord pr kr. 1.15, hvilket vilde bety ca. 21 pct. lønnsnedslag, likesom bestemmelsen selvsagt vilde føre til senkning av lønnsnivået.

For malerne i Oslo bortfalt den obligatoriske akkord og den ferieordning med merkesystem, som blev innført i 1927.

For boktrykkere og litografene var den gjennomsnittlige reduksjon på 12 pct., og det blev likeledes i disse fag foretatt inngripende forandringer i tariffbestemmelsene for øvrig — forandringer som medførte at reduksjonen blev større. Det samme var også tilfelle med bokbinderne og skredderne.

Som følge av disse overgrep fra Voldgiftsretten utbrøt det en arbeidsstans i bygningsfagene og de grafiske fag. Denne kamp fikk en utpreget politisk karakter. Det blev en kamp mot selve voldgiftsloven og mot Regjeringens anvendelse av loven. Det blev ikke bare en kamp av de fagorganiserte, hele arbeiderklassen og store deler av befolkningslag som ellers står utenfor organisasjonen, var enig eller sympatiserte med de streikende arbeidere. I kampen hadde de streikende arbeidere i særlig grad en god støtte av Det norske Arbeiderpartis og Det norske Arbeiderpartis Ungdomsfylkings medlemmer.

Efter 9 ukers arbeidsstans kom man frem til et organisasjonsmessig

oppgjør, som med rette har vært betegnet som en betydelig seier for arbeiderne og fagorganisasjonen.

I Arbeidsrettens møte 10 juli fremsatte rettens formann, på vegne av Arbeidsretten, et forslag til løsning av konflikten. Dette forslag gikk ut på at tariffavtalene skulde gjøres gjeldende til 1 april 1930. Lønnsreduksjonen skulde gjennomføres med 8 pct. straks og 4 pct. den 15 mai 1929. Betingelsen for denne siste reduksjon var den, at indekstallet for april 1929 skulde være det samme som indekstallet for juni 1928. Partene vil, hvis den nevnte forutsetning ikke foreligger, ha full rett til å gå til kamp mot reduksjonen på 4 procent i mai 1929. Ved forhandlinger i 1929 bortfalt denne reduksjon og det blev gitt tillegg til de tidligere lønninger.

For bygningsfagenes vedkommende var det videre en rekke særspørsmål som det skulde forhandles med Arbeidsgiverforeningen om. Disse forhandlinger førte til et for arbeiderne meget gunstig resultat, og Arbeidsrettens forslag med resultatet fra forhandlingene i Arbeidsgiverforeningen blev senere vedtatt og bygningskonflikten dermed hevet.

Boktrykkerne hadde ved forhandlinger den 29 og 30 juni 1928 ordnet sig med Arbeidsgiverforeningen om en skrittvis gjennomførelse av voldgiftsdommens lønnsreduksjoner. Ved senere forhandlinger har man også for de grafiske fag og skredderne opnådd i det vesentlige det samme som man fikk gjennomført for bygningsfagenes vedkommende.

Det vil således sees at arbeiderne ikke bare opnådde økonomisk bedre resultater enn hvad de hadde fått i voldgiftsdommene, men det som er av størst betydning å fastslå i denne forbindelse er den kjensgjerning at arbeiderne ved kampen mot voldgiftsloven fikk bibragt voldgiftsloven og voldgiftslovsidéen et alvorlig politisk grunnskudd.

Det må videre legges betydelig vekt på at det var Statens rettsinstitusjon, Arbeidsretten, som ved sin medvirkning bidrog til at konflikten blev hevet og dermed foretok en offisiell desavouering av voldgiftsinstitusjonen og dommene.

Efter voldgiftsdommene i bygningsfagene og de grafiske fag blev voldgiftsloven ikke anvendt.

Voldgiftsloven av 1927 hadde gyldighet til 1 august 1929. Stortinget måtte derfor ta standpunkt til om loven fortsatt skulde gjelde eller ikke.

Den 8 juni 1929 forelå til behandling i Odelstinget socialkomitéens innstilling om forlengelse av voldgiftsloven. Komitéens flertall innstilte på at Regjeringens proposisjon om forlengelse forkastedes. Ven-

stre og bondepartiets medlemmer optok følgende forslag: «Midlertidig lov av 5 mai om tillegg til lov om arbeidstvister forsåvidt angår anvendelse av tvungen voldgift skal gjelde enhver tvist, som Kongen til og med 1 august 1931 har henvist til voldgift etter lovens § 1, nr. 1.»

Arbeidernes faglige Landsorganisasjon hadde sendt en lengere forstilling til sosialkomitéen og forlangte at loven ikke blev forlenget.

Ved voteringen i Odelstinget blev det vedtatt, mot venstres og bondepartiets stemmer, ikke å forlenge loven efter dens utløp 1 august 1929.

Hermed var voldgiftsloven av 1927 ophørt. Den hadde vært gjenstand for en ublid, men for arbeiderne og fagorganisasjonen forholdsvis lykkelig skjebne.

Straffelovens § 222, II.

Fagkongressen i 1927 fattet i dette spørsmål sådan beslutning:

1. Sekretariatet optar sammen med Det norske Arbeiderpartis centralstyre og stortingsgruppe arbeidet for å få ophevet de arbeiderfiendtlige lover av 1927.
2. Sekretariatet gis bemyndigelse til å treffe de foranstaltninger som ansees nødvendig for å opnå et gunstig resultat.

Noget av det første arbeiderregjeringen foretok sig i 1928 var å fremsette proposisjon om ophevelse av straffelovens § 222 II.

Overensstemmende med kongressens beslutning optok Det norske Arbeiderpartis medlemmer i Stortingets justiskomité ved behandlingen av arbeiderregjeringens proposisjon — efter konferanse med sekretariatet og centralstyret for Det norske Arbeiderparti — forslag om at straffelovens § 222 II skulde opheves.

Saken kom til behandling i Odelstinget 21 mars 1928. Efter en debatt, hvori arbeiderrepresentantene på en utmerket måte fremholdt de fagorganiserte arbeideres syn på lovbestemmelsen som en undtagelsesbestemmelse rettet mot fagorganisasjonen, blev de borgerliges forslag om at bestemmelsen ikke skulde tas til behandling før straffelovskommisjonens betenkning forelå, vedtatt med 57 mot 42 stemmer.

Siden den tid har Arbeiderpartiets stortingsgruppe gjort gjentagende forsøk på å få § 222 II ophevet. De borgerlige partier har imidlertid bare henvist til at paragrafen var til behandling i straffelovskommisjonen.

Et forslag fra denne kan ventes i den nærmeste fremtid. Om bestemmelsen blir ophevet eller kommer i en for de fagorganiserte farligere form er ennu for tidlig å si noget om. Landsorganisasjonen og partiet må sette alle krefter inn på å få undtagelsesloven ut av verden.

Sekretariatet og centralstyret må ha fullmakt til å foreta sig det som er nødvendig for å fremtvinge en endring i rettstilstanden, så at denne arbeiderfiendtlige lov bringes ut av verden.

Amnestiloven av 1929.

På representantskapets møte i januar 1929 blev *sekretariatet be- myndiget til å iverksette en dags protest- og demonstrasjonsstreik mot tukthuslovene og for kravet om en amnestilov.*

Årsaken til denne beslutning var den at hundrevis av fag- og parti- feller var satt under tiltale og var idømt straffer for å ha «støttet» de «ulovlig» streikende bygningsarbeidere og arbeiderne i de gra- fiske fag.

Mot dette anfall av arbeidsiver som påtalemyndigheten hadde fått, reiste det sig en veldig protestbevegelse ute i organisasjonene. Det kom en rekke krav fra de lokale fagforeninger om at det skulde igang- settes en landsomfattende kamp mot de avsagte dommer, med det for- mål at dommene av statsmyndigheten skulde opheves eller tilbake- kalles. Således besluttet Rjukan-arbeiderne for egen regning og efter eget initiativ å nedlegge arbeidet alle som en, hvis nogen av de på Rjukan dømte arbeidere blev satt i fengsel for å avsone de idømte straffer. På andre steder som i Bergen og Skien, krevet man en lokal og industrivis streik for å gjennomføre et almindelig amnesti for de dømte.

De forskjellige uttalelser og beslutninger øvet ganske sikkert sin innflytelse på myndighetene. Slik som forholdene lå an efter de «ulov- lige» konflikters avslutning og gjenoptagelsen av arbeidet, kunde man regne med en viss fornuft hos Regjeringen. Effektueringen av de idømte straffer blev derfor utsatt.

Da Landsorganisasjonens representantskap behandlet situasjonen i januar 1929 lå det hele slik til rette, at man ikke fant grunn til å gå til nogen generalstreik. Man kunde nøie sig med å beslutte en dags arbeidsstans for alle arbeidere mot tukthuslovene og for kravet om en almindelig amnestilov.

I henhold til representantskapets beslutning blev det i samarbeide med Det norske Arbeiderpartis centralstyre og stortingsgruppe krevet og fremsatt forslag til lov om amnesti. Forslaget var fremlagt i to alternativer, et gjeldende almindelig amnesti, og det annet gjeldende dem som hadde støttet de ulovlige streikende i bygningsfagene og de grafiske fag.

Saken kom til behandling i Odelstinget 8 juni 1929. Proposisjonen, som alene gjaldt de dømte i anledning bygningsarbeiderstreiken og

streiken i de grafiske fag, blev vedtatt med 58 mot 31 stemmer, idet høire og bondepartiet stemte mot. Loven blev sanksjoneret i statsråd 21 juni 1929.

Hermed hadde man opnådd å få gjennomført den første amnesti-lov i Norge for «ulovlig» politisk og faglig virksomhet.

Stillingen nu:

Man kan konstatere at fagorganisasjonens og partiets arbeide mot de arbeiderfiendtlige lover har resultert i at voldgiftslovens dager er forbi og at man har fått den første amnesti-lov. Men det ser ut som om nye angrep forberedes for å slå ned den lovlige virksomhet som fagorganisasjonen nu fører. I Stortinget har bondepartiet således fremsatt et reaksjonært forslag som innebærer en rekke forandringer av arbeidstvistloven i arbeiderfiendtlig retning.

Venstre nedsatte i 1930 en såkalt parlamentarisk komité bestående av justitiarius *Paal Berg*, advokat *Valentin Voss* og fylkesmann *Seip* som arbeider med de vanskelige problemer omkring «arbeidsfreden». Hvilke forslag som vil fremkomme er uvisst. Ett må imidlertid være sikkert — og det er at alle nye angrep på fagorganisasjonen må bekjempes på det kraftigste.

Sekretariatet vil anbefale at følgende forslag vedtas av

Kongressen:

1. Sekretariatet fortsetter i samarbeide med Det norske Arbeiderpartis centralstyre og stortingsgruppe arbeidet for å få ophevet straffelovens § 222 II. Forslag herom fremsettes for Odelstinget i år.
2. Ethvert forsøk fra arbeidsgiverne og fra de borgerlige partier på å innføre nye arbeiderfiendtlige lover må i samarbeide med Det norske Arbeiderparti bekjempes på det kraftigste. Sekretariatet i samråd med forbundene bemyndiges til å foreta de nødvendige skritt.
3. Sekretariatet gis i oppdrag å fortsette sitt opplysningsarbeide sammen med Det norske Arbeiderparti om de arbeiderfiendtlige lover.

*Innsendt forslag fra Norsk Arbeidsmannsforbunds forretningsutvalg.
Ad kampen mot tukthusloven.*

I forbindelse med de konflikter som de fagorganiserte arbeidere har ført mot arbeidskjøperne for å forbedre sine lønns- og arbeidsvil-

kår, har den kapitalistiske stats rettsvesen i stor utstrekning vært anvendt mot de organiserte arbeidere og deres tillitsmenn.

I de forskjellige herredsretter og lagmannsretter, som enstemmig har dømt de tiltalte arbeidere i henhold til tukthusloven til bøter eller fengsel, har det også sittet arbeidere tilsluttet både arbeidernes faglige og politiske organisasjoner som domsmenn.

I herredsretten i Bærum, som enstemmig dømte skog- og landarbeidernes tillitsmenn til bøter eller fengsel, var en av domsmennene medlem av Bærums kommunale Tjenestemannsgruppe tilsluttet Norsk Kommuneforbund og Arbeiderpartiets avdeling i Bærum.

I Ålesunds byrett, som enstemmig dømte redaktøren for en arbeideravis til bøter, subsidiært fengselsstraff, fordi han hadde offentliggjort navnet på streikebrytere, var også en av domsmennene medlem av fagorganisasjonen og et fremstående medlem av Arbeiderpartiet.

Fagorganisasjonen kan under ingen omstendigheter tolerere et sådant forhold, men må betrakte disse arbeideres stemmegivning i by- og herredsretter for usolidarisk og klassefiendtlig optreden, som bare kan virke til fordel for streikebryterne og styrke borgerskapet og arbeidskjøperne i deres reaksjonære fremstøt mot arbeiderklassen og dens faglige organisasjoner.

I henhold hertil fatter kongressen sådan beslutning:

Kongressen fastslår:

At tukthusloven er et reaksjonært fremstøt mot arbeidernes faglige organisasjoner og kan ikke godkjennes.

At de arbeidere som sammen med borgerskapet dømmer de fagorganiserte arbeidere og deres tillitsmenn etter tukthusloven, begår en usolidarisk og klassefiendtlig handling, som er uforenlig med medlemskap i arbeidernes faglige og politiske organisasjoner.

Under henvisning til sekretariatets innstilling angående kampen mot de arbeiderfiendtlige lover foreslår sekretariatet at forslaget ikke gir anledning til videre beslutning fra kongressens side.

Ad dagsordenens punkt 12.

Revisjons- og regnskapsordningen innen fagorganisasjonen:

Sekretariatet nedsatte i 1928 en komité til å fremkomme med forslag angående revisjonsordning innen fagorganisasjonen.

Som komité blev opnevnt: O. Sporpind, Jørgen Knudsen og Anders Øie.

Komitéen fremkom den 20 november 1929 med følgende redegjørelse og innstilling:

«Undertegnede komité som sekretariatet har gitt i oppdrag å fremkomme med forslag angående revisjonsordningen innen fagorganisasjonen, skal få uttale som sin opfatning, at grunnlaget for en betryggende revisjonsordning i første rekke er at regnskapssystemet er slik anlagt

at det til enhver tid gir grei og klar oversikt over de regnskapsmessige forhold. Komitéen har derfor i forbindelse med revisjonen funnet det nødvendig også å omtale regnskapssystemene innen organisasjonene.

All regnskapsførsel har til formål til enhver tid å gi full og hel beskjed om den økonomiske stilling og å avgi materiale for granskning og kontroll av økonomiens forvaltning.

I de forskjellige regnskapsgrener er det skapt et utall av regnskapssystemer, som dog alle i prinsippet har sitt grunnlag i det almindelige bokholderisystem som derfor også må bli utgangspunktet ved bedømmelsen av de faglige organisasjoners regnskapssystemer.

Nærværende komitéens undersøkelse av de forskjellige forbunds regnskapssystemer har derfor i første rekke gått ut på å få en oversikt over om disse tilfredsstillende krav som man i henhold til foranstående må stille, samt om det er mulighet til stede for en mere ensartet regnskapsførsel i forbundene.

Hvad det sist nevnte angår finner ikke komitéen å kunne foreslå helt ensartede regnskapsbøker, særlig på grunn av at det er et ulike antall *kasser* i de forskjellige forbund. Men selv om der således ikke kan være tale om ensartede regnskapsbøker, bør det dog kunne opstilles visse fellesregler for forbundenes regnskapsførsel.

Forbundenes regnskaper føres nu for de aller flestes vedkommende efter det system som almindeligst benevnes «kassaregnskap», d. v. s. det er kassakonto som er regnskapets basis.

Denne regnskapsmetode kan for de forbund som ikke har mellemregnskap med sine avdelinger, være i orden. Men for de forbund som har mellemregnskap, er det utilfredsstillende. Man tenker da nærmest her på de forbund som har arbeidsledighetskasse og med mellemregnskap forståes det forhold at avdelingene på forbundets vegne foretar utbetalinger av penger, som enten er mottatt av forbundet eller innkassert kontingent, eller begge deler.

For disse regnskapers vedkommende bør iakttas:

1. Alle poster vedrørende avdelingen skal føres «over konto».
2. På kassakonto skal posteres alle *kontante beløp* som mottas og utbetales av forbundskassereren og *kun* disse.

Den forandring som post 1 bevirker, består i at man vil få en felleskonto for avdelingenes inn- og utbetalinger og at denne felleskonto blir å debitere for all kontingent og for alle kontantbeløp som sendes til avdelingene for utbetaling av understøttelse etc., mens den samme konto krediteres for de kontante beløp som innsendes til forbundet samt for de utbetalinger av understøttelse som er foretatt av avdelingene. Denne avdelingenes felleskonto vil svare til Konto pro diverse i et forretningsregnskap og kan også gis det navn her, således at man foruten avdelingenes mellemværende, også kan postere f. eks. innskudd og uttak av bank på denne konto. De kontobøker som nu almindelig benyttes for avdelingene (så vel som for de øvrige konti) bibeholdes fremdeles, de blir bare fast knyttet til dagboken (eller dagbøkene), idet alle posteringer foretas i dagboken, hvorfra der «kontore» til kontobøkene.

Til post 2 skal bemerkes at en gylden regel for bokførsel er at et-

hvert oppgjør skal innføres i bøkene på samme måte som oppjøret er foretatt og i flukt med dette ligger det at det på kassakonto kun skal føres de tall som virkelig omfatter kontantbeløpene, og at så skjer blir dessuten en nødvendig følge av det som er anført under post 1.

Komitéen som har foretatt prøver med forskjellige alternativer, vil i henhold til foranstående anbefale innført et av de to systemer som her kortelig skal skisseres og som er kalt henholdsvis system A og system B.

System A. Dette system har 2 dagbøker: Kassabok og oppjørsbok.

Kassaboken er en almindelig regnskapsbok som føres på ordinær måte. Men i denne kassabok innføres altså kun de kontante beløp som går ut og inn hos forbundskassereren. De kontanter han mottar fra avdelingene og de kontanter han sender, posteres således umiddelbart i kassaboken. De beløp som mottas og de som sendes skal derefter straks konteres over til avdelingens kontobok, henholdsvis til kredit og debet for vedkommende avdelings konto. For øvrig posteres i kassen alle kontante inn- og utbetalinger på almindelig måte og føres på konto etter de gjengse regler.

Oppjørsboken er en rubrikkbok og skal som navnet antyder, tjene for innførsel av avdelingens månedsoppgjør. Rubrikkenes antall må rette sig efter hvad det i hvert enkelt forbund kreves i så henseende, det beror nemlig på hvor mange kasser forbundet har og hvordan kontingenten fordeles. I denne oppjørsbok innføres altså kontingentoppjørene fra avdelingene både som samlet sum og fordelt efter den spesifisering som innbetalingene skal ha i regnskapet. Man vil således få en rubrikk for hver av de poster hvorefter kontingenten skal fordeles samt en rubrikk for samlet sum med henvisningsrubrikk. Dernæst skal det være en rubrikk for hver art av de utbetalinger som foretas i avdelingene samt rubrikk for samlet sum med henvisningsrubrikk. Fra rubrikken for samlet sum i oppjørsboken konteres det til hver avdelings konto i kontoboken. En avdelings konto vil da fra oppjørsboken få de poster innført som angår kontingentoppjørene og de i avdelingen foretatte utbetalinger, mens alle poster for de kontant innsendte og mottagne beløp blir innført fra kassaboken.

System B. Dette system er en variasjon av de kassadagbøker (kassajournaler) med rubrikker som brukes i flere forbund, men med tillegg av en dobbeltrubrikk for en «avdelingens felleskonto» (Konto pro diverse). Kassajournalen inneholder således en dobbeltrubrikk for kassakonto, en for konto pro diverse og en for hver av forbundets kasser. For konto pro diverse og for hver av de enkelte kassers rubrikker bør det være en henvisningsrubrikk som plasseres mellom hvert par rubrikker. De daglige posteringer skjer altså i dette system i en, mens system A har to dagbøker, men ellers blir reglene for posteringer den samme, under hensyntagen til at avdelingsoppjørene skal innføres på den måte at kontingenten fordeles til kredit for hver kasses konto og den samlede sum debiteres konto pro diverse, mens de kontante beløp som kommer fra eller sendes til avdelingene, skal føres, foruten over kassakonto, henholdsvis til kredit eller til debet for konto pro diverse. De utbetalinger som ifølge avdelingsoppjørene er foretatt, skal debite-

res de respektive kassers konto og krediteres konto pro diverse. Fra kassajournalen konteres så hver post til kontobøkene.

Foruten de rubrikker i kassajournalen som er nevnt ovenfor, kan det være av betydning å ha en ekstra rubrikk for poster, som man vil skille ut fra de enkelte kasser. Dette kan f. eks. gjelde inventar eller kjøp av verdipapirer eller penger som settes inn i et eller annet foretagende.

Det kan selvfølgelig oppstilles andre systemer enn de her skisserte, som, når de bare imøtekommer de prinsipielle krav, kan virke like tilfredsstillende. For forbund som har få kasser og ikke krever så stor spesifisering av regnskapet, kan det f. eks. brukes som kassajournal en rubrikkbok som innenfor en håndterlig størrelse kan gi plass for en rubrikk for hver hovedkonto, dog må i alle tilfeller administrasjons utgiftene føres i en felles rubrikk som senere journaliseres eller føres i kontobok. Disse kassajournaler må dog alltid inneholde rubrikker for konto pro diverse (avdelingenes felleskonto).

For forbund som ikke har arbeidsledighetskasse og ikke har medlemregnskap med avdelingene, kan som foran nevnt, under visse forutsetninger, det almindelige kassaregnskapssystem benyttes. Helt uten mellomregnskap vil dog intet forbund være, idet der fra tid til annen ialfall vil måtte utbetales streikebidrag gjennom avdelingene. Når det således fra forbundet sendes et beløp til streikebidrag, må dette beløp etter kassaregnskapssystemet straks posteres og debiteres streikebidragskonto. Hvis imidlertid beløpet ikke blir brukt i sin helhet, blir det overskytende beløp returnert til forbundet. Det returnerte beløp må da innføres som ny inntekt i regnskapet. At utsendte beløp til understøttelse ikke blir postert i kassaboken førenn *efter* konflikstens avslutning, må ikke tillates, og heller ikke at det føres flere kassabøker.

Hovedbok og status. Hvilket system for hovedbok det skal benyttes, er det ikke nødvendig å gi nogen nærmere anvisning på, da det har mindre betydning for kontrollens skyld. Når det er bragt på det rene hvordan status skal oppstilles, vel dermed hovedboken til en viss grad være gitt. Under enhver omstendighet må det føres en hovedbok som er i full overensstemmelse med status.

Hensikten med en status-opstilling er å få en spesifisering av de verdier man forvalter og en oppgave over hvordan disse verdier er anbragt. Man vil således på aktivasisiden opføre: Kassabeholdning, innskudd i banker, utestående fordringer eller tilgodehavender, verdipapirer, som obligasjoner, gjeldsbrev og aktier, inventar og andre formuesgjenstander. En riktig opsatt status vil ha en fullstendig spesifisering av disse ting, som tilsammen utgjør samlet aktiva. På passivasiden skal man finne beskjed om hvem som i virkeligheten eier de verdier som aktivapostene representerer. I en organisasjon er det som regel de forskjellige kasser som eier det hele. På passivasiden opføres hvor meget hver enkelt kasse eier, samt den gjeld som organisasjonen måtte ha. De samlede poster på passivasiden svarer da til samlet sum for aktiva.

Landsorganisasjonens regnskap er ført etter et almindelig bokhol-

derisystem og for kontrollens skyld finnes det ikke å være grunn til å forandre dette.

Avdelingenes regnskap. Det er almindelig at forbundene forsyner sine avdelinger med det regnskapsmaterielle de behøver. For å få den best mulige orden og system er det formålstjenlig at forbundene i størst mulig utstrekning støtter sine avdelinger også forsåvidt det regnskapsmessige angår. Det vil således være å anbefale at det i så stor utstrekning som mulig fra forbundets side foretas inspeksjon av avdelingenes regnskaper og regnskapsforhold. Denne inspeksjon som i første rekke vil få karakter av revisjon, må dog der hvor det er nødvendig legge den største vekt på å være veiledende og undervisende. For en avdelingskasserer, som arbeider tungt med sine regnskaper, vil et par timers undervisning gjøre god nytte. Denne undervisning må for å gi det beste utbytte ikke innskrenkes til kun teoretisk forklaring, men må gjennomføres ved praktiske øvelser.

Revisjonen. En viktig betingelse for en god revisjon er at regnskapet er ført på en sådan måte at revisorene får den beste oversikt over de bevegelser i den økonomiske stilling som de forskjellige posteringer enkeltvis og tilsammenlagt bevirker.

En virkelig revisjon bør aldri være bare en tallrevisjon, hvis man med dette uttrykk mener at revisor kun har å undersøke om de tall som er innført i bøkene stemmer med de fremlagte bilag.

Regnskapssystemet må derfor være så greit og oversiktlig at ikke alene kassereren som daglig fører det, har oversikten, men at også revisorene som på en forholdsvis kort tid skal gjennomgå det, får den tilstrekkelige oversikt.

Revisorene må foreta en full og inngående behandling av regnskapet og hvad dermed står i forbindelse og således at ikke det hele innskrenker sig til bare en formel og hurtig gjennomgåelse av posteringer og bilag. Når det finnes påkrevet for belysning av et regnskapsforhold må revisorene gjennomgå styreprotokoll og korrespondanse. Hvis en kasserer innehar flere kassererhverv, må kassakontroll foretas samtidig i alle kasser.

Efter inngående drøftelse har komitéen kommet til det resultat at det bør ansettes en fagrevisor for de faglige organisasjoner til gjennomgåelse av regnskapene ved siden av de valgte revisorer.

Som bekjent har Landsorganisasjonen i Sverige ansatt en såkalt «Yrkesrevisor». Ansettelsen blev foretatt av Landsorganisasjonens representantskap i 1925 og endelig godkjent av kongressen i 1926. Denne revisors arbeidsoppgave blev av kongressen fastsatt således:

«Revisorns närmaste åligganden skola vare:

att deltaga i revision och kontroll av Landsorganisationens och förbundens kassor,

att i den utsträckning tiden sådant medgiver och Landssekreterariatet och vederhörande förbundsstyrelse kan finna lämpligt att därom giva uppdrag, förrätta inspektion och revision av avdelingarnes kassor,

att utarbета och förelägga vederbörande styrelse förslag till de ändringar av bokföringen, rapporteringen eller kontrollsystemet, som eventuellt kan anses praktisk och lämpligt.»

I kongressens protokoll sees Landsorganisasjonens formann å ha motivert ansettelsen således;

«Yrkesrevisorn har naturligvis icke utsetts därför, att de av Landsorganisationens kongress valda revisorerna ansetts inkompetenta. Här går årligen tiotals miljoner kronor genom vora fackorganisationers kassar, det er vår skyldighet att se till, att få et system, som skänker trygghet för att icke ett öre går förlorat. Vid sidan av de ordinarie revisorerna, som ju även ha till uppgift att granska sina styrelser, är det mycket förmånligt med extra teknisk hjälp. Det är förövrigt så naturligt, att ord ej borde behöva spillas derpå.»

Efter hvad man har grunn til å tro er det i Sverige udelt tilfredshet med denne ordning.

Komitéen finner, alt tatt i betraktning, at en sådan ansettelse vil være formålstjenlig også hos oss, og vil derfor i korthet skissere den arbeidsoppgave som finnes å ligge forhånden.

Her må først nevnes den tekniske revisjon av Landsorganisasjonens regnskaper. Dette medfører til en viss grad en deling av arbeidet med de valgte revisorer, således at disse mere blev en kontrollkomité, d. v. s. at de i første rekke fører tilsyn med de økonomiske disposisjoner og gransker forholdet med de tilsluttede organisasjoner ved siden av den almindelige kontroll.

For forbundenes vedkommende vilde den ansatte revisor muligens ikke kunne foreta en fullstendig revisjon, men at det kanskje kun kunde bli tale om en delvis og periodisk gjennomgåelse av regnskapene — altså nærmest en regnskapsinspeksjon. Men ved siden av den regnskapsinspeksjon og revisjon måtte han være konsulent og rådgiver i de forskjellige regnskaps- og kontroll saker. Han måtte samarbeide med de valgte revisorer og bistå dem i deres arbeide når dette måtte finnes ønskelig. Sammen med revisorer og styre måtte han drøfte og bringe i forslag de forbedringer i regnskaps- og kontrollsystemet som det finnes praktisk å gjennomføre og han vilde således bli formidler av den samhörighet som det også på regnskapsførselens område bør være mellem organisasjonene.

I økonomiske foretagender som organisasjonene kan være interessert i (Folkets Hus og annet) kan långiveren finne en gjennomgåelse av regnskapene ønskverdig, og den faste revisor vilde i så fall kunne være den mest kompetente til å utføre dette. Det samme vilde være tilfelle med samorganisasjonenes og eventuelt enkelte avdelingens regnskaper.

Når komitéen fremsetter dette forslag om ansettelse av fagrevisor er det fordi man derved ønsker at organisasjonene må få den mest fullstendige og betryggende revisjon, for intet er så ømtålelig som regnskapet og det som står i forbindelse med dette.

Komitéen vil som konklusjon tillate sig å foreslå:

Landsorganisasjonen henstiller til forbundene om å opta sine regnskapssystemer til behandling og eventuelt gjennomføre de forandringer som av komitéen er påpekt.

Landsorganisasjonen ansetter en fagrevisor som får til opgave å revidere og spesielt føre tilsyn med de faglige organisasjoners regn-

«kapsvesen forsåvidt det regnskapstekniske angår og for øvrig bistå de valgte revisorer samt være konsulent i bokførsels- og regnskapstekniske spørsmål.

O. Sporvind. Jørgen Knudsen. Anders Øie.»

Sekretariatets stilling til komitéens forslag foreligger i den tidligere trykte dagsorden.

Ad dagsordenens punkt 13.

Forsikringskassene.

I overensstemmelse med kongressens beslutning av 1927 har sekretariatet nedsatt en komité som fikk i oppdrag å undersøke spørsmålet om ensartede forsikringsbestemmelser, og at forsikringskassene eventuelt skulde kunne underlegges Landsorganisasjonen.

Komitéen har bestått av O. Hindahl, O. Sporvind og H. L. Børsum. Komitéen fremla for sekretariatet følgende innstilling:

«Komitéen har i en del møter gjennomgått og drøftet de forskjellige forbunds bestemmelser angående forsikringskassene, for om mulig å finne frem til et forslag med ensartede bestemmelser for alle forbund innen Landsorganisasjonen.

Imidlertid er de enkelte forbunds kontingent til forsikringskassen og forsikringskassens ydelser til medlemmene høist forskjellige. I enkelte forbund er det overhodet ingen forsikringskasse opprettet. I de forbund, hvor forsikringsbidrag utbetales, varierer dette, som det vil fremgå av nedenstående opgave, fra kr. 2500.00 ned til kr. 250.00 som høieste bidrag:

Norsk litografisk Forbund	inntil kr. 2500.00
Norsk Centralforening for Boktrykkere	— « 2000.00
Norsk Murerforbund	— « 2000.00
Norsk Bokbinderforbund	— « 2000.00
Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund	— « 1500.00
Norsk Tekstilarbeiderforbund	— « 1000.00
Norsk Baker- og Konditorforbund	— « 1000.00
Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund	— « 1000.00
Tobakkarbeiderforbundet i Norge	— « 1000.00
Norsk Papirarbeiderforbund	— « 1000.00
Norsk Kommuneforbund	— « 1000.00
Norsk Transportarbeiderforbund	— « 1000.00
Norsk Formerforbund	— « 1000.00
Norsk Stenindustriarbeiderforbund	— « 1000.00
Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund	— « 1000.00
Norsk kjemisk Industriarbeiderforbund	— « 1000.00
Norsk Arbeidsmannsforbund	— « 1000.00
Norsk Kjøttindustriarbeiderforbund	— « 1000.00
Norsk Møbelindustriarbeiderforbund	— « 1000.00

Norsk Bygningsarbeiderforbund	inntil	kr. 1000.00
Norsk Gullsmedarbeiderforbund	—	« 1000.00
Norsk Lokomotivmannsforbund	—	« 800.00
Norsk Postforbund	—	« 700.00
Norsk Matros- og Fyrbøterunion	—	« 660.00
Norsk Høvleriarbeiderforbund	—	« 600.00
Norsk Skredderforbund	—	« 600.00
Norsk Jernbaneforbund	—	« 500.00
Norsk Skotøiarbeiderforbund	—	« 500.00
Norsk Skinn-, Lær- og Gummiindustriarbeiderforbund	—	« 500.00
Norsk Skog- og Landarbeiderforbund	—	« 250.00
Norsk Barber- og Frisørsvenners Forbund samt Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund har ingen forsikringskasse.		

Til disse forskjellige forsikringsbidrags utbetaling kommer også vidt forskjellige bidrag ved ektefelles død, og enn videre har en del forbund også bestemmelse om bidrag ved et barns dødsfall.

At disse høiest forskjellige rettigheter i forbundene medfører store ulemper ved overgangen fra det ene forbund til det annet er klart, idet ganske naturlig medlemmene i et forbund med høit forsikringsbidrag nødig vil avstå fra sine oparbeidede rettigheter.

Ved å overføre samtlige forsikringskasser til Arbeidernes faglige Landsorganisasjon til en felles forsikringskasse med like ydelser til alle medlemmer, kunde disse vanskeligheter ryddes av veien. Men på den annen side vilde dette efter komitéens opfatning medføre, at en rekke av Landsorganisasjonens medlemmer vilde få sine rettigheter forringet, idet det ansees utelukket at en felleskasse kunde gå til ydelser som tilsvare det høieste beløp som nu utbetales innen forbundene. Kontingenten til en kasse med f. eks. kr. 2500.00 i forsikringsbidrag vil medføre, at en rekke forbund måtte gå til en ganske betydelig kontingentforhøielse.

Komitéen finner derfor ikke på det nuværende tidspunkt å kunne anbefale en sådan ordning, selv om denne prinsipielt kunde være den riktige.

For imidlertid å komme til mere ensartede bestemmelser innen de forskjellige forbund, vil komitéen anbefale at kongressen vedtar en henstilling til forbundene om å vedta likelydende bestemmelser for utbetaling av forsikrings- og begravellesbidrag efter nedenstående regler:

For medlemmer med 1 års medlemskap,

52 betalte ordinære merker	kr. 100.00
For 2 års medlemskap 104 merker	« 200.00
« 3 « —«— 156 —	« 300.00
« 4 « —«— 208 —	« 400.00
« 5 « —«— 260 —	« 500.00
« 6 « —«— 312 —	« 600.00
« 7 « —«— 364 —	« 700.00

For 8 års medlemskap	416 merker	.....	kr. 800.00
« 9 «	—«— 468 —	.....	« 900.00
« 10 «	—«— 520 —	.....	« 1000.00

Ved medlems ektefelles død begrenses begravellesbidraget til maksimum kr. 200.00.

For de 5 forbunds vedkommende, som har høyere maksimumsbidrag enn ovenfor foreslått, henstiller kongressen at de i fall de ikke finner å kunne gå med på nogen nedsettelse av ydelsen, til nye medlemmer, ikke ytterligere forøker disse og dermed vanskeliggjør opnåelsen av mest mulig ensartede bestemmelser.

O. Sporpind. O. Hindahl. H. L. Børsum.»

Saken er behandlet av sekretariatet som tiltrer komitéens innstilling og anbefaler kongressen å vedta samme.

Arbeidervern.

«Den av centralstyret og sekretariatet nedsatte arbeidervernkomité har inngående drøftet formene for realisering av den beslutning som blev fattet på partiets landsmøte om dannelsen av arbeidervern.

Komitéen er av den opfatning at arbeiderorganisasjonene må være ytterst varsomme med sitt arbeide på dette område, således at det ikke med nogen som helst rett skal kunne hevdes at det er arbeiderne som fremprovoserer uroligheter i landet. På den annen side vil det kunne være skjebnesvangert for arbeiderklassen og dens organisasjonsfrihet hvis der blir utvist en forsiktighet som kan tydes som engstelse og undfallenhet og som gir våre hjemlige lappomenn tro på at det kan lykkes for dem efter mønster fra Italia, Finnland og andre land å begynne å ødelegge arbeideravisene, brende arbeidernes forsamlingslokaler, hindre arbeiderne i å komme sammen til møter o. s. v.

I den tid som kommer vil arbeiderklassen efter all sannsynlighet bli alene om å forsvare organisasjonsfriheten, trykke- og talefriheten og demokratiet i Norge. Det er derfor nødvendig, som partilandsmøtet har besluttet, at arbeiderklassen også forbereder sig på å avverge ethvert ulovlig voldelig angrep som truer deres virksomhet og uavhengighet.

Arbeidervernkomitéen vil derfor foreslå for partiet og Landsorganisasjonen:

1. At der på de steder hvor forholdene gjør det mulig og nødvendig organiseres ordensvern som skal ha til opgave å fungere under arbeiderorganisasjonenes møter, stevner, demonstrasjoner og andre lignende foranstaltninger.
2. Gjennem komitéer valgte av de lokale faglige og politiske organisasjoner foretas en registrering av de arbeidere som er villige til å delta i et arbeidervern. Arbeidervernet skal være en nødverge-

organisasjon som skal tre i funksjon i det øieblikk det er nødvendig for å beskytte arbeiderklassen og dens interesser ved

- a) å forsvare de norske arbeidere og arbeiderorganisasjoner mot ethvert ulovlig voldelig angrep som truer deres virksomhet og uavhengighet,
- b) å beskytte arbeiderorganisasjonenes eiendommer (Folkets Hus, avistrykkerier, kooperative forretninger o. l.),
- c) å forhindre fascistisk anslag og statskup.

Centralstyret og sekretariatet treffer beslutning om når de registrerte medlemmer skal innkalles og organiseres som arbeidervern.»

Denne komitéinnstilling blev behandlet i den mellem Det norske Arbeiderparti og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon bestående samarbeidskomité, som tiltrådte arbeidervernkomitéens innstilling.

Sekretariatet som senere har behandlet saken har likeledes tiltrådt innstillingen og anbefaler kongressen å vedta beslutning i overensstemmelse hermed.

PROTOKOLL

OVER

FORHANDLINGENE VED 13. ORDINÆRE KONGRESS

FRA 15—23 FEBRUAR 1931

LIBRARY

UNIVERSITY OF TORONTO

Kongressens åpning.

Søndag 15 februar 1931 klokken 12 middag samledes representantene til Arbeidernes faglige Landsorganisasjons 13. ordinære kongress i Kommunelokalet (Logen), Grev Wedels plass i Oslo.

Efter at kongressen var fotografert gav *Fagforeningenes Sangforening* under ledelse av dirigenten, *Frithjof Spalder*, en rekke sanger til beste, som blev mottatt med livlig bifall. Formannen, *Halvard Olsen*, rettet en hjertelig takk til sangforeningen og dirigenten for den utviste oppmerksomhet — en takk som kongressen sluttet sig til med kraftig bifall.

Landsorganisasjonens formann, *Halvard Olsen*, slo derpå til lyd og uttalte:

Ærede representanter og gjester!

Idet jeg på sekretariatets vegne har den ære å by dere velkommen til Arbeidernes faglige Landsorganisasjons 13. ordinære kongress vil jeg først med nogen ord få lov til å minnes et par av arbeiderbevegelsens menn som siden vår siste kongress har hatt sin bålferd. (Forsamlingen reiser sig.)

Det er først og fremst *Christian Holtermann Knudsen* som døde 22 april 1929, 84 år gammel. Alle av representantene, så vel av den eldre som yngre slekt, kjenner hans navn. De fleste kjente ham kanskje personlig. Ingen annen innen arbeiderbevegelsen har ennå evnet å rekke så langt og sette så dype spor efter sig som han.

Han var rydningsmannen og fanebæreren for arbeiderklassen. Han var en av de første som så vel innen den politiske som faglige organisasjon tok de første og tunge tak for å reise en organisasjon på klassekampens grunnlag.

I mange og stridfulle år var han Det norske Arbeiderpartis formann og førende skikkelse, og det er i dette partis historie han har satt de dypeste spor. Men han var også blandt de første som slo til lyd for den moderne fagbevegelse.

Som typograf var han med i sin fagforening, og så tidlig som i 1876 reiste han spørsmålet om en sammenslutning av de spredte fagforeninger i landsomfattende forbund. Han så dog videre utover og var klar over fagorganisasjonens store betydning i *arbeiderklassens* befrielseskamp. Det var derfor også ham gitt at *fagene* ikke måtte være avgrenset gjennom sine fagsammenslutninger, men måtte finne frem til former for *klasseorganisasjon*. Han blev derfor den som fikk æren av å være formann i den *første* lokale samorganisasjon i Norge, som blev konstituert i Oslo den 25 oktober 1883.

En sterk og urokkelig tro parret med realitetssans, — et åpent syn for nødvendigheten av organisasjonsmessig enhet, — politisk som faglig, det er det centrale i Knudsens skikkelse og virksomhet i hans lange arbeidsdag for arbeiderklassens frigjørelse.

Carl Jeppesen som døde 27 januar 1930, var Knudsens våbenfelle. Også han var en av de første som reiste arbeiderorganisasjonene i vårt land. Han er kjent over hele vårt land gjennom sitt arbeid. Ja, langt utover vårt lands grenser er han kjent. Det var pennen som var hans sterkeste våben. Som redaktør av partiets hovedorgan i mange år har han satt adskillig merker etter sig. Som dikter av noen av de skjønneste arbeidersanger og kampsanger som vi eier, vil han alltid være levende blandt unge og gamle innen arbeiderklassen. Men også innen fagorganisasjonen har Jeppesen reist sig en bauta. Jeg sikter her til fyrstikkarbeiderstreiken i 1889.

Mange av oss lå den gang i vuggen, og det er vanskelig å gjøre sig nogen forestilling om hvad en streik den gang betydde med de svake organisasjoner som man hadde. Jeppesen stillet sig i spissen for denne streik, og det kan trygt sies, at denne streik var den mest *sociale* vekende streik som vi har hatt her i landet.

I erkjennelsen av det arbeid som disse to har nedlagt for arbeiderklassen, og med det manende eksempel som de har gitt til oss som skal fortsette, takker vi dem og heiser kampens røde fane til deres minnes ære.

Jeg vil også benytte anledningen til å minnes en av vår Landsorganisasjons venner, formannen i den Svenske Landsorganisasjon — Arvid Thorberg, som i en alder av 53 år døde den 9 april 1930. Alle vi kjenner hans navn, og mange av oss kjente hans noble person. Han var en av de store mennesker, hvis virksomhet ikke bare innskrenket sig til sitt lands arbeiderklasse, men rakk langt utover. Det var et smertefullt tap som den svenske arbeiderbevegelse led ved Thorbergs bortgang, og det var et stort tap også for oss.

Vår fagorganisasjon lyser fred over hans minne.

(Forsamlingen påhørte denne del av formannens tale stående.)

Og formannen fortsetter:

Klassefeller!

Det var mange av oss som hadde håpet og trodd, at vi skulde ha kunnet åpne vår kongress under en for arbeiderklassen og fagorganisasjonen lysere tilstand enn hvad som kan sies å være tilfelle idag. Forholdene er for mange adskillig mørkere enn hvad som var tilfelle ved vår siste kongress.

Det kapitalistisk styrte samfund hele verden over oplever en krietilstand, som er verre enn nogen gang tidligere.

Borgerskapet søker å velte krisens byrder over på arbeiderklassen, og overalt i verden ser man det samme billede: arbeidsløshet, nød og elendighet. Man regner med at det i Europa og Amerika idag er 20 millioner arbeidsløse. Hvad der skjuler sig bak dette tall av nød og elendighet er det ingen som kan ha nogen forestilling om.

I vårt land regnes det offisielt med ca. 45 000 arbeidsløse idag. Tal-

let er sannsynligvis adskillig høiere. Vi må gå helt tilbake til 1922 for å finne en tilsvarende arbeidsløshet.

Det er nu 10 år vi har gjennomlevet denne forferdelige krise. Det er klart nok at denne periode har måttet prege, ikke bare det enkelte medlem, men hele organisasjonens virksomhet. Krisen har vært utnyttet ved alle anledninger fra våre motstandere til å gjøre angrep på fagorganisasjonen og de rettigheter og fordeler som denne gjennom årene har evnet å tilkjempe arbeiderklassen. Når de organiserte arbeidsgivere ikke evnet alene å slå arbeiderorganisasjonene ned, så hadde de alltid *lovgivningsmakten, justisen, politi* og i siste instans *militær-makten* til sin rådighet.

Til tross herfor har det dog ikke lyktes å ødelegge vår organisasjon. Det vil heller ikke i fremtiden lykkes for borgerskapet å gjøre dette. Tross økonomiske vanskeligheter, tross arbeidsløshet, tross langvarige og omfattende lockouter, tross undtagelseslover og tukthuslover, tross alle borgerskapets forskjellige maktmidler som anvendes mot oss, så vil det ikke skje, at fagorganisasjonen i Norge blir avlivet av borgerskapet.

Fagorganisasjonen er sprunget ut av arbeiderklassens eget liv. Den er arbeiderklassens kjøtt og blod. Den vil derfor også leve så lenge arbeiderklassen selv ønsker at den skal leve. Det er derfor kun arbeiderne selv som kan bestemme om liv og død når det gjelder fagorganisasjonen.

Borgerskapet kan utnytte krisen. Borgerskapet kan påføre oss tvangslover. Arbeidsgiverne kan opnå å få våre lønns- og arbeidsvilkår forringet. Men det er en ting de ikke kan frarøve oss, og det er, at vi gjennom 30—40 års kamp har tilegnet oss en *bevissthet* om vår stilling i samfundet, vi har lært oss å bære hodet høiere, vi har ikke lenger «gångjern» i ryggen.

Disse 10 års vanskeligheter under krisen har vært en *lutringens*, en *prøvelsens* og en *kampens tid*. Men denne tidsperiode tror jeg også har tjent oss til det gode. Den har satt de fagorganiserte arbeideres solidaritet på prøve. Ja, ikke bare prøvet den, men ytterligere styrket solidariteten så vi idag med glede kan se vår fagorganisasjon er blitt større og sterkere enn nogen gang tidligere.

Når jeg sier dette så er det ikke nogen frase. Det er faktiske kjensgjerninger å bygge på. Jeg finner det ikke fornødent å peke på de kamper som vi har gjennomlevet, men vil kun henvise til det forhold som har sitt uttrykk i medlemsskapet. Landsorganisasjonen hadde ved høikonjunkturens slutt 1920 ca. 145 tusen medlemmer. Denne erobring av nye medlemmer hadde man fått i en tid da alle virksomheter var i full gang, en tid da det var lett for fagorganisasjonen å arbeide, og det ikke blev stillet nogen særlige krav til det enkelte medlem når det gjaldt kamp om lønns- og arbeidsvilkårene. Der var konkurranse og rift mellom arbeidsgiverne om hver arbeider. Vi levte høyt i vårt land på krigstidens nød i andre land. Da var det lett å få medlemmer i organisasjonen. Det var for den enkelte arbeider som å gå til et dekket bord å gå inn i organisasjonen. Men vi så jo også resultatene da kravene meldte sig, når krisen kom. Disse «konjunk-

turmedlemmer», som jeg kalder dem, de drysses av like fort som de var kommet til. I løpet av 2 år gikk vi således ned fra ca. 145 000 til ca. 83 000. Siden har vi så smått om smått arbeidet oss opover igjen. Men det har tatt tid og arbeide.

Ved årets utgang i 1927 da vi holdt vår siste kongress, hadde vi ca. 94 000 medlemmer i Landsorganisasjonen. Tilslutningen i disse tre år har vært *betydelig* og *gledelig*. Jeg sier *betydelig* fordi vi idag kan notere ca. 137 000 medlemmer. Jeg sier *gledelig* av to grunner. For det første har denne tilslutning funnet sted i en kriseperiode hvor der ikke var adgang til å komme til et dekket bord som i høikonjunkturperioden, men hvor det krevdes kamp og opofrelse når man blev medlem i fagorganisasjonen. For det annet at denne tilslutning har gitt Landsorganisasjonen større *bredde*.

Vi har fått inn under vår fagorganisasjon nye grupper av arbeiderklassen, og det betyr at Landsorganisasjonen i sterkere grad enn tidligere kan optræ på *arbeiderklassens* vegne. Det er ikke nok at man vokser i medlemstall, hvis dette bare gjelder en del av arbeiderklassen: fag- og industriarbeidere. Å vokse i *høiden* er derfor ikke nok. For en *klasseorganisasjon* er det nødvendig å utvide sig i bredden, å få andre grupper av arbeiderklassen med i organisasjonen. Derfor er det gledelig og fortrøstningsfullt at det har lyktes oss å få skogs- og landarbeiderne med, å få funksjonærene, «snipp-proletariatet», med i solidarisk samarbeide gjennom Landsorganisasjonen.

Dette medfører også til en viss grad at Landsorganisasjonen får en annen stilling og betydning samfundsmessig sett. Det betyr også at dens virksomhet må avpasses efter det nye forhold. Eller med andre ord: Landsorganisasjonen får større *politisk* betydning og må i sin virksomhet og stillingtagen ta *politiske* og *samfundsmessige hensyn ut fra den samlede arbeiderklassens interesser*. Derfor er det også nødvendig at man styrker samarbeidet mellem fagorganisasjonen og den politiske arbeiderorganisasjon og at fagorganisasjonen gjør sig mer og mer gjeldende i løsningen av de politiske spørsmål som er oppe i tiden.

Jeg vil ikke nu gå inn på de ting som vedrører beretningen i de tre år som er gått siden siste kongress. Jeg vil heller ikke gå inn på de saker som foreligger i vår dagsorden. Det er representantenes sak i begge tilfelle å fatte de nødvendige beslutninger såvel om det som er gjort og om det som skal gjøres. Hvad jeg vil be om er at man i begge tilfelle har sig for øie at det er den krisesituasjon man har stått oppe i, og som man står oppe i, og fatter sine beslutninger ut fra det ene hensyn, at det skal tjene våre medlemmers og arbeiderklassens interesser i dens marsj fremad til et bedre og lykkeligere samfund enn det vi nu lever i.

Med disse ord hilser jeg dere velkommen og erklærer Landsorganisasjonens 13de ordinære kongress åpnet. (Bifall.)

Formannen fortsetter så videre: Sekretariatet har i likhet med tidligere innbudt representanter for en rekke av de organisasjoner vi står i samarbeide med. Vi har således innbudt den svenske, danske og finske landsorganisasjon, Det norske Arbeiderparti, Ungdomsfylkingen, Norges kooperative Landsforening, Arbeidernes Idrettsforbund, like-

som vi har innbudt Oslo bys ordfører hr. Adolf Indrebø. Jeg vil på Landsorganisasjonens vegne ønske samtlige gjester hjertelig velkommen. (Bifall.)

Følgende gjester var fremmøtt: Oslo by: Ordfører *Indrebø*, Landsorganisasjonen i Sverige: *Johan-Olov Johansson*, *Frithiof Thunborg*, De samvirkende Fagforbund i Danmark: *V. Knud Jensen*, *Axel Olsen*, Finnlands Fackföreningers Centralförbund: *V. V. Salovaara*, *E. Lähde*. Det norske Arbeiderparti: *Eugen Johannessen*, *Magnus Nilssen*, Arbeidernes Ungdomsfylking: *Arnfinn Vik*, Norges kooperative Landsforening: *Andr. Juell* og fra Arbeidernes Idrettsforbund: *Carl Søderstrøm*.

Gjestenes hilsningstaler.

Ordfører *Indrebø*: Ærede forsamling! Jeg takker for den vennlige innbydelse, en innbydelse som det har vært mig en stor glede å etterkomme. De forhandlinger som her skal finne sted, er av den aller største betydning. Jeg vil som byens ordfører ønske de utenbys gjester velkommen. Vi har ikke en storbys mange severdigheter å by på, men vi har dog ting som vi er glad i og som vi gjerne ønsker å vise frem til dem som kommer til oss. Arbeidsløsheten og den tyngende bolignød er de mørke sider i byens liv. Med disse spørsmål arbeider vi og vi søker så godt vi kan å mildne disse to onder. Men vi makter ikke særlig stort. Hvis det imidlertid var samarbeide til stede tror jeg ikke disse spørsmål var uløselige. Hvis stat og kommune gikk sammen med arbeiderorganisasjonen, vilde meget løses. Men det er intet samarbeide til stede. Staten overlater det til kommunene, og den setter ikke disse i stand til å kunne løse opgavene. Det blir derfor en håpløs kamp for å bøte på det aller verste. Jeg håper at dere får anledning til å se litt av byen og de anlegg vi setter pris på. Også dere skal her behandle arbeidsløshetsspørsmålet. Det er vel et av de viktigste punkter på deres dagsorden, og jeg tør uttale at ikke minst denne by vil følge disse forhandlinger med den mest levende interesse. Og vi vil alle være interessert i det resultat dere kommer frem til. Jeg vil ønske dere hell og fremgang for den faglige organisasjon. (Bifall.)

Johan-Olov Johansson: Ærede kolleger! Jeg har i oppdrag fra den svenske Landsorganisasjon å fremføre til Eder en hjertelig hilsen. Likeså en takk for innbydelsen til å få overvære denne Eders kongress. Vi ser i denne innbydelse en vilje til fortsatt samarbeide, og for den Svenske Landsorganisasjons del finnes intet høiere ønske enn det å få knytte våre organisasjoner så sterkt sammen som mulig.

Vil man objektivt bedømme stillingen, så kan man uten å gjøre sig skyldig i overdrivelser si at fagforeningsbevegelsen i Sverige sakte men sikkert går fremover til ennu større styrke og stabilitet.

Vi regnet ved årsskiftet omkring 550 000 medlemmer, fordelt på 37 forbund. Siden dette har ytterligere et forbund — Postmennesenes — sluttet sig til Landsorganisasjonen. Blandt flere andre av de ennu utenfor stående forbund diskuteres livlig spørsmålet om tilslutning, og det turde nok være at det ikke går mange måneder før vi kan overskride 600 000 tallet.

Dog, medlemstallet er jo ikke alt. Det fordres hos medlemmene forståelse for bevegelsen, dens mål og midler og vilje til fremdrift. Jeg tror at dette i høi grad finnes hos de kolleger som utgjør kjernen i den Svenske Landsorganisasjon. De som bærer det hele oppe. De kanskje ikke høres så meget, men så meget mer avtegner deres gjerning sig i bevegelsens samhold, stadige beredskapsstilling samt fornuftige taktikk, som kjennetegner sig i ikke å reise større motstand enn det man er mektig nok til å klare. Motstanderne kaller foraktelig denne taktikk for reformistisk. Men for det første har våre baktalere aldri kunnet prestere annet bevismateriell enn ord, og for det annet tror massen av Sveriges arbeidere mer på handlinger med resultat enn på store ord uten handling eller resultat. Vi har visselig ikke vært forskånet for sådanne som har villet føre bevegelsen inn på andre veier. Syndikalistene begynte i sin tid å propagandere og mistenkeliggjøre, men gikk ikke desto mindre ut for i handling å prøve sine teoriers styrke. Efter et 20 års arbeide har de dog ikke utført nogen anden revolusjonær handling enn at de sprengte sig selv i to deler, hvilke deler endog tar all revolusjonær heder og ære fra hverandre. De er og forblir alene et par små sekter. I den senere tid har vi også vært betenkt med spesielle enhetsapostler, som dog efter en kort tid totalt har ødelagt sig selv i en vettløs innbyrdes krig.

Jeg har omtalt begge disse hendelser som bevis for at også vi har hatt en masse spekulanter. For øvrig er arbeiderbevegelsen altfor dyrebare til at det skal tillates at den er eksperimentfelt for alle mulige eventyrere og deres anhang.

Men det er ikke nok med at vi har en sterk arbeiderbevegelse innen våre egne landegrenser. Tiden er sådan at vi med all kraft hver og en i sitt land må bidra til å gjøre den internasjonale fagforeningsbevegelse til en mektig, hele arbeiderklassens, internasjonale talsmann. Dessverre er arbeidernes makt i mange land sådan at de ikke på en virksom måte har kunnet skape en motvekt mot det privatkapitalistiske regime. Dette er en fare også for arbeiderne i de land som har bygget op en virkelig arbeiderbevegelse. Den er også en fare for det spirende samarbeide mellom nasjoner og folk, som nu er innledet i Geneve.

Man kan ha forskjellige opfatninger om Geneve, om Nasjonenes Forbund og Arbeidsbyrået. Men ingen kan vel benekte at ikke Nordens arbeidere, som værende blandt de lengst komne i spørsmålet om medbestemmelsesrett og arbeidsvilkår som også i spørsmål om demokrati, frihetsvilje og rettsfølelse, inntar en sådan særstilling at deres opfatning og vilje bør fremføres i Geneve.

Iver og en av Nordens folk regnes til de mindre. Men tilsammen utgjør vi sikkert en større makt. Vi har i Sverige deltatt i det internasjonale samarbeide både i Geneve og Amsterdam, fordi vi har ansett det å være vår plikt som faglig organiserte. Men like meget som det har gledet oss å få stride ved siden av våre danske kolleger, like meget har det smertet oss at våre norske og finske kolleger står utenfor. Nu har jo våre finske kolleger tatt steget helt inn i den gamle skandinaviske sammenslutning og den gamle faglige internasjonale. Ingenting skulde imidlertid være mer gledelig for oss enn også å få

hilse våre norske kolleger velkommen og derved gjenoplive først og fremst våre gamle faste skandinaviske forbindelser og videre på det internasjonale område, såvel i Amsterdam som Geneve, kunde optre samlet, som et enig Skandinavia.

Ærede kolleger! Det er ikke min mening på nogen måte å agitere eller føre propaganda. Jeg har bare villet fremholde den Svenske Landsorganisasjons syn på problemer som berører oss alle. For øvrig stoler jeg på den gamle nordiske rett: At ordene er frie i nordisk kongehall. Og jeg er overbevist om at I som nu representerer folkets majestet i dette tilfelle vil oprettholde den urgamle rett for en gjest å tale fritt.

Hvad jeg har fremholdt er for øvrig alene uttrykk for en virkelig enhetstanke. Vi har så mange felles interesser. Vi forstår hverandre såvel i sprog som seder og bruk. Våre rettsbegreper har sine røtter i samme urgamle, frie og demokratiske rettsordning. Vi hater alle like sterkt vold, makt og tyranni. Og det er fremfor alt viktig å stå vakt om våre demokratiske rettigheter i en tid da diktaturet truer fra både høire og venstre.

Kolleger, jeg hilser Eder ennu en gang fra Sverige og uttaler ønsket om godt og fruktbringende kongressarbeide. (Bifall.)

Knud Jensen: Ærede kongressdeltagere! Det blev mig pålagt av De samvirkende Fagforbund i Danmark å uttale vår hjertelige takk for innbydelsen og dertil knytter jeg min og min kollega Olsens takk for den vennlige mottagelse vi her har fått. Situasjonen hos oss har vært den at vi det par siste år har hatt nogenlunde gode år, hvorunder det har lyktes å konsolidere kreftene. Og dette førte igjen til at vi i året 1930 gjennomførte forbedringer for betydelige grupper av Dansk Arbeidsmandsforbund. Hvad lønnsforbedringer angår med op til 7—8 øre pr. time. Men i det samme år tok arbeidsløsheten til, og for øieblikket har vi i Danmark 80 000 arbeidsløse. Vi har en god arbeidsløshetsforsikring, men under den langvare arbeidsløshet er mange blitt uheldig stillet derved at de har brukt op den understøttelse de hadde rett til i arbeidsløshetskassene. Så nu må det skaffes utveier til ytterligere understøttelse. Vi har regjeringmakten, men ikke flertallet, således at vi kan gjennomføre lovforandringer til bedring av arbeidsløshetsproblemet. Det står derfor i Danmark idag en sterk politisk kamp om å skaffe hjelp til de arbeidsløse. Til denne politiske situasjon kommer så den faglige. Arbeidsgiverne har i stort antall opsagt tariffene, og det gjelder de viktigste industrigrener. På foråret er inntil nu opsagt tariffavtalene for ca. 100 000 arbeidere. Og arbeidsgiverne krever en lønnsreduksjon på 10—20 procent. Vi er bekjent med at disse krav er tilflytt andre land og at man skulde mene at arbeidsgiverne i Danmark skulde make dette. Men overfor arbeidsgivernes krav står arbeidernes krav om et *fremstøt*, nemlig gjennomførelse av ferie, som vi lenge har misundt arbeiderne i andre land, og dessuten lønnsforbedringer for de dårligst stillede arbeidere. Dersom arbeidsgiverne fastholder sine krav om lønnsreduksjoner er en stor-kamp neppe til å undgå. Vi står til alt held godt rustet. I Samvirkende Fagforbund har vi for nærværende 250 000 medlemmer. Det er

imidlertid av den aller største betydning å vite hvordan situasjonen er i andre land. Derfor har det betydning for oss å delta her i Eders kongress. Det er vårt håp og ønske at det må lykkes denne kongress å bane veien videre fremover til held og lykke for deres medlemmer. (Bifall.)

E. Lähde, Finland: Gode kamerater! Jeg ber om å få fremføre vår hjertelige takk for innbydelsen til denne kongress, som vi ønsker den beste fremgang i arbeidet.

Hos oss i Finland har de siste femten år vært særdeles hendelsesrike. Vi har i denne tid fått se arbeiderbevegelsen i almindelighet og fagforeningsbevegelsen i særdeleshet vinne en innflytelse større enn nogensinne i vår historie. Men vi har også fått se denne arbeiderbevegelse slått i stykker. Det har vært tider da all arbeiderbevegelse har vært forbudt og det har vært tider da arbeiderbevegelsens votum betydde meget. Skygger og lysninger har vekslet skarpt. Borgerkrigens år 1918 etterlot oss en sørgelig arv i to henseender. For det første stanset den all arbeiderbevegelse og krevde titusener av arbeiderliv. For det annet avstedkom den indre uenighet blandt arbeiderne, en taktikkstrid, som sluttelig førte til splittelse såvel innen den politiske som faglige arbeiderbevegelse. Denne innbyrdes kamp i arbeiderklassens rekke har pågått siden år 1919, og ennå er den ikke avblåst.

Følgen av dette har vært at de borgerlige har kunnet styrke sin stilling. Dette ser vi tydelig av sociallovgivningens utvikling under de siste ti år og de mange nederlag arbeiderne har måttet notere i kampen for tilveiebringelse av arbeids- og lønnsavtaler.

Selv om fagforeningsbevegelsen år 1928 kom op i et så høyt medlemstall som over 90 000, hvilket er meget i våre forhold, så var dog den indre situasjon uholdbar. Dette berodde derpå at fagorganisasjonens slagkraft ikke alltid anvendtes for de i lover og beslutninger faststelte formål, men sløsedes for formål som var fagforeningsbevegelsen fremmed. Dette førte til uenighet blandt medlemmene, forminsket kampberedskapen, undergravet solidaritetsfølelsen. Vi konstaterte at der hvor man savnet innbyrdes fortrolighet, der nådde man heller ikke resultater, som man ellers kunde nå gjennom massebevegelsen.

Den faglige politikk som blev bedrevet, gav de borgerlige altfor mange angrepspunkter. Den sterke reaksjonære bevegelse som under de senere år har bredt sig i vårt land, rettet først og fremst sine angrep mot arbeiderklassen. Den har lyktes i mange tilfelle, hundrer av Folkets Hus er stengt, tusener arbeiderorganisasjoner er oppløst, menneskene er ikke trygge for liv og helse, ti flere mord har funnet sted, for ikke å tale om de mange tilfelle av mishandlinger. Vi har levet i en tilstand av anarki, hvorom folk som er vant med lovbundne samfundsforhold ikke kan opgjøre sig en mening om. Det er lenge siden Finland kunde rose sig av å være en rettsstat. De politiske valg som foregikk på høsten, skjedde under terror og trykk. Det så ut til at Lappobevegelsen skulde komme til makten i alle henseender.

Under disse vanskelige forhold har dog Finnlands arbeidere gjort hvad som rimeligvis kan kreves for å forsvare sine meninger. På det

politiske område har kampen vært ført med besluttosomhet. Samtidig har de oppløste faglige organisasjoner på ny blitt startet. Det synes som de svunne års lærdommer har falt i god jordbund. Når vi nu bygger op bevegelsen igjen, så skjer det på fast og solid grunn. Med glede har vi også kunnet konstatere at gjenopbyggelsesarbeidet er skjedd i samforståelse og enighet. Solidariteten, som tidligere savnedes, er vendt tilbake, og det er en styrke. Herav følger at medlemstallet raskt går opover, tross de dårlige økonomiske konjunkturer.

Til det er ikke nok med at vi har hatt en politisk reaksjon — også økonomisk har vi hatt og *har* fremdeles en særlig hård krise. Aldri har arbeidsløsheten vært større enn nu, aldri har lønningene blitt mindre så raskt som nu. De nye organisasjoner har med kraft skredet til forsvarskamp. De har forsøkt å opnå arbeids- og lønnsavtaler, og det har i mange tilfelle lyktes. Tallrike forhandlinger pågår, og til våren ennå flere. I tider som disse setter arbeiderne verd på avtaler, ti de gir dog et visst forsvar mot arbeidsgiverne.

Arbeidsgiverne og de borgerlige i almindelighet har funnet tidspunktet særlig heldig for kraftige attak mot arbeiderklassen og dens vinninger. For nogen dager siden stadfestet republikkens president en av den borgerlige riksdagsmajoritet godkjent lov om arbeidsfred, som det så vakkert heter. Den loven er rettet mot fagbevegelsen og beskytter streikebrytere og uorganiserte. Forleden dag avgav regjeringen proposisjon til riksdagen om statsstøtten til arbeidsledighetskassene. Disse har også nu fått statsstøtte, men ganske lite, så kassene har ikke betydd så meget. Nu foreslår regjeringen høiere understøttelse, men kassene skal ikke få ha noget samarbeide med fagorganisasjonene eller være tilsluttet sådanne. Dette kommer til å avlive arbeidsløshetskassene, mener man på arbeiderhold.

I hvert fall må man dog anse at Lappobevegelsens seierstog begynner å ta sin slutt. Ennu merker man dens virkninger, men fremtiden ser dog ikke så mørk ut som for nogen måneder siden. Det første tilbakeslag fikk Lappo ved elektorvalget for nogen uker siden, og det kan hende at det imorgen da president skal velges, kan bli et tilbakeslag til. Et annet vidnesbyrd om lysning er åpningene av Folkets Hus. Vi er stolte over vårt Folkets Hus i Helsingfors, men det var stengt da vi sist hadde anledning til å se gjester hos oss fra Norge. Nu er det åpnet og står atter til arbeidernes disposisjon.

Vi har, kamerater, prøvet meget. Nogen ganger har vi seiret, som oftest dog lidt nederlag. Vi har lært av alt dette. Men aldri har vi tapt vår kampvilje og energi. Der har vi vår største fremgang. Når vi nu har vunnet frem til enhet og samforståelse, så er vi overbevist om at vi går mot en fremtid da Finnlands arbeiderklasse endelig som et likeberettiget medlem kan tre inn i den skandinaviske organisasjonsfamilie, av hvilken vi har mottatt så megen forståelse og støtte, også da når vi betrådte uriktige veier. For dette en takk.

På Finnlands Fackföreningers Centralförbunds vegne takker jeg ennu en gang for innbydelsen, og håper at kongressbeslutningene vil bli den norske og dermed hele den skandinaviske fagbevegelse til lykke. (Bifall.)

Lähdes tale blev tolket av den svenske gjest *Frithiof Thunborg*.

Magnus Nilssen: Kongressdeltagere! På vegne av Det norske Arbeiderparti takker jeg for innbydelsen og overbringer partiets solidariske hilsen og kraftige håndslag. For dem av oss som har hatt lykken å være med den meste tid og fulgt arbeiderklassens reisning, er det med visse følelser man står overfor en så stor og betydningsfull kongress som denne. Vi minnes de dager, da arbeiderne savnet sine organisasjoner og således intet maktet og var helt undergitt arbeidskjøpernes forgodtbefinnende. Vi husker også de første få og famlende forsøk som blev gjort for å organisere arbeiderne. Vi husker den hån som ofte var til stede og som man blev møtt med også fra våre egne arbeidskamerater. Men nu står fagorganisasjonen der som en maktfaktor og øver bestemmende innflytelse på alle forhold. Her er det utført et arbeide av omfattende art, stort og betydningsfullt. Jeg minnes de gamle ord: Hvad er fjerdestanden? — Intet. Hvad skal den være? — Alt! Det ser ut å være sannhet i det. Veien er nu gjort farbar til den plass arbeiderklassen med rette bør innta. Dette stolte reisingarbeide er utført i nøie forbindelse med den politiske bevegelse — Det norske Arbeiderparti. Samarbeidet har gitt oss tro og begeistring. Og det skal lykkes oss å nå frem til vårt felles mål: et nytt samfund. Dette historiens storverk skal vi alle være medbestemmende i, og jeg er forvisset om at enhver føler ansvaret herfor. Jeg er overbevist om at kongressen vil bidra til ny fremgang for arbeiderklassen. Held og lykke til arbeidet. (Bifall.)

Andreas Juell: Ærede representanter! Jeg har den ære på de organiserte forbrukeres vegne å takke for innbydelsen og bære frem våre beste ønsker om et godt resultat av det arbeide de nu skal gå i gang med. Dere som er her har nok lagt merke til samvirkebevegelsens sterke vekst. Når man skal søke botemidler mot den økonomiske krise, så er samvirke veien. I de siste år har det således grodd op store sammenslutninger av forbrukere, foruten organisasjoner på forskjellige områder, hvis oppgave var å råde bot på de økonomiske vanskeligheter. Forhåpentlig vil dette arbeide kunne føre til bedre vilkår. Men parallelt med dette arbeide vil enhver ha sett at det er opstått sterke kapitalsammenslutninger i landet som utenfor. Vi har sett truster og kartelldannelser. Mot den fare som truer herfra står samvirkebevegelsen som det eneste og sikre vern. Måtte det bare lykkes oss å gjøre dette organ så sterkt at det blev til gagn. Denne kongress vil få adskillig betydning for samvirkebevegelsen. Her foreligger et forslag til overenskomst mellom Samvirke og Landsorganisasjonen hvad gjelder arbeiderne ved de kooperative bedrifter — en overenskomst som vil få stor betydning. En annen viktig sak er arbeidsløshetsspørsmålet. Kunde vi evne å løse det spørsmål, så alle hender kom i virksomhet, vil det komme samvirke til gode og bli til glede og nytte for hele vårt lands befolkning. Jeg ønsker til lykke med arbeidet. (Bifall.)

Arnfinn Vik: Det er med glede at Arbeidernes Ungdomsfylking takker for innbydelsen til fagkongressen. Det er første gang det skjer og vi tar det som et gledelig tegn og som et bevis for samarbeide mel-

lem fagorganisasjonen og fylkingen, som på sin side søker å gjøre ungdommen interessert for fagorganisasjonen. Også på denne kongress foreligger det ting som gjelder ungdommen. Og jeg vil si at nettopp her overfor den yngste generasjon plikter dere å gjøre noget. Store deler av ungdommen står utenfor fagorganisasjonen. Arbeidsløsheten har holdt dem i passivitet og de har ikke fått anledning til å fagorganisere seg. Men også disse tilhører arbeiderklassen, er et ledd i denne. Vi har plikter mot vår egen klasses ungdom. Jeg vil derfor håpe på interesse i fagbevegelsen for å hjelpe til med å bedre forholdene for de yngste arbeidere. (Bifall.)

Carl Söderström: På vegne av 32 000 arbeideridrettsmenn vil jeg takke for innbydelsen til fagkongressen. Jeg vil uttale håpet om at det samarbeide, som har vært til stede mellom Landsorganisasjonen og Arbeidernes Idrettsforbund må fortsette også i fremtiden. (Bifall.)

Halvørød Olsen: Jeg vil på kongressens vegne takke så vel de utenlandske som innenlandske gjester for deres overbragte hilsener og gode ønsker. Jeg håper de vil finne sig til rette blandt oss. (Livlig bifall.)

Formannen anmodet *Jens Teigen* om å foreta navneprop.

Navneprop.

Følgende representanter var til stede:

Arbeidsmannsforbundet (medlemstall 7 073 = 14 repr.): Anders Arntsen, Sulitjelme, Lars Bakken, Harran, Bergundhaugen, Flåm, Johan Berlid, Mjåvatn p. å., Knut Hartmark, Mandal, Anders Haugen, Kongsberg, Waldemar Larsen, Oslo, Magnus Reitan, Foldal, Andreas Rekve, Stord, Justin Rødaas, Sulitjelma, Hans Røste, Oslo, Johs. O. Selfors, Mo i Rana, Simon Simonsen, Evje, og Alfr. Stenbak, Klæbu.

Baker- og Konditorforbundet (medlemstall 1 845 = 3 repr.): Karl J. Andersen, Fredrikstad, Einar H. Lockert, Tromsø, og Johan Nygaard, Oslo.

Barber- og Frisørsvennenes Forbund (medlemstall 83 = 1 repr.): S. A. Danielsen, Oslo.

Bokbinderforbundet (medlemstall 1 504 = 3 repr.): Ingrid Berg, Oslo, Nils Jensen, Bergen, og Øistein Marthinsen, Oslo.

Bygningsarbeiderforbundet (medlemstall 11 017 = 22 repr.): Bernh. Abrahamsen, Drammen (suppleanten, Adolf Andreassen møtte i stedet), Edv. Arnesen, Skien, Malfred Bergseth, Oslo, Ivar Ertresvaag, Trondheim, Olaf Fossum, Oslo, Olai Halden, Larvik, Haakon Hansen, Fredrikstad, Oscar Hansen, Oslo, Josef Jensen, Oslo, Oskar Johansen, Oslo, Nils Kvale, Oslo, John Kvande, Ålesund, W. Lyngholm, Moss, Peder Mathiasen, Stavanger, Nils Nilsen, Tromsø, Ole Nor, Vaksdal, Ole Olsen, Oslo, M. Skogly, Lillehammer, Magnus Soltvedt, Bergen, Martin Strandli, Oslo, Phillip Söderblom, Oslo, og Halvor Sørum, Oslo.

Norsk Centralforening for Boktrykkere (medlemstall 3 471 = 6 repr.): Bernh. Berentsen, Bergen, Arne Forseth, Trondheim, Olav Hin-

dahl, Oslo, Johs. Hulthin, Oslo, A. W. Hultmark, Oslo, og Enok Rasmussen, Stavanger.

Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet (medlemstall 1 296 = 2 representanter): O. M. Haugen, Oslo, og K. Rosenløv, Kr.sand S.

Formerforbundet (medlemstall 1 847 = 3 repr.): Søren Hagen, Oslo, Ludv. Johansen, Oslo, og Harry Nilssen, Oslo.

Gullsmødarbeiderforbundet (medlemstall 506 = 1 repr.): Nils Heggland, Oslo.

Høvleriarbeiderforbundet (medlemstall 3 726 = 7 repr.): Petrus Andreassen, Halden, Helge Brandsø, Bangsund, Sigurd Bunes, Lillestrøm, Hans Eriksen, Oslo, Ingemar Lillesand, Verdal, Paul Nilsen, Selbakk p. å., og Emil Zakariassen, Larvik.

Jern- og Metallarbeiderforbundet (medlemstall 15 610 = 31 repr.): O. Abrahamsen, Holmestrand, Emil Andersen, Moss, Frithjof Andersen, Oslo, Jonas Andersen, Jørpeland, Olaf Andersen, Hamar, William Borgersen, Oslo, Ragnar Christensen, Molde, C. A. Cithen, Langesund, Alfred Dannevig, Oslo, Edvard Eriksen, Strømmen, Ivar Eriksen, Gjøvik, Hans A. Hansen, Arendal, Frank Hansen, Oslo, Ole Haugen, Tromsø, Hans Hegg, Drammen, Amandus Holthe, Oslo, Karl Haarvik, Bergen, Georg Jensen, Oslo, Erling Johansen, Oslo (fraværende), Reidar Johansen, Oslo, Thorvald Karlsen, Oslo (suppleanten, Jakob Amundsen, møtte i stedet), N. V. Kristiansen, Oslo (fraværende), Hugo Kristoffersen, Fredrikstad, Anders Krømcke, Sandefjord, Josef Larsson, Oslo, Wm. Lund-Olsen, Trondheim, Konrad Nordahl, Bergen, Ommund Ommundsen, Stavanger, August Pedersen, Fredrikstad, Ragnar Rasmussen, Oslo, og Nils Tandberg, Kongsberg. Representantene Erling Johansen, Oslo, og N. V. Kristiansen, Oslo, meldte mandag av til sekretæren at de søndag hadde måttet delta i generalforsamling i sin fagfor-
ening.

Jernbaneforbundet (medlemstall 6 206 = 12 repr.): K. Asmyhr, Oslo, E. Bakke, Oslo, H. Bjørnsgaard, Lillestrøm, M. M. Bolstad, Vaksdal, Ludvik Buland, Oslo, Arne Eklo, Trondheim, L. Eli, Bryn, Hans Johansen, Drammen, Konrad Karlsen, Oslo, Erling Kiil, Oslo, K. Kristiansen, Hamar, og Henry Ottermo, Narvik.

Kjemisk Industriarbeiderforbund (medlemstall 9 798 = 19 repr.): Nils Apalnes, Notodden, Arthur Berby, Porsgrunn, Trygve Bryne, Stavanger, Erling Bøckmann, Fredrikstad, Hj. G. Fostvedt, Eydehavn, A. Gulbrandsen, Slemmestad, Hans Gundersen, Brevik, Thorolf Hanæs, Rjukan, Halfdan Jønsson, Oslo, Jørgen Jørgensen, Odda, Otto Karlsen, Askim, Edvard Navestad, Høyanger, Ambrosius Olsen, Rjukan, Ingvar Olsen, Oslo, Johs. Pettersen, Drammen, J. M. Remseth, Sauda, Kristian Rothaug, Kopperå, Gotleib Thommasen, Kristiansand, og Knut S. J. Vik, Skaffå.

Kjøttindustriarbeiderforbundet (medlemstall 800 = 1 repr.): Lars Evensen, Oslo.

Kommuneforbundet (medlemstall 10 737 = 21 repr.): S. Aarsund, Sarpsborg, Nils Aune, Trondheim, Johan Berg, Oslo, Wilhelm Berntsen, Lillestrøm, O. Bottolfs, Drammen, H. E. Engebretsen, Oslo, Olaf Eriksen, Oslo, Johan Jentoft, Oslo, Clemet Johannessen, Bergen, Sverre

Johannessen, Oslo, Arthur Karlsen, Bryn, Oskar Karlsen, Oslo, Kr. Kristensen, Oslo, Olaf Lundby, Bryn, Karl Madsen, Bergen, O. C. Moe, Trondheim, Erling Olsen, Oslo, E. E. Rudlang, Oslo, G. Sethil, Oslo, C. Strøm, Stavanger, og Oscar Torp, Oslo.

Litografisk Forbund (medlemstall 502 = 1 repr.): Rob. Kopp, Oslo.

Lokomotivmannsforbundet (medlemstall 1 482 = 2 repr.): M. Heggestad, Horten, og Robert Lund, Oslo.

Matros- og Fyrbøterunionen (medlemstall 3 011 = 6 repr.): A. Birkeland, Oslo, J. Didriksen, Oslo, Idar Hamsaas, Trondheim, Gunnvald Hauge, Haugesund, H. Michelsen, Oslo, og B. Øian, Narvik.

Murerforbundet (medlemstall 1 535 = 3 repr.): Alf Gullaksen, Bergen, Trygve Nilsen, Oslo, og Aksel Schultz, Oslo.

Møbelindustriarbeiderforbundet (medlemstall 1 591 = 3 repr.): Olav Olsen, Kristiansand S., Chr. Systad, Oslo, og Waldemar Svendsen, Bergen.

Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbundet (medlemstall 6 338 = 12 repr.): Sverre Adamsen, Lilleaker, Runge Andresen, Oslo, Aron Ask, Oslo, Jens Berg, Trondheim, Rich. Hansen, Oslo, W. A. Hartmann, Oslo, Johan Hoff, Stenbæk, Grorud, Henry Jakobsen, Moss, Osvald Johnsen, Oslo, Arthur Knudsen, Bergen (suppleanten, Kasper Erstad, møtte i stedet), Marthias Larsen, Stavanger, og Karl Lie, Oslo.

Papirarbeiderforbundet (medlemstall 11 220 = 22 repr.): Edv. Blom, Skotfoss, Erland Borgersen, Mjøndalen, Andreas H. Ek, Vestfossen, Harald Ellefsen, Moss, Hans Gjeldnæs, Enge Bruk, Ludv. J. Gyllesten, Hafslund, Erling Hansen, Tofte, Frithjof Johannesen, Halden, Bernh. Martinsen, Sarpsborg, Klevfoss J. Karlsen, Sarpsborg, Hans Lund, Eidsvoll, Karl Nedberg, Stenberg, Aslak Nielsen, Skien, P. Nikolaysen, Nygard, Anton Pedersen, Kistefoss, Peder Pedersen, Follafooss, Hans Petersen, Hunsfoss, Ole Rypaas, Gulskogen, Anton Solbakken, Hønefoss, Karl Sørensen, Gjeithus, Amund Torgersen, Modum, og Jens A. Tønderud, Lillestrøm.

Postforbundet (medlemstall 1 500 = 3 repr.): Oscar Røine, Drammen (suppleanten, Ole Helland, møtte i stedet), O. L. Strøm, Oslo, og Oluf Sørensen, Bergen.

Skinn-, Lær- og Gummiindustriarbeiderforbundet (medlemstall 635 = 1 repr.): Johs. P. Nilsen, Oslo.

Skog- og Landarbeiderforbundet (medlemstall 11 890 = 21 repr.): Kittil K. Berg, Rollag, Markus Bergersen, Gardvik, A. H. Buflod, Trysil, Steinar Dybendal, Skotselv, Kr. Evensen, Haslun, L. S. Hangaard, Øvre Rendal, Kr. Holmen, Romedal, Rolf Jahrmann, Brandbu, Ole A. Kiste, Kongsvinger, Svend Kvarud, Spydeberg, Kr. Lang, Fosser i Romerike, Ole H. Leknes, Namdalseid, M. Liengen, Elverum (suppleanten, Martin Nordal, møtte i stedet), Oskar P. Løken, Romerike, Magnus Merli, Lillestrøm, Evald Nilsen, Jarlsberg, A. Nygaardsmoen, Gjesåsen, Knut K. Strand, Drangedal (suppleanten, Kristian Nørheim, møtte i stedet), Petter Sveen, Fluberg, P. H. Vestad, Kongsvinger, og Joh. Ødegaard, Kongsvinger (fraværende, syk).

Skotøiarbeiderforbundet (medlemstall 2 525 = 5 repr.): A. E.

Gundersen, Oslo, J. Helle, Bergeu, J. Larsen, Halden, Carl Stjernstrøm, Oslo, og Arne Søsveen, Hamar.

Skredderforbundet (medlemstall 2 057 = 4 repr.): Witalis Andersen, Oslo, Lucie Andresen, Oslo, R. Maaren, Bergen, og Maren Pedersen, Skien.

Stenindustriarbeiderforbundet (medlemstall 1 765 = 3 repr.): Henry Hansen, Fredrikstad, Hitle Karlsen, Idd, Halden, og Einar Olausen, Greåker.

Tekstilarbeiderforbundet (medlemstall 3 272 = 6 repr.): Signe Augustin, Fredrikstad, Olaf Hansen, V. Aker, M. Johansen, Solbergelven, Anna Nilsen, Oslo, Ingvald Olsen, Ø. Aker, og Hjalmar Romslo, Ytre Arna (suppleanten, Meyer Johansen, møtte).

Transportarbeiderforbundet (medlemstall 7 795 = 15 repr.): Josef Collier, Skien, Hans Fladeby, Oslo, Alfred Gundersen, Oslo, Olaf Hansen, Oslo, Berent Jensen, Narvik, Johs. Johannessen, Oslo, Anton Kvalsnes, Kristiansund N., Hans A. Larsen, Hammerfest, Ingvald Malde, Stavanger, Jørgen Nilsen, Halden, Gerhard Olsen, Trondheim, Kristian Olsen, Drammen, Ole J. Olsen, Kristiansand S., Simen Simensen, Oslo, og Einar Sundsbak, Bergen.

Tobakkarbeiderforbundet (medlemstall 1 009 = 2 repr.): Johs. Abrahamsen, Oslo, og Hj. Johansen, Oslo.

Arbeiderpartiets Presseforening (medlemstall 53 = 1 repr.): Olaf Solumsmoen, Drammen.

Samorganisasjonene.

Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon (medlemstall 35 337 = 10 repr.): Severin Arnesen, Oslo, Gunnar Disenaen, Oslo, Bernhard Eriksen, Oslo (suppleanten, Johan Engstrøm, møtte i stedet), Einar Gerhardsen, Oslo, Peder Gulbrandsen, Høvik, Louis Johansen, Oslo, Ole Johansen, Oslo, Edw. Mørk, Oslo, Herbert Rygaard, Oslo, og Ole Østmoen, Oslo.

Bergen og Fylkenes faglige Distriktsorganisasjon (medlemstall 10 008 = 6 repr.): Paul Amundsen, Bergen, Anders Andersen, Odda, K. Furuskjeg, Bergen, Nils Hansen, Bergen, Knut Huseth, Stord, og Botolf Thunshelle, Flåm.

Trøndelag faglige Samorganisasjon (medlemstall 6 533 = 4 repr.): Johan Dyrdaahl, Trondheim, Johan Kvam, Steinkjer, Johs. Togstad, Løkkens Verk, og Karl Tømmeraas, Trondheim.

Stavanger & Omegn og Haugesund (medlemstall 4 795 = 3 repr.): Frantz O. Johansen, Sauda (fraværende), Nils Norheim, Stavanger, og Adolf Olsen, Stavanger.

Østfold Fylke (medlemstall 11 640 = 6 repr.): Carl J. Andresen, Moss, Leonard Bengtson, Rakkestad, Sig. Bergmann, Lisleby, Oskar Lauritsen, Askim, Viktor Moberg, Halden, og Karl E. Pettersen, Sarpsborg.

Akershus Fylke (medlemstall 2 851 = 2 repr.): Adolf Amundsen, Lillestrøm, og Karl Aug. Olsen, Lillestrøm.

Hedmark Fylke (medlemstall 4 958 = 3 repr.): Karl Bjurstrøm, Hamar, Ludvik Johansen, Rena, og M. Smestad, Braskereidfoss.

Opland Fylke (medlemstall 2 966 = 2 repr.): Aslak Slette, Gjøvik, og Martin Smeby, Søndre Land.

Buskerud Fylke (medlemstall 8 426 = 5 repr.): Arne H. Arntsen, Drammen, Floritz Gundersen, Hønefoss, Jens Jensen, Krokstadelven, M. Knudsen, Drammen, og Thorvald Nilsen, Kongsberg.

Telemark Fylke (medlemstall 4 938 = 3 repr.): Karl Bratsberg, Skien, Kristian Hansen, Rjukan, og Olaf Karlsen, Langesund.

Vestfold Fylke (medlemstall 3 843 = 3 repr.): Anth. Christiansen, Larvik, Konr. Karlsen, Tønsberg, og Adolf Kristoffersen, Sandefjord.

Aust-Agder Fylke (medlemstall 1 827 = 1 repr.): Albert Karlsen, Arendal.

Vest-Agder Fylke (medlemstall 2 450 = 2 repr.): Flood-Engebretsen, Kristiansand S., og O. J. Omland, Evje (fraværende).

Møre Fylke (medlemstall 1 731 = 1 repr.): Ole Nerland, Kristiansund N.

Nord-Trøndelag Fylke (medlemstall 1 160 = 1 repr.): Adolf Holm, Namsos.

Nordland Fylke (medlemstall 1 748 = 1 repr.): O. Sandvik, Narvik.

Troms Fylke (medlemstall 167 = 1 repr.): Petter Hansen, Tromsø.

Finnmark Fylke (medlemstall 418 = 1 repr.): Thorbjørn Dahl, Kirkenes.

Sekretariatet: Halvard Olsen, Oslo, Jens Teigen, Oslo, A. Bratvold, Oslo (fraværende), H. L. Børsum, Oslo, S. Forbord, Oslo, T. Henriksen, Oslo, H. Jønsson, Oslo, A. Melgaard, Oslo (fraværende), M. Tranmæl, Oslo, Elias Volan, Oslo, Johs. M. P. Ødegaard, Oslo, Valdemar Nielsen, Oslo, og Signe Nilsen, Oslo.

Sekretærer: Alfred Madsen, Oslo, og Trygve Lie, o.r.sakfører, Oslo.

Revisjonen: A. Aamodt, Oslo, Nic. Næss, Oslo, og A. Øie, Oslo (syk).

Uten stemmerett.

Halvard Olsen: Dessuten møter som man ser av navnefortegnelsen: *Norsk Telegraf- og Telefonforbund*: William Andersen, Oslo, og Arthur Ruud, Oslo.

Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund: Omar Gjestebø, Oslo, Oskar Olberg, Oslo, og Albert Raaen, Oslo.

Disse representanter møter med tale- og forslagsrett, dog uten stemmerett, da de er kommet til i periodens løp og således i henhold til lovene ikke har stemmerett. Reises det nogen innvendinger herimot?

Ingen forlangte ordet.

Gjester.

Følgende gjester var fremmøtt:

Landsorganisasjonen i Sverige: Johan-Olov Johansson, Stockholm, og Frithiof Thunborg, Stockholm.

De samv. Fagforbund i Danmark: Knud V. Jensen, Kjøbenhavn, og Axel Olsen, Kjøbenhavn.

Finnlands Fackföreningers Centralförbund: V. V. Salovaara, Helsingfors, og E. Lähde, Helsingfors.

Det norske Arbeiderparti: Eugen Johannessen, Oslo, og Magnus Nilssen, Oslo.

Norges koop. Landsforening: Andr. Juell, Oslo.

Arbeidernes Ungdomsfylking: Arnfinn Vik.

Arbeidernes Idrettsforbund: Carl Søderstrøm, Oslo.

Oslo bys ordfører: A. Indrebø.

Fullmaktkomitéens innstilling.

Jens Teigen refererte følgende innstilling fra den av sekretariatet nedsatte fullmaktskomité bestående av Edw. Mørk, A. E. Gundersen og J. Teigen:

Den av sekretariatet nedsatte fullmaktskomité har gjennomgått de innsendte fullmakter.

For representanten for Norsk Arbeidsmannsforbund, som er valgt av Flåm, Bergkvam og Myrdal m. fl. foreninger, forelå protest fra Myrdal jernbanearbeideres Forening angående valget på Lars Bergundhaugen, da det av medlemmene av Flåm og Bergkvam var stemt på arbeidsplassen. Etter de foreliggende opplysninger har det vært almindelig også ved tidligere valg. Komitéen mener at valget bør foretas på de møter hvor dagsordenen behandles. Men da medlemmene i disse foreninger på grunn av tidligere praksis, som er bekreftet av forbundet, har vært i god tro, vil komitéen innstille at Bergundhaugens fullmakt godkjennes. Fra Vossebanens Anleggsarbeiderforening kom avstemningsresultatet for sent inn, hvorfor komitéen finner at det intet hensyn tas til disse. De innkam til forbundet den 12 februar.

For øvrig var det intet å bemerke til de innsendte fullmakter og de foreslåes godkjent.

Ivar Ertresvaag: Jeg hører av innstillingen at det har foregått noen uregelmessigheter ved valget av representanter til kongressen; men ut fra den ting at det er skjedd i «god tro» så godtar man det. Men det må ikke bli kotyme. I Vestfold har man hatt tilfelle hvor valget er foregått på den måte at styret har innstillet kandidatene. Det forhold må ikke tolereres. Fra Tønsberg Jern- og Metallarbeiderforening er protestert mot denne fremgangsmåte. Lignende er skjedd i Trøndelag og Inntrøndelag. Det må ikke skje videre. I Jernbaneforbundet har man videre undlatt å sende ut to mandater på valg blandt medlemmene. I Landsorganisasjonens lover står det at valget skal foregå «under medlemmenes direkte medvirkning». Det er ikke skjedd her. Så har vi forholdene i Bergen, hvor mange arbeidere er satt utenfor organisasjonen. Det forhold kan jeg ikke være enig i. Jeg vil derfor foreslå at kongressen velger en 3-mannskomité til å granske fullmaktene. Til komité vil jeg foreslå: Lars Bakken, Hamar, Georg Jensen, Oslo, og Justin Rødaas, Sulitjelma.

Hans Johansen: Vi mente i Jernbaneforbundet at vi hadde adgang til det som her påtales.

Votering: Ved voteringen blev fullmaktskomitéens innstilling vedtatt mot 16 stemmer som blev avgitt for Ertresvaags forslag.

Kongressen og den russiske landsorganisasjon.

Wm. Lund-Olsen: Det forbauser mig og mange med mig at man ikke har innbudt den russiske landsorganisasjon. Hvad er årsaken hertil? Hvorfor innbyr man ikke en representant fra det eneste land i verden hvor arbeiderklassen har tilkjempet sig herredømmet. Nu er det jo umulig å få nogen representant hertil fra Russland og jeg vil da foreslå at kongressen avsender følgende hilsningstelegram til den russiske landsorganisasjon:

«Landsorganisasjonens kongress sender herved den russiske landsorganisasjon sin revolusjonære kamphilsen. Kongressen hilser med glede den russiske arbeiderklassens iherdige innsats for oppbyggingen av socialismen i Russland. Kongressen anerkjenner den russiske arbeiderklasse som banebryteren for verdensrevolusjonen. Kongressen er oppmerksom på kapitalismens planer om krig mot Sovjetunionen. Vi lover å stå på den russiske arbeiderklassens side i kampen mot kapitalismen til forsvar for oppbyggingen av socialismen i deres land.»

Hans Johansen: Jeg er også av den opfatning at det burde vært sendt en innbydelse til den russiske landsorganisasjon. For det første fordi Russland er arbeiderstyret og for det annet fordi kongressen i sin dagsorden skal behandle spørsmålet om gjensidighetsoverenskomster med russerne. Jeg tviler ikke på at det internasjonale utvalg vil gi en objektiv fremstilling av de førte forhandlinger, men vi burde også hatt den annen part til stede. Jeg er enig i at man sender et hilsningstelegram som redaksjonskomitéen kunde utforme.

Ivar Ertresvaag: Jeg er enig med de to foregående talere at man iallfall sender et hilsningstelegram. Men det er også en annen organisasjon man har undlatt å innby, nemlig Det kommunistiske Parti i Norge. Jeg går ut fra at kongressen her i likhet med i 1927 beslutter innbydelse. Det kommunistiske Parti spiller en så stor rolle innen arbeiderklassen, at en representant derfra bør innbys. Jeg hørte den finske gjest uttale gleden over at de stengte Folkets Hus nu atter var åpnet. Men han glemte å si hvad det kostet: utelukkelse av de revolusjonære arbeidere. Jeg håper man ikke her velger den linje. Jeg foreslår innbudt en representant for Norges kommunistiske Parti.

Martin Tranmæl: Det har foregått visse ting siden 1927 som gjør at man nu har et annet standpunkt. Situasjonen er nu en ganske annen enn den gang man forhandlet med russerne om gjensidighetsavtale. De vilde til slutt ikke engang forhandle med oss. R. F. I. har hatt kongress siden Landsorganisasjonen; men vi blev ikke innbudt. Vi konstaterer faktum og vi ser hvordan russerne her i landet opererer med visse grupper; ikke de ansvarlige organisasjoner. Vi så det sist under skogsarbeidernes kamp og med det lån vi skyldte russerne. Pengene skulde utbetales til en mann som ikke lenger hadde med skogsarbeidernes forhold å gjøre. Jeg vil anbefale at man stemmer mot forslaget. Det kommunistiske Parti kan vi ikke innby. Det driver illoyal kamp mot fagorganisasjonen og arbeiderklassens interesser.

Ordstyrenen foreslo spørsmålet om avsendelsen av telegram til den russiske landsorganisasjon behandlet under punkt 6 i dagsordenen.

Dette forslag blev vedtatt mot 11 stemmer.
 Forslaget om å innby en representant for Det kommunistiske Parti blev forkastet mot noen få stemmer.

Forretningsorden.

Følgende forretningsorden referertes:

1. Møtets forhandlinger er ikke offentlige. Adgangskort for representanter, Arbeiderparitets presse og tilhørere utstedes av sekretariatet.
2. Til å lede møtet velges 4 ordstyrere. Ordstyrerne ordner innbyrdes møtenes ledelse. Til å føre protokollen velges 4 sekretærer.
3. Møtene holdes fra kl 9—13 formiddag og 15—19 ettermiddag.
4. Ingen har rett til å få ordet mere enn 3 ganger i samme sak. Undtagen for innledningsforedrag begrenses taletiden til 10 minutter 1ste og 5 minutter 2nen og 3dje gang.

Ordstyreren har for øvrig når han finner det påkrevet, rett til å stille forslag til ytterligere tidsbegrensning og strek med de inntegnede talere. Til forretningsordenen gis ingen ordet mere enn 1 gang og høist 2 minutter til hver sak.

Talerne skal tale fra den dertil bestemte plass i salen.

5. Forslag må leveres skriftlig til ordstyreren, undertegnet med vedkommendes navn og navnet på den organisasjon han representerer. Intet nytt forslag kan optas etter at det er besluttet satt strek med de inntegnede talere.

Forslag som ingen forbindelse har med de på dagsordenen opførte saker, kan ikke behandles.

6. Alle beslutninger avgjøres ved almindelig flertall. I tvisttilfelle, eller når 20 representanter forlanger det, foregår avstemningen ved navnprop.
7. I protokollen innføres kun forslagene og avstemningene samt de fattede beslutninger.
8. Protokollen oopleses ved hvert møtes begynnelse og for siste møte ved dets avslutning.

Ivar Ertresvaag: I 1927 var ordlyden i punkt 1 ganske anderledes. Da het det: «Dog har arbeiderpressens representanter adgang.» Som man nu har opsatt punkt 1 utelukker man Det kommunistiske Partis presse. Jeg vil foreslå at de får adgang. Jeg foreslår ordlyden i punkt 1 fra 1927. Jeg vil også bemerke at tidligere var det slik at man ved å fremvise fagforeningsbok fikk adgang som tilhørere.

Jens Berg (til punkt 3): Jeg vil foreslå at møtetiden avkortes med 1 time hver dag. Vi har organisasjonsmessig krav fremme om forkortelse av arbeidstiden til 7 timer og da bør vi ikke her arbeide 8 timer. Jeg vil foreslå arbeidstiden satt fra 9—12½ og 15½—19.

Forretningsordenens punkt 1 blev vedtatt mot noen få stemmer, som blev avgitt for Ertresvaags forslag.

Forslaget om 7 timers arbeidsdag på kongressen blev vedtatt med stort flertall.

Halvard Olsen foreslo arbeidstiden satt fra 10—13 og 15—19. Og dette forslag blev så vedtatt med stort flertall. Den øvrige del av forretningsordenen blev dermed vedtatt efter forslaget.

Dagsorden.

Følgende dagsorden referertes:

1. Kongressens konstituering.
  - a) Fullmaktenes godkjennelse.

- b) Vedtagelse av forretningsorden og dagsorden.
- c) Valg av 4 ordstyrere og 4 sekretærer.
- d) Valg av valgkomité og redaksjonskomité.
- 2. Beretning og regnskap.
- 3. Lovforandringer.
- 4. Den faglige situasjon.
  - a) Rasjonaliseringen.
  - b) Arbeidsløsheten og arbeidstidsspørsmålet.
  - c) Tariffrevisjonen og den faglige taktikk.
- 5. Arbeiderbeskyttelsesloven (arbeidervernlovgivningen).
- 6. Internasjonale spørsmål.
  - a) Internasjonale forbindelser.
  - b) Arbeidsbyrået i Genf.
- 7. Organisasjonsformene.
- 8. Skole- og studievirksomheten.
- 9. Arbeideridretten.
- 10. Kooperasjonen.
- 11. De arbeiderfiendtlige lover.
- 12. Revisjons- og regnskapsordningen innen fagorganisasjonen.
- 13. Diverse forslag.
- 14. Valg.

Wm. Lund-Olsen: Jern- og Metallarbeiderforbundets avdeling 12 i Trondheim har et forslag som er puttet helt til slutt i dagsordenen. Det gjelder en granskningskomité til å gjennomgå og kontrollere midlenes anvendelse innen Landsorganisasjonen i den forløpne periode. Det forslag må sees i forbindelse med dagsordenens punkt: beretning og regnskap.

Ordstyrer: Det er full anledning til for Lund-Olsen å opta det under beretning og regnskap.

Ivar Ertresvaag foreslo forslaget fra Trondheim optatt under dagsordenens punkt 2.

Ordstyrer: Det er helt overflødig. Jeg har jo sagt at hvem som helst har anledning til å opta forslaget under det punkt de vil.

Ambrosius Olsen: Punkt 12 om revisjons- og regnskapsordningen bør behandles sammen med punkt 3: lovforandringer. Det vil være uriktig først og vedta lovene og så komme til revisjon- og regnskapsordningen, som kanskje vil medføre nye endringer. Vi har også et forslag her, som jeg mener hører sammen med lovbehandlingen.

Ordstyrer: Det er full anledning til for Ambrosius Olsen å opta det forslag han nevner under lovbehandlingen.

Dermed blev den refererte dagsorden vedtatt enstemmig.

Konstituering.

Formannen refererte følgende innstilling fra sekretariatet på *ordstyrere:*

Oscar Torp, Oslo, Elias Volan, Oslo, Nils Norheim, Stavanger, Karl Nedberg, N. Eiker.

O. C. Moe: Det er et overgrep dette fra sekretariatet helt å glemme landet nordenfor Dovre. Vi har ikke varetatt våre faglige interesser

slik at vi ikke skulde kunne ha en fra våre kanter som ordstyrer. Istedetfor Norheim vil jeg foreslå Tømmeraas.

Wm. Lund-Olsen foreslo til ordstyrere: Ivar Ertresvaag, Trondheim, Halvor Sjørum, Oslo, Alfred Stenbak, Klebu, og N. V. Kristiansen, Oslo.

Votering: Ved voteringen blev sekretariatets forslag vedtatt med overveldende flertall.

Til *sekretærer* foreslo sekretariatet: Olav Hindahl, Oslo, A. H. Arntsen, Drammen, Nils Hansen, Bergen, Bernt Jensen, Narvik.

O. C. Moe foreslo Tømmeraas istedetfor Bernt Jensen.

Wm. Lund-Olsen foreslo: Lars Bakken, Gartland, Harrand, Justin Rødaas, Sulitjelma, Anders Rekve, Stord, Magnus Skogly, Lillehammer.

Votering: Sekretariatets innstilling blev vedtatt.

Til *redaksjonskomité* foreslo sekretariatet: Halvard Olsen, Oslo, Edw. Mørk, Oslo, Halfd. Jønsson, Oslo, Alfred Madsen, Oslo, Konrad Nordahl, Bergen.

Justin Rødaas foreslo: Wm. Lund-Olsen, Trondheim, Ivar Ertresvaag, Trondheim, Lars Bakken, Gartland, Harran, M. Skogly, Lillehammer, Halvor Sjørum, Oslo.

O. C. Moe foreslo Nils Aune.

Et forslag om å utvide komitéen til 7 medlemmer blev vedtatt mot et par stemmer. Foruten Nils Aune blev så foreslått Ambrosius Olsen.

Nic. Næss: Valgkomitéen og redaksjonskomitéen kommer til å arbeide nokså parallelt her på kongressen. Og Aune blir herved med i begge utvalg. Selv om vi trøndere er dyktige folk, så kan det dog bli for meget.

Formannen gikk over på forslaget om Aune og Ambrosius Olsen.

Sekretariatets innstilling plus Aune og Olsen blev dermed vedtatt mot nogen få stemmer som blev avgitt på Rødaas' forslag.

Til *valgkomité* foreslo sekretariatet:

Martin Tranmæl, Oslo, N. B. F., Sigurd Forbord, Oslo, N. T. F., A. E. Gundersen, Oslo, N. S. F., Erland Borgersen, Buskerud, N. P. F., Bernhard Berentsen, Bergen, N. C. f. B., Anders Arntsen, Sulitjelma, N. A. F., Ivar Eriksen, Opland, N. J. & M. F., H. Buflod, Hedmark, Nils Aune, Trøndelagen, N. K. F., Thoralf Hanæs, Telemark, N. K. I. F., K. Rosenløv, Sørlandet, N. E. & K. F., Henry Jakobsen, Østfold, N. N. N. F., M. M. Bolstad, Hordaland, N. J. F.

Halvar Sjørum foreslo:

Johannes O. Selfors, Mo i Ranen, Lars Bakken, Gartland, Harran, Alfred Stenbak, Klebu, Justin Rødaas, Sulitjelma, Hans Røste, Oslo, Anders Rekve, Stord, Anton Pedersen, Jevnaker, N. W. Kristiansen, Oslo, Georg Jensen, Oslo, Magnus Skogly, Lillehammer, Ivar Ertresvaag, Trondheim, W. Lund-Olsen, Trondheim, Ingmar Lillesand, Verdal.

Jens Berg foreslo O. C. Moe istedetfor Aune.

Karl Tømmeraas anbefalte forslaget og henstillet til sekretariaatet å gå over til det.

Thoralf Hanæs foreslo Kristian Hansen i sitt sted.

Votering: Sekretariatets forslag blev vedtatt med stort flertall.

Formannen: Hermed er kongressen konstituert og møtet hevet for idag. Klokken var 15.30.

Formiddagsmøtet mandag 16 februar.

Ordstyrer: *Oscar Torp.*

Ved navnopropet var 20 representanter fraværende.

Protokollen fra åpningsmøtet blev referert og godkjent uten bemerkninger.

Ordstyreren: Jeg vil gjøre samtlige representanter opmerksom på at ordet må forlanges skriftlig og samtlige talere må tale fra talerstolen. (Denne var plasert like nedenfor podiet, hvor ordstyrere og sekretærer hadde plass.)

Telegrammer.

Følgende telegrammer referertes:

Til Arbeidernes faglige Landsorganisasjons kongress.

Massemøte av arbeidere og småbrukere på Mo i Rana den 8 februar hilser kongressen og Landsorganisasjonen som det viktigste og sikreste forsvarsorgan for arbeiderklassen i Norge. Landsorganisasjonens forpliktelser og ansvar overfor arbeiderklassen er derfor overordentlig stor og oppgavene vanskeligere nu enn nogensinne før på grunn av depresjon og arbeidsledighet; men også på grunn av den truende fascistfare. Vi føler oss forvisset om at kongressen vil anvise retningslinjer og vedta beslutninger som innebærer utryddelse av arbeidsledighet i vårt land, høine arbeiderklassens levestandard og sette bom for fascistenes videre fremtreden.

Ørnes, Selfors.

Fagkongressen!

Kvinnelig Arbeiderforening, Haugesund, hilser kongressen og ønsker at kongressens vedtak blir til lykke for en samlet arbeiderklasse.

Wm. Lund-Olsen vilde nu på ny ha fremmet sitt forslag om granskingskomité.

Punkt 2. Beretning og regnskap.

Man gikk derefter over til dagsordenens punkt 2: *Beretning og regnskap.*

Ordstyreren meddelte at det vilde bli gått frem på den måte at han leste titlene på de forskjellige punkter i beretningen. Enhver fikk så passe på å forlange ordet når det punkt blev nevnt, som de hadde noget å anføre til.

Halvor Sørum foreslo at man først tok en generell debatt over beretningen før den blev punktvis gjennomgått. Taleren mente man der ved vilde spare tid.

Ved *voteringen* blev ordstyrerens fremgangsmåte vedtatt mot nogen få stemmer, som blev avgitt for *Sørums* forslag.

Beretningen for året 1927 — den 12. ordinære kongress. — De internasjonale forbindelser.

Halvor Sørum: Man kan ikke beskyldte den forrige kongress for å være kommunistisk. Det vil sikkert nok bli tilbakevist av denne kon-

gress, som den forrige. Men kongressen i 1927 vedtok en rekke beslutninger som kampen mot streikebryteriet, bekjempelsen av arbeidsløsheten, tariffbevegelsen etc., ting som det kan fortolkes om — — —

Ordstyreren (avbryter): Men Sørum, dette er jo noget annet enn et innlegg under beretningens punkt — de internasjonale forbindelser. Vi kommer senere til dette.

Sørum: Jeg holder meg til beretningen og hvad der blev besluttet på forrige kongress.

Ordstyreren: Vel, du har 10 minutter, fortsett.

Sørum: Jeg vil nevne et par ting i forbindelse med arbeidsledigheten. Opfatningene har jo vært den at vi skulde være mot nødsarbeide. Alt arbeide skulde utføres til ordinære tariffpriser. Men den linje er ikke blitt befulgt hverken av sekretariatet eller Det norske Arbeiderparti. Jeg kjenner således til fagforeningsfolk og D. N. A.s medlemmer, som har vært med på å gjøre ordinært arbeide til nødsarbeide. Vi har til og med eksempel på at man har besluttet å arbeide under tariff-lønn. Vi har også hørt at såkalte arbeiderstyrte kommuner har svart at man hadde å arbeide for sitt forsorgsbidrag; hvis ikke var det Jæderen. Eksempelene kunde forfleres; men det er ikke nødvendig. De fagorganiserte arbeidere har imidlertid vært medvirkende hertil istedenfor å ta kraftig avstand. Derved har man forkludret det hele. Man kan kanskje si at arbeiderpressen har handlet i god tro, men denne teori er falsk. Vi har manglet hærførere. Og det har ført til skille innenfor arbeidernes organisasjoner. Vi finner årsaken til Landsorganisasjonens utelukkelse av de revolusjonære arbeidere i Bergen og stillingen til Den røde Internasjonale å ligge i samme plan. Tranmæl sa at den russiske landsorganisasjon bekjempet den norske fagorganisasjon. Det er riktig forsåvidt som den bekjemper de reformistiske landsorganisasjoner, men den bekjemper ikke den norske arbeiderklasse.

Ingen flere forlangte ordet under beretningen for 1927, som blev vedtatt mot 10 stemmer.

Beretningen for 1928 — *tariffrevisjonene*.

Halvor Sørum: Jeg vet ikke om det er kongressens mening helt å undlate enhver kritikk. Det så slik ut under foregående års beretning. I forbindelse med tariffrevisjonene her har vi kampen mot voldgiftsdommen og tukthusloven. Den kamp kom i gang i bygningsindustrien og de grafiske fag. Vi så herunder hvilken stilling formannen i Byggningsarbeiderforbundet tok til dette. Blandt industriens arbeidere blev det reist krav om at også malerne skulde delta sammen med de øvrige bygningsarbeidere i fellesmøtene. Håkestad var imidlertid til stede og fikk forhindret dette. Denne taktikk gikk ut på å hindre kampen mot voldgiftsloven. Når tillitsmennene offisielt tok avstand, blev det sagt at det var for å redde fagorganisasjonen og kassene. De opfordret ikke arbeiderne til å føre kampen. Og resultatet var da også et kompromiss, som ikke nevneverdig skadet borgerskapet. Også her ser man den hovedlinje Landsorganisasjonen har fulgt i periodens løp. Jeg skal innskrenke meg til dette, men vil under beretningen for 1930 fremsette et nærmere begrunnet forslag.

Edv. Arnesen: Overenskomstene på Herøya og Rjukan må det være

anledning til å nevne her. På Herøya blev det opprettet tariff ved Kjemisk Industriarbeiderforbund og på Rjukan ved Arbeidsmandsforbundet. Det blev her opprettet overenskomster som lå langt under den tariff vi hadde i bygningsindustrien. I tabellen på side 42 står det for Herøya en timelønn av 1.22—1.32. Vi hadde da en timelønn av 1.32—1.42, foruten verktøygodtgjørelse. To entreprenører på Herøya hadde overenskomst med oss etter landsoverenskomsten. Den ene av disse betalte etter landsoverenskomsten inntil det blev hevdet av direktør Meinich, Rjukan, at arbeidet skulde utføres etter overenskomsten med Arbeidsmannsforbundet. Dette arbeide var typisk bygningsarbeide og skulde vært utbetalt derefter. Det kommer for øvrig igjen senere i dagsordenen i forslagsform. Men derfor bør det ikke forbigåes i taushet her under beretningen. Og vi håper at det ikke blir fattet nogen lignende beslutning oftere i sekretariatet. Det har vært almindelig misnøie hermed at vi på denne måte fikk en lavere overenskomst. Saken burde vært avgjort i vårt favør.

Wm. Lund-Olsen: Jeg vil minne om jernindustriens tariff og forhandlingene som blev ført foran denne. Vi erindrer sikkert alle de antesiperte forhandlinger, hvorunder arbeidsgiverne frafalt kravet om en mindre lønnsregulering nedad efter indekstallet. Når sekretariatet og forbundsledelsen kunde få dette vedtatt var det fordi man mente at arbeidsro vilde bety arbeide til skibsbyggeriene. Vi fremholdt den gang at det var falskt og vi kan konstatere det idag. Enhver socialistisk arbeider var klar over at ved å hjelpe kapitalen på denne måte kunde man ikke skaffe sig fordeler. Tvert i mot, gir man kapitalen lillefingeren tar den hele hånden. Og en slik fremgangsmåte fører til at arbeiderne innlules i den ideologi at det kan lykkes å skape gode vilkår i det kapitalistiske samfund. Jeg har benyttet denne anledning til å påtale dette forhold også av den grunn at den senere utvikling stort sett har gitt oss rett.

Ordstyreren henstillet at det spørsmål som var reist av Arnesen om forhold innen bygningsindustrien blev optatt senere i dagsordenen, hvor også forslag forelå.

Kristian Hansen: Jeg er enig heri og frafaller derfor ordet nu.

Ordstyreren: Jeg vil henstille til Sørum at han nu kommer med det opus han har anmeldt i forbindelse med beretningen.

Halvard Olsen: Hvad jernindustriens tarifforhandlinger angår så vet Lund-Olsen like så godt som mig, at det ikke var den faglige ledelse som tok initiativet til de forhåndsforhandlinger som blev ført. Det var et stort flertall av avdelingene som krevet optagelse av forhandlinger det år, selv om utløpstiden var mars 1929. Ledelsen efterkom medlemmenes vilje og forbundet henvendte sig til Landsorganisasjonen, og vi bøiet oss for kravet. Og forhandlingsresultatet blev vedtatt med over 80 pct. — det største stemmetall i nogen tarifforhandling. Og så kommer Lund-Olsen og sier at den faglige ledelse avskar medlemmene adgangen til å utnytte de gode konjunkturer i 1929. Hadde man ikke avsluttet denne overenskomst så hadde det nokk ikke blitt meget arbeide hverken ved Trondhjems mek. Verksted eller andre steder.

Dermed blev punktet om *tariffrevisjoner* vedtatt. Om de øvrige

punkter i beretningen opstod ingen debatt og beretningen for 1928 blev endelig vedtatt mot et par stemmer.

Beretningen for 1929 — *representantskapsmøter*.

Øistein Marthinsen: Representantskapet som var sammenkalt det år i dagene 7—10 januar besluttet efter forslag av formannen at sekretariatet skulde innkalle til en konferanse av forbundskassererne til drøftelse av mitt forslag om nytt merkesystem for innbetaling av kontingent. Men det er ikke blitt gjort. Denne undfallenhet må kritiseres. Videre fremsatte jeg følgende forslag, som blev oversendt sekretariatet med prinsipiell tilslutning:

«Hvor produksjonen konsentreres i industri og håndverk, må man til enhver tid arbeide for at de lønns- og arbeidsvilkår som innenfor det enkelte fag er de mest gunstige, søkes gjennomført for alle arbeidere i de kombinerte bedrifter.

Arbeide under de lønnsbestemmelser som i de enkelte fagtariffer er fastsatt for et spesielt stykke arbeide, kan ikke tillates, og forbundene plikter å påse at de enkelte fagforbunds tariffer respekteres.»

Hvad har sekretariatet gjort for å etterleve dette? Det ser ut til at sekretariatet intet gjør for å opta de saker de blir pålagt av representantskapet. Jeg vilde gjerne be om svar herpå.

Ingen forlanger ordet og punktet er optatt.

Under beretningens punkt: *Utdrag av beretningene fra de faglige distriktsorganisasjoner* forlanger

Arne H. Arntzen ordet og uttaler: Det må her være anledning til å peke på et forhold, som gjør sig gjeldende, nemlig at en flerhet av fagforeninger står utenfor samorganisasjonene. I Skiensfjordens har vi 5 fagforeninger med tilsammen 602 medlemmer, som er utenfor. Det er avdeling 25, Skottfoss, av Papirindustriarbeiderforbundet, Herre Fagforening av samme forbund, Dalen Cementarbeiderforening av N. K. I. F., Skiens Krets av Norsk Postforbund og Porsgrunn Murerforening. Vi har gjort gjentagende henvendelser til sekretariatet i sakens anledning, men uten resultat. Disse foreninger har stått utenfor i mange år og det er ikke mulig å få dem med. Det må kreves at samtlige står tilsluttet samorganisasjonen. Vi kommer tilbake til det senere, men jeg synes ikke det er riktig her å gå forbi det uten å nevne det.

En stemme: Dalen Cementarbeiderforening har besluttet å tilmelde sig samorganisasjonen.

Hans Gundersen: Fra 1931 er vi tilsluttet samorganisasjonen.

Beretningen for 1929 blev dermed vedtatt mot nogen få stemmer.

Muntlig beretning for 1930.

Halvard Olsen: En muntlig beretning for 1930 kan kun bli utilfredsstillende. Vår beretning bygger på de årsoppgaver som forbundene gir oss og det kan vi ikke få førrenn forbundene har laget sin oversikt og beretning. Det som jeg derfor her kan gi er bare en kort gjennomgåelse av de mere viktige ting, som har foreligget for sekretariatet i forbindelse med tariffsituasjonene.

Som dere har sett fra beretningene 1928 og 1929 blev først jernindustrien og siden en rekke andre av de mere førende industriers

overenskomster ordnet med 2 års varighet — med utløp til inneværende år. I disse hadde man en halvautomatisk indeksregulering. Vi har flere former for halvautomatisk indeksregulering. Men den gir arbeidsgiverne anledning til å kreve en tilsvarende reduksjon ved prisindeksfall og for arbeiderne hvis det stiger. Men ikke uten videre. Det skal forhandles mellom partene, og hvis en av disse motsetter sig det er det adgang for den part som kunde kreve forandring å gå til opsigelse og kreve regulering på fritt grunnlag. Indekstallet ved avslutningen av disse overenskomster var 184 og det skulde sammenlignes med indekstallet for januar 1930. Vi hadde dessuten en del større grupper som skulde ha tariffrevisjon i 1930. Det gjaldt: 1) sjøfolkene i utenriksfarten med utløp 1 februar og i innenriksfarten 1 mai. 2) Tekstilindustrien — 31 mars. 3) Baker- og Konditorsvennene — 31 mars. 4) Konfeksjonen — 1 juli. 5) Melkefabrikkene, chokoladefabrikkene og gjærfabrikkene. Den 6 februar blev det efter anmodning av Norsk Arbeidsgiverforening avholdt en konferanse under ledelse av Riksmeglingsmannen. Årsaken hertil var en henvendelse fra Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund til Arbeidsgiverforeningen om optagelse av forhåndsforhandlinger for landsoverenskomsten innen den elektrokjemiske industri. Arbeidsgiverforeningen søkte derfor nu konferanse med oss. De meddelte herunder «at man ikke vilde stille sig uvillig til å opta forhandlinger med Norsk kjemisk Industriarbeiderforbund, dersom Arbeidsgiverforeningen kunde få Landsorganisasjonens garanti for at det eventuelle resultat av forhandlingene ikke vilde bli utnyttet under forhandlinger for andre fag, eller skape nogen presidents for fremtidige tarifforhandlinger. Det blev videre fra Arbeidsgiverforeningen fremholdt at man ikke kunde gå inn på nogen linje som tilkjennegav lønnsforhøielse, men måtte kreve å få alle lønninger nedover — tilsvarende fallet i prisindeksen. Dette var nødvendig av hensyn til de internasjonale konkurranseforhold.

For alle de fag- og industrigrupper som hadde hel- eller halvautomatiske indeksreguleringsbestemmelser i sine overenskomster, vilde det bli krevet en nedsettelse i lønningene tilsvarende prisindeksens fall fra 184 til 178 eller = 3.26 pct., dette vilde utgjøre ca. 5 øre pr. time beregnet efter gjennomsnittsfortjenesten. For de fag- og industrigrupper vedkommende hvor der var adgang til opsigelse av tariffene, vilde den samme linje bli fulgt.»

Vi kunde fra Landsorganisasjonens side ikke avgi noget svar herpå. Saken hadde visse prinsipielle sider ved det å begynne forhandlingene på et så tidlig tidspunkt, som her krevet av Kjemisk Industriarbeiderforbund. Dertil kom at vi fant forholdene å være slike at nogen reduksjon kunde vi ikke finne oss i. Saken blev behandlet i sekretariatets møte 7 februar, hvor følgende beslutning blev vedtatt:

«Sekretariatet besluttet å meddele Norsk Arbeidsgiverforening at man stillet Norsk kjemisk Industriarbeiderforbund fritt med hensyn til kravet om antispert tariffrevisjon og at et eventuelt resultat av forhandlinger herom ikke vilde bli påberopt eller danne presidents for andre forbund ved senere forhandlinger.

Likeså vil sekretariatet uttale at de forbund som har halvauto-

matisk indeksregulering måtte optræde på en fælles linje og ikke i kommende forhandlinger gå med på nogen reduksjon i lønningene.

For de forbunds vedkommende som har adgang til å opsi overenskomstene blir nærmere forhandlinger om spørsmålet å opta med de interesserte forbund.»

Arbeidsgiverne hadde forsåvidt stillet sig på samme linje som oss, at de ikke vilde inngå nogen enkelt overenskomst uten å få det ordnet over hele linjen. *Sjøfolkene i utenriksfarten* stod stengende i veien. Det hadde vært forhandlet og meglingen var resultatløs. Videre var det ført forhandlinger for tekstil, baker og konditorsvennene, chokolade- og melkefabrikkene og gjærfabrikkene samt konfeksjonsfabrikkene. Situasjonen var den at sjøfolkene hadde reist krav om sympatistreik for transportarbeiderne som har med havnearbeidet å gjøre. Sjøfolkene hadde ca. 3000 organiserte av 10 000 sjøfolk i utenriksfarten. Man stod ikke sterkt og man var redd for en konflikt som den av 1921. Vi syntes derfor at ved å koble det hele sammen så det blev vedtatt av alle parter, vilde man i den forhåndenværende situasjon tjene mest. Nye meglinger for sjøfolkene blev optatt og man opnådde prolongasjon med 5 procent tillegg for dem som var i tankskib. Ca. 2000 sjøfolk var ombord i tankskibene da og i løpet av 1 år vilde det øke til det dobbelte gjennom øket tonnasje. Forslaget blev vedtatt, og det blev så optatt forhandlinger for innenriksfarten, hvor det også opnåddes enighet. Her opnådde man prolongasjon med nedsettelse av arbeidstiden og overtidsbetaling innført. I *baker- og konditorfaget* blev det også prolongasjon, dog blev det gjennomført en begrensning av læreguttinntagelsen i periodens løp. Det kan være tvilsomt den slags overfor de unge arbeidere, men som forholdene lå an var det berettiget for Bakerforbundet å søke å råde bot på de utålelige forhold. I *tekstilindustrien* opnådde man prolongasjon, likeså ved *melkefabrikker* og *chokoladefabrikker*. I *konfeksjonsindustrien* fikk man rettet på en del tvistespørsmål og delvis forbedringer i akkordtariffene. Medlemmene godtok alle disse resultater. Nu var det vel så at det var grupper innen Arbeidsgiverforeningen som ikke vilde ha konflikt og at Arbeidsgiverforeningen således stod svakt i det. Men Arbeidsgiverforeningen stod også slik at den kunde ha gjennomført en storkamp som i 1921. Løsningen blev over hele linjen og Arbeidsgiverforeningen frafalt kravet for de indeksreguleringer som den hadde om ikke juridisk så dog moralsk krav på. De ca. 5 øre på gjennomsnittsførtjenesten på alle timelønninger betyr en faktisk eftergivelse av ca. 7 millioner kroner pr. år. Det er omtrent 10 års ordinær kontingent til Landsorganisasjonen. Efter at disse tariffen var bragt i orden blev det optatt forhandlinger mellem *Kjemisk Industriarbeiderforbund* og *Arbeidsgiverforeningen* og det lyktes å opnå et resultat på et lønnstillegg av 6 øre pr. time med en varighet av 2 år. *Papirindustrien* hadde utløp 15 august. Her krevet Papirindustriens Arbeidsgiverforening en lønnsreduksjon på 15 procent samt andre forringelser. Forhandlinger og meglinger blev ført og vi motsatte oss enhver reduksjon og forringelse av den gjeldende overenskomst. Det lyktes dog å komme over også denne situasjon uten arbeidsstans. Det skyldtes ikke minst direktør Rygg's inn gripen. Tariffen blev prolongert til 15 mars i år. Også dette resul-

tat blev forelagt medlemmene. I den kommunistiske presse blev det sagt den gang at resultatet blev vedtatt av den faglige ledelse. Det er ikke sant og det vet også disse «skribenter». Alltid har resultatene vært forelagt medlemmene og er blitt vedtatt av dem. Av *mindre tariffer* kan jeg nevne: *kjøttindustrien*, hvor man opnådde noen forbedringer når det gjelder lærlingenes lønnsforhold. *Kommunetariffene* har i flere kommuner vært under revisjon. Stort sett har det gått ut på prolongasjon. Videre har vi hatt typografene ved *Oslo-avisene*. Her opnåddes et lønnstillegg av kr. 2.50 pr. uke, regulering av inntagelse av læregutter. Og så har vi *hotell- og restaurantpersonalet*, hvor man sett ut fra de tidligere forhold må betegne det opnådde som meget betydelig. Arbeidstiden er forkortet og det er opnådd lønnsforbedringer helt op til 40 procent. Videre har vi hatt *transportarbeiderne* i Nord-Norge, hvor tariffen er ordnet. Også dette har vært kritisert i kommunistpressen; men det resultat som blev opnådd blev vedtatt av medlemmene. Uten å komme noget nærmere inn på det på det nuværende tidspunkt vil jeg nevne noen andre og betydelige konflikter. Først og fremst skogs- og fløtningstariffene, hvorom forbundets formann, Vestad, kan nærmere redegjøre. Vi har hatt *Foldalskonflikten* — en av de mest ondartede på lange tider. Den er endelig løst. Og vi har endelig den bedrøvelige konflikt i «Arbeidet», Bergen, som fremdeles pågår. Den står i en særstilling. Jeg går ut fra at den også vil bli drøftet her og typografforbundet ved Hindahl og Berntsen fra Bergen vil kunde gi representantene full beskjed.

Det har vært en yndet uttrykksmåte å si at det å forhandle og oprette overenskomster er *borgfredspolitik*. Det er *klassem samarbeide*, ja, *forræderi*. Både forbundenes tillitsmenn og sekretariatet har dog i alle disse ting fulgt medlemmenes vilje og vært deres tjenere og alle ordninger er istandbragt ved avstemninger innen de grupper som overenskomsten gjaldt og *godkjent* av disse. Å oprette overenskomster er ingen *borgfredspolitik*. Det er å erobre en skanse for arbeiderklassen — en plattform hvorfra den kan gjøre nye erobringer for klassen. Det skal være en skanse, en festning, hvorfra nye fremstøt kan finne sted. Er det *borgfredspolitik* av oss som har hatt med *sakene* å gjøre å etterkomme arbeidernes vilje og krav? Er det *klassem samarbeide*? Er det *forræderi*? Jeg mener nei. Vi har gjort vår plikt. Og derfor kan jeg med god samvittighet tilbakevise alle de bakvaskelser som vi er blitt til del.

Nils Norheim: I den muntlige beretning berørte formannen «Arbeidet» og han gikk ut fra en større debatt. Jeg håper ikke det. Det eneste som bør gjøres er at redaksjonskomiteén utarbeider et forslag i saken til vedtagelse senere av kongressen. En uttalelse som fastslår at det som er foretatt godkjennes av kongressen.

Halvor Sørum: Man blir beskyldt for *borgfredspolitik*, sa formannen. Men det å føre forhandlinger kan ikke *sies* å være det. Men det er måten og resultatet det kommer an på. Formannen foretok sammenligning med de 7 millioner som var innvunnet ved *prisindeksen* og kontingenten til *Landsorganisasjonen*. Den slags sammenligninger bør han holde inne med. Men når vi nu står foran avslutningen av beret-

ningen kunde det være interessant å høre hvad sekretariatet har gjort med de beslutninger som blev fattet på *forrige* kongress. Om kampen mot imperialismens krigsforberedelser f. eks., hvor følgende blev besluttet:

«I anledning den krigsfare som truer Sovjet-Russland fra de imperialistiske stater, er det den 10 november i år holdt en kongress i Moskva av sovjetunionens venner.

Denne kongress har vedtatt en beslutning som skarpt tar avstand fra og fordømmer de imperialistiske staters optreden og den imperialistiske politikk. Kongressen gav videre sin tilslutning til de bestrebelser som sovjetunionen har foretatt for avrustning og fred mellom folkene.

Idet Arbeidernes faglige Landsorganisasjons kongress helt ut støtter sovjetunionens venners kongress' aksjon for å forhindre krig og få militærvesenet avskaffet, opfordrer den alle virkelige tilhengere av fred mellom folkene til å føre kamp mot krigsforberedelsene og imperialistenes angrep på sovjetunionen. —»

Det er ikke gjort noget. Vi så hvordan man her hjemme tok avstand fra den internasjonale demonstrasjonsdag mot krigen. Det vilde skade D. N. A. blev det uttalt; men jeg kan ikke forstå at man skal behøve å lage internasjonale demonstrasjonsdager for å gjøre det. Vi har videre sett skogsarbeidernes seige kamp, hvor Oslo viste passivitet ved departementets forsendelse av politi til de streikende distrikter. Den slags er klassesamarbeide.

Den *muntlige beretning* blev dermed vedtatt mot noen få stemmer.

Konflikten i «Arbeidet», Bergen.

Ordstyreren: Norheim mente det var riktig å vedta en uttalelse om «Arbeidet» og han har foreslått følgende:

«Kongressen godkjenner de beslutninger som er fattet og de foranstaltninger som er tatt i anledning konflikten i «Arbeidet», Bergen. Kongressen gir sekretariatet fullmakt til, hvis det skulde vise sig nødvendig, å forelegge de medlemmer som fortsatt måtte støtte «Arbeidet», Bergen, en lojalitetserklæring, hvori det må kreves full lojalitet overfor organisasjonens beslutninger.»

Halvor Sørum: Vi har ikke optatt nogen debatt herom, da vi mente at den vilde komme op under den eksklusjonspolitik som er blitt ført i perioden.

Ordstyreren: Jeg vil foreslå at forslaget sendes redaksjonskomitéen; så vil saken komme op senere.

A. E. Gundersen: Vi har vedtatt beretningen for 1930 og dermed er de skritt som er foretatt i Bergen av Landsorganisasjonen godkjent.

Elias Volan: Norheims forslag inneholder også noget nytt utover hvad der organisasjonsmessig er foretatt i Bergen. Derfor bør forslaget sendes redaksjonskomitéen.

Ommund Ommundsen: Det er nødvendig at kongressen tar forholdsregler som gjør at beslutningene på denne kongress blir respek-

tert. Det må kreves en lojalitetserklæring av disse. Jeg anbefaler oversendelse til redaksjonskomitéen.

Votering: Forslagets oversendelse til redaksjonskomitéen blev vedtatt mot et par stemmer.

Ordstyreren (Torp): Det var bebudet et forslag fra Sørum under beretningen; men det er ikke kommet. Vi er hermed ferdig med beretningsdebatten.

Ingen ytret sig derimot.

Besluttedes å behandle regnskapene i eftermiddagsmøtet.

Ordstyreren: Regnskaper for perioden og en samlet oversikt over de forskjellige disposisjoner vil bli omdelt til representantene i eftermiddag. Eksemplarene er i nummerert stand og må tilbakeleveres før eftermiddagsmøtet er slutt. Hvis nogen forlater kongressen før møtet er slutt, må eksemplarene innleveres til vaktene.

Møtet hevet.

Eftermiddagsmøtet mandag 16 februar.

Ordstyrer: *Volan.*

Protokollen fra formiddagsmøtet referertes og godkjentes uten bemerkninger.

Telegrammer til kongressen.

Ordstyreren refererte følgende telegram:

Luosavåra—Kiirunavåra Lokomotivmannsforening anmoder kongressen om å avgi protest mot den bebudede enmanns kjøring på de elektriske lokomotiver ved Luosavåra—Kiirunavåra Akitebolags rangerstasjon i Narvik. — *Styret.*

Narvik faglige Samorganisasjon henstiller til kongressen å protestere mot enmannsbetjeningen av elektriske lokomotiver ved L. K. A. B. Protest til Arbeidsdepartementet. Konferer Sandvik. —

Sekretæren.

Telegrammene besluttedes enstemmig oversendt redaksjonskomitéen.

Ordstyreren refererte følgende telegram: Vår forening samlet til møte hilser kongressen med ønske om et fruktbringende arbeide for 6-timersdagen og for tilslutning til Den røde faglige Internasjonale. Møtet protesterer mot eksklusjonspolitikken og henstiller til kongressen å ta beslutning om at samtlige ekskluderte får sitt medlemskap tilbake.

Baasmo Arbeiderforening.

Regnskapene.

Ordstyreren: Regnskapene for perioden er nu omdelt til representantene. Men vi savner en økonomisk oversikt, som i første rekke gjelder 1929 og 1930. Den kommer i løpet av 15 minutter fra bokbin-

deren. Vi kan i mellemtiden påbegynne regnskapsbehandlingen med året 1927. Regnskapene må leveres tilbake og ingen må forlate lokalet uten å ha levert dem til vakten. Dette vil bli strengt påsett. Regnskapene er ikke for. «Tidens Tegn»; men for Landsorganisasjonens kongress.

Jens Teigen fikk derpå ordet til gjennomgåelse av regnskapet for 1927 og status, som han gjennomgikk post for post.

Thorolf Hanæs: Jeg forlangte ordet, dirigent, fordi jeg synes behandlingsmåten her blir lite tilfredsstillende. Jeg er enig med dirigentene at regnskapene ikke skal ut til uvedkommende. Men når vi ikke kan få en betryggende behandling her vil jeg foreslå en desisjonskomité til å gjennomgå regnskapene.

Arne H. Arntsen: Det var først en forespørsel angående jubileumsboken. I. bind er kommet, II. bind mangler. Hvordan vil sekretariatet ordne det? På side 20 i status er opført aktiva. Hvor meget verdier har man egentlig? Er det kontante beløp? Hvor meget kan man virkelig regne med? Jeg er enig med foregående taler at vi ikke her på noen minutter kan få oversikt over regnskapene og ordentlig behandle dem. Har man så liten tro til de organiserte? Det måtte gå an å sende regnskapene ut til forbundene i nummerert stand. Derved fikk et bredere forum se på tingene, og en hel del av de ting som det nu skumles om, vilde stilne av sig selv. Det vilde rense luften.

Ordstyreren: Kongressen blev i formiddag enig om å behandle regnskapene på denne måte. Når vi om en kort stund får den økonomiske oversikt, som vesentlig dreier sig om 1929 og 1930 vil meget avklares.

A. E. Gundersen: Det lån vi skylder til Russland, står opført med 800 000 kroner. Det var bra vi fikk dette; men det var vel meningen at det snarest skulde ha vært tilbakebetalt. Jeg ser at det ennu skyldes 600 000 kroner. Jeg hadde ventet at sekretariatet hadde fått avbetalt lånet, sådan at vi hadde undgått russernes chikane, da de opfordret oss å utbetale 100 000 kroner til en mann utenfor skog- og landarbeidernes forbund. Jeg tror kongressen er enig om å bemyndige sekretariatet til å få betalt dette lån snarest.

Wm. Lund-Olsen: Det er vanskelig fullt tilfredsstillende å behandle dette på den korte tid, som her er gitt oss. Da er Trondheims Jern- og Metallarbeiderforenings forslag om nedsettelse av en granskningskomité på sin plass. Vi har hos oss sett på spørsmålet ut fra det at vi må være mer moralsk og etisk innstillet enn borgerskapet. Vi plikter overfor alle å ha den høieste moral og først og fremst feie for egen dør. Dertil kommer at i de senere år er en rekke forbund kommet op i forhold, som ingen arbeider vil være med på å godkjenne. Derfor må det nu forlanges de nødvendige undersøkelser så man kan stå rustet og slå ned en hvilken som helst påstand. Vi må fra denne kongress utrustes med de beste våben. Er det noget galt til stede så får vi rense op. Det er foretatt ting i Landsorganisasjonen, hvorom medlemmene ikke har hatt anledning til å medvirke. Det er de stadige bevilgninger til Det norske Arbeiderparti. Vi har videre sett at det er utkommet

en nasjonal-socialistisk avis, «Ekstrabladet» — et smussorgan — hvor man vil forsøke å fange arbeiderne ved en rekke påstander som de ikke selv kan korrigere. De arbeidere som ikke følger med, kan bli et lett bytte for disse nasjonalfascister. Som et mottrekk mot dette — man kan ikke flire av det —. Det er et alvorlig varsko om at vi må utruste oss slik at vi kan slå ned disse smussaffærer. Det er så meget mer nødvendig, som man ser at Landsorganisasjonens formann har beriket sig på Jern- og Metallarbeiderforbundet — — —.

Fra mange kanter: Fy, fy!

Ordstyrer: Dirigenten tilbakeviser en slik påstand og går ut fra at kongressen er enig heri. (Livlig bifall.)

Lund-Olsen optok følgende forslag:

«Det nedsettes på kongressen en undersøkelseskomité som får i oppdrag å gjennomgå og kontrollere midlenes anvendelse innen Landsorganisasjonen i den forløpne periode og eventuelt fremme for kongressen forenklingforslag og kritikk, når det gjelder forvaltningen av Landsorganisasjonens midler.»

Karl Tømmeraas: Jeg tar bestemt avstand fra en granskningskomité, som foreslått av Lund-Olsen. Men kongressen skal ikke være blind for som forholdene nu ligger an, at det gjelder å være forsiktig. Det er ingen grunn til å dra i tvil tallopgavene i regnskapene. De er nok riktige. Men jeg kunde være enig i en desisjonskomité, som behandlet alle regnskaper. Det blir nærmest en kritisk gjennomgåelse av regnskapene. Jeg legger ingen mistillit til regnskapene av den grunn.

Jens Teigen: Med hensyn til lånet fra Russland er det nu tilbake 500 000 kroner. Vi får imidlertid se på dette senere. Med hensyn til *aktiva* vil det fremgå at sekretariatet stiller sig meget skeptisk overfor de ansettelse som står om verdiene. Vi må imidlertid ikke fastslå som tapt mer enn høist nødvendig. Derved kan vi risikere at ingen vil gjøre noget for å tilbakebetale lån. Granskningskomité! — gjerne det. Men jeg kan ikke forstå hvordan denne komité i løpet av noen dager skulde komme gjennom det. Og verdsette det anderledes enn hvad vi har gjort.

Oscar Torp: Det er riktig at representantene krever oversikt. Det som det her gjelder er imidlertid om kontingenten til Landsorganisasjonen er gått inn, for øvrig er jo sekretariatet bundet. Spørsmålet kan være om hvordan sekretariatet har disponert overfor andre midler, som ikke er bundet av lovene. Leser man gjennom *oversikten* som er vedlagt regnskapene, vil man se at revisjonen har gjort sine bemerkninger til enkelte disposisjoner. Med hensyn til en *granskningskomité* eller *desisjonskomité* må jeg ta avstand fra begge deler, selv om det er en nuanse-forskjell her. En desisjonskomité vil neppe kunne uttale sig med nogen større sakkyndighet eller rett enn de forskjellige instanser, som her har vært med på å behandle regnskapene.

Hans Eriksen (til forretningsorden): Vi bør ta den økonomiske regnskapsoversikt først, så kan vi komme inn på alle forhold.

Nic. Næss (revisor): Jeg mener også at man bør behandle den økonomiske oversikt først. Representantene har ikke fått anledning til å sette sig inn i disse saker. Det er kommet for sent. Og den økonomiske oversikt har man først fått i dette øieblikk. Hadde man fått sett iallfall *denne* før, så tør det kanskje hende at hverken Hanæs eller Lund-Olsens forslag var fremkommet. Når man tar oversikten og revisjonens anmerkninger først, da vil man få full anledning til å komme inn på regnskapene og disposisjonene i almindelighet. Jeg vil foreslå at man går frem på denne måte — tar regnskapsoversikten først.

Ordstyrelsen: Kunde vi ikke nu referere regnskapene først og så ta den økonomiske oversikt. Vi er jo allerede langt inne i regnskapene og har referert 1927.

Hans Eriksen: La oss gå over til oversikten.

Ordstyrelsen: Er man enig i at vi nu bare refererer hovedpostene i regnskapene for 1928 og 1929 og så tar hovedoversikten. Der votes.

Ordstyrelsen: Forslag blev vedtatt mot 1 stemme.

Jens Teigen refererer så hovedsummene i *regnskapet for 1928* og representantene følger med i sine eksemplarer. Nogen bemerkninger blir ikke gjort. Og det blir gått frem på samme måte for 1929 og med samme resultat. Så tas den økonomiske oversikt og nu blir det debatt.

Trygve Lie: Denne oversikt er nøiaktig lik den på kongressen i 1927; den er utarbeidet på samme måte slik at man kan se hvad der er medgått i garantiforpliktelser og lån. I alt hadde vi i 1927 et garanti-ansvar på 981 279.12. Det var allerede på det tidspunkt sagt av mig og Teigen at man på dette måtte regne med tap. Derfor blev det til representantskapet gitt en oversikt — og hvorfor tapene og avskrivningene kom. Det var avskrivninger på «Arbeidet» og «Ny Tid», Folkets Hus, Ålesund, og Arbeiderpressens Samvirke. Videre hadde man så representantskapets møter i november. Der vedtok man en generell beslutning for sekretariatet med bemyndigelse om å avskrive der hvor tap var oplagt, likeså med lån og med Folkets Hus-fond lån. Det er punktene 1, 2 og 3 i representantskapsmøtets beslutninger i november, hvori det heter:

1. Sekretariatet bemyndiges til å ordne de garantiforpliktelser som nødvendigvis må medføre tap for Landsorganisasjonen efter hvert som likvid kapital er til stede. Opgave over tapene blir å meddele representantskapet og fagkongressen.

2. De lån som er optatt av Landsorganisasjonens kasse inndrives eller ordnes. I de tilfelle hvor dekning ikke kan fåes, blir beløpene å avskrive. Opgave over tapene foreligger representantskapet og fagkongressen.

3. Likeoverfor låntagerne i Folkets Hus fond bemyndiges sekretariatet til å foreta effektive skritt, så at avdrag og renter på lånene inngår i rett tid og restanser blir bragt i orden. Låntagerne må på en effektiv måte bringes til å forstå at lånekontraktens bestemmelser om avdrag og renter må respekteres.

Lån som med sikkerhet må sies å være tapt, avskrives. Opgave over tapene og avskrivningene foreligger representantskapet og fagkongressen.

Så kommer hertil som *punkt 4* etter forslag av A. E. Gundersen om ekstrakontingenten:

Representantskapet tiltrer sekretariatets forslag om at det utlignes en ekstrakontingent av kr. 0.50 pr. heltbetalende og kr. 0.25 pr. halvtbetalende medlemmer pr. uke i 20 uker, regnet fra 3 mars 1930. Ekstrakontingenten skal anvendes til dekning av Landsorganisasjonens gjeldsforpliktelser.

Representantskapet uttaler sin fulle tillit til sekretariatet og går ut fra at alle de midler som kan avsees går til betaling av Landsorganisasjonens gjeld. Videre forutsetter representantskapet at sekretariatet utviser den ytterste forsiktighet ved behandling av andragender om nye lån og garantier, således at det ikke påtar sig nye forpliktelser som kan bringe Landsorganisasjonen nye tap.

Lie gikk derefter igjennem post for post i den oversikt som var fremlagt og fremholdt, at det var Folkets Hus som på de forskjellige steder hadde påført Landsorganisasjonen de største tap. Dernæst Arbeiderpressens Samvirke, hvor man hadde måttet ta store avskrivninger og gjeldsoppgjør i forbindelse med og som følge av partisplittelsen. Det kommunistiske Parti hadde også påført Landsorganisasjonen store tap. Ikke bare gjennom de Folkets Hus som de hadde herredømme over og forvaltet, men også avisene som de overtok. Således «Arbeidet» og «Ny Tid». Den vesentlige del av tapene så vel på lånene som garanti-forpliktelsene skrev sig fra høikonjunktorene, og det kan jo ha sine naturlige grunner. Det nuværende sekretariat og de sekretariater som i de senere kongressperioder har hatt med bevilgninger å gjøre, har vært meget forsiktige og har ikke gått lengere enn hvad man følte sig bundet til av hensyn til lovene, beslutninger fra kongressen og representantskapet og den politiske klassesamling.

Alle disposisjoner har ved de forskjellige anledninger vært fremlagt. Alle regnskaper har vært behandlet på lovlig måte. Det er således ingen grunn til å reise nogen kritikk mot sekretariatet. Det må i tilfelle bli en kritikk mot de forskjellige lokale organisasjoner, mot representantskapet og tidligere kongresser. Jeg henstiller derfor til kongressen å godkjenne regnskapene. Lie refererte sluttelig revisjonens antegnelser til regnskapene og disposisjonene.

Arnt Aamodt: Jeg forlangte ordet vesentlig i anledning forslaget fra Trondheims Jern- og Metallarbeiderforening om nedsettelse av en granskningskomité. Etter henstilling av revisjonen har sekretariatet velvilligst utarbeidet denne oversikt. Og det skulde ikke av den grunn være nødvendig å nedsette nogen granskningskomité. Det er neppe heller de foretagne disposisjoner man vil kritisere, men hvorvidt det skulde være kjøpt en kasse cigarer eller om det har gått en middag. Det er bare for å undergrave tillitsmennene og deres stilling, så mistillit, at man vil ha disse komitéer. Skal man ha en desisjonskomité bør den helst velges av representantskapet og sådan at den i god tid får anledning til å gjennomgå regnskapene. Det kan ikke gjøres først når kongressen trer sammen.

Ivar Ertresvaag: Det vilde være tjenlig at man nu fikk redegjørelsen også for garantiene til Arbeiderpartiet og dets presse.

K. Furuskjæg: Det er riktig som det har vært fremholdt at man vanskelig kan komme ordentlig gjennom dette på en så kort tid som hjemles oss. Og under almindelige omstendigheter vilde jeg derfor være med på en desisjonskomité. Når man imidlertid har lagt merke til hvordan sådanne komitéer er blitt utnyttet, så kan man ikke annet enn nære betenkeligheter overfor den slags. Arbeiderklassen var moralsk og etisk høit stillet, sa Lund-Olsen. Men utnyttelsen av granskningskomitéen i Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund av Lund-Olsen og hans kolleger, uansett om denne var gal eller riktig, viser ikke særlig høi moral. Vi skal ikke la borgerskapet gasse sig i våre indre forhold. Men vi som har noget ansvar for organisasjonen må gi avkall på Lund-Olsens hjelp. Vi har et blad i Bergen, som ikke skriver det spor anderledes enn «Ekstrabladet», når det gjelder å nedrakke og så mistillit om arbeidernes organisasjoner. I Høyanger er til og med en kommunist kommisjonær for «Ekstrabladet» (munterhet). Vi skal under slike forhold ikke imøtekomme kravene fra den kant, bare for at disse skal få ny adgang til nedrakning og såkalte «avsløringer». Jeg tror vi kan godkjenne regnskapene uten hverken desisjons- eller granskningskomité.

Oscar Torp: Denne sak må fra Landsorganisasjonens side sees ut fra forholdene i de seneste år. Den politiske samling som gledeligvis kom i stand medførte store utgifter, som D. N. A. måtte avvikle rundt omkring i landet. For å muliggjøre en avvikling var det pleiet forhandlinger med flere banker om et større lån. Det viste sig at man ved et slikt lån kunde bli kvitt korte veksellån. I alt var det 450 000 kroner i gjeld og vi konfererte med Arbeidernes Landsbank om å låne der. Banken erklærte sig å kunne yde et slikt lån, men den måtte ha sikkerhet. Det blev da optatt forhandlinger mellem sekretariatet, partiet og banken, og man blev enige om at Landsorganisasjonen skulde overta garantien. Det er siden blitt befulgt på den måte at man hver måned har gitt oversikt over disposisjonene. Selve summene vil jeg opplyse om på partiets landsmøte. Der hører det hjemme, ikke her. Men hele forholdet er bankmessig ordnet.

Ommund Ommundsen: Jeg finner det ikke betryggende på nogen måte denne fremleggelse av regnskapene. Granskningskomité har enkelte personer fått på hjernen. Når vi ser på hvordan resultatet er blitt av den slags «gransknings»komitéer, så kan jeg imidlertid ikke være med på det. Det er alene blitt utnyttet til å undergrave organisasjonene, fordi det er gjenstand for overdrivelser. Jeg vil være med på desisjonskomité, men ikke granskningskomité. Arbeiderpartiets kamp er *vår* kamp, men det bør dog trekkes op grenser for hvor langt Landsorganisasjonen kan gå i den slags disposisjoner. Det må kongressen her trekke op, så vi i en kampsituasjon ikke står svekket derved at våre midler er bundet ved garantier for D. N. A.

Ordstyreren: Hanæs har trukket sitt forslag tilbake. Således foreligger nu bare Lund-Olsens forslag om en granskningskomité. Videre vil jeg gjøre oppmerksom på at sekretariatet foreslår nedsatt en desisjonskomité på 3 medlemmer, men den kan ikke få virket på denne kongress, men til næste.

A. E. Gundersen: Jeg fastholder min opfatning om at lånet til russerne burde vært betalt. Så snart som derfor tariffbevegelsene i år blir ferdig bør lånet betales. Jeg vil takke sekretariatet og overretts-sakfører Lie for den økonomiske oversikt som nu er gitt. Det er ingen tvil om at regnskapene er i orden og nu har man dessuten fått en ordentlig oversikt, hvorav man kan se de disposisjoner som er foretatt i perioden. Det er riktig at jeg foreslo: «Videre forutsetter representantskapet at sekretariatet utviser den ytterste forsiktighet ved behandling av andragender om nye lån og garantier, således at det ikke påtar sig nye forpliktelser som kan bringe Landsorganisasjonen nye tap.» Siden er det gitt partiet garanti og jeg har også vært med på det. Det har vært nødvendig.

Ivar Ertresvaag: Jeg kan også slutte mig til takken for oversikten, men ikke over den behandlingsmåte og det hemmelighetskremmeri som her utvises. Jeg kan heller ikke finne at almenheten skulde ta skade av dette. Det er også merkelig at opplysningen om garantien til D. N. A. blir ikke gitt av långiveren; men av *låntageren*. Det er et stort beløp man har garantert til D. N. A. foruten bevilgningene gjennom flere år. Det er et forhold kongressen bør være opmerksom på. Det ser ut til at fagorganisasjonens vesentligste oppgave er å understøtte D. N. A. Dettes kamp er *ikke vår* kamp. Når arbeiderne i Fauske blir truet med Jederen, så er det ikke vår kamp. Når det i Trondheim blir satt lavere betaling for nødsarbeide enn ordinære tariffpriser er det heller ikke vår kamp. Det er også betegnende at revisjonen gjør opmerksom på disposisjonene til D. N. A. Tross representantskapets beslutning i november om å få garantiene nedsatt, er de øket. Revisjonen sier også at det er uheldig og at det er uriktig på denne måte å sperre Landsorganisasjonens midler. Jeg kan ikke være med på å vedta regnskapene under disse forhold. Ved siden av disse ting er bevilgningen av lån til kjøp av leilighet til Landsorganisasjonens formann liten, men slike lån bør ikke ydes i fremtiden. Jeg vil anbefale forslaget fra Trondheims Jern og Metallarbeiderforening.

Nic. Næss: De som var på representantskapets møte i november husker sikkert de mange betenkeligheter man hadde ved å gå med på å utligne ekstrakontingent. De fleste forbund måtte også utligne den på sine medlemmer. Derfor blev heller ikke det oprindelige forslag vedtatt, men et kompromissforslag. Forutsetningen for ekstrakontingenten var at den skulde brukes til avbetaling av gammel gjeld. Men det var også forutsetningen at man skulde være varsom med nye forpliktelser. Her mener vi det har ikke vært utvist den fulle forsiktighet. Garantiene er faktisk like store nu efter at ekstrakontingenten er betalt. Derfor har revisjonen gjort sine anmerkninger. Vi er ikke av den opfatning at ikke Landsorganisasjonen kan yde bidrag og garantier til partiet. Det må være samarbeide mellom fagorganisasjonen og partiet. Det tjener våre felles interesser. Men når det er ydet store bevilgninger til partiet måtte det være nok. Det er vel heller ikke helt bankmessig med disse garantier, når partiet ikke betaler renter. Med hensyn til de 20 000 kroner til Bygningsarbeiderforbundet er det så gammelt og forbundets stilling sådan at dette lån må kunne gjøres op. Så har

vi Folkets Hus-fond. Det blev besluttet med hård hånd å inndrive renter og avdrag. Her mener vi det ikke er gått tilstrekkelig sterkt frem for å gjøre representantskapets beslutning effektiv. Vi har samvittighetsfullt gjennomgått regnskapene og vi har — kan jeg godt si — hatt mot til å fremkomme med disse bemerkninger. Jeg vil henstille at man slutter sig om Lie's uttalelser om godkjennelse og nedvoterer forslaget om granskningskomité. Men det må slås fast at det herefter må utvises forsiktighet med pengenes anvendelse. Det er ikke bare kommunister, men også arbeiderpartimedlemmer som er imot at fagorganisasjonens midler anvendes og bindes sådan at det kan svekke vår kampkraft.

Erland Borgersen: På aktivasiden står Folkets Hus — Mjøndalen og Solbergelven. De må regnes for tapt og jeg vil henstille til sekretariatet å være opmerksom herpå. Skulde vi ha en granskningskomité burde den ha til oppgave å granske Lund-Olsen. (Munterhet.)

Torbjørn Henriksen: Forslaget om granskningskomité, jo hensikten er åpenbar. Ertresvaag og Lund-Olsen burde imidlertid henvende sig til kommunistpartiet og personer der som har ledet det ene foretagende efter det annet i grøften. 350 å 400 000 kroner kan overføres til tap på ting som kommunistpartiet har skylden for. De burde sannelig nedsette en granskningskomité der og så komme tilbake til kongressen. Det menes at sekretariatet har oversittet representantskapets beslutning. Men ser man på de nye forpliktelser som det sittende sekretariat har innrømmet, så er det 80 000 kroner, hvorav 50 000 kroner er en følge av tidligere beslutning. Så kommer garantiene til partiet, og revisorene burde ha begrenset sin anmerkning til dette. Sekretariatet forutsetter at man får et fast system i forholdet til D. N. A. hvad det økonomiske angår. Det vilde ha vært formålstjenlig å behandle forslaget om en kontingent til partiet under dette punkt. Det er dissens om kontingenten, men det er sekretariatets opfatning at innbetalingen av denne og fordelingen må bli Landsorganisasjonens sak. Det er da ingen grunn for revisorene å anse en stor del av garantiene for tapt. Det smaker ikke bare av saklighet fra revisorenes side her, men røber en liten interesse for partiet. Det kan nemlig ikke sies at sekretariatet ikke har tatt representantskapets forutsetning til etterretning.

Ordstyreren: Fra flere representanter er det kommet anmodning til dirigentene om å foreslå strek. Vi vil etterkomme det og foreslår strek.

Øistein Marthinsen, Sørum m. fl. anmelder forslag.

Ordstyreren: Forslagene skal bli referert, hvis de innløper snarest.

Strek blev satt mot 5 stemmer.

Begrenset taletid blev forlangt; men et forslag av *ordstyreren* om ingen begrensning blev vedtatt.

Følgende forslag blev referert:

Øistein Marthinsen:

«Kongressen pålegger sekretariatet å utvise den ytterste forsiktighet ved behandling om nye lån og garantier, således at det ikke påtar sig nye forpliktelser som kan bringe Landsorganisasjonen nye tap.»

Halvor Sørum foreslo:

«Kongressen tar avstand fra at funksjonærene har fått anledning til å låne av fagorganisasjonens kasser og går ut fra at det for fremtiden ikke blir anledning til å opta private lån av organisasjonens midler.»

Clemet Johannessen foreslo:

«Den økonomiske oversikt side 2, representantskapsmøte 1929, punkt 1, 2 og 3, forandres til at sekretariatet innstiller til representantskapsmøte at de eventuelle avskrivninger som ansees nødvendige i kongressperioden, kun kan foretas av representantskapet.»

Johs. Hulthin: Man må få det inntrykk av debatten her at det ikke er en fagkongress, men en partikongress. Den kritikk som er fremkommet fra revisorenes side, søkes gjort til null og niks. Det som stikker i øinene er hvor lett det er for D. N. A. å få lån av fagorganisasjonens midler som skulde anvendes av de fagorganiserte under kamp. Det er ikke fagorganisasjonen som har splittet oss politisk. Det er et bedrøvelig økonomisk resultat vi her står overfor. Lånet til Russland burde først og fremst være betalt. Det er uriktig å skyldte til et parti som vi står mot. I 1929 var det fremme at man skulde vise forsiktighet med pengenes anvendelse. Jeg kan ikke stemme mot regnskapene. Men jeg vil be om at man erindrer at dette er en fagkongress; ikke en partikongress. Nogen granskningskomité for dette er ikke nødvendig.

Halvor Sørum: Det må være slutt med den gjestfrihet som tillitsmennene utviser. Tillitsmennene har sin lønn og diét og det bør ikke da være anledning til bevilgninger for å utvise gjestfrihet. Organisasjonens midler må forvaltes slik, at man ikke er redd for offentliggjørelse av regnskapene til medlemmene. Videre vil jeg påtale at sekretariatet har gått til lån til Landsorganisasjonens formann til aktieleilighet. Man kan si at det er småparkerier; men tillitsmennene får henvende sig på det almindelige marked for lån som andre mennesker. Jeg vil anbefale at man vedtar mitt forslag. Den kontingent som innbetales til Landsorganisasjonen, skal anvendes til faglige kamper og til understøttelse under streiker. Det gjør man ikke ved å betale til D. N. A. Det betyr ikke nogen direkte støtte av arbeiderklassens kamp. Derfor må kongressen ta avstand fra den slags.

Ordstyreren: Jeg vil henstille til de efterfølgende talere å begrense sig mest mulig. Jeg tror representantene nu har gjort sig op en mening om disse ting.

Lars Bakken: Revisjonens anmerkninger er det eneste lyspunkt i all denne papirmasse vi her har fått. Jeg håper og tror også at alt er i orden. Men hvorfor skal vi ikke få en granskningskomité, når vi derved bare kan styrke oss utad og innad. Det regnskapsutdrag som foreligger, sier ikke meget. Derfor måtte det også en overrettssakfører til for å forklare det. Den forrige fagkongress hadde ikke full oversikt over den hele status. Og det viser sig nu at det er gitt nye garantiforpliktelser. Hvad man enn sier om Arbeiderpartiet, så kan man ikke si annet enn at vi har betalt godt. I 1930 er det gitt en gave på 100 000 kroner til D. N. A. foruten lånegaranti. Det regner jeg som oplagt tap også derved

at det viser sig at partiet ikke engang betaler renter. Jeg vil anbefale nedsatt en granskningskomité.

Trygve Lie: Foruten sekretariatets forslag foreligger her et om ikke å gi lån til funksjonærer. Det går da ikke an å være verre i organisasjonen enn hos en privat arbeidsgiver. Å ville ha det derhen at kun representantskapet skal kunne avskrive i kongressperioden kan komme til å koste fagorganisasjonen mange penger. Så taler man om behandlingsmåten av regnskapene. Er det nogen som får rede på når bondepartiet, rederne og andre støtter sine bladforetagender? Å nei, de holder tett de karene. Enhver må forstå at slik som forholdene har utviklet sig så må også vi omlegge våre ting. Regnskapene er å ta og føle på. Og de opplyser alt. Når man ser på gjelden, så er en medvirkning til den den indre strid vi har hatt i rekkene og jobbetiden. Man vurderte for høit. Det er den gjeld vi talte om på kongressen i 1927 vi her taler om. Av de 670 000 kroner skyldes 400 000 kroner foretagender, som kommunistene da var herrer over. De 250 000 kroner skyldes også kommunistene; det er en følge av deres illojale optreden. Jeg er klar over at det er dem som sier, at vi ikke er på nogen partikongress. Når de taler imot de store garantier, så er det fordi de er irritert over disposisjonene i partiet. Men *det* bør ikke komme til uttrykk her. Det får man ta op i partiet, når den tid kommer. Landsorganisasjonen og partiet er født av samme mor og far. Hvordan vilde det ha vært om vi ikke hadde hatt *en* lojal arbeiderpresse f. eks. i kampen mot voldgiftsloven. En lojal arbeiderpresse som også tok kampen op mot kommunistpressens uefterretteligheter. (Sterk tilslutning.)

Halfdan Jønsson: Jeg har i sekretariatet vært med og behandlet disse saker. Det er ikke her nødvendig å diskutere de gamle transaksjoner. Kongressen i 1927 var enig i å ta de tap som fulgte og representantskapet i 1928 besluttet en ekstrakontingent av 50 øre pr. uke til betaling av gjelden. Alt det er utmerket. Men de som var på kongressen var dog forbauset over at fagorganisasjonen stod i garantiansvar til partiet av 1 million kroner. Heldigvis er det avskrevet ned til 300 000 kroner. Men det som kan kritiseres er at det i representantskapet i 1928 ved en ren tilfeldighet fremkom at man på ny hadde garantert for 100 000 kroner. Og når ekstrakontingenten blev 50 øre i 20 uker istedenfor ubegrenset, så har det sin årsak i denne opplysning. Ikke lenge efter kom et nytt andragende fra partiet om å garantere for 450 000 kroner. Jeg har stemt mot dette. Garantiforpliktelsene idag er nære 900 000 kroner, og det er riktig at det må ansees tapt. Torp sier at det hele er bankmessig ordnet. Ja, jeg har også hatt litt med banker å gjøre; men aldri har jeg sett at man har kunnet slippe å betale renter et helt år. Det er bare D. N. A. og enkelte storspekulanter som kan påstå den slags. (Munterhet.) Jeg spurte om partiet kunde betale sin gjeld; men dertil svarte formannen at den skulde betales med den kontingent man nu vil foreslå her på kongressen til partiet. En stor del av de midler vi har, er sperret som man forstår og vi kan ikke utnytte disse penger i tilfelle vi kommer op i konflikt.

Jens Teigen: Behandlingsmåten kritiseres; men det ligger ingen mistillit til representantene at man går frem på denne måte. Men det

er kongressens beslutning at man ikke skal sende sine regnskaper ut over det hele land. Vi ser ikke andre organisasjoner gjøre det. Dette er en ordinær fremgangsmåte som en rekke organisasjoner benytter sig av. Det er jo jeg som har med kassen å gjøre og det fortelles at jeg er den vanskeligste mann å få penger av. (Almindelig munterhet.) Garantien til partiet gjaldt også aviser, som måtte ha hjelp for å betale lønn til typografene. Det bør Hulthin være opmerksom på. Ekstra-kontingenten innbragte 800 000 kroner og vel 600 000 er benyttet til avskrivninger. Resten av pengene ligger der, for vi vil ikke avskrive mere før det er pladask nødvendig. Jeg har sendt ut krav til avdelingene og til de Folkets Hus som skylder til fondet. Jeg har passet på. Men vil man gå til innkasso og tvangsauksjon? Vel, jeg har gått på før. (Munterhet.) Det var ikke nogen rosende omtale å få den gang heller. (Ny munterhet.) Men vil man det, så skal nok jeg gjøre det. Et eksempel på hvordan man driver. I Mjøndalen skulde de ha lokale; ja større enn dette her (peker ut over Logens store sal). De hadde så mange folk å ta hensyn til så de trengte stort lokale. Jeg var der oppe og kontrollerte, da huset kom i vanskeligheter. De tok helt ned til 2 kroner for leie og jeg sa at de måtte legge på leien. Det kunde de ikke, svarte de, for da gikk foreningene til Krokstadelven. Slik var det der. Siden sist har vi påtatt oss 80 000 kroner i nye forpliktelser, hvorav de 50 000 kroner er besluttet av forrige kongress. Og 20 000 kroner gikk til Brusveen. Det er en vederheftig organisasjon, som nok vil påse at oppfylle sine forpliktelser. Så er det partiets gjeld. Der lå man med kassakredittlån over det hele til store renter. For å konvertere dette gikk de til Landsorganisasjonen for å få det samlet på et sted, og sekretariatet godtok å garantere. Slik som situasjonen ligger an her i landet vil det være uforvarselig ikke å holde Arbeiderpartiet og dets presse oppe. Vi måtte holde reaksjonen stangen. Det var til hele arbeiderklassens fordel. Jeg vil inderlig håpe at kongressen når det gjelder en 10-øring til partiets opplysnings- og agitasjonsvirksomhet vil være med på det.

Ordstyreren: Vi vil foreslå 5 minutter for dem som ikke har hatt ordet og 2 minutter for de øvrige.

Ivar Ertresvaag foreslo 3 minutter for dem som hadde hatt ordet. Ordstyrernes forslag blev vedtatt.

Martin Tranmæl — til en opplysning: Valgkomitéen må være igjen efter møtet her til konstituering.

Ordstyreren: Jeg vil henstille til flest mulig av de inntegnede talere å frafalle ordet.

Karl Nedberg: Når jeg hører kritikken over bidragene til partiets presse kan jeg ikke si annet enn at jeg blev overrasket. Hvor vilde vi stått idag eller hvordan vilde vi ha klart å få med de nye grupper av arbeidere, hvis vi ikke hadde hatt og har en god arbeiderpresse utover landet. Det har vi mere igjen for enn mange foredrag og meget annet. Jeg går derfor ut fra at man vedtar en kontingent til partiet.

Øistein Marthinsen: Når personer som Næss og Aamodt, som er så forsiktige personer uttaler dette om de foretatte disposisjoner, så må det være noget i det. Det er et varsko. Sekretariatet må efter dette

ha ignorert representantskapets beslutning. Derfor må kongressen si fra, og mitt forslag kan vedtas som punkt 4. Vi ser for øvrig at jubileumsboken som har kostet 6 000 kroner, bare har innbragt 2 000 kroner i inntekt. Har sekretariatet gjort hvad gjøres kunde her.

Hans Eriksen: Det er sørgelig at man skal komme op i en debatt som denne her. Sekretariatet hadde garantert til partiet for 450 000 kroner; men disposisjonene av disse penger tillå ikke oss. Torbjørn Henriksen forbauset mig ved sin kritikk av revisorene. Det er ikke riktig av ham som sekretariatsmedlem å kritisere revisorene fordi disse har tillatt sig å sette fingeren på hvordan sekretariatet har disponert over Landsorganisasjonens midler. Det er deres plikt, deres arbeide. Henriksen burde derfor ha overlatt en eventuell kritikk til andre. Det er imidlertid ikke til å komme forbi at sekretariatet ikke har fulgt representantskapets pålegg. Det er meget mulig at stillingen i partiet nu er slik som Teigen fremholder. Men enhver vil betakke sig for å være revisorer, hvis de skal bli kritisert slik som av Torbjørn Henriksen. Debatten er gledelig forsåvidt som man vel nu må gå ut fra at man tar rev i seilene.

Aslak Nielsen: Vi er gudskelov kommet derhen av Landsorganisasjonen og partiet er et og fører et intimt samarbeide. Merkelig er det at de som var med på samlingen kritiserer her. De skulde vite bedre beskjed. Vi som steller ute i avdelingene med pressen, med Folkets Hus etc. har sett at det ofte måtte begynnes fra nytt av. Hadde ikke Landsorganisasjonen vært med og støttet her, så hadde vi nok ikke stått så langt idag.

Oskar Karlsen: Granskningskomitéen kan vi gå hurtig forbi. Her foreligger ingen grunn til nedsettelse av den slags. Når det er foreslått så er det andre og utenomliggende hensikter som skal næses. Hvad vi ingen interesse har av. Arbeiderpartiet har styrket arbeiderpressen og den er likeså nødvendig for fagorganisasjonen som for det politiske. Derfor må vi være enig i de disposisjoner som er gjort og vi må håpe at man fortsatt vil støtte pressen. Det er fagforeningsledere her i byen som heller vil ha sterke fagforeningskasser. Og så tenker de ikke noget særlig på partiet. Men det er likeså nødvendig å få en sterk arbeiderpresse, som kan stå på vakt om fagorganisasjonens interesser.

Wm. Lund-Olsen: Jeg kan ikke ta mitt forslag tilbake. Det er like nødvendig som tidligere, før vi fikk disse regnskapsdokumentene, å vedta dette. Men kongressen har det jo i sin makt partimessig å nedvotere dette.

Nils Aune: Flere av dem som har hatt ordet forstår ikke eller har ikke føling med den stilling arbeiderne her i landet har inntatt efter samlingen. Det er klart at denne måtte trekke konsekvenser efter sig. Det forbauser mig ikke at man kommer inn på disse garantier; men man må forstå at disposisjonene har vært nødvendige. Det man skulde ha lov å vente var at fagorganisasjonens tillitsmenn som mer enn andre i de senere år har trengt arbeiderpressen, ikke stod op her og kritiserte de bidrag som var gitt. De som nettop har hatt nytten av arbeiderpressen, overfor alle chikanerier og angrep. Jeg er enig i den anke som er reist, at man ikke skal gi lån til funksjonærer. Men kommunistene

bør ikke tale her. Det har nok hendt der i gården også. Det har vi kjennskap til.

Ordstyreren: Torsdag vil representantene få billetter til Det norske Teater.

Clemet Johannessen: Når man ser på Landsorganisasjonens garantier i perioden er det klart at man må stusse når man ikke vet hvor sterk Landsorganisasjonen kan være ved en konflikt. Store midler er bundet. Lie sier at mitt forslag er ugjørlig, da disse saker ofte må avgjøres på samme dag. Jeg kritiserer ikke det som er gjort. Men det som er nødvendig er tilliten til ledelsen. Vi hører talen om «pampene». Og skulde man da også høre at ledelsen disponerer organisasjonens midler hit og dit blev det ennu verre. Jeg mener derfor at det vil være nødvendig at representantskapet har oversikten over disse garantiforpliktelser. Det er heller ikke nødvendig for partiet å komme først i siste øieblikk, når det skal be om garanti. Jeg skal imidlertid ta forslaget tilbake hvis det er praktisk ugjennomførlig.

Witalis Andersen: De som var til stede på siste representantskapsmøte er opmerksom på hvor vanskelig det var å få vedtatt ekstrakontingenten, fordi de fleste forbund ikke kunde gå ut til medlemmene, men måtte ta det fra sine kampkasser. Og det var det som lå til grunn at det skulde styrke organisasjonen. Hvad er så videre hendt? Jo, nye forpliktelser. Derved er tilliten til sekretariatet svekket. Hvilken garanti har vi mot gjentakelser? Det er den mørke side ved saken, som vi må være opmerksom på. Jeg er sikker på at garantiforpliktelsen er tapt og ikke bare det. Landsorganisasjonen må betale renter for garantien. Derfor er det unødvendig å vedta Marthinsens forslag. Det er ikke verd det papir det er skrevet på. Det er imidlertid modig gjort av revisorene, som har påtalt disse ting.

Edv. Arnesen: Det står at vi skylder 20 000 kroner. Det var på 50 000 kroner og vi har betalt renter. Pengene skal bli betalt, så der skal Landsorganisasjonen ikke tape noget.

Nic. Næss: Det er det som gjør det vanskelig at man her vil søke å gjøre det til en følelssesak. Når det gjelder økonomi vil jeg beklage meget at man ser sådan på saken. Det skal man aldri i pengesaker. Jeg vil spørre: Er det forsvarlig når man i 1929, når det foreligger krav om 100 000 kroner, ikke nevner garantien på 450 000 kroner? Det har vi funnet forbausende. Og vi fant enn videre at det var uriktig å binde så mange penger foran en kampsituasjon. Inndrivelsen av Folkets Hus lån, ja det har vært skrevet og purret, sier man. Hvad mer skulde der så gjøres? Vi mener ikke at man skal gå til tvangsauksjoner. Men når man ikke får noget svar på sine henvendelser må man ikke gi sig med det. Da får man reise til stedet og sette sig inn i forholdene. Se hvad man kan få ut av situasjonen. Herved vilde nok meget kunde opnåes.

Oscar Torp: Det kan konstateres at nedsettelse av granskningskomité ikke har nogen berettigelse. Jeg har ikke følt det som plikt her å gi nogen oppgave over de disposisjoner partiet har foretatt. Den gjeld som ved Landsorganisasjonens bistand er blitt konvertert, skyldes samlingen og minst 90 procent skyldes det parti du Hans Eriksen

kom fra. Når man taler om støtten til arbeiderpressen, så er det ingen nådesmuler de yder partiet. Det er beløp de må gi for å holde fagorganisasjonens kamp gående. D. N. A.s presse koster idag 4 millioner, intet mer og intet mindre. Jeg tør fremlegge regnskap som står for hvilken som helst dom også for denne fagkongress. Vi har i landsstyret opplyst at gjelden var 675 000 kroner. Det var den gjeld vi stod overfor. Sa vi ikke foran samlingen at vi skulde ta oppgjørene i fellesskap, så ingen personlig skulde lide? Tror de at det er noget nytt at fagorganisasjonen yder partipressen støtte og således holder pressen vedlike? Spør de utenlandske gjester. De mener nok ikke at det er nådesmuler. Og hvordan er det under en faglig konflikt. Hvem påtok sig det hele og fulle ansvar for den ulovlige konflikt i 1928. Denne fagkongress skal ikke vedta garantiforpliktelsene av hensyn til D. N. A.; men av hensyn til eder selv, at den dag partipressen ikke utkommer, så har dere tapt det viktigste våben i kampen. (Bifall.)

Ordstyreren: Dirigentene vil foreslå at Wm. Lund-Olsens forslag om granskningskomité *avvises* av kongressen.

Dirigentenens forslag blev *vedtatt* mot et par stemmer.

Votering: Regnskapene for 1927, 1928 og 1929 blev dermed vedtatt.

Sekretariatets forslag om å godkjenne de trufne beslutninger i representantskapsmøtet i 1928, punkt 1, 2 og 3, blev vedtatt mot nogen få stemmer. — Clemet Johannessens forslag bortfalt. — Halvor Sørums forslag blev forkastet mot et par stemmer. — Øistein Marthinsens forslag blev forkastet mot 1 stemme.

Møtet hevet.

Formiddagsmøtet tirsdag 17 februar.

Ordstyrer: *Norheim.*

Protokollen fra gårdsdagens eftermiddagsmøte referertes og godkjentes uten bemerkninger.

Et telegram.

Ordstyreren refererte følgende telegram: Til Landsorganisasjonens kongress: Hakadals Arbeiderforenings generalforsamling idag hilser kongressen med de beste ønsker. — John Stokvik, formann.

Punkt 3: Lovforandringer.

Derefter gikk man over til dagsordenens punkt 3: *Lovforandringer.*

Øistein Marthinsen: Fra vårt forbund var innsendt et tillegg til Landsorganisasjonens lover. Men da dagsordenen kom viste det sig at det var puttet inn under et annet punkt — den faglige taktikk. Vi har senere henstillet til Landsorganisasjonen om å la det komme inn under lovene. Jeg vil høre hvorfor det ikke er gjort eller hvordan man mener å ta stilling til dette.

Halvard Olsen: Vi har 2 ganger behandlet dette og vi har funnet at det hører inn under den faglige taktikk. Det er heller ikke noget lovsspørsmål, men et rent *taktisk* spørsmål.

Martin Tranmæl (til opplysning): Forslag til valgkomitéen kan nu innsendes.

Adolf Olsen: Jeg vil opta forslag til paragraf 3 fra Stavanger faglige Samorganisasjon, likeledes til paragraf 4 fra samme organisasjon. Det forslag som går ut på å flytte punkt 3 over til paragraf 11 med en mindre omforandring i teksten. Videre vil jeg opta Stavanger og Omegns faglige Samorganisasjons forslag til paragraf 11, hvor vi kan gå med på å stemme for «*kan*» istedetfor «*skal*». Videre vil vi foreslå at punkt 9 i samme paragraf utgår. Og det av den grunn at vi fra lovgivningen har så mange bestemmelser at det skulde være unødvendig å ha særlige bestemmelser i Landsorganisasjonens lover. Videre vil vi foreslå en komité til omorganisering av Samorganisasjonene. Vi har ved hver kongress hatt oprivende debatter om disse organisasjoners nytte. Det er ikke noget særeget for Norge disse organisasjoner. Det bør nu besluttes av kongressen en komité til bestemmelse av Samorganisasjonenes geografiske inndeling.

Ordstyrer: Vi får ta paragraf for paragraf og så får representantene være opmerksom på de forandringer de vil ha.

§ 1.

Fra *Bygningsarbeidernes Industrigruppe*, Oslo, forelå følgende forslag:

Følgende forslag blev i Bygningsarbeidernes Industrigrupes re.p.møte mandag den 17 november 1930 enstemmig vedtatt å fremme til kongressen:

Forslag til forandring i Landsorganisasjonens formålsparagraf, punkt 3, punktet tilføies: samt arbeide for gjennomførelse av 6 timers arbeidsdag.

Motivering:

Det er all sannsynlighet for at den fremadskridende tekniske utvikling av industrien og rasjonaliseringen kommer til å kaste flere og flere arbeidere ut i arbeidsledighet og øke den allerede nu store arbeidsledighet. Det gjelder derfor å søke hindret dette ved forkortelse av arbeidstiden til 6 timer pr. dag for alle arbeidere.

Sekretariatet innstillet:

Spørsmålet kommer op under dagsordenens punkt 4.

Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund foreslo:

§ 1. Arbeidernes fagl. Landsorganisasjon i Norge er en sammenlutning av landsomfattende industri- eller fagforbund, og dens formål er:

§ 2. 1. Hovedenhetene innenfor Landsorganisasjonen er de landsomfattende industri- eller fagforbund.

§ 5. I annet avsnitts siste punktum forandres ordet «industriforbundene» til forbundene.

Motivering:

Av de forbund som er tilmeldt Landsorganisasjonen nu, må ca. 20 betegnes som fagforbund. Av de øvrige tilsluttede forbund må flere betegnes som bransjeforbund, hvorved kun et fåtall av forbundene kan karakteriseres som landsomfattende industriorganisasjoner.

Landsorganisasjonen har så sent som i 1930 medvirket til stiftelse av et nytt fag- eller bransjeforbund, som er optatt i Landsorganisasjonen.

Under disse forhold skulde det synes klart, at lovene må endres sådan, at det virkelig kommer til uttrykk hvilke organisasjoner det er som danner hovedenhetene innenfor Landsorganisasjonen.

Sekretariatet forslø:

Disse spørsmål kommer til behandling under dagsordenens punkt 7.

O. M. Haugen: Vi har som man ser fremsatt forslag til forandring i paragrafene 2 og 5. Nu heter det i formålsparagrafen: Arbeidernes faglige Landsorganisasjon i Norge er en sammenslutning av landsomfattende industriorganisasjoner eller forbund o. s. v.» Vi foreslår istedet «industri- eller fagforbund». Det blir mer i overensstemmelse med de forhold vi har innen våre organisasjoner. Nu er det bransjeforbund Landsorganisasjonen er bygget op på. Og dette forhold vil vel fortsette. Loven bør da slå fast hvilke forbund er hovedenhetene i Landsorganisasjonen. Tar vi for oss fortegnelsen over organisasjonene i Landsorganisasjonen så er det 20 forbund med 60—70 000 medlemmer som ikke er medlemmer i lovens forstand.

Votering: Sekretariatets innstilling om at disse spørsmål kom op under dagsordenens punkt 7 — *organisasjonsformene* — blev vedtatt.

Nils Kvale anbefalte bygningsarbeidernes forslag. Det må gjøres noget for å forkorte arbeidstiden, særlig nu under den voldsomme arbeidsledighet. 6 timers-dagen må være kravet. Om vi ikke får det i første omgang, så må spørsmålet reises og det må bli et internasjonalt spørsmål. Og det må inn i formålsparagrafen slik at det blir et kampspørsmål. I første omgang kan det kanskje bli nødvendig å ta en middelvei — 7-timersdagen under de forestående tariffrevisjoner.

En taler: Vi må ta et forslag av gangen ellers blir det vanskelig å følge med.

Elias Volan: Jeg vil be kongressen være opmerksom på sekretariatets forslag om at bygningsarbeidernes forslag kommer op under dagsordenens punkt 4 — den faglige situasjon.

Hans Eriksen: Hvis man blir enige om det der, kan det da bli adgang til å føre det inn i lovene senere.

Volan: Ja.

Hans Eriksen: Da er saken klar.

Votering: Sekretariatets innstilling om behandling under punkt 4 blev dermed vedtatt.

Samorganisasjonene og kontingenten.

§ 3.

Stavanger og Omegns fagl. Distriktsorganisasjon foreslo:

§ 3. 3 punktum får sådan tilføielse: Sekretariatet fordeler det hele beløp på samtlige samorganisasjoner.

Fra sekretariatet:

Den nuværende lovbestemmelse dekker helt ut hvad forslaget til-sikter, og forslaget er derfor overflødig.

Norsk Skotøiarbeiderforbund foreslo:

Vårt forbund tillater sig å foreslå at følgende bestemmelser utgår av Landsorganisasjonens lover: Lovens § 3, i annet avsnitt som lyder: «Av de heltbetalendes kontingent avsettes 5 øre til Folkets Hus fond», og i samme paragraf, tredje avsnitt, første linje, ordet «videre».

Motivering:

Folkets Hus fond er nu så pass stort at det selv — uten kontingenttilskudd — kan overkomme å bestride det formål som er fastsatt i loven for Folkets Hus fond. Fondets kontantbeholdning, de årlig innkomne bidrag og renter utgjør et så pass stort beløp at det i alminde-lighet vil kunne klare behovet.

Folkets Hus fond utgjorde pr. 31 desember 1929 kr. 618 321.49, hvorav kr. 447 188.28 var utlånt og resten kr. 171 133.21 var i bank og kasse.

Kontingenten til fondet utgjorde for 1929 kr. 54 750.90. Dette be-løp vil i en tre års periode uten renter svare til ca. kr. 162 000.00 og bør efter vår mening kunne anvendes som bidrag til Det norske Arbeider-partis virksomhet — og da i første rekke som bidrag til valgkampene — stats- og kommunevalgene. Da det er valg annet hvert år — stats- eller kommunevalg — vil partiet kunne gjøre sikker regning på ca. kr. 80 000.00 hvert valgår — et beløp som vel ikke skulde monne så lite.

I tilfelle av at kongressen gir dette forslag sin tilslutning, er det vår mening at det ikke er adgang for sekretariatet eller representant-skapet til å yde ytterligere beløp av Landsorganisasjonens midler til politisk virksomhet.

Vi finner det overflødig å innta i loven at denne kontingent skal gå til Arbeiderpartiet. Det vil være tilstrekkelig at det er vedtatt ved beslutning av kongressen.

Når vi foreslår ordet «videre» skal utgå er det som det vil sees av redaksjonelle grunner.

Sekretariatet foreslo:

§ 3. Sekretariatet vil foreslå at § 3, punkt 1, 1. og 2. ledd forandres således:

«I ordinær kontingent innbetaler de tilsluttede organisasjoner 80 øre pr. medlem pr. måned for sine helt- og 40 øre pr. medlem for sine halvtbetalende medlemmer.

Av kontingenten beregnes 10 øre for heltbetalende og 5 øre for

halvtbetalende pr. måned som tilskudd til Det norske Arbeiderpartis presse, opplysnings- og skolevirksomhet.»

Som det fremgår av forslaget vil kontingenten til Landsorganisasjonen bli forhøiet med henholdsvis 10 og 5 øre pr. md. Landsorganisasjonens tilskudd til samorganisasjonene m. v. opprettholdes. Sekretariatet finner å kunne slutte sig til forslaget fra Norsk Skotøiarbeiderforbund ang. Folkets Hus fond, og vil nærmere redegjøre herfor på kongressen.

Det er sekretariatets opfatning, at det er nødvendig å skape en fast ordning, når det gjelder å fremme så viktige spørsmål som arbeiderpressen, opplysnings-, skole- og studievirksomheten. Det er sekretariatets forutsetning at de nærmere bestemmelser angående anvendelsen av disse midler må bli å treffe av Landsorganisasjonens sekretariat i samråd med Arbeiderpartiets centralstyre.

Ivar Ertresvaag: Det er under § 3 innsendt en rekke forslag. Jeg mener man bør etterkomme ønsket fra medlemmene om å få være medbestemmende i sakenes avgjørelse. Praksis nu har vist at Samorganisasjonene er blitt ekspedisjonskontorer for Landsorganisasjonen og forbundene. Det bør forandres så medlemmene gjennom medlemsmøter klassemessig kan få gitt sitt uttrykk. Jeg er ikke fornøid med nogen av disse forslag. Heller ikke finner jeg det rimelig at der nu velges en komité for å utarbeide forslag til omordning av Samorganisasjonene.

Ordstyrer (Volan) avbryter idet taleren leser op et forslag: Kongressen er ved paragraf 3, Ertresvaag. Du er i paragraf 4.

Ertresvaag: Vel, så kommer jeg tilbake.

Edw. Mørk: Kongressen må ta forslagene som de foreligger. Først er det det fra Stavanger og dernæst Norsk Skotøiarbeiderforbunds forslag. Jeg vil tale om fordelingen av det beløp som nu går til Samorganisasjonene. Kongressen har besluttet at 10 øre av heltbetalende og 5 øre av halvtbetalendes kontingenter går til Samorganisasjonene. Dette fordeles så av Landsorganisasjonen og herom har det vært strid. Sekretariatet mener at det skal utbetale beløpet etter hvert. Vi mener at beløpet er Samorganisasjonenes og uavkortet må gå dit. I 1928 disponerte Landsorganisasjonen vel 100 000 kroner til Samorganisasjonen. I 1929 fikk Samorganisasjonene 25 000 kroner mindre enn hvad der var inkommet til formålet i Landsorganisasjonens kasse. Samorganisasjonene må få det *hele* beløp. Vi kommer siden til spørsmålet om en kontingent til D. N. A.s presse, opplysnings- og skolevirksomhet. Der vil nok partiet ha hele det beløp det tilkommer. Det vil også vi ha og det er i overensstemmelse med hvad Landsorganisasjonen bestemte for 6 år siden.

Ordstyreren: Jern- og Metallarbeiderforbundet meddeler at Thv. Karlsen, Oslo, har fått forfall og at Jac. Amundsen, Oslo, møter i hans sted.

Jens Teigen: Det er ganske unødvendig å foreta nogen forandring her og jeg synes det er merkelig at man nu kommer med innvendinger over sekretariatets fordeling av beløpet. Det er helt ubeføiet av den grunn å gå til nogen forandring. Sekretariatet vil såvidt jeg forstår

gå frem på den måte at Samorganisasjonene får det hele beløp. De skal nok få sitt. Det er ingen tvil om det.

Hans Eriksen: Jeg mener det er uforsvarlig av samorganisasjonene å komme og beklage sig over hvad de har fått. Det har de neppe nogen grunn til. Jeg kan derfor ikke være med på nogen forandring her.

Halvard Olsen: Jeg tror dere gjør samorganisasjonene en bjørnetjeneste ved å vedta Stavanger og Omegns faglige Distriktsorganisasjons forslag. Ser man i beretningen og regnskapene vil man finne at samorganisasjonene har fått minst likeså meget som der er innkommet. Gjør man forandring her så vil det bli *utlagt* derhen at samorganisasjonene bare skal ha et samlet beløp utregnet efter 10 øre for helt- og 5 øre for halvtbetalende medlemmer. Men hittil har det vært slik at efter at man har fått kontingenten, så har det vært nødvendig for sekretariatet å bevilge utover det som man har satt op på budgettet. Jeg synes derfor at samorganisasjonenes representanter skulde være forsiktig med å hitføre forandring på dette punkt.

Karl Haarvik: Når vi nu er inne på samorganisasjonene, så kunde det være adskillig å si om det. Av beretningen for 1929 ser man at Landsorganisasjonen har ydet distriktsorganisasjonene 104 800 kroner, dertil kommer den ordinære kontingent til disse. Ialt koster vel disse organisasjoner omkring 300 000 kroner. Da disse samorganisasjoner blev dannet skulde de jo oppløse forbundene og overta disses virksomhet. Det er det ikke blitt noget av og blir det vel heller ikke. Ser man så på disse organisasjoners arbeide i forhold til hvad der medgår, så vil man se at dette arbeide er for kostbart. Kan vel være at organisasjonen er vokset en del også ved disse organisasjoners virksomhet, men det kan også skyldes andre årsaker. Tilbake blir iallfall den opfatning at dette er for kostbart maskineri. Samorganisasjonene skulde ordne med konflikter og drive agitasjons- og opplysningsvirksomhet. Til en viss grad kan vi vel si det er gjort. Men vi ser at når det gjelder konflikter, så må forbundene være med og løse disse. Og det er det største og viktigste arbeide. Samorganisasjonene er ikke i den gjenge som var tenkt og det ser heller ikke ut til at de makter det.

Representantene *Karl Haarvik* og *Konrad Nordahl* optok følgende forslag:

«Fellesmøte av avdelinger innen N. J. og M. F. i Bergen pålegger de valgte representanter til kongressen å fremme forslag om at kongressen nedsetter et utvalg som får i oppdrag å behandle de nuværende distriktsorganisasjoner og forsøke å finne frem til en enklere form og en billigere administrasjon av disse og at dette utvalg forelegger en utredet innstilling om dette spørsmål til neste fagkongres.»

Justin Rødås: Jeg tror ikke at en eneste representant vil si at ikke samorganisasjonene er nødvendige. Jeg er tilhenger av at man har mer distriktsvise og lokale samorganisasjoner. I Nordland har vi det slik. Sulitjelma oprettholder en slik lokal samorganisasjon uten støtte fra Landsorganisasjonen. Den oprettholdes av medlemmenes kontingent. Den kontingentforhøielse som foreslåes, skal være til D. N. A.s valgarbeide. Selv om dette er en partimessig kongress som kan vedta det, så har man ikke medlemmene med sig til en slik forhøielse.

Ordstyreren: Jeg vil foreslå Haarviks og Nordahls forslag behandlet under punkt 7. — Forslaget blev vedtatt.

Ole Nerland: Når det er tale om samorganisasjonenes virksomhet og om deres nødvendighet eller ikke, så vil jeg for min del si at de lokale samorganisasjoner er like nødvendige som forbundene. Det har vist sig i Kristiansund og Møre at Samorganisasjonen i 1930 har løst en rekke konflikter uten en øres utgift for forbundene. Ved å la den stedlige organisasjon få sakene har de spart forbundene for reiseutgifter og andre utgifter. Derfor finner jeg at samorganisasjonene er nødvendige. Og de har maktet å løse konflikter som ikke forbundene kunde løse. Hvad angår fordelingen av den innkomne kontingent til samorganisasjonene går jeg ut fra at man senere kan komme inn på det.

Anders Arntsen: Samorganisasjonene har løst mange saker, men det er ikke riktig at man ikke for øvrig må ha en forbindelse — forbundene. Man vil av dagsordenen se at Bodø Bygningsarbeiderforening har foreslått ansatt en sekretær for Nord-Norges 3 fylker for organisasjonens regning. Når vi ikke har opprettet en fylkesorganisasjon er det fordi vi har funnet det for dyrt. En stor del av Sulitjelma er enig i forslaget fra Bodø.

Alb. Karlsen: Jeg kan ikke stemme for Stavanger fagl. Distriktsorganisasjons forslag, da jeg frykter for at sekretariatet vil sette sig på det. Og det vil kanskje i særlig grad gå ut over de små distriktsorganisasjoner. Landsorganisasjonen kan føle sig forpliktet kun til å fordele den *innkomne* kontingent og stanse op med det. Jeg vil henstille at man tar Stavangers forslag tilbake.

Johan Ødegaard: Vi er ikke enig i den kritikk som er reist mot samorganisasjonene. Men det som mangler disse er tilpasningsevnen. Og det er ofte av den grunn det kommer til gnidninger som ikke burde være til stede. De små samorganisasjoner har ofte bedre for å tilpasse sig enn en større. Jeg mener det er riktig at spørsmålet kommer op som reist av Haarvik, men jeg skulde ønske at det ikke gikk 3 år før man fikk svar. Kan ikke samorganisasjonene tilpasse sig så er de overflødige og de vil avskaffe sig selv. Vi må imidlertid fastslå at det aldri har vært slikt sterkt behov for samarbeide også lokalt som nu. De som steller med samorganisasjonene må ikke sitte på kontoret og flytte blyanter, de må ut i marken og arbeide. De må ryste kontorstøvet av sig og være med ute blandt arbeidermassene. Samorganisasjonen er ikke som den nu er mobil til å møte fasismen og lappobevegelsen. Det er denne manglende evne til å ta de vekslende oppgaver som melder sig, som er den sværeste anke mot samorganisasjonene. De er sekretariatets og Landsorganisasjonens organer — samorganisasjonene — og de har plikt på sig til å være på vakt. For oss skogsarbeidere er saken så aktuell at vi snart må få svar.

Ordstyreren: Jeg vil foreslå strek med de inntegnede talere. — Vedtatt.

Arne H. Arntsen: Ødegaard har da sannelig ikke selv klart å bremse sine egne folk. Og det ligger en fare der. Vi har fra 3 samorganisasjoner sendt et forslag til Ødegaard og han er enig med oss.

Skal vi vedta en forandring i fordelingen av pengene til samorganisasjonene, så er jeg redd for at enkelte samorganisasjoner vil få for mange penger. Det vil iallfall i sterk grad gå utover de mindre. Jeg er enig i sekretariatets fordeling hittil.

Ommund Ommundsen: Debatten her dreier sig om Samorganisasjonens være eller ikke være, og ikke om kontingentens fordeling. Og det er dog sakens gjenstand. Bergens Jern- og Metallarbeiderforening ser ut til å være mot Samorganisasjonen. Jeg har selv deltatt i Samorganisasjonens arbeide, og jeg har fått den opfatning at den agitasjons- og opplysningsvirksomhet som drives derfra, er den beste. Pengene er vel anvendt. Med hensyn til fordelingen av pengene bør det ikke være så at man kan jonglere med det. Men det hele beløp må gå til Samorganisasjonen. Anbefalte Stavanger faglige Distriktsorganisasjons forslag.

Flood-Engebreetsen: Det er besynderlig at man ennå skal høre om Samorganisasjonenes nytte eller ikke nytte. Nu som de er innarbeidet og som vi har erfaring for hvilket godt arbeide de har utført til gagn for den samlede fagorganisasjon. En debatt om dette nu hører ikke hjemme her. Særlig nu under den voldsomme arbeidsledighet og under de forhold vi har rundt omkring oss, lappobevegelsen, fasistene etc. Det er ting Samorganisasjonene må ha sin spesielle oppmerksomhet henvendt mot. Videre må de arbeide for å holde avdelingene sammen på de lokale steder. De har sandelig arbeidsoppgaver nok. Hvad angår forslaget om fordelingen, så mener jeg det er forhastet og at man bør bibeholde den nuværende ordning.

Votering: Ved *voteringen* blev Sekretariatets forslag om at Stavanger faglige Distriktsorganisasjons forslag var *overflødig* vedtatt med stort flertall.

Kontingenten og D. N. A.

Derefter behandledes sekretariatets forslag til § 3 punkt 1, 1ste og 2net ledd — kontingenten. (Se foran side 141 nederst.)

A. E. Gundersen: Vi kjente ikke noget til fast kontingent fra fagorganisasjonen til partiet da vårt forslag blev fremmet. Men det var en ting vi visste, og det var at de tilfeldige og ofte store bevilgninger til partiet bevirket misnøje og at man reagerte herover. Hensikten med vårt forslag er at partiet årligårs skal få et bestemt beløp, som det således kan regne med. Det vi foreslår er at den 5-øring som nu går til Folkets Hus-fond, går til partiet. Det skulde bli ca. 55 000 kroner pr. år. Eller ca. 162 000 kroner i en 3-årsperiode uten renter. Nu foreslår sekretariatet 10 øre for heltbetalende og 5 øre for halvtbetalende. Man må imidlertid være oppmerksom på at forbundene må svare kontingent til Landsorganisasjonen for *alle* medlemmer, selv om de ikke har noget arbeide. Beløpet kan derfor bli meget større enn kr. 1.20 pr. år medlem. Hvis vi stod borte i en fagforening med denne forhøielse, så vilde man nok protestere. Man tror at forbundene skal klare det alene, men det må nok utlignes på medlemmene. Igår stemte jeg for garantien til partiet, og vi vet at den kommer til å forplikte Landsorganisasjonen. Jeg kan da gjerne være med på at partiet får det som gave, og

så får det den kontingent som Skotøiarbeiderforbundet foreslår. Jeg vil foreslå følgende:

«Det av Landsorganisasjonen garanterte beløp for Det norske Arbeiderparti, kr. 578 000, overtas av Landsorganisasjonen.

«Forutsetningen for forslaget er at kongressen beslutter at de 5 øre som nu tilfaller Folkets Hus-fond herefter tilfaller Det norske Arbeiderparti.»

Jens Teigen: Som man ser har sekretariatet sluttet sig til A. E. Gundersens forslag om å stryke kontingenten til Folkets Hus-fond. Fondet kan nemlig opprettholde sin virksomhet uten nogen kontingent, hvis man utover landet betaler avdrag og renter til fondet. Men det blir en begrensning. Etter voteringen igår er det kongressens mening at Landsorganisasjonen skal delta i forrentningen og innbetalingen av partiets gjeld. Og da blir 5 øre for lite, derfor foreslår vi 10 øre. Det er ikke noget populært forslag. Kontingentforhøielser blir aldri det. Det er en sur jobb. Men en ubehagelighet må også tas. Det er nemlig ingen vei forbi her. Gundersen talte som om 10 øre var 20 øre. 10 øre fra skotøiarbeiderne er ikke 20 øre fordi om de kommer derfra. Det er bra penger, gudbevares, men det kan nu ikke bli mer enn 10 øre. Landsorganisasjonen er ikke godt situert. Her må sekretariatets forslag sees i sammenheng. Skal hjertelag vises, må det derfor være efter det prinsipale forslag. Det går ikke an å overføre på Landsorganisasjonen utgifter som kan svekke den uten at man setter sekretariatet istand til å klare det. Hele sekretariatets forslag må derfor vedtas.

Halvor Sørum: Jeg er imot enhver kontingentforhøielse til Landsorganisasjonen, ikke bare fordi fagorganisasjonens kontingent i sig selv er så høi, men jeg vil ikke at man skal centralisere vår økonomi, særlig nu under tukthuslovene, hvor man kan risikere at pengene blir beslaglagt. Det må være initiativ fra arbeidsplassene når det gjelder opplysnings- og agitativirksomheten. Arbeiderne må også få øve mer direkte medvirkning ved bevilgningene. Dertil kommer at den kontingentforhøielse som foreslås, ikke skal gå til Landsorganisasjonen og dens formål, men til Det norske Arbeiderparti. Trenger Det norske Arbeiderparti flere penger, hvad jeg ikke betviler, så får det utligne det på sine egne medlemmer. Det er vel det riktige. Vi må hurtigst mulig vekk fra den opfatning at Landsorganisasjonens kasse er en felleskasse for Det norske Arbeiderparti og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon. Jeg vil anbefale at man stemmer forslagene fra sekretariatet og Skotøiarbeiderforbundet ned. Teigen sa igår at det var vanskelig for Folkets Hus-fondet å få renter og avbetaling inn fra Folkets Hus utover landet. Det blir vel ikke lettere fordi om man lar denne kontingent gå til Det norske Arbeiderparti.

A. W. Hultmark: Jeg har inntrykk av at forslaget fra skotøiarbeiderne ikke er så ueffent allikevel, når man erindrer hvad kasserer Teigen sa igår om Folkets Hus på Mjøndalen. De trengte et stort hus med store lokaler, og når de så endelig hadde fått det, klarte de det ikke og måtte ha mere hjelp av Landsorganisasjonen. Da Teigen så på forholdene og sa at de måtte legge på lokalleiene, svarte de med at man

risikerte at foreningene gikk til det nærmest liggende Folkets Hus. Hvis de forskjellige styrer for Folkets Hus rundt i landet opfylte sine forpliktelser punktlig behøvet man ikke denne kontingent til fondet. Som denne sak her har vært fremlagt på kongressen kunde det være grunn til å stemme for dette tillegg i lovene om kontingenten til Det norske Arbeiderparti. Men jeg mener det bør komme i protokollen for kongressen som en bestemt forutsetning herfor at det skal brukes til å ordne de gjeldsforpliktelser Landsorganisasjonen har vedtatt for partiet.

Lars Evensen: Det som foreligger er at kontingenten til Landsorganisasjonen skal forhøies med 5 øre, derved at kontingenten til Folkets Hus-fond strykes. Videre er det en *effektiv* forhøielse i kontingenten av 10 øre for heltbetalende og 5 øre for halvtbetalende. Jeg er oppmerksom på Landsorganisasjonens dårlige økonomiske stilling. Men på tross herav kan jeg ikke være enig med sekretariatet i dettes forslag. Den kontingent som har vært til Landsorganisasjonen har vært basert på høikonjunkturen. Vanskelig da å gå til kontingentforhøielse nu. Forbundene må betale til Landsorganisasjonen enten de har medlemmene i arbeide eller ikke. Landsorganisasjonen tar kontingent for *alle* medlemmer. Jeg mener derfor på tross av alt må Landsorganisasjonen søke å klare sig med den kontingent den har, nemlig 65 øre. Jeg vil stemme for at de 5 øre til Folkets Hus-fond går til Det norske Arbeiderparti av den grunn at fagorganisasjonen har stort behov for arbeiderpressen utover landet. Det er nemlig en kjensgjerning. Men de 5 øre må være tilstrekkelig. Det er mulig at det av den grunn vil ta tid før man får sanert gjelden som man har garantert for partiet, men man får ta tiden til hjelp. Jeg har også inntrykk av at mange bevilgninger må kunne strykes eller nedskjæres betydelig, så Landsorganisasjonens stilling også på den måte kunde styrkes.

Martin Tranmæl: Spørsmålet var i prinsippet avgjort igår efter det gode gamle at *arbeiderpressen er fagorganisasjonens presse*. Spørsmålet gjelder nu hvordan man hensiktsmessigst skal ordne sig. Folkets Hus fond skulde nu klare sig, og det er da grunn til å ta denne kontingent. Det forslag A. E. Gundersen nu har reist er greit, og jeg går ut fra at 5 øre da skulde være nok. Det må bli et økonomiske forhold mellem Landsorganisasjonen og partiet sett ut fra den nytte fagorganisasjonen har av den politiske bevegelse. Jeg tror at når det er tale om kontingentforhøielse, så må man først og fremst tenke på de organisasjoner som stadig er oppe i kampsituasjoner. Det gjelder en rekke forbund. I første rekke transportarbeiderne, jern- og metallarbeiderne. Det har ikke vært reist motstand fra disse organisasjoner når det har gjeldt de fagorganisertes interesser. Det er andre forbund som meget sjelden blir påkalt i sympatistreiker. Er det da ikke riktig at Landsorganisasjonens kontingent blir så høi at man effektivt kan støtte disse forbund. Jeg vil anbefale at man går med på forhøielsen til fellesnevneren: Landsorganisasjonen. Det er fornuftig, et forslag som springer ut av fellesskapets idé. Derfor bør man gå med på denne forhøielse.

A. W. Hultmark foreslo:

«Det er kongressens forutsetning at vedtagelsen av kontingenttil-

leggét på 10 og 5 øre skal gå til ordning av Landsorganisasjonens garantiforpliktelser overfor Arbeiderpartiet.»

Hans Eriksen foreslo:

«Sekretariatet bemyndiges til å svare partiets forpliktelser til Arbeidernes Landsbank hvad de 450 000 kroner angår, hvis partiet selv ikke makter det.»

O. L. Strøm foreslo følgende tillegg til A. E. Gundersens forslag:

«Det er kongressens forutsetning at der ikke ytterligere i kongressperioden skjer bevilgninger eller lån til politiske formål.»

Jens Berg foreslo:

«Paragraf 3 forblir uforandret.

Sekretariatet — eventuelt representantskapet — får bemyndigelse til å bevilge de beløp som de i henhold til de fagorganiserte arbeideres interesser anser nødvendig. Den samlede bevilgning kan dog ikke overstige kr. 50 000 — femti tusen kroner pr. år.

Kongressen forutsetter at anvendelsen av bevilgningene blir å treffe av Landsorganisasjonens sekretariat i samråd med Arbeiderpartiets centralstyre.»

Strek blev satt. — 16 talere var inntøget.

Gunnar Sethil: Det er nu fremkommet så mange benkeforslag at det er ikke godt å komme gjennom alt. Så jeg må holde mig til det opprinnelige. Sekretariatets og Skotøiarbeiderforbundets forslag går ut på en fast kontingent til partiet; bare med den forskjell at sekretariatet går noget videre. Av debatten i går fikk jeg inntrykk av at man var enig i at fagorganisasjonen måtte støtte partiet. Jeg vil anbefale å stemme for sekretariatets forslag. Skal man komme ut av partiets vanskeligheter og vi kan si Landsorganisasjonens, så må man vedta sekretariatets forslag. I vårt forbund blev i Oslo sekretariatets forslag vedtatt.

Chr. Systad: Den opfatning trenger sig mer og mer frem at partiet og dets presse og fagorganisasjonen er et og det samme. Det er de fagorganiserte som har startet arbeiderpressen og som har ydet arbeidskraft og penger til den. Og den er det hjelpemiddel vi har i vår kamp, i vårt forsvar hver eneste dag. Det er D. N. A.s hovedoppgave å forsvare de arbeidere som står på klassekampens grunn. Partiet er ikke noget som driver for sig selv utenom fagorganisasjonen. Det er de fagorganiserte som har reist den politiske arbeiderbevegelse. Den er deres verk. Og de er et med den. Det har vært talt om at vi har arbeiderblader som ikke svarer sig økonomisk. Men skulde vi vente til det vilde det sett sørgelig ut for oss med hensyn til opplysning og agitasjon blandt arbeiderklassen. Jeg forstår den faglige og politiske og arbeiderpressens arbeide som et aktivum som kommer arbeiderne til gode. Man må se på det slik at når det opføres på tapskonto på en side, så er det vinning på andre felter, vinning for den norske arbeiderklasse. Det er en ny linje man nu skal slå inn på. Men alle de organiserte arbeidere som er rullet frem til socialistisk innstilling er enig i dette. Vår plikt er det nu å gjøre de andre oppmerksom på at det er

av den største betydning å støtte D. N. A. Jeg vil om forslagene si at man bør holde sig til den foreliggende innstilling i dagsordenen. En blankobevilgning på $\frac{1}{2}$ million kroner som A. E. Gundersens forslag inneholder, har vi ingen fullmakt til å avgjøre. Anbefalte sekretariatets forslag og at man nedvoterte alle andre forslag. De har ikke medlemmene hatt anledning til å behandle. Men dagsordenen har de behandlet og de forslag som er der kjenner medlemmene til.

Hans Eriksen: Jeg forstod det slik i går da vi talte om garanti-forpliktelsene at i de 450 000 kroner hadde partiet samlet all den gjeld det hadde. Og jeg forstod at kongressens opfatning var den at dette var vanskelig å komme forbi. Men når det er gjort får partiet stille munnen efter matsekken. Jeg tror stillingen er den i landet jeg, at vi ikke styrker organisasjonen ved å gå til denne kontingentforhøielse. Hos oss har det i flere år vært en arbeidsledighet av 40 procent. De øvrige 60 procent har betalt deres kontingent. Vi har til og med måttet innskrenke kontingenten til 1 krone pr. uke. Derav har altså 70 øre gått til Landsorganisasjonen og bare 30 øre til forbundet. En høiere kontingent til Landsorganisasjonen klarer vi ikke uten forhøielse av kontingenten på medlemmene. Jeg har foreslått at Landsorganisasjonen svarer for partiets forpliktelser hittil, hvis partiet ikke selv makter det. Dernæst slutter jeg mig til Skotgårarbeiderforbundets forslag om at de 5 øre går til partiet. Punktum. Så vet man også for fremtiden hvad der går til partiet. Vi blir nok nødsaget til å ta litt hensyn til forholdene som de nu engang er. Og det vilde forundre mig om representantene ute fra landdistriktene gikk med på en kontingentforhøielse. Arbeiderne makter ikke større uttelling er enn det de nu har.

A. E. Gundersen: Det er lenge siden Teigen hadde med medlemmene å gjøre som kasserer, og det er også lenge siden han var kasserer i et forbund. Det blir nemlig de medlemmer som er i arbeide som betaler kontingenten, også for dem som er uten arbeide. Jeg mener med mitt forslag at de 578 000 kroner som Landsorganisasjonen har garantert for, bør den betale efter hvert. Det vil jo medføre at en stor byrde løses for partiet, slik at de ikke trenger så mange penger i årene fremover. Og så tar vi den 5 øre som nu går til Folkets Hus' fond og avsetter til D. N. A.s opplysnings- og agitativs virksomhet. Og hvad selve fondet angår og dets utsikter i fremtiden, så får Teigen en gang i mellem løse en billett og undersøke hvordan stillingen er rundt omkring med hensyn til de Folkets Hus som ikke gjør op sine forpliktelser. Vi bør imidlertid nu gjøre oss ferdig med partigjelden.

Kontingentforslagene oversendes sekretariatet.

Hulvard Olsen: Jeg vil foreslå at debatten nu avbrytes og at samtlige forslag blir oversendt sekretariatet til behandling i middagspausen til utarbeidelse av en innstilling hvorom forhåpentlig kongressen da kunde samle sig mest mulig enstemmig om.

Ved voteringen blev Hulvard Olsens forslag vedtatt med stort flertall.

Samorganisasjonene under debatt.

§ 4.

Haugesunds faglige Samorganisasjon foreslo:

Haugesunds Samorganisasjon inngår til Arbeidernes faglige Landsorganisasjons kongress med henstilling om å ordne med kontingentinnbetalingen på en betryggende måte for samorganisasjonene over det hele land, så ingen foreninger som nekter å betale sin kontingent til Samorganisasjonen, beholder sine rettigheter.

Subsidiært foreslåes følgende lovforandring:

§ 4, punkt 4, første avsnitt, forandres til: Samorganisasjonenes utgifter dekkes av Landsorganisasjonen.

Motivering:

Da det viser sig at en del foreninger bestemt nekter å betale sin kontingent til Samorganisasjonen uten at disse foreninger dermed mister sitt medlemskap i fagorganisasjonen, er dette uholdbart og er egnet til å skape splid og ødelegger solidaritetsfølelsen foreningene sig imellem.

Vi mener derfor at en forandring heri er høist nødvendig.

Såfremt foreningene obligatorisk skal stå tilsluttet Samorganisasjonen må det etableres en ordning som ikke kan medføre oprivende tilstander innen Samorganisasjonen.

Stavanger og Omegns faglige Samorganisasjon foreslo:

§ 4. Punkt 3 flyttes over til § 11, punkt 1 og at punktets setning «når der er tid til det» går ut. Ordet «kan» i punktets siste punktum ombyttes med «skal».

Hydroarbeidernes Forening, avd. 19, N. K. I., foreslo:

På møte i Hydroarbeidernes forening 11 november 1930, besluttes å sende følgende forslag til Landsorganisasjonens kongress.

Prinsipielt: Samorganisasjonene nedlegges og avvikles innen utgangen av 1931.

Subsidiært: Spørsmålet om nedleggelse av Samorganisasjonene, utsendes snarest til foreningene til uravstemning. Hvis ikke 60 pct. av de avgitte stemmer er for bibehold, blir de å nedlegge.

Motivering:

Av de mange grunner for nedleggelse av samorganisasjonene, skal her bare nevnes: Samorganisasjonene er ikke blitt og blir vel heller aldri, om de opprettholdes, det de var tenkt å bli: en avløser av forbundene. De er istedet blitt en unødvendig dobbeltorganisasjon som vi ikke har råd til å opprettholde. Av den samlede fagforeningskontingent går ca. 40 pct. til administrasjon når man legger sammen det som går til administrasjon av foreningene, forbundene, Landsorganisasjonen og samorganisasjonene. Dette er for meget og en forenkling er derfor høist påkrevet. Derved vil kontingenten kunne nedsettes, hvilket vil bevirke øket tilslutning til organisasjonen.

Fra Hellefoss Fagforening.

Ophevelse av beslutningen på siste kongress angående foreningenes tvungne medlemskap i samorganisasjonene.

Motivering:

Den oppbygning samorganisasjonene nu har, passer for byer og større industricentrer. Men for foreninger ute i distriktene blir det en unødige kontingent- og representasjonsutgift, som trykker på foreningenes før så vanskelige stilling. Vår forening finner det mest rettfærdig at foreningene selv får avgjøre om de vil stå tilsluttet samorganisasjonen eller ikke.

Fra Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon.

I lovenes § 5 tilføies: «Eller stedlige styrer».

Fra Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon.

Kongressen velger en komité på 5 medlemmer med representanter fra sekretariatet og samorganisasjonene som får i oppdrag å utarbeide forslag til en omordning av samorganisasjonenes geografiske område. Komiteens innstilling forelegges representantskapet til avgjørelse.

Fra Norsk Kommuneforbund.

Følgende forslag er innkommet til forbundet:

«§§ 4 og 5 i lovene, som er viet samorganisasjonen, utgår; likeledes i § 6 utgår ordet «samorganisasjonenes»».

Fredrikstad kommunale Arbeiderforening.

Hovedstyret som har behandlet saken, fant enstemmig ikke å ville tiltre forslaget.

Fra Kongsvinger typografiske Forening.

Kongsvinger typografiske Forening tillater sig herved å foreslå at lovenes § 4, første ledd, gis følgende ordlyd:

De fagforeninger som er tilsluttet Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og ønsker å slutte sig sammen i faglige samorganisasjoner, har anledning hertil innen grenser som fastsettes nærmere i samråd mellom sekretariatet og de interesserte avdelinger.

Motivering:

Det er vår opfatning at gjennomførelsen av de distriktvise samorganisasjoner er foregått alt for skjematisk. For undertegnede avdelingers vedkommende for eksempel forekommer det helt meningsløst å ha det lokale tilknytningspunkt på Hamar. Mens det er 10 mil til forbundets sete er det 13 mil, men ikke tilsvarende forbindelse til Hamar kommunikasjonsmessig sett. Kongsvinger med opland regnes av alle andre for et eget distrikt i enhver henseende og dette mener vi det også bør bli anledning til for fagforeningene. Spesielt efter at det er

dannet en rekke avdelinger for Norsk Skog- og Landarbeiderforbund i disse bygder, i alt ca. 60. Skal disse etablere et lokalt samarbeide av større omfang kan det under ingen omstendigheter strekke sig over større område enn Kongsvinger opland.

Det ligger i vårt forslag at medlemsskapet i likhet med området for de enkelte samorganisasjoner skal være valgfritt, forsåvidt det ikke i den enkelte avdelings forbund er bestemt noget annet.

Vi vil enn videre gjøre opmerksom på at det er et økonomisk spørsmål for alle disse små foreninger her i distriktet.

Fra Kongsvinger Bygningsarbeiderforening, avdeling 34.

Kongsvinger Bygningsarbeiderforening tillater sig herved å foreslå at lovenes § 4, første ledd, gis følgende ordlyd:

De fagforeninger som er tilsluttet Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og ønsker å slutte sig sammen i faglige samorganisasjoner, har anledning hertil innen grenser som fastsettes nærmere i samråd med sekretariatet og de interesserte avdelinger.

Motivering:

Det er vår opfatning at gjennomførelsen av de distriktvis samorganisasjoner er foregått alt for skjematisk. For undertegnede avdelings vedkommende f. eks. forekommer det helt meningsløst å ha det lokale tilknytningspunkt på Hamar. Mens det er 10 mil til forbundets sæte er det 15 mil, men ikke tilsvarende forbindelse til Hamar kommunikasjonsmessig sett. Kongsvinger med opland regnes av alle andre for et eget distrikt i enhver henseende, og dette mener vi det også bør bli anledning til for fagforeningene. Spesielt etter at det er dannet en rekke avdelinger av Norsk Skog- og Landarbeiderforbund i disse bygder, i alt ca. 60. Skal disse etablere et lokalt samarbeide av større omfang kan det under ingen omstendigheter strekke sig over større område enn Kongsvinger opland.

Det ligger i vårt forslag at medlemsskapet i likhet med området for de enkelte samorganisasjoner skal være valgfritt, forsåvidt det ikke i den enkelte avdelings forbund er bestemt noget annet. Vi vil enn videre gjøre opmerksom på at det er et økonomisk spørsmål for alle disse små foreninger her i distriktet.

Fra Fiskumfoss Jernbanearbeiderforening.

Det gis samtlige Statens anleggsforeninger, under et og samme overingeniørdistrikt, anledning til å danne sine egne samorganisasjoner.

Fra Norsk Jernbaneforbund.

Nærværende forbund tillater sig herved å foreslå følgende forandring av A. F. L.s lover, § 4, punkt 1:

Mellem ordene «skal» og «sluttes» på annen linje ovenfra tilføies følgende: «forsåvidt sekretariatet ikke anderledes bestemmer».

Fra *Torp Fagforening, N. P. F.*

Avd. 2, Torp Fagforening, foreslår ad Landsorganisasjonens lover § 4: Faglige samorganisasjoner, punkt 1:

Ordet *skal* i 2. linje forandres til *bør*, således at punkt 1 får følgende ordlyd:

Alle fagforeninger som tilhører Landsorganisasjonen *bør* slutte sig sammen i faglige samorganisasjoner o. s. v.

Motivering:

Vi mener det *bør* gis avdelingene anledning til å stå fritt med hensyn til det tvungne medlemsskap i samorganisasjonene, da det for mange utenbys og avsidesliggende avdelinger ingen eller liten interesse er i å stå tilsluttet disse.

Fra *avd. 101, Leiret og Omegn Skog- og Landarbeiderforening.*

Lovene for Arbeidernes faglige Landsorganisasjon § 4 får et nytt punkt som skal lyde: Undtatt fra disse bestemmelser er avdelinger av Norsk Skog- og Landarbeiderforbund.

Motivering:

Da det har vist sig at vi må ha våre bygdeorganisasjoner, og at disse er i stand til å føre et bedre arbeide for både det økonomiske og agitatoriske og i det hele tatt er meget mere effektive for skogsarbeiderne enn samorganisasjonene, anser vi at samorganisasjonene er overflødige for oss, og da vårt arbeide er sesongarbeide og våre lønninger er alt for knappe til å betale kontingent både til forbund, samorganisasjon og bygdeorganisasjon, vil vi holde på at den tvungne innmeldelse i samorganisasjonen blir ophevet for Norsk Skog- og Landarbeiderforbunds avdelinger.

Fra *Hernes Skog- og Landarbeiderforening.*

Vi henstiller til fagkongressen at de bestemmelser i loven om at alle medlemmer som står tilsluttet Landsorganisasjonen er obligatorisk bundet til samorganisasjonen utgår for skog- og landarbeidere.

Vi begrunner dette forslag med, at våre bygdeorganisasjoner som er det nødvendige og det mest naturlige bindeledd organisatorisk, overflødiggjør medlemsskapet i samorganisasjonen.

Fra *Norsk Høveleriarbeiderforbund.*

Ad § 4. Denne paragraf forandres således at samorganisasjonene bygges på frivillig medlemsskap.

Motivering:

Når vi tillater oss å fremsette dette forslag, så er det fordi flere av forbundets avdelinger på tross av pålegg fra forbundet, står utenfor Samorganisasjonen, og begrunner dette med at de ingen fordel har av Samorganisasjonen. En tilslutning til denne vil derimot hemme tilslutningen til foreningen, da arbeiderne ikke makter å betale høiere kontingent.

Av den grunn kommer fagforeningene i motsetningsforhold til Landsorganisasjonens lover, et motsetningsforhold som de beklager og absolutt ønsker å komme bort ifra.

Fra Buskerud Papirarbeiderforening.

Buskerud Papirarbeiderforening vil for den ærede kongress foreslå: *At § 4 og 5 utgår av loven.*

Videre må vi foreslå:

Landsorganisasjonen oppretter organisasjonsdomstol med juridisk administrator. Og hver av partene får hver sin sakfører eller advokat til å vareta sine interesser.

Domstolen behandler tvistigheter som oppstår mellom et forbund og en avdeling, likeledes en eller flere arbeider i tvistforhold til sin avdelingsledelse.

Landsorganisasjonen og vedkommende forbund hvor saken henhører under, bærer hver sin halvpart av omkostningene.

Begrunnelse:

Tvistigheter som oppstår innen organisasjonene, vil ikke på vanlige møter ha betryggelse for et rettferdig resultat.

Da det kommer an på debattantenes dyktighet, likesom medlemmene for en stor del vil stemme etter sin partitro, likesom de på forhånd er sympatisk eller antipatisk innstilt til partshaverne, vil influere på deres dom.

§ 4.

Fra sekretariatet forelå følgende innstilling:

Under henvisning til den utførlige debatt på siste fagkongress om samorganisasjonene, og de avgjørelser som da fant sted, vil sekretariatet foreslå:

§ 4 opprettholdes uforandret.

Ivar Ertresvaag foreslo:

Arbeiderne har selv i kamp med de reformistiske fagforeningsledere bygget op de lokale faglige samorganisasjoner for å skape et fellesorgan lokalt til fremme av sine interesser på et revolusjonært klassegrunnlag.

Efter fagkongressens beslutning 1923 om å utvide de lokale samorganisasjoner til faglige distriktsorganisasjoner har disse utviklet sig til ekspedisjonsbyråer for de reformistiske fagforeningsledere der utnytter distriktsorganisasjonene i kamp mot de revolusjonære arbeidere.

Erfaringene har vist at den nuværende organisasjonsform har lettet den faglige ledelse i å frata arbeiderne retten til selv å bestemme over distriktsorganisasjonenes arbeide og kamp.

Ut fra dette beslutter kongressen:

De upraktiske distriktsorganisasjoner opheves. Det opprettes lokale

samorganisasjoner. Samorganisasjonene utbygges således at arbeiderne får sin fulle selvbestemmelsesrett over de beslutninger som fattes.

Samorganisasjonen inndeles i by, industricentrer og bygdevis, således at medlemmene innen Samorganisasjonens område kan delta i medlemsmøtene.

Gunnar Sethil: Her foreligger en hel rekke forslag som går igjen fra tidligere kongresser om å opheve det obligatoriske medlemsskap i Samorganisasjonen og videre forslag om å utvide deres virkeområde. I 1923 blev en komités forslag vedtatt om at det skulde være status quo og det har vel også de innrettet sig efter som har vært imot Samorganisasjonene. Jeg synes derfor at det er riktig at de som er tilhengere av Samorganisasjonsideen undlot å fremkomme med forslag til forandringer. Det foreligger også et forslag fra Fredrikshald Kommunearbeiderforening om ophevelse av Samorganisasjonen eller i hvert fall ophevelse av bestemmelsen om obligatorisk medlemsskap. Dette forslag har vært behandlet i vårt forbundsstyre og er forkastet. Forslaget blir heller ikke optatt her.

Hans Eriksen: Fra vårt forbund er der innsendt forslag om at Samorganisasjonene bygges på frivillig medlemsskap. Når vi har gjort det kommer det av som det også står i motiveringen, at mange av våre medlemmer har undlatt å slutte sig til Samorganisasjonen av økonomiske grunner. Fra forbundsstyrets side er det gjort alt mulig for å få medlemmene til å respektere kongressens tidligere beslutninger. Men hvad skal man gjøre med disse? Skal man ekskludere disse avdelinger? Jeg har forstått det sådan at sekretariatet har vært imot å ta dette drastiske skritt, men at man skulde se forholdene litt an. Derfor har vi ment at det ville være riktig å få inn denne bestemmelse. Jeg er fullstendig klar over at Samorganisasjonene på forskjellige steder i vårt land utfører et meget godt arbeide, men jeg er også klar over at vi har steder hvor de ikke er nødvendige. Jeg vil peke på f. eks. Oslo. Er det virkelig nødvendig å ha denne kostbare institusjon her i byen? Jeg tror ikke at medlemmer av våre avdelinger her i byen har gått forbi vårt forbunds dør og henvendt sig til Mørk i Samorganisasjonen istedet. Oslo Samorganisasjon er aldeles overflødig. Oplysnings- og agitasjonsarbeide her i byen må kunne drives uten et slikt ekstra kontor. Jeg har hatt anledning til å følge organisasjonsarbeidet i nokså mange år og har derfor kjennskap til disse ting. Det vilde fra vårt forbundsstyres side ikke være fremmet noget forslag i denne sak hvis ikke det var kommet fra avdelingene. Og vårt hovedstyre var helt enig i å oversende dette forslag til kongressen. Vi vil ha loven slik at den kan bli respektert av alle. Jeg vil henstille at man lar det bli frivillig medlemsskap, og disse organisasjoner blir nok levedyktige da også, hvis de har livets rett.

Elias Volan: Jeg vil anmode alle forslagsstillere om å trekke sine forslag tilbake. Jeg tror ikke at det vil gavne å foreta en forandring hverken i den ene eller annen retning ut fra de forhold som nu er til stede. Det er ikke riktig hvad det sies om Oslo faglige Samorganisasjon. Det kan til en viss grad sies om ledelsen av konflikter, men vi kjenner til det store agitasjonsarbeide som her har vært utført, og

nettop ved Samorganisasjonen. Den har skaffet tusener av nye medlemmer og det skulde vel også være en meget viktig oppgave. Det lar sig heller ikke gjennomføre i praksis en slik stivbent ordning som Stavanger foreslår. Jeg tror mange samorganisasjoner ute i landet også har utført et godt arbeide ved ledelse av lokale konflikter. Vi skal dertil være opmerksom på de nye grupper av arbeidere som nu finner veien til organisasjonen, skogs- og landarbeiderne. De må ha støtte og råd av de lokale samorganisasjoner, og de kommer til å anvende den mer enn de mer centraliserte fagforbunds medlemmer. Jeg mener at det utvalg som skal nedsettes under dagsordenens punkt 7 også får til behandling alle de forslag som foreligger med hensyn til Samorganisasjonene, deres stilling, indre forhold og grensetvister. Det bør derfor ikke skje nogen forandring på denne kongress, men saken tas op på neste kongress når disse ting er nærmere utredet.

Nils Apalnes: Dette spørsmål går stadig igjen. Fra den ene kongress til den annen, og spørsmålet kommer vel til å gå igjen så lenge som man har disse samorganisasjoner. Det foreligger mange forslag bl. a. om å sende det til uravstemning, og det skulde vel være det fornuftigste av samtlige forslag. Når selv de som skulde ha mest nytte av samorganisasjonene, nemlig skog- og landarbeiderne, ber sig fritatt for å stå i de, så er det forbausende. Samorganisasjonene blev lurt inn på oss. Det er store foreninger som helt ut nekter å slutte sig til disse organisasjoner og andre store avdelinger som står der men ikke betaler nogen kontingent. Og det gjør de vel, fordi de mener at denne organisasjon er overflødig. I Skiens-distriktet blev det utført et intenst arbeide for å få de avdelinger som stod utenfor, inn i samorganisasjonen. Det var for å knekke kommunistene, men det er ikke nødvendig å avstedkomme et så iherdig arbeide for å gjøre det. Kommunistene knekker sig selv. Flere av samorganisasjonene gjør ikke den nytte man skulde ha av dem efter utgiftene. La oss derfor komme vekk fra det som er unødvendig i vår organisasjonsbygning. La oss heller få større understøttelse. Rundt regnet går nu 40 pct. til samorganisasjonen. Og her på kongressen sitter 55 representanter fra disse organisasjoner. Det er en dobbeltrepresentasjon som det ikke er noget behov for. Det hadde vært fullstendig nok med den forbundsvise representasjon. De koster altså mange penger også her på kongressen.

Ordstyreren foreslo strek med de inntegnede talere.

Justin Rødaas henstillet til representantene å stemme mot dette forslag. — Strek blev nedvotert.

Lars Bakken: Årsaken til at det er kommet så mange forslag her på kongressen er et resultat av behandlingen på kongressen i 1923. Den fikk nemlig ødelagt samorganisasjonen, fordi den fikk igjennem at man skulde ha distriktsorganisasjoner også. Jeg tror at hvis man holder sig til det forslag som er fremsatt av Ertresvåg om opprettelse av samorganisasjoner for mindre distrikter, så vilde interessen melde sig. Da kunde man gjerne vedta frivillig medlemsskap, for medlemmene vilde nok da ha interessen av å delta i dette lokale arbeide. I Namdalen har vi et så stort distrikt at det er helt umulig å få et medlemsmøte innkalt, og på den måte har jo ikke medlemmene nogen selvbestemmelses-

rett. Ja også innkallelse av representantskapsmøte er vanskelig i et slikt distrikt.

Lars Evensen — ikke til stede, da han skulde ha ordet.

Ole Nerland: Jeg har sagt til Hans Eriksen at jeg nu vilde kle av ham litt her efter de uttalelser som han er kommet med. Jeg husker ifjor hvordan det var med Rena Fagforening. Det første medlemmene gjorde der, det var å henvende sig til distriktsorganisasjonen. De vilde ikke ha dig derop, Eriksen, de var misfornøiet med dig. Og vi tok oss også av affæren og opnådde resultater. Vi er jo også bedre kjent med forholdene på stedet enn ledelsen som sitter her i byen. Jeg vil henstille til dig, Eriksen, å være forsiktig nu, ellers så må jeg forlange ordet en gang til. (Munterhet.)

Karl Tømmeraas: Det er merkelig å høre at forbundsledelsen ikke bryr sig om samorganisasjonen som jo er med og bygger bro mellem arbeiderne på stedet, hvilken organisasjon de enn tilhører. Med hensyn til distriktsorganisasjonens arbeide, så vil jeg bare få lov til å referere et par ting fra den beretning som foreligger i korrektur fra vår distriktsorganisasjon. Den viser at medlemstallet er øket med 900 medlemmer. 12 nye foreninger er tilkommet, og det er ført selvstendige forhandlinger med forbundene i 47 tilfelle. Det var ikke Ødegaard i Skog- og Landarbeiderforbundet som talte her idag i denne sak, men journalisten og skribenten. Hvordan skulde skog- og landarbeiderne med sin administrasjon kunne klart sig uten samorganisasjonens hjelp? Det var en rent teoretisk opfatning Ødegaard gjorde gjeldende, i praksis og i det daglige liv er det nok anderledes. Det rører liten klassefølelse bare å se på forholdene på et enkelt sted slik som Hydro gjør, hvor man jo er samlet en tusen mann på et sted. Der kan jo forholdene være noget egenartet. Men man må se på alle de andre steder rundt omkring i vårt vidtstrakte land, hvor foreningene er små og forholdene i det hele dårlige for organisasjonen.

Møtet hevet.

Eftermiddagsmøtet tirsdag 17 februar.

Ordstyrer: *Oscar Torp*.

Protokollen fra formiddagsmøtet referertes, og *Th. Hanæs* forlangte ordet: Det står i protokollen at et forslag fra Ertresvaag var utlagt til representantene. Det er ikke riktig for jeg har ikke sett noget her på plassen.

Sekretæren leser så op Ertresvaags forslag fra protokollen og dermed blev protokollen vedtatt uten ytterligere bemerkninger.

Debatten om § 4, Samorganisasjonene, fortsetter.

Erling Kiil: Det er så at i de senere år har hver kongress behandlet samorganisasjonene og det er da spesielt § 4 det har gjeldt. Når mitt forbund — Jernbaneforbundet — også har stillet forslag i denne sak så er det ut fra et særegent forhold at vi kan ha medlemmer i

samme forening, men tilhørende forskjellige samorganisasjoner, for de er nemlig spredt utover på store distrikter. Vi har derfor ment at det vilde være riktig at sekretariatet for eftertiden fikk se på hvert enkelt tilfelle. Det er nemlig spesielle forhold til stede innen vårt forbund som man må vie oppmerksomhet.

Adolf Olsen: Det er jo så i et nogenlunde velordnet hus at man har en vaskefille og at man også har en spesiell plass til den. Hos oss ser det ut til at det er samorganisasjonen som skal være vaskefillen. Når Hans Eriksen taler imot her, så er det ikke for å ha denne vaskefillen på en bestemt plass, på en spiker eller i en krok. Nei da. Han vil sparke den helt ut av huset. Det er ingen pardon der. Men det er ingen som kan få innbildt oss her at samorganisasjonene er kommet sådan ganske av sig selv. Det har vært et krav fra medlemmene. Så har man falanksen av Landsorganisasjonens 1 700 avdelinger, hvorav bare noen få vil ha samorganisasjonen ophevet. Tror man at de mange avdelinger rundt i landet vilde ha opprettholdt disse organisasjoner, hvis man ikke hadde hatt noen nytte av dem. Å nei, man ofrer ikke tid og penger på unødige ting heller. Vi har hos oss samtlige avdelinger med oss, på en undtagelse nær. Hydroarbeidernes Forenings forslag er ganske merkelig, men resonnementet er forståelig. Hvis man i Rogaland hadde 2 000 arbeidere samlet på et sted og i en avdeling, så vilde jo forholdet være oversiktlig og greit, men vi har 70 til 72 avdelinger hvorpå medlemmene er spredt. Hvis det var så på Hydro så vilde nok også arbeiderne der se anderledes på det. For Sauda kan man også si at de ikke egentlig behøver en lokal samorganisasjon eller distriktsorganisasjon, men det har aldri falt de arbeidere inn ikke å være med å støtte de små avdelinger. Det er der samorganisasjonen har sin oppgave, og ut fra dette syn må man legge målestokken når man taler om denne sak.

Lars Evensen: Av de forslag som er fremsatt, kan de fleste klassifiseres i 3 grupper. Første gruppe — hel avvikling av samorganisasjonene. Annen gruppe — frivillig medlemsskap, og endelig har vi under gruppe 3 forslag om rent praktiske forandringer, om grupperinger og grensedannelser. Den almindelige opfatning ute i landet er mer og mer den at disse organisasjoner er nødvendige. Forslaget om frivillig medlemsskap vil bety en stor svekkelse av samorganisasjonene. Det vil føre til at mange foreninger og da kanskje særlig store foreninger går ut. Altså en alvorlig svekkelse. Denne kongress bør knesette hvad der tidligere er vedtatt og heller styrke dette apparat. Men det må også være i samorganisasjonenes oppgave å være på post. Klarer de den oppgave å samle arbeiderne på stedet, og evner de å lede lokale konflikter, så vil det heller ikke være mer diskusjon om disse organisasjoner. Flere samorganisasjoner tar imidlertid sin oppgave svært lett, ofte er det vanskelig å få svar. Og vi har også eksempler på samorganisasjoner som har vært med på å stifte avdelinger, men siden har de ikke ofret dem en tanke. Det er jo ganske forkjert. De skulde nettop påse hvordan arbeidet gikk i disse nystiftede foreninger, følge deres arbeide fremover. Vi må også være oppmerksom på at streikesituasjonene nu arter sig anderledes enn tidligere. Her har denne organisasjon en oppgave,

nemlig å sammenslutte arbeiderne om de fremtidige konflikter. Det er kommet forslag om forandringer i grensene for enkelte av disse organisasjoner og det kan være riktig og berettiget. Der tror jeg at det organisasjonsutvalg som skal nedsettes, må få inndelt det etter mer praktiske linjer. Og når det gjelder selve bevilgningene til samorganisasjonene, så har det vært hevdet at de ikke har øvet den nytte i forhold til bevilgningene. Der må det nye sekretariat avpasse forholdene etter organisasjonsforholdene på de forskjellige steder. I Oslo er det ikke så stort behov for bevilgninger som f. eks. i Nord-Møre. Midlene må bevilges til de lokale organisasjoner, hvor organisasjonsprocenten er lav.

Wm. Lund-Olsen: Samorganisasjonstanken og dens utvikling er sprunget frem fra arbeidernes vilje til å samle sig lokalt uansett faginteresser. Og ut fra denne viljesytring fra medlemmene må man stemme ned alle forslag om å avskaffe disse organisasjoner, også når det gjelder forslaget om frivillig medlemsskap. Forslagene her i dagsordenen viser en sørgelig utvikling omkring denne sak, idet man vil ødelegge deres betydning. Men jeg vil henstille til at man ser bort fra alle forslag og stemmer for Ertresvaags forslag.

Olaf Abrahamsen foreslo:

De fagforeninger som ikke etterkommer fagkongressens beslutning og Landsorganisasjonens lover om at de *skal* slutte sig sammen i samorganisasjoner i de distrikter som sekretariatet har bestemt, kan ikke fortsatt beholde sitt medlemsskap i forbund og Landsorganisasjon.

Kristian Rothaug foreslo:

Spørsmålet om overgang til frivillig medlemsskap i samorganisasjonene utsendes snarest mulig til uravstemning i foreningene.

Hvis minst 55 pct. av de avgivne stemmer er for overgang til frivillig medlemsskap, blir forandringen å gjennomføre fra 1 januar 1932.

Strek blev nu satt mot 2 stemmer.

Ordstyreren foreslo inntil 5 min. taletid.

Forslaget falt.

O. L. Strøm: Dette spørsmål har i mange år optatt en betraktelig tid i våre drøftelser. Og før 1923 var endog diskusjonen livligere enn siden etter. I 1923 nådde debatten sin klimaks, derved at samorganisasjonen skulde ha alt. Men det endte dog med et kompromiss, som gikk ut på en dualisme mellom forbund og samorganisasjonen. Det har vært sagt at de har gjort nytte. Nogen har det vel også, men mange har ikke vært til større nytte. Etter 1923 er forholdet blitt det at de som er imot disse organisasjoner, har hatt initiativet. Det er medlemmene som er blitt motstandere av disse. Og i mitt forbund f. eks. har man ikke meget tilovers for samorganisasjonen. Den passer ikke for oss. Og nu hører vi også fra andre store forbund at den ikke passer. Her på kongressen får man vel ingen forandring igjennem, og vel heller ikke på neste kongress. Men man bør få en alvorlig gjennomgåelse og behandling av denne sak, så man nu kan få bragt for dagen de meniges vilje og opfatning i dette spørsmål. Her sitter nogen og femti mann som forsvarer disse organisasjoner, fordi de er personlig interessert i deres

fortsatte væren. Personlig akter jeg å stemme for Rjukans forslag, men hvis intet av disse blir vedtatt, vil jeg foreslå følgende:

«De for kongressen foreliggende forslag om samorganisasjonene oversendes den i punkt 7 foreslåtte organisasjonskomité.»

C. Strøm: Man må være opmerksom på at de samorganisasjoner som er idag, ikke er de som fagopposisjonen i sin tid mente og arbeidet for. Det var bare overgangsorganisasjoner de skulde være. Både industriforbundsformen og de lokale samorganisasjoner er ikke blitt gjennomført sådan som man oprinnelig vilde ha dem i sin tid. De må utvikles videre, det er ganske naturlig. Og det er disse organisasjoners egen feil at de ikke har krevet å bli hvad de engang var bestemt og tenkt å være.

Edvard Blom frafalt.

Arthur J. Berby: Forslaget fra Hydroarbeiderne blir noget misforstått her. Det er for øvrig Notoddens, og av de to tusen arbeidere ved Hydroanleggene representerer disse ti procent derav. Jeg tror heller ikke at de får støtte for sitt forslag av de øvrige mange Hydroarbeidere. Det er vel dristig å ville opheve samorganisasjonene, særlig når man ikke fremkommer med nogen opplysninger om hvad man vil plassere i deres sted. Det er klart at de store foreninger som har de nødvendige organisasjonskrefter innen sin midte, ikke har noget egentlig behov for samorganisasjonen, men det er alle de små avdelinger og så alle de nye grupper av arbeidere som fremdeles er utenfor, som vil ha både fordelene og nytten av disse institusjoner. Og her har de store avdelinger interesser også. Selv om man da sier at det er kostbart, så er denne utgift nødvendig. Jeg vil så innstendig jeg kan advare mot å forandre det til frivillig medlemsskap og jeg har også imot at man ophever disse organisasjoner.

Kr. Rothaug: Vi som deltok på kongressene i 1925 og 1927 vi vil erindre at debatten gikk adskillig høiere da enn nu. Vi hører at jernbanearbeiderne og anleggsarbeiderne krever sine egne samorganisasjoner, og nu hører vi at skog- og landarbeiderne vil stå utenfor. Men når vi vil at bestemmelsesretten skal være hos medlemmene, kunde vi ikke da utsende denne sak til uravstemning og på den måte spare neste kongress for en masse tid. Det er derfor jeg har stillet mitt forslag. Jeg vil at medlemmene nu endelig en gang skal få behandle denne sak på bredest mulig grunnlag, og at man så gjennomfører en forandring hvis 55 procent er enige derom.

Hans Eriksen: De representanter som møter fra vårt forbund er enige om å trekke vårt forslag tilbake og gå over til at saken sendes til uravstemning.

Sigurd Bunæs: Der hvor arbeiderne er enige om betydningen og nødvendigheten av disse samorganisasjoner, bør de opprettholdes, sier Eriksen, men ved frivillig medlemsskap. Men hvad vilde bli resultatet av en slik organisasjonsvirksomhet. De små avdelinger med den minste økonomi vilde alene få å kjempe med dette. Det er da vel ikke riktig organisasjonspraksis. Jeg vil si at for vårt forbunds vedkommende, Eriksen, er det meget nødvendig å ha disse organisasjoner.

Johan Ødegaard: Tømmeraas sa idag om mig, at når man har en

teoretisk mening om samorganisasjonen og er journalist og skribent, så har man ikke nogen anledning til egentlig å ha nogen mening. Ja, en slik tendens er det nettop som setter samorganisasjonen i slikt dårlig lys. De skal ikke være et lokalt samlingssted for opsamling av misnøie mot fagorganisasjonens folk. Det vil vi ikke ha noget av. Fra oss foreligger ikke noget forslag til forandringer. Det foreligger riktignok to forslag fra to avdelinger som tilhører oss, men hovedstyret anbefaler dem ikke. Hvad vi anbefaler er sakens utredning og omsendelse til avdelingene til behandling. Samorganisasjonene må gjøres mer mobile, mente vi, men det har nok nogen av disse representanter tatt sig meget nær. Men mener man ikke at man vil være mobil da? Skulde ikke det nettop være opgaven. De har så mange almene og kulturelle opgaver å skjøtte om, som Lars Evensen for øvrig så utmerket tolket. Det er intet av det vi idag er optatt med som er så nødvendig å utvikle som det lokale samarbeide.

Johs. Hulthin: Jeg vet ikke om jeg husker historien. Tar jeg feil så får dere undskylde mig. Men så vidt jeg erindrer var det fagopposisjonen av 1911 som forfektet opprettelsen av disse samorganisasjoner. Landsorganisasjonen skulde opheves, forbundsledelsen skulde også pulveriseres. Det gjaldt jo også Tranmæl den gang, da han stod på den side. Kanskje tar jeg feil der også, man kan jo gjøre en skjelm urett. Men samorganisasjonene skulde jo lette Landsorganisasjonens arbeidsområde, og det står jo også i lovene at deres formål er ved «et virksomt og planmessig samarbeide å verne og fremme arbeidernes faglige, økonomiske og sociale interesser; søke opprettet fagforeninger hvor det lar sig gjøre, bistå ved konflikter, lede det stedlige agitasjons- og oplysningsarbeide og i det hele tatt å oparbeide organisasjonen i størst mulig utstrekning.» De skulde «lede» faglige konflikter, men det er klart at å overlate dette i byer som Trondheim, Oslo og Bergen har ført til uvilje mot disse organisasjoner. Jeg har tidligere vært mot disse institusjoner, og uenig i deres arbeidsoppgaver. Nu er jo Tranmæl gått helt over, og nu er det jo han og Torp som skal lede den faglige utvikling her i landet. Derfor kan jeg ikke være med på å opheve samorganisasjonen, så lenge det skal avgjøres efter en partipolitisk linje. Jeg kan heller ikke forstå nødvendigheten av å ha denne organisasjon i Oslo, hvor man har Landsorganisasjonen, forbundene, de stedlige styrever og endelig avdelingene. De krefter man har i samorganisasjonen i Oslo måtte kunne anvendes på en bedre og adskillig nyttigere måte. Jeg er enig i det forslag som er fremsatt av Strøm, om at det skal utsendes til avdelingene til uravstemning. Hvis ikke situasjonen hadde ligget an som nu, med de voteringer vi tok igår, vilde jeg anbefalt frivillig medlemskap.

Nils Norheim: De som representerer Centralforeningen for Boktrykkere og Norsk kjemisk Industriarbeiderforbund bør stille sig lojale overfor det arbeide samorganisasjonene har utført. Det skulde være et rimelig forlangende. Det økede medlemstall i Landsorganisasjonen i de senere år har distriktsorganisasjonene en stor andel av, hvordan man nu enn vil forsøke å prosedere her. Vi har ikke klint oss inn på nogen. Og så kommer det vesentlige at hver avdeling har sitt begren-

sede område, utover det kommer de ikke. Her kan samorganisasjonen bringe fellesskapet til veie, og den har ansvaret for de nye grupper av arbeidere som står på terskelen til organisasjonen. Det må bli klart for alle, også for sekretariatet, at disse organisasjoner må få utvikle sig som nødvendig, for den livets rett som de rettelig tilkommer.

Alb. Karlsen: Som det nu er bør vel formen forandres noget, både hvad grensene for disse organisasjoner angår, og ellers deres almindelige arbeidsoppgaver. Jeg synes imidlertid at alle disse forslag burde oversendes det organisasjonsutvalg som kongressen senere i dagsordenen skal nedsette, og at man så får en inngående behandling der av spørsmålene, og så endelig sender saken til medlemmene til uravstemning.

Kristian Hansen: Det er en misforståelse at alle Hydros arbeidere er med på dette forslag. Vi har riktignok ingen nytte av samorganisasjonen, men når vi vil opprettholde Øst-Telemark Samorganisasjon er det av hensyn til de andre og mindre avdelinger, bl. a. skog- og landarbeiderforeningene. Etter Ødegaards uttalelser kunde det være fristende å opta sitt standpunkt til revisjon. Når vi som også er med og betaler store utgifter uten å ha nogen direkte nytte av det, så er det jo merkelig å høre at det ikke skal ha nogen betydning for de mindre foreninger og for nye grupper av arbeidere som skog- og landarbeiderne. Jeg synes det er eiendommelig at man ikke her kan se utenom sitt eget begrensede forbunds område. Skulde vi som de fleste av forbundsformennene se like snevert på det, så vilde det ikke stå rart til med oss.

Konrad Karlsen: De forslag som foreligger til svekkelse av samorganisasjonen har ingen interesse. Det er vel efterslett av den motstand som vi har hatt i flere år mot disse organisasjoner. I vår distriktsorganisasjon har vi fått over 3 000 nye medlemmer og derav har vi fått over halvparten. I vår samorganisasjon er vi enige om å bibeholde de nuværende lover, men vi støtter forslaget om et organisasjonsutvalg og vi går ut fra at samorganisasjonene også blir representert der når denne organisasjon behandles. Vi har også vært inne på Oslos forslag om det geografiske område for disse organisasjoner. Hedmark har en altfor tungvint organisasjon, og slik er det kanskje andre steder. Vi kan derfor være enig i at oppgaven må være å skape mere mobile samorganisasjoner. Men vi kan ikke forstå den kritikk som kommer fra Ødegaard. For nettopp hans forbund har jo hatt den aller største nytte av samorganisasjonen. Nyss før jeg reiste inn her til kongressen hadde jeg en vanskelig oppgave å løse, nemlig en konflikt som skyldtes Ødegaards mindre mobilitet. Men etter at det er byttet ledelse i Skog- og Landarbeiderforbundet, kan man vel forhåpentlig gå ut fra at mobiliteten også er blitt større der. (Munterhet.)

Olaf Abrahamsen: Det arbeide samorganisasjonene utfører er av stor betydning for fagorganisasjonen. De letter også Landsorganisasjonen for meget arbeide. Mitt forslag tar sikte på at *alle* avdelinger i Landsorganisasjonen skal slutte sig sammen i distriktvise samorganisasjoner. Går ikke an at dette henger i luften lenger, at nogen ganske enkelt kan undlate å stå i samorganisasjonene. Vi må komme til mer fasthet i vår organisasjon. Og dette fellesskap har nettopp sin betyd-

ning for de svake og små avdelinger. Det var vel disse som de store eller større avdelinger skulde hjelpe. Det kommer heller ikke forslag fra de små avdelinger om oppløsning av disse samorganisasjoner. Forbundene må nu si fra at alle deres avdelinger må være med. Det blir ellers ikke mulig å konsolidere samarbeidet. Jeg kan forvise kongressen om at ingen avdelinger går ut ved mitt forslag. Vi har bare vært for ettergivende.

Ole Nerland: Jeg understreker fullt ut hvad siste taler sa. Samorganisasjonene er opprettet for å lette Landsorganisasjonen med hensyn til agitasjons- og opplysningsvirksomheten. Har dere ikke hatt nytte av disse samorganisasjoner, så stemmer dere imot. For mitt forbunds vedkommende kan gjerne disse samorganisasjoner opheves. Men de er opprettet for å skape klassesamfølelse blandt arbeiderne. I Møre har vi løst 7 konflikter individuelt uten Landsorganisasjons og forbunds medvirkning.

Votering: Dirigenten foreslo at Oslo og Omegns faglige Samorganisasjons forslag om en organisasjonskomité til å behandle en omordning av samorganisasjonenes geografiske område — uttsatt til behandling under dagsordenens punkt 7. — Dette forslag blev vedtatt mot 1 stemme.

Ordstyreren foreslo: Det voteres først over sekretariatets innstilling.

Johs. Hulthin foreslo votering først over O. L. Strøms forslag. —

Ved voteringen blev ordstyrerens fremgangsmåte vedtatt med stort flertall.

Og *sekretariatets* innstilling blev så endelig vedtatt med flertall. De øvrige forslag bortfalt dermed.

Ordstyreren: Efter anmodning vil jeg herfra henstille til representantene for Papirarbeiderforbundet, Skog- og Landarbeiderforbundet, Høvleriarbeiderforbundet og Transportarbeiderforbundet å bli igjen her i lokalet i kveld for en felleskonferanse.

De arbeidsløse anmelder en deputasjon.

Ordstyreren: Det er innløpet følgende skrivelse til kongressen:

Til Arbeidernes faglige Landsorganisasjons kongress.

På distriktskonferanse av arbeidsløses foreninger i Oslo og Akershus søndag 15 februar 1931 besluttedes å anmode fagkongressen om å motta en deputasjon for de arbeidsløses organisasjoner. Deputasjonen består av. Hanna Bergstrøm, Gunnar Nilsson, Kaleb Eriksen, Sverre Ekblad, Marinius Arnesen, Emma Eidsvold og Sverre Nilsen.

Ordstyreren foreslo: Deputasjonen mottas av dirigentene imorgen middag, hvorefter kongressen får beskjed om de spørsmål deputasjonen har å forelegge.

Ivar Ertresvaag foreslo at deputasjonen blev mottatt av kongressen klokken 10 formiddag neste dag.

Votering: Ved voteringen blev dirigentens forslag vedtatt, dog således at kun de fagorganiserte av denne deputasjon skulde mottas av dirigentene.

Kontingenten fastsettes.

§ 3.

Man gikk derefter tilbake til lovenes § 3, den i formiddagsmøtet utsatte sak om forhøielse av kontingenten og en fast støtte til Det norske Arbeiderpartis opplysningsvirksomhet.

Første taler var Landsorganisasjonens formann, *Halvard Olsen*: Jeg har hatt anledning til å møte på de forskjellige forbunds landsmøter og jeg har derved hatt leilighet til å høre hvad man der har talt om når det gjelder kontingentspørsmålet. Det har vært et almindelig krav om nedsettelse av kontingenten og det har også ofte skjedd. Men selv om det har skjedd, har man ikke sett at medlemmene har villet gi avkall på noget av de rettigheter kontingenten skulde dekke. Her må de fagorganiserte være opmerksom på at når det gjelder forsikring, streikeunderstøttelse etc., så må det bæres oppe av en tilsvarende kontingent. Det er to veier å gå — nedskjære rettighetene som forbundenes medlemmer har, eller så bestemme en kontingent som kan forsvare de rettigheter man har. Kontingenten til Landsorganisasjonen er lav — 70 øre for heltbetalende og 35 øre for halvtbetalende. Det er ikke 20 øre pr. uke. De aller fleste fagforeninger har en større kontingent til sin administrasjonskasse alene enn man har til Landsorganisasjonen, som skulde være hovednevneren. Jeg kan for å nevne et bilde konstatere at i perioden 1920—1928 har Landsorganisasjonen betalt til forbundene mellom 9—10 millioner kroner i streikeunderstøttelse, fordelt pr. år gjennomsnittlig 1 200 000 kroner. Samtidig kan jeg opplyse om at Landsorganisasjonens gjennomsnittlige årsinntekt er ca. 750 000 kroner; så forstår man hvilke forpliktelser Landsorganisasjonen har. Det har ikke kunnet skje uten at Landsorganisasjonen har måttet utskrive ekstrakontingent og i lang tid. I flere perioder er det gjort. Vi har hatt 3 778 medlemmer som hver eneste av årets dager i 8 år har vært ute i streik eller lockout. Man kan si at man kan nedsette streikeunderstøttelsen, men det er ikke riktig. Mange konflikter må føres og de kan være bestemmende for mange andre og som derved slipper. Det er derfor riktig å ha den størst mulige understøttelse, men da må man også ha en høi kontingent. Ved store konfliktsituasjoner vil man heller ikke herefter kunne undgå ekstrakontingent. Hvad partiets opplysnings- og agitasjonsvirksomhet angår, så sekretariatet det slik at det var en nødvendighet at Landsorganisasjonen bidrog hertil. Men man har også funnet det riktig å få det inn i faste former. For å komme bort fra grunnlaget for en organisasjonsfiendtlig agitasjon mente man å måtte fastsette en fast kontingent til partiet. Sekretariatet har sett på de fremkomne forslag og er blit enig om å fremme følgende forslag:

1. Sekretariatet bemyndiges til snarest mulig å avvikle de garantiforpliktelser for Det norske Arbeiderparti og «Arbeiderbladet» i Arbeidernes Landsbank — stort kr. 578 000.00.

2. Den nuværende kontingent til Folkets Hus' fond opheves og anvendes som tilskudd til Det norske Arbeiderpartis presse, opplysnings- og skolevirksomhet.

3. Kontingenten til Landsorganisasjonen fastsettes til 75 øre pr. måned for heltbetalende og 35 øre for halvtbetalende medlemmer.

4. Lovene redigeres i overensstemmelse hermed.

Jeg skylder å gjøre oppmerksom på at enkelte av sekretariatet vil ha kontingentforhøielsen etter det oprinnelige forslag i dagsordenen. Når de fleste av sekretariatsmedlemmene kunde gå med på den nye innstilling, så var det fordi de var enige om at noget *måtte* gjøres for Landsorganisasjonen. Jeg vil anbefale kongressen å vedta sekretariatets flertalls forslag og jeg vil be Gundersen om å trekke sitt forslag tilbake. Halfdan Jønsson var i sekretariatet mot en kontingentforhøielse og imot en fast kontingent til partiet.

Torbjørn Henriksen: Sekretariatets linje var trukket op i den redegjørelse, som var fremlagt for kongressen igår. Man blev sterkt angrepet. Men det blev fremholdt at de 570 000 kroner skulde man dekke ved en fast ukentlig kontingent. Idag er forholdet anderledes. Nu vil man overta det hele og fulle ansvar, som man igår angrep. 4 av sekretariatets medlemmer kan ikke forstå at *Landsorganisasjonens* stilling er bedret ved Gundersens forslag. 5-øringen til Folkets Hus fondet skal gå til partiet, med andre ord omkring 60 000 kroner om året. Det vil ta lang tid å få amortisert garantiene med bare denne 5-øring. Ved siden herav har Landsorganisasjonen annen gjeld, som f. eks. til den Russiske Landsorganisasjon. Man legger derfor nye vanskeligheter for Landsorganisasjonen ved bare å ta 5 øres forhøielse. Vi plikter å tilrettelegge en sterk linje, så vi kan være mobil. Vi har også hørt at det stadig er nogen forbund som er på trappene til konflikt; mens andre slipper heldigere fra det. Det er da riktig å styrke disses stilling mest mulig. De aller fleste forbund kan være med på den forhøielse vi foreslår uten å gå til nogen kontingentforhøielse hos medlemmene. Forholdene vi går i møte er sådanne at vi må gjøre alt for å styrke organisasjonen, så den kan møte vanskelighetene. Jeg vil anbefale det forslag fra sekretariatet, som finnes i dagsordenens side 7, nemlig 80 øre for heltbetalende og 40 øre for halvtbetalende.

Halfdan Jønsson: Jeg har i sekretariatet stemt mot innstillingen; men kan begrense det til kontingentforhøielsen i punkt 1 i det oprinnelige forslag. At Landsorganisasjonen overtar garantien til partiet kan jeg være med på. Men jeg mener man innen 70 øre for helt- og 35 øre for halvtbetalende må kunne klare utgiftene. Vi har gjennom årene hatt ekstrakontingent til Landsorganisasjonen og Halvard Olsen sier at ved store konflikter vil det fortsatt være vanskelig å undgå. Jeg kan være med på at partiet kan få den stakkars 5-øringen. Jeg er imidlertid mot en kollektiv tilslutning til partiet. Det er det man herved gjør. Jeg gikk igår mot garantiene til partiet; men også jeg har vært med på bevilgninger til partiet. Jeg synes dog det bør innskrenke sig til enkelte situasjoner som ved stortings- og kommunevalg. 50—60 000 kroner året må være en vakker solidaritetshandling. I perioden vil det bli omkring 180 000 kroner, og efter våre beskjedne forhold synes jeg det er et ganske pent beløp. Jeg har fått den opfatning under mine reiser blandt medlemmene — og jeg er kanskje den som reiser mest i årets løp — at de er mot kontingentforhøielse. Forbundene har også

gjentagende ganger satt sin kontingent ned. Den eneste som ikke har nedsatt kontingenten er Landsorganisasjonen og den skal ikke ta den inn fra de mange avdelinger rundt i landet, men fra forbundene. Og det er lettvintere. Dette er den almindelige begrunnelse jeg vil gi mot forslaget om kontingentforhøielse. Nettop på vårt forbunds landsmøte like før jul var det forslag om kontingentnedsettelse. Vi fikk forhindret det; men ingen vilde ha våget å foreslå kontingentforhøielse. Formannen talte om 3 778 stadig streikende medlemmer i Landsorganisasjonen. Men vi må også se på situasjonen som den har vært i den tid. Vi har i to år — 1922 og 1927 — hatt voldgiftsavgjørelser; den siste fikk vi først etter at konflikten hadde vart i 6—7 uker. Det tynger også adskillig på statistikken. Og vi hadde jernarbeidernes lange kamp. Det trekker op. Det er en rekke storkonflikter i disse år; ikke bare småkonflikter. Så sies det fra Trannæl, formannen og Torbjørn Henriksen at en kontingentforhøielse vil bidra til å styrke Landsorganisasjonen og sette den i stand til å støtte de forbund, som må gå i spissen i de faglige kamper. Ja, hvis det var så, så skulde jeg også se slik på det. Men den forhøielse man vil ha går ikke til styrkelse av fellesskapet. Gjorde den det så måtte ydelsene bli større til forbundene. Men det blir det jo ikke. Jeg vil derfor advare mot kontingentforhøielse. Jeg husker ekstrakontingenten ifjor, som flere forbund ikke utlignet på medlemmene, men som forbundene direkte betalte. Også det blev sterkt kritisert av medlemmene og vi hadde mange vanskeligheter for å forklare dem dette, selv om de selv var blitt spart for ekstrakontingenten. Jeg vil anbefale punkt 1 i sekretariatets forslag og stemmer subsidiært for at de femører av Folkets Hus fondet går til Arbeiderpartiet. Men jeg vil stemme mot enhver kontingentforhøielse.

Ordstyreren: Vår opfatning er den at saken nu ligger anderledes an efter sekretariatets nye forslag, slik at vi vil annullere den store talerliste vi hadde i formiddag, da debatten herom blev avbrutt. Og så får man tegne sig på nytt.

Øistein Marthinsen: Dirigentene burde overlate det til dem som hadde tegnet sig om de vilde stryke sig.

Ved *voteringen* blev dirigentenes forslag vedtatt. Den gamle talerliste gikk i kurven.

Men en lang rekke talere kranset straks dirigentene for å inntegne sig på nytt.

A. E. Gundersen: Nu foreligger det altså tre forslag, hvorav sekretariatets flertall optar så å si mitt forslag. Jeg er blitt spurt om å ta mitt forslag tilbake. Jeg er sterkt betenkt på det. Og jeg er klar over at hvilken kontingent vi enn fastsetter nu, så vil den ikke ha nogen betydning for den forestående tariffbevegelse. Jeg antar at vi får ekstrakontingent hvordan vi enn steller oss. Det er bare den forskjell dermed at en ekstrakontingent betaler bare de som er i arbeide, og det betyr også noget. Jeg skal imidlertid trekke mitt forslag tilbake og anbefaler at man vedtar sekretariatets flertalls forslag.

Johs. Hulthin: En smule beskjedenhed burde man ha rett til å vente sig av Henriksen, som sitter i et forbund som har f. eks. med Oslo kommune som arbeidsgiver å gjøre. De bestemmer faktisk selv

sin lønn. Jeg synes derfor ikke det er mening i at en mann som Henriksen skal stå her og anbefale kontingentforhøielse, fra et forbund som ikke har nogen større ledighet. Til Landsorganisasjonens formann vil jeg forespørre: Hvis man ikke går med på en kontingentforhøielse, er det da så at man vil redusere ydelsene til forbundene?

Halvard Olsen: Det foreligger ikke.

Hulthin (fortsetter): Vi har hoss oss hatt megen ledighet siden 1922 og som følge derav hatt store uttellingener. Det er uriktig å agere så flott som enkelte gjør. Det er fagforeningene som skal betale og stillingen er slett ikke god. Det blev sagt av Tranmæl i en annen forbindelse at det var «en røst fra folket». Tror han ikke at det er nok av «røster fra folket», som her kan si ifra.

20 talere visse talerlisten nu. Og strek blev satt. Et forslag om 5 minutters taletid blev imidlertid forkastet.

Karl Tømmeraas: Det er i den senere tid med rette klaget over at Landsorganisasjonen og forbundene har gått så op i sitt daglige og praktiske arbeide, at de ikke har gått frem for arbeidet å forberede arbeidernes klassemessige opreden. Det er en gledelig forandring i det forslag som sekretariatet nu fremmer. Hvad har vi gjennomlevet siden 1923? Politisk nøytralitet. Faktum er at de som vil se uholdt på det må være enig om at det er på tide at arbeiderklassen blir innstillet slik at fagorganisasjonen får den socialistiske underbygning, som den må ha. Og det kan ikke skje uten ved en sterk presse. Mange kan ikke nås uten gjennom pressen og da må vi sette den i stand til å være så billig at arbeiderne har råd til å holde den. Kommer vi dithen, så vil vi kunne spre en veldig agitasjon og opplysning utover det hele land. Jeg vil stemme for sekretariatets forslag, som nu slår fast at vi skal bidra til det parti som kan drive opplysningsvirksomheten blandt arbeiderklassen. Før vi får alle våre medlemmer socialistisk underbygget kommer vi ingen vei. Dette er derfor vel anvendte penger. Jeg stemmer derfor for det forslag som foreligger i den trykte dagsorden fra sekretariatet. Dette er ikke blott og bart en *bevilgning*, men en fortsatt understreken av hel og full samling av den norske arbeiderklasse.

A. W. Hultmark: Efter at sekretariatet har fremlagt en ny innstilling forenkles saken betydelig. Det er enkle ting vi nu skal ta standpunkt til. Det blev sagt av formannen, at man allikevel står overfor den mulighet at det kan bli ekstrakontingent. Den er den mest upopulære av all kontingent. Derfor vilde jeg at man tok den høist mulige kontingent som foreslåes, så man mest mulig kunde undgå ekstrakontingenten. Det er ikke stor forhøielse som ligger i sekretariatets oprindelige forslag. Og det vil styrke vår stilling. Jeg vil anbefale at sekretariatets nye innstilling blir vedtatt, men at kontingenten settes til 80 og 40 øre, henholdsvis for helt- og halvtbetalende medlemmer.

Wm. Lund-Olsen: Jeg vil fremholde mine mandanters opfatning, som kom tydelig frem på et av de største fellesmøter i jern- og metallindustrien i Trondheim. Efter de store uttellingener til Det norske Arbeiderparti finner de det høist forunderlig at man av den grunn skal gå til kontingentforhøielse til Landsorganisasjonen. De er mot kontingentforhøielser til politiske formål. Sekretariatets nye forslag er

i grunnen verre enn det som står i den trykte dagsorden. Vi er også enig i at opplysnings- og agitasjonsarbeide trenges, men det skjer ikke ved D. N. A. Det er av slik beskaffenhet at det ikke har nogen betydning for arbeiderklassen. Vi vil presisere at vi ikke vil stemme for nogen kontingentforhøielse av de grunner som her er anført.

Richard Hansen: Da debatten blev avbrutt i formiddag mente man sekretariatet skulde komme med et forslag som skulde samle alle. Men det er ikke skjedd. Nu har vi tre forslag. Jeg beklager bare at sekretariatet har kommet med et nytt forslag. Det som står i dagsordenen var blitt vedtatt, og når nu det er optatt på ny vil jeg stemme for det. Vi står i samme stilling her som stortingsmennene ved finansdebatten, når de vil spare og knipe. De nedskjærer både på den ene og annen post på *budgettet*, men når tiden er forbi viser det sig at myndighetene har måttet *overskride* budgettet og bevilge utover det beløp som oprindelig var ansatt. Det samme skjer i sekretariatet, når nøden og kravene melder sig. Hvorfor da ikke se saken i øinene? Mange av disposisjonene er en følge av høikonjunkturen, og vi bør derfor nu ta skrittet så langt ut at vi mener å klare det. Å sette Landsorganisasjonen i forsvarlig økonomisk stand. Folkene rundt i fagforeningene ser ikke så smått på det. Jeg vil anbefale 80 og 40 øre, og ingen av medlemmene vil hudflette representantene av den grunn.

S. Forbord: Jeg tilhører de 4 i sekretariatet som ikke kan gå med på endringen når det gjelder kontingenten. Vi mener 80 og 40 øre må være nødvendig. Jeg slutter mig til Henriksen og andre i så måte. Sekretariatets flertall har villet reise Landsorganisasjonen fra å være en konkursaffære til å bli en solid og sterk organisasjon. Vi er ved representantskapets hjelp kommet et stykke på vei, men ikke langt nok. Hvad kostet ikke de juridiske rettssaker tidligere forbundene? Det var mange penger. Det har forbundene spart og Landsorganisasjonen har tatt det på sig. Og vi har Det statistiske Kontor ved Landsorganisasjonen. Det har pålagt Landsorganisasjonen nye utgifter. Og man står ved denne kongress foran en ny utvidelse som vil bety nye utgifter. Det er forslaget fra Nord-Norge om en sekretær og kontor for denne landsdel. Sekretariatet har inntatt det standpunkt at det vil prøve den ordning. Det vil administrativt pålegge Landsorganisasjonen mange utgifter. Men det vil *avhjelpe* forbundene. Når det er tilfelle, så er det også rimelig at det overføres noget av den kontingent som idag går til forbundene over på Landsorganisasjonen. Jeg tror ikke medlemmene vil reagere av den grunn. Ikke i vårt forbund. Forbundene sparer enda penger om kontingenten blir 80 og 40 øre. Og vi må videre ha et godt samarbeide med partiet. Hvordan vilde fagorganisasjonen stå, hvis den ikke hadde arbeiderpressen? Det er den billigste agitasjon vi har. Vil man lengst mulig undgå ekstrakontingent må man stemme for 80 og 40 øre, henholdsvis for helt- og halvtbetalende.

Ordstyreren: Jeg vil foreslå at vi gjør oss ferdig med denne sak før vi går fra hverandre i kveld, så vi imorgen kan begynne på en ny sak.

Efter to gangers votering — idet det var tvil om 1ste gangs votering — blev ordstyrerens forslag forkastet.

Og debatten fortsatte.

Erling Olsen: Jeg kan ikke forstå at det nye forslag i vesentlig grad iallfald forandrer stillingen. Ser man saklig på hvad som gagnar fagorganisasjonen, må man avvise *alle* forslag. Det er bare et innlegg som er forsvarlig i denne debatt — og det er Halvdan Jønssons. Det oprindelige forslag fra skotøiarbeiderne må være det riktige, hvis noget skal foretas.

Valdemar Nielsen: Landsorganisasjonen har hittil maktet å gi forbundene den refusjon de har hatt krav på, og man må vel tro at den også makter det i fremtiden. Det er naturlig at de som uttaler sig preges av de forhold de har i sitt forbund. For forbund som har lite medlemstall og stor ledighet betyr disse 10 og 5 øre i kontingentforhøielse svært meget. For vårt forbunds vedkommende betyr selv det minste beløp meget. Jeg vil dog nu anbefale sekretariatets nye forslag og håper at vi får en så vidt enstemmig beslutning som mulig.

Olaf Eriksen: Norsk Kommunearbeiderforbund har rundt regnet 200 kommuner å kjempe med, og det er bare et fåtall som er arbeiderstyrte. Og vi utnytter såmen ikke stillingen. I Oslo er kommunearbeiderne villig til å la den faglige samorganisasjon ta stilling til våre lønnsforhold. Vil Hulthin og hans typografer f. eks. i arbeideravisene gjøre det? Jeg vil anbefale en kontingent til Landsorganisasjonen av 80 og 40 øre for helt- og halvtbetalende.

E. E. Rudlang: Det vil alltid være meget delte meninger om kontingentspørsmålet. Men man kan vel ikke være blind for at Landsorganisasjonen har påtatt sig ganske andre store oppgaver enn tidligere. Det går vel derfor ikke an å tale om «kontingenten fra høikonjunkturrens dager». Skal man makte de mange nye oppgaver må Landsorganisasjonens stilling styrkes. Det skulde synes oplagt. Vi må også være oppmerksom på at det er all utsikt til at vi får andre motstandere fremover enn tidligere. Ikke bare arbeidsgiverne og deres organisasjoner, men fascist- og lappobevegelsen. Og det er adskillig grunn til å tro at det vil medføre utgifter for Landsorganisasjonen. Man taler her om utgifter; men man glemmer *en* og det er utgiften til rusdrikken. Der kunde det spares inn adskillige tusener kroner. Det vilde bety adskillig mer enn fagforeningskontingenten. Man burde reise en opinion mot det store forbruk til rusdrikken. Og de penger som arbeiderne lar gå dertil, blir anvendt mot oss i kampen. Jeg vil anbefale og stemme for Henriksens forslag.

Møtet hevet.

Formiddagsmøtet onsdag 18 februar.

Ordstyrer: *Oscar Torp.*

Protokollen fra eftermiddagsmøtet tirsdag referertes og godkjentes uten bemerkninger.

Odda Arbeiderparti hilser.

Følgende telegram referertes: Fagkongressen, Oslo. De beste ønsker for kongressen til arbeiderklassens vel. Med partihilsen.

Odda forenede Arbeiderparti.

Kontingentdebatten fortsettes.

Ivar Ertresvaag: Halvard Olsen sa i sin begrunnelse for sekretariatets nye forslag at egentlig var den kontingent Landsorganisasjonen har, meget lav og det kan jeg være enig med ham i, hvis det gikk til Landsorganisasjonens virkelige formål. Men når forholdet nu er det at det kommer adskillig mindre kontingent inn enn det går ut til faglige kamper, forekommer det mig å være ansvarsløst å bevilge til sideordnet formål store beløp. Jeg kan forstå at en rekke fagforbundsfolk og kasserere reagerer mot dette og at man derfor vilde ha saken op på ny i sekretariatet for å finne et nytt forslag. Men det forbauser mig at ikke disse er så rakrygget at de oprettholder sitt standpunkt. Det er ikke lenger medlemmene i sin almindelighet i Landsorganisasjonen eller den faglige ledelse som er den høieste makt, men den politiske ledelse. Så snart Torp og Tranmæl står op og taler, så skjelver man. Og bøier unnav. Men man bør betenke sig flere ganger på å vedta sekretariatets innstilling. Når dette blir kjent blandt medlemmene, og det kan ikke undgås, så vil misnøien over dette bli større enn overfor en ekstrakontingent. Det er også forbausende at man først nu har fått rede på de store garantier til Det norske Arbeiderparti, uten at medlemmene har fått ta stilling til det. Det synes heller ikke å bety noget for sekretariatet at man rundt i landet har sine Folkets Hus å samles i. Man synes ikke å ville forstå de vanskeligheter som er til stede. Vel, la oss si at de flere steder har tatt for stort i, men man må også se litt på tidens vanskeligheter og de ofte rent spesielle forhold som enkelte steder kan være til stede. Stillingen i Trondheim er den at hvis man ikke får støtte, vil det veldige kompleks gå over på andre hender.

Propagandamøte for norske varer.

Ordstyreren refererte innbydelse til kongressens representanter om å delta i propagandamøte for kjøp av norske varer, norsk produksjon — onsdag 18 februar kl. 19.30 i Folkets Hus.

Ole Nerland: Det har vært ganske interessant å påhøre den debatt som her har foregått om kontingenten. Hvad det gjelder er jo å styrke Landsorganisasjonen og derved de fagorganisertes kamp. Jeg

er ikke det minste i tvil om at Ertresvaag hvis det gjaldt ham og hans parti vilde foreslå noget ganske annet enn det som her foreligger. Spørsmålet er enkelt dette: Er det nødvendig å ha en god arbeiderpresse? Jeg tror jeg har flertallet med mig i at arbeiderpressen er vårt beste vern og har den største betydning når det gjelder å bringe opplysning utover til arbeiderklassen. Det neste spørsmål er hvordan skal støtten skje? Den mest betryggende måte må være den å få det i så faste former som mulig, og vil man det, så vedtar vi sekretariatets forslag. Det har også vært uttalt i debatten at det enkelte steder er tatt for små løft lokalt når det har gjeldt arbeiderpressen. Jeg vil for mitt steds vedkommende si at vi har sannelig ikke tatt små løft når det gjaldt å holde pressen vedlike. Vi har støttet ganske kraftig op gjentagne ganger. Jeg vil slutte med å uttale håpet om at representantene stemmer for sekretariatets forslag.

H. L. Børsum: Etterat denne sak er tilbakesendt sekretariatet og ny innstilling er fremkommet, måtte denne debatt kunne innskrenkes. I dagsordenen har hovedpunktene i denne sak foreligget, nemlig først å skaffe vår politiske bevegelse en organisasjonsmessig støtte istedetfor tilfældige bevilgninger, og videre at sekretariatet fant det nødvendig å foreslå en kontingentforhøielse. Etter den nye innstilling og efter at A. E. Gundersen har tatt sitt forslag tilbake, foreligger i realiteten bare én innstilling. Jeg vil gjerne si at vi fire som har stemt for kontingentforhøielse, vi er også enige i punkt 1 og 2. Vi foreslår i punkt 1 at Landsorganisasjonen skal overta garantien på 578 000 kroner og videre som en forandring at 5-øringen til Folkets Hus-fond skal gå til Det norske Arbeiderparti. Men da står vi slik at hvis man ikke samtidig går til kontingentforhøielse, vil man ikke med de 5 øre klare å forrente og amortisere lånet. Og da svekker vi jo vår faglige kampstilling. Vi må ta de løft som her er nødvendig for å styrke Landsorganisasjonen, som jo er hovednevneren i fagorganisasjonen. Landsorganisasjonen kan ikke sette op et budgett med de nuværende inntekter som fullt ut dekker utgifter og forpliktelser. Det er ikke forsvarlig. Man kan jo tale om ekstrakontingent, men det er nå verre. Bedre er det å ha en høi ordinær kontingent. Den eneste riktige konklusjon på denne debatt er å vedta punkt 1 og 2 i sekretariatets innstilling, og så mindretallets forslag om kontingenten. Vi må komme bort fra det forhold at vi må gå hit og dit og be om hjelp. Vi kan selvfølgelig gjøre det i visse tilfeller. Men først må vi søke å ordne oss sådan at vi lengst mulig kan klare oss selv.

Øistein Martinsen: Jeg må virkelig beklage at ikke det oprinnelige forslag fra sekretariatet blev oprettholdt. Da hadde vi fått en sundere sanering. Det nye forslag vil neppe bli mottatt med begeistring av medlemmene. Man taler her om opplysningsvirksomhet. Det er en blodig ironi, når sekretariatet ikke en gang har kunnet utsende denne dagsordenen til *alle* medlemmer av Landsorganisasjonen, så de fullt ut kunde ha rede på de forslag som her foreligger for kongressen. Ja for vårt vedkommende måtte vi gå tiggergang til sekretariatet for å få et par ekstra eksemplarer.

Arthur J. Berby: Det er her sagt så meget fra fagforeningsleder-

nes side, at det kan være nødvendig å minne om at vi ikke bare står overfor *faglige* kamper, men sociale og politiske kamper. Vi lever i den skjerpede klassekamps epoke, og da skal man erkjenne det ved en sak som denne. Her er bare spørsmål om plasseringen av de penger vi arbeidere klarer å skrape sammen, og det skulde man da kunne bli enige om. Den siste valgkamp viste oss tilfulle at borgerskapet har ofret millioner av kroner for å bekjempe oss. Da gjelder det for oss å sette vår arbeiderpresse og vårt parti istand til å kunne gi den nødvendige motgift mot borgerskapets politikk. Det norske Arbeiderparti har foruten sin store brosjyrevirksomhet også skolevirksomhet, og det er klart at dette er av langt større betydning enn om man har noen kroner mere i kassen til å betale de streikende. Det er dette som dikterer mitt standpunkt, å ville sikre partiet for fremtiden. Jeg er i grunnen skuffet over at sekretariatets oprinnelige forslag er tatt tilbake. Det hadde vært sundere om partiet hadde fått de 10 øre. Jeg vil derfor prinsipielt stemme for det oprinnelige forslag, subsidiært for det nye.

Jens Berg: Jeg har foreslått at punkt 3 forblir uforandret, og at sekretariatet, eventuelt representantskapet, får bemyndigelse til å bevilge de beløp de i henhold til de fagorganiserte arbeideres interesser anser nødvendig. Den samlede bevilgning kan dog ikke overskride 50 000 kroner pr. år. Og videre at kongressen forutsetter at anvendelsen av bevilgningen blir å treffe av Landsorganisasjonens sekretariat, i samråd med Arbeiderpartiets centralstyre. Når jeg fremdeles holder på dette forslag, har det for det første sin årsak i de opplysninger som Teigen fremkom med under regnskapene, og hvor han malte stillingen så svart at det i grunnen var behov for å oprettholde den kontingent man nu har til Folkets Hus-fondet. Jeg forstår nok at det er vanskelig å opta andre standpunkter her, men det er forbausende å høre Teigen og Henriksen. Den ene dag maler han svart utover det hele land, den neste dag sier han at man kan klare de forpliktelser man har påtatt sig. Jeg er opmerksom på den betydning partipressen utgjør, men hvem er det som oprettholder den? Er det ikke for det meste de fagorganiserte som yder sin tributt til den? I partiet er det slik at i centralledelsen og i de lokale styrer ofte sitter folk som ingen befatning har med fagorganisasjonen og som heller ikke forstår fagorganisasjonen og dens mentalitet. Det sitter også i fagorganisasjonens ledelse folk som ikke forstår. En sådan er Tømmerås. Men Tømmerås's faglige mentalitet vil bli tatt under alvorlig vurdering om en 14 dages tid. Det er så sørgelig at Halfdan Jønssons tale her ikke kunde bli påhørt av de fagorganiserte over det hele land, men bare av en forsamling som denne som er mest partiinnstillet. Jeg har ment med mitt forslag å ville styrke Landorganisasjonen og vår faglige kamp. Thorbjørn Henriksen som var så bekymret for Landsorganisasjonens økonomi bør stemme for mitt forslag.

Olaf Abrahamsen: Også jeg synes efter at sekretariatet har behandlet saken på ny, kommer den forkludret tilbake. Den oprinnelige innstilling var klar og grei og denne kunne vi alle forstå. Hvis man mener at gjelden skal avvikles med de 5 og 10 øre er jeg enig,

men det foreligger ikke oplyst. Ved å vedta det oprinnelige forslag skulde man klare partiet uten de årlige bevilgninger som vi hittil har vært vidner til. La oss derfor idag ta skrittet helt ut og fastsette kontingenten etter den oprinnelige innstilling så slipper vi å komme tilbake til dette på neste kongress. Så slipper vi å diskutere bort tusener av kroner for en 5 ørings skyld. Å skille den faglige og politiske bevegelse går ikke an. Det vil gå ut over begge bevegelse. Det er derfor ingen almisje vi gir til partiet, men en nødvendighet for oss, for å styrke den faglige bevegelse.

Hans Eriksen: Jeg vil si til Ertresvaag at han aldeles ikke behøver å bekymre sig over vårt standpunkt. Jeg forstår ham slik at han vil søke å vinne proselyter ved å være enig i den høiest mulige kontingent. Jeg vil advare mot det. Det er fremkommet fra enkelte talere begrunnelser for deres standpunkt som er feilaktige, og det kan bevises. Landsorganisasjonens juridiske kontor kostet kr. 100 000.00, sa Forbord, men det koster 15 til 16 tusen kroner. Børsum sier at rentene av garantiforpliktelsen vil representere 7 øre pr. md. pr. medlem, men det forstår jeg ikke. Jeg har regnet ut at partiet vil få ca. 80 000 kroner pr. år og krever Arbeidernes Landsbank så store renter så bør den legges ned hurtigst mulig.

Flere (avbryter): Men avdragene?

Eriksen (fortsetter): Ja, avdragene, men det klarer sig allikevel med 5 pct. Vi må også være opmerksom på at hvis forholdene blir det at vi ikke klarer å støtte under faglige konflikter så nytter det heller ikke etterpå å komme med opplysningsvirksomhet om partiet. Prinsipalt er jeg enig i Jønssons forslag. Vi må overta garantien til partiet, og jeg kan være enig i at de 5 øre går til partiet. Jeg så helst at kongressen i dette spørsmål stod så enig som mulig. Hvis ikke Jønssons forslag blir vedtatt, vil jeg henstille at man samler sig om sekretariatets flertalls forslag.

Kr. Kristensen: Jeg tror ikke man skal sette op imot hinannen presse- og opplysningsvirksomhet mot understøttelse under konflikter. På de forskjellige forbunds landsmøter har vel forholdet vært at enkelte medlemmer demagogisk har foreslått kontingenten ned. Jeg vil også der ha sagt at er det ikke nettop de med den største kontingent som er de mest klassebeviste og kampbredte? Jeg har inntrykk av at det ikke er hverken Jønsson eller Hulthin som har bøiet kne, men flertallet i sekretariatet som har gjort det ved å gå ned i kontingenten. Jeg er nok ikke i tvil, at hvis den tale Jønsson holdt her var blitt holdt for titusener av arbeidere ville han nok fått flertallet med sig. Men kan vi ta hensyn til det, når vi vet at det er nødvendig å være både faglig og politisk organisert. Og vi vet at arbeiderpressen er vårt beste talerør i de forskjellige situasjoner. Jeg vil stemme for sekretariatets oprinnelige forslag.

Thorbjørn Henriksen: Kommunearbeiderforbundet vil i den utstrekning det er mulig støtte de svake kamerater. Det er ikke meningen med mindretallets forslag at man skal overta gjelden og at partiet skal få de 5 øre. Det er ment på samme måte som i A. E. Gundersens forslag at man overtar gjelden og at selve kontingentforhøielsen

går til Landsorganisasjonen. Mindretallet mener at for å nå frem til en riktig linje må man ta mest mulig i nu.

Justin Rødaas: I forbindelse med kontingentspørsmålet kan det være interessant å ta et tilbakeblikk. Vi vil da se at tidligere fikk ikke noget enkelt parti til stadighet bevilgninger. Det var ikke så lett for Kyrre Grepp som for Oscar Torp å få penger i sekretariatet. Det er verd å legge merke til. Det er prinsippet her som nu skal trumfes igjennem på denne måte. Jeg vil si at de fagorganiserte arbeidere vil se på dette som brølende løver.

Jens Teigen: Det er klart at de fleste finner det beklagelig å gå til en kontingentforhøielse. Det er også forståelig at forbundene gjerne selv vil beholde pengene. Men ser vi på Landsorganisasjonens nuværende kontingent 70 øre for heltbetalende, så går det av denne ti øre til distriktsorganisasjonene og 5 øre til Folkets Hus' fond, nu til partiet, og det blir da 55 øre igjen pr. måned. For dette skal Landsorganisasjonen administreres og konfliktene betales. Skal Landsorganisasjonens virksomhet fortsette i den grad som hittil så må den styrkes. Skal man trekke 578 000 kroner ut så kan ikke dette gjøres uten å svekke Landsorganisasjonens økonomi, hvis man ikke skaffer ny kapital. Vi kan si at Landsorganisasjonen kan begrense sig, men det tror jeg ikke kongressen er med på. Vi skal fortsatt støtte skog- og landarbeiderne, fiskerne og andre grupper. Folkets Hus' fond skal fortsette sin virksomhet som hittil, men fondet er nu så stort at det kan virke ved egen hjelp uten nogen mer kontingent. Hvis man passer på å betale renter og avdrag så skal nok fondet klare sig. Her er foregått så mange beregninger, men når de regner med 5-øringen som de har gjort her, så gjør det også på samme måte når de kommer og skal ha penger ut av Landsorganisasjonens kasse. (Munterhet.)

Oskar Karlsen: Landsorganisasjonen skal være partiets ryggrad. Det er vi alle enige om, og vi høster jo også bifall for dette rundt i avdelingene. Men når man her skal ta de forpliktelser som forbindelsen med partiet medfører, så gjør mange opfatninger sig gjeldende. Det skulde være enstemmighet her om at den gjeldsforpliktelse partiet har, er vi forpliktet til å være med å ordne. Det er gjeld partiet har påført sig ved å føre arbeiderklassens sak. Man må stemme for sekretariatets opprinnelige forslag. Landsorganisasjonens opbygning er haltende. Den skal være fellesnevneren, men den blir det ikke på denne måte, når man ikke vil styrke den. Skal vi gå til kamp, har Landsorganisasjonen makten og avgjørelsen i sin hånd. Men når det gjelder økonomien så har vi dirigert den over til forbundene. Der ligger kapitalen, istedetfor at den skulde være koncentrert i Landsorganisasjonen. Vilde det ikke være riktig at Landsorganisasjonen fikk det meste av kontingenten. Kommunearbeiderne lever ikke på den grønne gren. Den største gruppe her i byen f. eks. står på ca. 60 kroner, og det er vel ikke noget å misunde dem. Og vi vil frabe oss en hanske fra det hold. Vi betaler kontingenten til fagorganisasjonen og partiet, og vi er heller ikke knuslete når det gjelder å støtte i en valgkamp eller i en konflikt.

Olav Hindahl: Av de som taler mot kontingentforhøielsen er det

to opfatninger som gjør sig gjeldende. Kommunistene som ingen ting vil være med på, men verre er det med dem som tilhører partiet og som ikke vil være med på noget, og som argumenterer med at vi ikke tar *faglige* hensyn. Vi som vil ha den største kontingent tar nettop faglige hensyn. Arbeiderpressen har også ved sin påvirkning betydning overfor arbeidsløsheten. Hulthin burde når det gjaldt pressen iallfall, ikke se så snevert på det. Det gjelder jo nettop bl. a. de folk han representerer, som er interessert heri. De arbeidsledige både i vårt forbund og andre, vil nok være tjent med dette. Jeg vil stemme for den *høieste* kontingent for å komme vekk fra ekstrakontingenten. Jeg stemmer derfor for punkt 1 og 2 i sekretariatets forslag og punkt 3 i mindretallets.

Søren Hagen anbefalte kontingenten satt til 80 og 40 øre, henholdsvis for helt- og halvtbetalende. Var det forbund som ikke maktet det, så fikk de legge på medlemskontingenten.

Halvard Olsen: Det burde være klart for alle at når man stiller krav til Landsorganisasjonen som man nu gjør, så må man også sette den i stand til å klare oppgavene. Vi har nu 70 øre hvorav 15 øre er bundet til andre institusjoner. Vi har således hatt 55 øre pr. md., altså ikke 12 øre pr. uke. Man synes å glemme at Landsorganisasjonen har månedskontingent, mens forbundene har ukekontingent. Bare et forbund har så vidt jeg erindrer månedskontingent, og det er Skog- og Landarbeiderforbundet. Jeg har ikke noget imot at man vedtar det oprinnelige forslag om en forhøielse av 10 øre. Når jeg bad om å få behandle saken i sekretariatet, var det fordi jeg trodde det skulde lykkes å opnå enighet. Det er mulig at det var en feil. Vi fikk en debatt som kostet 30 kroner pr. minutt. Vi har svært lett for å vedta revolusjonære resolusjoner om at vi er villig til å ofre alt i klassekampens tjeneste. Men når det gjelder en sak som denne, så er man ikke fullt så villig. Jeg er klar over at vi ikke makter å lage nogen revolusjon ved å forhøie kontingenten. Men vi bør dog holde oss for øie at det i høieste tilfelle kreves 2 øre pr. uke og efter det siste forslag fra sekretariatet 1 øre pr. uke. Det krever man av de fagorganiserte for å klare Landsorganisasjonens oppgaver. Når man derfor taler om kontingentforhøielsen på den måte som gjort av flere talere, så bør man heller ikke for fremtiden vedta radikale resolusjoner om at man skal føre klassekamp og at man er villig til å ofre.

Votering: Navneoprop blev krevet av 20 representanter.

Ordstyremannen: Jeg vil gå frem på den måte at vi først voterer over hvorvidt det skal være nogen forandring. Derved vil Bergs forslag bortfalle. Og så tar vi de efterfølgende voteringer. — Forslaget blev vedtatt.

Ved *voteringen* besluttedes at det skulde foretas forandring i lovenes § 3.

Så besluttedes sekretariatets endrede innstilling lagt til grunn for voteringen, med det forbehold at man efterpå skulde stemme over kontingentens størrelse.

Ved navneopropet blev sekretariatets endrede innstilling vedtatt med 263 mot 34 stemmer. 14 representanter var fraværende.

Arbeidsmannsforbundet: Anders Arntsen, Sulitjelma, Bergundhaugen, Flåm, Knut Hartmark, Mandal, Anders Haugen, Kongsberg, Waldemar Larsen, Oslo, Magnus Reitan, Fokdal, Simon Simonsen, Evje. *Baker- og Konditorforbundet:* Karl J. Andersen, Fredrikstad, Einar H. Lockert, Tromsø, Johan Nygaard, Oslo. *Bokbinderforbundet:* Nils Jensen, Bergen. *Bygningsarbeiderforbundet:* Bernh. Abrahamsen, Drammen, Malfred Bergseth, Oslo, Olai Halden, Larvik, Haakon Hansen, Fredrikstad, Oscar Hansen, Oslo, Josef Jensen, Oslo, Oskar Johansen, Oslo, Nils Kvale, Oslo, W. Lyngholm, Moss, Peder Mathiasen, Stavanger, Nils Nilsen, Tromsø, Ole Nor, Vaksdal, Magnus Soltvedt, Bergen, Martin Strandli, Oslo. *Centralforen. for Boktrykkere:* Bernh. Berentsen, Bergen, Arne Forseth, Trondheim, Olav Hindahl, Oslo, Johs. Hulthin, Oslo, A. W. Hultmark, Oslo, Enok Rasmussen, Stavanger. *Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet:* O. M. Haugen, Oslo, K. Rosenløv, Kristiansand S. *Formerforbundet:* Søren Hagen, Oslo, Ludv. Johansen, Oslo, Harry Nilssen, Oslo. *Gullsmedarbeiderforbundet:* Nils Heggland, Oslo. *Høveliarbeiderforbundet:* Petrus Andreassen, Halden, Helge Brandsø, Bangsund, Sigurd Bunes, Lillestrøm, Hans Eriksen, Oslo, Paul Nilsen, Selbak p. o., Emil Zakariasen, Larvik. *Jern- og Metallarbeiderforbundet:* O. Abrahamsen, Holmestrand, Emil Andersen, Moss, Frithjof Andersen, Oslo, Jonas Andersen, Jørpeland, William Borgersen, Oslo, Ragnar Christensen, Molde, C. A. Cithen, Langesund, Alfred O. Dannevig, Oslo, Edvard Eriksen, Strømmen, Ivar Eriksen, Gjøvik, Hans A. Hansen, Arendal, Frank Hansen, Oslo, Ole Hauan, Tromsø, Hans Hegg, Drammen, Amandus Holthe, Oslo, Karl Haarvik, Bergen, Reidar Johansen, Oslo, Thorvald Karlsen, Oslo, Hugo Kristoffersen, Fredrikstad, Anders Krømcke, Sandefjord, Josef Larson, Oslo, Konrad Nordahl, Bergen, August Pedersen, Fredrikstad, Nils Tandberg, Kongsberg. *Jernbaneforbundet:* K. Asmyhr, Oslo, E. Bakke, Oslo, H. Bjørnsgaard, Lillestrøm, M. M. Bolstad, Vaksdal, Ludvik Buland, Oslo, Arne Eklo, Trondheim, L. Eli, Bryn, Hans Johansen, Drammen, Konrad Karlsen, Oslo, Erling Kiil, Oslo, K. Kristiansen, Hamar, Henry Ottermo, Narvik. *Kjemisk Industriarbeiderforbund:* Nils Apalnes, Notodden, Arthur Berby, Porsgrund, Trygve Bryne, Stavanger, Erling Bøckmann, Fredrikstad, Hj. G. Fostvedt, Eydehavn, A. Gulbrandsen, Slemmestad, Hans Gundersen, Brevik, Thorolf Hanæs, Rjukan, Halfdan Jønsson, Oslo, Jørgen Jørgensen, Odda, Otto Karlsen, Askim, Edvard Navestad, Høyanger, Ambrosius Olsen, Rjukan, Ingvar Olsen, Oslo, Johs. Pettersen, Drammen, J. M. Remseth, Sauda, Kristian Rothaug, Kopperå, Gotleib Thommasen, Kristiansand, Knut S. J. Vik, Skaftå. *Kjøttindustriarbeiderforbundet:* Lars Evensen, Oslo. *Kommuneforbundet:* S. Aarsund, Sarpsborg, Nils Aune, Trondheim, Johan Berg, Oslo, Wilhelm Berntsen, Lillestrøm, O. Bottolfs, Drammen, H. E. Engebretsen, Oslo, Olaf Eriksen, Oslo, Johan Jentoft, Oslo, Clemet Johannessen, Bergen, Sverre Johannessen, Oslo, Arthur Karlsen, Bryn, Oskar Karlsen, Oslo, Kr. Kristiansen, Oslo, Olaf Lundby, Bryn, Karl Madsen, Bergen, O. C. Moe, Trondheim, E. E. Rudlang, Oslo, G. Sethil, Oslo, Oscar Torp, Oslo. *Lokomotivmannsforbundet:* Robert Lund, Oslo. *Matros- og Fyrbøterunionen:* A. Birke-

land, Oslo, J. Didriksen, Oslo, Idar Hamsaas, Trondheim, Gunvald Hauge, Haugesund, H. Michelsen, Bergen, B. Øian, Narvik. *Murerforbundet*: Trygve Nilsen, Oslo, Aksel Schultz, Oslo. *Møbelindustriarbeiderforbundet*: Olav Olsen, Kristiansand S., Chr. Systad, Oslo, Waldemar Svendsen, Bergen. *Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbundet*: Sverre Adamsen, Lilleaker, Runge Andresen, Oslo, Aron Ask, Oslo, Rich. Hansen, Oslo, W. A. Hartmann, Oslo, Johan Hoff, Stenbekk, Grorud, Henry Jakobsen, Moss, Osvald Johnsen, Oslo, Mathias Larsen, Stavanger, Karl Lie, Oslo. *Papirindustriarbeiderforbundet*: Edv. Blom, Skotfoss, Erland Borgersen, Mjøndalen, Harald Ellefsen, Moss, Hans Gjeldnæs, Enge Bruk, Ludv. J. Gyllesten, Hafslund, Frithjof Johannessen, Halden, Bernh. Martinsen, Sarpsborg, J. Klevfoss Karlson, Sarpsborg, Hans Lund, Eidsvoll, Karl Nedberg, Stenberg, Aslak Nielsen, Skien, P. Nikolaysen, Nygard, Peder Pedersen, Follafooss, Hans Petersen, Hunsfoss, Ole Rypaas, Gulskogen, Anton Solbakken, Hønefoss, Karl Sørensen, Gjeithus, Amund Torgersen, Mødum, Jens A. Tønderud, Lillestrøm. *Postforbundet*: Ole Helland, Trondheim, Oluf Sørensen, Bergen. *Skinn-, Lær- og Gummiindustriarbeiderforbundet*: Johs. P. Nilsen, Oslo. *Skog- og Landarbeiderforbundet*: Kittil K. Berg, Rollag, A. H. Buflod, Trysil, Steinar Dybendal, Skotselv, Kr. Evensen, Haslun, L. S. Hangaard, Øvre Rendal, Kr. Holmen, Romedal, Ole A. Kiste, Kongsvinger, Svend Kvarud, Spydeberg, Kr. Lang, Fosser i Romerike, Ole H. Leknes, Namdalseid, Martinius Nordal, Oskar P. Løken, Romerike, Magnus Merli, Lillestrøm, Evald Nilsen, Jarlsberg, A. Nygaardsmoen, Gjesåsen, Kristian Norheim, Petter Sveen, Fluberg, P. H. Vestad, Kongsvinger. *Skotøiarbeiderforbundet*: A. E. Gundersen, Oslo, J. Helle, Bergen, J. Larsen, Halden, Carl Stjernstrøm, Oslo, Arne Søsveen, Hamar. *Skredderforbundet*: Lucie Andresen, Oslo, R. Maaren, Bergen, Maren Pedersen, Skien. *Stenindustriarbeiderforbundet*: Einar Olausen, Greåker. *Tekstilarbeiderforbundet*: Signe Augustin, Fredrikstad, Olaf Hansen, V. Aker, M. Johansen, Solbergelven, Anna Nilsen, Oslo, Meyer Johansen. *Transportarbeiderforbundet*: Josef Collier, Skien, Hans Fladeby, Oslo, Alfred Gundersen, Oslo, Olaf Hamsen, Oslo, Berent Jensen, Narvik, Johs. Johannessen, Oslo, Anton Kvalsnes, Kristiansund N., Hans A. Larsen, Hammerfest, Ingvald Malde, Stavanger, Jørgen Nilsen, Halden, Gerhard Olsen, Trondheim, Kristian Olsen, Drammen, Ole J. Olsen, Kristiansand S., Simen Simensen, Oslo, Einar Sundsbak, Bergen. *Tobakkarbeiderforbundet*: H. Johansen, Oslo. *Arbeiderpartiets Presseforening*: Olaf Solumsmoen, Drammen. *Oslo og Omegns fagl. Samorganisasjon*: Severin Arnesen, Oslo, Gunnar Disenaen, Oslo, Bernhard Eriksen, Oslo, Einar Gerhardsen, Oslo, Peder Gulbrandsen, Høvik, Louis Johansen, Oslo, Ole Johansen, Oslo, Edw. Mørk, Oslo, Herbert Rygaard, Oslo, Ole Østmoen, Oslo. *Bergen og Fylkenes fagl. Distriktsorganisasjon*: Paul Amundsen, Bergen, Anders Andersen, Odda, K. Furuskjeg, Bergen, Nils Hansen, Bergen, Knut Huseth, Stord, Botolf Thunshelle, Flåm. *Trøndelag fagl. Samorganisasjon*: Johan Dyrdaahl, Trondheim, Johan Kvam, Steinkjær, Johs. Togstad, Løkkens Verk, Karl Tømmerraas, Trondheim. *Stavanger og Omegn og Haugesund*: Frantz O. Johansen, Sauda, Nils

Norheim, Stavanger, Adolf Olsen, Stavanger. *Østfold Fylke*: Carl J. Andresen, Moss, Leonard Bengtson, Rakkestad, Oskar Lauritsen, Askim, Viktor Moberg, Halden, Karl E. Pettersen, Sarpsborg. *Akershus Fylke*: Adolf Amundsen, Lillestrøm, Karl Aug. Olsen, Lillestrøm. *Hedmark Fylke*: Ludvik Johansen, Rena, M. Smestad, Braskereidfoss. *Opland Fylke*: Aslak Slette, Gjøvik, Martin Smeby, Søndre Land. *Buskerud Fylke*: Arne H. Arntsen, Drammen, Floritz Gundersen, Hønefoss, Jens Jensen, Krokstadelven, M. Knudsen, Drammen, Thorvald Nilsen, Kongsberg. *Telemark Fylke*: Karl Bratsberg, Skien, Kristian Hansen, Rjukan, Olaf Karlsen, Langesund. *Vestfold Fylke*: Anth. Christiansen, Larvik, Konrad Karlsen, Tønsberg, Adolf Kristoffersen, Sandefjord. *Aust-Agder Fylke*: Albert Karlsen, Arendal. *Vest-Agder Fylke*: Flood-Engebreetsen, Kristiansand S. *Møre Fylke*: Ole Nerland, Kristiansund N. *Nord-Trøndelag Fylke*: Adolf Holm, Namsos. *Nordland Fylke*: O. Sandvik, Narvik. *Troms Fylke*: Petter Hansen, Tromsø. *Finnmark Fylke*: Thorbjørn Dahl, Kirkenes.

Følgende 34 representanter stemte mot:

Arbeidsmannsforbundet: Lars Bakken, Harran, Johan Berlid, Mjåvatn p. å., Andreas Rekve, Stord, Justin Rødaas, Sulitjelma, Hans Røste, Oslo, Johs. O. Selfors, Mo i Rana, Alfr. Stenbak, Klæbu. *Bokbinderforbundet*: Øistein Marthinsen, Oslo. *Bygningsarbeiderforbundet*: Edv. Arnesen, Skien, Ivar Ertresvaag, Trondheim, Olaf Fossum, Oslo, John Kvande, Ålesund, Ole Olsen, Oslo, M. Skogly, Lillehammer, Fillip Søderblom, Oslo, Halvor Sørsum, Oslo. *Høvleriarbeiderforbundet*: Ingemar Lillesand, Verdal. *Jern- og Metallarbeiderforbundet*: Georg Jensen, Oslo, Erling Johansen, Oslo, N. V. Kristiansen, Oslo, Wm. Lund-Olsen, Trondheim, Ommund Ommundsen, Stavanger, Ragnar Rasmussen, Oslo. *Kommuneforbundet*: Erling Olsen, Oslo, C. Strøm, Stavanger. *Lokomotivmannsforbundet*: M. Heggstad, Horten. *Nærings- og Nydelsesmidelarbeiderforbundet*: Jens Berg, Trondheim, Kasper Erstad. *Papirindustriarbeiderforbundet*: Anton Pedersen, Kistefoss. *Skredderforbundet*: Witalis Andersen, Oslo. *Stenindustriarbeiderforbundet*: Henry Hansen, Fredrikstad, Hitle Karlsen, Idd, Halden. *Tobakkarbeiderforbundet*: Johs. Abrahamsen, Oslo. *Østfold Fylke*: Sig. Bergmann, Lisleby.

Følgende 14 representanter var fraværende: S. A. Danielsen, Oslo, Ingrid Berg, Oslo, Olaf Andersen, Hamar, Rob. Kopp, Oslo, Alf Gulaksen, Bergen, Andreas H. Ek, Vestfossen, Erling Hansen, Tofte, O. L. Strøm, Oslo, Markus Bergersen, Gardvik, Rolf Jahrmann, Brandbu, Johs. Ødegaard, Kongsvinger, Ingv. Olsen, Ø. Aker, Karl Bjurstrøm, Hamar, O. J. Omland, Evje.

Næste votering:

Halfdan Jønssons forslag om bibehold av de nuværende kontingentsatser blev forkastet.

Ved nytt navneprop votertes så endelig over sekretariatets innstilling om 75 og 35 øre for helt- og halvtbetalende og det oprinnelige forslag om 80 øre og 40 øre, optatt av Torbjørn Henriksen m. fl.

Sekretariatets forslag om 75 og 35 øre blev vedtatt med 154 mot 143 stemmer.

De 154 var følgende:

Arbeidsmannsforbundet: Lars Bakken, Harran, Johan Berlid, Mjåvatn p. å., Andreas Rekke, Stord, Johs. Selfors, Mo i Rana, Simon Simonsen, Evje, Alfr. Stenbak, Klæbu. *Baker- og Konditorforbundet*: Karl J. Andersen, Fredrikstad. *Bokbinderforbundet*: Nils Jensen, Bergen. *Bygningsarbeiderforbundet*: Adolf Andreassen, Drammen, Edv. Arnesen, Skien, Malfred Bergseth, Oslo, Ivar Ertresvaag, Trondheim, Olaf Fossum, Oslo, Oskar Johansen, Oslo, Nils Kvale, Oslo, John Kvande, Ålesund, Peder Mathiasen, Stavanger, Nils Nilsen, Tromsø, Ole Nor, Vaksdal, Ole Olsen, Oslo, M. Skogly, Lillehammer, Magnus Soltvedt, Bergen, Martin Strandli, Oslo, Phillip Søderblom, Oslo, Halvor Sørnum, Oslo. *Centralforeningen for Boktrykkere*: Johs. Hulthin. *Formerforbundet*: Ludv. Johansen, Oslo, Harry Nilssen, Oslo. *Gullsmedarbeiderforbundet*: Nils Heggland, Oslo. *Høvleriarbeiderforbundet*: Petrus Andreassen, Halden, Helge Brandsø, Bangsund, Sigurd Bunes, Lillestrøm, Hans Eriksen, Oslo, Ingemar Lillesand, Verdal, Paul Nilsen, Selbakk p. å., Emil Zakariassen, Larvik. *Jern- og Metallarbeiderforbundet*: C. A. Cithen, Langesund, Hans A. Hansen, Arendal, Ole Hauan, Tromsø, Hans Hegg, Drammen, Georg Jensen, Oslo, Erling Johansen, Oslo, Jakob Amundsen, Oslo, N. V. Kristiansen, Oslo, Hugo Kristoffersen, Fredrikstad, Wm. Lund-Olsen, Trondheim, Konrad Nørdahl, Bergen, Ommund Ommundsen, Stavanger, August Pedersen, Fredrikstad, Ragnar Rasmussen, Oslo, Nils Tandberg, Kongsberg. *Jernbaneforbundet*: E. Bakke, Oslo, Arne Eklo, Trondheim, L. Eli, Bryn, Konrad Karlsen, Oslo, Erling Kiil, Oslo, Henry Ottermo, Narvik, *Kjemisk Industriarbeiderforbund*: Trygve Bryne, Stavanger, Erling Bøckmann, Fredrikstad, Hj. G. Fostvedt, Eydehavn, A. Gulbrandsen, Slemmestad, Thorolf Hanæs, Rjukan, Halfdan Jønsson, Oslo, Ambrosius Olsen, Rjukan, Ingvar Olsen, Oslo, Johs. Pettersen, Drammen, Gotleib Thommasen, Kristiansand. *Kjøttindustriarbeiderforbundet*: Lars Evensen, Oslo. *Kommuneforbundet*: S. Aarsund, Sarpsborg. *Lokomotivmannsforbundet*: M. Heggstad, Horten. *Matros- og Fyrbøterunionen*: A. Birkeland, Oslo, Idar Hamsaas, Trondheim, Gunvald Hauge, Haugesund, H. Michelsen, Bergen. *Møbelindustriarbeiderforbundet*: Olav Olsen, Kristiansand S. *Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbundet*: Jens Berg, Trondheim, Kasper Erstad. *Papirindustriarbeiderforbundet*: Edv. Blom, Skotfoss, Harald Ellefsen, Moss, Ludv. J., Gyllesten, Hafslund, Frithjof Johannesen, Halden, Bernh. Martinsen, Sarpsborg, Kløvfoss J. Karlsen, Sarpsborg, Hans Lund, Eidsvoll, Anton Pedersen, Kistefoss, Anton Solbakken, Hønefoss, Karl Sørensen, Gjeithus, Amund Torgersen, Modum, Jens A. Tønderud, Lillestrøm. *Postforbundet*: Ole Helland, Trondheim. *Skog- og Landarbeiderforbundet*: Kittil K. Berg, Rollag, Markus Bergersen, Gardvik, A. H. Buflo, Trysil, Steinar Dybendal, Skotselv, Kr. Evensen, Haslun, Kr. Holmen, Romedal, Ole A. Kiste, Kongsvinger, Svend Kvarud, Spydeberg, Ole H. Leknes, Namdalseid, Oskar P. Løken, Romerike, Evald Nilsen, Jarlsberg, A. Nygaardsmoen, Gjesåsen, Kristian Norheim. *Skotøiarbeiderforbundet*: A. E. Gundersen, Oslo, J. Helle, Bergen, J. Larsen, Halden, Carl Stjernstrøm, Oslo, Arne Søsveen, Hamar. *Skredderfor-*

bundet: Witalis Andersen, Oslo, Lucie Andresen, Oslo, R. Maaren, Bergen, Maren Pedersen, Skien. *Stenindustriarbeiderforbundet*: Henry Hansen, Fredrikstad, Hitle Karlsen, Idd, Halden, Einar Olausen, Greåker. *Tekstilarbeiderforbundet*: Signe Augustin, Fredrikstad, Olaf Hansen, V. Aker, M. Johansen, Solbergelven, Anna Nilsen, Oslo. *Transportarbeiderforbundet*: Josef Collier, Skien, Hans Fladeby, Oslo, Olaf Hansen, Oslo, Anton Kvalnes, Kristiansund N., Hans A. Larsen, Hammerfest, Gerhard Olsen, Trondheim, Einar Sundsbak, Bergen. *Tobakkarbeiderforbundet*: Johs. Abrahamsen, Oslo. *Arbeiderpartiets Presseforening*: Olaf Solumsmoen, Drammen. *Samorganisasjonene. Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon*: Severin Arnesen, Oslo, Gunnar Disenaaen, Oslo, Johan Engstrøm, Oslo, Einar Gerhardsen, Oslo, Louis Johansen, Oslo, Ole Johansen, Oslo, Edw. Mørk, Oslo, Herbert Rygaard, Oslo, Ole Østmoen, Oslo. *Trøndelag faglige Samorganisasjon*: Johs. Togstad, Løkkens Verk. *Stavanger & Omegn og Haugesund*: Nils Norheim, Stavanger, Adolf Olsen, Stavanger. *Østfold Fylke*: Leonard Bengtson, Rakkestad, Sig. Bergmann, Lisleby, Oskar Lauritsen, Askim, Viktor Moberg, Halden, Karl E. Pettersen, Sarpsborg. *Akershus Fylke*: Adolf Amundsen, Lilestrøm. *Buskerud Fylke*: Arne H. Arntsen, Drammen, Floritz Gundersen, Hønefoss, Jens Jensen, Krokstadelven, M. Knudsen, Drammen, Thorvald Nilsen, Kongsberg. *Telemark Fylke*: Karl Bratsberg, Skien, Kristian Hansen, Rjukan. *Troms Fylke*: Petter Hansen, Tromsø.

De 143 representanter som stemte for en kontingent av henholdsvis 80 og 40 øre for helt- og halvtbetalende, var:

Arbeidsmannsforbundet: Anders Arntsen, Sulitjelma, Bergundhaugen, Flåm, Knut Hartmark, Mandal, Anders Haugen, Kongsberg, Waldemar Larsen, Oslo, Magnus Reitan, Foldal, Justin Rødaas, Sulitjelma, Hans Røste, Oslo. *Baker- og Konditorforbundet*: Einar H. Lockert, Tromsø, Johan Nygaard, Oslo. *Bokbinderforbundet*: Øistein Marthinsen, Oslo. *Bygningsarbeiderforbundet*: Olai Halden, Larvik, Haakon Hansen, Fredrikstad, Oscar Hansen, Oslo, Josef Jensen, Oslo, W. Lyngholm, Moss. *Centralforeningen for Boktrykkere*: Bernh. Berentsen, Bergen, Arne Forseth, Trondheim, Olav Hindahl, Oslo, A. W. Hultmark, Oslo, Enok Rasmussen, Stavanger. *Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet*: O. M. Haugen, Oslo, K. Rosenløv, Kristiansand S. *Formerforbundet*: Søren Hagen, Oslo. *Jern- og Metallarbeiderforbundet*: O. Abrahamsen, Holmestrand, Emil Andersen, Moss, Frithjof Andersen, Oslo, Jonas Andersen, Jørpeland, William Borgersen, Oslo, Ragnar Christensen, Molde, Alfred O. Dannevig, Oslo, Edvard Eriksen, Strømmen, Ivar Eriksen, Gjøvik, Frank Hansen, Oslo, Amandus Holthe, Oslo, Karl Haarvik, Bergen, Reidar Johansen, Oslo, Anders Krømcke, Sandefjord, Josef Larsson, Oslo. *Jernbaneforbundet*: K. Asmyhr, Oslo, H. Bjørnsgaard, Lillestrøm, M. M. Bolstad, Vaksdal, Ludvik Buland, Oslo, Hans Johansen, Drammen, K. Kristiansen, Hamar. *Kjemisk Industriarbeiderforbund*: Nils Apalnes, Notodden, Arthur Berby, Porsgrunn, Hans Gundersen, Brevik, Jørgen Jørgensen, Odda. Otto Kalsen, Askim, Edvard Navestad, Høyanger, J. M. Remseth, Sauda, Kristian Rothaug, Kopperå, Knut S. J. Vik, Skaftå. *Kommuneforbundet*:

Nils Aune, Trondheim, Johan Berg, Oslo, Wilhelm Berntsen, Lillestrøm, O. Bottolfs, Drammen, H. E. Engebretsen, Oslo, Olaf Eriksen, Oslo, Johan Jentoft, Oslo, Clemet **Johannessen**, Bergen, Sverre Johannessen, Oslo, Arthur Karlsen, Bryn, Oskar Karlsen, Oslo, Kr. Kristensen, Oslo, Olaf Lundby, Bryn, Karl Madsen, Bergen, O. C. Moe, Trondheim, Erling Olsen, Oslo, E. E. Rudlang, Oslo, G. Sethil, Oslo, C. Strøm, Stavanger, Oscar Torp, Oslo. *Lokomotivmannsforbundet*: Robert Lund, Oslo. *Matros- og Fyrbøterunionen*: J. Didriksen, Oslo, B. Øian, Narvik. *Murerforbundet*: Trygve Nilsen, Oslo, Aksel Schultz, Oslo. *Møbelindustriarbeiderforbundet*: Chr. Systad, Oslo, Waldemar Svendsen, Bergen. *Nærings- og Nydelsesmiddelearbeiderforbund*: Sverre Adamsen, Lilleaker, Runge Andresen, Oslo, Aron Ask, Oslo, Rich. Hansen, Oslo, W. A. Hartmann, Oslo, Johan Hoff, Stenbæk, Grorud, Henry Jakobsen, Moss, Osvold Johnsen, Oslo, Mathias Larsen, Stavanger, Karl Lie, Oslo. *Papirindustriarbeiderforbundet*: Erland Borgersen, Mjøndalen, Hans Gjeldnæs, Enge Bruk, Karl Nedberg, Stenberg, Aslak Nielsen, Skien, P. Nikolaysen, Nygard, Peder Pedersen, Follafoss, Hans Petersen, Hunsfoss, Ole Rypaas, Gulskogen. *Postforbundet*: Oluf Sørensen, Bergen. *Skin-, Lær- og Gummiindustriarbeiderforbundet*: Johs. P. Nilsen, Oslo. *Skog- og Landarbeiderforbundet*: L. S. Hangaard, Øvre Rendal, Kr. Lang, Fosser i Romerike, Martinius Nordal, Magnus Merli, Lillestrøm, Petter Sveen, Fluberg. *Tekstilarbeiderforbundet*: Meyer Johansen. *Transportarbeiderforbundet*: Alfred Gundersen, Oslo, Berent Jensen, Narvik, Johs. Johannessen, Oslo, Ingvald Malde, Stavanger, Jørgen Nilsen, Halden, Kristian Olsen, Drammen, Ole J. Olsen, Kristiansand S., Simen Simensen, Oslo. *Tobakkarbeiderforbundet*: Hj. Johansen, Oslo. *Samorganisasjonene*: Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon: Peder Gulbrandsen, Høvik. *Bergen og Fylkenes faglige Distriktsorganisasjon*: Paul Amundsen, Bergen, Anders Andersen, Odda, K. Furuskjeg, Bergen, Nils Hansen, Bergen, Knut Huseth, Stord, Botolf Thunshelle, Flåm. *Trøndelag faglige Samorganisasjon*: Johan Dyrdaal, Trondheim, Johan Kvam, Steinkjær, Karl Tømmeraas, Trondheim. *Stavanger & Omegn og Haugesund*: Frantz O. Johansen, Sauda. *Østfold Fylke*: Carl J. Andresen, Moss. *Akershus Fylke*: Karl Aug. Olsen, Lillestrøm. *Hedmark Fylke*: Ludvik Johansen, Rena, M. Smestad, Braskereidfoss. *Oppland Fylke*: Aslak Slette, Gjøvik, Martin Smeby, Søndre Land. *Telemark Fylke*: Olaf Karlsen, Langesund. *Vestfold Fylke*: Anth. Christiansen, Larvik, Konr. Karlsen, Tønsberg, Adolf Kristoffersen, Sandefjord. *Aust-Agder Fylke*: Albert Karlsen, Arendal. *Vest-Agder Fylke*: Flood-Engebretsen, Kristiansand S. *Møre Fylke*: Ole Nerland, Krstiansund N. *Nord-Trøndelag Fylke*: Adolf Holm, Namsos. *Nordland Fylke*: O. Sandvik, Narvik. *Finnmark Fylke*: Thorbjørn Dahl, Kirkenes.

Følgende 14 representanter var fraværende ved voteringen: S. A. Danielsen, Oslo, Ingrid Berg, Oslo, Olaf Andersen, Hamar, Rob. Kopp, Oslo, Alf Gullaksen, Bergen, Andreas H. Ek, Vestfossen, Erling Hansen, Tofte, O. L. Strøm, Oslo, Rolf Jahrmann, Brandbu, P. H. Vestad, Kongsvinger, Johs. Ødegaard, Kongsvinger, Ingv. Olsen, Ø. Aker, Karl Bjurstrøm, Hamar, O. J. Omland, Evje.

§ 7.

Ordstyreren refererte forslagene til forandring i § 7.

Fra Stavanger og Omegns faglige Samorganisasjon.

§ 7. Punkt 5 får sådan tilføielse efter annet punktum: Avdelingene pålegges å sende gjenpart av mulige forslag til samorganisasjonen.

§ 7. Punkt 9 innsettes følgende setning efter annet komma: Hvorav minst 3 fra arbeidsplassen.

Fra Bjørkåsen Grubearbeiderforening, avd. 22 av N. A. F.

Paragraf 7, punkt 3, foreslår vi blir å lyde:

Sekretariatets medlemmer skal være tilstede på kongressen. De har forslagsrett og talerett, men kan ikke velges som representanter. Til paragraf 9, punkt 3, foreslår vi en tilføielse sålydende:

Dog uten ekstra lønnsgodtgjørelse. (I tilfelle dette har vært praktisert før.)

Som man vil se av den siste tilføielse, er vi ikke helt sikker på om det arbeide som er anført i nevnte paragraf og punkt er ekstra-betalt, uten om den nødvendige reise og dietgodtgjørelse. Vi er kun av den opfatning, men skulde det derimot vise sig at vår opfatning er feil, faller selvfølgelig tilføielsen bort av sig selv.

Fra Gikens Grubearbeiderforening.

§ 7, punkt 9, forandres således: Kongressen velges Sekretariatet, som består av 13 medlemmer, og hvorav minst 7 velges fra arbeidsplassene, o. s. v.

Annet avsnitt forandres således: Der velges 9 varamenn, hvorav minst 5 velges fra arbeidsplassene, o. s. v.

Dessuten pålegger Gikens Grubearbeiderforening kongressen: Industriforbundsformen bør overholdes, samt bør kongressen pålegge Sekretariatet å påse at også de enkelte forbund overholder denne.

Avdelingen mener at industriforbundsformen absolutt skal opprettholdes, da fagforbundsformen tidligere har vist sig å være uheldig for industriplasser som Sulitjelma, hvor så mange slags arbeide er knyttet sammen til en og samme bedrift.

Ennvidere henviser avdelingen til Samorganisasjonens redegjørelse til Landsorganisasjonen, d. 29 juni 1930 ang. Elektrikersaken, som bedes optatt på kongressens dagsorden i forbindelse med forslaget.

Fra sekretariatet.

§ 7 opprettholdes uforandret.

Forslaget fra Bjørkåsen til § 9 faller bort av sig selv.

Justin Rødaas: Vi har innsendt forslag fra Gikens Grubearbeiderforening om at det velges minst 7 fra arbeidsplassen til sekretariatet. Det er rimelig at disse da velges fra Oslo og nærmeste omegn.

Jens Teigen: Det står kongressen fritt for å velge bare fra arbeidsplassen om de vil, men det er dog ikke praktisk å sette det i lovs form.

Votering: Sekretariatets forslag — § 7 uforandret — blev vedtatt mot noen få stemmer.

§ 10.

Fra Stavanger og Omegns faglige Samorganisasjon.

§ 10. Første punktum ombyttes ordene «kan anta» med «skal anta» og ordet «sakkyndig» med «fagrevisor».

§ 10. Fjerde punktum får følgende avslutning: representantskapet og i kongressåret, kongressen.

§ 10. Får følgende tilføielse etter siste punktum: Kongressen velger et desisjonsutvalg for å gjennomgå regnskapene. Desisjonsutvalgets anmerkninger følger revisjonsboken som i 4. punktum bestemt.

Fra Borregård Bygningsarbeiderforening.

Borregård Bygningsarbeiderforening henstiller til kongressen om å forandre § 10, 1 avsnitt som lyder:

De av kongressen valgte revisorer sammen med Sekretariatet, kan anta en sakkyndig revisor til assistanse.

Til å lyde: De av kongressen valgte revisorer sammen med Sekretariatet *skal* anta en sakkyndig revisor til assistanse.

Motivering:

På grunn av de mange underslag som har foregått i den senere tid, finner vi denne forandring helt påkrevet.

Fra Rjukan Arbeiderforening, avd. 27 av N. K. I.

Forslag til § 10. Revisjonen i landsorganisasjon og forbundene utføres av en av kongressen ansatt sakkyndig revisor. Som revisorens nærmeste overordnede velges av kongressen et revisjonsutvalg på 3 medlemmer med varamenn. ormannen i utvalget velges av kongressen ved serskilt valg.

Revisoren kan gjennomgå regnskaper, kassa og verdipapirer *kritisk* og tallmessig etter en av revisjonsutvalget utarbeidet instruks. Denne instruks skal forelegges førstkommende Representantskapsmøte til godkjennelse.

Revisjon av samtlige regnskaper skal foretas kontinuerlig, dog minst hver måned. Kontroll av kassabeholdninger og verdipapirer skal foretas til ubestemte tider, dog minst 6 ganger i året.

Enhver verdikontroll og revisjonsantegnelse innføres i en autorisert revisjonsprotokoll for hvert forbund, som skal forelegges revisjonsutvalget, samt Sekretariatet og det forbundsstyre som antegnelsen vedkommer.

Desisjon av Landsorganisasjonens regnskaper foretas av kongressen. Forbundenes regnskaper desideres av landsmøtene. For forbundenes vedkommende avgis en foreløbig desisjon for hvert år av hovedstyrene og i landsorganisasjon av representantskapet. Samtlige regnskaper skal være undertegnet av den ansatte revisor og revisjonsut-

valgets formann. Revisor og revisjonsutvalgets formann plikter å være tilstede på de møter hvor desisjonen foregår.

Revisjonsutvalgets oppgave er å overvåke at revisoren arbeider i overensstemmelse med instruks og forutsetninger, og plikter selv å følge revisjonens gang. Revisjonsutvalget ansetter også den nødvendige assistanse for revisjonen. Revisoren som er ansatt av kongressen, kan kun avskjediges av denne. Dog kan han suspenderes av Sekretariatet etter innstilling av revisjonsutvalget.

Suspensjonen med utførlig begrunnelse forelegges første representantskapsmøte og kongress hvortil revisor innkalles.

I sådanne og andre tilfeller hvor revisor fratrer, ansettes ny revisor foreløbig av revisjonsutvalget. Denne ansettelse forelegges første representantskapsmøte til godkjennelse.

Fra sekretariatet.

Spørsmålet om revisjonsordning m. v. kommer særskilt til behandling på kongressen.

Ordstyreren foreslo Rjukans forslag behandlet under dagsordenens punkt 12 — Regnskaps- og revisjonsordningen innen fagorganisasjonen. Forslaget blev vedtatt.

De øvrige forslag blev ikke optatt.

§ 11.

Fra Stavanger og Omegns faglige Samorganisasjon.

§ 11. Punkt 1. får følgende ordlyd: Konflikter med arbeidsskjøperne godkjennes og ledes i almindelighet av vedkommende organisasjons hovedstyre i forståelse med avdelingene og Samorganisasjonen og i samråd med Sekretariatet, til hvem innberetning straks og i alle tilfelle innsendes. Landsorganisasjonen skal ved alle konflikter gi vedkommende samorganisasjon underretning om stillingen så den kan uttale sig før der treffes en avgjørelse. Samorganisasjonen skal efter anmodning av avdelinger, forbund eller Landsorganisasjonen lede lokale konflikter.

§ 11. Punkt 5. får følgende ordlyd: Utvides en konflikt til å omfatte flere organisasjoner eller fag, overtar Sekretariatet overledelsen i samråd med samorganisasjonene og vedkommende forbundsstyrene. Sekretariatet har for øvrig rett til i konfliktstilfelle når som helst å skride inn, for ved direkte forhandlinger med arbeidsskjøperne å søke en opstått konflikt bilagt eller endog hevet, hvis det er nødvendig, dog ikke før samorganisasjonene og vedkommende forbundsstyrene har uttalt sig herfor. Forbundsstyrene bør i forveien ha innhentet uttalelse fra avdelingene som er berørt av konflikten.

§ 11. Punkt 9 foreslås utgår.

§ 11. Punkt 10 strykes i første punktum ordene: «de i punkt 9 omhandlede».

Fra Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon.

§ 11, 5. ledd, forandres således: «Utvides en konflikt til å omfatte flere organisasjoner eller fag, overtar sekretariatet ledelsen i samar-

arbeide med samorganisasjonene, vedkommende forbundsstyret og disses stedlige styret. Ledelsen av en stedlig konflikt kan overlates til samorganisasjonene i samarbeide med vedkommende forbund.»

§ 11, tillegg: «Når det foretas avstemning ved en konflikts avslutning skal arbeidernes avgjørelser i hvert enkelt forbund respekteres.»

Fra sekretariatet:

§ 11. Også dette spørsmål var så inngående drøftet på siste kongress at det ingen grunn er til å forandre paragrafen:

Aksel Schultz: Her foreligger et forslag fra Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon hvori det heter at når det foretas avstemning ved en konflikts avslutning, skal arbeidernes avgjørelse i hvert enkelt forbund respekteres. Det bør vel behandles under punkt 4 på dagsordenen. Det må fattes en beslutning som ikke medfører at vi blir tvunget til å avslutte en kamp som vi mener å kunne gjennomføre.

Edward Mørk: Vi tar ikke opp dette forslag, så gjør ikke Schultz det, så foreligger det ikke lenger.

Aksel Schultz: Jeg tok ordet for å være sikker på at vi ikke blir avskåret adgangen til å diskutere dette senere. Blir det så har jeg ikke mer å si nu.

Ordstyreren: Ja, det blir det full adgang til.

Edward Mørk: Det er fra Samorganisasjonens hold krevet at forbundene skal holde disse å jour med konflikter og for øvrig stå i den nærmeste rapport. Det heter også at ved lokale konflikter skal Samorganisasjonen lede disse med konsens fra forbundsledelsen. Og ved landsomfattende kamper overtar sekretariatet overledelsen i samråd med Samorganisasjonene og vedkommende forbundsstyret. Disse ting inneholdes i Stavangerforslaget og jeg vil anbefale det.

Ved *voteringen* blev sekretariatets forslag om bibehold av den nuværende paragraf vedtatt.

§ 12.

Fra Torsnes Stenhuggerforening.

Ad understøttelse under streiker og lockouter. Lovens paragraf 12, punkt 4 tilføies: «Ved konflikter i fag hvor lønnsnivået ligger særlig lavt, kan Sekretariatet ytterligere forhøie understøttelsen.»

Fra sekretariatet.

Sekretariatet kan ikke tiltre forslaget.

Henry Hansen tok forslaget tilbake.

Folkets Hus fond.

Fra Oslo Tapetser- og Dekoratorforening.

Forslag til Landsorganisasjonens kongress 1931. I statuttene for Folkets Hus fond foreslås følgende bestemmelse innpasset i teksten:

Ved utlån av fondets midler er det under forutsetning at låntageren påser at alt arbeid blir utført av organiserte arbeidere.

Motivering:

Forslaget ansees påkrevet for ved arbeidets bortsetning på anbud e. lign. måte å forhindre at fagorganisasjonens midler disponeres til arbeidere som utføres av andre enn fagorganiserte.

Oslo Møbelindustriarbeiderforening har i møte den 26 november enstemmegi besluttet å tiltre Oslo Tapetser- og Dekoratorforenings forslag.

Fra sekretariatet.

Sekretariatet er enig i prinsippet, som sikkert også er anerkjent av alle organiserte arbeidere, men finner lovbestemmelse overflødig.

Hvis sekretariatets forslag under § 3, punkt 1, vedtas, er det nødvendig at loven for Folkets Hus fond § 2 endres således at *første ledd i § 2 utgår.*

Sekretariatets innstilling blev vedtatt enstemmig.

Dermed var lovbehandlingen tilendebragt. — Flere forslag til forandringer forelå ikke.

Lovenes ikrafttreden.

Ordstyreren foreslo at lovene trådte i kraft fra 1 april 1931.

Forslaget blev enstemmig vedtatt.

Møtet hevet.

Eftermiddagsmøtet onsdag 18 februar.

Ordstyrer: Karl Nedberg.

Ordstyreren meddelte straks møtet var satt at deputasjonen fra de arbeidsløse var blitt mottatt av dirigentene, hvorunder den hadde protestert mot den mottagelse den hadde fått av kongressen, foruten at det var blitt overbragt dirigentene en annen lengere resolusjon. Denne blev utlagt til eftersyn på dirigentenes bord.

Protokollen fra formiddagsmøtet referertes og godkjentes uten bemerkninger.

Punkt 4: Den faglige situasjon.

Under dette hovedpunkt var opsatt et par andre punkter.

Ordstyreren opplyste at *rasjonaliseringen* og *arbeidsløsheten* ville bli innledet av sekretær *Madsen*, *arbeidsløshetstrygden* som vilde bli medtatt herunder, av *Valdemar Nielsen*, og *tariffrevisjonen* og *den faglige taktikk* av Landsorganisasjonens formann, *Halvard Olsen*. Under *arbeidsløshetstrygden* vilde dessuten *Olav Hindahl* få ordet ubegrenset som innleder for *mindretallets* synspunkt.

Rasjonaliseringen og arbeidsløsheten ved Madsen.

Alfred Madsen: Det blir altså tre innledningsforedrag under dette punkt og derav følger at også den første taler må fatte sig i korthet.

Det er jo så at verden rystes av en veldig økonomisk krise med stor arbeidsledighet. Krisen rammer jordbruk og skogbruk vel så alvorlig som industrien. Årsaken hertil mener vi socialister ligger i selve produksjonssystemet, det privatkapitalistiske system eller mangel på system. Det nuværende system går ut på masseproduksjon av varer for profitt, produksjonen er for verdensmarkedet. Også i jordbruk og skogbruk er produksjonen forvandlet i kapitalistisk retning. Tidligere gjaldt produksjonen for eget behov eller et lokalt behov; nu for et større ubestemt marked. Derved tar produsentene kontrollen og krisen er over landarbeiderne i en grad som aldri før. Jordbruket er trukket inn i malmstrømmen. For å forstå krisen må man forstå at varer produseres for salg og utbytte. Arbeiderne berøves fruktene av sitt arbeid. Kapitalens andel har en stadig stigende tendens. Ser man på grunnrenten og grunnverdien så ser man at den har en voksende tendens. Her i nærheten av Logen solgte man for å nevne et lite eksempel for nylig en tomt etter 640 kroner kvadratmeteren, altså 640 000 kroner pr. mål. Og denne økning av grunnrenten skjer i alle land. Likedan er det når det gjelder kapitalrenten. Samme forhold med fabrikker og skib. Men enda tydeligere er det hvis man ser på pengerenten, obligasjonsrenten. Den stiger. Og gjeldsbyrden er vokset uhyrlig etter krigen. Alle de berger av obligasjonspapirer skal forrentes. Bare her i landet betales 400 millioner pr. år til forrentning av faste lån, mens alle landets industri- og håndverksarbeidere og funksjonærer (med familier omkring 900 000 mennesker) lever av 340 millioner kroner pr. år. Statsgjelden er 5-doblet, kommunegjelden 7-doblet i de senere år. Det er en viktig årsak til krisen og vanskelighetene. Det er en mangel på oversikt og orden i de økonomiske spørsmål. Det er ingen oversikt over behovene, kjøpeevnen og den produksjonsmengde som er nødvendig. For å ta et nærliggende eksempel. Se på skibsfarten. Vi har bygget skib i utlandet for hundreder millioner. Og tross dette ligger nu 1 million tonn oplagt. Det viser da tydelig at det ikke er orden eller at man mangler oversikt. Og sådan er det i andre bransjer. Hvis de internasjonale karteller og truster griper regulerende inn, da skjer det ut fra profittenssyn — ikke sociale hensyn. Det er ikke arbeidermassenes interesser, men kapitalens. Som i fyrstikkindustrien, så er det med tremasseproduksjonen. Det er en regulering ut fra de snevreste profittinteresser. Rasjonaliseringen har gått sterkt frem; den har skapt økede varemengder, men også øket arbeidsledighet. Produksjonen er øket, men arbeiderantallet er sunket. Slik også i vårt land. Fra 1916—1929 er antallet av fabrikktilsynspliktige bedrifter øket fra 7 000 til over 13 000. Arbeiderantallet er imidlertid ikke øket så raskt — fra 140 000—180 000. Tar man så videre årsverket så er det gått tilbake i 15 år fra 120 000—100 000. Det har også sin årsak i den delvise beskjeftigelse ved bedriftene. Hovedfeilen ved kapitalismen er at produsentene ikke kan ta ut av produksjonen det de setter inn i den. Setter de inn 100 000 kroner, så kan de f. eks. bare utta 50 000 kroner. Derfor blir det alltid en stigende misnøie. Fylte lagere, overflod ser man alle vegne; men nød og elendighet hos dem som skulde ha varene, hos dem som skulde ha profitten av sitt slit. Hadde de en inntekt

som stod i balanse med det de satte inn i produksjonen vilde de kunde tømme lagrene og holde hjulene i gang. Profitten hopes imidlertid op på et fåtall, ny kapital investeres over hele kloden. Asia, hele Amerika industrialiseres og i de gamle land skjerpes konkurransen. Det er fabrikker i Bombay som reiser sig og konkurrerer ut de gamle. Nu, den ledighet som hersker har vel stort sett samme årsaker, men ungdomsledigheten er vel den alvorligste. Det er overproduksjonen med underforbruk, rasjonaliseringen, som gjør at det ikke blir behov for nye arbeidere. Emigrasjonens stansning spiller også inn. Ungdommen må bli hvor den er. Hvert år har vi mellom 15—20 000 nye ungdommer. De fleste melder sig på arbeidsmarkedet. Og det blir permanent arbeidsledighet. De eldre arbeidere blir ofte fortrinnsvis erstattet av unge og nye arbeidere. Blir han overflødig ved en ny maskins anskaffelse, så er det vanskelig om ikke umulig å få annet arbeide. Disse folk får føle det mer enn mange andre. Og vi ser det stadig voksende kvinnearbeide. Kvinnene beskjeftiges i større grad i industri og håndverk. Hvad er så botemidlet? En socialistisk revolusjon, ikke bare nasjonalt, men internasjonalt. Vi må få socialistisk planøkonomi i nasjonal og internasjonale målestokk. Enhver må få etter sitt arbeide og enhver efter sitt behov, som basis for hans utlønning, i motsetning til enhver efter sin eiendom eller sin maktstilling. Det må bli en social fordeling som sikrer de brede lag større inntekt, større kjøpeevne. Så lenge profitten sitter i høisetet vil usikkerheten herske med arbeidsledighet og nød for de arbeidende masser. I England har regjeringen utarbeidet en oversikt som viser inntektenes fordeling på befolkningen. 10 procent av folket, de velstående, hadde 56 procent av alle inntekter, de 90 procent hadde bare 44 procent. En ganske liten krets har altså den største procent. Slik er det også her i landet. Vi kan se her i Oslo. Forholdet er noget lignende om ikke fullt så sterkt. 10 procent av befolkningen har 50 procent av inntektene og de 90 procent har den annen halvdel. Jeg tror dette i grove trekk er forholdet. Derfor har man de stadig oprivende kamper, den stadige misnøie. Når det gjelder arbeidsledigheten og retningslinjene vil jeg først og fremst nevne *arbeidstidens innskrenkning*. Og det er såvidt jeg forstår bare en opfatning her og det er at arbeidstiden må ned. Før krigen blev det ført mange og langvarige kamper for å få arbeidstiden ned og det blev kjempet og gjennomført i bransje efter bransje, i land efter land under den bitreste motstand fra arbeidsgivernes side. Det var en hær på marsj stadig fremover. Efter krigen er det likesom stivnet til. I de siste 10 år har man vesentlig beskjeftiget sig med lønnsforhold. Det kan forståes, men man har glemt arbeidstidens forkortelse og nødvendigheten herav. En virkelig forbedring av arbeiderklassens stilling på dette område er å opta arbeidet for nedsettelse av arbeidstiden. Der ved går også merverdien ned. Nu dette er et internasjonalt spørsmål og det må løses over bred front, *skandinavisk og internasjonalt*. Internasjonalt samarbeide og aksjoner. Det avhenger av arbeiderklassens forståelse og fagorganisasjonens maktstilling. Det er lett å vedta resolusjoner, men det kommer ikke an på det. Det er *viljen*, realmakten

-det kommer an på. Her har vi en stor oppgave å bringe opplysning ut til arbeiderklassen. Vi har stått i stampe i de siste 10 år, derfor er rasjonaliseringen så bitter som den nu er. Her melder sig en rekke problemer, men det er ikke tid til det. Arbeidstidens forkortelse vil komme alle til gode og skape muligheter for å få flere i arbeide. Det vil også komme ungdommen til gode. Nu har det vært reist krav om en forkortelse fra 8 til 6 timer med full fortjeneste. Nu det er en farlig linje å slå inn på og den kan føre oss op i mange vanskeligheter. Man bør imidlertid ta en forkortelse selv om det koster noget. All statistikk i Landsorganisasjonen viser at de grupper og fag som har kortest arbeidstid har den beste lønn og den minste arbeidsledighet. Derfor er det god faglig politikk å gå denne vei. Og det vil også lønne sig etter en kortere tid. En automatisk heving av lønningene vil bli resultatet. En kortere arbeidstid er også i flukt med teknikkens utvikling. Men det er et spørsmål som man bør se konkret for de enkelte tilfelle og bedrifter. Det gjøres ikke ved kongressbeslutninger. Vi mangler imidlertid et internasjonalt program her. Vi hadde 8-timerskravet, det var en enkel parole som *alle* forstod. Vi skulde ha et slikt nu. Man har forskjellige programmer nu. Arbeidstiden er internasjonalt 48-timers uke, spesialfag og bedrifter som ligger under, mange over i Mellem- og Syd-Europa. Kravene er dels 44 timers uke, dels 42 timer og som siste program 40 timers arbeidsuke, dels 5 dagers uke. Et *samlende* krav måtte man finne her. 8 timers dagen blev ikke gjennomført på en dag; men arbeiderklassen kjempet intenst og seigt og vandt. Jeg vil til slutt henvisse til sekretariatets innstilling i dagsordenen (side 28 og 29). Vi trenger ikke bare nasjonalt, men et internasjonalt program her. Skal vi opnå noget må det arbeides efter en bestemt linje. Nogen fag har dog ikke nogen særlig konkurranse utenfra; de er mer beregnet på hjemmemarkedet og det er et spørsmål om ikke disse burde gå foran i realiseringen av en kortere arbeidstid. Hvis de førte an og fikk en bresje i arbeidstidsspørsmålet, så bør de få alle de andre fagorganisertes støtte.

Ordstyrelsen (til en opplysning): Samorganisasjonens landsutvalg har møtet i kveld klokken 7.

- A. Rasjonaliseringen. B. Arbeidsløsheten og arbeidstidsspørsmålet.
C. Tariff-revisjonen og den faglige taktikk.

Sekretariatet foreslo at disse spørsmål behandledes under ett, da de vanskelig lot sig skille ad, og en rekke av de innsendte forslag omhandlet de samme spørsmål.

Følgende forslag forelå:

Fra *Rjukan Arbeiderforening, avd. 27 av N. K. I.*

Ad rasjonalisering: På grunn av rasjonaliseringen og den derav følgende arbeidsløshet, beslutter kongressen at samtlige forbund optar spørsmålet om 42 timers arbeidsuke ved kommende tarifforhandling.

Fra *Skiens Møllearbeiderforening, N. N. N. avd. 22.*

Vår forening har på møte den 21 november 1930 behandlet skrivelse angående Landsorganisasjonens kongress i februar 1931. Følgende forslag besluttet enstemmig fremsatt på kongressen:

«Ingen av vårens tariffrevisjoner blir ordnet uten med 7 timers dag og 6 timers skift.»

Fra *Rosvold Jernbanearbeiderforening, N. A. F.*

På grunnlag av erfaringer fra de siste lønnsrevisjoner for Statens anlegg og med henblikk på vårens tariffrevisjon vil foreningen påpeke at det kreves en bedre planleggelse og et bedre samarbeide mellom forbundene og Landsorganisasjonen enn hittil har vært tilfelle. Statens anleggsarbeidere står nu på et så lavt lønnsnivå at en ytterligere nedskjæring absolutt ikke kan tåles.

Statens anleggsarbeidere står dessuten i den særstilling at en lønnskamp ikke kan vinnes uten ved støtte fra andre industrigrupper.

Foreningen tillater sig derfor å henstille til kongressen å pålegge Landsorganisasjonens styre å sørge for at et bedre samarbeide mellom forbundene og Landsorganisasjonen etableres, hvorved en ytterligere lønnsnedskjæring kan avverges ved gjensidig hjelp og støtte fra de forskjellige forbund, ettersom situasjonen ligger an. De svakeste lønnsgrupper må om nødvendig støttes ved sympatistreik av grupper fra andre forbund.

Solidaritetsfølelsen må i det hele tatt skjerpes innen fagorganisasjonen.

Fra *Hommelvik Jern- og Metalforening.*

Angående den forestående tariffrevisjon foreslås at følgende krav settes i forgrunnen:

42 timers arbeidsuke, 7 timers dag og 6 timers skift i kontinuerlige bedrifter.

Motivering:

Den store hær av arbeidsløse som er i stadig vekst, nødvendiggjør at dette settes op og at hele organisasjonens makt settes bak dette kravets gjennomførelse. Dermed kan man håpe å skaffe til veie sysselsettelse for tusener, som da må regnes med som vunnet land for fagorganisasjonen.

Enn videre er det nødvendig som mottrekk mot den tiltagende rasjonalisering, som stadig skjerpes og truer med å sette nye tusener utenfor produksjonsprosessen.

Fra *Norsk Kommuneforbund.*

Den fremadskridende rasjonalisering medfører overalt stigende arbeidsløshet. Spørsmålet må derfor bli for den kommende fagkongress på en tydelig og grei måte å optrekke de retningslinjer som det ansees formålstjenlig for å få de tilsluttede forbund til på en effektiv måte ved enhver tariffrevisjon å fremme og arbeide for en kortere arbeidstid, for på denne måte å motarbeide rasjonaliseringens verste onde,

nemlig arbeidsledigheten. Vi foreslår derfor at Landsorganisasjonen vedtar:

«Alle organiserte arbeidere ved de kommende tariffrevisjoner stiller overalt krav om 6 timers arbeidstid som det vesentlige tariffkrav.»

Oslo stedsstyre.

Forbundets hovedstyre har sluttet sig til foranstående forslag.

Norsk Kommuneforbund.

Fra Drammens og distr. faglige Samorganisasjon.

Motivering:

De siste års stadig tilbakevendende kriser og depresjon på produksjons- og salgsmarkedet, den sterke rasjonalisering av bedriftene, har medført at ledigheten blandt industriarbeiderne stadig viser en økende tendens over hele landet.

De botemidler og forholdsregler som samfundet foretar for å motarbeide bedriftsinnskrenkninger, avhjelpe arbeidsløsheten og støtte den enkelte arbeider som rammes av ledighet, er minimale.

I de fleste tilfeller har man kun å henvise de ledige til forsorgsvesenet, tilfeldig nødsarbeide eller lignende, hvis vedkommende kommune har evne og vilje til å hjelpe de som rammes av ledighet. I de kommuner som ingen økonomiske resurser har, og som rammes av fabrikkinnskrenkninger eller lengere stans, blir forholdet for de ledige uholdbare, ja rent ut fortvilet.

Under de gunstigste omstendigheter, hvor kommunen hjelper de ledige, må midlerne skaffes til veie gjennom skatten, hvorav det vesentlige betales av arbeiderklassen, mens bedriftene, som de der i første rekke skulde bære disse byrder, slipper helt fri.

Fagorganisasjonen har allerede for mange år siden vært opmerksom på dette forhold, og enkelte forbund har opprettet sine «arbeidsledighetskasser» som har tatt sikte på å hjelpe sine medlemmer med pengebidrag under ledighet av kortere varighet.

Samfundet har også innsett sin fordel av disse kassers beståen og godkjent ordningen ved å yde delvis refusjon for de foretatte godkjente utbetalinger, men under bestemte former og regler optrukket av departementet. Fagbevegelsen har derved litt etter litt tapt herredømmet og selvbestemmelsesretten over disse kasser, så man nu kun administrerer for samfundet.

De siste års tilskudd fra samfundet (stat og kommune) har vært 50 pct. og de fagorganiserte har således selv båret den halve utgift ved sine arbeidsledighetskasser, en sterk selvbeskattning til fordel for samfundet, mens bedriftene (arbeidsgiverne) intet har ydet hertil.

Antallet av arbeidsledighetskasser har stadig blitt mindre, og antallet av forsikrede fagorganiserte arbeidere er sunket fra år til år, idet den store ledighetsprocent innen alle fag og industrier krever en uforholdsmessig økning i premien for å holde bidragene oppe på det minimum som lovene foreskriver.

Selv om solidaritetsfølelsen er sterk innen fagorganisasjonen, kan man ikke vente at offerviljen og selvbeskattningen til dette formål, som

er til lettelse for samfundet, bibeholdes, hvorfor kassene etterhvert opheves.

Uten at man vil ta avstand fra den idé som ligger til grunn for arbeidsledighetskassenes opprettelse og det berettigede i å beholde dem så lenge man intet annet har, vil det dog være riktigere å pålegge disse byrder på samfundet. I første rekke bør bedriftene, som skulde ha en plikt på sig til å betale, være med og ta sin andel i utgiftene, men disse utnytter og utbytter arbeiderne i «gode tider» og setter arbeiderne ut i ledighet såsnart ikke konjunkturforholdene er gunstige.

I denne forbindelse kan det nevnes at de fleste større industri-land i Europa, har måttet gå til opprettelse av offentlig arbeidsledighetsforsikring for industriarbeiderne, som tar sikte på å bøte på og hjelpe de ledige ved faste pengebidrag, i kortere eller lengere ledighetsperioder. Pengene til dette øiemed skaffes til veie ved tilskudd fra bedriftene, samfundet og den forsikrede selv.

Da dette spørsmål ikke har fått den tilstrekkelige utredning og ikke blitt diskutert blandt de fagorganiserte i den utstrekning som det kunde være ønskelig, bør saken komme op på førstkommende fagkongress, og man vil foreslå at denne uttaler sig for:

1. At der opprettes en offentlig «arbeidsledighetsforsikring» for industriarbeidere. Forsikringens inntekter baseres på tilskudd fra: a. Bedriftene, b. Samfundet (stat og kommune), c. De forsikrede selv.

2. At der gis samfundet rett til gjennom spesielle organer å føre kontroll med bedriftsinnskrenkninger.

3. Det henstilles til Det norske Arbeiderpartis representanter i Stortinget å arbeide for ved lov å få gjennomført en offentlig arbeidsledighetskasse (arbeidstrygdekasse) som sikrer arbeiderne de størst mulige bidrag under ledighet.

Den stigende internasjonale konkurranse om handels- og industri-markedet, har medført en større og bedre utnyttelse av alle tekniske og manuelle produksjonsmidler for å stå gunstigst mulig i denne konkurranse.

Alle oppfinnelser, tekniske forbedringer og utnyttelse av den menneskelige arbeidskraft til det ytterste, betegnes med et fellesuttrykk for rasjonalisering og er ikke alene begrenset til de større industri-land, men har også funnet sted i Norge i den senere tid.

Særlig har papirindustrien i den senere tid øket sin produksjon med forholdsvis små omkostninger, men samtidig overflødiggjort eller avskaffet en hel mengde arbeidere, som ikke kan få beskjeftigelse på grunn av samfundsforholdenes bakvendte ordning, og som derved blir en byrde for samfundet.

Når ikke industrien er istand til å skape større arbeidsmuligheter, utvidelser og økonomisk forbedre arbeidernes kår ved rasjonaliseringen, er denne kun en forbedring til fordel for kapitalen og de som eier denne og derved virker ensidig.

Det må arbeiderklassen være opmerksom på og særlig må fagorganisasjonene opta kampen om ved tarifforhandlinger og ellers når der er anledning hertil kreve:

1. At en øket produksjon og større lønnsomhet for bedriftene skal komme arbeiderne til gode ved en høiere lønn.

2. At økning av produksjonen skal medføre fordeler for arbeiderne ved en kortere arbeidstid og arbeidstiden må senkes til 6 timers dag. Derved vil den industrielle utvikling komme arbeiderklassen til gode gjennom en kortere arbeidsdag og flere beskjeftigede arbeidere. Derigjennem også samfundet (stat og kommune) ha fordeler av forbedringer i industrien.

Under henvisning til ovenstående, og den innstilling som er utarbeidet av Landsorganisasjonens nedsatte komité, vedrørende rasjonaliseringen, vil Drammens og Distrikts faglige Samorganisasjon foreslå at fagkongressen uttaler sig for:

De fag og industrier som har tariffrevisjon i kommende år, pålegges å opta de ovennevnte krav, 6 timers dag som hovedkrav for den kommende tariffrevisjon, så at også arbeiderklassen kan få fordeler av rasjonaliseringen i industrien mot som hittil kun å bære dens skadelige følger.

Fra Trondhjems Sag-, Tomt- og Høvleriarbeiderforening.

Av de mange saker som skal behandles på Landsorganisasjonens kongress 1931, vil avdeling 30, Trondhjem, av Norsk Høvleriarbeiderforbund, uttale:

Den viktigste sak og som for arbeiderklassen er den mest påkrevde idag, er arbeidsledighetsspørsmålet og dets avskaffelse. Man har sett i årrekker hvordan rasjonaliseringen har gjort sig gjeldende måned efter måned, ja, år efter år. Kastet den arbeidende klasse ut av industrien uten at de i den arbeidsløse tid har kunnet skaffe sig det nødvendige til livets opphold for sig og sine. Det er så mange ganger gjennom skrifter og taler og statistikker bevist at skylden til arbeidsløsheten er den tekniske utvikling, — de tusener av maskiner og opfinnelser — som har gjort den arbeidende klasse overflødig. Vi tror at arbeidsledigheten kan løses av den organiserte arbeiderklasse verden over idag, gjennom en internasjonal forkortelse av arbeidsdagen. Kongressen fatter sådan beslutning:

Norges faglige Landsorganisasjon virker snarest mulig for sammenkallelse av en skandinavisk arbeidsløshetskongress som kun har til opgave å løse arbeidsledighetsspørsmålet. Denne skandinaviske arbeidsløshetskongress skal enn videre virke for en sammenkallelse av en verdens arbeidsløshetskongress. Denne kongress skulde så fatte beslutninger om hvordan man på et internasjonalt grunnlag skulle kunne gjennomføre en forkortelse av arbeidsdagen, i alle industrier.

I forbindelse med det av Sag- Tomt- og Høvleriarbeiderforeningen reiste spørsmål angående bekjempelse av arbeidsledigheten, vil styret slutte sig til Oslo og Omegns faglige Samorganisasjons forslag om arbeidstidens nedsettelse til 6 timer pr. dag — 36 timer pr. uke. Dette krav reiser sig som en følge av den tekniske rasjonalisering med derav følgende overproduksjon, arbeidsledighet og manglende kjøpeevne. Derfor må forslag herom vedtas av kongressen og kravet stilles i forgrunnen ved kommende tariffforhandlinger.

Fra Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon.

Den tiltagende rasjonalisering innen alle industrier har ført til øket arbeidsledighet. Skal denne økede arbeidsledighet bekjempes er det kun et positivt middel som kan benyttes — forkortelse av arbeidstiden i alle fag. Landsorganisasjonen har uttalt sig for forkortelse av arbeidstiden til 7 timers dag og 6 timers skift i kontinuerlige og særlig sundhetsskadelige bedrifter. Videre har Landsorganisasjonen henstillet til forbundene å søke å opta spørsmålet til behandling på internasjonale konferanser for å finne frem til en felles internasjonal aksjonslinje. Den stadig tiltagende arbeidsledighet her i landet må føre til at spørsmålet om forkortelse av arbeidstiden bringes frem som et dagskrav ved kommende tariffrevisjoner. Sådan som industrien og bedriftsforholdene ligger an her i landet anser representantskapet at kravet om forkortelse av arbeidstiden bør være 6 timers arbeidsdag — 36 timers arbeidsuke.

Representantskapet foreslår derfor at Landsorganisasjonens kongress fatter følgende beslutning:

Kongressen pålegger forbundene ved kommende tariffrevisjoner å kreve arbeidstiden fastsatt til 6 timers dag — 36 timers arbeidsuke.

Byafossen, avd. 74 av N. P. F., slutter sig til dette forslag.

Fra Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon.

Kongressen pålegger forbundene ved kommende tariffrevisjoner å stille krav om at der i tariffene blir inntatt bestemmelser som sikrer arbeiderne full lønn under sykdom som skyldes bedriftsulykke.

Fra Eksportsliperienes Rasjonaliseringskomité, Hønefoss.

Selve rasjonaliseringsspørsmålet er vel nu for de fleste arbeidere blitt en kjent sak, og det er vel ikke tvil om at dette spørsmål vil få en bred plass på førstkommende kongress.

De arbeidere som vel har fått den hårdeste tårn av rasjonaliseringen, er vel arbeiderne i papirindustrien, og da i første rekke arbeiderne innen eksportsliperiene som nu i 4 år har lidt under til dels store produksjonsinnskrenkninger grunnet den inngåtte internasjonale sammenlutning av arbeidsgivere innen tremassebranchen. Men produksjonsinnskrenkningen er nu også utvidet til å gjelde celluloseproduksjonen og til dels papirfabrikkene, og det er vel klart for alle at rasjonaliseringen vil utvide sig til å omfatte alle industrigrener og bedrifter i landet, og derved vil alle landets arbeidere før eller senere komme inn under rasjonaliseringens åk.

Hittil har våre hovedorganisasjoner tilsynelatende stått maktesløse overfor denne planløse produksjonsinnskrenkning som rasjonaliseringen har medført, og arbeidsgiverne har uhindret kunnet boltre sig frem med sine produksjonsinnskrenkninger som de har lystet. Det er heller ikke et ukjent moment, at det innen tremassebranchen foregår et omfattende kjøp og salg av produksjonsretter, og dette middel i arbeidsgivernes hender er en stor fare for vår bevegelse, da arbeidsgiverne ved denne form for utsultningspolitikk har så å si alle kort på hånden til å kunne slå ned en eventuell konflikt av lokal art.

Denne planløse produksjonsinnskrenkning er nu en av de største farer vår bevegelse står overfor, og det er vel næsten ikke for meget sagt at fagbevegelsens beståen vil avhenge av hvorvidt denne kan få utrettet noget effektivt mot arbeidsgivernes utslutningspolitikk eller ikke.

Arbeiderne innen eksportsliperiene som har satt sig som mål å komme denne planløse produksjonsinnskrenkning til livs, har for en tid tilbake valgt sig en komité til å arbeide med disse spørsmål. Komitéen har sitt sæte på Hønefoss og er sammensatt med 2 representanter fra hver forening.

På vegne av samtlige arbeidere innen eksportsliperiene tillater komitéen sig å fremsette følgende forslag for Landsorganisasjonens førstkommende kongress:

1. At arbeidsgiverne ved tariffestede avtaler tvinges til å fordele produksjonsinnskrenkningene med like stor del på årets samtlige 52 uker.

b) At der ved bedrifter hvor vannforholdene etc. umuliggjør full produksjon i vintermånedene, at det på sådanne steder optas forhandling om måten for den nødvendige produksjonsinnskrenkning. Opnåes ikke enighet, skal samtlige bedrifter i vedkommende industri stoppe for derved å fremtvinge en løsning.

2. At der ved førstkommende tariffrevisjon settes hele organisasjonens makt bak kravet om 7 timers arbeidsdag og 6 timers skift i kontinuerlige bedrifter.

3. At det blir tariffestede avtaler om at arbeidere som rammes av produksjonsinnskrenkning, skal ha visse procent tillegg til sin lønn, svarende til produksjonsinnskrenkningenes omfang.

4. At det fra Landsorganisasjonens side blir gjort alt hvad gjøres kan for å få en internasjonal reisning av arbeidere i alle land mot den nuværende planløse produksjonsinnskrenkning og rasjonalisering.

Fra Borregård Bygningsarbeiderforening.

Borregård Bygningsarbeiderforening henstiller til kongressen å opta spørsmålet om innførelse av 7 timers dag og 6 timers skift snarest.

Motivering:

I henhold til den stadig økede arbeidsledighet, finner vi at intet effektivere middel kan brukes enn nedsettelse av arbeidstiden fra 8 til henholdsvis 7 og 6 timer.

Fra Salsbruket Arbeiderforening, av N. P. F.

Undertegnede forening vil henlede oppmerksomheten på den tiltagende anvendelse av overtidsarbeide på de industrielle arbeidsplasser, og vil foreslå at kongressen må fatte beslutning om at der gjennom de tilsluttede forbund og fagforeninger må bli optatt en effektiv kamp mot overtidsarbeidet og at Landsorganisasjonens medlemmer må tilpliktes å være på vakt mot anvendelse av overtidsarbeide i nogensomhelst form og om nødvendig å nekte dette utført når det forlanges.

Innskrenkning av overtidsarbeide bør også trekkes mere i forgrunnen ved forestående tariffrevisjon.

Til foranstående forslag vil vi få lov å uttale:

Vi er fullt opmerksom på arbeiderbeskyttelseslovens bestemmelser om overtidsarbeide og dets begrensning. Imidlertid antar vi og med god grunn at bestemmelsen er helt bortglemt av både arbeidsgivere og arbeidere. Og en hel del av Landsorganisasjonens medlemmer undser sig ikke det minste for å fortsette langt utover den grense som er satt når der bare gis adgang. Og etter vår formening foregår den største overtredelse på plasser hvor der foretas anleggs- og nybygningsvirksomhet og forøvrig privat anleggsvirksomhet.

Skal dette utidige forhold vedvare, vil en kamp for kortere arbeidsdag være helt fruktesløs, man vil tvertimot tilskynde at man får ytterligere bestemmelser som kan gjøre 8-timers dagen på mange områder enn mer illusorisk. Enn videre vil det være innlysende at det på den måte vil skapes ennu større vanskeligheter for den del av arbeiderklassen som i dag er innrullert som arbeidsledige; man vil med andre ord skape ennu større arbeidsledighet. Man vil derfor henstille at foranstående forslag gis en bred og allsidig behandling på forestående fagkongress.

Fra Papirarbeidernes Fagforening, avd. 15 av N. P. F.

Forslag: Grunnet den store arbeidsløshet som nu truer med å ødelegge hele den arbeidende klasse, henstiller vi så inntrengende som mulig til Landsorganisasjonens kongress å opta 6-timersdagen til alvorlig drøftelse.

Fra styret i Gudbrandsdal faglige Samorganisasjon.

Kongressen beslutter:

1. Forbudet mot aksjonsutvalg og kampkomitéer opheves. Det må stå arbeiderne fritt å bestemme når de skal gå til kamp for bedring av sine livsvilkår. Streikene skal ledes av arbeidernes egne kampkomitéer, valgt på bedriftene, og omfattende alle kampvillige arbeidere. Landsorganisasjonen må understøtte de streikende og deres ledelser og treffe forholdsregler slik at de streikende under alle forhold kan nyte godt av understøttelse under kampene.

2. Kongressen anerkjenner de valgte streikeledersers rett til å delta i og føre forhandlinger om tarifforhold og arbeidsvilkår. Ingen kamp kan avsluttes og ingen tariff godkjennes uten etter godkjennelse av de arbeidere saken gjelder.

3. Der må føres den skarpeste kamp mot tvangs- og tukthuslovene, mot de fascistiske streikbrytergarder og mot klassejustissen. Fagorganisasjonen må sammen med arbeidernes øvrige revolusjonære organisasjoner øieblikkelig reise kampen for organisering av arbeidervern og kampgarder.

4. Med fagorganisasjonens bistand må de arbeidsløses masser aktivt trekkes med i kampen og organiseres for den skarpeste kamp mot statens, kommunernes og arbeidsskjøpernes sultepolitikk.

5. Kongressen fastslår nødvendigheten av at den samlede fagorganisasjon straks går til forberedelse av kampen ved årets tariffrevisjoner. Der må velges kampkomitéer i bedriftene som må sammenfattes distriktvis og landsomfattende med representanter for arbeiderne, de arbeidsløse, kvinnene og ungdommen. Arbeiderne må få anledning til selv å føre forhandlinger om de nye tariffier slik at kravene fra de brede lag kan komme til uttrykk. Alle forberedelser må foretas ut fra det syn at der ved årets tariffrevisjoner skal kreves *bedring* i lønns- og arbeidsvilkår. Forøvrig må følgende hovedkrav gjøres gjeldende:

A. Mot masseavskjedigelser og øket arbeidsløshet. For 6 timers skift og 7 timers dag.

B. Mot den kapitalistiske rasjonalisering.

C. For bedring av lønnsvilkårene og forlengelse av ferien til minst 14 dage, samt 3 uker i sunnhetsskadelige bedrifter.

D. For avskaffelse av overtidsarbeidet. Kamp mot den overhåndtagende opskruing av arbeidspresset gjennom akkordarbeidet.

Fra Romerikes faglige Samorganisasjon.

Det henstilles til Sekretariatet og forbundene i fremtiden og arbeide for, ved opprettelse av nye overenskomster å få tariffestet fritid for overtidsarbeide og derved gjøre 8-timersdagen effektiv og på den måte bekjempe arbeidsledigheten.

Motivering:

Ved de i den senere tid foretatte rasjonalisering og innskrenkninger på arbeidsplassene, forekommer der overtidsarbeide som i mange tilfelle kunde erstattes med ledig arbeidskraft, ved det at man får inn bestemmelser i overenskomsten som antydnet i forslaget, vil sikkert arbeidsforholdene bli anderledes.

Fra Ranheims Arbeidsmannsförening.

Kongressen beslutter: 7-timersdag og 6 timers skift i alle hel- og halvkontinuerlige bedrifter, skal gjennomføres i alle industrier og fag, efterhvert som nye overenskomster inngås, dog uten forringelse av lønningene.

Motivering:

Fagorganisasjonen er nødt til å foreta sig noget effektivt for å lindre arbeidsløsheten. Vi er imidlertid klar over at forkortelse av arbeidstiden vil møte en sterk motstand fra arbeidsgiverhold. Ja, kanskje være helt ugjennemførlig, hvis der ikke samtidig med vår kamp for sakens gjennomførelse er utsikt til en lignende ordning også i andre med Norge konkurrerende land. Kongressen pålegger derfor Sekretariatet.

Ved skriftlige henvendelser og utsendte tillitsmenn å igangsette en iherdig propaganda i alle utenlandske landsorganisasjoner og forbund, hvis respektive lands industrier og fag står i direkte konkurranse med norsk, for gjennomførelse av den samme sak også hos dem.

Fra Oslo Tekstilarbeiderforening, avd. 2 av N. T. A. F.

Kongressen fastslår, at det er Landsorganisasjonens oppgave å ivareta medlemmernes interesser også når det gjelder å holde bedriftslivet i gang. Ut fra dette må Landsorganisasjonen kunne gi sin tilslutning til tollbeskyttelse for de industrier som på grunn av utenlandsk konkurranse ikke kan holdes i gang uten sådan beskyttelse.

Motivering:

De senere års store arbeidsledighet skyldes mange årsaker. Den største er ganske sikkert de store lands overproduksjon. Et lite land som vårt kan ikke og blir vel heller ikke istand til å følge med her, og er dette ikke noget isolert tilfelle for Norge.

Efter krigen har alle land hatt nok med å kjempe for sin egen eksistens, og resultatet ser man, toll og atter toll. I ly av høie tollmurer har det ene land efter det annet skaffet sig store industrier, som når landets eget behov er tilfredsstillet, kaster sin overproduksjon over de land som liten eller ingen tollbeskyttelse har. Dette har for vårt lands vedkommende ført til stor arbeidsledighet innen mange industrier. Tekstilindustrien er en av de som har vært sterkest rammet i så henseende.

Selv om man i prinsippet er imot alt som heter toll, så kommer man ikke bort fra dette så lenge man ute i verden forøvrig bruker tollskruen. Norge alene klarer ikke å gjennomføre frihandelsprinsippet. Ser man på tekstilindustrien, så ser man at denne er størst i de land som har lavest lønninger og dårligste arbeidsforhold, men høiest toll. I de senere år har europeiske storkapitalister anlagt store tekstilfabrikker i Kina og India. Alle vet at lønns- og arbeidsbetingelser der ikke kan sammenlignes med forholdene her hjemme, eller i de europeiske land for øvrig. Dette er også årsaken til at tekstilindustrien i England i de senere år har gått meget dårlig. England var før i tiden det førende land hvad tekstilindustri angår, men profittbegjæret hos de engelske fabrikanter gjorde at de flyttet produksjonen til de asiatiske land, og dette har medført den alvorligste krise for de engelske tekstilarbeider, og der også gjort spørsmålet om beskyttelsestoll aktuelt.

De fleste kjenner sikkert til hvordan Statens kornforretning forholder sig med kjøp av kornsekker. Disse kan fabrikeres av Christiania Seildugfabrik, men da der i Calkutta i India er store fabriker for denne produksjon, blir det billigere å kjøpe sekker derfra. Under forhandling om sekkeprisene har det vært fremholdt, at det er arbeidslønningene her hjemme som gjør prisen så høi at kornforretningen ut fra rent forretningsmessig hensyn heller kjøper indiske sekker. Det må vel samtidig stå klart for alle, at de norske arbeidere som forarbeider sekker ikke kan arbeide på sådanne vilkår som de indiske kulier.

Under forhandlinger med Arbeiderpartiets folk om at stortingsrepresentantene måtte kunne stemme for en tollbeskyttelse, har det vært fremholdt at partiet må ta mere hensyn til 80 à 90 000 fiskere enn 10 à 12 000 tekstilarbeidere, og det samme gjør sig vel gjeldende

for andre industriarbeidere. Mna hører så ofte at fagorganisasjonen er partiets rygggrad, men når en liten gruppe av de fagorganiserte anmoder partiet om støtte, så de ikke skal bli arbeidsledige, da skal der først taes hensyn til de som ikke er fagorganiserte.

Landsorganisasjonen må ta sig av saken, og arbeide for at man ser på forholdene som de virkelig er, og selv om man ikke er tilhengere av toll, så kan man ikke i en prekær situasjon ri på prinsipper, som medlemmene ikke kan leve av. Man kan ikke forlange at medlemmene bare skal ofre for fremtiden, de forlanger også litt igjen selv, i dette tilfelle arbeide, så de ikke lider nød.

Fra Malersvennernes Forening, Oslo (avd. 2).

Forslag til uttalelse i rasjonaliseringssspørsmålet.

Den rasjonalisering som overalt pågår, medfører en stadig stigende arbeidsløshet. Den krise som vi nu står oppe i er ingen forbigående krise. Det er all grunn til å regne med at krisen vil skjerpes etter hvert som rasjonaliseringen skrider frem, og at vi innen kort tid vil ha en likeså trykkende arbeidsløshet som de land, hvor rasjonaliseringen er nådd lengst, som f. eks. Tyskland og Amerika.

Under en arbeidsløshetsperiode vil lønnskampen vanskelig kunne føres med utsikt til seier, fordi lønnskampen ikke kan bidra til løsning av arbeidsløsheten. Under en periode av arbeidsløshet, da industriens produksjonsevne tiltar mens antallet av arbeidere som er beskjeftiget avtar, må kampen helt naturlig føres for en forkortelse av arbeidsdagen. En forkortelse av arbeidsdagen vil med nødvendighet føre til en økning av arbeiderantallet i industrien, eller iallfall motvirke den stigende arbeidsløshet. Kampen for kortere normalarbeidsdag, kravet om 6 timers dagen, vil mere enn noget annet krav samle hele arbeiderklassen. Kravet må optas i landsmålestokk og av alle forbund samtidig. Vi foreslår derfor at Landsorganisasjonen uttaler:

«Ved de kommende tariffrevisjoner måg arbeiderne overalt stille krav om 6 timers arbeidsdag, likeledes krav om 3 ukers ferie med full lønn.»

Fra Norsk Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbund.

Da det som bekjent hender at man i de industrielle virksomheter fremstiller ting som ellers alltid har vært og fremdeles blir fremstillet i håndverksbedrifter, gjelder det å skape forhold som gjør at ikke håndverkstariffene blir uthulet av bestemmelsene i industriforbundenes tariff, dersom disse tariff gir dårligere vilkår til arbeiderne enn det som håndverkstariffene eller tariffene i andre fag gir.

Det er Sekretariatets plikt å påse at ingen tariff blir avsluttet med mindre der i disse er inntatt bestemmelser der sikrer arbeiderne den mest fordelaktige lønn i henhold til den mest fordelaktige tariff som er gjeldende for samme arbeide som er nevnt i andre overenskomster.

Motiveringen:

De mest fordelaktige tariff er avsluttet er ikke gode nok for arbeiderne. Derfor må det også påsees at det beste som er opnådd

ikke ad omveie blir ødelagt på grunn av uvilje og manglende kjennskap til de enkelte tariffers innhold ifra de personers side som forhandler på arbeidernes vegne.

Alle tariffen som er avsluttet er anerkjent av Sekretariatet. Sekretariatet kan ikke fortsette med å anerkjenne overenskomster som uthuler tidligere bedre avsluttede overenskomster for samme stykke arbeide.

Fra Foldafoss Sliperiarbeiderforening, avd. 30 av N. P. F.

Arbeidernes faglige Landsorganisasjons kongress bør fremme spørsmålet om 6 timers arbeidsdag i kontinuerlige bedrifter og for øvrig 7 timers arbeidsdag.

Motivering:

Da rasjonaliseringen nu for det meste er gjennomført i alle arbeidsgrener innen våre industrier og som følge derav er arbeidsydelsen hos den enkelte arbeider øket, og jaget er blitt større og mange arbeidere overflødige. Som følge av samme er arbeidsledigheten øket i en uhyggelig grad. Vi finner derfor, for å få rettet på disse forhold, er det ingen annen utvei enn å gå til bestemt kamp om forkortelse av arbeidstiden for å skaffe flere ledige hender arbeide og for å verne om folkets helse.

Fra Katfoss Cellulose- og Papirarbeiderforening.

Som tidene nu er med all den herskende arbeidsløshet, vil vår forening foreslå som et middel mot dette:

1. Det settes alt inn på å få gjennomført 6 timers arbeidsdag ved alle bedrifter.

2. For å undgå den bebudede innskrenkning i celluloseindustrien, foreslå vår forening at all rundkjøring på søn- og helligdager sløfes. Dette vil da medføre at fabrikkene ikke kan kjøre med full drift hele uken, men at vi finner dette bedre enn å stoppe visse måneder i året.

Fra sekretariatet.

Landsorganisasjonens representantskap vedtok i november 1929 følgende uttalelse om:

Fagorganisasjonens retningslinjer i rasjonaliseringsspørsmålet.

En samfundsmessig rasjonalisering kan ikke gjennomføres under privatkapitalismen. Den kan bare gjennomføres under en samfundsordning, hvor arbeiderklassen har den fulle politiske og økonomiske makt, i forbindelse med sosialisering av de kollektive, nu kapitalistisk utnyttede produksjonsmidler, og under hensyntagen til arbeiderklassens internasjonale maktstilling.

En rasjonalisering som tar sikte på å høine produksjonen ved en forbedret teknikk og en bedre produksjonsorganisasjon, kan ikke forhindres. Men de ulemper som rasjonaliseringen under kapitalismen medfører må fagorganisasjonen søke å råde bot på ved:

At fagorganisasjonen får kontroll med utviklingen på arbeidsplassen,

at den daglige arbeidstid søkes nedsatt, således at arbeidstiden

kommer i et rasjonelt forhold til produksjonsteknikkens fremgang, og således at arbeidsløshetens omfang kan begrenses og ungdommens arbeidsmuligheter forbedres, likesom det optas en effektiv kamp mot overtidarbeidet,

at de arbeidende massers kjøpekraft styrkes ved fagorganisasjonens bestrebelser for å heve det reelle lønnsnivå, således at arbeidermassene settes i stand til å forbruke de varer som deres eget arbeide og en stadig fremadskridende produksjon kaster på markedet.

Sekretariatet henstiller til forbundene gjennom avdelings- og klubbstyrrer med oppmerksomhet å følge rasjonaliseringsbestrebelsene på de forskjellige arbeidsplasser og i de forskjellige produksjonsgrener og på organisasjonsmessig måte søke å vareta arbeidernes interesser.

Fagorganisasjonen må være på vakt mot de forsøk som gjøres for å øke arbeidspresset til skade for arbeiderne.

Fagorganisasjonen må arbeide for å fremme hygieniske, sanitære og sikkerhetsforhold i bedriften, og må arbeide for en skjerpet kontroll i rasjonaliserte bedrifter. Videre må det kreves at bedriften avsetter midlert til et sikringsfond for de arbeidere som blir ledige på grunn av rasjonaliseringen. Bidrag av fondet skal ydes inntil nytt arbeide erholdes.

Det må arbeides for bedring av ferieforholdene og for nødvendig forkortelse av arbeidstiden, især hvor arbeidet er sundhetsskadelig og hvor arbeidspresset på grunn av rasjonaliseringen er særlig hårdt.

De enkelte forbund må ta opp til drøftelse spørsmålet om hvilke særlige forholdsregler utviklingen innen deres fag eller industri krever til varetagelse av arbeidernes interesser.

Det internasjonale samarbeidet må styrkes, og i første rekke må de forbund som omfatter en og samme industri i de forskjellige land drøfte rasjonaliseringen og utarbeide retningslinjer som skal ta sikte på en høining av reallønnen, lengere ferie, kortere arbeidstid og for øvrig arbeide planmessig henimot sosialisering av industrien.

Det henstilles til forbundene på møter og konferanser med sine broderforbund å behandle og finne frem til botemidler mot rasjonaliseringen etter internasjonale linjer.

Sskal arbeiderklassen kunne være i stand til å øve innflytelse i rasjonaliseringsspørsmålet og oppnå at utviklingen blir til beste og ikke til skade for arbeiderne, må fagorganisasjonen styrkes, og alle lønnsarbeidere må finne sin plass i de faglige organisasjoners rekker.

Sekretariatet retter derfor en inntrengende appell til arbeiderne om å slutte opp om fagorganisasjonen, utbygge og styrke den, så den mest effektivt kan være i stand til å vareta den arbeidende befolknings mange og viktige interesser.

Representantskapet vedtok videre enstemmig følgende forslag angående arbeidstiden:

1. Representantskapet anmoder sekretariatet om ved en komité å utrede forskjellige spørsmål, bl. a. om arbeidstidens lengde i de viktigste land, samt i de viktigste brancher i Norge, og om utstrekningen av arbeide på innskrenket tid i forskjellige fag og industrier.

2. Representantskapet henstiller til forbundene under internasjonale konferanser søke optatt til behandling arbeidstidsspørsmålet for om mulig å finne frem til en felles internasjonal plattform når det gjelder kampen for en forkortelse av arbeidstiden til 7 timers dag, og 6 timers skift i kontinuerlige og særlige sundhetsskadelige bedrifter.

Sekretariatet foreslår at kongressen vedtar følgende:

Rasjonaliseringsspørsmålet.

Kongressen gir sin tilslutning til representantskapets beslutning i rasjonaliseringsspørsmålet.

Arbeidstidsspørsmålet.

Kongressen gir sin tilslutning til at der søkes utformet arbeidstidsbestemmelser i loven med sikte på innførelse av 6 timers skift i kontinuerlige virksomheter, og 7 timers daglig arbeidstid for dagarbeidere med en maksimal arbeidstid av *42 timer* pr. uke.

Der vil på kongressen bli gitt en oversikt over arbeidsløsheten og arbeidstidsspørsmålets stilling i Norge. Videre vil der bli gitt en oversikt over tariffsituasjonen og den faglige taktikk og bli fremlagt forslag herom.

Herunder vil sekretariatet komme nærmere inn på kravet om forkortelse av arbeidstiden, 6 og 7 timers dagen, sett i sammenheng med de tariffrevisjoner som man står foran i 1931.

Kravet om forkortelse av arbeidstiden bør om mulig søkes fremmet i forståelse og samarbeide med de skandinaviske fagorganisasjoner.

Hvad forslaget fra Drammen og Omegns faglige Samorganisasjon om arbeidsledighetstrygd angår, har det vært nedsatt en komité med representanter fra Landsorganisasjonen, Arbeiderpartiet og stortingsgruppen, for å ta stilling til det foreliggende lovforslag om botemidler mot arbeidsløshet, herunder arbeidsledighetstrygd.

Sekretariatet er enig i tanken om en arbeidsledighetstrygd, som fordeler byrdene på stat, kommuner og arbeidsgivere, og under den bestemte forutsetning, at trygden ikke bare vedtas som lov, men at loven også blir satt i kraft.

Der vil nærmere bli redegjort for dette spørsmål på kongressen.

Arbeidsledighetstrygd. — Flertallets synspunkt.

Næste innleder var *Valdemar Nielsen*: Arbeidsledighetsspørsmålet er vel det største og vanskeligste problem som stat og kommune har å beskjefte sig med. Overalt drøftes dette problem. I De Forente Stater trodde man å ha løst arbeidsløshetsproblemet, men det viser sig at det er der som andre steder. Overalt i alle industriland er det millioner av arbeidsledige. Og heller ikke her i landet ser det ut til at vi ennu er ferdig med arbeidsløshetskrisen. I Norge har vi hatt permanent arbeidsledighet siden 1921. I 1927 var det høiest, omkring 25 procent av de fagorganiserte. De arbeidslediges antall har variert fra 24 000 til

50—60 000, og det ser ikke ut til at vi går bedre tider i møte. Vi ser at selv bankchef Rygg mener vi får ennå flere arbeidsledige. Her spiller jo emigrasjonen også inn. Ungdommen kommer ikke ut, men må søke ut på det hjemlige arbeidsmarked. Og forgjeves. Her i landet er det forholdsvis få forbund som har ledighetskasser. Det var anderledes før. Men de kasser som eksisterte, er blitt ophevet i en rekke forbund. Følgende forbund har nu ledighetskasser: *Bakerforbundet, Bokbinderne, Centralforeningen for Boktrykkere, Formerforbundet, Gullsmedforbundet, Jern- og Metallarbeiderforbundet, Kjøttindustriarbeiderforbundet, Litografene, Møbelsnekkerne, Skinn- og Lær- og Skotøiarbeiderforbundet.* Ialt 11 forbund med ca. 40 000 medlemmer, knapt en tredjepart av Landsorganisasjonens medlemstall. For alle de øvrige arbeidere står bare den vei åpen å søke til forsorgsvesenet. Her i Oslo er det forholdsvis bra. Men utover i landet i de administrerte kommuner og i de fattige landkommuner er stillingen vanskelig og fortvilet. Man får lite eller intet av forsorgsvesenet. Når stillingen er den, så må man drøfte spørsmålet om det ikke er andre veier å gå. Og da melder spørsmålet sig om *arbeidsledighetstrygd*. Saken har gjentagne ganger vært oppe. Den arbeidsledighetstrygd man har foreslått, skulde bygges op på den måte at stat, kommune, arbeidsgivere og arbeidere skulde skyte til. Feilen ved det nuværende forslag er at bare de utpregede industriarbeidere kommer inn under loven. Vi må kreve at den omfatter samtlige lønnsmottagere. I det forslag som foreligger, er det opsatt følgende skala for ydelser: De som tjener fra 600—1000 kroner — 9 kroner uken, 1000—1500 — 12 kroner, 1500—2100 — 15 kroner, 2100—2800 — 18 kroner, og fra 2800 — 21 kroner. Hertil kommer kr. 1.50 i tillegg for hvert barn. Og hvad kontingenten som arbeidsgiver og arbeider skal yde *pr. uke*, forholder det sig så: I kl. II 40 øre, III 50 øre, IV 60 øre, V 70 øre og kl. VI 80 øre. Det skulde bli en halvpårt på hver. Vårt prinsipielle krav må være at arbeiderne skal fritas for kontingent. Sekretariatet har nedsatt en komité til å behandle dette, og her er det et flertall og et mindretall. Flertallet anbefaler en arbeidsledighetstrygd. Mindretallet vil ikke være med på det, da man mener man ikke kan øve kontroll med en slik trygd. Sekretariatet har imidlertid gått med på at man skal fremme et slikt forslag. Og i den *tilleggs* dagsorden som er omdelt på kongressen, vil de finne følgende:

Sekretariatet innstiller at *kongressen uttaler:*

Den store og permanente arbeidsløshet gjør spørsmålet om en arbeidsledighetstrygd aktuell.

Det av venstre regjeringen fremlagte utkast til lov om arbeidsledighetstrygd er dog ikke brukbart, dels på grunn av trygdens begrensede omfang, dels fordi det legger for store byrder ved trygdeordningen på lønnsmottagerne, og særlig fordi det er venstres forutsetning at loven, om den vedtas, dog ikke skal settes i kraft. Derved får loven ingen praktisk betydning i den nuværende arbeidsledighetssituasjon, eller for den nærmeste fremtid.

Kongressen uttaler, at en lov om arbeidsledighetstrygd må fremmes på det grunnlag, at byrdene ved trygden fordeles på stat, kommune og arbeidsgivere, og under den bestemte forutsetning, at trygden ikke

bare vedtas som lov, men at loven også blir satt i kraft, så trygdeordningen kan få praktisk betydning under den nuværende krise.

Kongressen opfordrer sekretariatet til i samarbeide med D. N. A. å virke for at denne sak fremmes og løses overensstemmende med kongressens forutsetning.

Arbeidsledighetstrygd. — Mindretallets synspunkt.

Olav Hindahl: Jeg tenker de fleste representanter er mildest talt forbauset over at denne sak kommer op, idet det ikke fremgår av den *utsendte* dagsorden. Der har man bare et forslag fra Drammens og Distriktets faglige Samorganisasjon. Det betyr dog ikke så meget. Det burde i *dagsordenen* ha kommet frem at det var et flertall og mindretall. Medlemmene har ikke kunnet ta standpunkt slik som dette forellegges oss. Det er sandt at det er svært få forbund som er *forsikret* mot arbeidsledighet. Og det kommer jo av at man i sin tid avskaffet alt som ikke hadde med kamporganisasjoner å gjøre. Imidlertid kan man vel idag si at forholdet er anderledes og at også opfatningene har forandret sig. De forbund som har nedlagt sine kasser, tenker så smått å opprette de igjen. Kjemisk Industriarbeiderforbund hadde det således fremme ved sitt landsmøte før jul, men vilde avvente behandlingen her på kongressen. Det er et fromt ønske man uttaler om at arbeiderne ikke skal betale denne trygd. Men det er å kaste blå i øinene på medlemmene å tro at venstre vil gå med på at staten så å si alene skal overta trygden. Venstre har nok ikke mange linjer i sin politikk, men det mener dog at trygden skal være *hjelp* til *selvhjelp*. Omkring 250 000 personer kommer til å omfattes av denne trygd. Derav er hittil 40 000 forsikret i sine egne arbeidsledighetskasser. Det som er det store ved de arbeidsledighetskasser vi har, er at man har kontroll ved besettelsen av ledige plasser. Ved en tvungen trygd får man ikke det. Selv Oftedal hevder som et forsvar for loven at man ved en slik trygd får den fulle kontroll, og den samme opfatning har arbeidsgiverne. En annen ting er at man skal være 20 år før man kan nyte godt av denne understøttelse. Ca. 18—20 procent av den arbeidsledige ungdom får ikke av denne trygd, og dertil kommer at de som vel har den største ledighet — *skog- og landarbeiderne* og *fiskerne* — får ingen ting. Og det er dog grupper som har det verst. Ser man på *syketrygden*, så må man innrømme at medlemmene har intet å si. Og vi ser tendensen hos bondepartiet om å skjære mest mulig bort av de sociale goder. Man vil nu nedskjære inntektsgrensen så ferrest mulig får nytte av trygden. Slik vil det gå. I Danmark og, så vidt jeg forstår, i Sverige er man inne på *vår* linje. I England og Tyskland har man den tvungne trygd. Men derfor passer den ikke hos oss. Jeg vil anbefale at man stemmer imot en slik trygd. Ved å stemme for den innstilling som foreligger fra flertallet, binder man sig under enhver omstendighet for en slik trygd. Jeg vil på Ødegårds og egne vegne foreslå følgende:

«I spørsmålet om forsikring mot arbeidsløshet anbefaler kongressen det standpunkt som er inntatt av arbeiderfraksjonen i den av departementet nedsatte komité: *at den gjeldende ordning med statsbidrag*

til offentlig godkjente frivillig oprettede arbeidsledighetskasser, bibeholdes.»

Også sekretariatet har i sin tid vært mot denne arbeidsledighets-trygd. Det standpunkt burde vært opprettholdt.

Dirigentene vil ordne debatten.

Ordstyreren: Jeg vil foreslå at rasjonaliseringen og de øvrige punkter behandles særskilt.

Ivar Ertresvaag anbefalte at spørsmålene blev behandlet under ett, da de berørte hinannen.

Lars Evensen — likeså.

Ved voteringen falt dirigentens forslag.

A. H. Arntsen: Det som Alfred Madsen holdt foredrag om, var den situasjon vi kjenner til i det daglige liv. Det var opsummerte kjensgjerninger. Det nye var å overvinne eller råde bot på arbeidsløsheten. Og her kom han inn på forkortelse av arbeidstiden. Kan vi råde bot på rasjonaliseringen ved forkortelse av arbeidstiden? Det lar sig høre, hvis man var herre over det selv. Men man er avhengig av arbeidsgiverne og samfundet. Det kunde dog tenkes at man kunde komme til et kompromiss å få en forkortelse uten kompensasjon i lønn. Derved vilde man jo få flere i arbeide og man fikk belastet utgiftene på flere. Mange fagforeningsfolk er enig i dette og det bør komme sterkt i forgrunnen ved de kommende tariffrevisjoner. Selv om det skulde koste fagorganisasjonen noget må man i dette spørsmål foreta sig noget, slik at vi får flere inn på arbeidsplassen.

Ordstyreren gjorde representantene oppmerksom på forslagene under punkt 4 — inntatt i dagsordenen fra side 16—29.

Ivar Ertresvaag vilde forbeholde sig å opta forslag under den faglige situasjon, når formannen hadde holdt innledningsforedrag.

Edv. Mørk: Den store arbeidsledighet vi har hatt i de siste 10 år har beskjeftiget fagorganisasjonen meget. Det har ikke vært mulig å avskaffe ledigheten; men man har måttet gjøre alt for å dempe dens virkninger. Mest i forgrunnen under alle overlegninger har arbeidstiden kommet. Da vi for 40 år siden reiste 8-timerskravet var det under lignende forhold. Under rasjonaliseringen er nu bekjempelse av dens virkninger det beste middel arbeidstidens forkortelse. Men når man stiller krav bør det være et ideelt krav, man bør reise en fane som alle kan samle sig under. Derfor foreslår Oslo og Omegns fagl. Samorganisasjon at kravet reises som *6 timers dag* — 36 timers arbeidsuke. Vi mener at ved å reise dette krav så kan man ved de moderne maskiner man nu har, også få en bedre utnyttelse av disse, derved at de kan utnyttes i to skift. Og derved skape arbeide til flere. Fra Amerika, hvor rasjonaliseringen er kommet lengst frem, er det nettop fra bekjente socialøkonomer uttalt at man ved 6 timers skift kunne utnytte maskinene bedre. Dertil må det tenkes på underhold til de arbeidsledige, for selv om vi får arbeidere inn i bedriftene, vil vi komme til det stadium at nye ledige kommer til. Det er beklagelig at de fleste forbund i sin tid nedla sine arbeidsledighetskasser. Nu ser vi følgene derav, idet vi må henvise de ledige til Staten og kommunenes forgodtbefinnende. De var

mer rakryggede den gang de hadde organisasjonen i ryggen. For det var ikke nådesmuler de mottok derfra. Sekretariatets forslag er et platonisk ønske, man burde dog sette noget mer bak dette krav. Kunde man ikke i Staten eller ved fagorganisasjonens hjelp gjennomføre det, bør de arbeiderstyrte kommuner begynne med det. Vi så hvordan det gikk med alderdomspensjonen, den blev gjennomført i Oslo og gikk som en vind over landet. Mange kommuner har gjennomført den efter Oslo. Hovedstaden har et veldig forsorgsbudgett. Det kunde tenkes at man i en arbeiderstyrt kommune kunde få gjennomført en arbeidsledighets-trygd, på den måte at kommunen og Staten og arbeidsgiverne var med på å bære trygden. Man må ta bestemt avstand fra at arbeiderne skal være med å betale her. Jeg vil gjerne stemme for sekretariatets forslag, men jeg er ikke helt fornøiet med det. Det fører ikke til noget praktisk under de nuværende forhold. Spørsmålet bør tas op i de arbeiderstyrte kommuner, en omlegning av forsorgsvesenet, slik at vi får en ledighets-trygd. Det vil lette forsorgsvesenet.

Wm. Lund-Olsen: Jeg vil peke på en ting ved rasjonaliseringen. For den aller vesentligste del skyldes det ikke moderniseringen av maskiner og de mange nye tekniske hjelpemidler, men presningen av arbeidstempoet, intensiteten er større enn nogensinne. Madsens konklusjon om å kreve 6-timersdagen uten kompensasjon i lønningene viser at man fortsatt er inne på den linje at arbeiderne også i fremtiden skal bære den hele byrde. Det riktige må være forkortelse av arbeidstiden, men med full kompensasjon.

Konrad Karlsen: Vi er alle enige om at den store arbeidsledighetskrise skyldes produksjonssystemet og det minskede forbruk. Det er inkonsekvent å si at man da skal kreve senkning av arbeidstiden uten kompensasjon i lønn. Sekningen av lønnen vil jo forverre levestandarden og vi blir ennu mindre i balanse med forbruket. Jeg må derfor advare mot den linje. En sterk organisasjon som klarer å få gode lønninger, makter også å få en ordentlig arbeidstid. Vi i vår organisasjon er enig i sekretariatets forslag. For øvrig har vi sluttet oss til Trondheims Sag-, Tomt- og Høvleriforenings forslag om å gjøre det til et internasjonalt kampprogram. For det må gjøres. På side 22 i dagsordenen er det et forslag fra Salsbrukes Arbeiderforening gående ut på at det skal optas en effektiv kamp mot overtidsarbeide og at Landsorganisasjonens medlemmer må tilpliktes å være på vakt mot anvendelse av overtidsarbeide i nogen som helst form og om nødvendig å nekte dette utført når det forlanges. Mange steder ser vi at man arbeider ikke 8 timer, men 10 til 12 timer. Det må fattes konkrete beslutninger om dette, så vi kommer bort fra det. Å senke lønningene vil jeg advare på det kraftigste mot.

Nils Kvale: Den gang vi begynte behandlingen forbeholdt jeg mig adgangen til å komme tilbake til spørsmålet om å få det inn i Landsorganisasjonens formålsparagraf. Det er fare for at kampen om 6-timersdagen blir like vanskelig og møisommelig som i sin tid 8-timersdagen. Som stillingen ligger an er man ikke tjent med å få spørsmålet i resolusjonsform. Det er en ganske annen kraft i det når det kommer inn i Landsorganisasjonens lover. Derved har vi det alltid for oss, manende

til fortsatt arbeide. Om det tok lang tid med 8-timersdagens gjennomførelse, så var det dog lett å arbeide for det, fordi det stod i Landsorganisasjonens formålsparagraf. Og vi fikk medlemmene med på det. Det er uundgåelig å møte den sterke rasjonalisering uten ved en forkortelse av arbeidstiden. Skal man så med en gang kreve kompensasjon herfor? Det vil være meget vanskelig. Arbeiderne blir vel nødt til å ta den kortere arbeidstid i første omgang, og så blir det neste skritt å se å få kompensasjon.

Thorbjørn Dahl: Det forslag som foreligger fra sekretariatet er klart og greit, men det var Madsen jeg gjerne vilde replisere til, selv om det riktignok var et tankeeksperiment han kalte det. Han mente nemlig at arbeiderne ved å ta en kortere arbeidstid uten kompensasjon vilde relativt tilføre arbeiderklassen stor styrke, derved at flere kom i arbeide og så kunde man i neste øieblikk ta det igjen i lønn. Jeg tror det er feil. Vi har nemlig en rekke grupper som har forkortet arbeidstid. Man har delt op arbeidet sig imellem, men det har skapt en dårligere levestandard for samtlige. Kunde man sløife en time og ha det like bra så gikk det an. Men jeg vil advare mot å gjennomføre kravet på den basis at arbeiderne skal betale for det. Arbeiderklassens stilling blir verre ved det, og relativt blir ikke kjøpeeviden heller nevneverdig bedre.

Frank Hansen: For oss spesialarbeidere er det nødvendig å gå til en forkortelse. Vi så her i byen da naglefabrikkene gikk sammen, at flere blev arbeidsledige, og vi blev opfordret av arbeidskameratene om å foreta oss noget. Vi tok 6-timersdagen og vi gjennomførte den en hel uke, men da fikk vi arbeidsgiverne og våre egne på oss, og vi måtte gå tilbake til den gamle arbeidstid. Jeg vil tillate mig å foreslå følgende:

«Rasjonaliseringen må betraktes som et nytt ledd i kapitalistklassens hånd til å befeste og utvide sin makt.

Dette må omgjøres så at den blir et middel i arbeiderklassens tjeneste til dens nytte og fremgang til maktovertagelsen. For å motarbeide presset fra motparten (kapitalistklassen) ansees følgende ting som nødvendige:

1. Intet kontrollsystem tillates innført uten arbeidernes samtykke og godkjennelse.
2. I rasjonaliserte bedrifter arbeides ingen overtid utenom den slags arbeide som ikke kan utføres på dagen. Arbeidernes klubbstyre avgjør om arbeidet er nødvendig eller ikke, fører kontroll med overtiden.
3. Ved eventuelle særlige store arbeidsplasser tillates 2 skiftsystem innført.
4. Skiftene legges mellom kl. 6 morger og 6 aften, da rasjonaliseringen fører det med sig at 6-timersdagen må gjennomføres.
5. Ved skiftenes innførelse må det påses og overvåkes at arbeidernes levestandard ikke forringes.
6. Dette må gjøres ved å kreve en fast timebetaling og gir kompensasjon for akkordfortjeneste, eller fast ukelønn og motarbeidelse av akkordsystemet.
7. Arbeiderbeskyttelsesloven påses overholdt og utvidet til gagn for

- arbeiderklassens barn, således at ingen yngre eller mindreårige kan få beskjeftigelse innen industrien til fortrengsel for eldre arbeidere.
8. Tillitsmannsbestemmelsene skjerpes og utvides til gagn for organisasjonen.»

Karl Bratsberg: Da Skiensfjordens faglige Samorganisasjon innkalte møtet var det nettop fordi denne sak var av så stor viktighet. Det møtte 80 representanter fra fagforeningene. Vi akter ikke å være med på å redusere lønnen fordi om vi tar kortere arbeidstid. Det vil være en farlig linje å slå inn på. Men arbeidstidens forkortelse er av den største viktighet og må være et av våre første krav selv om vi ikke denne gang opnår nogen øres forhøielse.

Ambrosius Olsen: Spørsmålet om 6 eller 7 timer er det vel i grunnen ingen uenighet om i en forsamling som denne. Alle er for innskrenkning, helst burde man gå ned til 4 timer. Men spørsmålet er om vi kan klare det. Hadde man allerede den gang rasjonaliseringen begynte tatt opp spørsmålet, vilde vi muligens være kommet noget lengere idag. Arbeidsgiverne er kommet langt. Vi ingen vei. Vi kommer som vanlig noget sent. Det vilde lønne sig å gå til forkortelse uten kompensasjon, sa Madsen. Rjukan har drøftet det spørsmål flere ganger, og vi er klar over at noget må der gjøres. Vi har ikke bare drøftet det, men også forhandlet med arbeidsgiveren og fått tilsagn om 7 timer, men uten kompensasjon. Spørsmålet er om det er forsvarlig å gå den vei. Siste taler sa jo at vi blev fattigere. Ja vel, vi blir det med en gang, men vi gir det offer til de arbeidsledige, de som idag er på gatene. Og vi tjener på det selv, vi som er i arbeide. En forkortelse har også stor betydning for dem som står i usunde og sundhetsfarlige bedrifter. Ofte er det bedre å ha en mindre arbeidstid enn å ha noget mer i lønn. Ved å få flere i arbeide er det også lettere å gripe tilbake fra arbeidsgiverne det man gir slipp på i første omgang. Jeg finner det fult forsvarlig å gå til innskrenkning av arbeidstiden under de forhold. Til å begynne med var vi aldeles uenige på Rjukan, ja så langt at vi næsten sloss. Jeg har tenkt meget over saken, og efter et møte i Arbeidersamfundet kom jeg til den opfatning at vi må ta dette offer. De arbeidsledige vil ikke forstå det, hvis ikke vi som er i arbeide bringer et offer. Vi gjør det ikke med trygdekasser og den slags. Vi utsatte spørsmålet på Rjukan for vi vilde avvente kongressens behandling. Nu, det som blir trukket opp her, må ikke være stivbenet. Det må være slik at man kan innrette sig på de forskjellige arbeidsplasser efter de forhold man har. Så var det det internasjonale spørsmål. Der har vi syndet, og syndet forferdelig. Tiden er nu inne til å få en avgjørelse om disse ting. Vi kan ikke komme tilbake kongress efter kongress uten å få bragt de internasjonale forbindelser i stand. Kan vi greie å lage en internasjonale utenom Moskva og Amsterdam, som kan få slik tilslutning at den betyr noget? Nei, la oss nu en gang komme til sannhets erkjennelse herom. Vi kan ikke stå med et ben i Moskva og et i Amsterdam, og av og til med et i Kjøbenhavn. Vi har jo forresten ikke mere enn to ben. (Munterhet.) Min mening er imidlertid, slik som stillingen nu er, at vi snart seiler inn i Amsterdam.

Adolf Olsen: Det krav som blev satt op i sin tid — 8-timersdagen — var et samlende og greit krav, en fane for hele verdens arbeiderklasse. Det vilde være riktig at man nu reiste 6-timersdagen på samme måte. Det som var det idealistiske i kravet av 1889 og som var slagordet var at arbeiderne skulde få anledning til å nyttiggjøre sig de kulturelle fremskritt. Idag er kravet om forkortelse rett og slett et matspørsmål for de 25 millioner arbeidsledige i verden. Ingen er vel i tvil om at kampen blir like hård, enten vi setter 7 eller 6 timer. Men det er en milepæl vi skal sette, og da er 7-timerskravet for nærliggende. Ved å ta forkortelse med delvis eller ingen kompensasjon kunde man risikere «a sosialisere fattigdommen», sa Madsen. Lund-Olsen fordømte dette å kjøpe sig til forkortelse. Han var enig i sosialiseringen. Men på den annen side har vi mange arbeidsledige som står i fare for å bli fascisert eller lapposisert. Hvad det internasjonale angår med hensyn til eksport, så må vi jo her hjemme hyle med de varger som er i utlandet, og som er de bestemmede over produktet, markedsprisen. Men vi har jo også en hjemmeindustri. Vi skal jo f. eks. bygge et rådhus her i byen, og vi er gudskelov ikke kommet så langt med kommunikasjonene at den slags lar sig flytte fra et annet sted, man kan ikke importere den slags, og vi har levnetsmiddelindustrien. Man har her anledning til å kjempe for arbeidstidens forkortelse. Jeg er ikke i tvil om at like så sikkert som jeg erindrer at bygningsarbeiderne i Stavanger tok 8-timersdagen, så vil også hjemmeindustrien denne gang kunne lage en bresje i muren for en ennu kortere arbeidstid. Dette spørsmål er det viktigste kongressen har til behandling og det sekretariatet har krav på er å få grei rede på hvad representantene mener fra de forskjellige kanter.

A. Bratvold: Det er snakket litt om formene og på hvilken måte man skal lempe på arbeidsløsheten. Jeg hadde egentlig ikke tenkt å tale her på kongressen, fordi de fleste kjenner min oppfatning. Men som teknikken utvikler sig, må også kravet være forkortelse av arbeidstiden. Papirarbeiderne blev i sin tid satt utenfor fabrikktilsynsloven § 31, om arbeidstiden. Gikk vi til en kongress? Nei, vi samlet arbeiderne i papirindustrien i Skandinaviem til en felles optreden og vi fikk på den måte forkortet den. Men det er ikke nok bare en skandinavisk samling. Vi må også ha en internasjonal klassesamling her. Vi bør bort fra pratet og frem med realiteten.

Halvor Sørum: Man får inntrykk av at rasjonaliseringen er årsaken til all krise. Det er å stille saken på hodet. Rasjonaliseringen er en følge av kapitalismen, og denne har vi å kjempe med til enhver tid. Vi fratar ikke kapitalistklassen noget når vi ikke krever kompensasjon. Da Madsen hadde levert sitt teoretiske innlegg som jeg ikke har noget større å innvende imot, undlot han imidlertid å si hvordan vi skulde mobilisere massene mot det kapitalistiske samfund. De objektive muligheter for arbeiderklassen er til stede. Madsen pekte på konkrete eksempler fra England, hvor 10 procent av befolkningen hadde over halvparten av inntekten, og noget lignende var jo forholdet her i landet. Når det gjelder de arbeidsledige, hvad ser vi da? Jo at Landsorganisasjonen og D. N. A. når det gjelder å organisere de arbeidsløse, spalter det op til å gjelde bare dem som tilhører D. N. A.

Arbeidsledighetstrygd har ingen betydning for de arbeidsløse. Det legger bare en demper på arbeiderklassens offensiv. Jeg vil anbefale at man stemmer mot både rasjonaliseringen og trygden. Jeg vil til slutt henstille til dirigentene å referere for kongressen de arbeidsløses henvendelser.

Ordstyreren: Vi har referert det.

Anders Birkeland: Rasjonaliseringen i skibsfarten arter sig vesentlig på to måter, omlegning fra små til store båter. En tusentonner trenger 15 mann og en 10-tusentonner 35. På tross av omlegningen er mannskapsantallet imidlertid gått ned betydelig. Og så har vi en annen ting. I 1918 fikk vi en bemanningslov som det siden er blitt lempet sterkt på, og i 1927 blev den faktisk ødelagt. Følgen var at det fra hvert skib blev kastet i land en mann, mange steder to mann. I løpet av første halvår 1928 fikk vi 1500 mann ledige av den grunn. Vi har nu utarbeidet et nytt forslag til bemanningsskala. I 1929 blev det fremsatt ved stortingsmennene Madsen og Støstad. Det blev ikke vedtatt da, men det er klart at sjøfolkene og deres organisasjoner venter på at det må bli gjennomført. Så har vi sjøfolkenes arbeidstid. Den er fremdeles 12 timer i sjøen. Det er kun når et skib blir liggende ved land over 24 timer at det kan bli tale om 8 timers dagen slik som alle andre arbeidere har det. Jeg vil foreslå følgende:

«På grunn av den store arbeidsløshet blandt sjøens arbeidere vil kongressen understreke nødvendigheten av en bedre bemanning og gjennomførelse av en forkortelse av arbeidstiden. Norsk Matros- og Fyrbøterunions forslag til bemanning fremsatt for Stortinget 1929 må snarest ophøies til lov.»

Nils Heggland: En rekke forbund har i de senere år utviklet sine arbeidsledighetskasser. Da forbauses vi over det forslag som sekretariatet fremkommer med. Jeg vil i likhet med andre håpe på at loven må bli nedvotert med en gang. Det blir bare lappverk. Men det Mørk var inne på om å få en trygd i de arbeiderstyrte kommuner, var en oppgave verd å arbeide for. Sekretariatet bør sammen med stortingsgruppen sørge for at det blir overført fra stat til kommune. De som har stått i arbeide har all honnør for hvad de har gjort for de arbeidsløse i disse trange tider. Men når det er nød og elendighet, så er ingenting godt nok. Vi må derfor gå videre og få arbeidstiden forkortet. Jeg tror at over halvparten av den norske arbeiderklasse har arbeidet på innskrenket tid, men allikevel har ledigheten steget raskt, så vi idag har visstnok omkr. 70 000 ledige. Å ikke kreve kompensasjon vil være å forringe arbeiderklassens kjøpeevne. Levestandarden vil senkes.

Flood Engebretsen: Jeg har inntrykk av at man ved behandlingen akkurat som i avdelingene ikke har gått inn på realiteten. Man må også ta hensyn til utsiktene for gjennomførelsen av kravet. Det kan ikke trekkes sammenligning med 1917—18, da vi tok 8 timers dagen, og nu. Situasjonen lå den gang slik an, at vi maktet oppgaven. Nu uttrykker man bare *ønskeligheten* og så taler man om kompensasjon eller ikke. Vi er nu på deffensiven, selv om vi organisasjonsmessig er sterke. Spørsmålet ligger imidlertid slik an nu at vi ikke kan ta hen-

syn til om vi får kompensasjon for nedsettelse av arbeidstiden eller ikke. Det er en hel aldersklasse som ikke har hatt noget å gjøre siden de blev konfirmert. Det holder på å danne sig en femte-stand i landet. Og det er disse vi må komme til undsetning, selv om det koster oss noget. Situasjonen tvinger oss ubønhørlig å slå inn på denne linje. Kongressen må si tydelig fra her. Det venter de arbeidsledige. Innskrenkningene rundt ved bedriftene har ofte ført til at arbeiderne selv har henstillet til arbeidsgiverne å fordele arbeidet slik at de fikk nogen dagers arbeide allesammen. En ting til i denne forbindelse er at de som sitter her, i særdeleshet må passe på at arbeidstiden ikke gjøres illusorisk. Hvordan skal man nemlig klare 6 timers dagen, hvis man ikke engang holder sig til 8 timers dagen. Forkortelse betyr dog ikke så meget, det vil neppe bli så mange nye arbeidere som kommer i beskjeftigelse av den grunn. Det kan hjelpe i hjemmeindustrien, men ikke i eksportindustrien. Vi skal ikke undlate å være opmerksom på at randstatene Polen, Tsjekko-Slovakiet og Finnland har op til 12 timers dag i papirindustrien. Spørsmålet er således i høi grad et internasjonalt spørsmål. Men jeg er ikke enig med Ambrosius Olsen og kan ikke slå følge med ham av den grunn til Amsterdam.

Lars Evensen ikke til stede.

Chr. Systad: Den gang da de store industrimagnater begynte å lansere de store rasjonaliseringsplaner var det straks socialpolitikere som var ute og sa at man skulde motta den og ikke bekjempe den. Det var en feil at man i sin tid ikke inntok det standpunkt at man skulde bekjempe den. Følgen er at det er blitt mange arbeidsløse istedenfor at man oprindelg trodde at det vilde tilpasses etterhvert. Følgen er at vi nu er kommet op i forhold som vi vanskelig kan råde bot på. Og man må kunne innrømme at den taktikk man inntok var feil. Når man nu skal råde bot på dette, så er det eneste man peker på arbeidstidens forkortelse. Jeg vil si at man må være meget varsom her. Det er et spørsmål som gjelder alle land. I 1925 hadde man Arbeidskonferansen i Washington, men ennå er ikke 8 timers dagen blitt ratifisert av mer enn et par regjeringer utenom Skandinavia. Derfor må man tenke på konsekvensene, all den stund 8 timers dagen ennå ikke er gjennomført i mange land. Kommer vi også ikke der til å skape øket arbeidsledighet, hvis vi ikke er varsomme? De som skal ha produktene eller varene, de bryr sig ikke om hvorfra de kommer. Billigst mulig skal det være, og da blir spørsmålet bare det om hvem som kan få varene billigst frem på markedet. De går av med seieren. Det er således en internasjonal sak for mange industrier. En ensidig behandling her i landet kan risikere at vi skaper oss større ledighet. Her må vi samarbeide med hele den internasjonale arbeiderklasse. Vi har våre forbunds-internasjonaler i orden, allesammen. Det er ad den vei og ved den politikk vi kan nå frem. Vi behøver ikke å gå til Amsterdam for det. Å ikke kreve kompensasjon for en forkortelse av arbeidstiden er å senke arbeiderklassens levestandard. Om vi krever 6 timers dag uten å forlange dekning i lønn, så tror jeg nok at til og med Arbeidsgiverforeningen aksepterer det over bordet. Jeg vil derfor sterkt advare mot å slå inn på den linje.

Ingvald Olsen: Når man ser på arbeidsløsheten må man se internasjonalt på spørsmålet. For vårt land som for andre er ledigheten en årsak av rasjonaliseringen. Det er spørsmål om å finne botemidler. Ingen har klart å finne årsaken eller botemidler til å komme ledigheten tillivs. For mig står det imidlertid slik at det er rasjonaliseringen som har skylden, men man kan jo ikke bekjempe den. Det er anvist å gå den vei å nedsette arbeidstiden, og det er kanskje ikke så ugjørlig. Men det kan ikke gjøres med kompensasjon. I min industri er det stor innskrenkning, men det kan være spørsmål om å få flere i arbeide ved mindre arbeidstid. En konsekvens av arbeidstidens senkning må absolutt være det at vi får flere inn på arbeidsplassen. Ellers går det ikke. Det er et forhold som er påtalt sterkt her, og det er overtidsarbeidet. Vi har for vårt vedkommende søkt å begrense det for å skaffe flere arbeide. Jeg er enig med Ambrosius Olsen at vi må se internasjonalt på det, ellers når vi ikke frem. Vi står overfor en sterk konkurranse fra Tyskland, Polen og andre land, hvor de har op til 12 timers arbeidsdag og slettere lønn enn oss. Derfor må det sees i fellesskap.

Nils Norheim: Praktisk talt alle fastslår på ny at man diskuterer ut fra de gamle synspunkter. Denne kongress kan ikke gå fra hverandre uten å vedta konkrete forslag. Det er lenge siden rasjonaliseringen begynte i typograffaget. Med settemaskinens stadig voksende innflytelse har man allerede mange steder 6 timers skift. Det er ingen annen utvei av dette, enn senkning av arbeidstiden og så får man se på kompensasjonen senere. Og videre får man si til sekretariatet og forbundsstyrene at de må opta forhandlinger om disse viktige spørsmål, skandinavisk og internasjonalt. Vi får ikke de arbeidsløse som klassekjempere før de er på arbeidsplassen. Men da kan vi også ti igjen det som vi kanskje i første rekke må gi kjøp på.

Nasjonalteateret innbyr kongressen.

Ordstyren: Nationalteatret har innbudt kongressens deltagere til forestillingen fredag. Jeg ber om kongressens bemyndigelse til å sende teatret kongressens takkeskrivelse. (Livlig bifall.)

Møtet hevet.

Formiddagsmøtet torsdag 19 februar.

Ordstyrer: *Elias Volan.*

Protokollen fra eftermiddagsmøtet onsdag referertes og godkjentes utenbemerkingner.

Henstilling om ro i salen.

Ordstyren refererte en henstilling fra Haugaard til dirigentene om å sette alt inn på å skaffe ro i salen, så man kunde høre hvad de forskjellige talere hadde å fremføre og uttalte så videre: Dirigent-

tene vil innskjerpe at det må være ro. Skal man tale med en representant får man ta ham med ut i korridorene. Her skulde være plass nok for konferanser uten å lage forstyrrelser inne i salen.

Redaksjonskomitéen får arbeide under punkt 4.

Ordstyreren (videre): Før vi begynner med talerlisten vil vi foreslå at man diskuterer de enkelte punkter og eftersom man blir ferdig med dem ikke foretar nogen votering, men sender samtlige forslag til redaksjonskomitéen. Så får man votering over alle punkter til slutt når redaksjonskomitéen har sett på saken.

Votering: Ordstyrerens forslag blev enstemmig vedtatt.

Ordstyreren: Vi foreslår strek til punkt a i dagsordenens punkt 4 og at man så begynner på punkt b. Forslaget blev vedtatt. Og tale-tiden blev satt til 3 minutter for dem som hadde hatt ordet og 5 minutter for andre.

Arthur Berby: Det faller noget eiendommelig å skille disse punkter fra hinannen, som hører slik sammen; men kanskje man kan spare tid. Allerede ifjor sommer kom vi inn på spørsmålet om forkortelse av arbeidstiden for å hjelpe de arbeidsløse inn på arbeidsplassene. For mig var det spørsmål så viktig at det fikk ikke hjelpe om vi ikke i første omgang fikk kompensasjon herfor. Men det var ikke mulig å vinne gehør. Det var gledelig å høre Ambrosius Olsens innlegg; nu har han slått om. Dengang sa han at den levestandard som var oppnådd måtte holdes. Jeg pekte da på den fare for arbeiderklassens kamp som det lå i kløvningen innen arbeiderklassen med en forholdsvis godt avlønnet arbeider etter tariffmessig lønn på den ene side og en helt til skinnen proletarisert arbeider på den annen. Vi må være opmerksom på at disse siste har vært med på å kjempe frem den levestandard vi har. Det er usolidarisk, i høieste grad antisocialistisk og går ikke an å håndheve. Skal vi være rettferdige, så må det være slik at alt det vi fravriker kapitalen skal arbeiderne dele fordelen av. Det kan ikke være riktig å skjerme oss og ikke de andre. Våre hustruer møter op i butikkene med kontanter og de arbeidsløses hustruer med matlapper. Det blir på den måte et bunnløst svalg mellom oss. Og fascistene finner rørt vanne å fiske i. Er vi ikke påpasselig og sørger for å få de arbeidsløse inn på arbeidsplassen, så kan de kanskje ikke lenger holde ut.

Waldemar Larsen frafalt.

Albert Karlson: I Eydehavn måtte vi gå til innskrenkning 2 dager for å få alle i beskjefthet. Vi mente det var bedre det enn å måtte underholde dem på annen måte. Tar vi f. eks. anleggsvirksomheten tror jeg heller ikke det vilde være vanskelig der. Men skulde vi kreve kompensasjon for å forkorte arbeidstiden vilde det nok bli vanskelig. Det vil være fullt forsvarlig å gå den linje for derved å få flest mulig i arbeid. Ja, det er bedre å arbeide på noget reduserte lønninger enn å ha så mange utenfor.

Olaf Abrahamsen frafalt.

Eugen Johannessen: Jeg har ikke stemmerett her, men vil ikke undlate å si min mening om arbeidsløsheten. Rasjonaliseringen går

sin ubønnhørlige gang og vi ser arbeiderne drysset ut fra arbeidsplassene. Vi risikere snart at en halvpart av arbeiderklassen er i arbeide, den annen utenfor. Hva gjør fagorganisasjonen? Jo, den arbeider for best mulige lønninger og arbeidsforhold for dem som er i arbeide. Forbundene murer sig inne om disse opgaver. Jeg er redd for at fagorganisasjonen er kommet inn i noget av det som vi kaller trustvesen. For mig var det festlig å høre Ambrosius Olsen. Det var klasse-syn. Skal vi ta byrdene i fellesskap eller skal vi bare ta hensyn til de *arbeidende medlemmer*. Vi må løse det i fellesskap, og da har vi intet annet å gjøre enn å gå til arbeidstidens forkortelse, selv om det går utover lønningene. Men alltid må vi ha den *betingelse* ved dette at *nye* arbeidere skal inn på arbeidsplassen. Op med kjøpeevnen! Jeg er enig i det, men skal vi ikke da sørge for at hele klassen har så nogenlunde kjøpeevne. Ikke bare en del av den. Selv om vi skal bli noget fattigere, så må denne linje følges.

Hans Johansen: Alle er enige om å hjelpe de arbeidsløse. Forkortelse av arbeidstiden til 6 timer er vi også enige om, men å senke levestandarden av den grunn er en farlig linje. Vi har jo nettop talt om den lille kjøpeevne som er årsak til de fylte lager og derav følgende innskrenkninger. Den vil jo på denne måte bli endnu mindre. I Amsterdam-Internasjonalen tar man bestemt avstand fra en senkning av lønnsnivået, selv om de er enig i arbeidstidens forkortelse. Vi skal i vår agitasjon og opplysningsvirksomhet aldri undlate å fremholde at årsakene til krisen er selve samfundssystemet og den kapitalistiske utbytning. Vi skulde reise en opinion mot statsmyndighetene som foretar sig så altfor lite. Det er muligheter i dette land. Vi har tuse-ner av mål som kunde utnyttes til indyrking og bureising. Det var en oppgave for fagorganisasjonen å trykke på. Vi kunde bygge jernbaner og veier. Det skulde være nok av produktivt arbeide å sette i gang. Jeg vil anbefale at vi sender en kraftig henstilling herom til statsmyndighetene. Nu må der handles.

J. Didriksen: Vi ser at arbeidsledigheten blir større for hvert år. Skal den med hell bekjempes eller avskaffes tror jeg bare det er fagorganisasjonen som makter det. De arbeidsløse setter iallfall sitt håp herom til fagorganisasjonen. Men vi må vekk fra det forhold vi ser omkring oss. Vi har i jernindustrien vært vidne til at jernarbeidere har arbeidet 15—16 timer; mens andre er gått ledige i årevis. Det hadde vært bedre helt å avskaffe overtidsarbeidet, derved beviser man at man vil noget for de arbeidsløse. Spørsmålet 6 eller 7 timer, ja jeg tror ikke konjunktorene er sådanne, heller ikke fagorganisasjonens stilling så sterk at man kan ta 6 timers dagen nu. Man bør imidlertid velge å ta forkortelsen selv om det går utover arbeidslønnen. Når konjunktorene tillater det er det klart at fagorganisasjonen vil gjøre alt for å få denne kompensasjon tilbake. Foreløbig bør kravet være 7 timer.

Ambrosius Olsen: Det blir ikke anledning til mange ord på 3 minutter. Til slutt igår sa jeg noget om Internasjonalen og det vakte oppmerksomhet. Det jeg sa var min *personlige* opfatning. Jeg har min fagforenings mandat til å stemme for sekretariatets forslag. Det var

ingen konklusjon på mitt foredrag igår om f. eks. *straks* å gå inn i Amsterdam. Men vi må nu engang bestemme oss for samarbeide med verdens arbeiderklasse. De grupper som vil opta arbeidet for forkortelse av arbeidstiden må få organisasjonens støtte, det er riktig. Det må tas gruppevis slik at vi på den måte kan få slått en bresje i dette. Vi har ikke gitt slipp på 7-timersdagen; det skal optas ved de kommende tarifforhandlinger. Det vil styrke kjøpeeviden hos dem som intet har, at vi får dem inn på arbeidsplassen; selv om vi ikke får kompensasjon for forkortelsen.

Erling Olsen: Det er ikke noget vesentlig spørsmål ved arbeidstidens forkortelse om man får kompensasjon eller ikke. Spørsmålet er om vi kan få arbeiderklassen inn på en ny linje her. Madsen er inne på en langsiktig linje, om å ta dette gruppevis og ad parlamentarisk vei. Vi må imidlertid føre denne kamp utover systemet. Før krigen var arbeiderklassen en minoritetsbevegelse; nu er den nådd frem til 30—40 procent i alle industriland. Og dermed har også problemet forandret sig.

Simon Simonsen: Spørsmålet forkortelse av arbeidstiden er først et resultat av de tekniske fremskritt og rasjonaliseringen. Det gjelder å skape større kjøpeevidne og derved få produksjonslivet i gang. Men vi må ikke være blind for at vanskelighetene er store. Jeg tror nok-at det vil bli full anledning for senere kongresser å understreke dette krav. Spørsmålet er imidlertid om ikke omstendighetene vil tvinge oss til å ta arbeidstidens forkortelse uten kompensasjon. Derved får vi stabilisert våre organisasjoner og kan komme tilbake ved neste regulering. Det er store betenkeligheter ved denne linje; men den vil dog hjelpe på *hele* arbeiderklassens stilling.

Ole Nerland: Vi er ikke kommet her for å trette hverandre med lange taler; men for å tenke og handle. Man tror at vi vil gjøre arbeiderklassen en bjørnetjeneste ved å forkorte arbeidstiden. Men hvad sier disse eksperter, som sender ut brosjyrer om spørsmålene. Er det for lite produksjon i landet? Det er ikke mangel på noget. Men arbeide er det lite av og kjøpeevidnen er ynkelig. La oss skaffe arbeide.

Dermed var debatten om punkt 4 a tilendebragt.

De arbeidsløses henvendelse til kongressen.

Ordstyreren refererte derefter følgende 3 henvendelser fra de arbeidsløses deputasjon:

Til
Arbeidernes faglige Landsorganisasjons kongress.

På distriktskonferanse av arbeidsløse foreninger i Oslo og Akershus, søndag 15 februar, med representanter for både fagorganiserte arbeidsløse, uorganiserte samt representanter for fagforeninger besluttet å fremlegge for fagkongressen konferansens beslutninger gjennom en deputasjon. Det var konferansens mening at deputasjonen skulde få adgang til å tale for kongressen som helhet. Imidlertid

viser det sig, at flertallet på kongressen går frem på akkurat samme måte som de borgerlige kommunestyre, som istedenfor å motta deputasjoner for arbeidere i salen, mottar dem gjennom mindre komitéer.

Vi nedlegger den skarpeste protest mot denne borgerlige fremgangsmåte av kongressens flertall. Den er et slag i ansiktet på de arbeidsløse som idag organiserer sig til kamp for sine livsinteresser. Denne opptreden skal ikke så fort bli glemte av de arbeidsløse.

Oslo, 18 februar 1931.

Med solidarisk hilsen
For de arbeidsløses deputasjon
Hanna Bergstrøm.

Videre referertes:

De arbeidsløse må organiseres til aksjoner!

Distriktskonferansen oppfordrer alle arbeidsløse til å organisere sig i *kamporganisasjoner* for i samlet front å stille makt bak sine krav. Alle arbeidsløse, uansett partimedlemskap, om de er fagorganiserte eller ikke, må ta plass i de arbeidsløses organisasjoner.

Konferansen fastslår følgende foreløbige retningslinjer for de arbeidsløses organisering:

1. De arbeidsløse i Oslo organiseres i grupper etter hvert arbeidskontor samt etter forsorgskretsene.

2. I fylket organiseres en eller flere avdelinger for hvert herred eller skolekrets.

3. Distriktskonferansen velger et aksjonsutvalg som skal sammenfatte alle organisasjoner i distriktet og danne nye. Aksjonsutvalget konstituerer sig samtidig som et foreløbig landsutvalg, som trer i forbindelse med de arbeidsløses organisasjoner over det hele land og forbereder innkallelsen av de arbeidsløses *landskonferanse* i april måned.

4. Distriktsutvalget skal forberede utgivelsen av en avis for de arbeidsløse, som samtidig foreløbig skal være landsorgan.

Til demonstrasjoner og aksjoner!

De arbeidsløses krav kan bare gjennomføres ved at de slutter sig sammen på klassekampens linje.

Bare de arbeidsløses egne demonstrasjoner og aksjoner i forståelse med den øvrige arbeiderklasse kan fremtvinge en forbedring av de arbeidsløses forvilede stilling.

De arbeidsløse må tilbakevise alle forsøk på å forkludre deres kamp. Slike forsøk vil etter hvert som de arbeidsløses bevegelse vokser bli stadig mere *energiske* fra reformistenes og fascistenes side. De arbeidsløse må avsløre alle demagogiske forsøk på å spalte så vel de arbeidsløses kampfront som de arbeidsløse fra den øvrige arbeiderklasse.

Konferansen oppfordrer til *kampdemonstrasjoner* til kommunestyrene for kampkravene og til en kraftig mønstring i Oslo på den *internasjonale kampdag mot arbeidsløsheten 25 februar*.

Klassefeller! Nu må det være slutt med tålmodigheten. Nu må

det være slutt med de fete løfter og vakre talemåter fra myndighetene og våre såkalte leders side. Nu må det være slutt med det parlamentariske komediespill i Stortinget og kommunestyrene, som intet annet bringer enn snakk, snakk og atter snakk.

Nu forlanger vi arbeidsløse brød, arbeide og skikkelig underhold. For dette tar vi kampen op med alle krefter.

Arbeidsløse kvinner og menn! Vi fylker oss under kampens faner 25 februar! Kjemp mot arbeidsløsheten gjennom våre egne organisasjoner!

Leve den felles front av alle arbeidsløse!

Leve den revolusjonære arbeiderbevegelses kamp!

Videre referertes:

Kampprogram for de arbeidsløses kamp.

Den veldige og stadig voksende arbeidsløshet skyldes den økonomiske krise som er en naturlig følge av det kapitalistiske samfundssystem. Krisen skjerpes, arbeidsløsheten øker og resultatet er at nye masser av arbeidere kastes ut på gaten i nød og elendighet. Allerede nu står ca. 70 000 norske arbeidere på gaten uten eksistensmuligheter. Nye tusener står for tur til å lide den samme skjebne.

Samtidig med veksten i arbeidsløsheten og elendigheten blandt massen skjerper kapitalistklassen sin reaksjonære offensiv mot det arbeidende folk. På landsbygden rykker de fascistiske streikebryterbander frem under ledelse av Fedrelandslaget og Samfundsvernet I industrien forberedes generalangrep på arbeidernes lønninger og arbeidstid. Nye tukthuslover og opprettelse av et pålitelig statspoliti er under forberedelse. Her i landet som ellers i den kapitalistiske verden håper kapitalismen å redde sin eksistens ved å velte krisens byrder over på det arbeidende folk og brutalt undertrykke dets kamp.

Kampen mot arbeidsløsheten er hele arbeiderklassens kamp, den er også kampen for 7 timers dag og 6 timers skift og høyere lønn ved årets tariffrevisjoner. De arbeidsløse og de som står på arbeidsplassen må slutte en felles *kampfront* mot kapitalismen og dens socialdemokratiske hjelpere til kamp for følgende øieblikkelige *kampkrav til kommunene*:

1. Alle arbeidsløse utbetales straks en *ekstraordinær* hjelp i form av 50 kroner for enslige arbeidsløse og 50 kroner plus fem kroner for hvert familiemedlem for arbeidsledige familieforsørgere. Alle arbeidsløse sikres brensel for februar og mars måneder. Alle bidrag skal utbetales direkte og ikke gjennom forsorgsvesenet. Bidragene skal utbetales i kontante penger og ikke gjennom matlapper og andre lapper.

2. Alle bestemmelser som hindrer eller innskrenker de arbeidsløses rett til underhold skal avskaffes.

3. Alt arbeide som settes i gang for avhjelp av arbeidsløsheten skal være arbeide til tariffmessige satser. Avskaffelse av alt underbetalt nøds og bidragsarbeide. For de arbeidsløse som ikke kan skaffes arbeide skal der utbetales en ukentlig understøttelse av 20 kroner for enslige og 25 kroner for gifte samt 5 kroner for hvert familiemed-

lem inntil 50 kroner. De arbeidsløse skal hertil sikres fri brensel, lys og hus.

Full understøttelse for all arbeidsledig ungdom over 18 år. Ungdom under 18 år skal ha 75 pct. av understøttelsen. Dette skal også gjelde den ungdom som går ut av skolen uten å få arbeide.

4. Ingen tvangsforsendelse av arbeidsløse til en annen kommune eller tvangsanvisning av arbeide.

5. Alle arbeiderbarn sikres varm mat, klær og sko gjennom skolene.

6. De arbeidsløse skal gjennom egne komitéer, hvor også ungdommen og kvinnene skal være representert, kontrollere arbeidsanvisningskontorenes virksomhet. Ingen overgrep eller chikaneringer av arbeidsløse. På de steder hvor ingen arbeidsanvisningskontorer finnes skal sådanne opprettes.

7. Fri jernbane, båt og bussbefordring for de arbeidsløse.

8. Alle arbeidsløse sikres gratis hus så lenge de er arbeidsledige. Ingen innskrenkning i leilighetens størrelse eller overflytning til dårligere leiligheter. Adgangen til herbergene skal være gratis for alle husløse. All teater og rådhusbygning innstilles inntil husnøden er avskaffet.

Kampkrav til Stortinget.

Der innføres arbeidsløshetsforsikring på Statens og arbeidskjøpernes bekostning, svarende til 40 kroner pr. uke for enslige arbeidsløse og 40 kroner plus fem kroner for hvert familiemedlem, inntil 60 kroner for arbeidsledige familieforsørgere. Midlene hertil tas av bevilgningene til militærvesenet, kongehuset, politiet, kirkevesenet og andre unyttige institusjoner. Alle arbeidsbudgetter opsettes med sikte på en effektiv avhjelp av arbeidsløsheten. Alt arbeide skal være til tariffmessig lønn.

Avskaffelse av tukthus- og løsgjengerloven.

Hurtig og effektiv hjelp til landsbygdens arbeidende befolkning. Strykning av alle gjeld på småbrukernes og arbeidsfolks bruk og eiendeler.»

Forenkling av debatten.

Oscar Torp: Jeg vil antyde som forslag at vi nu innskrenker debatten til *arbeidsledighetstrygden* og så tar Halvard Olsens foredrag om den faglige situasjon.

Ordstyreren: Jeg er enig i det og der voteres. Forslaget blev vedtatt.

En forespørsel om deputasjonen.

Hans Fladeby: Blev det bragt klarhet om deputasjonen fra de arbeidsløse var fagorganiserte?

Ordstyreren: Det var begge deler.

Punkt 4 b: Arbeidsløsheten og arbeidstidsspørsmålet, herunder Arbeidsledighetstrygd.

Man gikk derefter over til punkt 4 b i dagsordenen. I *tilleggsdagsordenen* var inntatt følgende innstilling, som blev referert ved ordstyreren:

Sekretariatet innstiller at *kongressen uttaler*:

Den store og permanente arbeidsløshet gjør spørsmålet om en arbeidsledighetstrygd aktuell.

Det av venstre regjeringen fremlagte utkast til lov om arbeidsledighetstrygd er dog ikke brukbart, dels på grunn av trygdens begrensede omfang, dels fordi det legger for store byrder ved trygdeordningen på lønsmottagerne, og særlig fordi det er venstres forutsetning at loven, om den vedtas, dog ikke skal settes i kraft. Derved får loven ingen praktisk betydning i den nuværende arbeidsledighetssituasjon, eller for den nærmeste fremtid.

Kongressen uttaler, at en lov om arbeidsledighetstrygd må fremmes på det grunnlag, at byrdene ved trygden fordeles på stat, kommune og arbeidsgivere, og under den bestemte forutsetning, at trygden ikke bare vedtas som lov, men at loven også blir satt i kraft, så trygdeordningen kan få praktisk betydning under den nuværende krise.

Kongressen oppfordrer sekretariatet til i samarbeide med D. N. A. å virke for at denne sak fremmes og løses overensstemmende med kongressens forutsetning.

A. H. Arntsen: Hvis man nu gjorde det tankeeksperiment at vi idag fikk regjeringsmakten og skulde avskaffe arbeidsledigheten. Tror man da at vi ved å senke arbeidstiden kunde skaffe arbeide til alle? Se på Russland, de måtte ved Nepp-politikken innføre arbeidsledighetstrygd og således skaffe de arbeidsledige underhold. Det samme måtte vi nok gjøre her i Norge. Sekretariatets forslag om at trygden skal bæres av stat, kommune og arbeidsgiver går neppe. Hvis det gjaldt oss så måtte nok vi ta med arbeiderne når det gjaldt å yde til trygden. I arbeidsledighetskassene betaler arbeiderne halvparten, mens bedriftene slipper fri. Hvad har oprettholdt den engelske arbeiderklasse? Det er nettop den offentlige understøttelse under ledighet. Derved har de maktet å oprettholde sin levestandard. Fagorganisasjonen i England reiste kamp mot den forsikring. Nu priser de sig lykkelig over at de har den, selv om den er innført av de borgerlige. Og staten og arbeidsgiverne betaler utgiftene. Fagbevegelsen har endret taktikk, sies det, når det gjelder forsikringen mot arbeidsledighet. Ja vi er dessverre for sent ute. Vi har ophevet det vi hadde uten å få noget igjen. Vi har diskutert, uten å befatte oss med det konkrete. Og så har nu statsråd Oftedal fremsatt en trygdeordning i forskjellige grupper som ikke er tilfredsstillende. De som tjener minst skal få minst. Lloyd George' trygdelov har 4 satser for ydelser, det er mere rettferdig. Oftedals proposisjon inneholder dog en ting, som det er bra å merke sig, og det er at bedriftene tilpliktes å varsle når de stanser og hvorfor de stanser. Det skal vi utnytte. Det er en del av den kontroll vi skal ha. De for-

hold vi er oppe i idag, kan ikke avhjelpest ved en forsikring, som kanskje det først blir tale om i løpet av et par år. Men vi må ta standpunkt til dette. Jeg hadde dog ventet at sekretariatet hadde optrådt anderledes her. Vi er for lite praktiske folk. Det er abstrakte teorier vi befatter oss mest med, alt annet legger vi på hyllen. Hindahl var forbauset over at dette spørsmål kunde reises. Ja, typografene har en arbeidsledighetskasse de som er god. Så det er forståelig. De grupper som har ledighetskasser bør oprettholde disse til de får noget annet. Og vi må holde på det at vi skal være med om å yde til trygden. Selv kretssykekassene ser vi at folk holder på tross alle de ilde varsler som i sin tid fremkom mot disse. Jeg vil referere forslaget fra Drammen og Distriktets faglige Samorganisasjon, som jeg optar:

1. At der opprettes en offentlig «arbeidsledighetsforsikring» for industriarbeidere. Forsikringens inntekter baseres på tilskudd fra: a) Bedriftene, b) Samfundet (stat og kommune), c) De forsikrede selv.

2. At der gis samfundet rett til gjennom spesielle organer å føre kontroll med bedriftsinnskrenkninger.

3. Det henstilles til Det norske Arbeiderpartis representanter i Stortinget å arbeide for ved lov å få gjennomført en offentlig arbeidsledighetskasse (arbeidstrygdkasse) som sikrer arbeiderne de størst mulige bidrag under ledighet.

A. W. Hultmark: Den innstilling sekretariatet forelegger her er et godt forslag, hvis man bare ikke ser noget nærmere på det. Gjør man det, så er det et dårlig, ja et meget dårlig gjennomtenkt forslag. Vi har idag tilstrekkelige beviser for hvordan det går når borgersamfundet skal stille med sociale opgaver. Den offentlige sykeforsikring f. eks. er en hån, et slag mot medlemmene. De forsikrede må yde alt uten å få nevneverdig igjen. Vi ser også hvordan det offentlige stiller med ledighetskassene. Man får refusjon av Staten, som ikke direkte yder nogen understøttelse på forhånd. Hvad har den igjen for det? Jo at Staten helt bestemmer hvem som kan være medlemmer av kassen, hvor stort bidrag vedkommende skal få og hvem som skal få. Det er den *frivillige* forsikring vi har. Den er gal nok den, og skal vi få en *tvungen* forsikring vil den bli minst hundre ganger verre. Vi gir derved fra oss den mest verdifulle rett vi har: å *bestemme i egne forhold*. En slik trygd vilde optre som den rene lønnstrykker. Blev et medlem tilbudt arbeide måtte han ta det til hvilken som helst pris, hvis ikke fikk han ingen understøttelse. Vi kan være overbevist om at det vil bli resultatet. Det er da bedre å holde på det vi har inntil videre. Der har vi da litt bevegelsesfrihet. Man kan være enig i prinsippet, men man må ta avstand fra å la bukken passe havresekken. Vi burde heller spare litt på unødige utgifter og la det gå til de arbeidsledige. Jeg vil fraråde sekretariatets forslag.

Nils Norheim: Man må være forberedt på at blir dette lov så vil det bli en hemske for arbeiderbevegelsen. I den form sekretariatet har fremmet det kan vi ikke ekspedere det fra kongressen. Arbeiderne må være med å yde også, først derved kan de få innflytelse og anledning til å være med å bestemme. Jeg vil henstille at sekretariatet på ny ser

på dette. Det gjelder her for borgerskapet å sinke arbeidernes fremmarsj.

Øistein Marthinsen: Jeg er enig med mindretallet. Vi har også en ledighetskasse og har vanskelig for å gå over til tvungen offentlig trygd. Den vil bli som sykeforsikringen, hvor medlemmene har lite å si og hvor ydelsene blir mindre og mindre til enhver tid. Medlemmene våre må når de blir ledige, melde sig på foreningens kontor og blir der ved lojale og tar hensyn til de råd og den veiledning som gis. Og handler etter organisasjonens opfatning. Jeg hadde ventet at sekretariatet hadde fremlagt det lovforslag her som er fremsatt og at det videre hadde utarbeidet et konkret forslag. Man skyver her på ny problemene fra sig. Av forslaget til trygdordning hørte vi at det skulde utbetales understøttelse etter den årsinntekt man hadde hatt. Den som er fattig blir fattigere. Akkurat som med kretssykekassene. Også der blir man kjørt ned i laveste klasse. Med minimale ydelser. Man tar ikke hensyn til den høie kontingent som er betalt. Vi hadde også sykekasse og jeg er sikker på at mange medlemmer er skuffet over at de mistet den. Blir sekretariatets forslag vedtatt, vil jeg gjøre oppmerksom på at man aldri kan gå med på at det skal ydes etter inntekt. Man må også være med og betale sin andel så man får forvaltningsretten over kassene. Får man ikke det bør det bekjempes. For ellers får vi liten glede av en slik kasse. Nu har vi ingen innflytelse over kretssykekassene. Jeg slutter mig for øvrig til mindretallets forslag.

Ivar Ertresvåg: Sekretariatets forslag begynner med: «Den store og permanente arbeidsløshet gjør spørsmålet om en arbeidsledighets-trygd aktuell», men er nu det riktig. Vi så det igår, da de arbeidsløse søkte å få foretrede her for kongressen. Det blev nektet. Vi har videre sett at de blir nektet foretrede for myndighetene. Vi så det igårkveld, da Oslo Formannskap holdt møte. En mengde politi var tilkalt i anledning de arbeidsløses tog. Den slags skulde kongressen reagere mot. Det ser også ut til at dirigenten har forandret sig fra igår, idet han nu har referert de krav som de arbeidsløse overbragte dirigentene til kongressen. Det heter videre i forslaget: «Kongressen oppfordrer sekretariatet til i samarbeide med D. N. A. å virke for at denne sak fremmes og løses overensstemmende med kongressens forutsetning.» Men har man nogen forutsetning om at ikke arbeiderne må betale det hele selv. Det er et demonstrasjonsforslag, som ikke kan hjelpe i den nuværende situasjon. Det som burde være forutsetningen er den åpenhjertige uttalelse som kom til syne i Madsens innlegg at man skulde få reist den opinion i arbeiderklassen, som fremtvinger loven med et slikt innhold at den får verdi for klassen. Hvis ikke blir det et skuebrød. Derfor må fagkongressen stille sig i spissen. Jeg stemmer mot forslaget fra sekretariatet med følgende begrunnelse:

«Fagopposisjonen konstaterer at det faglige byråkrati intet har gjort og intet vil gjøre for å reise de arbeidsløse sammen med arbeiderne på bedriftene til en virkelig kamp for en effektiv arbeidsledighetstrygd.

Beviset herfor ligger blandt annet i sekretariatets forslag som ingen garanti gir hverken for at trygdeunderstøttelsen blir tilstrekkelig høi, eller for at matlappsystemet eller det indirekte lønnspress som

drives av det reaksjonære borgerskap og socialdemokratiet i kommunene, blir avskaffet. Forslaget gir videre ingen sikkerhet for at utgiftene ved trygden ikke faktisk blir veltet over på arbeiderne, og er derfor bare en parlamentarisk manøvre for å dekke over Jæder-socialismen og den reaksjonære fattigpolitikk som socialdemokratiet driver i kommunene (nedslag i understøttelsesbidragene, bidragsarbeidet o. s. v.).

Den revolusjonære fagopposisjon retter i denne forbindelse en appell til arbeiderne i bedriftene og i fagforeningene og de arbeidsløse om å slutte op om kampdagen mot arbeidsløsheten 25 februar og de krav som de arbeidsløse har stillet, og aktivt medvirke til å fremme organiseringen av alle arbeidsløse i sterke og handlekraftige kamporganisasjoner.»

En tilbakevisning.

Ordstyreren: Dirigenten vil tilbakevise påstanden om at vi hadde nektet å ville referere de arbeidsløses krav. Men det var ikke under det punkt vi refererte igår at det skulde refereres, men nu.

Ertresvåg: Det sa ikke dirigenten igår.

Ordstyreren (Volan): Dirigentens uttalelser er sanne.

A. E. Gundersen: Det er ikke bare her i landet at det har hersket søndagsfred med hensyn til sociale opgaver. Det er en stor prinsipiell endring i sekretariatets opfatning nu og for en del år siden. Da vilde man ikke inn på denne linje. Vi var mot arbeidsledighetsinspektøren, Hvidsten, som var primus motor i dette. Vi hadde et annet standpunkt. Men vi kan ikke nekte for at det er blitt status quo. Skulde man også gjort lignende i England, Sverige og andre steder vilde ikke de arbeidsledige fått noget. Jeg har vært i tvil her om sekretariatets forslag. Hadde alle forbund hatt arbeidsledighetskasser kunde vi vel ha fått større understøttelse. En ting skal man være opmerksom på. De som ikke har nogen ledighetskasse har vært med på å trykke frem denne trygd. Men vi kan ikke ha det som nu. Vi må få en forandring. Saken kan ganske sikkert ikke løses på annen måte enn som i Drammens forslag. Selv om vi ser det opportunistisk så blir det slik. Det kan av taktiske grunner kanskje være best å vedta sekretariatets forslag. Drammen vil nok få sitt forslag opfylt som de vil.

Jens Teigen: Jeg kan slutte mig til det Gundersen sa. Jeg kan forstå at noen enkelte forbund holder på sine arbeidsledighetskasser. Men vi har sett at i en rekke forbund blev byrdene så store at de ikke maktet å beholde arbeidsledighetskassene. Da må vi i fellesskap se på dette og få en kasse som gjelder alle. Kongressen bør vedta sekretariatets forslag. Det er ikke for å legge stener i veien for nogen, men her gjelder det å få alle med.

Strek blev satt.

A. H. Arntsen: Hvis Arbeiderpartiet visste sin besøkelsestid så reiste det en opinion om denne sak. Vi kan ikke være likeglade i et spørsmål som dette. Vi skal nok møte op med våre argumenter når loven kommer op. Men hvis vi ikke er villige til å være med og yde til trygden, så kan vi heller ikke møte op og få andre med om å bære trygden. Jeg vil atter anbefale Drammens forslag.

Elias Volan: Jeg vil gjøre representantene oppmerksom på hvad Drammens forslag inneholder. I punkt 1 heter det: «At der opprettes en offentlig «arbeidsledighetsforsikring» for *industriarbeidere.*» Her foreslår de altså en trygd bare for industriens arbeidere. Landsorganisasjonen representerer idag ikke bare industriarbeidere. Vi har organisert skog- og landarbeiderne, funksjonærene er kommet til og andre grupper er i ferd med å komme. Vi har videre ofret penger for å organisere fiskerne. Det er således ikke bare industriens arbeidere vi må tenke på. Hvad vi må gjøre er å få en forsikring for *alle* arbeidere. Den basis må vi stå på. Og ut fra det foreslår sekretariatet at kongressen skal si sin mening. Vi må stå på *klasselinjen* og ikke på industri-linjen. Vi kan ikke vedta Drammens forslag, selv om meget i det Arntsen sier er riktig. Jeg vil anbefale sekretariatets forslag og at Drammens forslag oversendes sekretariatet.

A. W. Hultmark: Arntzen har misforstått praktisk hele saken og mitt innlegg. Hvad vi vil ha er en arbeidsledighetskasse uten Statens innblanding. Det har vist sig med den lille innblanding vi har nu, at det har vært til skade for oss. Og en tvungen forsikring vil nok bety ennu større skade.

Olav Hindahl: Det er ganske rimelig at Arntzen trekker frem de gode sider ved forslaget til denne trygd og vi har ikke noget imot det. Men derfor skal vi ikke gå med på den tvungne trygd. Tror man at Staten når den setter dette i gang vil la fagorganisasjonen stelle med det. Nei, den vil ha kontrollen med det hele apparat. Administrasjonen er således beregnet til 800 000 — 1 million kroner. Volan sier at trygden skal omfatte det hele land. Men det er nettopp det den ikke gjør. Ungdommen får ikke bli med og de grupper som kanskje trenger en slik trygd mest er holdt utenfor.

Erling Bøckmann: Det forbauser mig at typografene ikke vil at vi andre skal komme over i en arbeidsledighetstrygd. De fleste er jo nu uten enhver understøttelse utenom de nådesmuler man eventuelt kan opnå hos forsorgsvesenet. Vi har i vårt forbund gjentagne ganger foreslått en arbeidsledighetskasse og ved uravstemning har vi fått nogen og femti procent av de avgivne stemmer. Men vi var enige om at det skulde være 60 procent. De som vil opprettholde sine ledighetskasser ved siden av, kan fremdeles gjøre det selv om vi får trygden. Drammens forslag kan jeg ikke være enig i, men vil anbefale sekretariatets forslag. Får vi først trygden vedtatt, så må vi kunne make å utbygge den og forbedre den senere.

Martin Tranmæl: Vi er vel alle klar over at det ikke nu er mulig å gjennomføre en almindelig forsikring for alle fagorganiserte slik som arbeidsløsheten nu er. Fagorganisasjonen makter det ikke. Spørsmålet er da, skal vi gi det på båten eller stille kravet til det offentlige. Den forsorgsordning vi har er ikke tilfredsstillende. En arbeidsledighetstrygd blir en ganske annen ting. Fagorganisasjonen må si sin mening og peke på de fremgangslinjer man mener bør følges. Stortingsgruppen må behandle saken og se å få det best mulige resultat for arbeiderklassen. Jeg vil anbefale at den norske landsorganisasjon i dette viktige spørsmål tar et positivt standpunkt som man kan arbeide etter. Det

kan være at man må gå med på visse lempninger, men det må alltid skje i forbindelse med sekretariatet.

Valdemar Nielsen: Debatten har tydelig gitt uttrykk for at alle mener at nu må det gjøres noget for de arbeidsløse i dette land. Utsiktene for gjennomførelse av en trygd er ikke så store kanskje, men sekretariatet mente man måtte fastsette en linje som våre parlametarikere kunde arbeide efter og i overensstemmelse med de fagorganisertes ønsker og krav. Forslaget tilfredsstiller oss ikke, det er klart, og når vi kommer så langt at vi står foran en vedtagelse av trygden, så må en mangesidig komité på forhånd på ny ha behandlet selve loven. Vi har heller ikke sagt at vi er enige i lovforslaget, og vi har gjort gjeldende at vi måtte komme med mange forandringer. Jeg vil anbefale at kongressen i prinsippet går inn for en arbeidsløshetstrygd.

Votering: Det votertes først over hvorvidt man skulde vedta nogen uttalelse. Det blev *vedtatt* mot nogen få stemmer.

Ved alternativ votering mellem sekretariatets flertalls- og mindretallsforslag blev *flertallets vedtatt* mot nogen få stemmer.

Til sekretariatet.

Ordstyreren foreslo Drammens forslag oversendt sekretariatet. Blev *vedtatt* mot to stemmer.

Punkt 4 c: Tariffrevisjonen og den faglige taktikk.

Man gikk derefter over til behandling av dagsordenens punkt 4 c: *Tariffrevisjonen og den faglige taktikk.*

I *tilleggs-dagsordenen* foreslo sekretariatet at kongressen uttaler følgende:

«De innkomne forslag tar i det vesentlige sikte på den nuværende arbeidsløshetssituasjon, og reiser kravene om forkortelse av arbeidstiden og hevelse av arbeidernes lønns- og levestandard.

Kongressen uttaler sin tilslutning til at Landsorganisasjonen og forbundene under de forestående tariffrevisjoner i størst mulig utstrekning bringer i forgrunnen kravet om forkortelse av arbeidstiden til maksimum 42 timer pr. uke.

Videre må overtidsarbeidet begrenses til det minst mulige, og hvor det ikke lar sig helt avskaffe søke å få det erstattet ved fritid på dagtid.

Kravet om forlengelse av ferien må også fremmes.

Overfor Arbeidsgiverforeningens krav om lønnsreduksjoner og ytterligere forringelse av arbeidernes levestandard må Landsorganisasjonen og forbundene i overensstemmelse med den samlede opfatning innenfor fagorganisasjonens medlemsmasser reise den mest enrgiske motstand. Krav må fremmes om forbedring av lønnsstandarden, således at arbeidernes kjøpekraft kan styrkes og derved omsetnings- og produksjonslivet holdes mest mulig oppe.

Kongressen fastslår, at når det gjelder de aktuelle tariffrevisjoner til våren er det best mulige samarbeide mellem organisasjonens medlemmer og ledelsen nødvendig, både når det gjelder å utforme de krav som

skal reises og den taktikk som skal anvendes i de spesielle situasjoner, for å opnå det heldigste resultat for arbeiderklassen.

Kongressen påpeker at i de forskjellige forbunds tariffer finnes en rekke almindelige bestemmelser som det i de senere år ikke har vært mulig å få frem til realitetsforhandling og forbedret i arbeidernes interesse.

Likeså finnes det en rekke bestemmelser som kan sies å være uklare og gir anledning til adskillige tvister og rettssaker.

Kongressen er enig i tanken om at der søkes optatt fellesforhandlinger med Arbeidsgiverforeningen for om mulig å nå frem til en større ensartethet og orden i disse forhold, overensstemmende med medlemmenes og forbundenes interesser.

Et eventuelt resultat av disse forhandlinger forelegges de interesserte forbund og Landsorganisasjonens representantskap.»

Halvard Olsen: Praktisk talt alle fag og industriens overenskomster utløper fra nu av og utover til 1 juli og kan opsies. Siden på høsten har vi transportarbeiderne, hvor overenskomsten utløper 31 oktober. Den elektrokjemiske industri har indeksregulering 15 august, men overenskomsten utløper 1932. Overenskomstene med bedrifter som er organisert i Arbeidsgiverforeningen og som der kan opsies omfatter 64 000 arbeidere, hvorav 50 000 er organiserte. Dertil kommer så de som står utenfor Arbeidsgiverforeningen. Norsk Arbeidsgiverforening har meddelt at den vil si op alle tariffene efter hvert som de utløper. De vil si op over hele linjen. Vi behøver ikke bekymre oss med det. De har hatt en skandinavisk konferanse, og vi kan herav forstå at de vil gå frem efter en felles linje. Våre danske kamerater holder på å forhandle. Her krever de danske arbeidsgivere 20 pct. i lønnsreduksjon. Her i landet har vi hatt sjøfolkene som allerede har vært fremme til forhandling og hvor det likeledes fra arbeidsgiverne er krevet et lønnsnedslag på 20 pct. Arbeidsgivernes krav ved de forestående tariffrevisjoner vil komme til så vidt jeg forstår å ligge mellem 15 til 20 pct. Deres betraktningmåte for dette er at bedriftenes stilling er vanskelig. Den internasjonale konkurranse og krisen skal de nu utnytte til å gjøre et angrep på arbeidernes lønninger. Ser vi på hvordan det stiller sig med lønnsnivået i vårt land, i Sverige og i Danmark, vil vi finne at det er temmelig ensartet. Det viser sig nemlig at gjennomsnittsførtjenesten pr. time for voksne mannlige arbeidere i 3. kvartal 1929 i Norge var 1.47, i Danmark 1.40 og i Sverige ca. 1.25. Sammenholder man dette med prisindeksen så vil man finne at den hos oss er 172 point, i Danmark 162 og i Sverige 161. Man ligger således praktisk talt likt an i de tre land. De forslag som er innsendt til kongressen går praktisk talt alle ut på det samme: forkortelse av arbeidstiden. I mere eller mindre bestemte former krever man dette fra en rekke kanter av landet. En forkortelse av arbeidstiden til 6 timer er meget berettiget, men det hele dreier sig om den makt vi har til å kunne gjennomføre kravet. Der kommer det hele til å ligge. Arbeidsløsheten som gjør kravet berettiget svekker også vår aksjonskraft. Vi har dog i sekretariatet ment å nå frem med kravet om 42 timers maksimal arbeidstid pr. uke. Dette er i første rekke vårt krav, og det gjelder å sette alt inn på å løse det.

Når vi har sagt det på den måte som skjedd, så er det fordi man har villet gi de enkelte forbund og grupper en viss bevegelsesfrihet. Det er nemlig mange grupper idag som tariffestet har mindre enn 42 timer. Derfor må det være en maksimal arbeidsuke vi må kreve. Det er ikke sikkert at det passer skiftarbeiderne i en skiftplan, men det må være adgang for forbundene å innrette det lempeligst mulig. Det har vært oppe i debatten spørsmålet om kompensasjon for forkortelse av arbeidstiden. Det er ikke utenkelig at bedrifter som Norsk Hydro kunde gå til en innskrenkning av arbeidstiden hvis det ikke kostet noget, og så vidt jeg forstod Ambrosius Olsen så mente han man burde gå med på det. Det er en vakker tanke å dele arbeidet for å lå andre få noget med sig. Men vi må være meget forsiktige her. Selv om vi er enige i det, så kan vi ikke gå frem og si at vi forkorter arbeidstiden og på vår bekostning. Arbeidsgiverne vil nemlig ha lønningene ned. Man kan ikke styrke kjøpeevnen på denne måte. Men vi har dog allikevel funnet det å være riktig i sekretariatet å gå frem med krav om ytterligere forbedring av lønnsforholdene for på den måte å bedre kjøpeevnen. De aller fleste forbund har behandlet sine krav på landsmøter og i landsstyremøter og vet hvad de vil ha frem ved revisjonen ivår. Vi kan her bare sette op generelle krav. Det er forbund som tross ledighet står sterkt i det, og disse har håp om å kunne gjennomføre forbedringer. En viss bevegelsesfrihet må man ha, men disse grupper som står sterkt i det, har solidarisk forpliktelse til å hjelpe de andre og svake.

Nu, vi er jo ikke alene bestemmende her når det gjelder handlefriheten for de enkelte forbund. Arbeidsgiverforeningen kommer til å bestemme om det skal være fellesoppgjør. Kongressens beslutning må bli de store linjer eller program for revisjonen. Forbundene må reise sine spesielle krav. Vi bør gjøre alt for at de sterkeste forbund kommer i første rekke så de kan slå en bresje i muren. I forbindelse med forkortelsen av arbeidstiden, har sekretariatet pekt på avskaffelsen av *overtidsarbeide*. Det er kanskje ikke heldig i de fleste tilfelle, men man kunde avskaffe det slik at det ikke blev nogen spekulasjon i overtidsarbeidet. Vi har tidligere krevet at overtidsbetalingen skulde være høiest mulig, og det har ofte vært fristende da å ta dette arbeide. Her må vi gå frem på en linje som gir kompensasjon i *fritid*. Det har ingen svekk å forkorte arbeidstiden når det arbeides overtid. Vi må videre gå frem for en forbedring av ferien. Det er store grupper som ingen ferie har. Andre har fra 6 dager til 3 uker. De som har så liten ferie må gå frem for et krav om høiere ferie. Siden vi hadde tariffrevisjon sist, er prisindeksen falt ca. 7 pct. Reallønnen er således 7 pct. bedre i løpet av siste 2 år. Sekretariatet har videre gått frem for preliminare forhandlinger om de felles bestemmelser man har i de fleste tariffier. De er ofte op til 20 år gamle. I de senere år har det vært umulig å få nogen forandring i disse bestemmelser, og her må vi prøve om det ikke skulde være råd å få nogen forandringer, utenom det store tariffoppgjør. Der vil jeg peke på en del ting som vi bør føre frem. For det første gjelder det å fastslå i overenskomsten at vi har rett til kollektive opsigelser. Det har vært omtvistet og vil melde sig til stadighet. Dessuten må man få klarere frem når det gjelder grensetvister med hensyn

til overenskomstenes omfang, således at man ikke kommer op i vanskeligheter. Videre er det formålstjenlig å få en styrkelse av tillitsmanns-paragrafen og beskyttelse for disse så de ikke trakasseres, fordi at de går organisasjonens ærende. Det kan også være spørsmål om medbestemmelse i andre forhold, som f. eks. avskjedigelser og ansettelser. Vi må sette det op på vår dagsorden. Disse ting kan det være vanskelig å få frem når 33 forbund skal forhandle om det. Det beste er å forhandle om disse ting i fellesskap gjennom Landsorganisasjonen.

Med den kraft vi evner må vi ta disse oppgaver op. Vi må føre kravene frem på fellesskapets linje. Nogen grupper er sterkere, andre svakere. Men de sterke må hjelpe de svake. Vi har de fattigste blandt de fattige. Og de må ikke lates tilbake og bli et offer for fascismen. En samlet klassemessig front ikke bare nasjonalt, men også internasjonalt, må være løsenet nu. Spørsmålet om organisasjonens makt er i grunnen bare et spørsmål om vår internasjonale styrke. Det kan lykkes et enkelt land å komme frem, men vi må komme frem *alle* sammen. I fellesskapets idé, i Internasjonalens linje.

Møtet hevet.

Eftermiddagsmøtet torsdag 19 februar.

Ordstyrer: *Nils Norheim.*

Protokollen fra formiddagsmøtet blev referert og godkjent uten bemerkninger.

Kongressen fastslår at 3 tillitsmenn skal velges.

Martin Tranmæl (formann i valgkomitéen): Det gjelder spørsmålet om de tre fastlønnede tillitsmenn. I lovene står det: «Formann, næstformann og sekretær (kasserer).» Forrige kongress vedtok at næstformannen også var kasserer, og at den tredje tillitsmann blev sekretær. Men man dispenserte fra lovene den gang og valgte bare to tillitsmenn. Valgkomitéen vil gjerne ha dette forhold bragt til klarhet før den går videre i arbeide.

Edvard Blom: Når vi på forrige kongress besluttet to fastlønnede tillitsmenn så var det for å rasjonere også ved Landsorganisasjonen. For tiden bør ikke flere funksjonærer ansettes. Sekretariatet får heller hvis det er nødvendig ta den ekstrahjelp som trenges.

Martin Tranmæl: I lovene står det 3 funksjonærer. Hvis vi ikke skal velge disse, så må vi beslutte å dispensere derfra. Landsorganisasjonens medlemstall er steget og organisasjonens oppgaver forfleret, så vi trenger også den tredje tillitsmann. I Lians tid hadde vi endog flere tillitsmenn ved Landsorganisasjonens kontor.

A. E. Gundersen: Jeg vil anbefale Tranmæls forslag. Det er nødvendig å få en sekretær i Landsorganisasjonen. Vi skal ikke være knuslet når det gjelder arbeidshjelp. Det er nettop å rasjonere det å velge en tillitsmann til.

Gunnar Sethil: Jeg er også av den opfatning at vi bør følge lovene nu og således velge en tredje tillitsmann. Jeg er ikke medlem av sekretariatet, men jeg vet at det er nødvendig å få mere hjelp. Jeg tror det er god økonomi.

Øistein Marthinsen: Jeg er også enig i dette. Forholdet er nu sådan at sakene blir hengende fast i Landsorganisasjonen. De blir ofte liggende der fordi de to tillitsmenn er så sterkt optatt. Det er derfor nødvendig å få en mann til, så de kan klare arbeidsmengden.

Strek blev satt.

Hans Fladeby: Det skulde være unødvendig å anbefale dette. Men tillitsmennene i Landsorganisasjonen bør ikke belastes altfor meget med annet arbeide, som ligger utenfor Landsorganisasjonen. Næstformannen er således meget optatt som formann i samvirkebevegelsen, hvor han er optatt 50 procent av sin tid. Vi vil ikke utvide antallet av tillitsmenn for å hjelpe andre organisasjoner i sin virksomhet. Jeg er enig i en tredje mann, men disse tre skal vie Landsorganisasjonen sin arbeidskraft.

Th. Hanæs: I henhold til forrige kongress skulde representantskapet ha anledning til å ansette en tredje mann. Det er ikke gjort. Man skulde da gå ut fra at det ikke var så nødvendig med denne nye mann. Madsen har jo nu hittil vært en halv mann i Landsorganisasjonen. Vi kan utvide det til å bli en mann som er fullt optatt daglig ved Landsorganisasjonens kontor.

Votering: Ved voteringen blev det vedtatt at det skulde være tre tillitsmenn med den forutsetning at næstformannen samtidig er kasserer.

Punkt 4: Den faglige situasjon. Debatten fortsetter.

Man gikk derpå over til å diskutere spørsmålet om den faglige situasjon og taktikken. Tilfellet vilde at denne debatt skulde komme til å foregår umiddelbart etter at man var blitt bekjent med Arbeidsgiverforeningens opsigelse av alle vårtariffene.

Josef Jensen: Det er klart for alle at det er nødvendig nu å gjøre noget effektivt for å forkorte arbeidstiden. Allerede i første omgang er det nødvendig å gå til kamp på spørsmålet. Det er lett for enkelte, mens forholdene innen eksportindustrien er sådanne at det er meget vanskelig. Bygningsarbeiderne er opmerksom herpå, og er derfor enige om allerede ved utløpet av tariffen å ta 7-timersdagen. Arbeidstidens forkortelse er vesentlig opnådd ved ulovlige konflikter. Vi får ikke arbeidskjøperne til å erkjenne betydningen av en kortere arbeidstid. De vil holde igjen nasjonalt som internasjonalt. Og sier vi at bygningsarbeiderne vil ta den kamp, så vil nok Arbeidsgiverforeningen gjøre alt mulig for å hindre oss. Fra Landsorganisasjonens historie kjenner vi at det har vært situasjoner hvor Landsorganisasjonen har grepet inn ved en konflikts avslutning. Det er et forhold som man skal være forsiktig med. Det har vært uttalt av flere at man finner det naturlig at det er en del sterke organisasjoner som må gå i bresjen. Og det er også sagt at disse må ha hele organisasjonens støtte. Når vi tillitsmenn i bygningsindustrien har anbefalt det, så er det fordi vi mener at de

øvrige arbeidere ikke vil stille sig i veien. Vi må ikke komme i den situasjon at arbeidsgiverne ved å koble andre sammen, fordrer at bygningsarbeiderne skal inn på arbeidsplassen. Forholdene i bygningsindustrien ligger slik til rette at det er muligheter for å trenge igjennom. Forslaget om 7-timersdag er enstemmig vedtatt i Oslo. Men hvad vil skje, hvis Arbeidsgiverforeningen kobler dette sammen med alle de andre arbeidere? Bygningsarbeiderforbundet har henvendt sig til sekretariatet og hatt konferanser, men har ikke fått noget svar. Jeg vil foreslå følgende: I tilslutning til sekretariatets forslag til dagsordenens punkt 4 c beslutter kongressen:

«Det viktigste moment i vårens tariffrevisjoner er gjennomførelsen av en effektiv forkortelse av arbeidstiden med full kompensasjon i lønningene.

Forutsetningen for med hell å kunne gjennomføre dette krav ligger forskjellig an i de enkelte industrier og forbund, som i år skal revidere sine overenskomster.

I erkjennelsen herav pålegger derfor kongressen sekretariatet med all kraft å støtte de forbund som har evne og utsikt til å kunne gjennomføre kravet om 7-timersdagen.

Når det gjelder kampen for å gjennomføre dette krav, må avgjørelsen ved å iverksette eller avslutte konflikter, vedta eller forkaste forhandlingsresultater tilligge medlemmene i de interesserte forbund.

Således må der ikke godkjennes overenskomster som har til følge at arbeiderne i andre industrier blir bundet, drevet tilbake eller til å gi op kampen før de selv finner det nødvendig.

Kongressen er opmerksom på at arbeidskjøperne nu med alle midler ønsker å tilbakeerobre de posisjoner som arbeiderne har tilkjempet sig og derved nedsette og forringe arbeidernes levestandard.

Dette har størst utsikt til å lykkes innenfor grenseområdene mellem de enkelte forbund, hvor uoverensstemmelsene mellem arbeidernes organisasjoner blir utnyttet av arbeidskjøperne.

Sekretariatet må derfor ikke medvirke til eller godkjenne at der i nye overenskomster blir inntatt bestemmelser eller vedtatt protokoller, som medfører at arbeidsvilkårene forringes i fag eller brancher hvor det allerede er opprettet overenskomster for arbeide av lignende art.»

Martin Stordli. Oskar Johansen. Josef Jensen. Malfred Bergseth. Trygve Nilsen. Alf Gullaksen. Rich. Hansén. Olav Hansen. Aksel Schultz. Olav Nerland. J. Larsen. Ø. Marthinsen. O. M. Haugen. Hindahl. A. W. Hultmark. Nils Hansen.

Aksel Schultz: Denne sak henger sammen med det som hendte i 1923, da vi blev nektet å streike, den gang vi mente å kunne gi arbeidsgiverne spissen. Det har gjort at vi nu vil si fra, tross arbeidsløshet og borgerskapets trusler, så skal ikke vi bøie kne og nedsette vår levestandard. Vi skulde tvert imot være begeistret for dem som vil gjøre sitt til å få inn en bresje her. Det er sagt at det er forbund som står svakt. Vi er opmerksom på det, og at Arbeidsgiverforeningen vil benytte sig av disse. Men er vi så feige at vi bøier oss for det, så vil det samme skje som i Danmark i mange år, da Langkjær bare kunde vifte med

lockouttruselen så falt hele Samvirkende Fagforbund på kne. Vi husker 1924 da arbeidsgiverne truet med lockout, da måtte arbeidsgiverne gi sig. Vi må aldri gi op. Vi skal ha vår levestandard forbedret, ulykkelighet vil alltid straffe sig. Vi kan hevde oss dersom vi ikke er redde. Og om vi nu tapte da? Hva betyr det, når medlemmene ser at vi forsøker å gjøre det så godt vi kan. Vi har arbeidsledighetens spøkelse og det trues så ofte med spøkelser. Men spøkelser er ikke så farlige lenger. Det var en tid man var redd for troll og spøkelser. Den tid er *forbi*. Så lenge vi har noen til å gå i spissen vil det komme alle til gode. Vi skal ikke nivelere nedover. Det hjelper nok arbeidsgiverne oss med. Men vi skal forsøke å få noen grupper til å bedre sine kår og derved hjelpe andre etter. En kongress som denne bør underskrive vårt forslag. Kampen er aldri håpløs. Arbeiderklassen har idag ikke fått det den skal ha, og som den rettelig har krav på. Den er berettiget til gjerne det dobbelte. Jeg vil derfor anbefale bygningsgruppens forslag.

Ordstyreren: Valgkomitéen har møte kl. 5.

Kr. Rothaug: De spørsmål som står under punkt 4 har en nøie sammenheng. Det er mange tusener av øine som i disse dager er rettet mot denne kongress, for de venter beslutninger og retningslinjer som kan vise at det er alvor i det vi her befatter oss med. Det er tusener på tusener av arbeidere som venter å komme med i kampen og arbeidet. Det forundret mig sterkt når jeg hørte Halvard Olsen. Stillingen er vanskelig, det er så, og økonomien dårlig, men vi må trekke opp retningslinjer som viser at vi iallfall har lagt godviljen til, også for de arbeidsløse. Nu er det så at forholdene i eksportindustrien er vanskelige og står i en særstilling, idet man er undergitt det internasjonale marked, men jeg vil si at også i den elektrokjemiske industri er det mange som arbeider på innskrenket tid. Men man er blitt enige om å dele på dette, så ikke noen skal lide ved innskrenkningen. I min fagforening blev det vedtatt mot en stemme å fordele arbeidet ved innskrenkninger. Vi må senke arbeidstiden selv om det må koste noget. Vi må ofre noget. I første omgang må det kanskje være 7-timerskravet vi samler oss om. Hva sa man ikke om 8-timersdagen i sin tid? Var det ikke så at det var en utopi, var det ikke så at man fremholdt at da vilde fabrikkpipene slutte å ryke? Det har ikke skjedd. Dette spørsmål løses bare på en praktisk måte, og det selv om vi må ofre. Vær med å gi deres besyv nu, for hele arbeiderklassen vil tjene på det.

Hans Johansen: Jeg synes det riktige må være når vi skal reise kravet om forkortelse at det må være 6-timersdagen vi forlanger. Jeg forstod også formannen slik, selv om han mente det var vanskelig. Men det bør være vårt prinsipale krav. Det gledet mig også å høre at formannen mente man måtte ha kompensasjon for nedsettelse i arbeidstiden. Lønnen er jo liten som den er. Skulde den nedsettes enn videre, vil forholdet bli ennu verre. Vi vil hjelpe de arbeidsledige, men vi må finne andre veier. Overtidsarbeide har vært nevnt. Og at man burde få det igjen i form av fritid istedenfor betaling. Jeg kjenner til at det arbeides av fagorganiserte langt utover den overtid som er lovlig i henhold til fabrikktilsynsloven. Det er et punkt vi må være opmerksom på, og det er et forhold som irriterer de arbeidsledige. Vi må reise kravet

om 6 timer, og vi må reise en opinion mot statsmyndighetene om at noget må gjøres for å hjelpe de arbeidsledige. Her er jord nok til å dyrke, det er veier som kan anlegges, og det er jernbaner som trenges. Det måtte organiseres av statsmyndighetene. Jeg vil foreslå følgende:

«Der reises krav til Stortinget om at arbeidsbudgettene for jernbane- og veiarbeide forøkes, samt at det blir bevilget et større beløp til en omfattende bureising, for i størst mulig utstrekning å avhjelpe arbeidsløsheten.»

Denne kongress representerer jo hele den arbeidende befolkning, og det er riktig at dette *arbeiderting* sier ifra til statsmyndighetene.

Nils Hansen: Alle er klar over at fagorganisasjonen står overfor en vanskelig situasjon til våren. Det blir vel nogen av de største avgjørelser vi har hatt i dette land. Det de fagorganiserte idag krever og som de håper å kunne løse, er å skape et grunnlag for at den store arbeidsløse hær og ikke minst den store ungdom får arbeide. Den største fare vi har innenfor våre egne rekker er de arbeidsledige. Det er klart at fagorganisasjonen ikke er enerådende her. Arbeidsgiverne er sterkere nu enn tidligere og derfor blir kampen også bitrere. Men her blir det spørsmål om taktikk når det gjelder arbeidstiden. Jeg syntes det skinnte igjennem formannens uttalelser at her måtte man stå enige og samlet rygg ved rygg. Og det er riktig. Men forholdene er vanskelige og ligger forskjellig an. Det ligger tilrette for enkelte faggrupper å ta en forkortet arbeidstid, som f. eks. bygningsindustrien. Det er ikke fordi at bygningsarbeiderne ikke vil stå felles med de andre at de fører an her. Men det er nogen som må gå i spissen. Og så et annet spørsmål, og det er sympatistrikeken. De nye grupper som er kommet til organisasjonen, er svake grupper og de arbeidsgivere disse har, har ingen forståelse av organisasjonen. Jeg tenker på den konflikt som har pågått i 9 måneder, skiferarbeiderne på Voss. Det er her skjedd to henvendelser til Transportarbeiderforbundet og Jernbaneforbundet, men de har så vidt jeg forstår svart nei. Men det var nettopp her vi skulde hjelpe, så vi kunde få nye lag av arbeidere med i organisasjonen. Jeg vil anbefale det forslag som er fremsatt av Josef Jensen m. fl. Jeg tror at bygningsarbeiderne til våren ikke vil gå til en arbeidstid av lengere enn 7 timer, og da må organisasjonen støtte op på alle måter. Arbeidsgiverne kan erklære lockout, det er så, men det vil skape en opinion om selve kjernen i kravet om forkortelse av arbeidstiden, nemlig å skaffe arbeide for de som nu har gått på gatene i årevis.

O. L. Strøm: Det forbund jeg representerer er ikke interessert i de tariffrevisjoner som kommer. Inntil 1935 er våre lønns- og arbeidsforhold sikret. Nu er det så om vi ikke direkte er interessert så kommer det oss ved det resultat dere kommer til. Når vi kommer til 1935 vil vi få det dere opnår. Jeg vil si at Landsorganisasjonen i disse tider står med et stort ansvar. Forholdene er ikke de samme nu som tidligere for kamp. Vi ser den moderne lappobevegelse og vi må være varsome så ikke den får tak i kroppsarbeiderne. Våre beslutninger må ikke være sådanne at de støter arbeiderne fra oss og over til andre. Forkortelse av arbeidstiden skulde være en solidaritetshandling, fordi

man ikke krevet kompensasjon. Jeg er ikke så sikker på at det er solidaritet. Jeg tror nemlig at arbeidsgiverne når vi ber om forkortelse på den måte ikke har så meget imot det. Ja, takke katten for det, når vi tar det på egen regning. Nei, kompensasjon må kreves. 6 timers arbeidsdag med samme lønn. Det vil bety en opgang fra 1.47 til 1.96 i den gjennomsnittlige timelønn for voksne mannlige arbeidere. For 7 timer vil det bli en opgang fra 1.47 til 1.72. En forkortelse av arbeidstiden kan kun gjennomføres internasjonalt. Det er en myte dette at de norske arbeidere tok 8-timersdagen. De tok en moden frukt. Man må ikke komme her og innbilde arbeiderne at vi kan ta 7- eller 6-timersdagen uten å gjøre det som Ambrosius Olsen sa. Arbeidsgiverne har selv gitt arbeiderne den forkortede arbeidsdag. Arbeiderne har ikke kjempet sig til den. I Amerika, Tyskland og andre steder har mange millioner fått den forkortede arbeidstid. Andre ting man bør være opmerksom på er utvidelsen av den offentlige drift, også først og fremst å få tollmurene ned. Det bør Landsorganisasjonen være interessert i. Og videre å få billigere kapital. Det er ikke kapitalopsamling som er nødvendig, men konsumopsamling.

Hans Eriksen: Jeg har med interesse påhørt de innlegg som har vært gitt og spesielt fra bygningsarbeiderne. Jeg har forstått det så at under vårens tariffkamper forlanger bygningsarbeiderne å stå fritt. For mig fortøner det sig slik at når man stiller disse krav til kongressen så er det lite bevendt med fellesskapet. Jeg regner nemlig med at den tariffkamp vi går til, blir en av de vanskeligste og at det blir nødvendig å anvende taktikk mer enn nogen gang tidligere. Det nytter ikke her å ta beslutning om å føre en kamp om forkortet arbeidstid. Uansett hvor lang kampen kan bli. Jeg er enig i at kravet reises, men vi må overlate til de som skal forhandle og avgjøre om det er oppørtunt å fortsette den linje. Fra oss er det enstemmig rettet henstilling til Landsorganisasjonen og kongressen om at nu må vi stå skulder ved skulder og løse den kommende tariffrevisjon i fellesskap. Man kan si at det bunner i at vi står svakt i det. Vel det er riktig så. Men tross det så finnes det ikke en uke uten at det foreligger krav til oss om sympatistreik. Og vi har vært med. Ved å beslutte sig for et fellesoppgjør så er det kanskje så at de som er sterke må gi avkall på noget. Men som situasjonen ligger an idag, så er det riktig. Det er heller ikke så sikkert om de som har makten idag, ennu engang vil reise spørsmålet om voldgift. I den tid jeg har hatt med forhandlinger å gjøre, har jeg fått erfaring for at man må innrette sig efter forholdene til enhver tid. Jeg vil advare mot at man her binder sekretariatet eller forbundene. Det fornuftigste er å vedta sekretariatets forslag og jeg vil henstille til bygningsarbeiderne å trekke sitt forslag tilbake. Hvis dere kommer ut i kamp så er jeg fullt klar over at allerede den første dag dere er ute, så kommer det krav om sympatistreik.

Ordstyreren: Forutsetningen er at alle forslag i denne sak oversendes redaksjonskomitéen.

Olav Abrahamsen: Jeg er fullt ut enig i at det prinsipale krav til våren er arbeidstidens forkortelse. Men det er forskjellig idag fra den gang vi tok 8-timersdagen. Idag reises kravet fra de fagorganiserte

som et solidaritetens krav av hensyn til de arbeidsløse, som er en fare derved at de kan falle oss i ryggen. Det er ganske sikkert at en hel del av oss, hvis vi hadde trampet arbeidsløs i årevis, vilde ha hatt andre følelser. Det må vel være taktikk å vinne de arbeidsløse i første omgang. Det kreves idag fra de arbeidsløse at vi gjør noget. Man sier at kjøpeevnen blir svekket hvis arbeidstiden blir nedsatt uten kompensasjon. Ja, for dem som er i arbeide, men de arbeidsløse blir også da satt i stand til å kjøpe, og det er vel klassekamp å hjelpe hele klassen. Kan man få gjennomført en 6 timers dag, så vil det virke slik at enkelte industrier får 2 skift. En annen ting som må komme i forgrunnen ved årets tariffer er de arbeidere som står på minstelønn. Det må være et av de store krav å heve den innenfor de industrier som har sine tariffer oppbygget på minstelønnsprinsippet. I år må man stå skulder ved skulder, felleslinjen må være den eneste vei vi følger.

Lars Bakken: Jeg vil også være med på å kreve 6-timersdagen, men full kompensasjon. Vi er ellers inne på et skråplan. Det er ikke arbeiderne som skal overta hele for sorgen av de som er uten arbeide. Og vi hørte de arbeidsløses krav her idag, som blev referert av dirigenten. Det gikk ut på at det ikke måtte bli nogen nedsettelse i lønningene. Vi kan ikke være med på å minske lønningene med 25 procent. Jeg tror at det er en feil dette med forbundsvise sammenslutninger. Landsorganisasjonen burde ha det hele. Både økonomien og avgjørelsene. Ved Statens jernbaneanlegg strevet vi i flere måneder i 1928 uten å kunde få hverken moralsk eller økonomisk støtte. Ved Statens veianlegg var det likedan. Større bevilgninger til anleggsvirksomheten vil avhjelpe ledigheten for mange distrikter. Og det gjelder jo ikke bare selve anlegget, men det trenges jo til det materialer og mange andre ting. Jeg vil foreslå:

«Da det er kongressen bekjent at Staten til stadighet opsier arbeidere som gjennom årrekker har vært beskjeftiget ved Statens anlegg, og derigjennem øker arbeidsledigheten, vil kongressen kreve av statsmaktene at de i denne vinter foretatte opsigelser tas tilbake, og at der for fremtiden ikke foretas opsigelser ved Statens anlegg, så lenge som arbeidsledigheten varer.»

Einar Gerhardsen: Praktisk talt alle har berørt arbeidsledigheten ut fra en forkortelse av arbeidstiden, og at man skal ta forkortelsen selv om man ikke får kompensasjon. Og det er det gledeligste av alt. Det viser at de fagorganiserte har satt sig alvorlig inn i de arbeidslediges vanskelige situasjon. Jeg vil foreslå følgende for å få et vote-ringstema:

«I de fag og industrier hvor en forkortelse av arbeidstiden vil medføre inntagelse av flere arbeidere, må det settes all kraft inn på å få gjennomført en forkortelse.»

Hvis det ikke er mulig å gjennomføre en forkortelse av arbeidstiden med bibehold av de nuværende ukelønninger kan det av hensyn til de arbeidsledige bli nødvendig for enkelte forbund eller grupper å ta en forkortelse selv om man ikke opnår full kompensasjon i lønnen.»

For arbeidere i eksportindustrien er det bare snakk å tale om arbeidstidens forkortelse med kompensasjon. Det går ikke an å dele arbeid-

derne op i to klasser, de som har arbeide, og de som intet har. Det er én klasse. De som vil gjøre fagorganisasjonen til en privilegert kaste for dem som har arbeide, vil komme til å oppleve at det vil skade hele arbeiderklassen. Først ved at det nu gjøres noget for de arbeidsledige så vil de få tilliten tilbake til organisasjonen og tilliten til dem som er så heldig å ha arbeide. Derfor er ethvert lite skritt fra de organisertes side som viser at de har viljen til å solidarisere sig med de arbeidsledige av stor betydning, og det vil gjøre faren mindre for utglidninger. Vi kan kreve nydyrking og bureising, og offentlige arbeider igangsatt, men det er lappverk. Det avhjelper ikke ledigheten. Samfundet er moden for fall, men dessverre er ikke arbeiderklassen som klasse moden ennå til å ta kampen. Jo flere arbeidsløse vi får inn på arbeidsplassen, desto sterkere blir vi. Den interesse som idag er kommet frem bør vise den alvorlige vilje som er til stede hos kongressen for virkelig å gjøre noget effektivt. Gå ikke forbi dette viktige spørsmål. Her må man i tariffperioden og under tariffperioden få flest mulige inn på arbeidsplassen, det er god kamptaktikk.

Wm. Lund-Olsen: Den veldige økonomiske krise innen det kapitalistiske samfund viser at det ryster i sine grunnvoller. På tross av dette hører vi Landsorganisasjonens formann uttale at vi skal gå inn på den linje at vi skal kreve arbeidstidens forkortelse og betale for det selv. Det er gledelig på denne kongress at det ikke bare er vi kommunister som reiser kampens fane. Det forslag som er fremsatt av Jensen, Schultz m. fl. viser at det også er andre som vil noget. Nu, jeg er ikke enig i denne stolthet og egenfølelse, men det er klassen vi skal vekke. Jeg støtter imidlertid Jensens forslag og optar videre på de revolusjonæres vegne følgende forslag:

Den økonomiske verdenskrise som idag har rammet alle kapitalistiske land viser stadig tydeligere for de arbeidende masser det kapitalistiske systems bankrot, og stiller dem overfor den oppgave å føre en skjerpert kamp for å styrte den råttne kapitalistiske samfundsordning. Alle de forsøk som borgerskapet med aktiv understøttelse av socialdemokratiet og det reformistiske og socialfascistiske fagforeningsbyråkrati har gjort for å redde den kapitalistiske samfundsordning fra alle sine vanskeligheter og sin undergang, har ført til en uhyre skjerpning av borgerskapets økonomiske og politiske offensiv mot arbeiderklassen og de arbeidende masser i alle kapitalistiske land.

Alle krisens byrder veltes over på de brede arbeidende massers skuldre gjennom øket massearbeidsløshet som rammer millioner av mennsker på grunn av den kapitalistiske rasjonalisering, lønnsnedslag, forlengelse av arbeidstiden, skjerpert utplyndring gjennom toll- og skattepolitikk, utsultning av brede arbeider- og bondemasser og middelstanden, forringelse av de sociale goder, øket politisk undertrykkelse, voksende fascistisk utvikling, stigende krigsfare og forsterkede forberedelser av intervensjonskrigen mot Sovjet-Unionen.

Den korte periode av relativ stabilisering for kapitalismen blev av borgerskapet og de socialdemokratiske teoretikere fremstillet som kapitalismens nye blomstringstid. Men etter en kort tid, i slutten av året 1929, blev den avløst av en desto voldsommere krise innenfor hele den kapitalistiske verdensøkonomi. På grunn av kapitalismens almindelige krise etter verdenskrigen utviklet der sig en spesiell periodisk krise som på grunn av sin dybde og omfang og fordi den omfatter alle kapitalistiske land — også de som ikke deltok i krigen — bidrar til å ryste hele det kapitalistiske verdenssystem i sin grunnvoll. Derved skapes i en rekke land forutsetninger for å styrke den kapitalistiske samfundsordning og oprette arbeiderklassens herredømme på samme måte som den seierrike russiske oktoberrevolusjon.

Norge blev i midten av 1930 trukket med i den økonomiske verdenskrise og borgerskapet gikk over til skjerpet offensiv mot arbeiderklassen. Dette kom til uttrykk ved direkte senkning av lønningene (skogsarbeiderne), masseavskjedigelser og innførelse av innskrenket arbeidstid i eksportindustrien, jernindustrien osv., nedsettelse av arbeidsledighetsunderstøttelsen, innførelse av tvangs- og bidragsarbeide, organisering av fascistiske streikebryterorganisasjoner fremforalt på landsbygden, nye fremstøt for skjerpning av tukthuslovene osv. Med den videre tilspising av krisen vil borgerskapets offensiv, særlig under de kommende tariff-revisjoner anta ennu voldsommere former enn hittil.

I den siste tid vokste arbeiderklassens kampvilje til forsvar mot borgerskapets offensiv (skogsarbeidernes kamper, kampen mot nøds- og bidragsarbeidet i Bergen, streiken ved Foldal og Malm). Dette skjedde til tross for at arbeiderne i disse forsvarskamper for sine rettigheter ingen støtte fikk fra de faglige ledere. Disse forrätte tvert imot kampene og ved sin splittelsespolitikk forsøkte de å gjøre arbeiderne og fagforeningene kampudyktige.

Den revolusjonære fagopposisjon oppstiller derfor for arbeiderne, organiserte som uorganiserte, følgende hovedoppgaver, idet den oppfordrer hele landets arbeiderklasse til å besvare borgerskapets økede offensiv med skjerpet kamp på den bredeste front og under egen ledelse gjennom de valgte kamp- og streikomiteer:

1. Ved de forestående tariffrevisjoner, fremforalt i skibsfarten, jernindustrien, kjemi- og papirindustrien, bygningsfagene og grubeindustrien hvor arbeidskjøpernes offensiv fortsettes og skjerpes gjennom lønnsnedslag og forkortelse av arbeidstiden uten lønnskompensasjon straks å påbegynne organiseringen av arbeidernes motstand i bedriften og fagforeningene ved å opstille konkrete kampkrav og velge forberedende kampkomiteer. Vår parole er: ikke et øres lønnsnedslag. Forbedring av arbeidsvilkårene og forhøielse av lønningene.

2. Kamp mot den kapitalistiske rasjonalisering som i stigende grad blir fortsatt overalt og som fører til nye masseoppsigelser, øket arbeidsløshet og nedsettelse av arbeidernes lønninger.

3. Felles kamp av alle bedriftsarbeidere og arbeidsløse for de arbeidsløses kampkrav. Kamp for arbeidsledighetsforsikring på statens og arbeidskjøpernes bekostning svarende til den fulle gjennomsnittslønn. Fagopposisjonen hilser med glede det kampprogram som er oppstillet av de arbeidsløses konferanse i Oslo og Akershus og oppfordrer arbeiderne over hele landet til å opta en energisk kamp for å sette disse krav igjennem og opstille sine dagskrav på grunnlag av dette program.

4. Kamp mot enhver forkortelse av arbeidstiden *uten* full lønnskompensasjon.

Fagopposisjonen vil særlig advare arbeiderklassen mot det norske arbeiderparti og det faglige byråkratis parole om gjennomførelse av 6 timers dag uten full lønnskompensasjon. Denne parole betyr intet annet enn at arbeiderne frivillig går med på en nedsettelse av sine før så lave lønninger for å redde kapitalismen ut av vanskelighetene. Fagopposisjonen oppfordrer istedenfor arbeiderklassen særlig under de forestående tariffrevisjoner å reise kampen for 7 timers dag og 6 timers skift, 6 timers dag i grubene og sundhetsskadelige bedrifter for ungdom og arbeidssker og *med full lønnskompensasjon*. De arbeiderstyrte kommuner skal gå i spissen for dette krav og straks innføre det for sine arbeidere.

Kamp mot masseavskjedigelsene og innskrenkning av arbeidet, mot akkord- og overtidsarbeide.

6. Kamp mot skatteplyndringen med anvendelse av skattestreik som et forsvarmiddel mot statens og kommunenes blodige utbytning av de arbeidende masser. Opretholdelse og utvidelse av de fattige leieboeres beskyttelse gjennom husleieloven. Kamp mot utkastelser og tvangsauksjoner over de arbeiderfamiliers hus og bruk som ikke makter å betale husleie, renter og avdrag.

Full lønn under sykdom voldt ved bedriftsulykker. Forhøielse av dagpengene i kretssykekassen og riksforsikringens invalideunderstøttelse. Fri læge, tannlæge og medisin. Utvidelse og forhøielse av alderstrygder.

7. Lik lønn for likt arbeide. 4 ukers ferie for alle arbeidere under 18 år med full lønn. 2 års læretid for læregutter. Avskaffelse av lærlingeloven og hel streikerett for læregutter. Obligatorisk understøttelse av all arbeidsledig ungdom

fra den tid de forlater skolen. For voksne arbeidere en sammenhengende ferie av 14 arbeidsdager med full lønn.

8. Energisk kamp mot borgerskapets politiske undertrykkelse av arbeiderklassen og for forsvar av arbeidernes rettigheter. Skjerpet kamp mot tukthuslovene og arbeidstvistloven, meglings- og arbeidsrettsinstitusjonene. Full organisasjons- og streikefrihet for alle arbeidere. Kamp mot den voksende fascisme, mot Fedrelandslaget, Samfundsvernet og de fascistiske streikebrytergarder. Opprettelse av antifascistiske arbeidervern.

9. Sterkere internasjonal solidaritet med de kjempende arbeidere i andre land. Opprettelse av intim forbindelse med de russiske arbeidere og deres fagorganisasjon som seierrikt rykker frem i oppbyggingen av socialismen. Skjerpet kamp mot den forrederiske Amsterdamminternasjonale og mot dens åpne og fordekte agenter i den norske fagbevegelse. Tilslutning til RFI. Kamp mot den voksende fare for nye imperialistiske kriger mot forberedelsene til intervensjonskrigene mot Sovjet-Unionen.

10. I forbindelse med organiseringen av kampen for disse hovedkrav oppfordrer vi arbeiderne i bedriftene, fagforeningene, de arbeidsløse, kvinnene og ungdommen til å utforme sine særkrav for den enkelte bedrift og det enkelte lokale sted, og organisere kampen for deres gjennomførelse.

11. En virkelig gjennomførelse av disse minimale kampkrav kan kun opnåes gjennom arbeidernes og de arbeidsløses felles kamp. Enhver tro på at man ad parlamentarisk vei eller *utelukkende* ved hjelp av forhandlinger kan opnå virkelige resultater for arbeiderne er bare en illusjon.

Derfor oppfordrer den revolusjonære fagopposisjon alle arbeidere til å skape en fast sammensveiset enhetsfront under alle kamper. Erfaringene viser at denne kampens enhetsfront bare kan skapes i den skarpeste kamp mot det faglige byråkrati som på alle områder saboterer arbeidernes interesser.

Den revolusjonære fagopposisjon oppfordrer arbeiderne til å føre den mest energiske kamp mot de faglige byråkraters eksklusjons- og splittelsespolitikk og for faglig enhet. De ekskluderte fagforeninger i Bergen og Tyssedal må gjeninntas i forbundene og Landsorganisasjonen. Kamp for medlemmenes selvbestemmelsesrett og for opprettelse av uinnskrenket demokrati innen fagorganisasjonen.

12. Den revolusjonære fagopposisjon erklærer overfor hele arbeiderklassen at den er beredt til med alle krefter å organisere kampen for disse krav, og oppfordrer alle arbeidere til å slutte op om dem og i fagorganisasjonens rekke kjempe for kravenes virkeliggjørelse.»

Hans Fladeby: Skal det hjelpe noget overfor arbeidsløsheten må vi minst komme ned med 2 timer. Det er lett for oss å si at vi krever dette, men vi har også en annen part å regne med. Når det er spørsmål om nedsettelse av arbeidstiden og full kompensasjon så vil nok arbeidsgiverne straks si at det får vi ikke. Det er ganske naturlig at vi nu som tidligere må arbeide for kravet med den styrke vi gjorde overfor 8-timersdagen. Når det da i forbindelse med taktikken her reises et forslag som av Gerhardsen, så er det dårlig forslag. Vi sier jo *der* at samtidig som vi reiser kravet om forkortelse så gir vi avkall på kompensasjon. Det må jo være ganske galt. Vi vedtar sekretariatets forslag, og etter den diskusjon som er ført så har sekretariatet det riktige forslag. Men det heter videre i forslaget: «Videre må overtidsarbeide begrenses til det minst mulige og hvor det ikke lar sig helt avskaffe, søke å få det erstattet ved fritid på dagtid.» Det siste må jeg advare mot på det bestemteste for vårt forbunds vedkommende. Vi godkjenner aldri i livet en slik ordning. Det har vært sagt at Transportarbeiderforbundet har nektet sympatistreik av hensyn til skiferarbeiderne. Det er galt og det er forbausende å høre den slags, når Nils Hansen har full rede på at vi har faktisk ingen losse og lastearbeidere for skifer. Men vi skulde være de første, det måtte

da være Jernbaneforbundet som frakter den. Men vi vet jo at de ikke makter det. Så kommer man til oss i 3. ledd. Det er aldri nei i vår munn når det gjelder å støtte op om andre arbeidergruppers kamper.

Elias Volan: Man må være opmerksom på at det forslag som foreligger fra sekretariatet mere generelt tar fatt på saken. Det er tatt hensyn til forholdene i industriene i sin almindelighet. Så diskusjonen om det forslag skulde være overflødig. Når sekretariatet foreslår reist kravet om 42-timers maksimal arbeidsuke, forlengelse av ferien etc., da er det faktisk en innbydelse til å reise arbeiderklassen til *offensiv* kamp for sine livsinteresser. Og da er det merkelig at man står op og forkynner et svartsyn av den annen verden. For å ta en enkelt, Eriksen, som talte om voldgift. La borgerskapet komme med sin voldgift, men bygningsarbeiderne vil aldri bøie sig. Vi er opmerksom på at det er organisasjoner som ikke makter å klare kravene. Men støtten innenfor fellesorganisasjonen kan ikke bety at man skal nivelere levestandarden for arbeiderklassen etter arbeidsgivernes luner. Niveleeringen nedover kan vi ikke tillate. Det er så at i en vanskelig tariff-revisjon kan det være vanskelig for Landsorganisasjonen å si at de enkelte forbund kan gjøre hvad de vil, men det finnes også en middelvei og den går ut på at organisasjonen i størst mulig utstrekning ordner sig slik at de sterke organisasjoner ikke bindes av utidige beslutninger. Jeg glemmer ikke så lett den kritikk som blev reist da bygningsarbeiderne og hjemmeindustrien fikk ferien satt til 12 dager, mens andre fikk den til 8. Men vilde det vært rettfærdig om alle fikk den nedsatt. Var det ikke bra at nogen klarte å få lengere ferie, selv om andre fikk mindre. Det har intet med rettfærdighet å gjøre. Jeg vil selvsagt anbefale sekretariatets forslag og jeg anbefaler at kongressen finner en fornuftig og rimelig løsning av det krav som bygningsarbeiderne har reist.

Halvor Sørum: Det er en ting man ikke har vært inne på her, og det er skattetrekket som foregår i arbeidernes lønninger. Det bør fra kongressen sies fra og man bør reise arbeiderne til kamp rundt omkring i bedriftene mot enhver innblanding i arbeidernes lønninger. I Ringsaker har man den bestemmelse at man straks man er kommet i arbeide trekker hvad vedkommende har fått i fattigunderstøttelse. Det er riktig at vi skal bære byrderne i fellesskap, men vi skal ikke legge det slik at vi fritar kapitalismen. En forkortelse av arbeidstiden skal vi ikke gi arbeidsgiverne kompensasjon for. Det er nødvendig å påpeke at hvis de klassebeviste arbeidere skal få gjennomført noget og fravriste kapitalen noget, så må det gjøres på arbeidsplassen under revolusjonær ledelse. Vi må orientere oss mot de arbeidere som har perspektiv og som vil lede arbeiderklassen til offensiv kamp. Jeg vil anbefale Ertresvaags forslag, subsidiært Josef Jensens forslag.

«Til dirigentene.

Undertegnede vil på det bestemteste protestere imot at debatten i denne sak offentliggjøres på den måte som er skjedd i «Arbeiderbladet» idag. Det siktes spesielt til titelen på 1. side.

Denne sak burde helst vært holdt for lukkede dører.

O. M. Haugen. A. W. Hultmark.»

Ordstyreren: Dirigentene skal i morgen ta stilling til den fortsatte offentliggjørelse.

Aksel Schultz: Det er talt om fellesskapet. Er det ikke uttrykk for fellesskapet at vi ikke legger oss på latsiden. Bør vi kreve kompensasjon, sies det i «Arbeiderbladet», og nu kommer Gerhardsen med et forslag som gir tydelig uttrykk. Jeg synes de unge blir temmelig avbleket, når de kommer frem med et slikt forslag som Gerhardsen, om å ta forkortelse av arbeidstiden uten kompensasjon. Er det laugsånd å ville kjempe frem sine livsforhold. Kan man si at det er utslag av den slags vi som redelig vil prøve hvad vi kan og dermed også er med å hjelper andre. Vi vinner hvis vi bare ikke er undfallende. Jeg er hes som dere hører. Jeg skulde ha sagt meget mere. For dette er det viktigste vi behandler her.

Malfred Bergseth: I forbindelse med Vossekonflikten kan det være nødvendig å foreholde kongressen at det er eksportvarer som vesentlig sendes til utlandet, og da er det vanskelig for andre å tre støttende til enn de grupper som behandler disse varer på vei til utlandet. Jeg vil be sekretariatet være opmerksom herpå. Den tariffrevisjon vi går til vil være en av de viktigste og alvorligste på lange tider. Det er en ting hos bygningsarbeiderne som har gjort at de har stått på et forholdsvis godt grunnlag. De har gjennemsnittlig 29 arbeidsuker i året, men klarte å gjennomføre sine akkordtariffer ganske bra. Forkortelse av arbeidstiden uten kompensasjon. Jeg er helt enig med Gerhardsen at det er et gledelig tidens tegn. Det kan være at de arbeidsledige har sett med en viss skepsis på dem som har hatt arbeide. Men jeg mener allikevel at et forslag som det av Gerhardsen, kan ikke vedtas av kongressen. For de følger det kan føre til, kan bli for store for dem som skal møte i forhandlingene. Hvis det er grupper som mener å klare dette, så er det lite elastisk av oss hvis vi ikke skal la det kunde gjøres. Er det chancer for et forbund må det være gitt at de kan føre det til en lykkelig ende. Det er ikke bare bygningsarbeiderne som er enige i det. Det er mange andre som har skrevet på forslaget, betydelige forbund og industrier. Jeg vil anbefale sekretariatets forslag og tilleggsforslaget fra Josef Jensen m. fl.

Ordstyreren foreslo samtlige nu fremsatte forslag oversendt redaksjonskomitéen. Forslaget blev vedtatt.

Ordstyreren foreslo møtetiden for næste dag satt fra 10 til 15, da lokalet skulde benyttes av andre. — Forslaget blev vedtatt.

Punkt 5 flyttes ut i dagsordenen.

Ordstyreren foreslo videre punkt 5 flyttet ut i dagsordenen, idet innlederen, Halfdan Jønsson, i morgen var optatt i forhandlinger.

Forslaget fra Oslo Tekstilarbeiderforening (se dagsordenen side 24) besluttedes overført til punkt 13: diverse forslag.

Justin Rødaas: Det er høist tvilsomt om vi får så mange inn på arbeidsplassen fordi om vi gir avkall på kompensasjon for arbeidstidens forkortelse. Jeg vil spørre Madsen om han synes det er rimelig for vårt vedkommende at vi på denne måte skal få tariff-festede nødsarbeidsløsninger. Vi kan ikke gå med på dette uten hel kom-

pensasjon. Vi må herefter også lage tydeligere overenskomster, slik at de kan forstås av alle og ikke behøves hjelp for å få det forklart.

Edvard Eriksen: Enkelte ting har rørt mig, som når jeg hører ungdommen stå og tale om 6 og 4 timers dag. Men skal de arbeidsløse vente til det så får de vente lenge. Hos oss delte vi arbeidet med dem som var ledige. Situasjonen som den er i Norge idag, er like ens hele verden over. Det er ingen tranedans dette. Vi skal dele allerede nu og ikke vente til engang langt inn i fremtiden.

Frantz Johansen: Det er sagt så meget fra og til at det skulde ikke være nødvendig å si noget mer. Men når jeg forlangte ordet så er det fordi det har vært levert så mange ting her som har tilfelles med dette (vifter med «Fagopposisjonens» krav) denne lange ønskeliste som ingen kan ta alvorlig. Hvad bygningsarbeiderne angår, så vel, la oss få det, men la det bli 6 timer, la det bli fanen og samlingsmerket. Man setter op dette som et universalkrav til avhjelp av ledigheten, men det var nevnt her i går at den moderne maskin i vår tid ikke har en levetid av mer enn 5—6 år, og på den tid vil den tekniske utvikling ha gått hurtig frem, slik at nye maskiner og nye tekniske hjelpemidler på ny vil bringe arbeidere i ledighet. Det er talt hånt om den som vil ofre noget av sin daglønn. Men jeg tror arbeiderne ute på arbeidsplassene er innstillet på en forkortelse, selv om det koster noget. Det er ingen senkning av arbeiderklassens levestandard. Og det er selvsagt lettere å gjennomføre en ting ved å ofre noget selv. Jeg har inntrykk av at også ledelsen vil det, men den er noget redd for å uttale sig. Gerhardsen uttalte sig åpent, men et slikt forslag kan vi ikke vedta. I min avdeling har vi diskutert dette lenge, og vi mente at det var riktig å sette noget inn på forkortelse, selv om det skulde koste noget. Også dette her, fra de revolusjonære. De kan ikke annet enn produsere for papirkurven. Det eneste jeg gleder mig til er å skulle kunne vise frem dette opus for de samme folk senere. La oss før vi skilles love hverandre at vi skal sette alle de krefter og midler vi har til for å forkorte arbeidstiden til fordel for våre mange arbeidsløse kamerater. La oss ofre selv om det skulde kunne føles aldri så tungt.

Ambrosius Olsen: I mitt innlegg i går var jeg inne på arbeidstidens forkortelse. Det er ikke min mening at man skal stille kravet uten kompensasjon, tvertimot. Vi har også vært enige i, oss imellem, å kreve kompensasjon. Men hvad jeg mente var at vi skulde kunne ha adgang til å ta 7 timer, også uten kompensasjon. Man skal forsøke sig frem. Så var det sekretariatets og bygningsarbeidernes forslag. Jeg er enig i det første og også enig i meget av bygningsarbeidernes. Men det er ikke riktig å trekke op så stive linjer på forhånd, at det ikke er nogen bevegelsesfrihet. Hvad kan bli resultatet av det? At forhandlerne må bryte en kongressbeslutning. Altfor stivbente linjer skal man være forsiktig med. Jeg har erfaring for at det kan være farlig. Vi vet jo ikke idag hvordan situasjonen til våren blir. Vi kan ikke flere måneder i forveien fastsette hvordan man skal gå frem. Et tilfelle fra Rjukan. Vi blev enige om å sette bestemte krav og ikke fire på det. Vi skulde ha 20 øre, ikke noget mindre. Da vi møtte

arbeidsgiverne og vi kom med dette krav, så spurte de oss om det ikke var så, at vi var kommet til en forhandling. Det forhandles da ikke om et ultimatum, og det var jo riktig. Jeg pakket kufferten jeg og reiste hjem med det samme. (Munterhet.)

Ommund Ommundsen: I vårt forbund vil 7 eller 6 timer ikke være til nogen fordel for de arbeidsløse. Da måtte det være et skiftsystem på 6 timer med full kompensasjon. Ved å redusere lønningene ved en slik forkortelse ville vi opnå i lønn det man nu har i forsorgen. Men det kan gjøres noget for de arbeidsløse. Vi kan skifte om arbeidet. Hos oss har kommunistene ført krigen inn i de arbeidsløses reker på en slik måte at de holder på å spise op oss som har arbeide.

Chr. Systad ikke til stede — optatt i annet møte.

Ole Nerland: Det kan ikke være nødvendig stadig å gjenta hverandre her. Jeg vil understreke hvad der er sagt fra Josef Jensen og Schultz. Jeg var spent over å høre Hans Johansen. Han pekte på botemidlet. Men det er jo ikke noget nytt. Det er forlengst sendt myndighetene gjennom våre talsmenn i Stortinget. Nu må vi vise virkelig handling, ikke resolusjoner. Arbeiderklassen venter noget effektivt. Det er kongressen som skal bestemme, ikke sekretariatet. Kall det fagstolthet eller hvad de vil. Det skulde bare mangle at jeg ikke ville være med å støtte dem som vil gå i spissen for arbeidernes kamp. Men det har hendt før at man har bedt dem som vil kamp om å være snilde gutter. Jeg er enig med Frantz Johansen at ikke arbeidsløsheten kan løses ved forkortelse, men det er dog et middel.

Bernt Jensen: Også vi på Malmbolaget i Narvik stod overfor opsigelser av arbeidskamerater. Vi visste at bolaget hadde et overskudd av 37 millioner og hadde utdelt 15 millioner i utbytte. Vi kunne nok få den innskrenkede tid, men ikke kompensasjon. Det som skiller her er hvorvidt vi skal kreve kompensasjon eller ei. Jeg mener man går den gale vei ved ikke å ta kompensasjon. Vi har jo hittil ment at vi ikke engang klarer oss med det vi har. Da kan vi da ikke ytterligere forverre stillingen. Jeg forstår sekretariatets forslag sådan, at de vil søke å komme lengst mulig og den tillit må vi da ha til det. Men jeg har innsendt et forslag om at punkt 3 utgår av innstillingen, nemlig om overtidsarbeide, og at det behandles i forbindelse med punkt 5: Arbeidervernlovgivningen. Transportarbeiderforbundet skal man ikke kritisere når det gjelder sympatistreiker. De er alltid villig til å støtte.

Josef Larsson: Det er ingen særlig opfordring til å tale i flere dager om dette, hvis man skulde stanse op ved de gamle linjer. Men det som rører sig ved denne kongress er at man skal komme frem til nye linjer, nye signaler om man vil. De forslag som er fremkommet, nogen med kompensasjon, andre at man skal betale selv, kan jo være bra i og for sig. Men jeg tror at det ikke vil ha så liten betydning hvis man i første rekke kunne få 7 timer. Men en forkortelse har jo ingen betydning, hvis man ikke samtidig også nekter overtidsarbeide. Vi hadde hos oss et eksempel, nemlig en stor bestilling hvor arbeidet ikke kunne bli utført uten overtid. Vi satte oss imot det, og arbeidet måtte derfor sendes ut til andre verksteder, ikke bare i Oslo, men også

andre steder. Derved fikk mange arbeide. Enhver time har betydning nu. Jeg er i prinsippet enig i bygningsarbeidernes forslag, selv om jeg kan ha enkelte reserverasjoner å gjøre. Jernarbeiderne har sørgelige erfaringer for at det ikke har vært bevegelserfrihet. Kongressen bør ikke vedta noget forslag som av Gerhardsen foreslått. Selv om vi i siste øieblikk må gi avkall på kompensasjon, så vil det i og med at saken er reist bli en kraftig opinion for det. Tiden er inne nu, tror jeg, for denne kongress til å samle sig om arbeidstidsspørsmålet. Men vi må ikke på forhånd si til arbeidsgiverne at vi gir avkall på kompensasjon. Det er mange skattepålegg på dem som er i arbeide, som vil avlastes ved at flere kommer inn på arbeidsplassen.

23 talere var inntegnet da møtet blev hevet.

Formiddagsmøtet fredag 20 februar.

Ordstyrer: *Oscar Torp.*

Protokollen fra eftermiddagsmøtet torsdag referertes og godkjentes uten bemerkninger.

Ordstyreren: I anledning Haugen, Hultmarks forespørsel om referatet i «Arbeiderbladet», kan det opplyses at det vil ikke bli referert mer av den debatt.

Redaksjonskomitéen utvides.

Ordstyreren foreslo redaksjonskomitéen utvidet med to mann, fra 7 til 9. — Forslaget blev vedtatt.

Ordstyreren foreslo Josef Jensen og Olav Hindahl.

Chr. Systad foreslo A. E. Gundersen istedetfor Jensen.

Justin Rødaas foreslo Ertresvaag og Sørum.

Elias Volan: Når denne utvidelse er foreslått, så er det en følge av det forslag som foreligger fra bygningsarbeiderne m. fl. og hvori vi mente at det ville være heldig å ha et par representanter fra disse med.

Valgt blev: Josef Jensen og Olav Hindahl.

Debatten om den faglige situasjon fortsetter.

26 talere var nu inntegnet til denne debatt, og dirigenten foreslo strek. — Det blev vedtatt enstemmig.

Johs. M. P. Ødegaard: Det er ganske rimelig at det spørsmål som har vært det centrale har vakt slik debatt. Så vidt jeg vet er det første gang en kongress så direkte har befattet sig med en ny fremgangslinje når det gjelder arbeidstiden. Den preøkære situasjon har medført dette. Hensikten er så vidt jeg har forstått det, at man skal søke å få det forhold bragt til veie å skaffe flere arbeidere enn de som idag står på arbeidsplassen, inn på disse. Og jeg forstår også at det ikke er nogen uenighet om at det vil virke gagnlig, og jeg er enig i at selv om det i visse tilfelle ikke blir kompensasjon, vil det ikke forverre arbeiderklassens stilling. Det er ikke ukjent forhold i mange industrier og forbund at man har måttet finne sig i innskrenkninger. Den er i de

fleste tilfelle uten videre diktert av arbeidsgiverne. Men det er også ofte gjort ved forhandlinger mellom arbeiderne og arbeidsgiverne i de tilfelle hvor arbeiderne har villet fordele arbeidet sig imellem. Da har man ikke oppnådd nogen kompensasjon. Man har regnet det som en kriseforanstaltning. En annen ting er det når det nu skal reises som et krav, da må vi være forsiktige. Efter min mening er det ingen tvil om at det vil være mulig å skaffe flere arbeide ved en forkortelse av arbeidstiden. Det nødvendiggjør dog en større omlegning av arbeidet, man må gå over til mer skiftarbeide. Jeg kunne ikke opfatte Gerhardssens forslag i går slik som enkelte har oppfattet det. Det går ut på, i det tilfelle hvor det *kan* skaffes flere arbeide, kan man gå med på forkortelse uten kompensasjon. Dersom det ikke skal være den smidighet, så kommer man ikke et skritt videre ved de forestående tariff-forhandlinger. Lønnsnivået må ned er arbeidsgivernes opfatning. Og de vil da heller gå med på en utvidelse av arbeidstiden. Sett under de forhold må man ikke vedta stivbente beslutninger, som vi må vite bare kan bli på papiret. Det har vært interessant å høre talerne fra storindustrien, Hydro og den elektrokjemiske industri. Der ligger forholdene slik til rette at man kanskje bedre enn andre steder kan evne å få inn nye arbeidere. Med hensyn til de forslag som er fremlagt og oversendt redaksjonskomitéen, bl. a. fra bygningsarbeiderne, så inneholder det en kritikk. Så vidt jeg vet har ingen forbund blitt beskåret i sin bevegelsesfrihet uten at det har gått andre forbunds interesser for nær. Da har man måttet se på fellesskapet og avgjøre forholdet ut fra det. Vi kan ikke gå lenger enn det sekretariatet foreslår. Og det er vel ingen tvil om hvad sekretariatet mener når man skal stille krav om forkortelse av arbeidstiden som et ledd i kampen mot arbeidsledigheten. Det blir et spørsmål om man kan gå frem over hele fronten, eller om man må gå frem på forskjellige avsnitt. Det blir nærmest et vurderingsspørsmål. Dersom stillingen var den at man her kunne fatte beslutninger som var sterke, så er jeg på det rene med at sekretariatet, i hvert fall det gamle, og formodentlig også det nye, ville være meget tilfreds.

Oskar Johansen: Når vår forening behandlet dagsordenen var vi opmerksom på at dette punkt var det viktigste, og det har vist sig også her. Mange tror at arbeidsgiverne lettvindt vil gå med på å forkorte arbeidstiden bare vi gir avkall på kompensasjon. Jeg tror ikke det går så lett. Det går som en rød tråd blandt hele arbeiderklassen at noget må gjøres for de arbeidsløse for å hindre den store nød. Jeg var enig i går med Gerhardsen i hans argumentasjon, men ikke i forslaget. Det vil skade organisasjonen og i særdeleshet de arbeidsledige. Men jeg kan ikke tenke mig at arbeidsgiverne plutselig er blitt så snilde at de skulde godvillig gi oss dette. Jeg forstod Ambrosius Olsen slik at han polimiserde mot bygningsarbeidernes forslag da han fortalte om eksemplet fra Rjukan, da de blev møtt av arbeidsgiverne med «at dette er jo et ultimatium». Men jeg kan ikke forstå at bygningsarbeidernes forslag er noget ultimatium. Det er bare en henstilling til Landsorganisasjonen om å være mere smidig og ta hensyn til situasjonen.

Søren Hagen: 6-timersdagen var et av de viktigste krav vi mente

i vår avdeling at man nu måtte reise. 6-timersdagen må vi imidlertid ta selv, og vi håper at de faglige ledere holder sig borte. Kravet er aktuelt nu, og arbeiderne kan make å ta det. En annen ting er det at hvad oss formere angår, så sendes det meget arbeide til Danmark og Sverige. Det måtte kunne ordnes så arbeidet blev her i byen.

Bernh. Berentsen: Er man enig i at en forkortelse av arbeidstiden betyr en forskyvelse av det økonomiske forhold, så kan man være klar over at arbeidsgiverne vil motsette sig det. Det er to grupper hos oss, de som har konkurranse med utlandet, og de som ikke har. Og man må se forholdet ut fra det. Bygningsarbeiderne m. fl.s forslag betyr at de forbund som med fordel kan gjøre noget her, skal kunne ta saken op. Arbeidsgiverne vil nok gjerne ha fred, så det kan nok tenkes at de på en eller annen måte vilde gå med på en ordning. Jeg vil anbefale bygningsarbeidernes forslag.

Edward Mørk: Det forslag som er kommet fra bygningsarbeiderne om å ta 7-timersdagen er jo en gjenganger fra den gang da arbeiderne i 1918 tok 8-timersdagen. Jeg tror de regner feil. Det var helt andre forhold den gang. Det var oppgang og liten ledighet. Nu er det dårlige tider og stor ledighet, altså helt andre økonomiske forhold. Allikevel vil jeg si at det tiltak bygningsarbeiderne her viser er gledelig, men jeg tror det blir en demonstrasjon som ikke fører frem. Vi ser at Arbeidsgiverforeningen har opsagt samtlige tariffer og det kan da tenkes at de ikke vil avslutte nogen tariff før arbeidstiden er avgjort i prinsippet for alle. Vi har sagt at 6-timersdagen må settes op som det prinsipielle krav, selv om vi ikke får det ved årets tariffkamper. Det er et par praktiske forslag, som ikke er berørt større i debatten. Jeg vil nevne *Romerikes* fagl. Samorganisasjons forslag, hvor man mener at det bør kreves i de nye overenskomster å få tariff-festet *fritid* for overtidsarbeide for derved å få 8-timersdagen effektiv. De foreslår at overtidsarbeide skal avskaffes på den måte at hvis en arbeider arbeider to timer en dag, så skal han neste dag arbeide to timer mindre, eller møte op to timer senere enn vanlig. Forbundene og forhandlerne må også ta det op til alvorlig overveielse og gjennomførelse. 48 timers arbeidsuke gjør man først effektiv ved å avskaffe alt overtidsarbeide. Videre har man et forslag om full lønn under *bedriftsulykker*. Arbeiderne skal ikke bare henvises til Riksforsikringen. Men vi vil at de tariff-festet skal ha full lønn av bedriften ved ulykker. I Oslo Kommune har vi den bestemmelse at en arbeider skal ha full lønn så lenge sykdommen varer, og varer den utover en viss tid, så skal han allikevel ha en støtte ved siden av Riksforsikringsanstaltens ydelse. Det standpunkt Gerhardsen inntok tror jeg virker noget fjernt på de fagorganiserte. Han har optatt den tanke å slå ned lønningene bare man får forkortet arbeidstiden. Jeg tror ikke han vil få nogen tilslutning av de fagorganiserte i dette, og det er iallfall uklokt å si det på forhånd at vi vil gi kjøp. Da vil nok den annen part med begjærighet gripe det.

Ordstyreren refererte følgende: Med motto enighet gjør sterk ønsker vi kongressen til lykke med sine videre forhandlinger. Baker- og Konditorsvennenes Forening, Bergen.

Ivar Ertresvaag: Landsorganisasjonens formann sa i sin hils-

ningstale at mange hadde håpet at denne kongress ville ha vært åpnet under lykkelige forhold. Han mente bedre tider. Når man imidlertid skal sette sine krav må det skje, ikke som ønskelister, det er fraser og talemåter. Vi kan slå fast at vi i mange år har hatt en krise i samfundet. Kongressens hovedoppgave skulde være å organisere denne kamp, samle arbeiderklassen til offensiv. Arbeidsgiverne har i går opsagt tariffene for over 40 000 mann. Kravene vil gå ut på lønnsreduksjon fra den kant. Vårt krav og vår innstilling ved vårens tariff er ingen reduksjon i lønn. Det man videre har heftet sig ved er forkortelse av arbeidstiden. Det prinsipale må være at den arbeidstidsinnskrenkning man opnår ikke må bli en lønnsreduksjon. Godvillig må man ikke gå med på å nivellere sine lønnsforhold nedad. Det vil bli overmåte vanskelig for forhandlerne å argumentere for en forkortelse av arbeidstiden ut fra hensynet til de arbeidsledige. Det er falske illusjoner. Da vi tok 8-timersdagen, argumenterte vi med at arbeidsholdelsen ikke blev nedsatt ved det. Og på samme måte må vi forholde oss nu.

Chr. Systad: Jeg tror det er lettere idag å tale om dette efter signalet fra Arbeidsgiverforeningen. Vi kommer nu for hver dag som går, nærmere og nærmere vårens tariffkamper. Jeg vil gjøre opmerksom på en ting, at tidligere har det vært slik i Skandinavien at arbeidsgiverne i Danmark har ført kamp med sine arbeidere uten hensyn til Sverige og Norge. Nu er forholdet anderledes. Nu skal de slå en bresje i det. Det skal føres kamp over *hele* Skandinavien. Vi står altså overfor en felles aksjon i de skandinaviske land. Når vi får se de norske arbeidsgiveres krav vil vi nok få se at de i likhet med de danske vil kreve 15 til 20 pct. reduksjon. Vi må ikke på nogen måte være med på å senke lønnsnivået. Det er en politikk som er ganske gal. Vi må denne gang føre kampen på bredest mulig front.

A. W. Hultmark: Det er taktisk uklokt at denne debatt har fått en slik offentliggjørelse som skjedd. Det vil kunne skade oss mer enn nogen aner. Jeg forstår at det er adskillig berettigelse i Gerhardsens forslag hvis man kunne benytte det på den rette måte. Men det er en stor fare å fremkomme med et slikt forslag, da det lett vil kunne misforståes. Jeg vil henstille at han tar det tilbake. I tilleggsinnstillingen står det noget om å begrense overtidsarbeidet. Jeg vil si: stryk det, og snakk ikke mer om det. Mitt forbund kan ikke tolerere det, og vil aldri gjøre det. Vi skal ikke gi principalene den rett å kunne si at nu kan de arbeide mindre denne uke, for så å ta det igjen i overtid senere. I dagsordenen side 27 står det «at fagorganisasjonen må være på vakt mot de forsøk som gjøres for å øke arbeidspresset til skade for arbeiderne». Det kan ikke nok *understrekes*. For det gjøres rundt omkring på arbeidsplassene stadige forsøk for å få tempoet op. Jeg vil til slutt så sterkt jeg kan henstille at forslaget til Gerhardsen blir tatt tilbake, og at vi ikke snakker mer om det.

Hans Eriksen: Når jeg i mitt første innlegg anbefalte bygningsarbeiderne å ta sitt forslag tilbake, var det fordi jeg mente at det var unødvendig å få slike strenge bestemmelser. Det kunde jo bli slik at de sterke måtte fire noget på sine krav for å høine nivået for dem

som ligger tilbake. I den siste tid har arbeidsgiverne benyttet skogsarbeidernes lønninger som argument overfor oss. Vi har alle ment at det gjaldt å få denne gruppe op. Jeg har aldri sagt at bygningsarbeiderne skulde legge sig til å sove, men de skal ikke skade de andre. Da må de bøye av hvis det er nødvendig ut fra de andre gruppers interesser. I 1924 var vårt forbund ute i streiker og sympatistreiker i 32 uker. Vi har tatt de løft vi har funnet nødvendig.

Johan Hoff: Det er klart at alle er enig i forkortelse av arbeidstiden, men ikke riktig at man her optrekker nogen linje for dette. Det må avgjøres av de enkelte forbund og ut fra deres spesielle forhold. Innførelse av kortere arbeidstid må bli i industrier hvor arbeidslønnen betyr mindre. Ivert forbund må stå fritt i kampen for dette. Vi skal ikke i fagorganisasjonen overta forsorgsvesenets oppgave. La samfundet ta sine plikter. Vi har en aktuell sak hos oss. Det er det anslag som statsråd Oftedal nu har rettet mot margarinfabrikkene. Det gjelder ikke minst forbrukerne. Jeg vil si til stortingsgruppen: Var det ikke på tide nu å bruke utenomparlamentariske midler når man på denne måte vil ødelegge en hel industri og skape ennu større ledighet. Jeg vil høre om ikke kongressen vil være med på å protestere mot Oftedals trustaffære. Det betyr kapitalen ut av landet. Oslo Margarinarbeiderforening vedtok på sitt medlemsmøte den 30 januar å protestere mot at Regjering og Storting medvirket til å gi de utenlandske truster herredømme over vårt lands margarinindustri. Hvis trustenes planer blir virkeliggjort, vil det medføre at ca. 1 000 mennesker i margarinindustrien vil miste sitt levebrød, og vi må kunne forlange at statsmaktene ikke medvirker hertil. Jeg vil henstille at kongressen vedtar en beslutning herom.

Aksel Schultz: Når jeg hørte Mørk idag, så kom jeg i erindring om den gang han var radikaler og kalte *andre* for brandslukkere. Nu er *han* blitt det. Han trekker på den måte Samorganisasjonen i konservativ retning. Men fagorganisasjonen skal ikke være nogen plattform for politiske spekulanter. La dere ikke lure, godtfolk. Et er fornødent nu, efter «Arbeiderbladet»s offentliggjørelse i går, og det er at kongressen viser fagorganisasjonens makt og vedtar bygningsarbeidernes forslag. Særlig nu! Vi har aldri sagt at vi skal optre som diktatorer. Vi overlater saken til medlemmene. Vi vet hvad de vil. Stemmer dere ikke nu for vårt forslag da har dere gitt direktør Dahl et aktivum og ris til deres egen bak.

P. H. Vestad: Forholdene innenfor skogbruket er idag av en slik art at det er vanskelig for mig å delta i denne debatt. Det minimale salg som i år er foretatt og som har medført en arbeidsledighet som aldri tidligere i våre skogbygder, dertil lappobevegelsen som også har herjet i større eller mindre grad i flere av de viktigste skogdistrikter, gjør at forholdene må avklares noget mere før man kan uttale sig med bestemthet om de ting som behandles under dette punkt på dagsordenen. Det som har foranlediget mig til å forlange ordet i denne sak, er en uttalelse eller rettere sagt en beskyldning mot Norsk Skog- og Landarbeiderforbund, og som går ut på at vårt forbund i Trysil skal ha tiltrådt en overenskomst som er opprettet mellem Arbeidsgiverforenin-

gen dersteds og den gule organisasjon. Videre at vi også skal ha overlatt arbeidsplassen til de gule. Den samme beskyldning er også tidligere fremsatt i den kommunistiske presse. Det er i det hele tatt en spesiell måte å optre på fra dette holds side, at de under de mest vanskelige situasjoner for arbeiderne og deres organisasjoner kommer med påstander offentlig som de på forhånd vet, at der under kampforhold for ikke å avdekke vår stilling og vår kamptaktikk, ikke kan svares på fra de ansvarlige instansers side. Freidigheten går dog noget for langt, når Sørums likeoverfor denne forsamling fremsetter denne beskyldning. Sammenhengen er i korthet følgende: Overenskomsten utløp i Trysil den 31 juli f. å. Etter en rekke forhåndsmøter resulterte disse i en avtale så vidt jeg husker av 11 november for skogsdriftens vedkommende, idet dog arbeidsgiverne tok forbehold om at overenskomsten ikke blev satt ut i livet eller arbeidet satt i gang, før der var opnådd enighet for fløtningens vedkommende. Enighet opnåddes også under forhandlingene med Trysil Kommune som er en av Norges største skogeiere, med ca. 650 000 mål skogmark, idet dog kommunen ikke tok det samme forbehold for fløtningen som de private skogeiere. Skogsavtalene gikk begge ut på prolongasjon av fjorårets priser og enkelte forbedringer hvad de almindelige bestemmelser angår. Forhandlingene om fløtningen førte til enighet om prolongasjon for prisenes vedkommende, mens det ikke var mulig å opnå en tilfredsstillende ordning ang. inntagelse av mannskaper. Tiden gikk og arbeidet blev ikke forsøkt satt i gang. Ved juletider forelå imidlertid avismeddelelse om at der i Trysil var stiftet en såkalt fri arbeiderorganisasjon med 500 å 600 medlemmer. Det virkelige er dog at de neppe har mer enn det halve, dette vet vi av den grunn at vi har 700 organiserte skogsarbeidere i Trysil, og der således ikke finnes mannskaper nok til at de gule kan opnå et sådant medlemstall. Litt senere forelå der også avismeddelelser om at der var oprettet avtale mellom den nye organisasjon og arbeidsgiverne angående såvel avgst som fløtning. Vi kjenner ikke til hvad disse avtaler inneholder, men i henhold til avisene er det de samme priser og betingelser som vi hadde forhandlet oss frem til. Forholdet er altså det helt omvendte av hvad Sørums påstår, nemlig at det er de gule som har tiltrådt de avtaler som vi har opnådd. Arbeidet blev dog heller ikke nu forsøkt satt i gang. Under vårt landsmøte i bebyggelsen av januar blev det av den av Kongen nedsatte kommisjon for å behandle krisen i skogbruket, ved skogdirektør Sørhus, rettet henvendelser til mig om å møte til en konferanse om forholdene i Trysil. Ved konferansen mellom de representanter fra Trysil som var til stede på landsmøtet, Halvard Olsen, medlemmene fra Arbeiderpartiet i kommisjonen og mig fant vi ikke å kunne ignorere henvendelsen fra skogdirektøren. Forholdene for våre folk der borte begynte også å bli ganske vanskelige etter over 6 måneder kamp. Under konferansen med skogdirektøren blev det forespurt fra denne om det ikke ville være riktig at også representanter fra den gule organisasjon blev tilkalt. Vi meddelte da med engang at hvis dette skulde skje, gikk vi, og dette bortfalt da også. Under de videre forhandlinger med direktøren fremkom denne med et forslag som betød en modifikasjon om bestemmelsen av

inntagelse av mannskaper. Forslaget gikk ut på at de to siste års fløterlister skulde legges til grunn ved inntagelse. Opnåes det da ikke enighet, skal ancienniteten i de siste 10 år legges til grunn for de mannskapers vedkommende hvorom der på annen måte ikke kan bli enighet. Med kjennskap til at Tryslingene ved fløtningskonflikten i 1929 med makt presset våre folk inn i arbeid og hvorav en del i 1930 ikke var kommet med, fant vi å kunne godta dette. Samtidig som der også for hugstens vedkommende var forutsetningen at der skulde skaffes beskjeftigelse for alle. Arbeidsgivernes praktisering av overenskomsten etter forliket er for en tid siden påanket til Arbeidsretten til avgjørelse og dette forhold gjør at vi idag før dommen foreligger ikke offentlig kan svare kommunistene på deres provokatoriske optreden. Det er brukt et uttrykk som heter «socialfascister» her i landet. Jeg vil be forsamlingen bedømme hvem der i virkeligheten fortjener dette navn. I en for skogsarbeiderorganisasjonen så vanskelig tid som neppe nogen gang tidligere, hvor skogsarbeiderne kjemper mot arbeidsløshet, slåss for livet med lappbanditter av alle tenkelige arter, finner kommunistene det oppportunt å stille sig på like linje med bondelag og fascistlag, og sår mistillit og hat til arbeidernes sammenslutninger og deres lovlige valgte institusjoner. En trafikk som kun har til hensikt å oppløse eller svekke de forsvarsorganer som arbeiderne med uendelig møie og besvær har bygget op.

Einar Gerhardsen: Man merker tydelig at det er en feil at disse to spørsmål flettes sammen. Det skaper forvirring. Når det gjelder taktikken går jeg ut fra at det skal kreves arbeidstidens forkortelse med de nuværende lønninger. Men i forbindelse hermed er det et viktig forslag og det er bygningsarbeidernes. Her må man finne det som passer. Det er klart at det er riktig at vi får fellesforhandlinger så alle hjelpes opover, men det er en farlig linje hvis det ligger det i sekretariatets forslag at man vil kneble dem som kan make å gjennomføre kampen om spørsmålet. Så er det mitt forslag. I første punkt går det ut på at hvis en forkortelse kan føre til at flere får arbeide så skal det skje først og fremst med kompensasjon. Men hvis det er håpløst så skal man la kompensasjonen fare. Når jeg fremsatte det, var det fordi så mange har støttet nettopp denne opfatning i debatten. Det var ut fra klassens syn.

Olaf Abrahamsen: Overtidsarbeide er også et meget viktig spørsmål. I siste representantskapsmøte blev det besluttet at det skulde føres kamp mot overtidsarbeide. Det er ikke kommet med i sekretariatets forslag. Men en rekke grupper og avdelinger har også ført kamp mot overtidsarbeide, og jeg kan fremlegge beviser for at enkelte arbeidsgivere har måttet ta op til 10 nye mann i arbeid, fordi smågrupper på 30—40 mann har nektet å arbeide overtid. Man må også være opmerksom på at ingen har nogen plikt på sig til å utføre overtidsarbeide i hvert tilfelle en arbeidsgiver vil det.

E. E. Rudlang: Det er en kjent sak at arbeidsløsheten er et stort uløselig problem. De forskjellige synsmåter som er kommet frem under debatten samt alle forslag som er nådd frem til dirigentens bord gir altsammen uttrykk for rådvillhet. Ingen har kunnet gi anvisning på

et brukbart middel til lindring av arbeidsløshetsondet. Det er likesom man befinner sig på et drivende isflak — stirrende inn i tykke tåkeveggen, uten å vite hvor det bærer hen. Det er naturlig at man under en slik situasjon drøfter forholdene, selv om de ansees for håpløse. I debatten om arbeidsløsheten har man pekt på forskjellige botemidler, uten å ha nogen tro på at man heri har funnet nogen redning. I denne forbindelse har man særlig konsentrert sig om arbeidstidsspørsmålet. Det er blitt hevdet og selvsagt delvis med rette at en forkortelse av arbeidstiden vil åpne flere adgang til arbeidsplassen. Men man tviler og sikkert også med rette på om man når frem ad denne vei uten offer. Etter debatten å dømme synes der innen kongressen å være en sterk stemning for at man i verste fall bør ta en forkortelse *uten* kompensasjon for derved å komme de arbeidsledige til hjelp. Såfremt jeg har forstått Gerhardsens forslag rett vil kongressen i tilfelle dette forslag skulde bli vedtatt, innby arbeiderne på arbeidsplassen til å gi konsekjoner i denne retning. Når man så i dette øieblikk leser «Arbeiderbladet» at kongressen drøfter spørsmålet om forkortelse av arbeidstiden uten kompensasjon synes dette tilsammenlagt å tyde på at vi stiller oss på defensiven og at der endog innen organisasjonens høieste ledelse aktes utsendt en parole i den retning. Er så dette den eneste og farbare utvei av uføret? Isåfall er man langt på vei nedover skråplanet. I samme øieblikk Arbeidsgiverforeningen sender ut sin krigserklæring overfor en tredjedel av Landsorganisasjonens medlemmer står man ferdig til kapitulasjon. Forkortelse av arbeidstiden uten kompensasjon vil etter min mening bare bli skuebrød ved hvis hjelp man kaster de arbeidsledige blå i øinene for på denne måte å stagnere deres misnøie. For dem som står på arbeidsplassen opnår man bare å få senket levestandarden. Nei, skal man nå frem til et effektivt middel til lindring av ledigheten må det anvises arbeide, særlig gjelder det å skaffe landbefolkningen arbeide og derved eksistensmuligheter så strømmen til byene stanses. Vi har til stadighet pekt på at det gjaldt å få frigjort de 50 millioner, som år om annet går til militærvesenet, så disse millioner kunde komme produksjonen til gode. Men vi snakker sjelden eller aldri om de 150 millioner som år om annet går til rusdrikken. Jeg beklager at jeg ikke under denne saks behandling fremsatte et forslag gående ut på å søke å få arbeiderne til å medvirke til å få frigjort de veldige kapitaler som medgår til rusdrikken slik at det kom produksjonen til gode. Det skulde vært interessant å se kongressen om den hadde større sympati for rusdrikken enn for de arbeidsledige.

Tidsbegrensning blev nu satt til henholdsvis 5 og 3 minutter for de som ikke hadde hatt ordet, eller hadde hatt ordet.

Erling Bøckmann: Det viser ikke noget klasseinstinkt hos disse som ikke vil være med å ofre noget for de kamerater som er ute i arbeidsløshet. Jeg forstår det slik at arbeiderbevegelsen er bygget op på et idealistisk syn. Så sent som i forrige uke fikk vi fra Tyskland rede på at ved to store fabrikkert fikk de 6 timers arbeidsdag uten kompensasjon. Men derved blev *alle* de beskjeftigede arbeidere fortsatt holdt i arbeide. De høist avlønnede bør gå i spissen her og hjelpe de ledige.

Jeg er enig med Gerhardsen i selve hans syn, men det bør ikke vedtas noget i den retning.

Ordstyreren: Redaksjonskomitéen skal samles til møte.

Halvor Sørum: Debatten har dreiet sig om arbeidstidens forkortelse uten kompensasjon og bygningsarbeidernes forslag. Jeg må si at det er et offer på kapitalismens alter. Linjen for årets tariffkamper er lagt slik an for borgerskapet at en hvilken som helst vaskekone forstår det. Det har ikke her vært nogen manende ord, men alene forsøkt å lagt en demper på klassens kampvilje.

John Kvande: Man får inntrykk av debatten at man går som katten om den varme grøt. Man får den opfatning at man skal være mest mulig forsiktig overfor den besiddende klasse. Kongressens flertall er ideologisk innstillet slik at de tar langt sikt. Jeg må derfor gi min kompliment til Gerhardsen som hadde mot til å gi uttrykk for det store arbeiderflertallssyn. Den revolusjonære fagopposisjons krav var en ønskeliste, sa man. Men det skulde tilligge kongressen å ta slike beslutninger at disse ting kunne gjennomføres til arbeiderklassens fremgang. Det er mest mulig ro, man vil ha nu. Jeg vil anbefale Ertresvaags forslag, subsidiært stemmer jeg for bygningsarbeidernes.

Magnus Skogly: Kapitalismen er overalt i offensiv mot arbeiderklassen. Det er et faktum at det socialdemokratiske parti og Landsorganisasjonen ikke har stillet sig i offensiv. Man må se det på denne bakgrunn. Allerede ved nyttårstider, sier Halvard Olsen i et intervju, at det ikke fra nogen av partene var muligheter for å gjøre noget fremskritt, derimot sier direktør Dahl i tilslutning hertil at lønningene må ned. De hadde sin plan i orden allerede da, Landsorganisasjonen ikke. Forkortelse av arbeidstiden uten kompensasjon er galmannssnakk. Vi vilde på den måte få nødsarbeidstariffer. Jeg vil anbefale Ertresvaags forslag.

Harry Nielsen: Kongressens debatt tar jeg som et tegn på at fagorganisasjonen nu på ny har reist hodet og viser viljen til offensiv. Den tid vi har hatt, har vært sløv og vanskelig med likegyldighet på mange måter. Spørsmålet om arbeidstidens forkortelse kan ikke løses ved forhandlinger. Det må tas på arbeidsplassen. Det er sant at det arbeides meget overtid. I mitt forbund har vi gjennomført det slik at har man arbeidet overtid den ene dag, så skifter man den samme tid den neste dag. En av de viktigste oppgaver for oss i kommende tider er landarbeidernes forhold. Det er en livsbetingelse for oss å være med på å høine deres levestandard. Organiseringen av disse er et av de gledelige tegn på organisasjonens fremgang, men vi må være opmerksom på at dette er en gruppe som står svakt i det og som har elendige lønnsforhold. Det må være hele klassens sak å støtte disse arbeidere. Løfte de frem til lysere vilkår. Jeg tror at kongressens beslutninger i denne sak vil vinne gjenklang utover en stor del av befolkningen.

Martin Tranmæl: Vi står overfor et fremstøt fra arbeidsgivernes side mot arbeiderklassen. Dette må vi selvsagt møte med kraft fra vår side. Men vi må ikke gå med bind for øinene. Under den kommende kamp gjelder det selvfølgelig at man har mest mulig bevegelsesfrihet, men ingen kan vel melde sig ut av arbeiderklassen. Om vi

ikke får et riktig oppgjør, så må vi ikke ligge på tariffen, men gjøre det slik at vi kan gå frem i perioden. Det har i det siste vært for lite liv og rørelse nettop på dette punkt. Det forslag Gerhardsen har frem-satt, tar ikke sikte på tariffen. Det er et innadventt krav til de forskjellige grupper, det er ikke utad. Hvis man har valget, forkortelse av arbeidstiden eller ikke, hvis det koster noget, så har vi plikt på oss til å ta det. Vi må se klassepsykologisk på dette. De arbeidsløse venter på oss. Der må vises god vilje. Og det har så meget å bety nu. De arbeidsløse tror vi har glemt dem. Å få hundreder av nye inn på arbeidsplassen betyr ikke resignasjon, men at arbeiderklassen til-føres ny makt og ny offensiv ånd. Å få de nye inn, spesielt de unge, vil bety meget for fagorganisasjonen. Det er på arbeidsplassen at organisasjonen er forankret. Der får de den fornødne innsikt og jeg tror kongressen gjør riktig når den vedtar at de grupper som kan det, tar forkortelsen også uten kompensasjon. Det er solidaritetens bud. Vi må se det også fra den politiske side. Vi må vokte oss vel for at ikke våre arbeidsløse kamerater i desperasjon blir et bytte for lappobeve-gelsen. Det er en alvorlig oppgave her som kaller på kongressen, på hver av oss, og det er vår plikt å gjøre vårt til å hjelpe de arbeidsløse inn på arbeidsplassen og inn i organisasjonens rekker igjen. (Bifall.)

Martin Strandli: Når jeg har tatt ordet i denne debatt om den faglige taktikk ved vårens tariffrevisjon, så er det ikke fordi jeg er uenig i den linje som trekkes op i sekretariatets innstilling. I sekreta-riatets innstilling inngår at der skal reises krav om arbeidstidens for-kortelse og hevning av arbeidernes levestandard, hvilket ikke bare sier at der kreves kompensasjon for arbeidstidens forkortelse, men også forutsetter en hevning av selve reallønnen. Der er enn videre medtatt krav om lengere ferie og at overtidsarbeidet faktisk blir av-skaffet. Ingen kan være uenig i dette, heller ikke kan man være uenig i at der skal være det best mulige samarbeide mellom organisasjonens medlemmer og ledelsen, hverken når det gjelder å planlegge en kamp eller under selve kampen for kravenes gjennomførelse. Disse krav har dog etter vår mening i innstillingen fått en så svak utformning at det nærmest må betraktes som ønskemål. Innstillingen har uttrykk som minst mulig overtid og mest mulig holde produksjonslivet oppe. Den eneste post som har fått en nogenlunde konsis utformning er hvor det sies at arbeidskjøpernes angrep på arbeidernes levestandard må slås tilbake. Da jeg leste innstillingen fikk jeg umiddelbart det inntrykk at det i grunnen var dette som var det centrale i innstillingen: Altså ikke å gjøre fremstøt, men å holde stillingen. Det er mulig at stillin-gen for fagorganisasjonen til våren kan bli slik at man ikke makter noget fremstøt. Vi som har underskrevet det forslag som er frem-satt som tillegg til sekretariatets innstilling, vi mener imidlertid at stillingen er slik at noget kan gjennomføres når man bare legger kam-pen riktig an. Men tror man på et fremstøt, så er det nødvendig at inn-stillingen får et tillegg. I den debatt som nu har pågått her i snart 2 da-ger, har arbeidsløsheten vært det som alle talere har beskjeftiget sig med. Det er den som har ligget alle på sinne. Å avskaffe arbeidsløsheten innen-for det kapitalistiske samfunds ramme er vel alle klar over ikke går an,

ikke er mulig. Men arbeidsløshetens følger for den enkelte kan lindres, den kan gjøres mindre følelig for hele arbeiderklassen. Når vi i forslaget setter op kravet om en effektiv forkortelse av arbeidstiden med full kompensasjon i lønningene som det centrale i vårens tariffrevisjon, så er det fordi at dette med få og klare ord dekker hvad der kan gjøres og opnåes i den foreliggende situasjon og hvorfor? Jo. Under Madsens foredrag om rasjonaliseringen hørte vi at arbeidernes andel av produksjonsverdien hadde en synkende tendens og dette er riktig. Denne synkende tendens motvirkes proporsjonalt med at man for en synkende arbeidstid opnår den samme lønn; på samme tid vil kjøpekraften hos klassen som helhet øke i tilsvarende grad. Endelig vil det økede antall timeverk som nødvendig må utføres bli fordelt på flere arbeidere og ved gjennomførelsen av disse krav heve arbeidernes levestandard. Dette er innholdet av første del av forslaget; den annen del inneholder en påpeken av den eneste mulige linje som etter vår mening fører frem for å gjennomføre kravene. Det er sagt at dette er en stivbent linje; men det er det som den nettop ikke er. Det er tvertimot en smidig linje som gjør det mulig i den foreliggende situasjon å utnytte organisasjonens samlede slagkraft. Den tredje del av forslaget og kanskje ikke den minst viktige, er en påpeken av de svake punkter i arbeidernes kampfront, som arbeidskjøperne vil utnytte. Her er det Landsorganisasjonen må se til; den vil ha den oversikt som kanskje det enkelte forbund og organisasjoner ikke har. Det er kommet en del i forgrunnen at dette forslag særlig tok sikte på forholdene i bygningsindustrien. Dette er på ingen måte riktig; for det første så er alle de mindre forbund interessert i å få en viss bevegelsesfrihet og det samme kan bli tilfelle også for de større forbund. Men det kan kanskje være så at den har den mest vitale interesse for bygningsindustrien. Man skal huske på at arbeidskjøperne i alle de senere års tariffrevisjoner har krevet fellesoppgjør.

Ingvald Olsen: En forkortelse av arbeidstiden er både påkrevet og nødvendig. Når vi imidlertid skal se på fellesskapet må vi se utover våre egne spesifikke forhold. Og ser vi slik på det så er dette et internasjonalt spørsmål. En forkortelse av arbeidstiden i år klarer vi neppe uten å gi avkall på kompensasjon i lønn. Hvis forholdene ligger slik til rette for enkelte grupper at de kan slå til og få det gjennomført, så må det ikke stenges for det. Men man må dog først og fremst ta hensyn til fellesskapet og hvad det krever av oss. Man kan ikke se dette spørsmål lokalt og gruppevis. Det er best å se nøkternt og fornuftig på dette. Innen vår industri har vi tatt innskrenkning av arbeidstiden uten kompensasjon for å hindre opsigelser.

Elias Volan: Det er naturligvis ikke hensikten til bygningsarbeiderne å bringe andre organisasjoner i ulykke. Tvertimot; de har sett på forholdet slik at hvis det kunde lykkes for de grupper som har undertegnet forslaget ved å få større bevegelsesfrihet å opnå å slå et slag for kravene — det program sekretariatet har opsatt — vil det komme *alle* til gode. Er det til skade for arbeiderklassen? Nei. Når forholdet er det at enkelte står meget svakt i det, så kan det vel ikke være riktig å koble det hele sammen slik at disse svakere organisasjoner

vanskeliggjør fremskrittet. Jeg føler meg overbevist om at bygningsarbeiderne, hvis de kommer til her, kan skape en situasjon som vil få arbeiderklassen til å få ennu større tro på sig selv. Man vil ikke ha kampen, sier Kvande og Sørnum. De vil *subsidiært* gå med på bygningsarbeidernes forslag. De vil *subsidiært* ta kampen. (Munterhet.)

Wm. Lund-Olsen: En uforsonlig kamp mot det råtne samfund må være vår oppgave. Skal vi make det må vi stille sterke dagsaktuelle krav og ikke fire av. Vil anbefale de revolusjonæres forslag.

Josef Jensen: Vårt prinsipielle krav har alltid vært hel og full kompensasjon ved forkortelse av arbeidstiden. Derom bør det ikke være nogen divergerende opfatninger. Her passer imidlertid ikke politiske foredrag; her gjelder det taktikken, fremgangsmåten for kampen. Det forslag som er innsendt er ikke bare bygningsarbeidernes, men en rekke andre gruppers også. Det skal gis disse adgang til å føre kamp. Det er en manifestasjon om at kongressen er opmerksom på vanskeligheten og gir dem anledning til å føre an i kampen som tror at de kan tjene hele klassens interesser.

Den faglige situasjon foreløbig utdebattert.

Ordstyreren: Hermed er den almindelige debatt om punkt 4: *Den faglige situasjon* med underliggende spørsmål tilendebragt. Redaksjonskomitéen vil nu så snart den har behandlet forslagene fremkomme med sin endelige innstilling.

Arbeiderpartiets Presseforening.

Ordstyreren opplyste derefter at stortingsmann *Olsen-Hagen* fra fredag møtte istedenfor Solumsmoen for Arbeiderpartiets Presseforening og foreslo fullmakten godkjent. — Forslaget blev vedtatt.

Innbydelse referertes til kongressens representanter til internasjonalt bryttestevne i Sportshallen lørdag kl. 20.

Punkt 6 A: Internasjonale spørsmål.

Da innlederen til punkt 5: *Arbeiderbeskyttelsesloven* — *Halfdan Jønsson* — var optatt i forhandlinger, gikk kongressen over til dagsordenens punkt 6: *Internasjonale spørsmål*, som var delt i to deler, a. internasjonale forbindelser, b. Arbeidsbyrået i Genf.

Følgende forslag forelå:

Fra *Tømmertunnelens Lensearbeiderforening*, avd. nr. 97 av N. P. F.

Foreningen har besluttet å henstille til Landsorganisasjonens kongress å vedta beslutning om å bemyndige sekretariatet til å foreta innmeldelse i Amsterdam-Internasjonalen av den norske Landsorganisasjon.

Fra *Fredrikstad og Omegns Teglverksarbeiderforening*.

Fra Norsk Bygningsarbeiderforbunds avdeling 33, Fredrikstad og Omegns Teglverksarbeiderforening, henstilles til kongressen å opta

spørsmålet om innmeldelse i den faglige Amsterdam-Internasjonale til drøftelse. Avdelingen tror at en samling med de andre européiske landsorganisasjoner vil virke til at vi står sterkere i kampen mot kapitalen. Avdelingen tillater sig derfor å fremkomme med forannevnte henstilling.

Fra avdeling 12 av N. J. og M. F., Nidaros.

1. Kongressen tar på det bestemteste avstand fra sekretariatets linje i spørsmålet om de internasjonale forbindelser.

I forholdet til Kjøbenhavn-avtalen har sekretariatet og representantskapet brutt siste fagkongress' beslutninger og bærer hovedansvaret for at denne avtale ikke er kommet i stand.

Gjennem sine representanter på den finske fagkongress i 1928, Halvard Olsen og Martin Tranmæl, og gjennem den linje sekretariatet har fulgt i samme sak, har det medvirket til å splitte den finske fagorganisasjon og er trådt i forbindelse med den gule Amsterdam-organisasjon som i ly av Lappo-fascismens terror er dannet i Finland. Kongressen misbilliger sekretariatets opptreden på det sterkeste og pålegger det kommende sekretariat straks å bryte forbindelsen med de finske amsterdammere og søke å gjenopta samarbeidet med den gamle revolusjonære og nu illegale finske landsorganisasjon.

Kongressen vil videre ta avstand fra det samarbeide som er pleiet mellom sekretariatet og lederne for den gule Amsterdam-Internasjonale. Mellom Landsorganisasjonen og Amsterdam må enhver forbindelse avbrytes.

2. Fagkongressen fastslår nødvendigheten av at de forbundsvise avtaler med de russiske broderforbund og forbindelsen med den russiske Landsorganisasjon må forsterkes. Kongressen tar avstand fra de ledende forbundsinstansers forsøk på å sabotere og ødelegge de inngåtte forbundsvise gjensidighetsavtaler og fordømmer sekretariatets understøttelse av disse bestrebelser.

3. Kongressen tar avstand fra sekretariatets forbud mot at underavdelinger, fagforeninger og samorganisasjoner inngår broderlige vennskapsavtaler med de russiske fagorganisasjoner eller andre revolusjonære organisasjoner. Det må stå fritt for enhver underavdeling å styrke kontakten mellom sine medlemmer og arbeiderne i andre land når dette skjer på et revolusjonært grunnlag.

4. Kongressen gir sin tilslutning til den av den revolusjonære fagopposisjon reiste krav om Landsorganisasjonens tilnærmelse til R. F. I.

Fra sekretariatet.

Fagkongressen i 1925 vedtok følgende uttalelse om

De internasjonale forbindelser.

1. Ut fra den internasjonale arbeiderklassens stilling idag er det en bydende nødvendighet at verdens fagorganiserte arbeidere sammensettes i en faglig internasjonale på klassekampens grunn. Kongressen hilser derfor med glede de bestrebelser som er fremme

for å skape internasjonal faglig samling, bestrebelser som har fått uttrykk ved dannelsen av den engelsk-russiske komité. Kongressen uttaler sin uforbeholdne tilslutning til disse bestrebelser og erklærer aktivt å ville understøtte komitéens arbeide for enhet.

2. Landsorganisasjonen trer i organisasjonsmessig forbindelse med den engelsk-russiske enhetskomité. Såfremt en internasjonal konferanse eller kongress kommer i stand, skal Landsorganisasjonen la sig representere og virke for samling av alle lands fagorganisasjoner i en felles faglig internasjonale.
3. Hvis en felles faglig internasjonale kommer i stand, bemyndiges representantskapet til i tilfelle der hersker samstemmighet, å bringe medlemsskapet i orden. I fall det er en faktisk uenighet til stede, skal spørsmålet forelegges medlemmene til avgjørelse ved uravstemning.
4. Sekretariatet oppfordres til å arbeide for å skape et fast organisatorisk samarbeide mellom landsorganisasjonene i Sverige, Danmark, Finnland og Norge.

Kongressen i 1927 vedtok følgende:

1. Beslutningen på fagkongressen 1925 fastholdes: At en sammensveising av verdens fagorganiserte arbeidere i en faglig internasjonal er en bydende nødvendighet. En slik samling er imidlertid bare mulig ved at Landsorganisasjonen tilsluttes Amsterdam-Internasjonalen eller Røde faglige Internasjonale og de frittstående sammensluttes i en felles verdensorganisasjon. Den norske Landsorganisasjon, som fremdeles stiller sig utenfor de stridende internasjonaler, vil derfor av alle krefter understøtte de internasjonale samlingsbestrebelser.

Hvis det i kongressperioden lykkes å nå frem til en felles faglig internasjonal, skal spørsmålet om Landsorganisasjonens innmeldelse i Internasjonalen forelegges medlemmene til avgjørelse ved uravstemning.

2. Kongressen bemyndiger sekretariatet til å tre i organisatorisk forbindelse ikke alene med landsorganisasjonene i Danmark, Sverige og Finnland, men også med Russland og andre land for å få opprettet gjensidighetsavtaler. Avtalene avsluttes med hvert enkelt lands organisasjoner efter hvert som det opnåes enighet om dem. Kongressen oppfordrer også forbundene til å treffe lignende gjensidighetsavtaler.

Enn videre vil kongressen oppfordre fagforbundene til å virke for at de russiske fagforbund optas i de internasjonale fagsammenslutninger.

3. Kongressen bemyndiger sekretariatet til å nedsette et internasjonalt utvalg som formidler samarbeidet med andre land. Alle avgjørelser tilligger sekretariatet under ansvar for representantskapet og kommende fagkongress.
4. Kongressen pålegger sekretariatet snarest mulig å innby den russiske og finske landsorganisasjon til en konferanse om ordningen av gjensidighetsavtaler og formen for enhetsarbeidet for den internasjonale faglige enhet.

Efter kongressen optok det internasjonale utvalg og sekretariatet arbeidet for å få opprettet gjensidighetsavtale. Om dette spørsmål henvises til beretningen, som gir meddelelse om sekretariatets og representantskapets behandling av saken, efter at den var omsendt til forbundene og de faglige distriktsorganisasjoner til behandling og uttalelse. Resultatet blev at representantskapet i januar 1929 vedtok følgende forslag:

«Da fagkongressens forutsetninger for inngåelse av en gjensidighetsavtale med den russiske landsorganisasjon ikke er til stede, utsettes spørsmålet.»

Sekretariatet innstiller at kongressen vedtar følgende uttalelse:

1. I erkjennelse av at internasjonal faglig samling på klassekampens grunn er en bydende nødvendighet, bemyndiges sekretariatet til å støtte det arbeide som i kongressperioden måtte optas for å hitføre en slik samling.
2. Hvis en faglig samling kommer i stand, kan spørsmålet om vår tilslutning til den faglige internasjonale avgjøres ved uravstemning.
3. Sekretariatet opfordres til fortsatt å virke for det best mulige samarbeide mellom de nordiske landsorganisasjoner med særlig sikte på et fast samarbeide under større konfliktsituasjoner, og til behandling av viktige spørsmål, som f. eks. kampen for arbeidstids- og ferispørsmålet, og stillingen til produksjonsbegrensning m. v.
4. Kongressen godkjenner representantskapets beslutning om at den forrige kongress' forutsetninger for inngåelse av en gjensidighetsavtale med den russiske landsorganisasjon ikke har vært eller er til stede.

B. Arbeidsbyrået i Genf.

Fra Norsk Matros- og Fyrbøterunion.

Som det muligens vil være Sekretariatet bekjent, er sjøfolkets arbeidstid fremdeles 84 timer pr. uke, imotsetning til andre industriarbeideres arbeidstid.

Det er derfor rimelig at arbeidstiden for sjøfolket alltid er det mest aktuelle spørsmål.

Da det ikke finnes nogen industri eller næring som er så sterkt avhengig av det internasjonale marked som sjøfarten, er det heller ingen arbeidsgren hvis lønns- og arbeidsbetingelser i den grad som sjøfolkene, avhenger av det internasjonale nivå.

Vår organisasjon har derfor kanskje mer enn nogen annen organisasjon lagt an på å søke arbeidstiden forbedret ved internasjonalt initiativ.

I. T. F. har således nedlagt et stort arbeide og vi anser det gjørlig å gjennomføre en internasjonal forbedring i arbeidstiden ved at I. T. F. fortsetter med spørsmålets løsning.

Av taktiske grunne har I. T. F. trådt i spissen for sjømannsorganisasjonene under de internasjonale arbeidskonferanser i Genf og herunder har denne organisasjon gjort sig særlig fortjent.

Vår organisasjon har også deltatt i forberedelsene til Genf, men har på grunn av vår Landsorganisasjons stilling ikke kunnet deltatt i selve konferansen.

Unionens hovedstyre hadde årsmøte 18 og 19 januar 1930 og vedtok å sende Landsorganisasjonen nedenstående skrivelse:

«Som bekjent har Landsorganisasjonen besluttet å ikke vilde la sig representere på det internasjonale arbeidsbyrås møter, og dette standpunkt har vårt hovedstyre tidligere gitt sin tilslutning.

Som begrunnelse er det blitt anført at der av konferansens sammensetning ikke var mulig å komme til et positivt resultat, da de konservative regjeringers representanter alltid kunde treffe avgjørelsen etter sin politiske innstilling.

Den politiske situasjon i Europa har imidlertid i de senere år endret sig ganske vesentlig og den siste internasjonale konferanse i 1929 beviste at så var tilfellet.

Med de ledende, den britiske, franske og tyske regjeringer, blev det enstemmig vedtatt at 8-timers arbeidsdagen til sjøs skal op til ny internasjonal behandling i 1930 og det er ingen grunn til å tro at den politiske stemning skulde endre sig i så vesentlig grad at den forestående konferanse ikke skulde vedta en internasjonal regulering av arbeidstiden.

Under den siste I. T. F.-konferanse som blev holdt i Cuxhaven i oktober hvor man blandt annet behandlet forberedelsene til Genf samme måned, blev det fremholdt at også Norge burde være representert, likesom det under Genf-konferansen og senere har vært sterkt kritisert at Norge som et av de ledende sjøfartsland ikke deltok.

Man skal videre anføre at det gjennom I. T. F. er nedlagt et stort arbeide for å få organisert en internasjonal faglig aksjon for gjennomførelsen av 48 timers arbeidsuke, men på grunn av de mange svake nasjonale organisasjoner, kan en slik kamp ikke gjennomføres med held, på en uoverskuelig tid. I. T. F. har derfor i den senere tid anlagt sin agitasjon med det mål for øie å søke programmet gjennomført i Genf, og i det arbeide er det rimelig at også vår Union deltar.

Under henvisning til det foran anførte, finner hovedstyret det uriktig at Norge ikke deltar i kommende møte i det internasjonale arbeidsbyrå, og krever at Landsorganisasjonen ophever sin beslutning eller gir dispensasjon for den kommende konferanse.»

I henhold til foranstående tillater man sig å utbe Sekretariatets beslutning i saken så snart som mulig. Videre het det fra

Norsk Matros- og Fyrbøterunion.

Vi tillater oss å referere til vår skrivelse av 27 januar d. å. angående Landsorganisasjonens stilling til Internasjonal Arbeidsbyrå, og skal meddele at vårt landsmøte har godkjent nevnte skrivelser innhold. Vårt forretningsutvalg foreslår at saken blir optatt på førstkommende kongress og at vår skrivelse blir forelagt denne.

Fra sekretariatet.

I anledning henvendelse fra Norsk Matros- og Fyrbøterunion vil sekretariatet henvise til fagkongressens behandling i 1925 av dette

spørsmål, hvor det med 147 mot 76 stemmer blev besluttet at Landsorganisasjonen ikke skulde la sig representere ved Arbeidsbyråets møter. Sekretariatet henholder sig hertil.

Det internasjonale utvalgs formann, *Martin Tranmæl*, innledet: Spørsmålet om våre internasjonale forbindelser er så utdebattert i våre fagforeninger, på landsmøter og kongresser at alle har meget inngående kjennskap til disse ting. Det er derfor unødvendig å komme med nogen lengere redegjørelse. Vi har sett det gledelige her hjemme i vårt land at det har lyktes å få samling i stand av arbeiderklassen, en samling som også har styrket fagorganisasjonen. Men vi har dessverre fortsatt splittelse på det internasjonale område. Vi har den Sosialdemokratiske og den Kommunistiske Internasjonale, Amsterdam og R. F. I. Den Norske Landsorganisasjon har søkt direkte å ta initiativ til internasjonal samling og den har støttet op om bestrebelsler i samme retning fra andre hold. Det har vært resultatløst hittil, men vi har gjort hvad vi kunde. Det blev gjort allerede i Lians formannstid forsøk i så måte. Det mislyktes og Lian fikk sterk kritikk fra Komintern fordi han hadde vært med på dette. De fant det uriktig og han blev også truet med eksklusjon av partiet. Vi stod jo dengang i Komintern. Så kom kongressen i 1925 da vi sluttet oss til enhetslinjen. Vi hadde da den engelsk-russiske forhandlingskomité. Det var en levende interesse til stede for disse forhandlinger, ikke minst her hjemme, men de var uglesett fra høirefløien i Amsterdam og likedan bl. a. fra de ortodokse i Den røde faglige Internasjonale. Det er alltid merkelig å se hvordan ytterfløiene møtes, hvordan de finner hverandre selv om de har stått aldri så steilt mot hinannen. Arbeidet i den engelsk-russiske komité sprengetes av et telegram fra R. F. I. til Den engelske Landsorganisasjon. Og derved var dette samarbeide forspilt. Stemningen i England har siden vendt helt om og viser hvordan den ortodokse ledelse i R. F. I. ved sin steilhet vanskeliggjør, umuliggjør bestrebelsene for internasjonal klasse-samling. På vår siste fagkongress optok dette en stor del av kongressens tid og vi fastslo at selv om disse forhandlinger var gått i stykker, så vilde vi fortsatt understøtte og arbeide for lignende bestrebelsler. Og alle var enige om at vi skulde følge den enhetslinje som blev optrukket av kongressen i 1925. Det viktigste gjaldt én konferanse med de russiske og finske landsorganisasjoner, den siste stod jo nogenlunde i samme stilling som Den norske Landsorganisasjon. Vi så heri det første skritt til å utvide samarbeidet og selve enhetslinjen lå til grunn for optagelsen av disse forhandlinger. Konferansen blev holdt i 1928 i Kjøbenhavn. Sekretariatet utarbeidet et forslag til overenskomst av faglig art, som det sendte til den russiske og finske landsorganisasjon. Vi hørte intet før i Kjøbenhavn. Her kom russerne med et eget forslag av faglig-politisk art; et forslag som dessuten var rettet mot Amsterdam. Vi vilde samling, men når man vil det kan man ikke reise sig mot dem som man skulde samles med. Det var jo for å få Amsterdam og R. F. I. til samling at vi fortsatt arbeidet på enhetslinjen. Derfor svarte de 4 av forhandlerne

at de ikke kunde forhandle videre på den måte. Det endte så med at russerne trakk sitt forslag tilbake og vi enedes om et kompromis. Flertallet av de norske forhandlere fant det riktig og mest overensstemmende med kongressens opfatning å gå med på dette kompromis. Vi vilde forsøke det som var mulig for å opnå en samling. Det blev i denne forbindelse stilt forslag om å innby representanter fra Amsterdam og R. F. I. til en internasjonal konferanse med representanter fra Norge og Finnland. Men russerne stilte sig også mot det. Det oppnåddes dog enighet om at den *finske* og *norske* landsorganisasjon skulde sende innbydelser både til Den røde faglige og Amsterdam-internasjonale. Det gikk ikke hurtig. Først var det kluss med oversettelsene enda vi hadde originalene her. Og siden kom andre vanskeligheter. Oversettelsene blev endelig omsider godkjente efter den ordlyd vi hadde her. Vi hadde representanter fra Den russiske Landsorganisasjon her og de var enig i beslutningene, men de blev satt utenom av sine egne. Russerne reiste spørsmålet: for R. F. I.s linje mot Amsterdam. De vilde således ha en stillingtagen for Profintern istedenfor å hitføre en samling. Teigen og jeg møtte på Den russiske Landsorganisasjons kongress, hvor vi blev brennemerket som folk som trakk oss undav og blev nærmest betegnet som Amsterdam-agenter. Og det blev ikke forsøkt nogen forhandling med oss. Vi var ofte sammen med Jaglom og Lossowsky, men de hadde ikke nogen fullmakt. Det nye som er kommet til er at russerne senere har inntatt en endnu mer fiendtlig holdning til enhetsbestrebelsene. Og siden har vi så fått Strassburgertesene. Det som således forelå på siste fagkongress foreligger ikke lenger. Vi har senere sett eksempel på russernes optreden overfor Den norske Landsorganisasjon. Det gjaldt det lån vi hadde fått av den russiske Landsorganisasjon. Vi skulde utbetale 100 000 kroner til folk utenom organisasjonen. Pengene skulde gå til støtte av skogsarbeiderne, men de skulde ikke overlates organisasjonen av skogs- og landarbeidere. Men utenforstående. Man ignorerte på denne måte Landsorganisasjonen og samarbeidet derimot med uansvarlige grupper utenfor denne. Man må derfor betrakte sig som ferdig med den gjensidighetsavtale som i sin tid forelå til behandling. Det spørsmål foreligger ikke lenger. Vi er ferdig med det avsnitt. Desto sterkere gjelder det for oss å få et godt samarbeide i stand med Danmark og Sverige. Samarbeidet med disse har vi og det ønsker vi fortsatt. Men det er også nødvendig å få det utvidet. Vi for vår del har nytte av alle de fremskritt disse lands arbeiderklasser gjør; et nederlag for disse er et nederlag for oss. Forholdene har imidlertid utviklet sig derhen at de norske forbund som inngikk gjensidighetsavtaler med tilsvarende forbund i Russland risikerer å miste forbindelsen med de skandinaviske organisasjoner. Vi har ingen adgang til å gå inn i de danske og svenske kameraters stilling her. Det er bare å beklage at det skal være så, og det kan ikke undgås at dette må få innflytelse på vår stillingtagen. Komiteen eller utvalget som sekretariatet har nedsatt, gjorde henvendelser både til den danske og svenske Landsorganisasjon. Men det blev henvist til den beslutning Den svenske Landsorganisasjons representerskap

hadde vedtatt og der stod man. Og dermed fulgte bl. a. at bygningsarbeiderne blev *uten* skandinaviske forbindelser. Med Finland stod vi i en nærmere forbindelse, idet de stod oss nærmest ved Kjøbenhavnerkonferansen. Men de våget ikke å ratifisere gjensidighetsoverenskomsten. De torde ikke. Fra norsk side er det gjort alt mulig for å støtte dem, både Den gamle Landsorganisasjon og den *nye* som nu er stiftet. Halvard Olsen og jeg bidrog også vårt til å få et kompromisforslag vedtatt, da vi gjestet Den finske Landsorganisasjon. Nu har vi truffet avtale med Den nye finske Landsorganisasjon. Som nevnt sendte vi henvendelser om en enhetskonferanse til Amsterdam-internasjonale og R. F. I. Den første henviste til *Wienerkongressens* beslutninger, R. F. I. var villig til å møte men på betingelser. Det var på den annen side et avslag. Representantskapet hadde så møte og kunde ikke vedta annet enn at spørsmålet var bortfalt. Etter sekreatariatets opfatning er det intet annet å gjøre enn å konstatere at betingelsene for et samarbeide med Den russiske Landsorganisasjon ikke er til stede. Det er beklagelig at man ikke kan få gjennomført organisasjonsmessige forbindelser med det eneste land hvor man politisk har gjennomført sosialismen. Årsakene er mange, ikke bare russernes. Mest de andre som i 1917—1918 inntok en nærmest kjølig holdning overfor Sovjetunionen. Men siden har russerne optrådt slik at det har vært umulig å inngå organisasjonsmessige overenskomster. Det var forslag fremme i 1923 om å gå inn i R. F. I. Det falt og det vilde ha vært en ulykke om vi dengang hadde gått inn. Vi så partiets vanskeligheter og nu ser vi de vanskeligheter russerne bereder *Arbeidernes Idrettsforbund*, som ennu har forbindelse med russerne. Det er merkelig med russerne at alle som står på en vennskapelig fot med dem, skal smergles i stykker. Alle er enige om at vi skal stå på en vennskapelig fot med Sovjet-Unionen og vi må også kunde støtte den på forskjellig vis. Men det ser ut til at den *eneste* måte å samarbeide med russerne på er å stå i et helt *fritt og uforpliktende* organisasjonsmessig forhold overfor de russiske organisasjoner, og så efter evne forsvare de russiske arbeidere og støtte dem på den måte som det er mulig og i de situasjoner hvor støtte er påkrevet. Det forslag som foreligger slår fast den hovedlinje vi slo inn på ved kongressene i 1925 og 1927 om fortsatt å støtte bestrebelsene for internasjonal samling på klassekampens grunn. Kapitalistklassen rotter sig sammen; den har sin internasjonale i Nasjonenes Forbund, som er en krigsfare mot Sovjetrussland. Vi har *ingen* internasjonale. Det er mangel på *vilje* i Amsterdam; det er mangel på *evne* i R. F. I., som er en *russisk* internasjonale. Selv om utsiktene for en samling således er små har det sin betydning at vi opprettholder vårt standpunkt. Det kunde jo tenkes at det kunde inntre efterbivenheter, som tvinger de stridende organisasjoner til å innta andre standpunkter enn hvad de hittil har gjort. Kanskje det øieblikk kan komme da de ser mer *fordomsfritt* på disse ting. Vi er jo et lite land i den internasjonale konsert; men også et lite land kan kanskje få betydning når det gjelder å bringe forståelse mellom de større stridende parter. I samme forbindelse uttaler også sekretariatet at vi må fremme det *skandinaviske* og *nordiske* samarbeide. Her vil vel bli innvendt at

vi som ikke står på samme linje som svenskene og danskene, kan ikke vente at dette samarbeide har større chancer for å lykkes. Vi er ikke alene i det spørsmål. Vi kan bare uttrykke vår vilje og vår evne til et sådant samarbeide. Og det har betydning for oss alle. For det tilfelle at det kommer i stand en samling i kongressperioden må man kunde bemyndige representantskapet til ved *uravstemning* å avgjøre spørsmålet. Det er ikke store muligheter for en slik samling, men vi bør ha adgangen åpen. Vi må holde den internasjonale idé levende iblandt oss. Den norske arbeiderklasse har ikke trukket sig unda i denne sak. De har fulgt med ute i verden og vil fremdeles følge med i alle bestrebelse som gjøres for samling av verdens arbeiderklasse. Som forholdene er vil jeg anbefale kongressen så enstemmig som mulig å slutte sig om sekretariatets forslag sålydende:

1. I erkjennelse av at internasjonal faglig samling på klassekampens grunn er en bydende nødvendighet, bemyndiges sekretariatet til å støtte det arbeide som i kongressperioden måtte optas for å hitføre en slik samling.
2. Hvis en faglig samling kommer i stand, kan spørsmålet om vår tilslutning til den faglige internasjonale avgjøres ved *uravstemning*.
3. Sekretariatet opfordres til fortsatt å virke for det best mulige samarbeide mellom de nordiske landsorganisasjoner med særlig sikte på et fast samarbeide under større konfliktsituasjoner, og til behandling av viktige spørsmål, som f. eks. kampen for arbeidstids- og ferispørsmålet, og stillingen til produksjonsbegrensning m. v.
4. Kongressen godkjenner representantskapets beslutning om at den forrige kongress' forutsetninger for inngåelse av en gjensidighetsavtale med den russiske landsorganisasjon ikke har vært eller er til stede.

A. E. Gundersen: Det er ikke nødvendig å si mange ord om dette nu. Men når jeg forlanger ordet, så var det til en del bemerkninger om det som er skjedd. Forrige kongress var i vesentlig grad beskjefligget med dette spørsmål. Men det forslag som da blev vedtatt, har lidd skibbrudd. Og det var ikke annet å vente. Sekretariatet og det internasjonale utvalg kom helt nakne inn i denne sal. De måtte også vite at de beslutninger som blev tatt i 1927 ikke kunde realiseres. Den norske fagorganisasjon har gjort alt mulig for å få i stand internasjonalt samarbeide, og vi har våre forbundsvise samlinger. Overalt rundt i verden, hvor arbeiderne var delt, er de nu kommet sammen igjen, og fellesskapets idé er på ny den bærende. Se på Tsjekkoslovakiet, Østerrike og Frankrike. Når det imidlertid tales om fordomme, så burde Tranmæl også legge det vekk. Det er den politiske bevegelse som er skyld i fagorganisasjonens manglende internasjonale samling. Den beslutning vi her innbys til er en platonisk kjærlighetserklæring, og Tranmæl sa også, at det ikke var store chanser for nogen internasjonal samling. Tynnere te har vi aldri drukket. Tranmæls foredrag her var ord, ord. Det er ingen realitet. Når vi vet hvor nødvendig det er å stå sammen for å løse oppgavene, og særlig nu, så burde man bydd oss noget

annet. De forskjellige fagforbund har gledeligvis sine internasjonale forbindelser, og vi pleier et godt samarbeide med våre broderorganisasjoner i andre land. Det er ingen forskjell på oss og de andre. Jeg kan gjerne stemme for sekretariatets forslag. Det betyr ingen ting.

Richard Hansen: Jeg er helt enig med foregående taler. Men hvad man enn sier her, så vil vel sekretariatets innstilling bli vedtatt. Det er merkelig med Tranmæl. Han finner mangler hos alle andre. Amsterdam mangler vilje, R. F. I. mangler evne sa han. Men vi da? Vi mangler *forståelse*. Alle ser på oss som nogen raringer. For faktum er at vi indirekte allesammen står i Amsterdaminternasjonalen gjennom våre forbundsvise internasjonaler. Men vi kommer ikke lenger, så lenge den demagogiske utlegning om denne sak skal få dominere her i landet. Nu inubys vi til å sitte med en kikkert og lete ut i verdensrommet efter en internasjonal samling som skal finne sted på klassekampens grunn. Vi skal fremdeles innbys til å stå utenfor og la de andre arbeide i fellesskap. Vi er ikke mer radikale enn de andre. Jeg kan så utmerket forstå at sjømennene vil til Geneve. Det har betydning for dem å være med der, og de vil ha nytte derav. Vi bør la dem få adgang til det. Det er tabu for oss å få førstehånds rede på hvad der foretas i Geneve.

Wm. Lund-Olsen: Det er riktig som det er sagt, at forutsetningene for en samling av Amsterdam og R. F. I. er blitt så mørke som vel mulig. Men det skyldes den spaltning som skjer rundt om i verden. Det bunder i det forskjelligartede syn begge disse parter har. Den ene part er gått inn for den ting å stabilisere det nuværende samfund, den annen part vil lede klassen til offensiv mot det kapitalistiske samfund. Det er klart at det er umulig å samle disse divergerende opfatninger. Da bør man se om det ikke er klokt å ta stilling i denne strid. Vår opfatning er den, at sekretariatets og det internasjonale utvalgs måte å arbeide med denne sak, ikke har vært riktig. Det er ennu muligheter for å opta forhandlinger med våre russiske kampfeller. Vi tar også avstand fra den måte hvorpå sekretariatet har optrådt bl. a. overfor Finland. Til slutt opfordrer vi kongressen til å innmelde Landsorganisasjonen i R. F. I. Den er tallmessig like sterk som Amsterdam, som bare er en faglig sammenslutning av de hvite arbeidere. R. F. I. har maktet å reise kolonienenes arbeidere, den har maktet å samle bomullsarbeiderne i Amerika — de sorte og hvite arbeidere i samdrøktighet. Det har aldri tidligere lyktes i den amerikanske fagbevegelse. Jeg vil opta følgende forslag fra avdeling 12 av N. J. og M. F., Trondheim:

«1. Kongressen tar på det bestemtteste avstand fra sekretariatets linje i spørsmålet om de internasjonale forbindelser.

I forholdet til Kjøbenhavn-avtalen har sekretariatet og representantskapet brutt siste fagkongress' beslutninger og bærer hovedansvaret for at denne avtale ikke er kommet i stand.

Gjennem sine representanter på den finske fagkongress i 1928, Halvard Olsen og Martin Tranmæl, og gjennom den linje sekretariatet har fulgt i samme sak, har det medvirket til å splitte den finske fagorganisasjon og er trådt i forbindelse med den gule Amsterdamorganisasjon som i ly av Lappo-fascismens terror er dannet i Finland. Kongressen misbilliger sekretariatets opptreden på det sterkeste og påteg-

ger det kommende sekretariat straks å bryte forbindelsen med de finske amsterdammere og søke å gjenopta samarbeidet med den gamle revolusjonære og nu illegale finske landsorganisasjon.

Kongressen vil videre ta avstand fra det samarbeide som er pleiet mellom sekretariatet og lederne for den gule Amsterdam-Internasjonale. Mellom Landsorganisasjonen og Amsterdam må enhver forbindelse avbrytes.

2. Fagkongressen fastslår nødvendigheten av at de forbundsvise avtaler med de russiske broderforbund og forbindelsen med den russiske Landsorganisasjon må forsterkes. Kongressen tar avstand fra de ledende forbundsinstansers forsøk på å sabotere og ødelegge de inn-gåtte forbundsvise gjensidighetsavtaler og fordømmer sekretariatets understøttelse av disse bestrebelse.

3. Kongressen tar avstand fra sekretariatets forbud mot at underavdelinger, fagforeninger og samorganisasjoner inngår broderlige vennskapsavtaler med de russiske fagorganisasjoner eller andre revolusjonære organisasjoner. Det må stå fritt for enhver underavdeling å styrke kontakten mellom sine medlemmer og arbeiderne i andre land når dette skjer på et revolusjonært grunnlag.

4. Kongressen gir sin tilslutning til den av den revolusjonære fagopposisjon reiste krav om Landsorganisasjonens tilnærmelse til R. F. I.»

Ambrosius Olsen: Mitt standpunkt er gitt på forhånd idet vi i min forening var enig om å stemme for sekretariatets forslag. Jeg var inne på det internasjonale spørsmål forleden dag, og mange har siden henvendt sig til mig i den anledning. Men det kan ikke være bare et skjønns-spørsmål for de norske arbeidere hvor vi skal stå, hvilken stilling vi skal ta til de internasjonale forbindelser. At vi har inntatt denne stilling tidligere er forståelig. Hvorfor kom vi nemlig utenfor? Forholdet var at Amsterdaminternasjonalen under krigen viste sig ikke å være oppbygget slik at den betød noget. Den falt i fisk. Og det var utidig for oss å tilhøre denne på grunn av dens ledes optreden foran og under verdenskrigen. Vi kom så inn i den røde. Men der viste det sig straks umulig å være. Hvad er bestemmende for oss? Det må man ha for øie. Det bestemmende er den faglige politikk man fører. På hvilken linje ligger vår faglige politikk idag? Den ligger på linje med Amsterdam. Har vi på denne eller forrige kongress vedtatt nogen beslutninger som ikke de danske og svenske kamerater kunde stemme for? Linjen til Amsterdam har ligget klar. Men vi hengte oss op i alle disse grupper, som også hadde brutt med Amsterdam, for på den måte muligens i en stor opposisjonsgruppe å gjøre oss gjeldende. Men hvordan er forholdet idag? Utviklingen har gått dit at disse grupper er svunnet inn efterhvert. Skal vi da enda henge i luften? R. F. I. bygger på et helt annet grunnlag som ikke kan innpasses i våre forhold. Amsterdam bygger på forholdene som de var før krigen. For å finne frem til et standpunkt er det nødvendig åpent å si disse ting. Jeg vil nevne en ting som viser hvor unaturlig det hele er her i landet når det gjelder dette spørsmål. Sekretariatets innstilling er enstemmig enda det i sekretariatet

er mange Amsterdammere. Hvis vi skal ta et standpunkt, så får vi legge vår politikk anderledes an. Om 3 år tror jeg nok vi er havnet i Amsterdam.

Øistein Marthinsen: Man sier at vi havner i Amsterdam. Men hvorfor tar man ikke standpunkt da? Hvorfor stikker man sin mening under stol. Fremstående medlemmer av centralstyret i Det norske Arbeiderparti har også uttalt sig for Amsterdam, men når de er blitt gått på klingen, så har de gått fra det. Stille man idag R. F. I. og Amsterdam op mot hinannen på et reelt grunnlag, så vilde det bli flertall for Amsterdam. Vi kan ikke skyve problemene fra oss, som man her vil gjøre. Vi må få tilknytningspunkter, og jeg håper at når sekretariatet neste gang behandler dette, tar det et avgjort standpunkt. Ledelsen vil ikke uttale sig, og det synes jeg er feigt.

Emil Zakariassen foreslo at spørsmålet innmeldelse i den annen faglige internasjonale sendtes medlemmene til uravstemning.

Strek blev satt med 5 og 3 minutters taletid.

Richard Hansen: Det gledet mig å høre at forståelsen vokser, som hos Ambrosius Olsen og Marthinsen. Men å tale om dette med skylden for verdenskrigen er en røverhistorie, og Scheidemann har aldri spilt nogen rolle i Amsterdaminternasjonalen. Han er ikke fagforeningsmann. Det samme hendte her i landet i 1905. Oscar Nissen og Egede Nissen vilde gå mot Sverige.

Justin Rødaas: Tidene skifter og vi med dem. Og en av de merkeligste er Ambrosius Olsen. Han kan neppe være opmerksom på forholdene rundt i verden. Jeg tilhører et av de forbund som har gjensidighetsoverenskomst med russerne, nemlig med det russiske grubearbeiderforbund. Jeg vil anbefale tilmeldelse til R. F. I.

Lars Bakken: Richard Hansen sier ærlig og åpent sin mening, men Tranmæl legger ikke kortene på bordet. Amsterdam har ikke forandret sin opbygning fra 1914. De maktet intet den gang og de makter det heller ikke nu.

A. E. Gundersen: Vi har fått bebreidelser for at vi som holder på Amsterdam ikke har stilt noget forslag. Men nu kan man jo gå med på dette tynne forslag fra sekretariatet, så blir man nok lei det. Og tar standpunkt.

Erling Kiil: Er det skjedd nogen forandring innen arbeiderklassen fra 1927? Nei. Og da er diskusjonen om dette overflødig. Stillingen er klar. Vi kan ikke gjøre nogen kuvending nu. Amsterdam har ikke radikaliseret sig, men blitt mer og mer konservativ. Vi må fremdeles oprettholde den stilling vi tok ved kongressen i 1927, inntil det fremkommer en mulighet for samling.

Emil Zakariassen: Når jeg har foreslått uravstemning så er det ut fra det at det er ingen tvil om hvor vi skal stå. Gikk vi inn i den tredje internasjonale, blev vi snart sparket ut igjen. Vi må være der hvor vi kan ha nogen nytte av å stå. Vi bør derfor vedta mitt forslag, og jeg tror sikkert det blir vedtatt ute blandt medlemmene.

Anders Birkeland: Tranmæls foredrag var godt agitatorisk, men han trakk ikke en fagorganisatorisk slutning. Vi står ikke lenger hvor vi stod på forrige kongress. Det er intet grunnlag for samling i R. F. I.

Den rolle vi spiller idag, er lik den som den uorganiserte har når han ikke vil gå inn i sin fagforening fordi han er mot enkelte personer eller den måte foreningen ledes på. Mange av oss har vært moskovitisk innstillet, men en samling med russerne kan vi ikke få. Jeg har ofte anledning til å møte utenlandske kolleger, og det er alltid en smilende hån å få over det merkelige standpunkt vi har her hjemme når det gjelder internasjonalen. De forstår ikke at vi sådan vil henge i luften. Det burde ha vært stillet forslag om innmeldelse i Amsterdam når faktisk mange av sekretariatets medlemmer er for det. Og anbefalte kongressen det, vilde det nok også bli vedtatt av medlemmene.

Martin Tranmæl: Ingen av dem som har talt om «raringer, tynne, vanngrøt» o. s. v. har gått inn på det positive i saken. Der er ingen som ventet at Amsterdam kunde hindre krigen, men den skulde ha kjempet så godt den kunde. En internasjonal som *forsvinner* når kampen kommer, er ingen internasjonal. Den skulde ha stått solidarisk og gjort sitt beste. Vi har lærdom å ta av Finnland. Uenigheten — splid innen rekkene — og vi er ferdige. Enighet, samhold innad, så hindrer vi alle attack på arbeiderklassen. Amsterdaminternasjonalen spilte fallitt i en for arbeiderklassen kritisk tid. Dersom Amsterdams tilhengere mener noget med sin oppfatning, bør de komme med positive forslag. Men det har de ikke gjort.

Votering: Det votertes først over Emil Zakariassens forslag, som blev forkastet.

Ved alternativ votering mellem sekretariatets forslag og Lund-Olsens forslag (avd. 12, Trondheim), blev sekretariatets forslag vedtatt mot nogen få stemmer, som blev avgitt for Lund-Olsens forslag.

Møtet blev *hevet* klokken 15 efter å ha vart uavbrutt siden klokken 10 formiddag.

Lokalet skulde om aftenen benyttes av andre leiere.

Formiddagsmøtet lørdag 21 februar.

Ordstyrer: *Elias Volan.*

Protokollen fra fredagens møte referertes.

Wm. Lund-Olsen: Jeg vil efterlyse hilsningstelegrammet til den russiske landsorganisasjon, som skulde komme op under punkt 6.

Martin Tranmæl: Jeg vil foreslå telegrammet oversendt redaksjonskomiteen. — Forslaget blev vedtatt. Protokollen blev dermed godkjent.

Punkt 6 B: Arbeidsbyrået i Genf.

Man fortsatte derefter behandlingen av de internasjonale spørsmål med punkt B: *Arbeidsbyrået i Genf.* (Se dagsordenens side 33 og 34).

Anders Birkeland: Når vi skal behandle denne sak må vi først og fremst se på sjøfolkenes arbeidstid. Den er i motsetning til de andre arbeidere her i landet 12 timer pr. døgn når skibet er i sjøen og bare i

de tilfeller hvor liggetiden ved land er over 24 timer er den 8 timer. Nu vil man kanskje tro at dette er et norsk fenomen, men det er ikke tilfelle. Jeg kan i den anledning opplyse, at vår arbeidsordning er minst like så god som noget annet lands i verden, og bedre enn de fleste. Men selv om vi nasjonalt blev aldri så sterke, vil vi ikke være istand til å gjennomføre en radikal og varig ordning for den norske handelsflåte. Og hvorfor? Den norske handelsflåte er nu henimot $\frac{1}{4}$ millioner tonn, og 90 procent av denne tonnasje må ansees for å være avhengig av utenlandske befraktere, og det er klart at med den skarpe konkurransen på fraktmarkedet kan ikke Norges handelsflåte gjennomføre strammere betingelser enn andre lands skiber har. Dette er et faktum som det ikke går an å komme forbi. Den norske handelsflåte er således vårt lands mest internasjonalserte næring. Vi har derfor kommet til det resultat at en forkortelse i sjøfolkenes uhørt lange arbeidstid må gjennomføres internasjonalt. Men hvilken vei skal vi så gå? Skal vi gå mot øst og søke våre planer realisert eller skal vi gå mot vest. Ingen av disse retninger synes å tekke kongressen. Men kan man så her an vise en farbar vei, en vei som fører mot våre ønskers mål? Jeg tror kongressen denne gang alvorlig bør overveie disse ting før man gjentar siste kongress' beslutning. Vår union er medlem av den Internasjonale Transportfederasjon, og denne organisasjon fikk på det internasjonale Arbeidsbyrå valgt sine 7 mann i Joint Maritime Commisjon, som er en rådgivende forsamling under Arbeidsbyrået. Alle europæiske og en rekke uteneuropæiske sjømannsorganisasjoner er tilsluttet I. T. F., og denne organisasjon optrer på våre vegne i Geneve. Og i Geneve har hittil møtt alle våre broderorganisasjoner. Foran siste Genferkonferanse innkalte I. T. F. til et møte for å forberede vår optreden og bearbeide våre krav. Alle planer blev lagt, men når alle våre broderorganisasjoner optrer i Genf blir vår organisasjon ikke med. Isteden møter fra Norge en officer som kaller sig sjømann og av regjeringen blir ansett som arbeiderrepresentant. Både I. T. F. og våre broderorganisasjoner har påtalt dette forhold. Man vil forstå hvilken stor betydning det har for arbeidet i Genf når de norske redere kan stå og fortelle hvad de ønsker om norske forhold uten å bli motsagt. De norske sjøfolk oppfatter det som en fiendtlig handling mot dem og deres kamp for bedre arbeidsforhold, hvis kongressen fortsatt oprettholder sitt standpunkt uten å vise en annen brukbar vei for gjennomførelsen av våre arbeidstidskrav. Det skal i år avholdes en ny ekspertkonferanse, og resultatet for Norge vil bli, hvis kongressen oprettholder sitt standpunkt, at der av regjeringen blir opnevnt en representant fra en av de andre sjømannsorganisasjoner, skipperne eller maskinistenes organisasjoner, og disse vil så i Geneve op tre på våre vegne, men mot våre interesser. Mine utenlandske kolleger står som jeg før har nevnt uforstående overfor vårt standpunkt og karakteriserer vår holdning som hodeløs og hengende i luften. Kongressen kan heller ikke forlange at man skal være lojal mot en beslutning som hele det norske og internasjonale sjøproletariat er uenig i, og jeg vil derfor på det innstendigste anmode kongressen om i det minste å gi oss dispensasjon.

Unionens hovedstyre hadde årsmøte 18 og 19 januar 1930 og vedtok å sende Landsorganisasjonen nedenstående skrivelse:

«Som bekjent har Landsorganisasjonen besluttet å ikke vilde la sig representere på Det internasjonale Arbeidsbyrås møter, og dette standpunkt har vårt hovedstyre tidligere gitt sin tilslutning.

Som begrunnelse er det blitt anført at der av konferansens sammensetning ikke var mulig å komme til et positivt resultat, da de konservative regjeringers representanter alltid kunde treffe avgjørelsen efter sin politiske innstilling.

Den politiske situasjon i Europa har imidlertid i de senere år endret sig ganske vesentlig og den siste internasjonale konferanse i 1929 beviste at så var tilfellet.

Med de ledende, den britiske, franske og tyske regjeringer, blev det enstemmig vedtatt at 8-timers arbeidsdagen til sjøs skal op til ny internasjonal behandling i 1930 og det er ingen grunn til å tro at den politiske stemning skulde endre sig i så vesentlig grad at den forestående konferanse ikke skulde vedta en internasjonal regulering av arbeidstiden.

Under den site I. T. F.-konferanse som blev holdt i Cuxhaven i oktober, hvor man blandt annet behandlet forberedelsene til Genf samme måned, blev det fremholdt at også Norge burde være representert, like som det under Genf-konferansen og senere har vært sterkt kritisert at Norge som et av de ledende sjøfartsland ikke deltok.

Man skal videre anføre at det gjennom I. T. F. er nedlagt et stort arbeide for å få organisert en internasjonal faglig aksjon for gjennomførelsen av 48 timers arbeidsuke, men på grunn av de mange svake nasjonale organisasjoner, kan en slik kamp ikke gjennomføres med held, på en uoverskuelig tid. I. T. F. har derfor i den senere tid anlagt sin agitasjon med det mål for øie å søke programmet gjennomført i Genf, og i det arbeide er det rimelig at også vår Union deltar.

Under henvisning til det foran anførte, finner hovedstyret det uriktig at Norge ikke deltar i kommende møte i det internasjonale arbeidsbyrå, og krever at Landsorganisasjonen ophever sin beslutning eller gir dispensasjon for den kommende konferanse.»

Denne skrivelse godkjente vårt forbunds landsmøte. Jeg vil be representantene stemme for at sjøfolkene får anledning til å møte i Geneve. Jeg vil også henstille til de utenlandske gjester om de vil uttale sig. Vi har ingen annen vei å gå enn i forbindelse med alle de andre sjøens arbeidere. Selv om det blir vedtatt en internasjonal arbeidsordning, så kan man si, at det kommer jo an på om den blir ratifisert. Men da får jo motstanderne av Geneve endelig se hvad Arbeidsbyrået er.

Trygve Lie: Jeg er enig med dem som er litt forsiktig i disse internasjonale spørsmål. Det må nemlig ikke virke slik at vi får oprievende indre kamper, nasjonal splittelse. Det har vi hatt nok av. Vår stilling til disse ting står i forbindelse med vårt forhold til Arbeidsbyrået og vårt syn på dette. Det var en *konsesjon* til arbeiderne. Det som virker støtende er at byrået har sin økonomiske støtte i Nasjonenes Forbund. Arbeidsbyrået har mindre å si for de borgerlige politikere og kapitalister enn for arbeiderne. Jeg ser heller ingen forskjell på

det å arbeide frem sine saker ved Arbeidsbyrået enn det at vi gjør alt mulig for å få flest mulig representanter inn i Stortinget. Likedan i kommunene. Jeg vil ha sagt dette for å ha tilkjennegitt mitt prinsipale standpunkt. Og det viser sig videre, at en rekke forbund internasjonalt kommer op i vanskeligheter derved at de blir pålagt å arbeide for det som er gjennomført i Geneve. Dette blir uholdbart. Den arbeiderlovgivning vi har idag her hjemme, er sakket akterut. Vi er idag overfløiet av en rekke land. Jeg er ikke mer reformist enn at ved Arbeidsbyråets beslutninger alene kommer vi ikke langt. Det må stå maktfaktorer bak som kan tvinge tingene igjennem. Men det vilde være adskillig lettere ved å stå på bakgrunn av internasjonale beslutninger. Jeg vil foreslå følgende:

«Kongressen anmoder sekretariatet om å utarbeide en redegjørelse for Arbeidsbyråets opbygning og virksomhet, spesielt m. h. t. forholdet mellem den norske arbeiderlovgivning og Arbeidsbyråets vedtak. Redegjørelsen oversendes til alle fagforeninger.»

Martin Tranmæl: Efter den beslutning som blev vedtatt igår i det internasjonale spørsmål, så skulde vår stilling også her være klar og gitt. Vi står da i all fall nærmere dem som har med Amsterdam enn Geneve å gjøre. Nasjonenes Forbund og Arbeidsbyrået er det samme. De har bortledet oppmerksomheten fra det internasjonale spørsmål. Det er illusjonspolitik som føres. Selvfølgelig har de opplysninger man her kan få betydning. De råder over mange penger og har den beste anledning til å skaffe sig første hånds opplysninger. Men sakens kjerne er at Arbeidsbyrået skal være det bestemmende. Fra konferansen i Washington og nedover ser vi at konvensjonenes vedtagelse bare er blitt på papiet. Det er feilaktig å trekke sammenligning med Storting og kommune og Arbeidsbyrået. Storting og kommuner er dog besluttende myndigheter og Stortinget gir lover. Arbeidsbyrået er ikke besluttende, det er resolusjonsmakere. Skal vi ha mer av dette? Jeg synes det er unødige av Lie å fremme forslag her. Det er også en realitet i det. Han har alltid adgang til i sekretariatet å ta op en slik sak. Jeg vil foreslå at hans forslag oversendes sekretariatet, hvor Lie selv er med. Sjømennene har sin internasjonale organisasjon — I. T. F. — som er en av de sterkeste i verden. Det er der man skal møtes og planlegge og gjøre den mere kampdyktig. Ikke sammen med arbeidsgivere og representanter for de borgerlige regjeringer. Jeg mener man enstemmig kan vedta sekretariatets forslag. Landsorganisasjonens stillingtagen må gjelde alle forbund.

H. Michelsen: Når sjøfolkene har søkt om å komme til Genf, så er det muligens dem som mener at arbeidstidsspørsmålet måtte kunne forelegges de norske redere. Det har vært gjort ved forhandlingsbordet. Men det har ikke lyktes oss å få nogen lettelser. Vi har vært klar over at selv om det ikke har gjeldt mere enn en halv time, så vilde det bli storkamp. Hvorfor da ikke forsøke andre veier? Jeg mener Genfkonferansen, hvor alle sjøfarende nasjoners representanter kommer sammen. Sier man nei til dette, så vil de norske skibsredere takke kongressen.

Anders Birkeland: Resultatet av Washingtonkonferansen var dårlig sier man. Ja, men vi lå langt foran det som der blev vedtatt. Men for mange andre land hadde det nok sin betydning. Det er jo på den måte man får trukket etter sig de land som ligger akterutseilt. Jeg kan ikke forstå at vi skulde være så radikale at vi ikke kunde møte i Genf av den grunn. Vi skal arbeide og samles med våre kolleger i I. T. F., men vi skal ikke kunne møte sammen med dem i Genf. Det er jo nettop I. T. F. som fører an i det arbeide som foregår i Genf. Og vi har gjentagende ganger fått krav fra I. T. F. om å møte i Genf. Vi må jo følge de internasjonale beslutninger på tross av alt. Jeg bad om at det måtte bli pekt på andre og nye veier. Det har ikke Tranmæl gjort.

A. E. Gundersen: Hvorfor skal vi ikke få sie noget her da? Er det bare Tranmæl som skal bestemme? Sjøfolkene står i et spesielt forhold her. Derfor er det nødvendig for sjøfolkene å få en internasjonal avtale — en konvensjon — om arbeidstiden til sjøs. Norge er et av de land som ikke ratifiserer konvensjonene, men det er jo nettop fordi det intet gjøres herfra. Hvis en konvensjon blir ratifisert, så er man bundet i 10 år, selv om det kommer aldri så reaksjonært styre. Vi har aldri her hjemme reist en storm for å få disse ting ratifisert. Hverken partiet eller stortingsgruppen. Er det ikke så at sjøfolkene har møtt i Geneve på tross av kongressens beslutning? Jeg vil foreslå:

«Kongressen samtykker i at sjøfolkene får delta i Genf.»

Trygve Lie: Tranmæls tale viser at man trenger opplysning om Arbeidsbyrået. Forholdet er at over $\frac{1}{3}$ av de organiserte som er med i Arbeidsbyrået ikke er med i det internasjonale. Selv da den finske landsorganisasjon var kommunistisk styrt, var den med i Arbeidsbyrået, men ikke i Amsterdam. Tranmæls standpunkt betyr internasjonal antiparlamentarisme. Det er selve utgangspunktet som er feil. Jeg er ikke antiparlamentariker i den forstand at vi ikke skal prøve alle veier som kan tjene arbeiderklassen. Hvorfor jeg ikke tar det op i sekretariatet? Jo, jeg kjenner den. Men en gang må man kunne be om å få opplysning. Det er det vi trenger om Arbeidsbyrået.

Richard Hansen: Det er ikke mange her som forstår hvor Tranmæl vil hen med denne sin negative politikk. Men det er en ting som gjør det forståelig. Han er syndikalist, og det henger igjen fra han kom fra Amerika. Han er antiparlamentariker. De penger man bevilger til Arbeidsbyrået i Genf, blir utnyttet av de borgerlige. Vi skal sitte hjemme, mens alle våre andre kamerater verden rundt er der og arbeider frem sine saker. La oss sende Tranmæl eller hvem som helst der ned for å få gjort noget. Jeg synes det er helt uriktig å nekte sjøfolkene å komme dit. Hvis man oversender Lies forslag til sekretariatet så betyr det ganske enkelt begravelse. La oss derfor vedta Lies forslag og gi sjøfolkene adgang til å møte i Genf.

Ommund Ommundsen: Det er nødvendig å se denne sak ut fra sjøfolkenes syn. Forholdet er at de seiler på alle hav og på alle landskiber. Vi som arbeider i land, kan gjennomføre våre ting ved parlamentariske og utenomparlamentariske midler. Sjøfolkene ikke. Tranmæl har ingen flnje i disse ting. Vi skal henge i luften. Denne kon-

gress må se åpenhertig på saken. Og ikke ta hensyn til enkelte arbeiderledere. Jeg vil anbefale forslaget om at sjøfolkene får anledning til å sende representanter til Genf. Vi arbeider også ved parlamentariske midler, og da lar vi sjøfolkene få prøve sin sak i det internasjonale parlament.

Johan Olov Johansson: Dels har jeg fått henvendelser fra svenske fagforeningsfolk om å henstille til de norske kamerater å bli med i Genf og nu av representanten Birkeland om å uttale mig om saken. De vet selv hvor vanskelig samarbeidet er her i landet, hvor vanskelig ikke da i Genf? Vi har innen arbeiderbevegelsen kommet langt efter. Men gang efter gang hender det i Genf at det kan komme ting som kan være oss til nytte eller andre lands arbeidere. Arbeidsgiverne bør ikke være alene der. Og jeg tror alvorlig talt at deres revolusjonære sjel ikke tar skade av det. Geneve og Amsterdam er det samme, innvendes det. En av Amsterdams støttere er den svenske og danske landsorganisasjon, og når de taler hånt om Amsterdam, går det ut over oss. Det er vanskelig for oss svensker å forstå hvorfor de har så mot Amsterdam som Geneve. Hvordan ligger det an her? På den ene side England, Frankrike og andre, på den annen side Sverige, Danmark, Holland. Og den politikk vi mindre land fører, må ofte bli noget anderledes enn den stormaktene fører. Det er ikke alltid bra å ha et stort fedreland. Det er en ærbødig henstilling til de norske arbeidere vi retter om å samles med oss i fremstøtene. Vi mener å opnå noget ved å være med. Og i Amsterdam vil vi gjøre Nordens rett gjeldende. Den isolering de går inn i, er ikke bra. Og den formørker blikket. I et spørsmål som det som nu foreligger, er forholdet anderledes hos oss. Våre organisasjoner er ikke bundne og kan ikke bindes av Landsorganisasjonens beslutninger. Altså det motsatte av her. Der er vi så «reformistiske», og vi vil ikke at fagorganisasjonen skal ledes av den politiske. Vi har derfor heller ikke det særsyn at partiredaktøren er med i Landsorganisasjonens sekretariat.

Ivar Ertresvaag: Arbeidsbyrået var en konsesjon til arbeiderne, sa man. Nei, det er en konsesjon til fagforeningslederne. Det har vært en sterk trang her til Amsterdam, og nu til Genf. Men tross sterke provokasjoner, så turde man ikke stille forslag om tilmeldelse til Amsterdam. Det holdes tilbake av centristene med Tranmæl i spissen. Faren i disse ting er nettop Tranmæl, som sier ett og mener noget annet. Men han vil nok også i sin tid når modningsprosessen er der, foreslå tilmeldelse både til Amsterdam og Genf. Men ikke før. Jeg stemmer mot de forslag som er fremkommet og stemmer for sekretariatets forslag.

Frantz Johansen: For en tid siden gikk det en parole særlig fra kommunistenes side om at man skulde trenge sig inn i alle institusjoner og jeg sier dere: Idag er det blitt radikal politikk å holde sig isolert. Igår behandlet vi det internasjonale spørsmål. Det utlegger Tranmæl idag som at vi ikke her skal gjøre noget. Vi trenger å få opplysninger om disse ting. Derfor vil jeg stemme for Lie's forslag og jeg forstår ikke hvorfor det skal oversendes sekretariatet. Tranmæl vil nu gjøre kongressen til en kjøttdeigmasse, som han kan putte i sitt pølsekinn. Det er knapt nok en mann i sekretariatet som er mot en internasjonal tilslutning. Vi skal overlate alt arbeide i Genf til å løses

av andre. Vi skal holde oss utenfor og la de andre om oppgavene. Det er ikke i overensstemmelse med den klassesolidaritet vi bør ha. Skulde man trekke konsekvensen av Tranmæls argumentasjon, så skulde vi ikke delta i kommunearbeidet. Bare der hvor det har en utvidet maktposisjon, som i Stortinget. Vår lovgivning ligger tilbake og hvorfor? Jo, fordi vi ikke har deltatt i det internasjonale arbeide, men stått for oss selv. Jeg erindrer i 1925 at Teigen refererte at det var Norge og Siam som ikke hadde ratifisert konvensjonene. Det var selskap for oss. Fordi vi har holdt oss vekk og isolert oss, har vi intet opnådd og blir liggende på linje med Siam. Først skal vi i Amsterdam, sier Tranmæl, og så skal man få rede på Arbeidsbyrået. Vi ser op til Tranmæl, men vi skal ikke og vil ikke umyndiggjøres. Vi skal ikke begrave denne sak i sekretariatet.

Martin Tranmæl: Jeg forbauses over tonen. Har avdelingene gitt dere det oppdrag å uttale dere som nu idag og igår? Jeg tror ikke dere er i overensstemmelse med medlemmene. Hvilke møter er det som har uttalt sig her for en nyorientering utenom selve sjømennenes? Hvorfor har vi nådd så langt som hittil. Jo i kraft av vår indre styrke, vårt samhold. Det hele henger sammen med den klassestemning vi besitter. Det er ingen bro her mellom oss og de andre. Det har vært talt om trusler; Birkelands uttalelser var det. Jeg vet ikke om at man ikke har fulgt siste kongress' beslutning. Kongressen umyndiggjøres. Hvad er det for tale. Det foreligger en dagsorden som har vært behandlet av medlemmene og her i dette spørsmål foreligger en enstemmig beslutning. Det er et utall av konvensjoner vi har fått, få er ratifisert og ennu ferre overholdes. Se på Tyskland, hvor arbeiderne på grunn av tidsforholdene tvinges til lengere arbeidstid enn 8 timer. Man talte også om min stilling i sekretariatet. Det var Johansson. Jeg blev valgt på forrige kongress som sekretariatsmedlem mot mitt ønske. Jeg sitter ikke der som «Arbeiderbladet»s redaktør, men som fagorganisasjonsmedlem.

Anders Birkeland: Når enkelte av konvensjonene fra Washintonkonferansen ikke er ratifisert, så er det vår stortingsgruppe og vår egen feil. Vi har ikke gjort noget for det. I Stavanger faglige Samorganisasjon er vårt forslag vedtatt og på en rekke steder har det vært sterke minoriteter for det. Det er Tranmæl som kaster kongressen blå i øinene, ikke vi andre.

Strek blev satt.

Hans Eriksen: I dette tilfelle har ikke sekretariatets forslag vunnet gehør. Det vilde være bedrøvelig om ikke kongressen denne gang stemte for Lie's forslag. Det går ut på at de fagorganiserte skal få opplysning om disse ting. Og det kan vi da ha interesse av alle sammen.

Emil Zachariassen: Det er naturlig at sjømennene vil dette. Ingen er så avhengig internasjonalt som disse. Jeg mener derfor at vi idag bør la sjøfolkene få adgang til å føre sine saker i Genf. Jeg har fart på sjøen og har kjennskap til forholdene. La oss ikke få ord på oss for å være konservative. La oss da heller kalles reformister.

Trygve Lie: Ertresvaag er enig med Tranmæl. Han bør være oppmerksom på at russerne fører en politikk for russerne, en annen for

de kommunistiske partier ute i landene. Russerne har deltatt både i Nasjonenes Forbund og Arbeidsbyrået og de har stadig sine rapportører ute. Thomas har uttalt at nettop russerne var de flinkeste til å trykke på når det gjaldt Arbeidsbyrået og å få opplysninger om forholdene verden over. Tranmæl sier det er en tendens i forslaget. Hvordan skulde det da gå i sekretariatet? En ting er klart etter dette, og det er at hvis mitt forslag blir forkastet eller oversendt sekretariatet så får man ingen opplysninger om Arbeidsbyrået.

Karl Furuskjegg: Det er et inngrep i sjøfolkens internasjonale samarbeide å nekte dem denne rett. Vi må ikke legge oss på tverke for det. Jeg vil stemme for sjøfolkens henstilling og Lie's forslag. Forholdet er at vi har liten rede på de internasjonale forhold. Det ser ut til at man vil fornekte arbeiderklassen orientering.

O. L. Strøm: Jeg har med vilje ikke deltatt i realitetsdebatten om Genf. Vi har hørt forskjellige opfatninger. Hva der er rett vet vi ikke. Men vi står ikke her foran noen realitetsavgjørelse. Jeg stemmer for Lie's forslag fordi kjennskapet til disse ting er så lite ute i avdelingene. Jeg har mandat fra min organisasjon om å stemme for Arbeidsbyrået, men jeg vil ikke gjøre det nu. Medlemmene bør få grundig kjennskap til disse ting. Og nettop ut fra den ting — medlemmenes selvbestemmelsesrett. Det er å skyve medlemmene til side ikke å vedta Lie's forslag. Jeg kan ikke forstå at Tranmæl vil nekte medlemmene disse opplysninger. Jeg vil stemme for Lie's forslag og sjøfolkens adgang til Genf. La ikke et prestigespørsmål her innenfor kongressen bli avgjørende for vår stillingtagen.

Ole Nerland: Jeg hadde tenkt å holde kjeft. Jeg står fritt i alle spørsmål og det skulde også bare mangle. Vi er ikke forpliktet til å stemme for sekretariatets forslag. Det er bare en pekepinn. Jeg vil stemme for sjøfolkene og Genf og for Lie's forslag.

Arthur Berby: Transportarbeiderne har nu sagt fra. Men hvordan gikk det i Kjemisk Forbund da Jønsson reiste til Genf? Det blev hærskrig derimot. Arbeidsbyrået er for å blande kortene, intet annet. Og det er vel ikke medlemmenes opfatning? Jeg vil hilse dere fra medlemmene rundt omkring og jeg tror jeg står i god rapport med dem. De vil nok ikke til Arbeidsbyrået. Det er beklagelig at vi er internasjonalt husvilde, men vi kan ikke følge Amsterdam-internasjonals linje. Jeg vil advare sjøfolkene mot å reise til Genf, da vil de nok få samme mottagelse som Jønsson da han kom hjem.

A. E. Gundersen: Jønsson er avskåret fra å svare, da strek er satt. Det var imidlertid ikke en eneste avdeling som protesterte mot Jønssons reise til Genf. Vi møter selvfølgelig her med fritt mandat og stemmer etter vår overbevisning.

Frantz Johansen: Vi kjenner våre mandater likeså godt som Tranmæl. Og vi kommer ikke her for å stemme for sekretariatets forslag eller for det Tranmæl ønsker. Dagsordenen er behandlet hos oss, men ikke slik at vi skal si ja og amen til sekretariatets og Tranmæls standpunkter. De som har deltatt i Arbeidsbyrået har ikke tatt noen skade. Det har ikke Tranmæl kunnet bevise. Når man mener å ha fordel av det, så la oss også utnytte denne internasjonale tri-

bune. Jeg vilde ønske at vi kunde sende Tranmæl avsted blandt dem som skulde reise.

Martin Tranmæl: Russerne er med overalt hvor det skjer noget; mere av statslig enn klassemessig art. Nasjonenes Forbund og Arbeidsbyrået er det samme. Man ønsker ikke opplysninger, sies det. Har man hørt på maken. Lie var i Genf og fikk alle de opplysninger han ønsket og han fikk også gjennom arbeiderpressen meddelt sine opplysninger videre til arbeiderne.

Sjømennene får reise til Genf.

Votering: Navneprop forlangtes av 21 representanter. Ved dette blev Gundersens forslag om samtykke for sjøfolkene til å reise til Genf vedtatt med 162 mot 132 stemmer som blev avgitt for sekretariatets innstilling. 17 representanter var fraværende. For sekretariatets forslag stemtes ja, for Gundersens forslag nei.

De 162 var følgende: Bokbinderforb.: Ingrid Berg, Nils Jensen, Øistein Marthinsen. Bygningsarb.forb.: Adolf Andreassen, Malfred Bergseth, Haakon Hansen, Oskar Johansen, Nils Kvale, W. Lyngholm, Nils Nilsen, Magnus Soltvedt. Centralf. for Boktrykkere: Bernh. Berentsen, A. W. Hultmark, Enok Rasmussen. Elektriker- og Kraftstasjonsarb.forb.: O. M. Haugen, K. Rosenløv. Formerforbundet: Ludvig Johansen, Harry Nilssen. Gullsmedforb.: Nils Heggland. Høvleriarb.forb.: Petrus Andreassen, Helge Brandsø, Hans Eriksen, Paul Nilsen, Emil Zakariassen. Jern- og Metallforb.: O. Abrahamson, Emil Andersen, Jonas Andersen, Ragnar Christensen, C. A. Cithen, Alfred O. Dannevig, Edvard Eriksen, Ivar Eriksen, Hans A. Hansen, Hans Hegg, Amandus Holthe, Karl Haarvik, Reidar Johansen, Jakob Amundsen, Hugo Kristoffersen, Ommund Ommundsen, August Pedersen, Nils Tandberg. Jernbaneforb.: K. Asmyhr, E. Bakke, Ludvik Buland, Arne Eklo, L. Eli, K. Kristiansen, Henry Ottermo. Kjemisk Industriforb.: Nils Apalnes, Trygve Bryne, Erling Bøckmann, Hj. G. Fostvedt, Hans Gundersen, Thoralf Hanæs, Halfdan Jønsson, Jørgen Jørgensen, Edvard Navestad, Ambrosius Olsen, Ingvar Olsen, Gotleib Thommasen, Knut S. J. Vik. Kommunearb.forb.: S. Aarsund, O. Bottolfs, Johan Jentoft, Clemet Johannessen. Litografisk forbund: Rob. Kopp. Lokomotivmannsforb.: M. Heggstad, Robert Lund. Matros- og Fyrbøterunionen: A. Birkeland, J. Didriksen, Idar Hamsaas, Gunvald Hauge, H. Michelsen, B. Øian. Murerforb.: Alf Gullaksen, Aksel Schultz. Møbelindustriarb.forb.: Olav Olsen. Nærings- og Nydelsesm.arb.forb.: Sverre Adamsen, Runge Andresen, Rich. Hansen, W. A. Hartmann, Johan Hoff, Osvald Johnsen, Mathias Larsen, Karl Lie. Papirindustriarb.forb.: Edv. Blom, Andreas H. Ek, Harald Ellefsen, Hans Gjeldanæs, Ludv. Gyllesten, Frithjof Johannesen, Bernh. Martinsen, Hans Lund, Hans Petersen, Ole Rypaas, Anton Solbakken, Karl Sørensen, Amund Torgersen, Jens A. Tønderud. Postforb.: Ole Helland, O. L. Strøm, Olaf Sørensen. Skinn-, Lær- og Gummiindustriarb.forb.: Johs. P. Nilsen. Skog- og Landarb.forb.: Kittil K. Berg, L. S. Haugaard, Kr. Holmen, Magnus Merli, Evald Nilsen, Petter Sveen. Skotøiarb.forb.: A. E. Gundersen, J. Larsen, Carl Stjernstrøm, Arne Søsveen. Skredderforb.:

Witalis Andersen, Lucie Andresen, R. Maaren, Maren Pedersen. Stenindustriarb.forb.: Henry Hansen, Hitle Karlsen. Tekstilarb.forb.: Signe Augustin, M. Johansen, Anna Nilsen. Transportarb.forb.: Josef Collin, Hans Fladeby, Alfred Gundersen, Olaf Hansen, Berent Jensen, Johannes Johannessen, Anton Kvalsnes, Hans A. Larsen, Ingvald Malde, Jørgen Nilsen, Gerhard Olsen, Kristian Olsen, Ole J. Olsen, Simen Simensen, Einar Sundsbak. Tobakkarb.forb.: Johs. Abrahamsen, Hj. Johansen. Oslo Samorg.: Herberth Rygaard. Bergens og Fylkenes fagl. Samorg.: Paul Amundsen, K. Furuskjeg. Trøndelag fagl. Samorg.: Johan Dyrdahl, Johan Kvam. Stavanger og Omegn og Haugesunds fagl. Samorg.: Frantz O. Johansen, Adolf Olsen. Østfold Fylkes Samorg.: Carl J. Andresen. Buskerud Fylkes Samorg.: Arne H. Arntsen, Floritz Gundersen, Jens Jensen, M. Knudsen, Thorvald Nilsen. Telemark Fylkes Samorg.: Karl Bratsberg, Olaf Karlsen. Vestfold Fylkes Samorg.: Konr. Karlsen. Aust-Agder Fylkes Samorg.: Albert Karlsen. Vest-Agder Fylkes Samorg.: O. J. Omland. Møre Fylkes Samorg.: Ole Nerland. Nord-Trøndelag Fylkes Samorg.: Adolf Holm. Nordland Fylkes Samorg.: O. Sandvik. Troms Fylkes Samorg.: Petter Hansen.

De 132 var følgende: Arbeidsm.forb.: Anders Arntsen, Lars Bakken, Bergundhaugen, Joh. Berlid, Knut Hartmark, And. Haugen, Wm. Larsen, Magnus Reitan, And. Rekve, Justin Rødaas, Hans Røste, Johs. O. Selfors, Simon Simonsen og Alfr. Stenbak. Baker- og Konditorforbundet: Karl J. Andersen, Einar H. Lockert og Johan Nygaard. Bygningsarbeiderforbundet: Edv. Arnesen, Ivar Ertresvaag, Olaf Fossum, Olai Halden, Oscar Hansen, Josef Jensen, John Kvande, Peder Mathiasen, Ole Nor, Ole Olsen, M. Skogly, Martin Strandli, Phillip Sørderblom og Halvor Sørum. Norsk Centralforening for Boktrykkere: Arne Forseth. Formerforbundet: Søren Hagen. Høvleriarbeiderforbundet: Sigurd Bunes og Ingemar Lillesand. Jern- og Metallarbeiderforbundet: Frithjof Andersen, Olaf Andersen, William Borgersen, Frank Hansen, Ole Hauan, Georg Jensen, Erling Johansen, N. V. Kristiansen, Anders Krømcke, Josef Larsson, Lund-Olsen, Konrad Nordahl og Ragnar Rasmussen. Jernbaneforbundet: H. Bjørnsgaard, M. M. Bolstad, Hans Johansen, Konrad Karlsen og Erling Kiil. Kjemisk Industriarbeiderforbund: Arthur Berby, H. Gulbrandsen og J. M. Remseth. Kjøttindustriarbeiderforbundet: Lars Evensen. Kommuneforbundet: Nils Aune, Johan Berg, Wilhelm Berntsen, H. E. Engebretsen, Olaf Eriksen, Sverre Johannessen, Arthur Karlsen, Kr. Kristensen, Olaf Lundby, Karl Madsen, O. C. Moe, Erling Olsen, E. E. Rudlang, G. Sethil, C. Strøm og Oscar Torp. Murerforbundet: Trygve Nilsen. Møbelindustriarbeiderforbundet: Chr. Systad og Waldemar Svendsen. Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbundet: Jens Berg, Henry Jacobsen og Kasper Erstad. Papirindustriarbeiderforbundet: Erland Borgersen, J. Klevfoss Karlsen, Karl Nedberg, Aslak Nilsen, P. Nikolaysen, Anton Pedersen og Peder Pedersen. Skog- og Landarbeiderforbundet: Markus Bergeresen, A. H. Buflod, Steinar Dybendal, Kr. Evensen, Rolf Jahrman, Ole A. Kiste, Svend Kvarud, Kr. Lang, Ole H. Leknes, M. Liengen, Oskar P. Løken, A. Nygaardsmoen, Knut K. Strand, P. H. Vestad og Joh. Ødegaard. Skotøiarbeiderforbundet: J. Helle. Stenindustriarbeiderforbun-

det: Einar Olausen. Arbeiderpartiets Presseforening: Olsen Hagen, Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon: Severin Arnesen, Gunnar Disenaen, Bernhard Eriksen, Einar Gerhardsen, Peder Gulbrandsen, Louis Johansen, Edw. Mørk og Ole Østmoen. Bergen og Fylkenes faglige Distriktsorganisasjon: Anders Andersen, Nils Hansen, Knut Husestet og Botolf Thunshelle. Trøndelag Samorganisasjon: Johs. Togstad og Karl Tømmeraas. Stavanger og Omegn og Haugesund: Nils Norheim. Østfold Fylke: Leonard Bengtson, Sig. Bergmann, Oskar Lauritzen, Viktor Moberg og Karl E. Pettersen. Akershus Fylke: Adolf Amundsen og Karl Aug. Olsen. Hedmark Fylke: Ludvik Johansen og M. Smestad. Opland Fylke: Aslak Slette og Martin Smeby. Telemark Fylke: Kristian Hansen. Finnmark Fylke: Thorbjørn Dahl.

Følgende 17 representanter var fraværende: S. A. Danielsen, Olav Hindahl, Johs. Hulthin, Otto Karlsen, Johs. Pettersen, Kristian Rothaug, Oskar Karlsen, Aron Ask, Erling Hansen, Olaf Hansen, Ingv. Olsen, Meyer Johansen, Ole Johansen, Karl Bjurstrøm, Anth. Christiansen, Adolf Kristoffersen og Flood-Engbretsen.

Arbeidsbyråets virksomhet skal utredes.

Ved *alternativ* votering mellom Trygve Lies forslag og Tranmæls (om forslaget's oversendelse til sekretariatet) blev Lies forslag vedtatt med stort flertall.

Redaksjonskomiteens innstilling.

Halvard Olsen: Etter den lange debatt vi hadde om disse ting tidligere på kongressen, skulde det være unødvendig nu å få nogen lengere debatt om den innstilling som foreligger fra redaksjonskomiteén og som er enstemmig for samtlige punkters vedkommende. Når Frank Hansens forslag foreslås oversendt sekretariatet, så er det ikke for å bli begravet, men forholdet er det at forslaget passer for enkelte forbund, andre ikke. Så er det Strandli, Schultz, Josef Jensen m. fl. forslag. Det er det viktigste av alle. Jeg anser det slik at det skulde være galt om kongressen ved en beslutning skulde tilkjennegi at en gruppe av arbeidere som har vilje og evne til å kjempe ikke skulde få lov til det. På den annen side må man jo ikke glemme den enkle abc, at det gjelder å optre i fellesskap. Vi kjenner jo til hvordan det er når man går inn i en organisasjon, da opgir man noget av sin selvstendighet. Det samme er tilfelle med avdelingene overfor forbundet og forbundene overfor Landsorganisasjonen. Situasjonen idag er ikke særlig lys. Den er mer ugunstig enn for 3 år siden. Når det lyktes bygningsarbeiderne og de grafiske fag å bekjempe voldgiftsloven, så var det fordi man dengang stod ganske anderledes sterkt i det. Man stod sterkt i Stortinget og organisasjonen var i opdrift. Derfor kunde vi med fordel gå inn for en kamp. Men vi må være opmerksom på at det er blitt en ganske annen ånd nu efter siste valg. Efter det resultat følte arbeidsgiverne sig ovenpå, mens vi nu står mer på den passive linje. Det er en ting man må ha for øie, og det er at det ikke er vi som kan bestemme

når kampen skal slutte. Schultz sa at de andre fikk slutte kampen når de vilde og så la bygningsarbeiderne fortsette, men så enkelt er det jo ikke. Det er jo da vi må regne med arbeidsgiverne. Vi er ikke enerådende, når det gjelder disse forhold. Vi så hvordan det var ved streikens avblåsning, da kom arbeidsgiverne med sine betingelser, som de fagorganiserte har fått føle i årevis. Jeg vil anbefale dere å vedta komitéens *enstemmige* forslag. Det bygger på at man skal ha rett til å kjempe, men også at man må ha de begrensninger som fellesskapet tilsier.

Bygningsarbeiderne optok sitt oprindelige forslag og forlangte navneprop ved denne votering.

Redaksjonskomitéen innstillet enstemmig at kongressen vedtok følgende beslutninger:

Ad Forslaget fra Narvik angående enmannskjøringen.

Kongressen uttaler:

Arbeidernes faglige Landsorganisasjons 13. ordinære kongress slutter sig fullt og helt til den for Norsk Lokomotivmannsforbund, Norsk Jernbaneforbund og Narvik bystyre til Arbeidsdepartementet innsendte protest i anledning den av Luosavaara-Kiirunavaara Aktiebolag bebudede enmannsbetjening av de elektriske skiftelokomotiver ved selskapets skifteområde i Narvik.

Ad Forslag fra Frank Hansen.

Foreslåes oversendt sekretariatet.

Ad Forslag fra Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon.

Nr. 1. Forslaget oversendes sekretariatet.

Nr. 2. Kongressen tiltrer forslaget, som blir å behandle under dagsordenens punkt 5.

Ad Forslag fra Bernt Jensen.

Forslaget er fremsatt fra sekretariatets side i forslaget til ny arbeidervernlov.

Ad Forslag fra Birkeland.

Kongressen gir sin tilslutning til forslaget.

Ad Forslaget fra Hans Johansen.

Forslaget oversendes sekretariatet til videre behandling.

Ad Forslag fra Lars Bakken.

Kongressen tiltrer forslaget og oversender det til sekretariatet til videre behandling.

Ad Forslag fra W. Lund-Olsen.

Forslaget gir ikke anledning til nogen beslutning.

Ad Forslag fra Einar Gerhardsen.

Forslaget oversendes sekretariatet som i samarbeide med Det norske Arbeiderparti behandler forslaget og de spørsmål som reiser sig i forbindelse hermed.

Ad Forslaget fra Strandli, Aksel Schultz, Josef Jensen m. fl.

Kongressen oversender forslaget til sekretariatet, idet den under henøyntagen til organisasjonenes lovbestemmelser uttaler sin tilslutning til den prinsipielle opfatning som forslaget gir uttrykk for.

Da der under de kommende tarifforhandlinger kan opstå situasjoner som er av avgjørende betydning for den hele organisasjon, beslutter kongressen at de taktiske spørsmål som er berørt i forslaget må bli drøftet av sekretariatet i fellesskap med de interesserte forbund.

Ad Dagsordenens punkt 4.

Redaksjonskomitéen innstillet videre enstemmig, at sekretariatets innstillinger i dagsordenens punkt 4 a, b og c vedtas av kongressen.

Votering:

Ved *voteringen* blev forslaget fra N rвик angående enmannskjøringen vedtatt.

Frank Hansens forslag oversendtes enstemmig sekretariatet.

Forslag 1 og 2 fra Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon blev likeledes vedtatt efter redaksjonskomitéens innstilling.

Bernt Jensens forslag likeledes.

Birkelands forslag likeledes.

Hans Johansens forslag besluttedes utsatt inntil videre.

Lars Bakkens forslag vedtokes overensstemmende med redaksjonskomitéens innstilling.

Lund-Olsens forslag utstår inntil videre.

Forslaget fra Einar Gerhardsen. Redaksjonskomitéens innstilling blev vedtatt mot nogen få stemmer.

Redaksjonskomitéens innstilling i dagsordenen punkt 4 a, b og c blev *vedtatt* mot nogen få stemmer, som blev avgitt for Lund-Olsens forslag.

Ordstyreren oplyste at A. E. Gundersens forslag ennu ikke var behandlet av redaksjonskomitéen og derfor blev   behandle senere.

Permisjon.

Fire Drammens-representanter anmodet om permisjon i anledning viktig m te på sitt hjemsted. Permisjon blev gitt.

Ordstyreren foreslo at der blev holdt kveldsm te. Det blev vedtatt.

Martin Tranmæl: Valgkomitéen må ha m te efter avslutningen nu.

Lie i redaksjonskomitéen.

Halvard Olsen: Jeg vil foreslå at Trygve Lie tiltrer redaksjonskomitéen i anledning forslaget fra Nils Norheim. Det blev vedtatt. Møtet hevet.

Eftermiddagsmøtet lørdag 21 februar.

Ordstyrer: *Elias Volan.*

Protokollen referertes og godkjentes uten bemerkninger.

Landsorganisasjonen og Genf. En protokollasjon.

Elias Volan: Da det er reist tvil om den dispensasjon som sjømenene nu har fått og Landsorganisasjonens stilling, vil dirigentene foreslå følgende til protokolls: «Ved voteringen i denne sak er det intet endret i Landsorganisasjonens stilling til Arbeidsbyrået i Genf.

Voteringen har kun gitt dispensasjon fra den beslutning som blev fattet av kongressen i 1925 for Norsk Matros og Fyrbøterunions vedkommende.»

Kongressen gav sin tilslutning til dirigentens opfatning.

Bygningsarbeidernes og redaksjonskomitéens innstilling.

Man fortsatte derefter behandlingen av redaksjonskomitéens innstilling i anledning forskjellige forslag som var den oversendt. Forslaget fra Hans Johansen var av komitéen forslått oversendt sekretariatet til videre behandling.

Hans Johansen foreslo en redaksjonsforandring sådan, at «kongressen tiltrer forslaget og oversender det o. s. v.» Dette forslag blev vedtatt.

Strandli m. fl.s forslag.

Aksel Schultz: Det forslag redaksjonskomitéen har fremsatt, tilfredsstillter oss ikke, for det sier ikke noget mere enn hvad vi vet fra før. Den sier f. eks. «under hensyntagen til osv.», men vi har ikke bedt om at man skal pukke på loven. Det behøver vi ikke gå til kongressen for å få rede på. Jeg vil foreslå følgende forandring i redaksjonskomitéens innstilling: «Kongressen oversender forslaget til sekretariatet og uttaler sin tilslutning til den prinsipielle opfatning som ligger i forslaget.»

Strandli: Jeg slutter mig helt til Schultz. Vi har vært inngjerdet hittil, men nu vilde vi ha en dør åpen. Redaksjonskomitéen låser døren og kaster nøklen på sjøen. Vedtar man redaksjonskomitéens forslag så gis der ingen dispensasjon for oss.

Strek blev satt.

Halvard Olsen: Det er jo nettop under hensyntagen til organisasjonens fellesskap og smidighet at vi har stillet forslaget slik som det nu foreligger, og det er jo nettop tilsiktet at man skal gå frem på den linje bygningsarbeiderne og andre vil. Jeg tror også at Schultz erindrer min stilling når det gjaldt Murerforbundet. Jeg mente at det skulde få føre sin kamp fritt. Det var min linje i representantskapet. Er det ikke så, Schultz? *Schultz* (avbryter): Jo. *Olsen* (fortsetter): Og det har alltid vært min mening, men jeg vil fraråde at man på den måte vil sette organisasjonens lover helt ut av funksjon. Det kan godt være at situasjonen kommer til å ligge slik an at forbundene under hen-

syntagen til situasjonen må tilkjennegi et annet standpunkt enn det man har innad. Schultz burde derfor ikke oprettholde sitt forslag.

Aksel Schultz: Jeg er ikke tilfreds på nogen måte. Kunde det bare være Halvard Olsen i sekretariatet, så vilde det nok være bra. Han var grei sist, og jeg holder av ham for det. Hva 1928 angår, så føiet sekretariatet sig efter omstendighetene og ære være dem for det. Men de som vet og kjenner de sterke kamper bak kulissene vet at det er ikke så lett. Lovene skal holdes, men gi oss dispensasjon i dette tilfelle. Det er den beste taktikk man kan bestemme sig for. Hvis jeg kunde være trygg på hva Halvard Olsen sier, at vi ikke skal bli tvunget så var det nok all right. Men til å begynne med var redaksjonskomitéens opfatning den, at man skulde slutte sig til prinsippet i vårt forslag. Senere kom en eller annen og fikk dette inn om «under hensyntagen til». Ifør det nu full krigsmaling, det blir til fordel for alle.

Navneoprop forlanges.

Talernes rekke var nu forbi, og 21 representanter forlangte navneoprop.

Ordstyteren: Kan vi ikke ta en prøvevotering først. Navneopropet tar jo så lang tid.

Flere: Nei, navneoprop er forlangt i overensstemmelse med forretningsordenen.

Ordstyteren: Vel, så er det ikke noget annet å gjøre.

Votering:

For bygningsarbeidernes forslag blev der stemt *nei*, for redaksjonskomitéens *ja*.

Redaksjonskomitéens forslag blev vedtatt med 147 mot 131 stemmer, som blev avgitt for bygningsarbeidernes forslag.

33 representanter var fraværende.

De 147 var følgende representanter:

Arbeidsmannsforbundet: Anders Arntzen, Johan Berlid, Knut Hartmark og Magnus Reitan. Baker- og Konditorforbundet. Karl J. Andersen, Einar H. Lockert og Johan Nygaard. Bygningsarbeiderforbundet: Adolf Andreassen og Haakon Hansen. Centralforeningen for Boktrykkere: Olav Hindahl. Formerforbundet: Ludv. Johansen. Høveliarbeiderforbundet: Petrus Andreassen, Helge Brandsø, Sigurd Bunæs, Paul Nilsen og Emil Zachariassen, Jern- og Metallarbeiderforbundet: O. Abrahamsen, Jonas Andersen, Olaf Andersen, Alfred Dannevig, Edv. Eriksen, Ivar Eriksen, Hans A. Hansen, Frank Hansen, Ole Hauan, Amandus Holthe, Karl Haarvik, Reidar Johansen, Jakob Amundsen, Hugo Kristoffersen, Anders Krømcke, Josef Larsson, Konrad Nordahl, O. Ommundsen, August Pedersen og Nils Tandberg. Jernbaneforbundet: E. Bakke, M. M. Bolstad, Ludv. Buland, Arne Eklo, Hans Johansen, Konrad Karlsen, Erling Kiil, K. Kristiansen og Henry Ottermo. Kjemisk Industriarbeiderforbund: Nils Apalnes, Trygve Bryne, Erling Bøckmann, Hj. G. Fostvedt, Hans Gundersen, Thorolf Hanæs, Halfdan Jønsson, Jørgen Jørgensen, Edv. Narvestad, Ambrosius Olsen og Ingvar Olsen. Kjøttindustriarbeiderforbundet: Lars Evensen. Kommuneforbundet: S. Aarsund, Nils Aune, Johan Berg, O. Bottolfs, H. E. Enge-

bretsen, Olaf Eriksen, Sverre Johansen og Oscar Torp. Matros- og Fyrbøterunionen: Gunvald Hauge og B. Øian. Møbelindustriarbeiderforbundet: Waldemar Svendsen. Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbundet: W. A. Hartmann og Henry Jakobsen. Papirindustriarbeiderforbundet: Edv. Blom, Erland Borgersen, Andr. H. Ek, Harald Ellefsen, Erling Hansen, Hans Lund, Karl Nedberg, P. Nikolaysen, Ole Rypaas, Anton Solbakken og Amund Torgersen. Postforbundet: Ole Helland og O. L. Strøm. Skog- og Landarbeiderforbundet: Kittil Berg, A. H. Bufloød, Steinar Dybendal, L. S. Hangaard, Ole Kiste, Svend Kvarud, Martinus Nordal, Oskar Løken, Evald Nilsen, Kristian Norheim, Peter Sveen og P. H. Vestad. Skotøiarbeiderforbundet: A. E. Gundersen, J. Helle, J. Larsen, Carl Stjernstrøm og Arne Søsveen. Skredderforbundet: Witalis Andersen og R. Maaren. Stenindustriarbeiderforbundet: Henry Hansen, Hitle Karlsen og Einar Olausen. Transportarbeiderforbundet: Josef Collier, Hans Fladeby, Alfred Gundersen, Olaf Hansen, Berent Jensen, Johs. Johannessen, Anton Kvalsnes, Hans A. Larsen, Ingvald Malde, Jørgen Nilsen, Gerhard Olsen, Kristian Olsen, Ole J. Olsen, Simen Simensen og Einar Sundsbak. Oslo og Omegns Samorganisasjon: Gunnar Disenaen og Louis Johansen. Bergen og Fylkenes Distriktsorganisasjon: Paul Amundsen, Anders Andersen, K. Furuskjeg, Knut Huseth og B. Thunshelle. Trøndelag Samorganisasjon: Johan Dyrdaahl, Johs. Togstad og Karl Tømmeraas. Stavanger & Omegn og Haugesund: Frantz Johansen, Nils Norheim og Adolf Olsen. Østfold Fylke: Carl Andersen, Sig. Bergmann og Viktor Moberg. Akershus Fylke: Adolf Amundsen og Karl Aug. Olsen. Opland Fylke: Aslak Slette og Martin Smeby. Buskerud Fylke: Floritz Gundersen, Jens Jensen og Thorvald Nilsen. Telemark Fylke: Kristian Hansen. Vestfold Fylke: Anth. Christiansen og Adolf Kristoffersen. Aust-Agder Fylke: Albert Karlsen.

De 131 var følgende: Arbeidsmannsforbundet: Lars Bakken, Bergundhaugen, Waldemar Larsen, Andreas Rekve, Justin Rødaas, Hans Røste, Johs. O. Selfors, Simon Simonsen og Alfred Stenbak. Bokbinderforbundet: Ingrid Berg, Nils Jensen og Øistein Marthinsen. Bygningsarbeiderforbundet: Edv. Arnesen, Malfred Bergseth, Ivar Ertresvaag, Olaf Fossum, Olai Halden, Oscar Hansen, Josef Jensen, Oskar Johansen, Nils Kvale, John Kvande, W. Lyngholm, Peder Mathiasen, Nils Nilsen, Ole Nor, Ole Olsen, M. Skogly, Magnus Soltveit, Martin Strandli, Phillip Søderblom og Halvor Sørum. Centralforeningen for Boktrykkere: Bernh. Berentsen, Arne Forseth, Johs. Hulthin, A. W. Hultmark og Enok Rasmussen. Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet: O. M. Haugen og Kr. Rosenløv. Formerforbundet: Søren Hagen. Høveleriarbeiderforbundet: Ingmar Lillesand. Jern- og Metallarbeiderforbundet: Emil Andersen, Frithjof Andersen, William Borgersen, Ragnar Christensen, C. A. Cithen, Georg Jensen, Erling Johansen, N. V. Kristiansen, Wm. Lund-Olsen og Ragnar Rasmussen. Jernbaneforbundet: K. Asmyhr, H. Bjørnsgaard og L. Eli. Kjemisk Industriarbeiderforbundet: Arthur Berby, J. M. Remseth, Gotleib Thomassen og Knut S. J. Vik. Kommuneforbundet: Wilhem Berntzen, Johan Jentoft, Clemet

Johannessen, Arthur Karlsen, Oskar Karlsen, Kr. Kristensen, Olaf Lundbye, Karl Madsen, O. C. Moe, Erling Olsen, E. E. Rudlang og C. Strøm. Litografisk Forbund: Rob. Kopp. Lokomotivmannsforbundet: M. Heggstad. Murerforbundet: Alf Gullaksen, Trygve Nilsen og Aksel Schultz. Møbelindustriarbeiderforbundet: Olav Olsen. Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbundet: Sverre Adamsen, Runge Andresen, Jens Berg, Rich. Hansen, Johan Hoff, Osvald Johnsen, Kasper Erstad, Mathias Larsen og Karl Lie. Papirindustriarbeiderforbundet: Hans Gjeldnæs, Ludv. Gyllesten, Frithjof Johannesen, Bernh. Martinsen, J. Klevfoss Karlsen, Anton Pedersen, Peder Pedersen, Hans Petersen og Jens A. Tønderud. Postforbundet: Olaf Sørensen. Skinn-, Lær- og Gummiindustriarbeiderforbundet: Joh. P. Nilsen. Skog- og Landarbeiderforbundet: Martin Bergersen, Kr. Evensen, Kr. Holmen, Kr. Land, Ole Leknes, Magnus Merli og A. Nygaardsmoen. Skredderforbundet: Maren Pedersen. Tekstilarbeiderforbundet. Anna Nilsen. Tobakkarbeiderforbundet: Johs. Abrahamsen og Hj. Johansen. Arbeiderpartiets Presseforening: Olsen-Hagen. Oslo og Omegn Samorganisasjon: Severin Arnesen, Johan Engstrøm, Einar Gerhardsen, Peder Gulbrandsen, Ole Johansen, Herberth Rygaard og Ole Østmoen. Bergen og Fylkenes Distriktsorganisasjon: Nils Hansen. Trøndelag Samorganisasjon: Johan Kvam. Østfold Fylke: Leonard Bengtson, Oskar Lauritzen og Karl E. Pettersen. Hedmark Fylke: Ludvik Johansen og M. Smestad. Telemark Fylke: Karl Bratsberg og Olaf Karlsen. Vestfold Fylke: Konr. Karlsen. Vest-Agder Fylke: O. J. Omland. Møre Fylke: Ole Nerland. Nord-Trøndelag Fylke: Adolf Holm. Nordland Fylke: O. Sandvik. Troms Fylke: Petter Hansen. Finnmark Fylke: Thorbjørn Dahl.

Følgende 33 representanter var fraværende: Anders Haugen, S. A. Danielsen, Harry Nilssen, Nils Heggland, Hans Eriksen, Hans Hegg, A. Gulbrandsen, Otto Karlsen, Johs. Pettersen, Kristian Rothaug, G. Sethil, Robert Lund, Anders Birkeland, J. Didriksen, Idar Hamsaas, H. Michelsen, Chr. Systad, Anton Ask, Aslak Nielsen, Karl Sørensen, Rolf Jahrmann, Joh. Ødegaard, Lucie Andresen, Signe Augustin, Olaf Hansen, M. Johansen, Ingvald Olsen, Meyer Johansen, Edv. Mørk, Karl Bjurstrøm, Arne H. Arntsen, M. Knudsen og Flood-Engebretsen.

Arbeidstiden forandres.

Ordstyreren foreslo at kongressen arbeidet til kl. 20.30.

Hans Fladeby foreslo til kl. 20. Dette siste forslag blev vedtatt med stort flertall. Enn videre besluttetes å begynne søndagens forhandlinger kl. 9 form.

Punkt 10: Kooperasjonen.

Man gikk derefter over til dagsordenen punkt 10: *Kooperasjonen*. Herunder samarbeidet med Norges koop. Landsforening og gjensidighetsoverenskomsten med samme.

Følgende forslag forelå:

Fra Alvik Arbeiderforening.

Da den kooperative bevegelse er utgått fra arbeiderbevegelsen og er ment som et ledd i arbeiderklassens kamp til å fremme sociale formål, beslutter kongressen samarbeide mellom N. K. L. og Landsorganisasjonen på klassekampens grunn.

Motivering:

Den kursendring som kooperasjonen i de siste år har tatt, og de beslutninger som siste kongress knesatte, er i sin form og innhold en avstandtagen fra at fagbevegelsen skal ha nogen som helst innflytelse på samvirkebevegelsen.

Foreningen mener, at fagorganisasjonen og den kooperative bevegelse må gå hånd i hånd, og at der er fellesinteresser til stede som tilsier at et samarbeide på dette område er nødvendig.

Den politiske nøytralitet bør ikke føres i den form, at kooperasjonen etablerer et samarbeide med helt borgerlige institusjoner, mens den på samme tid stiller sig lunken overfor fagorganisasjonen.

Fra Rjukan Arbeiderforening.

Ad kooperasjonen.

Efter de erfaringer på den sist avholdte kongress i N. K. L. henstiller vi til sekretariatet å opta spørsmålet om fagbevegelsens stilling til kooperasjonen på kongressens dagsorden, så dette spørsmål kan bli tydelig klarlagt.

Fra sekretariatet.

Landsorganisasjonen sendte sammen med Det norske Arbeiderparti i november 1929 følgende skrivelse til styret for Norges kooperative Landsforening:

Efter den politiske samlingskongress i 1927 er det etablert et fast organisasjonsmessig samarbeide mellem Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Det norske Arbeiderparti. Dette samarbeide formidles ved en samarbeidskomité med to representanter fra hver organisasjon samt en sekretær.

For den organiserte samvirkebevegelse i vårt land er der mange spørsmål av økonomisk og politisk art av den største rekkevidde for de organiserte forbrukere. Således kan nevnes skattelovgivningen, handelslovgivningen, trustbevegelsen, mølle- og kornspørsmålet, opplysningsvirksomheten etc. Disse spørsmål behandles og avgjøres som regel efter politiske linjer og klasselinjer. Og deres avgjørelse kan få stor betydning for samvirkebevegelsens stilling og videre utvikling.

Vi henstiller til det ærede styre for Norges kooperative Landsforening å ta op til overveielse om det ikke skulde være formålstjenlig for Landsforeningen å tiltre den foran nevnte samarbeidskomité med to representanter. Derved vil der etableres et fast organisasjonsmessig samarbeide mellom de tre hovedorganisasjoner på det faglige, politiske

og kooperative område, hvilket vi mener også vil tjene til å styrke forbrukernes organisasjon og øke dens innflytelse.

Idet vi henviser til den klare stilling partiet og fagorganisasjonen alltid har tatt for samvirkebevegelsen, uttaler vi håpet om at Norges kooperative Landsforening vil finne det riktig å gå med på et organisasjonsmessig samarbeide som av oss foreslått.

Denne henvendelse førte til at spørsmålet om samarbeide blev reist innenfor kooperasjonen. Samarbeidstanken støtte på sterk motstand, hvilket også kom til syne på Den kooperative Landsforenings kongress i Nidaros sommeren 1930. Forslaget om samarbeide blev avvist av kooperasjonen, særlig med den begrunnelse, at et sådant samarbeide vilde stride mot kooperasjonens «nøitralitet».

Sekretariatet innstiller at fagkongressen vedtar følgende:

«Kongressen uttaler at den anser kooperasjonen som et viktig ledd i den samlede arbeiderbevegelse, innenfor hvilken solidaritet og samarbeide må settes i høisætet.

Kongressen gir derfor sin prinsipielle tilslutning til sekretariatets opfatning og bestrebelser for å få knyttet et fast samarbeide mellom hovedorganisasjonene på det faglige, politiske og kooperative område, med opretholdelse av hver hovedorganisasjons fulle suverenitet og uavhengighet.

Kongressen opfordrer alle tilsluttede avdelinger og medlemmer å drive et planmessig arbeide for kooperasjonens fremgang og vekst og for etablering av et praktisk og saklig samarbeide med den øvrige arbeiderbevegelse.»

Sekretariatet gjør opmerksom på at der f. t. føres forhandlinger mellom Landsorganisasjonen og Kooperative Landsforening om oprettelse av en avtale som trekker op linjene for behandlingen av faglige konflikter ved kooperative virksomheter. Et eventuelt resultat av disse forhandlinger vil bli forelagt kongressen.

Jens Teigen: Den kooperative organisasjons stilling til fagorganisasjonen og partiet har ofte vært oppe til behandling og det har alltid vært fremholdt at det skulde være samarbeide mellom disse 3 grener, men det har gått her som i så mangt annet at vi er kommet i en forkjert stilling ved de forhold vi kom op i ved splittelsen på det politiske område. Etter samlingen kom spørsmålet atter op og en skrivelse blev sendt N. K. L. om å delta i en felleskomité med fagorganisasjonen og partiet. Imidlertid meddelte kooperasjonen at den kunde samarbeide med Landsorganisasjonen, men ikke med noget politisk parti. Det fant vi ikke tilfredsstillende, enn mer all den stund kooperasjonen er reist av arbeiderklassen og er båret frem av den til hvad den er idag. Jeg er opmerksom på at det forhold er noget endret ved at andre er kommet til, men kooperasjonen bør ikke derfor gi et annet uttrykk. Vi foreslår derfor en prinsipiell uttalelse om at kongressen anser kooperasjonen som et viktig ledd i den samlede arbeiderbevegelse. Allerede i 1912 på den skandinaviske arbeiderkongress, da diskusjonen gikk som høiest om arbeiderbevegelsens organisasjonsformer og taktikk vil jeg citere hvad Lian sa der:

«Det er en absolutt betingelse for å få det rette syn på *fagorganisasjonen*, at man ser arbeiderbevegelsen som en stor enhet, hvorav den faglige bevegelse kun er et enkelt ledd.

Det er sagt før, men det må gjentas, at arbeiderklassen vil omskape samfundet ved de tre bevegelser: den *faglige*, den *politiske* og den *kooperative*. De skal virke gjensidig. Utfylle hinannen, støtte hinannen og tilsammen være det verktøi, som i den solidarisk sammen-sluttede arbeiderklassens hånd skal fullføre det store verk.

Som den, der skal få et overblikk over den vei han har tilbakelagt og den marsjlinje han har foran sig, må gå op på en utsiktshøide, så må vi også se den *faglige* bevegelse fra et så høit utsiktspunkt, at vi samtidig kan iakttå den *politiske* og *kooperative*.»

Og videre sa han:

«Fra dette standpunkt ser vi, at det som er allermost nødvendig, er å få arbeidermassene i drift. Få dem frem i marsjtakt. Det annet likeså nødvendige er å holde veien åpen, så ikke fienden skal sperre den. Det tredje er å holde den rette linje frem uten å komme inn på krokveier. Og det fjerde er å forsyne hæren med proviant, så den ikke utmattes på veien.

Alt dette skal utrettes gjennom den faglige, politiske og kooperative bevegelse. Derfor må de ikke adskilles, de må virke sammen, ti ellers er det ikke mulig å føre vår sak til seier.

River man en av disse bevegelser ut av sin sammenheng og forsøker alene ved dens hjelp å omskape samfundet, da sprenger man dens naturlige ramme. Den strekker ikke til overfor et sådant eksperiment og blir derfor skakkjørt.

Det samme inntreffer på en annen måte, hvis man vil, at en av disse bevegelser ikke skal brukes i det sociale omskappingsarbeide. Da *innsnevrer* man dens virkeområde, den blir forkrøblet og taper en del av sin verdi for arbeiderklassen.»

Videre blev det uttalt:

«*Kooperasjonen* gjør den faglige bevegelse tjenester på annen vis, men dog således at det virker i samme retning.

Eftersom arbeiderne selv på den ene side og samfundet på den annen side overtår handel og produksjon, blir hver omfattende konflikt en lammelse av den private bedrift.

Ti under konflikten vil f. eks. den kooperative bedrift erobre nytt marked, eller den vil støtte arbeiderne i deres kamp ved å forsyne dem med levnedsmidler.

Den vil især virke drepende for lockoutene og det vil påskynde den sociale utvikling i den riktige retning.

Ennu står vi ikke med en kooperasjon, som på dette område kan utrette så store ting. Men utviklingen går den rette vei i alle nordiske land. Agitasjonen er levende. Den kooperative bevegelses betydning for klassekampen blir mere og mere klar, og dermed er også bevegelsens utbredelse og effektivitet kun et tidsspørsmål.

Vår oppgave er å rykke mot utbytterne fra disse tre hold, hvorved

vi stiller oss med utviklingens sterke vind i ryggen og tvinger motstanden tilbake til det døende systems passive motstand.

Når vi er klar over disse to mektige allierte bevegelser, som skal supplere fagorganisasjonens kamp, så er der ingen grunn til å se sort på situasjonen, selv om vi nu ved arbeidsgiverorganisasjonens raske vekst er stillet vanskeligere i det enn for noen år siden.»

Dette kan være nok å citere, men altså allerede i 1912 sa man ganske tydelig i fra om disse ting. I tilslutning til disse uttalelser blev det vedtatt en resolusjon mot 25 stemmer, om at de tre bevegelser skulde stå sammen. Jeg blev derfor ikke lite forbauset over at det endog var partifeller som var imot dette. Imidlertid møtte forslaget motstand fra N. K. L., idet de reiste slagsordet: politisk nøytralitet. Det var jo ikke meningen med dette samarbeide å trekke den kooperative bevegelse med i valgkampen eller ved opsettelse av valgprogrammer eller i de faglige streiker. Hver skulde være selvstendig. Forholdet er jo også det at kooperasjonen trenger støtte mot spekulasjon i tollsaker, pengesaker og lovsaker, og for å få sine saker gjennomført så er det jo nettop partiet som er på vakt når det gjelder disse interesser. Det ser ut til at kooperasjonen skal optre slik i dette samarbeidet at det blir ensidig. Det er akkurat som lærerne og lærerinnene i sin tid kom til partiet i Oslo, da det hadde makten, og sa at nu måtte da partiet gå til lønnsforhøielse. De visste jo at partiet hadde skolens interesser varmt på hjertet. Men når valget kom, så vi ikke noget mere til dem. Et slikt ensidig samarbeide har også lett for å bryte i stykker. Et samarbeide må være slik at det holder i alle livets forhold, i gode som dårlige tider. Aldri har det falt nogen inn å be om 5 øre fra den kooperative bevegelse. Tvert imot, vi har ofret mange penger for agitasjon for kooperasjonen. Vi har i Landsorganisasjonen hatt et *kooperativt utvalg* i mange år, og det har fått bevilgninger til stadighet for å drive opplysningsvirksomhet om kooperasjonen. Og vi har *arbeiderpressen* som til stadighet har agitert for kooperasjonen, slik at den har tapt annonser på det. Vi må komme sammen på samme linje som det var meningen i 1912. Jeg vil også si at det er grunn for arbeiderklassen å være på vakt her. Der er tendenser oppe til at kooperasjonen blir unnav. Vi må derfor i tide se å pense kooperasjonen inn på den *riktige* linje, at den samarbeider med arbeiderklassen. Det påstås at kooperasjonens mål og midler er vareomsetning og vareproduksjon. Det er ikke deres sluttmaal. Formålet er jo tydelig det å avskaffe kjøbmennene og privatkapitalismen og det er socialistisk handling. Det blir alltid sagt fra motparten, hvad kooperasjonen er. Den blir aldri betegnet for nøytral, fra det hold. Og når de videre er så engstelige for at det vil skade og hemme kooperasjonen å gå til dette samarbeide, så forstår jeg ikke det. Arbeiderklassen utover i landet ser kooperasjonen som en *klassemak*. I Oslo kan vi skaffe medlemmene fortjenester ved å være medlemmer, så der kunde det på sett og vis la sig høre at begrensningen bare er å skaffe varer til billigst mulige priser. Men når vi kommer utover landet, hvor samvirkelagene intet overskudd gir, hvilken oppgave skal de der ha? Der sier vi jo alltid at for sakens skyld må de holde på, selv om de må ofre noget. Det nytter ikke å si til dem at de skal holde på å være nøytrale. Den engstelse de

har her, er forunderlig, for ingen tenker å slå inn på det merkantile. Det har vi ikke tid til engang. Kooperasjonen skal være et apparat som skal nyttiggjøres oss, og ikke bli avhengig av kapitalistklassen. Enhver vil også forstå at det er av interesse for kooperasjonen at spørsmålet er reist. Og det var å håpe at den engstelse som har vært til stede innen kooperasjonen nu måtte gi sig.

Andreas Juell: Jeg er gjest her og kan ikke legge mig bort i hvad de vil komme til å fatte av beslutninger. Jeg står i spissen for en organisasjon som også har vedtatt sine beslutninger, nu senest på kongressen i Trondheim 1930. Det var en beslutning som var foreslått av representantskapet, hvor Teigen er medlem. Det var enstemmig vedtatt der, og blev det også på kongressen. Det forundrer mig da at Teigen nu ikke lenger er enig. Utgangspunktet burde vel være hvad Landsorganisasjonens kongress vedtok i 1910. Da vedtok de et positivt forslag. Da hadde de nedsatt et utvalg som gikk gjennom spørsmålene og det blev en innstilling på 6—7 punkter som blev vedtatt. Det gav uttrykk for at kooperasjonen skulde søke tilslutning til alle, uten hensyn til politisk opfatning. Jeg står på det, og det er et greit standpunkt. Det er så uklart hvad man mener med samarbeidet. Kooperasjonen skal ikke befatte sig med valgkamp eller politiske prinsipper eller faglige kamper, sa Teigen. Men samtidig sier han at vi skal samarbeide i «gode som dårlige tider». Den kooperasjon vi har her i landet idag, har arbeidet sig frem på det grunnlag som er knesatt i våre lover. Den er vokset op på nøytralitet. Skulde vi gå fra det standpunkt, så vil det se ille ut. Vi er et lite land, og tynt befolket. Det vilde være til ubotelig skade for arbeiderklassen å slå inn på en slik linje, for det vil kunne umuliggjøre at den får et slikt våben som kooperasjonen er. Jeg vil minne om at kooperasjonen utover hele verden inntar samme standpunkt som oss, med undtagelse av Belgia, Sovjet-Unionen og Italia. De vil finne at de som økonomiske affærer hevder sin nøytralitet. Det er enn videre skapt sterke kooperative sammenslutninger av bøndene på produksjonens område. Hvad vilde vi si hvis høre og bondepartiet skulde bruke disse til fremme av sine saker, tjene deres formål? Vi vilde nok protestere og med rette. Vi må derfor være forsiktig her. Det bunner store kapitaler i kooperasjonen. Å handle er ikke det samme som å ta politisk standpunkt. Teigen sier at vi skulde stikke undav. Jeg vet ikke hvor vi skulde gjøre av oss. Fabrikkene ligger der jo, butikkene ligger der. Vi kan da ikke stikke av med det. I våre lover vil Teigen finne kooperasjonens sociale stilling. Jeg vilde meget beklage hvis denne kongress skulde gå fra det grunnlag, som blev vedtatt i 1910. Det vil være til skade for begge parter. Istedentfor å vedta noget nu så tok man heller spørsmålet op til drøftelse ved en alsidig sammensatt komité. Våre beslutninger er fattet enstemmig og det skulde vel ha noget verd. Når man sier at man ikke skal blande sig op i den annen organisasjons beslutninger, så bør man vel ikke undlate å ta hensyn til våre enstemmige beslutninger. De vilde nok føle dere støtt hvis kooperasjonen på sine kongresser besluttet om hvordan fagorganisasjonen skulde optre. Og med rette.

Karl Tømmeraas: I tilslutning til hvad Teigen sa, vil jeg minne N. K. L.s formann om hvem som har bygget op kooperasjonen. Det er

arbeiderne, fiskerne og småbrukerne og derfor vedtok man i 1910 å samarbeide. Jeg har forstått nøytraliteten sådan at man sa til alle: kom til kooperasjonen, til våre samvirkelag, hvilken tro du enn har. Men hvordan har forholdet vært mellom den faglige og kooperative ledelse? Det blev enstemmige beslutninger på den kooperative kongress i Trondheim ifjor. Ja, hvorfor? Jo, fordi det var reist en slik stemning fra N. K. L.s ledelse omkring denne sak at det vilde ha gått galt om ikke vi andre hadde tatt fornuften fangen. Bønderne kommer ikke til kooperasjonen av annen grunn enn for å få utbytte. Når det ophører så vender de den ryggen. Hvis det hadde vært ærlig vilje til stede hadde kooperasjonen samarbeidet med Arbeidernes Landsbank, istedenfor Bøndernes Bank. Jeg har ikke ment at vi skulde diktere N. K. L. hvad de skal foreta sig. Men legg merke til at bare da Landsorganisasjonens formann på N. K. L.s kongress holdt en hilsmingstale, så reiste det sig fra Stavanger-bønder krav om at man ved næste kongress nærmere skulde undersøke om hvem som skulde innbydes. Man får inntrykk av at det forsøkes bevisst å sette de inn i ledelsen som har med motparten å gjøre.

Strek blev satt.

Justin Rødaas: Da samvirkebevegelsen gjorde sitt inntog var det ut fra den forutsetning at man skulde hjelpe arbeiderklassen. Men vi ser nu at på en rekke steder utover landet møter bøndene frem på de kooperative generalforsamlinger og begynner å bli de avgjørende. Vi må bort fra det forhold vi nu har. Jeg vil foreslå følgende:

«N. K. L. har gjennom de senere år i stigende grad utviklet sig i reaksjonær retning. Mer og mer har N. K. L.s ledelse lagt hovedvekten på å erobre de borgerlige og småborgerlige elementer for kooperasjonen på et rent kapitalistisk grunnlag. Overfor arbeiderklassens kamp inn-tar N. K. L. en fullstendig passiv eller fiendtlig holdning. I forholdet til de arbeidere som er beskjeftiget i N. K. L.s foretagender stiller ledelsen sig nøiaktig på samme standpunkt som enhver annen arbeidsskjøper. Det reformistiske fagforeningsbyråkrati og ledelsen i D. N. A. søker i sine bestrebelser å konsolidere reformistenes samlede kraft-resurser for å få et sterkere tak over N. K. L.s ledelse. Den motstand som dette har vakt i N. K. L.s ledelse er diktert av hensyn til de mest borgerlige og fascistiske elementer i kooperasjonen og berører intet av det som idag er hovedspørsmålet for arbeiderklassen i dens forhold til kooperasjonen. Fagopposisjonen fastslår at det er en bydende nødvendighet for hele den norske arbeiderklasse å reise kampen for å trekke kooperasjonen inn i arbeidernes brede kampfront mot kapitalismen. Mot reformistenes falske parole om samarbeide og enhetsfront på toppen mellom det socialfascistiske byråkrati i D. N. A., Landsorganisasjonen og N. K. L., stiller fagorganisasjonen parolen om medtagelsen av kooperasjonen i massenes enhetsfront i kampen mot borger-skapets politiske og økonomiske offensiv. For gjennomførelsen av dette stiller fagopposisjonen følgende hovedparoler:

1. Kooperasjonen understøtter alle arbeidere under streiker og konflikter ved utdeling av mat til de streikende, kreditgivning, innsam-

ling av matvarer til de streikende og understøttelse av dem ved frie lokaler, transportmidler etc.

2. Understøttelse av de arbeidsløse og arbeidere på innskrenket tid, billig levnettsmiddelforsyning etc.

3. Kamp mot den borgerlige utvikling av kooperasjonen, mot det reformistiske samarbeide på toppen og utnyttelsen av kooperasjonens krefter og pengemidler til den socialfascistiske undertrykkelse av arbeiderne og deres kamp.»

Chr. Systad: De fagorganiserte arbeidere har mange svin på skogen når det gjelder kooperasjonen. De som er til stede her må ta sig mer av kooperasjonen enn de ter gjort. Vi merker nok fremgang og jeg vil i den forbindelse rette en takk til arbeiderpressen som har gjort et stort slag her, og har vekket de fagorganiserte arbeidere til tenkning. Det er så meget gledeligere for oss som i 30 år har arbeidet med kooperasjonen. Det var tidligere ganske umulig å få nogen større ørens lyd om kooperasjonen, enten det nu gjaldt på fagkongresser eller på landsmøter. Jeg vil komplimentere kongressen nu som omtrent samtlige påhører denne sak. Jeg vil også si at arbeiderklassen har helt andre interesser av kooperasjonen enn bønderne. Først og fremst som forbrukere og videre som klassebevisste arbeidere. Det må skje en kursforandring i N. K. L. Vi må få en arbeiderkooperasjon i Norge, og det er dette som ligger til grunn for spørsmålet som foreligger nu om å komme til et nærmere samarbeide mellom fagorganisasjonen og kooperasjonen. Industriarbeidernes syn må få komme til uttrykk. Og det er dette samarbeide Juel ikke vil forstå. Vi som er organisasjonsfolk og kooperatører resonnerer som så at kooperasjonen er samarbeide og samarbeide er kooperasjon. At Juel møter til konferanse med Landsorganisasjonen og Partiet kaller jeg samarbeide. Jeg tror også at Juel forstår dette likeså godt som mig. Å kjøpe smør i Norge er ingen politisk sak, sier Juel, men det er nu først og fremst arbeiderne som har interesse av disse fabrikker. Det er de som har reist disse, og det er de som støtter de kooperative forretninger. Høiremenn tar intet hensyn til hvor de kjøper sine varer. De bare kjøper hvor det er billig. Vi behøver aldeles ikke å vedta beslutninger for å lokke overklassen til kooperasjonen.

Adolf Amundsen: Jeg blev høilig forbauset over N. K. L.s stilling til samarbeidet. Kooperasjonen har den hele tid vært tenkt som et ledd i klassekampen og som følge derav sitter også Juel som formann for denne bevegelse. Det har alltid vært ment slik som Lian sa i sin tid, at vi er en treenighet — den faglige, politiske og kooperative. Jeg vil anbefale at vi fortsatt agiterer for kooperasjonen og at vi sørger for at arbeidernes innflytelse blir større.

Torbjørn Henriksen: Andreas Juel sa at denne kongress burde ta hensyn til hvad N. K. L.s kongress besluttet i 1930, og det er vel forsåvidt riktig. Men vi har nu her hørt hvordan denne enstemmighet har kommet i stand. Det er mulig at den kooperative ledelse idag kan se slik på det at de kan gi hipp til denne kongress om å holde fingrene av fatet. Men man må dog være opmerksom på at det har vært de fagorganiserte som har reist kooperasjonen, og det er dem som har

arbeidet den frem og i alle år holdt den kooperative tanke levende. Vår bevegelse er gjennom fagorganisasjonen å tilkjempe oss best mulige lønnsforhold, og på den annen side er vi levende interessert i, som forbrukere å få mest mulig igjen for pengene våre. Og da går det ikke an å løse de to ting fra hverandre. Det er ikke her spørsmål om å lage politiske samvirkelag. Det vilde bli små sekteristiske avdelinger uten økonomisk betydning, sa Juel. For den belgiske samvirkebevegelse er forholdet det at det ikke blir ansatt en eneste funksjonær der, uten å være medlem av arbeiderpartiet. Var det samme tilfelle her i landet, vilde nok også meget være anderledes. Det er ingen underkastelse, men på like fot man vil ha dette samarbeide. Sekretariatet har i sin innstilling på side 48 en henstilling til kongressen, hvori det oppfordrer alle tilsluttede avdelinger og medlemmer å drive et planmessig arbeide for kooperasjonens fremgang og vekst og for etablering av et praktisk og saklig samarbeide med den øvrige arbeiderbevegelse. Jeg vil spesielt henlede kongressens oppmerksomhet på dette, og at man optar et målbevisst arbeide innen kooperasjonen så den får den utvikling som vi mener den bør ha. Derved vil man komme vekk fra de tendenser man har lagt merke til i de senere år.

Konrad Karlsen: Kooperasjonen er vokset sig sterk på grunn av sin nøytralitet, blev det sagt. Jeg mener det motsatte. Arbeiderne har bygget op sine faglige og politiske organisasjoner, og så snart de har hatt råd og anledning til det, har de gått til opprettelse av samvirkelag. Det er nettop en politisk linje, og det store flertall av arbeidere har aldeles ikke sett på dette som en nøytral handling. Vi har imidlertid sett at så snart det er kommet inn nye lag av befolkningen i samvirkelagene, så har de tatt makten og det ser ut til at det er dem man skal ta mest hensyn til. Men derved kommer man i motsetning til arbeiderbevegelsen. Man får følelsen av at den kooperative bevegelse ikke lenger er med. Vi står ved en skillevei her. Det er ikke lenger den realitet i kooperasjonen som tidligere. Derfor er heller ikke arbeidernes opslutning om kooperasjonen så stor som tidligere. Jeg vil anbefale sekretariatets forslag. Jeg skulde ønsket klarere og sterkere uttrykk, men det får være nok med det sekretariatet foreslår denne gang.

Ommund Ommundsen: Jeg var til stede ved kongressen i Trondheim og det er riktig at den forløp rolig. Og hvorfor? Jo, fordi man var fornuftig og så på saken som sådan uten å være med å vedta ting som kunde splitte. Hvis ikke kooperasjonen er den samme idag som tidligere, så har vi ikke lenger nogen nytte av den. Men det er ikke selve kooperasjonen, men de personer som leder den som ikke har utviklet sig, eller holdt mål med arbeiderbevegelsens fremmarsj. Bønderne i Rogaland er kommet til dekket bord, og skal altså ta fra dem som har reist kooperasjonen og har slitt med den i mange år. Jeg vil henstille til kongressen at den gir Juel anledning til å fremkomme med forslag til en slik komité som han omtalte. Det er nettop det vi ønsker.

Oscar Torp: Det er et par ting vi kan være enig om, og det er at de fagorganiserte har bygget op kooperasjonen, og når de har gjort

det, så er det for å støtte sin klassekamp. Hvorfor blev beslutningene på N. K. L.s kongress enstemmige. Hvad var forholdet. Foran den kongress gikk det en svær agitasjon fra dem som leder kooperasjonen. Det kan ikke tvistes om at den gang den nuværende ledelse blev valgt, så skulde de være vaktmannskaper om selve den kooperative idé. Hvad blev vi vidner til? Jo, at de forkludret dette. Det er klart at hverken fagorganisasjonen eller Partiet vil blande sig inn i det merkantile. Det er også talt om at hovedsaken var å få tak i kapitalen og de fonds kooperasjonen har lagt sig op, men det har intet med sannheten å gjøre. Kooperasjonen er et middel, et ledd i klassekampen. Den er ikke noget mål i sig selv. Når arbeiderne derfor har reist denne bevegelse så er det fordi den skal være et middel i klassekampen; for det annet mener vi at kooperasjonen har stor betydning når vi står overfor spørsmålet å ta makten i samfundet. Da skal den kunne gå inn for å overta produksjonen og omsetningen. Da kan vi ikke risikere at den er i motstandernes hender. Hvad skjer idag? Jo, den kooperative bevegelse sitter ganske rolig og ser at bondelagene og andre favner om de arbeidere som er i samvirkelagene. Mener vi at det er nødvendig å få disse med, så kan det bare skje ved kooperasjonen slik som arbeiderne ser på det. For den organiserte samvirkebevegelse i vårt land er det mange spørsmål av økonomisk og politisk art av den største rekkevidde for de organiserte forbrukere. Når de kommer hjem må de ikke være redd for å ta op disse ting til debatt, selv om det vil vekke nogen motstrid. Vi må igjennem denne linje. Kongressen i Trondheim var et tydelig bevis i så måte. Hadde ikke Arbeiderpartiets folk vært de fornuftige på denne kongress, så vilde bondepartiet dradd avsted med det arbeiderne har reist ved møisommelig strid.

Andreas Juel: Jeg har med megen interesse hørt på det som har vært fremholdt her. Og jeg går sikkert ingen for nær, når jeg sier at det vel ikke er nogen her som har vært med om å stifte så mange samvirkelag som jeg. Jeg kjenner meget få samvirkelag som alene er stiftet av arbeidere eller av fagorganiserte og politisk interesserte. Når det nu engang er så at vi har mange bønder med oss, så er det ikke noget rart i det at bønderne har sluttet sig om kooperasjonen. I Belgia har de en politisk, en religiøs (katolsk) og en nøytral kooperasjon, som ikke har fått nogen særlig innflytelse fordi bevegelsen er stukket op for meget. Jeg påstår at den kooperative virksomhet vi har her i landet idag, er til stor nytte og gagn for hele det arbeidende folk. Jeg henviser til en liten ting som margarinprisene, som vi nedsatte med en ti-øring. Det er en begynnelse som vi håper å kunne fortsette med. Men vi kan ikke bli sterke eller makte noget, hvis vi splitter våre krefter op. Hvis vi på de kooperative kongresser skulde behandle de faglige linjer, så vilde de nok her si: «Fingrene av fatet,» og det mener jeg de har rett til. Men derfor må man ta hensyn til våre kongressers beslutninger. De er dog tross alt et uttrykk for våre medlemmers opfatning. Vel, de kan forandres, men vi plikter å respektere det som er vedtatt. Vi har samtidig sagt at vi vil samarbeide med fagorganisasjonen, bønderne og fiskerne om alle fellesinteresser, og vi vil også samarbeide med Partiets stortingsgruppe i spørsmål som har

fellesinteresse. Kooperasjonen er en økonomisk sak som må skaffe synbare resultater.

Sigurd Bunæs: Jeg har lenge lett efter det teoretiske uttrykk for å finne dette med nøytraliteten. Jeg har funnet noget i en bok av Inge Debes om politisk og religiøs nøytralitet. Men han ser dog mer samfundsmessig på det. Hvis det er andre organisasjoner som arbeider på like linje, så må det kunne samarbeides med dem. Det er merkelig slik som nøytraliteten blir brukt utover landet. Det er ikke nøytralitet. Vi har sett at istedetfor en gammel kooperatør har man valgt inn en bondepartimann.

Josef Larson: Konklusjonen i Juels foredrag er at kooperasjonen ikke bare skal være til gagn for de fagorganiserte, men alle klasser i samfundet. Har det vært kooperasjonens grunnlag? Den kooperative idé er ikke bare å frita forbrukerne for utgifter, men også å innskrenke den kapitalistiske utbytning. Når arbeiderne er interessert i kooperasjonen, så er det som forbrukere. Når bønderne begynner å interessere sig, så er det av ganske andre grunner. Det vil være takknemlig for dem der de har makten å kunne få avsatt sine produkter og diktert sine salgsbetingelser. De har på den måte dobbelt interesse. Vi har ingen interesse av å få kooperasjonen utviklet på den måte. Vi har interesse av å få den som et ledd i klassekampen. Opsangen bør nu være for de fagorganiserte og de politiske arbeidere å ta fatt i kooperasjonen på en ganske annen måte enn hittil, slik at vi ikke oplever flere kongresser som den vi hadde i Trondheim i 1930. Gjør vi ikke det, så vil kooperasjonen gå i den retning at borgerskapet får makten og den til slutt glir helt ut av arbeidernes hender. La oss love hverandre å ta sterkere fatt. Ved masseinnmeldelser og ved aktiv deltagelse, og på den måte gi Juel rede på at det er i klassekampens tjeneste kooperasjonen skal benyttes.

Jens Teigen: I England, et av kooperasjonens moderland, blev det i 1925 av årsmøtet for kooperasjonen pålagt styret å utarbeide faste regler for samarbeidet med arbeiderpartiet. Og i 1927 vedtok årsmøtet med et tusen stemmers overvekt følgende som i 1928 blev enstemmig godkjent av Labour Partys kongress: Overenskomst mellem Labour Party og den kooperative kongress. Punkt 1. Det opprettes en felleskomité av representanter for begge eksekutiver, som holder regelmessige møter og har en nærmere bestemt myndighet undergitt de to eksekutivers godkjennelse. Punkt 2. De to eksekutiver utveksler referater fra sine møter. Punkt 3. Fra tid til annen treffes avtaler om felles kampanje i spesielle spørsmål og under valg. Og lokalt heter det: Punkt 4. Kooperasjonslag kan optas som avdelinger av lokale partier. Deres kontingent avgjøres da av de lokale organisasjoner og godkjennes av de nasjonale partier. Og i punkt 7 heter det: Kooperasjonens politiske råd eller partiet skal ha samme rett og ansvar som andre tilsluttede avdelinger. Punkt 8: Samme rett og ansvar i Skottland som i England. Det er avtalen mellem kooperasjonen og Labour Party der, og når de har kunnet gjøre det, så er frykten her hjemme uforståelig. Det er synd at de kooperative ledere mener at vi vil skade kooperasjonen. Det er like unaturlig som om en mor vilde legge op onde planer for

å skade sitt eget barn. Hvad tilsikter bønderne og den øvrige samfundsmagt med sin kooperasjon? Bønderne er ikke kooperatører på samme premisser som arbeiderne. De er det som følge av sin egen smålige natur. Det er ikke for å være med å avskaffe spekulasjon, men for å tjene penger. Vår opgave er ikke å tjene penger, men reise nye butikker og utsalgssteder, og for hver ny forretning man åpner, slår vi vekk en rekke private kjøbmenn. Kooperasjonen idag vil støtte sig til bondestanden, ikke til arbeiderne. Det er det fagkongressen må være opmerksom på, og de må ikke være med på å forfuske kooperasjonens ånd. M. h. t. en komité har vi ikke noget imot det, men vi mener det må vedtas en linje her. Vi kan ikke forhandle om vårt prinsipp at kooperasjonen er en klassebevegelse.

Votering: Ved voteringen blev Justin Rødaas's forslag forkastet med stort flertall.

Sekretariatets forslag blev vedtatt mot 4 stemmer.

Fellesoverenskomst mellem Norges koop. Landsforening og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

Til å forhandle med Norges kooperative Landsforening om ny fellesoverenskomst valgte sekretariatet Richard Hansen, Forbord og Teigen. Norges kooperative Landsforenings styre valgte Andr. Juell, disponent Thon og sekretær Randolph Arnesen.

Komitéen enedes om å fremsette følgende forslag:

Overenskomst

mellem A. F. L. og N. K. L. om grunnlag for ordning av tvister mellem fagorganisasjoner og kooperative virksomheter og om samarbeide om saker av felles interesse for A. F. L. og N. K. L.

§ 1.

Tariffavtaler opprettes som hittil ved direkte forhandling mellem vedkommende kooperative virksomhet og de interesserte fagforbund.

§ 2.

Som grunnlag for opprettelse av de § 1 nevnte tariffavtaler skal gjelde: Hvad arbeidsforholdene angår skal disse være minst like gode som ved private bedrifter av samme slags og på samme sted eller nærmest sammenlignbare sted. (Hvad lønn angår skal den som hittil praktisert, ligge noget over hvad der for samme tid er fastsatt ved tariffen for private virksomheter) i samme branche og på samme sted eller nærmest sammenlignbare sted, forsåvidt den kooperative virksomhets stilling er sådan at det med rimelighet kan kreves. I tariffavtalene inntas bestemmelse om at der ved den kooperative virksomhet kun skal beskjefliges organiserte arbeidere i tilslutning til Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

§ 3.

Opnåes der ikke enighet ved direkte forhandling, skal der ikke foretas opsigelse eller iverksettes arbeidsstans, men tvisten skal forelegges for den i § 4 nevnte felleskomité. Felleskomitéen kan fremsette

forslag til løsning av tvisten. Fremsetter komitéen ikke noget forslag, eller om komitéens forslag ikke vedtas av partene, henvises saken til den i § 6 nevnte nevnd.

§ 4.

Til å undersøke og megle i mulig forekommende tvister mellom de organiserte arbeidere og kooperative virksomheter opprettes en felleskomité. Denne skal bestå av 4 medlemmer med 4 varamenn. 2 medlemmer og 2 varamenn opnevnes av A. F. L. og 2 medlemmer og 2 varamenn av N. K. L. Til medlemmer av felleskomitéen kan ikke opnevnes nogen som samtidig er medlemmer av A. F. L.s sekretariat og styret i en kooperativ forening. Felleskomitéen opnevnes for 1 år ad gangen.

§ 5.

Den i § 4 nevnte felleskomité skal også behandle og fremkomme med forslag i enhver sak som måtte bli den forelagt av A. F. L.s sekretariat eller av N. K. L.s styre angående spørsmål av felles interesse for fagorganisasjonen og kooperasjonen. Angår saken spørsmål som henhører alene under A. F. L., forelegges komitéens forslag sekretariatet til avgjørelse, og angår den alene N. K. L. forelegges den N. K. L.s styre til avgjørelse. Er det spørsmål om felles optreden, forelegges komitéens forslag for begge organisasjoners styre til avgjørelse. I sistnevnte tilfelle kan der avholdes fellesmøte av sekretariatet og N. K. L.s styre.

§ 6.

Den i § 3 nevnte nevnd skal bestå av 5 medlemmer. Hver av partene velger et medlem. Sekretariatet for A. F. L. og styret for N. K. L. velger hver et medlem, og disse 4 velger det 5te medlem som skal være nevndens opmann. Kan disse ikke enes om oppmannen, blir denne å opnevne av sekretariatet for A. F. L. og styret for N. K. L. Til medlemmer av nevnden kan kun opnevnes sådanne som ikke tidligere har hatt befattning med saken og som er uhildede. Nevndens avgjørelse er bindende for partene. Nevnden skal være nedsatt senest 8 dager efter at en sak er innanket. Sakene innrapporteres til felleskomitéen.

§ 7.

Henvendelser til felleskomitéen skjer fra en fagorganisasjons side til sekretariatet og fra en kooperativ virksomhets side til N. K. L.s styre, som hver for sig plikter å sørge for innkallelse til felleskomitéen. Senest 8 dager efter at en henvendelse er innkommet skal felleskomitéen tre sammen til behandling av den innankede sak.

§ 8.

Felleskomitéen treffer selv avgjørelse om hvorledes en sak skal behandles, og partene er forpliktet til å skaffe de opplysninger og oppgaver som felleskomitéen måtte forlange.

§ 9.

Hver av partene betaler utgiftene til sine representanter i felleskomitéen og nevnden. Mulige utgifter til nevndens opmann betales med $\frac{1}{2}$ av A. F. L. og $\frac{1}{2}$ av N. K. L.

§ 10.

Denne overenskomst trer i kraft fra den tid den er underskrevet og er gjeldende til 31 desember 1932 og videre 1 år ad gangen, hvis den ikke opsies av en partene med 3 måneders forutgående varsel.

Forslaget er behandlet av Norges kooperative Landsforenings styre og av sekretariatet, som begge har gitt forslaget sin tilslutning.

Sekretariatet foreslo at kongressen vedtok forslaget.

Jens Teigen: Det er visse mangler ved den tidligere overenskomst, og som følge herav besluttet man å nedsette et utvalg for i samarbeide med N. K. L. å bli enig om en ny fellesoverenskomst. Utvalget er enig om det forslag som her foreligger. Det er kommet et nytt punkt i § 3, om en nevnd hvis nærmere funksjoner fastsettes i § 6. Vi er enig om at det er uheldig at det oppstår konflikter ved kooperative bedrifter. Det er enighet om at man må se å løse det ved organisasjonsmessig optreden, uten å gå veien om Riksmeglingsmannen. Hva arbeidsforholdene angår, så skal disse være minst like gode som ved private bedrifter av samme slags, og på samme sted, eller nærmest sammenlignbare sted. Hva lønn angår så skal de som hittil praktisert ligge noget over hva der for samme tid er fastsatt ved tariffen for private virksomheter. I tariffavtalene skal det videre inntas bestemmelse om at det ved de kooperative virksomheter kun skal beskjefliges organiserte arbeidere, i tilslutning til Landsorganisasjonen. Det er grunnlaget nevnden skal ha for øiet. Den nevnd som skal nedsettes, skal bestå av fem medlemmer, hvor hver av partene velger et medlem, sekretariatet for Landsorganisasjonen og styret for N. K. L. velger hver et medlem, og disse fire velger det femte medlem, som skal være opmannen. Hvis man ikke blir enig om opmannen, blir denne å opnevne av sekretariatet og styret for N. K. L. De kooperative selskaper er av noget blandet art. Enkelte steder kan det være arbeidere og funksjonærer som kan øve et sterkt press på bedriftene, men vi har også styrer som underbetaler folkene. Her mener vi en nevnd ville kunne skifte sol og vind. Nevndens avgjørelse blir bindende for begge parter. Overenskomsten er vedtatt av sekretariatet mot 2 stemmer.

Skrivelse fra kooperative funksjonærer og arbeidere.

Ordstyreren refererte følgende henvendelse fra de kooperative funksjonærer og arbeidere:

Til Arbeidernes faglige Landsorganisasjons kongress!

På vegne av arbeiderne og funksjonærene ved Oslo Samvirkelag sender vi kongressen vår kraftigste protest mot at det fattes nogen bindende beslutning om våre arbeidsforhold. Vi finner at den innstilling som foreligger, ensidig er rettet mot oss.

Vi advarer derfor kongressen å ta dette skritt før vi har garanti for at Norges kooperative Landsforening åpent gir til kjenne at den er et ledd i arbeidernes sosialistiske kamp.

Vi vil med det samme si fra, at en slik beslutning vanskelig kan respekteres før det hersker full gjensidighet.

Med solidarisk hilsen

For bestyrerne: Ragnv. Kollerud. For funksjonærene: Ludvig Saltnæss.
For bakerne: Sigurd Breien. For transportarbeiderne: Birger Olsen.
For kjøttindustriarbeiderne: Aksel Kristiansen.

Johan Hoff: Jeg kan ikke forstå denne linje. Det er å frata fagorganisasjonen retten til å streike. Har man optrådt slik ved de kooperative bedrifter at dette skulde være nødvendig. Når det gjelder «Arbeidet» eller andre arbeiderbedrifter, så har man rett til å streike. Men kooperasjonen skal i en særstilling. Denne sak har ikke vært forelagt fagforeningene. Vi vil derfor heller ikke selge oss til en slik nevnd. Vi bør slå dette tilbake. Jeg vil foreslå følgende:

«Det forelagte forslag til fellesoverenskomst mellom N. K. L. og A. F. L. oversendes de interesserte forbund, slik at de arbeidere og funksjonærer dette gjelder kan ta standpunkt til denne.

Resultatet av behandlingen i de interesserte fagforeninger og forbund oversendes til Arbeidernes faglige Landsorganisasjons sekretariat og representantskap til behandling og avgjørelse.»

Hans Fladeby: Jeg vil begynne med å gratulere sekretariatet og N. K. L. at det etter 5 års arbeid har lyktes å komme sammen og bli enige om en gjensidighetsoverenskomst. Da den blev sagt op i 1925, så var det forhold til stede at N. K. L. ikke hadde makt til å pålegge sine avdelinger å vedta en slik nevnds avgjørelse. Men hvordan blir gjensidigheten her? Det er ikke bare N. K. L., vi har alle samvirkelagene. De kan ikke N. K. L. få til å bøie sig. Vi må ha klarhet over om N. K. L. har fått fullmakt til å optr på sine avdelingers vegne, slik at alle vil bøie sig for nevndens avgjørelse. Ellers behøver vi ikke en slik gjensidighetsavtale. N. K. L. er ikke en arbeidsgiverorganisasjon i den forstand at den kan få sine avdelinger til å bøie sig for hvad den vedtar. På forrige kongress fikk vi vedtatt et forslag om at også funksjonærene skulde være organisert, og jeg vil foreslå at det i § 2, efter ordet «arbeidere», tilføies «funksjonærer». Hvis nu ikke N. K. L. og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon blir enige om opmannenn, hvad så? Ja, vi kan jo avgjøre det ved en votering, slik at sekretariatets 13 medlemmer voterer mot N. K. L.'s styre på 5 medlemmer. Men om N. K. L. vil være enig i det, er vel nokså usikkert. Jeg vil foreslå følgende:

«Gjensidighetsoverenskomsten mellom N. K. L. og A. F. L. utsettes inntil N. K. L. har skaffet fullmakt fra sine tilsluttede avdelinger om at de bøier sig for nevndens avgjørelser i spørsmål om lønns- og arbeidsvilkår, og et fast organisasjonsmessig samarbeide mellom N. K. L. og A. F. L. og D. N. A. er gjennomført.»

Strek blev satt.

Lars Evensen: Jeg er enig i det prinsipp at man skal søke samarbeide mellom fagorganisasjonen og kooperasjonen og søke å hindre skadelige konflikter. Men det forslag som foreligger, tar ikke hensyn til begge kanter. Det favoriserer N. K. L. Det forslag som forelå på forrige kongress, var at man skulde medvirke til at alle var organisert,

og dette skulde også kooperasjonen selv medvirke til ved inntagelse av nye folk. Det som er det viktigste er at N. K. L. ikke kan binde sine enkelte avdelinger. De som blir bundet, er fagorganisasjonen, kooperasjonen får fordelene. Det som gjør at jeg ikke kan stemme for forslaget, er § 6, hvor vi innbys til å fastsette en tvungen voldgift. Det er helt uriktig at man sådan skal binde arbeidere og funksjonærer i alle samvirkelag. Og hvilket mandat har kongressen fått til å binde 3—4 tusen arbeidere og funksjonærer i samvirkebevegelsen.

Omar Gjestebø: Jeg mener i likhet med tidligere talere at forslaget er meget mangelfullt, og det forbauser mig at så gamle organisasjonsfolk som det har vært med i dette utvalg, har kunnet fremme et slikt forslag. Foruten det Fladeby sa, så er det mange ledere, ikke disponenter, særlig i små samvirkelag, som også må inn under organisasjonen. Hvorfor har man bare heftet sig med de kooperative bedrifter. Man har mange andre arbeiderforetagender. Det er noget drøit å sette kooperasjonen på denne måte i en særstilling. Og hvorfor tar man ikke med de mange arbeiderstyrte kommuner, står ikke disse arbeidere og funksjonærer i en lignende stilling til den øvrige arbeiderklasse som de kooperative bedrifter? Skal man slå inn på denne voldgiftslinje, så får man sannelig også utvide rammen for den til å gjelde andre. Jeg vil anbefale Fladebys forslag.

Karl Tømmeraas: Jeg har vært med å oprette en rekke tariffar med samvirkelagene. Det er aldeles ikke nogen voldgiftslinje man nu slår inn på. Det sies tydelig i § 1 at tariffavtaler opprettes som hittil ved direkte forhandling mellom vedkommende kooperative virksomhet og de interesserte fagforbund. Det er først når man ikke kommer til enighet at § 6 trer i virksomhet. Det vil være en fordel at man får nogenlunde ensartede avtaler. Man må også være opmerksom på at dette ikke er nogen overenskomst på lang tid. Den gjelder til 1932. Det er ingen fare ved å vedta dette.

Richard Hansen: Når man vil pirke ved et forslag, så er det alltid lett å finne på noget. Hvis man ikke blev enig om opmannen, hvem skulde da opnevne denne, blev det spurt. Det vilde vel bli forslag på et par opmenn, og den som da fikk de fleste stemmer, vilde jo være valgt. Det er heller ikke riktig at ventetiden blir lang. Nevnden skal være nedsatt senest 8 dager efter at en sak er innanket. Det er en mangel at ikke N. K. L. kan binde sine avdelinger, men jeg går ut fra at det blir ordnet. Jeg har den tro at de aller fleste funksjonærer står i fagorganisasjonen. Når det ikke står i § 2, er det kanskje en feil. Vi kan ikke overlate disse ting bare til de kooperative arbeidere og funksjonærer. Vi har jo alle som kooperatører interesser her. Jeg har den tro at vi kan rette på en del ved å vedta dette forslag, som ikke er noget ekteskap, men som vi nu kan prøve et år. Er de som steller med kooperasjonen så umulige, så får vi opsi overenskomsten, men jeg tror ikke det er nogen fare ved å vedta dette.

Johan Hoff: Selv borgerskapet kan finne forsvar for en voldgiftslov. Richard Hansen forsvarer dette, men jeg lurer på om han ikke nu tangerer formålsparagrafen i vårt forbunds lover. Vi er i fagforeningene så interessert og socialistisk innstillet at vi ikke vil ødelegge koope-

rasjonen. Det er meget godt i forslaget. Derfor anbefaler jeg det ikke forkastet, men sendt avdelingene og de interesserte parter til avstemning.

Andreas Juel: Det er lett forståelig at de som arbeider i de kooperative virksomheter, vil ha så gode arbeidsmuligheter som mulig. Det er så, men stilles kravene for høit, så stiller man kooperasjonen i en vanskelig stilling. Og den skulde jo også være til arbeiderklassens fordel. Vi har eksempler på at situasjonen har vært utnyttet slik at man har forlangt adskillig mere av de kooperative bedrifter enn hvad man har forlangt av de private. Denne overenskomst er ikke ideell, men den er et resultat av forhandlinger oss imellem. Det har vårt styre vedtatt og A. F. L. Når det spørres om vi har myndighet over alle samvirke-lagene, så har vi ikke det. Men vil ikke et samvirkelag bøie sig for en nevnds avgjørelse, så står det jo fritt for vedkommende arbeidere og funksjonærer å streike. Denne sak gjelder ikke bare de arbeidere som er ansatt ved slike bedrifter, men hele den fagorganiserte arbeiderklasse. Det er fagorganisasjonens interesser som kan skades ved ufornuftig op-treden her.

Frithjof Andersen: Da vi sist stod overfor konfliktsituasjonen i kooperasjonen, manglet man organer til å komme ut av et slikt uholdbart forhold. Ved å vedta dette forslag kommer vi vekk fra de mangler vi nu har hatt. Disse arbeidere fører på sett og vis krig mot sine egne klassefeller.

Jens Teigen: Det er ganske merkelig at det skal være slik motstand fra de som er ansatt ved disse bedrifter. Man mener å gå deres ære for nær, eller at de på denne måte blir fratatt retten til å streike. De kooperative virksomheter er jo i god forstand sosialiserte bedrifter. Vi ser i kooperative bedrifter som går med overskudd, at det straks gjelder lønnstillegg, mens det på den annen side kan være funksjonærer i små og dårlig økonomisk stillede samvirkelag som underbetales, og disse vilde være glad over en slik overenskomst. Medlemmene i samvirke-lagene idag er ikke uforstandige overfor sin betjening. Men når det er uoverensstemmelser, skal det avgjøres av nevnden. Det kan jo inn-treffe. Jeg tror andre arbeidsgrupper vilde være mer enn glad ved å få en slik nevnd som her er foreslått, til å fastsette sine lønns- og arbeidsvilkår. Jeg vil gjerne peke på et forhold i Oslo. Topplønnen for en kvinnelig funksjonær var kr. 270. Det var forsvarlig, men det blev forkastet og det blev truet med streik. Så blev det voldgift, og de fikk 20 kroner i tillegg. De mannlige funksjonærer står på en dårligere lønn, fordi denne sak blev tvunget frem på denne måte. Hvad vilde resultatet bli hvis et samvirkelag nekter å godta nevndens avgjørelse? Jo, da nekter vi å ekspedere fra de kooperative fabrikker og bedrifter til det samvirkelag.

Votering: Ved voteringen blev forslaget om utsettelse *forkastet* med stort flertall.

Sekretariatets innstilling blev *vedtatt* med stort flertall.

Fladebys forslag om å innflette ordet «funksjonær» i § 2 blev ved-tatt.

Lønninger.

Valgkomiteens flertall foreslo følgende lønninger til tillitsmennene: *Formann* kr. 9 000. *Kasserer* (næstformann) kr. 8 000. *Sekretær* kr. 8 000.

Et mindretall foreslo henholdsvis kr. 8 000, 7 000 og 7 000.

Flertallets forslag blev vedtatt uten debatt.

Revisorenes honorar blev mot 1 stemme satt til kr. 300 pr. år for hver enkelt.

Til sekretariatets medlemmer foreslo valgkomiteens flertall kr. 300 pr. år pr. medlem.

Einar Gerhardsen: Jeg vil anbefale at de medlemmer av sekretariatet som ikke er fastlønnet, får en bevilgning, men ikke de øvrige. Jeg vil foreslå det.

Søren Hagen uttalte sig i tilslutning til foregående.

Martin Tranmæl: Det er ingen stor sak. Men her bør det være enten eller.

Einar Gerhardsen tok sitt forslag tilbake.

L. Eli optok nu forslaget i følgende form: Honoraret fastsettes til kr. 300 pr. år for de medlemmer av sekretariatet som ikke er fastlønnet.

Ordstyreren: Dirigentene er av den opfatning at det ligger det i forslaget at de sekretariatsmedlemmer som ikke er fastlønnede i arbeiderbevegelsen får godtgjørelse for tapt arbeidsfortjeneste plus de 300 kroner.

Ingen ytret sig herimot. Elis forslag blev vedtatt.

N. K. L.'s representant tar avskjed med kongressen.

Andreas Juel: Må jeg få lov til å si takk for samværet her på kongressen og samtidig rette en takk for samarbeidet i den forløpne tid. Det er mitt håp at de beslutninger som er tatt her på kongressen må bli til organisasjonens gagn. Jeg tror også at det vil vise sig når de kommer hjem hver til deres og skal ta beslutningene op til gjennomførelse, at det vil bli til gagn for den hele arbeiderbevegelse. Jeg vil med disse ord få takke hver især for samværet under kongressen. (Bifall).

Halvard Olsen: Jeg skal på kongressens vegne få takke Juel fordi han er møtt op her, og jeg vil også takke for det samarbeide vi har hatt og håper at det må lykkes oss å få det styrket i fremtiden. Vi ror i samme båt, og har de samme interesser. Vi står alle på klassekampens grunn, og jeg vil uttale håpet og forvissningen om at samarbeide mellom N. K. L. og Landsorganisasjonen må bli det aller beste.

Forsamlingen sluttet sig til formannens tale med livlig bifall.

Møtet hevet.

Fagkongressen i Samfundet.

Oslo Arbeidersamfund og Oslo Arbeiderparti hadde om aftenen innbudt kongressens gjester og representanter til en sammenkomst i Oslo Arbeidersamfund, hvor det blev budt på taler av *Knud V. Jensen*, Danmark, *Johan Olov Johansson*, Sverige, og *Martin Tranmæl*, og forskjellig underholdning.

Formiddagsmøtet søndag den 22 februar.

Ordstyrer: *Nils Norheim.*

Protokollen for gårldagens eftermiddagsmøte referertes og godkjentes med en bemerkning om at det var vedtatt i gjensidighetsoverenskomsten å gjøre den tilføielse i § 2 siste linje ved siden av arbeider ordet: *funksjonær.*

Punkt 7: Organisasjonsformene.

Kongressen gikk derefter over til behandling av dagsordenens punkt 7: *Organisasjonsformene.*

S. Forbord optok følgende forslag fra Norsk Transportarbeiderforbund:

Inntil 1923 var organisasjonen bygget på fagforbundsprinsippet, men på Landsorganisasjonens kongress i 1923 besluttet organisasjonsformene endret således at Landsorganisasjonen skulde bygge på industriforbund.

Efter denne beslutning blev det dannet en del nye forbund som de bestående forbund måtte levere til dels mange av sine medlemmer til. Industriforbundsformen fikk mange og gode lovord på kongressen; medlemmenes interesser vilde bli best ivaretatt av de respektive industriforbund.

Det skulde dog vise sig ganske snart at det ikke gikk så lett vint for sig som det blev uttalt på kongressen. Således nektet Elektrikerforbundet å la sig oppløse, og kom ut av Landsorganisasjonen, men blev senere gjeninntatt.

Videre har vi flere forbund som ennu ikke har respektert kongressens beslutning om industriforbund. Disse er Norsk Centralforening for Boktrykkere, Norsk Bokbinderforbund og Norsk Litografisk Forbund; Norsk Murerforbund som skulde tilhøre Norsk Bygningsarbeiderforbund. Så har vi næringsmiddelindustrien som fremdeles er opdelt i 3 forbund, samt Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund og Norsk Formerforbund. Dertil kommer vanskelighetene med de enkelte medlemmer som nektet å la sig overføre til sine respektive forbund.

For kjørere, lagerarbeidere og chaufførers vedkommende har man støtt på mange vanskeligheter med overføringen, idet disse har nektet å la sig overføre og truet med å gå ut av organisasjonen. For eksempel nektet lagerarbeiderne og chaufførene innen jernindustrien i stor utstrekning efter å ha fått sin bok utskrevet fra vår avdeling å melde sig til den avdeling de efter kongressens beslutning hørte hjemme.

Disse blev så stående utenfor organisasjonen i lengere tid, og ved agitasjon fra vedkommende industriarbeiderforbund for å få dem organisert, blev det svart at de gjerne vilde være organisert, men at de vilde stå sammen med de øvrige lagerarbeidere og chauffører innen transportindustrien. Dette førte til slutt til at stedlige styre av Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund i Oslo besluttet å overlate til Oslo Transportarbeiderforening å organisere disse, da de mente det var bedre å ha dem organisert enn å ha dem utenfor organisasjonen.

At organiseringen etter industriprinsippet ikke har vært organisasjonsmessig heldig for det store gross av landtransportarbeidere, bevises best ved at spørsmålet har vært oppe til drøftelse på vårt landsmøte i 1926 og 1929.

På vårt landsmøte i 1929 blev følgende forslag vedtatt:

«Landsmøtet pålegger det nye forbundsstyre i betimelig tid før førstkommende kongress' avholdelse å innsende forslag til denne, gående ut på at *alle transport- og lagerarbeidere uansett industrivirk somhet, skal organiseres i tilslutning til Transportarbeiderforbundet.* Forbundets representanter til kongressen pålegges å arbeide og stemme for forslagetets vedtagelse.»

Når det gjelder losse- og lastearbeiderne, er vi også her kommet op i forhold som er meget beklagelige.

Således er det opstått tvist mellom vårt forbund og Norsk kjemisk Industriarbeiderforbund om hvem som har rett til å oprette overenskomst for lossing og lastning til bedrifter som hører inn under kjemisk industri.

Vi kan i så henseende henvise til det uheldige forhold som opstod ved Herøya, hvor Norsk kjemisk Industriarbeiderforbund søkte å trosse sekretariatets beslutning, og affæren ved Fiskå Verk, hvor også det samme forbund nektet å etterkomme sekretariatets henstilling om at de ikke skulde oprette overenskomst for losse- og lastearbeidet før tvisten var avgjort av sekretariatet.

For Fiskå Verks vedkommende ligger lossesatsene som er opprettet med Kjemisk Industriarbeiderforbund adskillig under satsene for losse- og lastearbeidet i Kristiansand S.

Arbeidet ombord som Norsk kjemisk Industriarbeiderforbunds medlemmer har overenskomst for, betales av skibet, og har således intet med bedriften å gjøre.

Når så et forbund oppretter overenskomster med lavere satser enn f. eks. nærmeste losse- og lasteplass, betrakter losse- og lastearbeiderne dette som lønnspress.

At dette er uheldig, sier sig selv.

Angående forholdene ved Fiskå Verk, som også blev behandlet på vårt landsmøte i 1929, vedtok dette følgende forslag fra avdeling 13, Kristiansand S.:

«Landsmøtet henstiller til Landsorganisasjonen hurtigst mulig å få forandret de forhold som nu er til stede, idet medlemmer av andre forbund virker som lønnstrykkere for transportarbeiderne, da de kontraktmessig utfører arbeide til underpris av hvad der tariffmessig utføres av havne- og transportarbeiderne.»

I henhold til ovenstående tillater vi oss å foreslå følgende:

1. Alle kjørere, lagerarbeidere, pakkhusarbeidere og chauffører som ikke direkte og utelukkende er ansatt på fabrikker, produktive bedrifter og lignende industriområder, skal tilhøre Norsk Transportarbeiderforbund.
2. Alle losse- og lastearbeidere, uansett om de losser eller laster ved bruk, fabrikker og lignende, når disse steder ligger i eller i nærhe-

ten av en by eller steder hvor der er losse- og lastearbeiderforening, skal tilhøre Norsk Transportarbeiderforbund, og oveenskomster om arbeidet opprettes kun av dette forbund.

Fra Norsk Bygningsarbeiderforbund.

Kongressen i 1923 vedtok omtrent enstemmig at fagorganisasjonen skulde omlegges fra fagforbund til industriforbund og kongressen trakk også op grenselinjene for industriforbundenes virkeområde.

Det har dessverre vist sig at gjennomførelsen av industriforbund har støtt på mange vanskeligheter, megen treghet og motvilje så vel hos det enkelte medlem som hos enkelte organisasjoner, således at de fordeler som omlegningen skulde være for den samlede organisasjon, derved i betydelig grad er forminset.

For at industriforbundsformen ikke ytterligere skal forkludres, må det være en ufravikelig regel og forutsetning at det ene forbund respekterer det annet forbunds virkeområde og overenskomsten.

Dette er imidlertid ikke alltid iaktatt av enkelte forbund like overfor Bygningsarbeiderforbundet, og som det mest uheldige og skadelige tilfelle i så måte må nevnes Norsk Hydros nybyggningsarbeide ved Rjukan og Herøya, hvilket arbeide med Sekretariatets godkjenning tillotes utført efter overenskomster som lå betydelig lavere enn de overenskomster som gjaldt for Bygningsarbeiderforbundet, likesom Sekretariatet også godkjente at de bygningsarbeidere som var beskjeftiget med dette arbeide, skulde organiseres i tilslutning til Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund og Norsk Arbeidsmannsforbund. Denne ordning virket meget uheldig for Bygningsarbeiderforbundet både under tariffrevisjon og ellers.

For å hindre gjentagelser av lignende art, vil Norsk Bygningsarbeiderforbunds styre foreslå:

1. Nybyggningsarbeide samt større forandrings- og tilbygningsarbeider av enhver art som utføres av eller for industrielle bedrifter og kommuner, skal utføres efter lønns- og arbeidsvilkår som er godkjent av Norsk Bygningsarbeiderforbund. Disse overenskomster blir å opprette mellom Bygningsarbeiderforbundet og vedkommende bedrift.

2. De arbeidere som er beskjeftiget med sådant arbeide, skal stå tilsluttet Norsk Bygningsarbeiderforbund.

3. Medlemmer tilsluttet andre forbund må ikke påta sig til utførelse bygningsarbeide av nogen art, til ringere lønns- og arbeidsvilkår enn hvad som er bestemt i de overenskomster som er opprettet av Norsk Bygningsarbeiderforbund.

Forinnen de søker arbeide bør de derfor henvende sig til vedkommende forening for å erholde de nødvendige opplysninger.

I anledning henvendelse fra Kongsvinger og Omegns Bygningsarbeiderforbund vedrørende Skog- og Landarbeiderforbundets medlemmer vil styret for Norsk Bygningsarbeiderforbund uttale at både forbundskontoret og flere av forbundets Oslo-foreninger har hatt meget besvær med medlemmer av Skog- og Landarbeiderforbundet, idet de ofte tar arbeide under gjeldende overenskomster for bygningsfagene

og ofte også nekter å overføre sitt medlemsskap til vedkommende avdeling av vårt forbund.

Vegringen begrunnes ofte med den store forskjell i fagforeningskontingenten.

Det er derfor nødvendig at der vedtas beslutninger som for fremtiden hindrer gjentakelser av lignende art, hvorfor punkt 3 i forbundsstyrets forslag er berettiget og nødvendig.

Organisasjonsformene.

Da kongressens beslutning av 1923 om fagorganisasjonens omlegging fra fagforbund til industriforbund ennå ikke er gjennomført i sin helhet, vil kongressen påny innskjerpe at den fattede beslutning loyalt må etterkommes av de tilsluttede organisasjoner.

Kongressen vil derfor pålegge Sekretariatet å opta et energisk arbeide for å realisere beslutningen om at det kun skal være ett forbund innen samme industri.

I anledning forslaget fra vår avdeling i Kongsvinger, om at der i lovene skulde innflettes en bestemmelse om samorganisasjonenes virkeområder, finner forbundsstyret lovforandringen her unødig, idet det selvsagt må kune gå an å finne en mere naturlig inndeling mellom samorganisasjonenes områder enn tilfelle er for Kongsvingers vedkommende.

I anledning forslaget fra vår avdeling i Bodø, kan forbundsstyret ikke anbefale det i den foreliggende form, men vil uttale at organisasjonen bør strekke sig så langt som mulig med økonomisk støtte når det gjelder å oparbeide organisasjon i Nord-Norge.

Med hensyn til forslaget fra Bygningsarbeidernes Industrigruppe, Oslo, om at kravet om 6 timers dagen inngår som en del i formålsparagrafen, er forbundsstyret enig heri, idet de også faller i flukt med den beslutning som blev fattet på forbundets siste landsmøte.

Forbundet er likeledes enig i å anbefale forslaget fra Malersvennenes Forening, Oslo, om at der ved tariffrevisjonen må kræves 6 timers arbeidsdag.

Fra Murarbeidernes Forening, Oslo.

Norsk Bygningsarbeiderforbunds landsmøte i 1930 behandlet inngående fagskillestriden innen bygningsindustrien og der vedtokes beslutninger i saken med sikte på løsning i spørsmålet for såvel Bygningsforbundets avdelinger som Norsk Murerforbunds.

Under debatten i denne sak uttalte flere talere at det var forutsetningen for deres stillingtagen i spørsmålet, at den tidligere av Landsorganisasjonens kongress fattede beslutning om industriforbund nu blev gjennomført, således at der blev sammenslutning av disse to forbund.

Murarbeidernes Forening, Oslo, vil derfor henstille til Landsorganisasjonens Sekretariat, at det gir sin medvirkning til at sammenslutningen kan skje snarest.

Vi vil videre be om at saken blir utredet og opsatt på dagsordenen til kongressen 1931, så at de to forbunds avdelinger får anledning til

å ta standpunkt til sakens realitet ved valgene av representanter til kongressen.

For sakens hurtige fremme sendes denne henstilling direkte til Sekretariatet. Skulde dette mot formodning ikke vilde etterkomme vår anmodning, bedes dette oss meddelt så betids at vi gjennom Bygningsforbundet kan fremme forslag i denne sak.

Fra Norsk Matros og Fyrbøterunion.

Angående organiseringen av hvalfangstarbeiderne, har vårt hovedstyre besluttet å foreslå følgende uttalelse forelagt for kongressen til uttalelse:

«Kongressen hilser med glede enhver bestrebelse som går ut på å trekke nye grupper av arbeidere inn i organisasjonen. Når det gjelder hvalfangstindustriens arbeidere, er det selvsagt store vanskeligheter forbundet med å få dem organisert på grunn av de spesielle forhold disse folk arbeider under. Man er imidlertid opmerksom på at der i løpet av siste år er drevet en forsterket agitasjon blandt hvalfangstarbeiderne, en agitasjon som også Landsorganisasjonen har ydet sin støtte til.

Kongressen gir sin fulle tilslutning til de bestrebelser som er gjort for å organisere hvalfangstarbeiderne og få opprettet overenskomster i denne betydelige industri.

Idet man forutsetter at der også fremtidig vil bli gjort hvad gjøres kan i den retning, bemyndiges Sekretariatet til å yde fortsatt økonomisk støtte til det agitasjons- og organisasjonsarbeide som er nødvendig for å bygge op en sterk organisasjon i hvalfangstindustrien, likesom den samlede fagorganisasjon er beredt til om det skulde vise sig nødvendig, å yde disse arbeidere sin fulle solidariske støtte for å få etableret ardnede organisasjonsmessige vilkår i hvalfangsten.»

Fra avd. 20, N. A. F.

Forslag: Den av kongressen av 1923 fattedes beslutning om industriorganisasjoner, opheves eller forandres derhen at det blir adgang for de forskjellige fagforeninger å tilmelde sig sine rette angjeldende fagforbund.

Motivering:

Ifølge uttalelser på kongressen i 1923 ved overgangen til industriorganisasjoner, skulde alle faggrupper der blev tilsluttet andre forbund, bli behandlet i likhet med tilsvarende fagforbund.

Dette er nu aldeles illusorisk, og må få en utformning som kan tilfredsstille den voksende misnøje med den nuværende organisasjonsform innen de forskjellige faggrupper.

Kongsvinger og Omegns Bygningsarbeiderforening

avholdt medlemsmøte den 28 oktober 1930 hvor følgende forslag til kongressen 1931 enstemmig blev vedtatt:

Kongsvinger og Omegns Bygningsarbeiderforening foreslår for kongressen følgende:

Det utarbeides et skarpt og spesifisert skille på arbeide som sorterer under Bygningsarbeiderforbundet og Norsk Skog- og Landarbeiderforbund.

Foreningen finner at de nuværende forhold ikke er tilfredsstillende.

Norsk Skog- og Landarbeiderforbunds medlemmer rykker inn på arbeidsplassene etter sine tariffer som jo ligger langt under Bygnings-tariffen og fortrenger den stedlige Bygningsarbeiderforenings medlemmer.

Vi mener derfor at en lovparagraf her vil være på sin plass og skape rene og greie linjer for begge parter.

Fra Norsk Skog- og Landarbeiderforbund.

Under forbehold av landsmøtets tilslutning foreslår N. S. L. F. at den forestående fagkongress opptar til drøftelse følgende forslag:

I.

Det gis adgang til å organisere et spesielt forbund av jordbruks- og gartnerarbeidere. Sekretariatet pålegges å medvirke til å organisere et sådant forbund når tiden dertil ansees å være inne.

II.

Kongressen pålegger sekretariatet til å opta arbeidet for å få sammenført i eller under ett forbund alle arbeidere ved veivedlikeholdet.

Til begrunnelse herav skal anføres følgende:

Ad I. N. S. L. F. er i hele sitt anlegg et skogs- og fløtningsforbund. Teknikken og taktikken er basert på denne gruppe og dens spesielle forhold i enhver henseende. Og dette er det ikke mulig å endre i nogen vesentlig grad. Skulde det skje vilde det bare gå ut over hovedgruppen og dermed skade hele forbundet.

Vi har nu en tid hatt tilslutning av spesielle landarbeiderforeninger og vi har hatt en rekke konflikter, som ennå for en stor del er uløst. Det har vist sig at dette arbeide faller ut på en ganske annen måte enn det øvrige i forbundet. For det første er det en ganske annen mentalitet som preger de arbeidere det her gjelder, for en stor del betinget av deres spesielle arbeidsforhold. De er knyttet til tjenesten det hele år eller halve år, har delvis lønn i naturalier o. s. v. Mange reiser gjerne fra sted til sted og er ikke knyttet til eget bruk. Det motsatte er gjerne tilfelle med landarbeiderne i skogdistriktene.

Det har vist sig at de kamp- og arbeidsmetoder som tillempes i N. S. L. F. ikke har den effektive virkning for denne gruppe som for skogs- og fløtningsarbeiderne. Erfaringen viser med andre ord at arbeidet må legges på en annen baug.

Ved at denne gruppe er tilsluttet N. S. L. F. har den opfatning lett for å gjøre sig gjeldende, at man uten noen som helst forberedelse kan gå til kamp. Det er opstått en rekke slike kamper uten at det har vært mulig å få dem løst innenfor et rimelig tidsrum. Forholdet er jo det innen vårt forbund at de lokale avdelinger har en ganske utstrakt selvbestemmelsesrett, men det kan tviles om dette kan praktiseres i slik utstrekning innen gruppen landarbeidere.

Hovedsvakheten er imidlertid den ennå minimale tilslutning av

landarbeidere til organisasjonen. Det som skal til er et omfattende organisasjons- og opplysningsarbeide. Denne gruppe lever til dels ennå under patriarkalske forhold og er preget av husbondens syn i mange henseender. Der må organiseres et vekkellesarbeide i full målestokk. Og ikke bare det: De må ha en organisasjon som kan samle dem, som er oppbygget med deres spesielle forhold for øie og hvis hovedoppgave er hensynet til disse arbeidere og som i et og alt *kjenner* deres leve- og arbeidsforhold.

Enhver vil forstå at det ikke er mulig for vårt forbund å overkomme det veldige arbeide det her er tale om. Det må her komme hjelp fra den samlede *fagorganisasjon*. Denne hjelp vil ha den største effekt, hvis den ydes direkte til en ansvarlig organisasjon av de folk det her gjelder. Det vil dessuten være uriktig å pålegge N. S. L. F. oppgaven. Vi er nu kommet så langt at det kan sies at vi under normale forhold står så nogenlunde på egne ben, men det er ennå en mengde besværligheter igjen å gjennomgå og det er agitasjonsarbeide mer enn nok blandt hovedgruppen, skog- og fløtningsarbeiderne. Med vår beskjedne kontingent klarer vi ikke mer.

Et norsk landarbeiderforbund bør i første rekke baseres på det mere utviklede halvgartneri og handelsgårdsbruk rundt Oslo samt de rene landbruksstrøk rundt Mjøsa og ut etter Oslofjorden. Dette blir en etter forholdene fast og solid basis. Landarbeiderne i de rene skogdistrikter bør iallfall i overgangstiden bli stående i N. S. L. F.

Innen det område som er nevnt ovenfor har vi en organisasjon i utvikling. Den har riktignok vært utsatt for en rekke påkjenninger, men får den begynne på egen grunn med den nødvendige hjelp i begynnelsen og det kan skaffes en dyktig teknisk og organisatorisk leder skulde det ikke være tvil om at der i løpet av en forholdsvis kort tid kunde legges grunnen til et virkelig fagforbund blandt gartner- og landarbeidere.

Ad II. Forbundet har fra landsgruppestyret for veivedlikeholdsarbeiderne innen forbundet mottatt følgende skrivelse:

Vearbeidernes og veivedlikeholdtarbeidernes gruppestyre hadde møte i Oslo den 12 november 1930 i forbindelse med forhandlingene hos veidirektøren. Man drøftet på ny spørsmålet om en mere passende organisasjonsform for veivedlikeholds- og veiarbeidere som er beskjeftiget for det offentlige (stat, fylke og kommune). Man finner det meget uhensiktsmessig at disse arbeidere nu er delte på tre forskjellige forbund, da dette bidrar til å stille gruppen svakere overfor myndighetene enn den efter sitt samlede medlemstall behøver å være. Styret finner det påkrevet at det undersøkes hos Landsorganisasjonen, Norsk Arbeidsmannsforbund og Norsk Kommuneforbund om det skulde være mulighet for å sammenslutte gruppene innen de to nevnte forbund og N. S. L. F. til et selvstendig forbund.

I henhold til foranstående vil gruppen henstille til Norsk Skog- og Landarbeiderforbund om å søke dette spørsmål løst på den mest hensiktsmessige måte.

Veivedlikeholds- og veiarbeidernes gruppe, Oslo, innen N. S. L. F.

Det hersker enn en del uklarhet om hvor og i hvilket forbund disse arbeidere skal stå. Under kongressens behandling av industriforbundsformen var det forutsetningen at f. eks. veivokterne skulde stå i Norsk Kommuneforbund. Fra Norsk Arbeidsmannsforbunds side blev det gjennom en rekke år nedlagt et stort arbeide for å få veiarbeiderne tilsluttet organisasjonen. Men hverken N. K. F. eller N. A. F. var noget særlig heldige i sine bestrebelser.

Da N. S. L. F. skulde stiftes i 1927 foreslo den av sekretariatet nedsatte organisasjonskomité at arbeiderne under veivedlikeholdet skulde stå i dette nye forbund.

I de tre år som har gått har det lyktes å få en rekke av disse arbeidere inn i forbundet. Delvis står de enkeltvis tilsluttet de almindelige blandede skog- og landarbeiderforeninger og dervis har de dannet spesielle avdelinger. Det er nu 29 slike selvstendige avdelinger. På en landskonferanse for disse spesialavdelinger holdt våren 1929 blev det besluttet å velge et spesielt landsgruppe styre til å lede forhandlingene, agitasjonen m. v.

Med de medlemmer som står i de blandede foreninger regner man at det nu i N. S. L. F. står tilsluttet omkring 700 vei- og veivedlikeholdsarbeidere. Heri er ikke medregnet sådanne som rent tilfeldig og ved nødsarbeide kan få arbeide ved veiarbeide av en eller annen art.

Det foregår for tiden en veldig utvikling av dette fag. Hele veinettet er på grunn av den sterkt økede trafikk under utbedring, likesom det vanlige vedlikeholdsarbeide er øket betydelig. De gamle redskaper avløses av maskinelle hjelpemidler. Staten legger stadig større deler av veinettet under sin administrasjon.

Stillingen for fagets arbeidere er således nu ved å bli en ganske annen enn den var for en del år tilbake.

Det er ganske oplagt at når det blir et stadig mindre skille mellom de egentlige statens veianleggsarbeidere og den gruppe arbeidere som virker ved veivedlikeholdet, både ved at de mer og mer får Staten som arbeidsgiver og ved at anlegg og vedlikehold går mere og mere op i hinannen, vil det også være innlysende at disse må samles i én organisasjon, så de kan optre utad som én organisatorisk enhet. Ellers vil de lett gjensidig komme til å vanskeliggjøre forhandlinger med arbeidsgiveren, enten nu dette er Staten, fylket eller en enkelt kommune.

Det kan være et skjønsspørsmål om det skal søkes dannet et eget forbund av denne gruppe eller ikke. Hovedsaken er at de alle samles inn under et forbund. Da dette kan støte på vanskeligheter fordi flere forbund er interessert, har vi funnet det riktigst å foreslå at kongressen gir et direktiv som ikke er til å misforstå. Det er selvsagt bedre at denne sak ordnes i vennskapelighet enn at man venter til det begynner å brytes og skapes bitterhet, således som tidligere har vært tilfelle i lignende anledninger.

Fra Sulitjelma Elektrikerforening.

Den av kongressen av 1928 fattede beslutning om industriorganisasjoner opheves eller forandres derhen at det blir adgang for de forskjellige fagforeninger å tilmelde sig sine rette angjeldende fagforbund.

Motivering:

Når foreningen har tillatt sig å fremkomme med dette forslag, er det i bevisstheten om at beslutningen om industriorganisasjonsformen av 1923 ikke har latt sig gjennomføre efter forutsetningen.

Samt ifølge de uttalelser som fremkom på kongressen i 1923 ved overgang til industriorganisasjonsformen, om at alle faggrupper der blev tilmeldt andre forbund skulde bli behandlet i likhet med tilsvarende fagforbund. Dette er nu aldeles illusorisk og må få en utløsnings som kan tilfredsstille den voksende misnøje innen de forskjellige faggrupper.

Vi mener derfor at vårt forslag bør vedtaes, da en sådan beslutning best vil tjene til organisasjonens vel.

Fra avd. 232, Skedsmo Arbeidsmannsforening.

Det henstilles til Arbeidernes faglige Landsorganisasjons 12. ordinære kongress å vedta:

Alle veiarbeidere, veivoktere samt spesialarbeidere ved veivesenet samles i et nytt forbund — subsidiært et av de bestående.

Motivering:

Som forholdene nu er, er en del av veiarbeiderne samlet i Norsk Skog- og Landarbeiderforbund, en annen del i Norsk Kommuneforbund og en tredje del i Norsk Arbeidsmannsforbund. Da det er en kjensgjerning, at det er vanskelig å få opprettet overenskomst med Statens Veidirektorat, mener vi det vil være en fordel om alle disse arbeidere blev samlet i ett forbund, som så kunde sette hele sin kraft inn på å få forbedret disse arbeideres kår.

Norsk Kommuneforbund.

Fra flere av våre foreninger og likeledes fra Oslo stedsstyre er det kommet henvendelse til forbundet om å søke å få optatt på kongressen spørsmålet om medlemsskap i de forskjellige organisasjoner og adgangen til å kunne ta anvist arbeide. I den senere tid har vi hatt en rekke tilfelle, hvor medlemmer av Norsk Kommuneforbund av Arbeidskontoret er anvist arbeide i bygningsfagene, men når de kommer på arbeidsplassen blir de nektet å fortsette arbeidet. Efter hvad vi har bragt i erfaring er det ikke bare vårt forbund som har vanskeligheter i så henseende.

Landsorganisasjonens lover § 2, punkt 5, har bestemmelse om medlemmers overflytning fra den ene organisasjon til den annen når de skifter arbeidsplass. En del medlemmer som tidligere har tilhørt Bygningsarbeiderforbundet har, når de har fått arbeide ved kommunen, fulgt bestemmelsen i Landsorganisasjonens lover og har overflyttet sig til Norsk Kommuneforbund. Når de ikke lenger har arbeide ved kommunen, men søkt sig overflyttet til arbeide som henhører under bygningsvesenet og av Arbeidskontoret blir anvist arbeide, blir de av organisasjonen nektet å fortsette arbeidet. Det er til og med sagt at det er fordi de er medlemmer av Norsk Kommuneforbund at de ikke kan fortsette arbeidet. Det har også vært antydning at uorganiserte har let-

tere for å kunne fortsette på arbeidsplassen enn de som er medlemmer av Norsk Kommuneforbund, men som før nevnt er det ikke bare vårt forbund som har vanskeligheter i så henseende, og det kan vel være mulig at det også fra andre forbund kan bli innsendt forslag til behandling på kongressen.

Vi vil derfor herigjennem anmode sekretariatet om å utarbeide forslag som tar sikte på å hindre det misforhold som er til stede ved at enkelte forbund nekter organiserte arbeidere å få arbeide. I den stilling saken nu er kommet, blir det absolutt nødvendig at den samlede organisasjon tar standpunkt til hvordan det skal forholdes i foran nevnte tilfelle.

Vi vil også påpeke at ungdommen som i disse arbeidsløse tider vokser op, har vanskelig for å bli organiserte. De har vanskelig for å kunne komme inn på nogen arbeidsplass, og får således ikke noget bestemt forbund å holde sig til. Følgen blir at ungdommen kommer til å være uorganisert, mens det burde være organisasjonens oppgave å søke å få disse folk med i organisasjonen. Vi vil derfor også anmode om at sekretariatet overveier denne sak og søker fremmet forslag til kongressen. Vi har tenkt oss at der også angående dette forhold vil komme forslag fra andre organisasjoner, og vil derfor innskrenke oss til å henstille til sekretariatet å søke å få spørsmålet op til behandling på kongressen og lage innstilling i saken.

Fra Oslo og Omegns Anleggsarbeiderforening, N. A. F.

Foreningen sender en lengere forestilling angående en konflikt ved Hovedbanen, og konkluderer med følgende forslag:

«Kongressen fastslår, at alle arbeidere, uansett hvilke organisasjoner de tilhører (så vel som uorganiserte), stiller sig solidarisk med de arbeidere som gjennom sin organisasjon forsøker å hindre at arbeidernes lønns- og arbeidsvilkår forringes, samt hindre andre overgrep fra arbeidsskjøperne. Følgelig bør alle kamper som føres mellom arbeiderne og arbeidsskjøperne respekteres. Dette anser vi for en absolutt nødvendighet. Å forsøke å gjøre en annen opfatning gjeldende på dette punkt vil føre til farlige og vidtrekkende konsekvenser og kan under ingen omstendighet aksepteres.»

Fra sekretariatet forelå følgende:

De mange forslag som foreligger om organisasjonsformene berører egentlig ikke organisasjonens struktur, men allikevel flere viktige sider av dens virksomhet: således Landsorganisasjonens forhold til forbundene, forbundenes innbyrdes forhold, særlig grenseforhold og samorganisasjonenes stilling og virkeområde. Etter sekretariatets opfatning er det ikke grunn til nu å rulle op organisasjonsspørsmålet i hele sin bredde, men det kan være praktiske sider som fortjener å komme under overveielse.

De spørsmål som er reist, er imidlertid ikke slik tilrettelagt at forningene og den forestående kongress er forberedt på å gå til behandling av dem. Den korte frist som er levnet sekretariatet til gjennom-

gåelse av innsendte forslag, har heller ikke gjort det mulig å få denne sak nu tilstrekkelig utredet og klarlagt. Derfor vil man foreslå at kongressen nedsetter et organisasjonsutvalg på 7 medlemmer.

Dette utvalg gjennomgår forslagene og tar på et praktisk og enkelt grunnlag op de spørsmål som er fremme og de som utvalget selv anser er av interesse, og forelegger i god tid før neste kongress sin utredning for sekretariatet. Dette avgir sin innstilling som sammen med utvalgets utredning settes op på neste kongress dagsorden.

Beslutningen av 1923 står ved makt og må lojalt respekteres. Derfor må spørsmålet om gjennomførelse av kongressens beslutninger straks optas til behandling av de forbund som ennå ikke har gjennomført de vedtatte beslutninger.

Disse forhandlinger ledes av sekretariatet.

Rapport over forhandlingene meddeles representantskapet.

I henhold til ovenstående vil sekretariatet innby kongressen til å fatte følgende beslutning:

«De forslag som er innkommet i organisasjonsspørsmålet oversendes et organisasjonsutvalg på 7 medlemmer, valgt av kongressen. Utvalgets utredning med sekretariatets innstilling forelegges neste kongress.»

Sekretariatets medlem, Forbord, optar forslaget fra Norsk Transportarbeiderforbund, da han mener at forslaget er helt overensstemmende med kongressebeslutningen av 1923.

O. M. Haugen optok følgende forslag fra Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund, som tidligere i dagsordenen var utsatt:

«§ 1. Arbeidernes fagl. Landsorganisasjon i Norge er en sammenlutning av landsomfattende industri- eller fagforbund, og dens formål er:

§ 2. 1. Hovedenhetene innenfor Landsorganisasjonen er de landsomfattende industri eller fagforbund.

§ 5. I annet avsnitts siste punktum forandres ordet «industriforbundene» til forbundene.»

Anders Birkeland foreslo Norsk Matros- og Fyrbøterunions forslag oversendt sekretariatet.

P. H. Vestad optok tilleggsforslag i forbindelse med N. S. L. F.'s forslag om at sekretariatet optar arbeidet snarest mulig.

Edw. Mørk optok følgende forslag fra Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon:

«Kongressen velger en komité på 5 medlemmer med representanter fra sekretariatet og samorganisasjonene som får i oppdrag å utarbeide forslag til en omordning av samorganisasjonenes geografiske område. Komiteens innstilling forelegges representantskapet til avgjørelse.»

Ivar Ertresvaag foreslo følgende om organiseringen av hvalfangstarbeiderne:

Hvalfangstindustrien er et av den norske kapitalismes viktigste utbytningsfelter hvor arbeidskjøperne soper inn millioner av kroner, mens hvalfangstarbeiderne i stor utstrekning arbeider for sultelønnin-

ger og en hensynsløs utpresning av arbeidskraften. Hvalfangstarbeiderne har ikke maktet å reise sig til kamp mot denne utbytning. Derimot har arbeidskjøperne gjennomført et raffinert procentsystem som bevirker en ytterligere utpresning av arbeidskraften og binder arbeiderne til slavekontrakter hvor de fraskriver sig retten til å hevde sine meninger og gå til kamp for å fremme sine økonomiske interesser. En kamp i hvalfangstindustrien kan ikke føres isolert fra de øvrige industrier. Likeså vil en kamp i hvalfangstindustrien få en utpreget internasjonal karakter, særdeles i forbindelse med transport- og jernindustrien.

Matros- og Fyrbøterunionen har forsøkt å organisere disse arbeidere i tilslutning til unionen. Men det viser sig at unionen ikke har maktet å løse denne oppgave. Den posisjon de har hatt for en 3 år tilbake, har de mistet. Landsorganisasjonen, unionen og de interesserte forbund, Transport- og Jern- og Metallarbeiderforbundet, har ikke interessert sig for å reise disse arbeidere til kamp og understøtte kampen på en sådan måte at hvalfangstarbeiderne kunde få tiltro til organisasjonen. Man kan bare henvise til Jern og Metalls sympatiaksjon i 1930 for hvalfangstarbeidernes kamp, som var den reneste skandale.

Det har i lengere tid vært et almindelig krav fra hvalfangstarbeiderne at de ønsket et eget forbund for denne industri. De egenartede forhold innen hvalfangstindustrien tilsier at hvalfangstarbeiderne får organisere sitt eget forbund.

1. Hvalfangstarbeiderne vil ikke kunne organiseres uten ved at man straks optar arbeidet for å organisere kampen mot hvalredernes blodige utbytning. Gjennom organisering av forberedende kampkomiteer blandt disse arbeidere som kan tilrettelegge en målbevisst aksjon ved sesongens begynnelse, må hvalfangstarbeiderne mobiliseres i kamp for følgende hovedkrav:

Avskaffelse av de individuelle kontrakter og opprettelse av kollektivavtaler. Forhøielse av de faste lønninger. Kamp mot procentsystemet.

Effektiv kontroll gjennom arbeidernes egne valgte tillitsmenn over arbeidstidsforhold, kost og boligforhold ombord i fangstbåtene, koke-riene og ved stasjonene.

2. Beslutningen om å organisere hvalfangstarbeiderne i Norsk Matros- og Fyrbøterunion har ikke tilsvart sin hensikt.

3. Hvalfangstarbeiderne organiseres som eget industriforbund.»

S. Forbord: Når jeg allerede nu forlanger ordet, så er det fordi mitt forbund har et forslag her, som finnes inntatt på side 34, og som jeg optar. Det var jo meningen at alt skulde bli så bra når man fikk industriformen. Da skulde det bli bare glede, og organisasjonene skulde bli mere levedyktige. Da dette trådte i kraft, måtte vi avlevere en lang rekke medlemmer til andre forbund. Det var særlig chauffører og lagerarbeidere etc. Det viste sig snart, at det ikke var bra, og mange av disse medlemmer fant sig ikke til rette under de nye forhold. Når man hadde sine tariffoppgjør, blev disse medlemmer uteglemt eller tilsidesatt, og resultatet blev at de kom utenom organisasjonen. Det blev så agitert på ny, men de var vanskelig å få med igjen. Det vil si, de rettet

anmodning til oss om å få komme inn i vårt forbund, men det kunde vi jo ikke, og resultatet blev at de stod utenfor. Dette er et uheldig forhold. Samtidig som vi mener at Transportarbeiderforbundet vil bli sterkere og mer kampdyktig ved at vi fikk ha disse medlemmer hos oss. Denne sak har to ganger vært behandlet hos oss på landsmøter, og på det siste landsmøte i 1929 blev det vedtatt et pålegg til det nye forbundsstyre om i betimelig tid, før førstkommende kongress's avholdelse å innsende forslag til denne, gående ut på at alle transport- og lagerarbeidere, uansett industrivirksomhet, skal organiseres i tilslutning til Transportarbeiderforbundet. Forbundets representanter til kongressen blev også pålagt å arbeide og stemme for forslaget vedtagelse. Dette forslag blev enstemmig vedtatt. Men det er ikke bare disse ting som nødvendiggjør dette. Men også fordi at det er opstått en rekke tvister når det gjelder losse- og lastearbeidere. I de fleste tilfeller har vi efter megen kjævl kommet til enighet om hvor disse skal stå, men det har vært mange vanskeligheter. Vi hadde nogen tilfelle ved Kristiansand, hvor vi hadde medlemmer, og bedriftsorganisasjonen opprettet tariff, som blev det halve av de tariffen vi hadde. Resultatet er at disse medlemmer er uorganiserte. Vi hadde også et uheldig forhold ved Herøya, hvor Norsk kjemisk Industriarbeiderforbund søkte å trosse sekretariatets beslutning. Her blev man enige i organisasjonskomiteen og sekretariatet om at vi skulde ha losse- og lastearbeiderne. Og vi hadde videre Fiskå Verk, hvor lossesatsene som er opprettet ved Kjemisk Industriarbeiderforbund, ligger adskillig under satsene for losse- og lastearbeide i Kristiansand. Jeg vil sluttelig anbefale kongressen å vedta vårt forslag.

Gunnar Sethil: Det foreligger her en rekke forslag. En del tar sikte på å vende tilbake til de gamle fagforbunds virksomhet. Det foreligger også forslag, som fra Skog- og Landarbeiderforbundet, om dannelse av nye forbund, f. eks. et forbund av alle arbeidere ved veivedlikeholdet. Det har fra tidligere vært bestemt at veivesenets arbeidere skal tilhøre Kommunearbeiderforbundet. På side 43 i dagsordenen foreligger et forslag fra Norsk Kommunearbeiderforbund, hvori vi har anmodet sekretariatet om å fremkomme med forslag om en instans som kunde være dømmende i de spørsmål hvorom der er tvister. Det kan være et skjønsspørsmål om der skal søkes dannet et eget forbund av denne gruppe eller ikke. Hovedsaken er at de samles inn under et forbund. Og nu har også sekretariatet fremkommet med forslag om et organisasjonsutvalg som skal se på disse ting. Men jeg får ikke tak i hvad det betyr. Vi har jo også hatt et slikt utvalg som har virket i den periode som nu er gått. Her ser det ut til at dette organisasjonsutvalg skal behandle disse ting og forelegge dette for neste kongress. Men når det brenner et sted, må man vel straks se å gjøre noget. Man kan da ikke gi sig til å vente med å slukke ilden. Vi har derfor ikke funnet at det forslag tilfredsstillter oss, og jeg vil tillate mig å foreslå følgende:

«Grunnlaget for organisasjonens opbygning må fortsatt være kongressbeslutningen av 1923, men hvor det gjelder tvist om retten til arbeide må den praksis befølges, at de som av et arbeidskontor i henhold til dettes regler blir anvist arbeide, har rett til å ta dette arbeide uansett medlemsskap i denne eller hin organisasjon, når arbeidsfor-

holdet på arbeidsplassen organisasjonsmessig sett er i orden og medlemmene befølger bestemmelsene i Landsorganisasjonens lover angående overflytning av medlemsskapet.

De forslag som er innkommet i organisasjonsspørsmålet oversendes et organisasjonsutvalg på 7 medlemmer valgt av kongressen. Hvor det oppstår tvist organisasjonene imellem, skal organisasjonsutvalget innkalle partene for å søke tvisten bilagt.

Lykkes ikke dette oversendes saken til sekretariatet til avgjørelse. Finner sekretariatet at det for sitt vedkommende ikke vil felle dom i saken, opnevner sekretariatet for anledningen en voldgiftsrett på 5 medlemmer, der får sig saken forelagt til pådømmelse.

Til medlemmer av voldgiftsretten må ikke opnevnes nogen der er part i saken eller på nogen måte kan sies å være inhabil. Rettens formann bør være jurist.»

Det fremgår av dette forslag at utvalget ikke bare skal fremlegge sakene til neste kongress, men også opta til prøvelse de tvister som kan opstå i perioden. Organisasjonsutvalget skal innkalle partene for å søke tvisten bilagt, og lykkes ikke det skal man oversende saken til sekretariatet til avgjørelse. Men man har eksempler på at sekretariatet ofte har vanskelig for å felle en dom, og i de tilfelle skal sekretariatet for anledningen opnevne en voldgiftsrett på 5 medlemmer, som så får sig saken forelagt til pådømmelse.

Elias Volan: Når sekretariatet foreslår et organisasjonsutvalg, så er hensikten med det å opta hele spørsmålet organisasjonsformene til gjennomgåelse og fremleggelse på neste kongress. Videre vil det bli et mindre utvalg som får å behandle alle grensetvister i perioden.

Edv. Arnesen: Jeg vil anbefale bygningsarbeidernes forslag på side 37. Det er et resultat av forholdene på Herøya. Sekretariatet avgjorde at bygningsarbeiderne der skulde tilhøre Arbeidsmannsforbundet, og det blev oprettet tariff som lå under bygningsarbeidernes tariff. Det er et uheldig og beklagelig forhold. Det er ennå mange bygningsarbeidere som står tilsluttet Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund eller Arbeidsmannsforbundet, og dette forhold må ophøre. Nybyggningsarbeide samt større forandring- og tilbygningsarbeide av enhver art som utføres av eller for industrielle bedrifter og kommuner, må utføres efter lønns- og arbeidsvilkår som er godkjent av Norsk Bygningsarbeiderforbund, og disse overenskomster må opprettes mellem Bygningsarbeiderforbundet og vedkommende drift.

Anders Birkeland foreslo at Norsk Matros- og Fyrbøterunions forslag blev oversendt sekretariatet.

Arthur J. Berby: Jeg vil først kort berøre det forhold vi hadde på Herøya. Det var før min tid, men det er ikke så klart som Arnesen vil ha det til. Da Hydro begynte dette arbeide, så var det anleggsarbeide tydelig nok, både på Herøya og Rjukan, og det var da Arbeidsmannsforbundet som var interessert i disse arbeidere. Det måtte være da grunnarbeidet var ferdig at Bygningsarbeiderforbundet eventuelt skulde ha disse arbeidere, men man kan da vel ikke til stadighet drive og bytte forbund under et slikt arbeide. Jeg vil påtale den motivering som Norsk Transportarbeiderforbund gir til sitt forslag.

Det er å føre medlemmene og kongressen bak lyset. Forholdet er det at Jønsson og jeg hadde en annen prinsipiell opfatning av disse ting. Jeg tok denne sak op i Samorganisasjonen, hvor jeg imidlertid ikke fikk nogen tilslutning og det gjorde at jeg ikke optok arbeidet med å organisere disse arbeidere som losset eller lastet ombord i skibene. Men folkene kom til mig og spurte om de ikke skulde få organisere sig. Jo, sa jeg, men det er tvist om hvor dere skal stå, og Forbord vet at jeg under de forhandlinger som fant sted med Transportarbeiderforbundet, fremla en liste over 60 av disse arbeidere som ville organisere sig hos oss, men som vi ikke hadde tatt imot. Vi vilde nemlig vente til organisasjonens høieste instans hadde ordnet forholdet, og folkene blev på den måte gående uorganiserte. Nu er imidlertid forholdet rettet og det eneste aktuelle er at vi kan komme til å tilby Transportarbeiderforbundet også de arbeidere som er innenfor bryggen. Vi har videre mange vanskeligheter i Odda og Tyssedal m. h. t. elektrikerne, og her er det mange tvistepunkter opstått.

O. M. Haugen: Under lovbehandlingen optok jeg et forslag vedrørende hovedlovens paragrafer 1, 2 og 5 som jeg vil opta nu og anbefale kongressen å stemme for. Loven fastslår nu at hovedenhetene er kun de landsomfattende industriorganisasjoner. Nu er forholdet det at en rekke forbund ikke er medlemmer i lovens forstand. Vedrørende det Berby nevnte om forslaget fra Sulitjelma, så vil ikke jeg opta det her nu. Når det skal nedsettes et organisasjonsutvalg for å behandle sakene til neste kongress, så er det det beste.

P. H. Vestad: Vårt forslag er trukket tilbake efter de beslutninger kongressen allerede har tatt. Hvad punkt 2 angår om arbeiderne ved veivedlikeholdet, så har jeg kjennskap til at det er nødvendig å få en ordning her. Under kongressens behandling i sin tid av industriforbundsformen, var det forutsetningen at f. eks. veivokterne skulde stå i Norsk Kommuneforbund. Fra Norsk Arbeidsmannsforbunds side blev det gjennom en rekke år nedlagt et stort arbeide for å få veiarbeiderne organiserte. Vi har nu ca. 700 veiarbeidere i 29 avdelinger hos oss. Dertil har vi en rekke veiarbeidere i våre skogsarbeiderforeninger. Det foregår for tiden en veldig utvikling av dette fag. Hele veinettet er p. g. a. den sterkt økede trafikk under utbedring, likesom det vanlige vedlikeholdsarbeide er øket betydelig. Stillingen for fagets arbeidere er således nu ved å bli en ganske annen enn hvad den var for en del år tilbake. Vi har ment at det er riktig og nødvendig å få disse organisert i eget forbund, og at man så overfører de medlemmer man har av disse grupper fra de tre forbund som nu har de. Vi er villig for vårt vedkommende når som helst å avgi disse medlemmer, enten til Arbeidsmannsforbundet eller Kommunearbeiderforbundet, men helst burde de ha sitt eget forbund. — Disse arbeidere vet hvad de dermed går til. Vi har en tilføielse å gjøre til forslaget, nemlig at sekretariatet «hurtigst mulig» optar denne sak til avgjørelse.

Halvard Olsen: Når kongressen i 1923 fattet beslutning om industriorganisasjonsformen, så blev den vedtatt mot en stemme. Det skulde således være en sterk beslutning og man skulde trodd at det

hadde vært lett å gjennomføre den. Man satte en tidsfrist til 1925, men ennå til dags dato er forholdet det at vi ikke har et eneste forbund som har virkeliggjort kongressens beslutning. Det viste sig nemlig at den ikke hadde medlemmenes tilslutning. Visstnok har vi fått en rekke nye forbund, men vi ligger ennå langt tilbake for å få realisert kongressens beslutning. Nettop på grunnlag av dette tvang vi jo også 3 forbund ut av Landsorganisasjonen, nemlig murerne, elektrikerne og lokomotivførerne. Murerne skulde i Bygningsarbeiderforbundet, elektrikerne i bygningsindustrien i det forbund, og ved kraftstasjonene skulde de stå i de forskjellige industriers forbund eller Kommunearbeiderforbundet. Vi har måttet gi dispensasjoner og har derved fått disse forbund tilbake igjen. Naturligvis var disse dispensasjoner gitt ut fra den forutsetning at man gjennom Landsorganisasjonen skulde få et samarbeide i stand mellom de forbund de forskjellige grupper hørte hjemme i. Meningen med omlegningen til industriformen var jo å skape en mer mobil og sterk organisasjon. Man mente at det ville bringe øket styrke til organisasjonen. Men når forholdet nu engang har vært det at man ved denne beslutning har drevet medlemmer ut av organisasjonen, så viser det at selv om den er teoretisk riktig må man bøie sig for det praktiske liv. Sethils forslag faller helt i flukt med sekretariatets forslag. Bare på et punkt inneholder det noget nytt, nemlig der hvor sekretariatet ikke kan pådømme en sak skal man ha en voldgiftsrett. Men heller ikke det er noget nytt forsåvidt. I Danmark har man hatt en slik ordning i 20 år, og jeg har ikke noget imot en slik ordning. Men det må være avgjørende at beslutningen av 1923 står ved makt og loyalt må respekteres. Og derfor må spørsmålet om gjennomførelse av kongressens beslutninger straks optas til behandling av de forbund som ennå ikke har gjennomført de vedtagne beslutninger. Alle de forslag som foreligger har sekretariatet ment det ville være riktig å behandle ved en komité, som kunde ta hele vår organisasjonsbygning op til behandling, både forbundenes og Landsorganisasjonens opbygning. Jeg har inntrykk av at det er meget nødvendig, også efter den debatt som var her igår under den faglige taktikk. Det er spørsmål om å gi større handlefrihet for forbundene. Det gjør også sekretariatet, men lovene gir ikke uttrykk for det. Det kan være spørsmål om å gå over til det svenske system med sterkt centraliserte forbund. Det er ting denne komité må utrede i hele sin bredde. Man må ikke forveksle denne komité med den vi har hatt til å behandle grensetvister mellom forbundene.

Taletiden blev nu satt til henholdsvis 5 og 3 minutter for de som ikke hadde hatt ordet og som hadde hatt ordet.

Ivar Ertresvaag: Overfor de mange forslag som foreligger i dagsordenen under dette punkt, kunde jeg i første øieblikk være enig med sekretariatet at det riktigste ville være å få disse ting utredet og så fremlagt for en senere kongress. Men med den praksis vi hittil har sett og særlig efter Halvard Olsens siste åpenhjertede uttalelser om å nærme oss det svenske system, er jeg sterkt betenkt på å overlate denne sak til en komité. Jeg vil dog allikevel ikke opta noget diver-

gerende forslag. Jeg vil imidlertid ikke ha nogen voldgiftsrett til å pådømme grensetvister mellom forbundene, mens at sekretariatet tar det hele og fulle ansvar. Vi har hvalfangstindustrien, hvor det har vært vanskelig å få en organisasjon i stand. Sjøfolkene har forsøkt å organisere disse, men det har ikke lyktes med noget større resultat. Det må bli sekretariatets oppgave å finne de kampparoler som vil fenge blandt hvalfangerne. Jeg vil anmode kongressen om å stemme for mitt forslag i den sak.

Kr. Hansen: Hydro igangsatte dette anleggsarbeide i slutningen av 1927. Det var da mange arbeidsledige i distriktet som av Hydro var lovet arbeide, og deres lønninger blev satt 35 øre under den normallønn som blev betalt ellers. Vi var da straks klar over at noget måtte gjøres for å få deres lønninger forbedret, og vi måtte da få de organisert. Vi fikk også endelig tillatelse til å organisere dem, og vi fikk i stand en overenskomst, men også den lå 5 øre under hvad arbeiderne hadde inne på arbeidsplassen.

Hans Fladeby: Hvis representantene vil sette sig nøie inn i vårt forslag vil man snart se at vi trekker op en linje, slik at forholdet for eftertiden skulde bli klart. Vi fastslår at alle kjørere, lagerarbeidere, pakkhusarbeidere og chauffører som ikke direkte og utelukkende er ansatt på fabrikker, produktive bedrifter og lign. industriområder, skal tilhøre Norsk Transportarbeiderforbund, og videre at alle losse- og lastearbeidere, uansett om de lossar eller laster ved bruk, fabrikker eller lign., skal tilhøre vårt forbund. Når sekretariatet ikke vil gå med på dette, så kan jeg ikke forstå annet enn at sekretariatet fortsatt vil ha kjævl og strid. Det som ligger utenom industrien vil vi ha. Jeg vil bare henvise til hvordan forholdene er i Jern- og Metallarbeiderforbundet når det gjelder chauffører og lagerarbeidere. Disse vil ikke stå i Jern- og Metallarbeiderforbundet, men i vårt forbund. Fra avd. 9 i Jern- og Metallarbeiderforbundet har vi ganske nylig fått en henvendelse fra formannen med opfordring om å organisere chaufførene. En kraftig organisasjon skapes ikke ved å splitte transportarbeiderne fra hverandre, så de ikke blir mobile. Vi hadde forrige år minst 25 til 30 andragender om sympatistreik, og den organisasjon vil man svekke. Jeg vil anbefale at kongressen vedtar Transportarbeiderforbundets forslag og derved får orden i disse forhold.

Josef Collier: Jeg vil påtale den dårlige overenskomst som blev opprettet ved Herøya. Den er vi langt fra fornøiet med. Og jeg tror at den vil få konsekvenser for organisasjonen. Jeg vil anbefale at man vedtar Transportarbeiderforbundets forslag.

Malfred Bergseth: Man kan her se at disse tvister får tilbakevirkende kraft på tariffene. Vi har samme forhold her i Oslo, når det gjelder Arbeidsmannsforbundet. Vi kan eksempelvis nevne pukkverkene. Det blev nylig opprettet overenskomst for disse, som ligger langt under den overenskomst vi har opprettet med andre pukkverker. Jeg synes man nu skulde være kommet lenger i denne sak. Det er jo lenge siden industriorganisasjonsformen blev vedtatt. Det er gledelig å se at vi nu kanskje snart i Byggningsarbeiderforbundet får i stand

en samling. Jeg vil henstille at man vedtar Bygningsarbeidernes forslag.

41 talere var inntegnet og *strek* blev satt.

Elias Volan fremsatte følgende forslag: «Under henvisning til beslutningen av 1923 understreker kongressen nødvendigheten av at sekretariatet aktivt arbeider for realiseringen av industriorganisasjonsformen. Særlig vil kongressen peke på nødvendigheten av at der i Bygningsindustrien og Jernindustrien bare blir et forbund i hver industri, og at der bringes orden i statsfunksjonærenes organisasjonsforhold. Sekretariatet må sørge for at spørsmålene hurtigst mulig blir utredet og forelagt medlemmene på forsvarlig vis. Ved inngåelse av tariffavtaler i grenseområder må sekretariatet påse at der ikke inngås avtaler på ringere betingelser enn de som gjelder for lignende arbeide.»

Hans Røste: Forholdet ved Hydro kjenner jeg til, da jeg nemlig var der borte for å søke dannet en organisasjon i tilslutning til Arbeidsmannsforbundet. Vi hadde den mening at det var oplagt at disse skulde være hos oss, og vi mente at linjen var klar. Men det viste sig at den ikke var det. Anleggsarbeiderne på Rjukan blev tilsluttet Kjemisk Industriarbeiderforbund og på Herøya i Arbeidsmannsforbundet. Vi bødte oss loyalt for dette, og tok hensyn til den trufne avgjørelse. Arbeiderne der borte blev inntatt gjennom de lokale arbeidskontorer. De fleste hadde sikkert aldri hatt nogen føling med organisasjonen. Jeg tør påstå at det hadde vært like vanskelig for Bygningsarbeiderforbundet å få en bedre tariff enn den Arbeidsmannsforbundet opnådde. Her i Oslo har vi det samme tvistforhold. Vi har f. eks. anleggsarbeiderne ved forstadsbanene, de skulde jo oplagt være våre folk, men da kommer Bygningsarbeiderforbundets agitatorer og sier at disse folk tilhører deres forbund.

Olaf Eriksen: Det er forståelig i en slik arbeidsledighetsperiode at forbundene tar vare på sine medlemmer. Men blir det bedre ved det man her foreslår. Ved å vedta Sethils forslag får man en klar linje og blir kvitt de oprivende stridigheter man har hatt når det har gjeldt forbundenes grenseområder.

Bernt Jensen: Vi er ikke kommet lenger enn at jernbanefolkene og lokomotivpersonalet står i to forbund. Vi har tilfelle på Malmbolaget hvor disse må arbeide mer enn oss og på den måte er de med og presser oss og gjør stillingen vår vanskelig. Bygningsarbeidernes forslag er stikk i strid med hvad vi tidligere har vedtatt. Ved å dele det op på denne måte vilde man hos oss få 5 grupper. Jeg vil anbefale at man vedtar Transportarbeiderforbundets forslag.

Anders Arntsen: Jeg vil opta Gikens Grubearbeiderforenings forslag, sålydende:

«Dessuten pålegger Gikens Grubearbeiderforening kongressen: Industriforbundsformen bør overholdes, samt bør kongressen pålegge sekretariatet å påse at også de enkelte forbund overholder denne.

Avdelingen mener at industriforbundsformen absolutt skal opprettholdes, da fagforbundsformen tidligere har vist sig å være uheldig for

industriplasser som Sulitjelma, hvor så mange slags arbeide er knyttet sammen til en og samme bedrift.

Enn videre henviser avdelingen til Samorganisasjonens redegjørelse til Landsorganisasjonen, d. 29 juni 1930 ang. elektrikersaken, som bedes optatt på kongressens dagsorden i forbindelse med forslaget.»

Også vi har hatt forskjellige tvister. Jeg vil anbefale sekretariatets innstilling, og alle de andre forslag bør ikke komme i betraktning. Vi må ha den tillit til sekretariatet at det vil kunne ordne tvistene. Men det må nu utvises en mer bestemt opptreden i disse spørsmål.

Johs. M. P. Ødegaard: Det gikk glatt like etter kongressen 1923 å omlegge organisasjonen. Men nu er man kommet i ytterkantene og da er det blitt vanskeligere. Sekretariatets beslutning om Herøya er ganske riktig etter kongressens beslutning av 1923, men det kan kanskje tvistes om Rjukan. Pokkverkene ligger under bygningsindustrien, sier man, men det er feil. Vi har opprettet en tariff for pokkverk, og den ligger over bygningsarbeidernes. Vi har også opprettet overenskomster for anleggsarbeidere som ligger over hvad bygningsarbeiderne har opnådd. Så det grunnlag for debatt hører ikke hjemme her. Arbeiderne ved veivesenet er dårlige organisasjonsfolk og et vanskelig materiell å arbeide med. Jeg tror ikke det kan være mulig å vedta annet her enn det sekretariatet foreslår. Hvad det gjelder om er at den som ikke får rett respekterer den beslutning voldgiftsretten kommer til. Det er uforståelig at man kan gå inn på en arbeidsplass og ta ut en liten gruppe organiserte. Da burde man heller la de stå utenfor og derved statuere et eksempel på illojal opptreden.

Edvard Arnesen: Når spørsmålet er reist om bygningsarbeidet på Herøya, så er det betegnende at sekretariatet ikke vil uttale sig. Det er ikke merkelig at Berby er desorientert, når formannen i Arbeidsmannsforbundet er det. Arbeidet på Herøya var et typisk bygningsarbeide. Det er vel nettop bygningsarbeiderne som utfører planering og grunnarbeider. Skiens Aktiemølle bygget en kornsilø. Det var merkelig at ikke Arbeidsmannsforbundet også skulde ha disse arbeidere. Likedan på Skotfoss. Vi gjorde landsoverenskomsten i bygningsfagene gjeldende for disse nybyggningsarbeider. Men overenskomsten ved Norsk Hydro lå langt under vår overenskomst. Vi må vel kunne gå ut fra at lignende ikke vil skje i fremtiden.

Konrad Karlsen: Vanskeligheten er at vi har spesifikke industriforbund og brancheforbund. Disse siste kan komme op i mange misforhold til industrien og arbeidsplassene. På Rjukan avgjorde sekretariatet i sin tid forholdet derhen at de angjeldende arbeidere skulde stå i Kjemisk Industriarbeiderforbund, og hvorfor? Fordi sekretariatet var i noget nær en tvangssituasjon. På Herøya fikk vi se noget lignende. Der blev det spørsmål om å gå til konflikt, og det var spørsmål om Hydros arbeidere skulde gå til sympatistreik. Men nei, det vilde de ikke. Er det lojalt? Arbeidsmannsforbundet er blitt et lite forbund, men det har sin historie. Det må få lov til å eksistere, selv om det kommer i nærheten av det fine Kjemiske Industriarbeiderforbund.

Elias Volan: Jeg tror det er nødvendig at kongressen så sterkt som mulig understreker beslutningen av 1923, om at industriorganisasjonsformen skal realiseres. Der har ikke vært vist lojalitet. Det er ganske uriktig at det er to forbund i bygningsfagene, i jernindustrien og når det gjelder statsfunksjonærene. I bygningsfagene er vi kommet så langt at vi er blitt enige om en sammenslutning. Byggningsarbeiderforbundets landsstyre har vedtatt det, og det går nu til Murerforbundet, hvor det forhåpentlig blir vedtatt. Arbeidet på Herøya og Rjukan var bygningsarbeide. Det skulde bygges. Og hvad skjedde? Det blev avsluttet overenskomster langt under byggningsarbeidernes tariffer. Og dette var avgjørende da byggningsarbeiderne senere møtte til forhandlinger med arbeidsgiverne.

Olaf Fossum: Jeg vil også understreke det med byggningsarbeiderne og Kjemisk Forbund. Det er meget merkelig at et byggningsarbeide som utføres for en bedrift, ikke skal tilhøre Byggningsarbeiderforbundet, men det forbund bedriften tilhører. Vi har mange andre tilfelle også. Vi har f. eks. Lysverkenes administrasjonsbygning her i byen. Det blev krevet at disse arbeidere skulde stå i Kommuneforbundet. Hvem som enn skal ha bygget, så må det være Byggningsarbeiderforbundet disse arbeidere tilhører. Det nuværende forhold må ophøre. I punkt 3 i byggningsarbeidernes forslag heter det, at medlemmer tilsluttet andre forbund må ikke påta sig til utførelse byggningsarbeide av nogen art til ringere lønns- og arbeidsvilkår enn hvad som er bestemt i de overenskomster som er opprettet av Norsk Byggningsarbeiderforbund. Vi har tilfelle av skog- og landarbeidere som har tatt arbeide for 1 krone timen. Det er under en tredjepart av hvad tariffen inneholder.

Hans Eriksen: Overgangen til industriorganisasjoner var lett vint til å begynne med, men siden har vanskelighetene meldt sig. Jeg tror ikke det har nogen betydning om kongressen vedtar bestemmelser her. Det er riktigere at sekretariatet optar dette til behandling og får en avgjørelse som er i overensstemmelse med medlemmenes vilje. Skog- og landarbeiderne er nevnt her, og kanskje med rette, for det er intet forbund som lider så sterkt over dette som vårt. Skog- og Landarbeiderforbundet har 1000 medlemmer ved småsager oppe i skogene og de ligger under hvad vi har opnådd for våre sagbruksarbeidere. For å råde bot på dette har vårt forbund, Skog- og Landarbeiderforbundet og Papirindustriarbeiderforbundet besluttet å opprette et kartell, og vi vil ha et møte efter kongressen om disse ting. Vi håper å få et gunstig resultat ut av dette. Med hensyn til Sethils forslag så er jeg redd for at det er slik uenighet ute i avdelingene at vi kunde komme op i en lignende situasjon som da byggningsarbeiderne streiket mot den borgerlige voldgiftsrett. Jeg vil anbefale sekretariatets forslag.

Olve Johansen: Det vil ikke være klokt å vedta transportarbeidernes forslag. Det vil kunne virke til at vi på en arbeidsplass kan få fire til fem forbund interesserte. Vi blir neppe kvitt tvistene ved dette forslag. Det mest effektive må være vedtagelse av Sethils forslag. Det sier også noget mer enn sekretariatets forslag. Og vi kan så på neste kongress ta endelig avgjørelse i saken.

Gunnar Braathen: Det som har vært årsaken til tvistene er at

det helt fra kongressen i 1923 ikke har vært utvist nogen interesse for å få gjennomført de beslutninger som den gang blev fattet. Men det er uriktig og det går heller ikke an å vedta de forslag som her foreligger, fordi om det har vært adskillige tvister i perioden. Forholdet er at de tvister som sekretariatet har avgjort ikke er blitt fulgt av forbund og medlemmer. Volans forslag kan være riktig med hensyn til tariffkravene, og jeg kan forstå taktikken om at man hefter Jern- og Metallarbeiderforbundet til forslaget, for derved å få bygningsarbeiderne sammen. I jernindustrien er det faktisk et forbund. Det gjøres intet av de to forbund uten at begge er enige. Vi har således en kartell. Jeg har ingen tro på en voldgiftsrett for spørsmålet er om medlemmene og forbundene vil respektere avgjørelsene. Jeg tror det vil være riktig at sekretariatet etter innstilling av organisasjonsutvalget tar standpunkt til opståtte tvister.

Justin Rødaas: Det er ingen som har uttalt sig mot industriformen. Men det er bare beklagelig at ikke sekretariatet sier mere. Når det ikke gjøres beror det vel for en vesentlig del derav at det sitter forbundsformenn i sekretariatet. Enkelte forbund har lavere overenskomster enn andre og det er vel når alt kommer til alt årsaken til de mange tvistigheter. Kongressen må derfor vedta en konkret beslutning.

Edw. Mørk: Vi har her i Oslo og også andre steder vært oppe i sterke stridigheter om organisasjonsformene. Og dagsordenen viser det også. Et par forbund peker på å gå tilbake til den gamle fagforbundsformen. Sekretariatets forslag vedtatt i den form som det foreligger her, vil ikke avskaffe grensestridighetene. Vi vil fortsatt ha stridighetene. Jeg er derfor kommet til det resultat at det forslag Sethil har fremlagt med en voldgiftsrett er riktig. Og jeg vil anbefale at sekretariatet går over til det. Det er en praktisk utformning. Jeg vil også anbefale Volans forslag. Det peker på bygningsarbeiderne, hvor vi har tre forbund. Det har ikke lyktes oss hittil å få et stort forbund i bygningsindustrien. Det samme gjelder jernindustrien, hvor det heller ikke er lyktes oss å få et sterkt forbund. Vi fastslår derved forholdet i disse to industrier ved å vedta Volans forslag. Kongressens beslutninger må lojalt respekteres. Og så får vi organisasjonsutvalget til å behandle hele organisasjonens oppbygning. Det er også grensetvistigheter mellom samorganisasjonene. Når dette organisasjonsutvalg nedsettes så bør det også komme med en mann fra samorganisasjonene. Herom er samorganisasjonenes representanter på kongressen enige.

Johan Ødegaard: Fra vår side er det intet vesentlig å innvende mot de anker som kommer fra Bygningsarbeiderforbundet. Men vi har avgjort det forhold som foreligger fra Kongsvinger. Det er derfor uriktig å trekke inn det forslag, når forholdet er ordnet. En ting må bygningsarbeiderne være opmerksom på og det er at det står ikke i vår makt å stanse strømmen av skog- og landarbeidere til byene. Det er likeså håpløst som å stanse golfstrømmen, og den slags underlige gjerninger vil de vel ikke vi skal gjøre. Men man bør dog ikke trekke inn de smaleste skalkeinteresser, som man her gjør. Jeg er enig med

formannen at det er all grunn for oss å opta hele vårt organisasjonsarbeide til behandling. Vi har nu de samme stridigheter mellem industriorganisasjonene som vi tidligere hadde under fagforbundsformen. Ikke et eneste forbund er i overensstemmelse med kongressen av 1923. Da er det nødvendig å ta hele problemet op til inngående behandling. Jeg stemmer for sekretariatets forslag for at man på den måte kan ta hele det kompleks av spørsmål som her foreligger, op til inngående drøftelse.

Halvor Sørum: Da vi behandlet dagsordenen i Malersvennenes Forening i Oslo, fremkom det sterk kritikk over at Landsorganisasjonen hadde tatt op Murerforbundet uten å få bestemt at det skulde være bare et forbund i bygningsindustrien. I vår fagforening blev det hevdet, at det intet blev gjort for å gjennomføre beslutningen om industriforbundsformen. Men når det gjelder politiske spørsmål ser vi at Landsorganisasjonen og forbund kan ekskludere medlemmer, ja hele avdelinger. Hovedsaken må være at arbeidet skal utføres efter de høieste tariffer. Det må være utgangspunktet. Vi skal ikke nedsette nogen voldgiftsrett for å avgjøre tvisene, men la sekretariatet ta ansvaret.

Wm. Lund-Olsen: Det bunner ikke bare i de enkelte forbunds mindre interesse, men at sekretariatet ikke har vist den nødvendige aktivitet når det gjaldt å overbevise fagforeningene om nødvendigheten av industriorganisasjonsformen. Avgjørelsene i disse tvistes spørsmål bør ligge hos sekretariatet, som er organisasjonens øverste myndighet. Sekretariatet har også muligheter for å kunde tvinge gjennom industriformen. Jeg tilhører selv en minoritetsgruppe innen jernindustrien og vi har bare hatt glede av å komme inn under Jern- og Metallarbeiderforbundet. Min gruppe teller i høiden 200 i det hele land. Med hensyn til et hvalfangerforbund vil jeg anbefale det. Hvalfangstindustrien har hatt en rivende utvikling, og det bør ikke overlates til et av de gamle forbund å organisere disse. Jeg vil stemme for sekretariatets forslag om en 7 manns komité under den forutsetning at sekretariatet vil gå inn for med større styrke å påse at industriformen blir virkeliggjort.

Nils Kvale: Jeg er enig i at vi får en komité til å behandle alle spørsmål i forbindelse med vår organisasjonsbygning. Men jeg kan ikke være enig i nedsettelsen av en voldgiftsrett til å behandle og avgjøre alle grensetvister i perioden. Vi har ikke engagert oss så sterkt for å få nye medlemmer blandt disse som grensetvistene gjelder. Men hvad vi forlanger er at disse arbeidere ikke skal ha mindre lønninger enn det vi har oparbeidet. Disse medlemmer kan gjerne stå hvor de vil for oss. Om det kanskje ved pökkverkene er lik timelønn, så har vi dog i Bygningsarbeiderforbundet opnådd andre fordeler enn de Arbeidsmannsforbundet har opnådd. Vi har bl. a. procenttillegg for å gi avkall på akkordarbeide etc. Nedsettelse av en voldgiftsrett for å avgjøre tvistene er ikke riktig. Jeg vil anbefale Volans forslag. Det dekker bygningsarbeidernes opfatning.

Redaksjonskomitéen atter i virksomhet.

Ordstyreren foreslo samtlige forslag oversendt redaksjonskomitéen. Forslaget blev vedtatt.

Martin Strandli foreslo redaksjonskomitéen forsterket med Elias Volan og S. Forbord.

Torbjørn Henriksen foreslo Gunnar Sethil. Samtlige disse valgtes.

Karl Tømmeraas foreslo nu debatten om dette punkt avbrutt inn-til redaksjonskomitéens forslag fremkom. Forslaget blev vedtatt.

Punkt 5: Arbeiderbeskyttelsesloven (arbeidervernlovgivningen).

Man gikk derefter tilbake til behandling av dagsordenens punkt 5: *Arbeiderbeskyttelsesloven* (arbeidervernlovgivningen), som tidligere måtte forbigåes.

Halfdan Jønsson holdt det innledende foredrag. Han uttalte:

Dette spørsmål er meget omfattende og av den største viktighet og det er vanskelig i løpet av den korte tid som blir gitt mig helt tilfredsstillende å gi en fullstendig utredning. Jeg må derfor innskrenke mig til å gi en oversikt over de lover som finnes. Det foreligger som bekjent et forslag fra Socialdepartementet, hvorvidt det blir fremmet som proposisjon for innværende storting vet vi ikke. Sekretariatet har hatt en komité som har behandlet dette forslag og det er avgitt et lengere svar til departementet under 14 oktober 1930. Når man ser bort fra arbeidstidsbestemmelsene er vår arbeiderbeskyttelseslov i det vesentlige den samme som vår første lov på dette område, loven av 1892. Senere er loven revidert i 1909 og 1915. Loven av 1909 var også en beskyttelseslov; men først i 1915 blev lovens omfang utvidet til et nytt felt: arbeidstidsspørsmålet. Man fikk inn en bestemmelse om begrensning av arbeidstiden. Siden er det forandret. Den siste store revisjon skriver sig fra 1915; men selv da blev ikke revisjonen av loven så omfattende som man ønsket. Det blev da også uttalt fra flere hold som en forutsetning den gang at loven i nær fremtid måtte bli optatt til fornyet revisjon, og i 1916 blev det nedsatt en kongelig kommisjon med chefsinspektør Lorange som formann og som medlemmer av kommisjonen bl. a. Ole O. Lian. Før komitéen hadde fullført sitt arbeide blev den anmodet om å ta arbeidstidens begrensning op til antisipert behandling. Siden har disse innstillinger hvilt i departementet og vært på rundreise i de forskjellige institusjoner. Når vi således ser at den lov vi nu har er over 16 år gammel og at revisjonen den gang ikke kunde bli så omfattende, er det klart og forståelig at den er blitt akterutseilet for mange andre lands. Det er derfor på høi tid at loven får en ny hovedrevisjon. Men det er visse forhold som man bør merke sig. Det Storting som nu er begynt sin virksomhet, er sikkert ikke bra for denne sak. Vi har sett i hvilken reaksjonær retning det har gått og hvordan det har villet nedsette og be- skjære de sociale fremskritt som er gjort her i landet. Loven nu omfatter egentlig fabrikkvirksomhet, bedrifter som bruker maskinell kraft med 1 à 2 motorer eller som regelmessig beskjeftiger minst 5 arbeidere. Herunder var også medregnet grube- og stendrift. Først i 1919 blev det

tatt bestemmelse om at arbeidstidskapitlet også skulde gjelde bygnings- og transportvirksomhet. I det utkast som nu foreligger, er rammen betydelig utvidet. Området for loven gjelder enhver bedrift som sysselsetter arbeidere. Altså ingen begrensning. Undtatt fra forslaget er *sjøfart, fangst og fiske, luftfart, fedrift og jordbruk* og de hertil knyttede bedrifter, som drives for å tilfredsstille gårdens behov. Faktisk all arbeidsvirksomhet, som nytter leiet arbeidskraft vil inngå under loven. Det er intet å si på dette; utviklingen er riktig. Det som det er noget å si på er undtagelsen for *jord- og skogbruksarbeiderne*, som det er nødvendig å få en maksimal arbeidstid for. Det absolutt viktigste i lovforslaget er *arbeidstidskapitlet*. Det er interessant å se at Socialdepartementet riktignok foreslår 8-timersdagen, men gir anledning til så mange dispensasjoner at det går an å få arbeidstiden i spesielle bedrifter satt til 9 op til 10 timer. Det er en av de aller farligste bestemmelser som foreslås, og det er uten tvil en konsesjon til bondepartiets energiske arbeide for å få arbeidstiden utvidet. Vi har innenfor fagorganisasjonen, hvor det har vært spørsmål fra arbeidsgiverne om til enkelte tider av året å ta en høiere arbeidstid mot senere å ta den mindre, i alle tilfelle satt oss imot det. Jeg vil referere fra lovforslaget: *«Optrer i et yrke eller i en bedrift på grunn av årstiden, klimaet eller andre forhold til regelmessig tilbakevendende tider av året sterkt arbeidspress, kan den almindelige arbeidstid for vedkommende yrke eller bedrift ved avtale mellem en fagforening og en arbeidsgiver, eller arbeidsgiverorganisasjon ordnes således at den i løpet av høist 1 år blir gjennomsnittlig 48 timer uken; men så at den almindelige arbeidstid ikke overstiger 10 timer daglig og 54 timer uken. Er bedriftens arbeidere ikke tilsluttet nogen fagforening kan departementet tillate en lignende arbeidsordning, hvis den er vedtatt ved avtale mellem bedrift og dens arbeidere.»* Det vil si at i de brancher og virksomheter hvor arbeiderne er uorganiserte vil arbeidsgiverne ha lett for å få et slikt tilsagn om lengere arbeidstid og da kan departementet bestemme de for hele branchen. En slik bestemmelse finnes også for overtidsarbeidet. Vi har meget sterkt påvist det uholdbare i denne bestemmelse. Og vi må ved vår stortingsgruppe være meget aktpågivende her. Og videre heter det: *«Når den jevne drift ikke kan gå sin gang uten at enkelte arbeidere må begynne før eller slutte efter de andre arbeidere, kan den almindelige arbeidstid forlenges til høist 10 timer daglig for disse arbeidere.»* Og videre: *«Medfører bedriftens eller arbeidets art at arbeidet for enkelte arbeidere eller grupper av arbeidere blir avbrutt av perioder hvor intet eller litet arbeide blir ydet, men så at vedkommende arbeidere i disse perioder ikke kan forlate arbeidsplassen, kan den almindelige arbeidstid utstrekkes til høist 10 timer daglig for disse arbeidere.»* Tvister om hvorvidt et arbeide går inn under de nevnte undtagelser, avgjøres av arbeidsrådet. Dette punkt gjelder den såkalte *arbeidsberedthet*. Og det vil man på denne måte også kunne innføre i industrien. Også dette er et av de farligste punkter i lovforslaget. Overtidsbestemmelsene er stort sett de nu gjeldende. Inntil loven av 1919 var prinsippet med overtidsarbeidet at det var tillatt som regel; men forbudt i særlige tilfelle. Loven av 1919 forbyr det helt og nevner de tilfelle hvor det er tillatt. I

det nuværende forslag oprettholdes dette om man enn tar ordet *forbudt* ut. Mitt inntrykk er at vi når det gjelder overtidsarbeidet ikke har vært tilstrekkelig aktpågivende. I det nye utkast heter det også at overtidsarbeidet ikke i noget tilfelle må utgjøre over 30 timer for nogen arbeider i 4 på hverandre følgende uker. I de senere år har det vært en tydelig tendens til å gi dispensasjoner til utvidet overtidsarbeide utover lovens bestemmelser. En mangel ved vår lovgivning er at en ansøking sendes gjennom fabrikktilsynet og det avgjøres uten å spørre organisasjonen. Det er i de færreste tilfelle lyktes arbeiderne å motsette sig en slik utvidet overtid. De fleste har tatt det og knyttet neven i bukselommen. Jeg skal nevne et tilfelle fra Hydro. Der søkte bedriften om 20 timer i overtid pr. uke og 50 timer i 4 på hverandre følgende uker. De skulde ha avgjørelsen i løpet av dagen, da jeg tilfeldigvis fikk rede på det. Og jeg hadde også fått rede på at det ikke var behandlet av fabrikktilsynet på stedet. Det forelå da allerede til underskrift hos statsråden. Det blev forhindret. Det pusterum vi opnådde ved at saken gikk til det lokale fabrikktilsyn var nok til at avdelingen på stedet også fikk behandlet saken. Vi fastholder at dispensasjoner ikke må gis før fagforeningen har fått sagt sin mening og før departementet avgjør saken. Det skal ikke avgjøres ensidig ut fra arbeidsgivernes syn. En av de aller viktigste bestemmelser i andre lands lover her er at dispensasjoner ikke kan gis før fagorganisasjonen har fått anledning til å uttale sig. I Sverige har de et eget utvalg — et arbeidsråd — hvor man prosederer et dispensasjonskrav fra overtidsbestemmelsen omtrent som vi her hjemme prosederer tvister for Arbeidsretten. Et nytt og meget vesentlig og betydningsfullt punkt i lovforslaget er at *ferien* skal lovfestes. Nu er ferien for halvparten av Landsorganisasjonens medlemmer fra 8—12 dager med full lønn. I lovforslaget heter det:

«Har en arbeider vært ansatt ved samme bedrift i 1 år i sammenheng, har han rett til en sammenhengende ferie på minst 6 arbeidsdager med bibehold av den lønn han vilde ha optjent på almindelig arbeidstid. Lønnes han efter arbeidsresultatet beregnes feriegodtgjørelsen efter hans gjennomsnittsførtjeneste. I stedet for kost kan han kreve kostgodtgjørelse.

Ferietiden fastsettes av arbeidsgiverne. Den skal legges i tiden mellom 15 mai og 15 september såfremt ikke bedriftsmessige hensyn er til hinder herfor.

Dersom en arbeider med rett til ferie forlater sin stilling før ferietidens utløp, har han krav på feriegodtgjørelsen.

Ved særlig overenskomst mellem arbeidsgiver og arbeider kan der fastsettes andre bestemmelser enn nevnt foran; men så at bestemmelsen i paragrafens første punktum om den minste lengde av ferien ikke kan fravikes til skade for arbeideren.»

Det er ikke rare greiene at man fastslår en ferie av 6 dager; men det viktigste er dog at *prinsippet* lovfestes. Vi foreslår at Arbeiderkommisjonens flertalls forslag av 1919 blir lovfestet. Chefinspektør Lorange har selv vært med på å foreslå det og også den av bondepartiets representanter som var med. Dette er de vesentligste punkter i lovforslaget.

Dessuten er der bestemmelser om *unge arbeidere* og *kvinner*. Det har den av sekretariatet nedsatte komité ikke gått igjennom. Hvad kvinnene angår er det oversendt *Kvinnesekretariatet* og hvad de *unge arbeidere* angår så var det meningen at Arbeidernes Ungdomsfylking skulde se på det. Vi påpeker at skogsarbeiderne og fløtningsarbeiderne må være med og at det er uriktig at to så store grupper undtas. Når de undtas er det vel nokså forståelig at årsaken er for å undgå arbeidstids-spørsmålet. Jeg vil henvise til innstillingen i dagsordenen. Ved våre drøftelser var vi inne på om vi skulde kreve loven behandlet i år. Men vi mener det er uheldig her å vedta *uttalelser*, som vil presse frem behandling i år, når vi kanskje kan risikere å få en dårligere lov enn den vi nu har. Det blir fagorganisasjonens oppgave når loven kommer til behandling å være stortingsgruppen behjelpelig med å få det best mulige resultat. Vi har også diskutert spørsmålet om en lavere arbeidstid. Men blev stående ved en henstilling til Regjeringen om å utrede spørsmålet om arbeidstidens innskrenkning. Hvorvidt en slik henstilling vil bli fulgt har jeg liten tro på. Men loven vil jo alltid komme et hestehode etter det vi gjennomfører ved våre tariffoppgjør. Det kan imidlertid bli en hjelp for de grupper som ligger efter. Siden 8-timersdagen blev lovfestet har det vært ro omkring det spørsmål. I motsetning til ferien, som arbeidsgiverne har kjevlet om helt til de senere år. Derfor er loven bra å få og derfor er jeg enig i at man søker mest mulig å låse fast de fordeler man har oppnådd ved organisasjonens hjelp. (Bifall.)

Sekretariatet foreslo at kongressen fattet følgende *uttalelse*:

«Kongressen tiltrer sekretariatets fremstilling av 14 oktober 1930 til Socialdepartementet angående utkast til ny arbeidervernlov, og uttaler:

Den rivende utvikling innen industrien med en sterk forcert rasjonalisering, som stiller større og større krav til arbeidernes aktpågivenhet og arbeidsprestasjon, nødvendiggjør en omfattende revisjon av vårt lands arbeidervernlovgivning.

Den revisjon av loven som fant sted i 1915 var på langt nær så omfattende som den burde ha vært, og det var under lovens behandling forutsetningen, at den snarest skulde optas til en mer gjennomgripende revisjon.

I den anledning blev det i august 1916 opnevnt en kommisjon som skulde fremlegge forslag til ny arbeidervernlov. Efter at komiteen hadde fremlagt sin innstilling i 1922 og 1923 er det fra statsmaktens side intet foretatt for å opfylle de uttalte forutsetninger ved lovens behandling.

I den samme tid, og særlig efter krigen, er det i de fleste industri-land vedtatt lover til vern om arbeidskraften som på vesentlige områder inneholder strengere bestemmelser til vern om arbeiderne enn vår nuværende lov.

Kongressen må derfor kreve at det blir gjort den forgang med saken, så loven kan bli behandlet snarest mulig.

Revisjonen må ta sikte på å opfylle lovens hensikt i større utstrekning enn tilfelle er nu, og enhver forringelse i den nuværende lov, som

er antydnet i departementets utkast, må kongressen nedlegge en bestemt protest mot.

Videre må det i den nye lov gis arbeiderne og deres organisasjoner større innflytelse ved lovens tillempling, således må enhver dispensasjon fra lovens bestemmelse gjøres betinget av at spørsmålet er forelagt arbeiderne på forhånd. Likeledes må arbeiderne få større innflytelse i tilsynets organer.

Om arbeidstiden henvises til beslutningen under punktet om rasjonaliseringen.»

Unge arbeidere og lærlinger.

En av sekretariatet og Ungdomsfylkingen nedsatt komité, bestående av Einar Gerhardsen, Trygve Lie, Arnfinn Vik og Bertram Olsen, hadde utarbeidet følgende forslag:

«I.

Kongressen henstiller til de forbund som har kontroll over inntagelsen av arbeidere at de ikke motsetter sig inntagelsen av unge arbeidere som tidligere ikke har hatt anledning til å bli medlemmer av fagorganisasjonen.

II.

Ved alle tariffrevisjoner må forbundene arbeide for å få vedtatt bestemmelser som kan beskytte lærlinger og unge arbeidere når det gjelder arbeidstid, ferier og lønninger. Herunder må man være oppmerksom på følgende krav:

Læretidens begrensning til et for hvert fag bestemt minimum som fastsettes under fagorganisasjonens kontroll. Dog må som regel alle læregutter avlegge svenneprøve etter læretidens utløp.

Lærlinger må ikke anvendes til annet arbeid enn det fagutdannelsen krever.

Det bør optas arbeid for å få de individuelle lærlingekontrakter erstattet med kollektive lærlingekontrakter opprettet gjennom fagorganisasjonen.

Den tid som medgår til lærlingenes skoleutdanning må bli å medregne i den ordinære arbeidstid, og forbud mot medlemsskap i fagorganisasjonen må ikke medtas i læreguttkontraktene.

Strengere kontroll med at arbeiderbeskyttelsesloven blir overholdt for ungdom og barn.

III.

I forbindelse med revisjonen av arbeiderbeskyttelsesloven må sekretariatet i samarbeide med Det norske Arbeiderparti arbeide for å få med lovbestemmelser om:

- a) Ferie for unge arbeidere.
- b) Fratrett i læretiden for praktisk og teoretisk skoleutdanning.
- c) Aftenskoleundervisningen medregnet i arbeidstiden.

IV.

Det optas arbeide for å få endret håndverkslovens bestemmelser om lærlingers utdanning, bl. a. med sikte på å få de individuelle lærlingekontrakter ophevet og erstattet av kollektive lærlingeaftaler gjennom fagorganisasjonen.»

Møtet hevet.

Eftermiddagsmøtet søndag 22 februar.

Ordstyrer: *Nils Norheim.*

Protokollen fra formiddagsmøtet referertes og godkjentes uten bemerkninger.

Ordstyreren: Dirigentene vil foreslå at man i kveld fortsetter til klokken 8 og begynner møtet imorgen klokken 9 formiddag. — Forslaget falt.

A. E. Gundersen: Jeg vil høre med dirigentene om man ikke vil kunne påbegynne valgene i eftermiddag, da mange representanter må reise imorgen.

Oscar Torp: Jo, det er meningen å ta valgene idag.

Punkt 5: Arbeiderbeskyttelsesloven. — Behandlingen fortsetter.

Derefter fortsattes behandlingen av dagsordenens punkt 5: Arbeiderbeskyttelsesloven.

Ordstyreren refererte følgende:

«Til fagkongressen.

Centrum Arbeiderungdomslag samlet til møte den 18 februar i et antall av 125 medlemmer vil innstendig henstille til fagkongressen å vedta det av den nedsatte ungdomskomite fremsatte forslag om å henstille til forbundene at de ikke motsetter sig inntagelse av unge arbeidere, selv om de ikke tidligere har hatt anledning til å organisere sig.

Likeledes vil vi henstille at også de øvrige forslag i ungdomsspørsmålet fører til vedtak som vil bli til gagn for arbeiderungdommen.

Med solidarisk hilsen

Centrum Arbeiderungdomslag.

Reidar Langaas.»

Wm. Lund-Olsen: I motsetning til hvad der foreslås fra sekretariatet vil den revolusjonære fagopposisjon fastslå at uten å mobilisere arbeidermassene, så er en hvilken som helst lovparagraf om arbeiderbeskyttelse en illusjon. Vi kan ikke på nogen måte støtte det forslag som er fremlagt. Med en innstilling som kongressen har tatt til dagskravene, som vi har fremmet, så er dette bare et prestigespørsmål. Jeg vil foreslå følgende:

«Erklæring til sekretariatets forslag om arbeidervernlovgivning.

Fagopposisjonen fastslår at det av sekretariatet fremlagte forslag i anledning arbeidervernlovgivningen ikke er tilfredsstillende. I sitt kampprogram har fagopposisjonen fremlagt de umiddelbare kampkrav for arbeiderklassen i denne sak, og opposisjonen understreker at bare ved å reise massene *til kamp* for disse krav vil de kunne opnå resultater i spørsmålet om arbeidervernlovene.»

Ole Johansen: Jeg er medlem av Oslo stedlige fabrikktilsyn. Det er med lover som alt annet at de fagorganiserte må ha hånd om det og påse at det holdes. Hvis ikke det gjøres så blir loven av liten eller ingen nytte. At overtidsarbeide forekommer i den grad det gjør skyldes arbeiderne. Men man må ta forskjellige hensyn her. I andre land er det strengere bestemmelser, som i Sverige, sies det. Men der har man ikke noget tilsyn og når man ingen kontroll har, så har loven heller ikke så stor betydning som den bør ha. Når man imidlertid nekter overtidsarbeide for å skaffe arbeide til andre verksteder og arbeidere i landet, så er det rett. Men hvor arbeidet ikke kan utføres ved andre verksteder og derfor må gå utenlands, så kan det bli spørsmål om å utføre noget overtidsarbeide. Det er bedre at loven er som den er idag på dette punkt enn det som nu foreslås. Men vi fagarbeidere kan håndheve loven, hvis vi er opmerksomme. Vi må mere enn hittil være på vakt også når det gjelder de beskyttelseslover vi har og påse håndhevelsen av dem.

Bernt Jensen: Vi har hørt at overtidsbestemmelsen ikke vil bli forandret. Vi vet at overtidsarbeide nu er forbudt med undtagelse i visse tilfelle, samfundshensyn og under arbeidspress. Hos oss delte fabrikktilsynet den opfatning at ved arbeide som på forhånd måtte innsees å bli arbeidspress, kunde overtidsarbeide ikke tillates. Men da det kom til fabrikkinspektøren fikk vi ikke medhold. Jeg vil i forbindelse med overtidsarbeidet foreslå:

«Kongressen anmoder Det norske Arbeiderpartis stortingsgruppe om å søke bevirket at bestemmelsen om overtidsarbeide i den nye arbeidervernlov blir forandret derhen at loven ikke gir adgang til overtidsarbeide i andre tilfelle enn de hvor samfundsmessige hensyn gjør det absolutt nødvendig og må *denne* fratrekkes den ordinære arbeidstid.»

C. Strøm: Jeg vil henstille til sekretariatet så snart arbeidsgiverne er kommet med sine betenkninger om lovforslaget og sørge for at også vi får anledning til å fremkomme med våre argumenter. I 1915 hadde hermetikkindustrien fått laget et dokument hvor man hadde undtatt hermetikkarbeiderne fra loven om 8 timers dagen og som om arbeiderne var med på det. I 1919 var vi oppe i forholdet igjen. Og hermetikkarbeiderne fikk ved Richard Hansen rent tilfeligvis tak i at til og med våre partifeller i Socialkomitéen hadde gått med på det og vi fikk ved en deputasjon til komitéen påvist at det var et falsum at hermetikkarbeiderne var med på dette. Sekretariatet får være opmerksomme på lignende forhold som kanskje kan inntreffe.

Hans Johansen: Den gamle fabrikktilsynslov er meget mangelfull. Men det forslag som nu fremsettes er verre. Og enn verre er det at man vil gradere arbeidet slik at for enkelte regnes $1\frac{1}{4}$ times

arbeide for 1 time. Det eneste lyspunkt i det nye lovforslag er fastslåen av prinsippet ferie. Jeg vil be organisasjonens representanter når de kommer tilbake til sine respektive hjemsteder om å ta sig mere av disse ting. Hvis vi har en våken organisasjon overalt, så kan det utføres meget ved den lov vi nu har.

Ludvig Johansen: At det stedlige tilsyn står maktesløse er dessverre så ofte tilfelle. Og får vi nu en verre lov så vil det ha ennu større vanskeligheter. Spørsmålet er om ikke vi skal øve innflytelse på lovene og hvordan de praktiseres. Det er det som har manglet og det vil fortsatt være tilfelle, hvis ikke arbeiderne utover det hele land vil påse loven her. Loven påbyr at det kan arbeides 10 timer i uken i overtid. Det høres uskyldig. Men det kan nektes. Det går så mange arbeidsledige at vi kan nekte det. Alt går an når vi bare går inn for det. Mener vi noget med å bekjempe overtidsarbeidet så må vi også herefter virkelig gjøre noget. Og ikke se blindt på hvad der står i loven. Arbeidsgiverne tuter oss full med snakket om at lønningene er høie, men de vil gjerne gi overtidsarbeide. Er ikke det nettop et argument for oss. Vi må tenke på de ledige. Da må dere også tenke på loven på en annen måte enn blindt å følge bokstavene. Det var sagt at det kunde gå så vidt at arbeidet gikk til utlandet, hvis man nektet overtidsarbeide. Og det er vel ingen som er blitt truet mer med det enn støperiarbeiderne og vi har også sett at det har vært gjort. Vi kan her komme til å bli stående overfor det faktum at vi må sette en stopper for innførsel av støpegods fra utlandet — både av hensyn til støperiene og jernarbeiderne. De stenger oss ikke med lovene hvis vi vil noget. Halvard Olsen sa at hvis det absolutt måtte arbeides overtid, så skulde man mønstre i tilsvarende grad senere neste dag. Det skulde være 48 timers arbeidsuke. Vi har gjennomført det flere steder for formernes vedkommende. Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund og Formerforbundet har i fellesskap utgitt en «Håndbok om overtidsarbeide» for tillitsmennene. Det heter i denne, at for å påse bestemmelsen om overtidsarbeidet mest mulig overholdt skal tillitsmannen være opmerksom på følgende:

1. Det pålegges medlemmene når disse blir tilsagt å arbeide overtid, i alle tilfelle og med en gang å meddele dette til klubbformannen.

2. Efter at klubbformannen har mottatt meddelelsen skal han henvende sig til bedriftens ledelse for å bringe på det rene: a) grunnen for nevnte overtidsarbeide; b) i hvilken utstrekning det aktes drevet.

3. Mener klubbformannen, efter de innhentede opplysninger, at arbeidet kan forseres uten overtid, enten ved å tilsette flere arbeidere eller hvis det er av nogen varighet, da å innnta nye arbeidere, så skal dette fremholdes for bedriften.

Ole Johansen optok følgende forslag fra Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon:

«Kongressen pålegger forbundene ved kommende tariffrevisjoner å stille krav om at der i tariffene blir inntatt bestemmelser som sikrer arbeiderne full lønn under sykdom som skyldes bedriftsulykke.»

Berent Jensen overleverte følgende avskrifter av korrespondanse i anledning overtid ved L. K. A. B.s avdeling, Narvik:

Hr. Chefinspektøren for Fabrikktilsynet, Oslo.

Ad overtid ved L. K. A. B.s avdeling, Narvik.

Jeg har mottatt hr. Chefinspektørens telegram angående dette forhold og finner å måtte opplyse:

Det overtidsarbeide som har funnet sted i avvikte vinterseong, januar til utgangen av april og første del av mai kan neppe karakteriseres som fremkommet p. g. a. uforutset arbeidspress.

Forholdet med skibningen er det at kvantummet anmeldes lang tid i forveien, — for april måned var det således sagt at der skulde skibes over 600 000 tons — sagt allerede den første i samme måned. Det er således klart at selskapet på forhånd vet arbeidsmassen og således også må planlegge overtidsarbeidet.

Imidlertid sier loven at overtidsarbeide er forbudt osv.

Det er disse undtagelsesbestemmelser som ikke kan skjønnes å være til stede.

Der må man imidlertid falle tilbake på lovens bestemmelse § 26, punkt 2, overskriften over det hele: Overtidsarbeide er forbudt.

Det er også et annet forhold som gjør hele saken varig, nemlig at dette overtidsarbeide alltid er nattarbeide, idet skiftanordningen er slik at når dagskiftet ender trer nattskiftet til. Så er det en pause mellom kl. 2 natt og 1/28 morgen og i denne tid faller overtidsarbeidet.

Så lenge loven påbyr 8 timers dag og 48 timers uke er det vel neppe tillatt som her regelen aldri i lengere perioder å forlenge både arbeidsdag og uke, så lenge lovlige grunner for sådan forlengelse ikke kan skjønnes å være til stede.

Jeg tør be om hr. Chefinspektørens forhåndsuttalelse og tør også be Dem forelegge saken for Socialdepartementet.

Narvik, 26 mai 1929.

Ærbødigst

Narvik stedlige Fabrikktilsyn

G. Gjerløw, form.

Til Narvik stedlige Fabrikktilsyn,

hr. dr. Gjerløw, Narvik.

Luossavåra-Kiirunavåra A/B. — Overtidsarbeide.

Man har mottatt Deres skrivelse av 26 mai d. å. vedrørende overtidsarbeide ved Luossavåra-Kiirunavåra A/Bs avdeling i Narvik. På grunn av innhentning av uttalelser har man ikke kunnet besvare Deres skrivelse før nu. Man har forstått det således at arbeidsordningen ved losse- og lastearbeidet er beregnet på anvendelse av normal daglig arbeidstid og — uke i overensstemmelse med lovens bestemmelser. Arbeidet er anordnet i 2 skift, og det er efter hvad der er opplyst, ikke adgang til å øke antallet av arbeidere på disse skift, således at en øket eksport kun kan avvikles ved innsettelse av et 3dje skift

for en del av driftsarbeidet eller for det hele. Bedriften opplyser at den for normal drift har mere enn nok av arbeidere, men at der ekstraordinært til enkelte tider av året, særlig på vårparten, kan opstå arbeidspress. Erfaringen viser nemlig at vårmånedene er de største avskibningsmånedene, og inntreffer der da perioder med langvarig kulde, vil der opstå etter som værforholdene er, lengere eller kortere arbeidspress på grunn av øket arbeide med malmen. Enn videre vil storm eller tåke kunne foranledige at lastebåtene blir forsinket, således at de samler sig i større antall. Lastningen er da blitt øket av hensyn til skibenes liggedagspenger. Ved innsettelse av 3 skift kan anvendes lokomotivførere, kranførere og andre fra anleggsavdelingen, likesom losse- og lastearbeidere kan tas fra oplagsavdelingen og andre avdelinger. Det er vesentlig jernbanefolk, som eventuelt kan inntas som nye, men da bedriften har mer enn nok av disse folk under normal drift, må disse eventuelt avskjediges, så snart de kortvarige arbeidspressperioder er over. Bedriften er av den opfatning, at det er mest rasjonelt og av forskjellige grunner det riktigste å undgå midlertidige 3-skiftordninger, hvis ikke det er absolutt nødvendig og at den ifølge loven har adgang til å gjøre bruk av dens elastisitetsbestemmelser og anvende overtid innenfor lovens ramme ved kuldeperioder som nevnt og ved ophobning av lasteskib. Bedriften opplyser at overtidsarbeide betales med 50 og 100 pct. tillegg, og at det derfor sier sig selv at det kun anvendes hvor det er høist påkrevet.

Man skal bemerke at der utvilsomt kan inntreffe omstendigheter ved bedriften, hvor der i medhold av loven kan anvendes overtidsarbeide, men i hvilken utstrekning dette er tilfelle, vil være avhengig av en skjønnsmessig bedømmelse. Deres skrivelse inneholder ikke tilstrekkelige holdepunkter til å kunne bedømme dette. Man imøteser eventuelle nærmere opplysninger herom.

Oslo, 17 august 1929.

Chefinspektoratet for Fabrikktilsynet
Olai Lorange.

Hr. Chefinspektøren for Fabrikktilsynet, Oslo.

L. K. A. B.s avdeling Narvik. — Overtidsarbeide.

Deres brev av 17 august er mottatt. Da jeg har vært borte i ferie i august og først er kommet tilbake i begynnelsen av denne måned, og det dessuten var nødvendig å anstille nærmere undersøkelser her forinnen svaret kunde avgis, fremkommer dette først nu.

Som bekjent foregår L. K. A. B.s eksport dels over Luleå og tilgrensende svenske havner, dels over Narvik. Eksportmassen dreier sig om ca. 8—8½—9 mill. tons, hvorav over Narvik regelmessig eksporteres 5½ op til 6 millioner. Tallet vil muligens komme til å vokse noget ennu, men neppe over 6.5 mill. Eksporten over Luleå er utpreget sommerarbeide. Den er nemlig avhengig av isfri havn. I denne tid er det naturlig stillere i Narvik og i gamle dager og til dels ennu benyttedes denne tid til å fylle de store lagerplasser, som selskapet har i byen, ved siden av skibningen. Disse lagere blev regelmessig

tømt så temmelig hver vinter og påfylt næste sommer. Under streiken i Sverige ifjor vinter — over et år siden — tømtes de imidlertid helt og er fremdeles for en vesentlig del tomme, idet skibningen har øket slik, at det aller meste av den malm, som kjøres ned, går direkte i båtene — til dels med en omvei om knuserne. Dette tjener til å karakterisere den økede eksport. Om vinteren vil, efter at Sveriges havner er frosset til, all eksport foregå over Narvik. Hvad Ofotbanen da ikke makter å kjøre ned, tas fra lagrene her, såfremt de atter oparbeides. På vinter — og det særlig som sør i landet kalles vårparten — månedene mars til mai — har man oplevet at der kan være opstuvet båter på havnen, til sine tider har havnen ligget full. Op til 40 båter kan der ved enkelte slike leiligheter ha samlet sig, ventende på tur. Dette forhold var dog slett ikke særlig utpreget siste vår.

Arbeidsforholdene med malmen er om vinteren betydelig vanskeligere enn om sommeren. Frossen malm danner i malmvognen en sammenhengende klump, og frysningen foregår allerede like efter oplastningen og under nedkjøringen fra fjellet. Det skal ikke mange kuldegrader til før enn arbeidet hindres ganske betydelig. Selskapet har i denne anledning anlagt tining ved overrisling med sjøvann, vovgender med forutgående tining i bunnen ved bensinflamme og nu sist damp tiningsanlegg. Det hjelper alt sammen noget, men der er dog allikevel merkbar hindring i skibningen sammenlignet med den tid hvor «malmen går».

Det virker under henvisning til ovenstående noget kuriøst, at selskapet i sin svarskrivelse beroper sig på langvarige kuldeperioder. Vi lever jo dog også nord for polarcirkelen, og det kunde hende, at vi også her oppe har en smule vinter.

Skiftene er fra 7½ morgen til 4½ em. og fra 5 em. til 2 natt. Med en god del overtid under press.

Det er riktig at selskapet for skibningens vedkommende har reservefolk, som kan settes inn på et eventuelt 3. skift. Likeså at der må tas inn personale til kjørende materiell (jernbanefolk).

Det er også riktig at selskapet når som helst ved behov har adgang til å sette inn skift nr. 3. Dette 3. skift, som har drevet i tidligere år fra kl. 2 natt til kl. 7 morgen, har imidlertid vært en skuffelse m. h. t. arbeidsydelse for selskapet. Det er vel neppe noget å undres over, all den stund folkene derved får 2 hinannen følgende nattskift i løpet av 2 påfølgende arbeidsuker. Dette forhold turde være forklaringen på selskapets seige vegring ved atter å innføre det 3. skift. Der hevdes nemlig, at det hverken er administrative vanskeligheter ved dets gjenoprettelse, ei heller økonomiske hensyn som spiller inn. (Kfr. villighet til overtidsbetaling.)

Det turde under disse forhold være spørsmål om atter å opta skiftinndelingen til revisjon for om mulig å imøtekomme arbeidsgiveren.

Hvad jeg tidligere har påpekt er:

1. At selskapet med vitende, vilje og velbehag driver overtidsarbeide hvor arbeidsmassen krever det (in casu april måned i år).
2. At selskapet ingen lovlig adgang har til dette, idet der her ikke er

situasjoner, som faller inn under lovens mening om uforutsett arbeidspress, idet nemlig

- a) Selskapet god tid i forveien er informert om arbeidsmassens størrelse, og
- b) Selskapet god tid i forveien også er underrettet om antall båt-anløp (hvad anføres om storm og snetykke har forsåvidt nogen riktighet, men malmfarten er nu blitt en meget regelmessig rute-fart, og dette forhold spiller ingen større rolle her enn for andre rutegående båter.)

I denne skrivelse har jeg søkt å forklare, hvordan arbeidet med malmen ligger an, hvordan det faller betydelig mere tungvint om vinteren enn om sommeren, og hvordan bedriften har forsøkt på å overvinne de vanskeligheter som vinteren og kulden foranlediger. Det bør i denne forbindelse erindres at eksportmassen i vinter- og vårmånedene regelmessig ikke er mindre, men tvert imot må kalkuleres noget høyere enn i sommer- og høstmånedene.

«Lovens elastisitetens grense.» Mig synes det at loven er temmelig kategorisk. At denne grense er så rummelig at selskapet til en hvilken som helst tid skal kunne innrette sig med sine arbeidere efter forgodtbefinnende og efter egne interesser, som intet har med loven å gjøre, men derimot alt mulig med selskapets forretningsmessige drift, er vel kun en påstand som tas for det den er som fremkommet fra den interesserte part, men for hvilken der ikke på nogen måte kan finnes støttepunkter i loven selv.

Narvik 15 september 1929.

Ærbødigst

Narvik stedlige Fabrikktilsyn
G. Gjerløw, form.

Til Narvik stedlige Fabrikktilsyn,
hr. dr. Gjerløw, Narvik.

*Malmlestningen av Luossavåra-Kiirunavåra A/B.
Overtidsarbeide.*

I anledning av tilsynets skrivelse av 26 mai d. å., jfr. skrivelsen av 15 september d. å. angående anvendelse av overtidsarbeide under malmlestningen ved Luossavåra A/B skal man på grunnlag av de innhentede opplysninger bemerke:

Anvendelsen av overtidsarbeide er ifølge lovens § 26—1 i almindelighet forbudt. Loven gir dog bedriftene rett til å anvende overtidsarbeide, når de i lovens § 26—2 nevnte betingelser er til stede. Er betingelsene ifølge lovens § 26—2 a—d til stede, kan overtidsarbeide anvendes uten særskilt tillatelse fra fabrikktilsynet, men fabrikktilsynet, som fører kontroll med overholdelsen av lovens bestemmelser, kan selvsaugt bedømme spørsmålet om lovens betingelser i det enkelte tilfelle foreligger, og skal eventuelt treffe sine forholdsregler. Efter de foreliggende opplysninger må man anta at der under malmlestningen ved Luossavåra-Kiirunavåra A/B i visse tilfelle vil kunne opstå uventet arbeidspress.

Kan det ved malmlastningen opståtte arbeidspress ikke betegnes som «uventet», vil bedriften kunne anvende overtidsarbeide uten særskilt tillatelse i inntil 1 døgn, «når offentlige eller almene interesser eller andre hensyn særlig krever det,» jfr. § 26—1 e. Skal overtidsarbeide av denne grunn iverksettes og utøves over lengere tid enn et døgn, skal selskapet innhente det stedlige tilsyns samtykke. Bedriften bør gjøres oppmerksom på at tilsynets samtykke må innhentes, når de i lovens § 26—2 e nevnte grunn for overtidsarbeide påberopes.

Ifølge § 17 i instruks for de stedlige tilsyn skal avgjørelser av den heromhandlede art, for å være gyldig, avfattes skriftlig. De skal innføres i forhandlingsprotokollen og straks innberettes til Chefinspektøren. Ifølge lovens § 55 kan tilsynets beslutninger alene omgjøres av tilsynet (vedkommende tilsynsmyndighet selv eller overordnet tilsynsmyndighet) eller av overtilsynet (Departementet for Sociale Saker, jfr. § 50). Bedriften har således adgang til å appellere det stedlige tilsyns avgjørelse i henhold til lovens § 26—2 e til overordnet administrativ myndighet. Domstolens mellekomst vil ikke kunne foranlediges med mindre de administrative myndigheters avgjørelse måtte bero på en feilaktig fortolkning av loven.

Chefinspektoratet for Fabrikktilsynet
Olai Lorange.

Strek blev satt.

Richard Hansen: Jeg vil slå til lyd for en gruppe arbeidere som har vært aldeles vilkårlig behandlet. Det er hotell- og restaurantpersonalet. De omhandles ikke av loven. Og det gjelder 30—35 000 mennesker her i landet. De har vært i arbeide op til 94—96 timer i uken. Vi har en del av disse organisert. Og vi har her i byen fått arbeidstiden forkortet fra 84—96 timer til 10 timer pr. dag inklusive spisetiden. Jeg vil be dere som får med loven å gjøre, å sørge for at dens ramme utvides til også å gjelde dem som er ansatt ved bevertninger og hoteller.

Votering: Ved alternativ votering mellom sekretariatets og Lund-Olsens forslag blev sekretariatets forslag vedtatt mot et par stemmer.

Forslag oversendes sekretariatet.

Bernt **Jensens** forslag og Oslo og Omegns faglige Samorganisasjons forslag besluttetes oversendt sekretariatet.

Unge arbeidere og lærlinger.

Til dette punkt hvor *forslaget* fra den av sekretariatet og Ungdomsfylkingen nedsatte komité er inntatt i foregående sak, fikk

Arnfinn Vik ordet. Han uttalte: På mange arbeidsplasser har fagorganisasjonen tilkjempet sig adgangen til medbestemmelsesrett ved inntagelse av nye arbeidere. Vi har i Ungdomsfylkingen sett hvordan mange unge arbeidere holdes utenfor fordi de ikke er fagorganiserte. Men de har ikke hatt muligheter til å bli medlemmer av fagorganisasjonen all den stund de ikke kan komme i arbeide. Fagforbundene bør ikke monopolisere arbeidet; men ta hensyn til de unge arbeidere. Videre me-

ner vi at fagorganisasjonen må ta sig mer av ungdommens faglige utdanning. Og den tid som medgår til lærlingenes skoleutdanning må bli å medregne i den ordinære arbeidstid. Ved kontraktsforholdet stilles fagorganisasjonen helt uten kontroll med de unge. Derfor krever vi at det optas arbeide for å få de individuelle lærlingekontrakter erstattet med kollektive lærlingekontrakter opprettet gjennom fagorganisasjonen. Det er jo av bygningsarbeiderne fremsatt forslag om ansettelse av en ungdomssekretær i Landsorganisasjonen. Og når vi ser på andre land, så vil vi i mange av disse se hvordan fagorganisasjonen befatter sig med særlig interesse om denne oppgave, hensynet til de unge arbeidere. Selv om ikke bygningsarbeidernes forslag blir vedtatt, så er det å håpe at sekretariatet gir denne oppgave til et utvalg eller til en av de funksjonærer, som allerede er i Landsorganisasjonen.

Johs. Hulthin: Det lå en snert i Viks uttalelser overfor de eldre fagorganiserte. Nu er jo forholdet det at dette med ungdom er ikke en ny foreteelse. Det har vi alltid hatt. Dette med arbeidsledighet er en foreteelse verden over, ikke bare her i landet. Det spørsmål er heller ikke av idag. Den ungdom som er av idag og dens interesser blir nok varetatt av den ungdom som nu er blitt gamle. Forholdet er ofte det nu at sønnen står i lære, mens faren går arbeidsløs. Vi avskaffer vel heller ikke ledigheten blandt ungdommen ved å ansette en ungdomssekretær ved Landsorganisasjonen?

Votering: Den av felleskomitéen mellom sekretariatet og Ungdomsfylkingen fremlagte innstilling om de unge arbeidere og lærlinger blev vedtatt enstemmig.

Punkt 8: Skole- og studievirksomheten.

Fra sekretariatet forelå følgende:

Arbeiderorganisasjonens skole- og studievirksomhet har siden siste fagkongress kommet inn i faste former. Ledelsen er overtatt av en felleskomité bestående av 2 representanter fra Landsorganisasjonens sekretariat, Arbeiderpartiets centralstyre og Arbeidernes Ungdomsfylking. Sekretariatets medlemmer i komiteen har vært Halvard Olsen og Valdemar Nielsen med Torbjørn Henriksen som varamann.

Komiteen har organisert og understøttet de sosialistiske *kveldskoler*. Det var ifjor vinter 38 slike kveldskoler igang med over 1000 elever. Kveldskolen har lokalt vært organisert av fag- og partiforeninger i fellesskap.

Komiteen har igjen fått optatt undervisningen på Den tremånedlige sosialistiske *dagskole*. En rekke fagforeninger og fagforbund har understøttet Dagskolen ved å bevilge stipendier til sine medlemmer.

Forelesningskurser med faglige og politiske emner har vært avholdt, som oftest på arbeidernes feriehjem.

Komiteen har videre med hell organisert *studiecirkler og organisasjonskurser* i fag- og partiforeninger. For å fremme denne virksomhet har komiteen utarbeidet spesielle studieveiledninger, bl. a. plan for studiecirkler i fagforeninger.

Komiteen har også utgitt flere lærebøker til bruk i studiearbeidet.

Videre har den bevilget stipendier til arbeidere for deltagelse på studiekurser i Sverige.

Det er således lagt et solid grunnlag for arbeiderorganisasjonenes skole- og studievirksomhet i vårt land. Det kan dog ikke sees bort fra at det vilde være meget ønskelig om dette opplysningsarbeide kunde få et ennå videre virkeområde, så flere organisasjoner mer aktivt kunde delta i virksomheten. I en rekke land er det nu organisert spesielle arbeidernes opplysningsforbund, som utelukkende tar sig av skole- og studievirksomheten. I våre naboland har Arbeidernes Bildningsforbund i Sverige og Arbeidernes Opplysningsforbund i Danmark utført en stor og grunnleggende virksomhet for arbeiderklassens økonomiske og politiske skolering. Disse organisasjoner har vært bygget på samvirket mellom den faglige, politiske og kooperative arbeiderbevegelse. Kontingenten er f. eks. i Sverige 5 øre pr. medlem pr. år for de kollektivt tilsluttede.

Sekretariatet finner at tiden nu er inne til også i vårt land å gå til opprettelse av en arbeidernes opplysningsorganisasjon bygget på Landsorganisasjonen, forbundene, Arbeiderpartiet og Arbeidernes Ungdomsfylking og Den kooperative Landsforening, om den ønsker å være med. Ikke bare for det nuværende opplysningsarbeide vil dette bli av stor betydning. Muligens vil også gjennom denne organisasjon den gamle tanke om en Arbeiderbevegelsens Høiskole i vårt land kunne realiseres.

Sekretariatet foreslår derfor at kongressen vedtar følgende beslutning:

- «1. Kongressen godkjenner at Felleskomiteen for arbeidernes opplysningsvirksomhet blev opprettet.
2. Kongressen gir sin tilslutning til at det snarest mulig opprettes en arbeidernes opplysningsorganisasjon her i landet.
3. Denne organisasjon bør bestå av Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, fagforbund tilsluttet A. F. L., Det norske Arbeiderparti, Arbeidernes Ungdomsfylking og Den kooperative Landsforening.
4. Felleskomiteen for Arbeidernes opplysningsvirksomhet supplert med 2 representanter fra Den kooperative Landsforening bemyndiges til å utarbeide lovutkast for opplysningsorganisasjonen. Det er forutsetningen at utgiftene tilveiebringes ved en fast, mindre kontingent, eller ved bevilgninger fra de tilsluttede organisasjoner.
5. Sekretariatet gis bemyndigelse til på L. O.s vegne å vedta organisasjonens lover og fra hvilket tidspunkt L. O. bør tilsluttes samme.
6. Kongressen oppfordrer de organisasjoner som er nevnt i punkt 3 til å medvirke til at en arbeidernes opplysningsorganisasjon snarest mulig blir opprettet.»

Sakens innleder var *Torbjørn Henriksen* som uttalte: Enhver vet at våre naboland, Sverige og Danmark, i mange år har hatt en fast oppbygget organisasjon for skole- og studievirksomheten. Vi har også hos oss søkt å finne en form som **passet**. Det sier sig selv at for å få den best mulige plan og styrke i denne virksomhet, så må det bli en fast ordning. Det vil fremgå av premissene for sekretariatets forslag at det

blir utført et ganske stort arbeide i skole- og studievirksomheten her hjemme. Og vi har hittil lagt det slik til rette at det har vært et samarbeide mellom Landsorganisasjonen, Det norske Arbeiderparti og Ungdomsfylkingen. Men det sier sig selv at man har ikke evnet å komme så langt ut i byene som man ønsket. Vanskeligheter har det også vært hvad krefter angår, som man kunde benytte i denne virksomhet. Men også dette er en gren av vår virksomhet, som må vies interesse og oppmerksomhet. Det kreves skolering på alle områder og kun den beste ordning for denne virksomhet er god nok. Det forslag sekretariatet fremlegger, bygger vesentlig på det som ligger til grunn for samme i Danmark. Vi har begrenset det til Landsorganisasjonen, partiet, Ungdomsfylkingen og respektive forbund og vi hadde videre tenkt kooperasjonen. Vi har ikke utarbeidet nogen lover; men vi har ment at denne felleskomité fikk det mandat når man ellers var enig i prinsippet for dette arbeide. Det sier sig selv at kan vi evne å få dette i stand hurtigst mulig, så er meget oppnådd. Fellesoplysningskomitéen har år om annet brukt ca. 25 000 kroner. I Sverige ved Arbetarnes Bildningsförbund er kontingenten fastsatt til 5 øre pr. år pr. medlem. Vi har ikke sagt noget beløp i forslaget; men vi har sagt en mindre kontingent eller bevilgning fra de interesserte parter. Jeg hadde tenkt mig 10 øre pr. år pr. medlem fra Landsorganisasjonen og med et tilsvarende beløp fra forbundene skulde vi således få ca. 30 000 kroner. Fra parti og Ungdomsfylkingen blir det vel vanskelig å regne noget; men fra kooperasjonen måtte det ventes noget. Kooperasjonen måtte yde en kontingent ikke mindre enn Landsorganisasjonen. Vi skulde derved komme op i 45 000 kroner. Det er ikke meget; men man får ta stegene efter hvert. Men under 10—15 øre pr. år pr. medlem kan det ikke være tale om til dette opplysningsfond. Jeg vil henstille til forbundene og forretningsutvalgene om snarest å opta denne sak til behandling og slutte sig til denne organisasjon når kongressen her har erklært sig enig i prinsippet for denne. Derved vil vi allerede fra høsten kunne komme i gang. Ved siden av dette melder det sig et stort spørsmål her i landet, nemlig reisningen av en Arbeidernes Høiskole. En av de første opgaver denne felleskomité må arbeide med ved siden av det daglige og praktiske opplysningsarbeide må være dette. Både i Danmark og Sverige ligger man langt foran oss her.

Hans Eriksen: Jeg er enig i at man skal vedta innstillingen med undtagelse av punkt 5. Jeg går ut fra at representantskapet vil bli sammenkalt i løpet av året og vedtagelsen av denne organisasjons lover bør foretas der. Jeg vil derfor foreslå at det i punkt 5 settes *representantskapet* istedenfor sekretariatet.

Ivar Ertresvaag: I motsetning til Eriksen er jeg ikke enig i nogen av de 6 punkter, fordi det *legaliserer* en bestemt retning. Jeg vil foreslå følgende:

1. Fagopposisjonen vil rette en kraftig oppfordring til de fagorganiserte arbeidere om å opta et forsterket arbeide for et systematisk studie- og opplysningsarbeide blandt massene.

Dette opplysningsarbeide må bygges på den revolusjonære marxisme

og leninisme i skarpeste ideologisk kamp mot socialdemokratiets borgerlige og arbeiderfiendtlige propaganda.

2. Til støtte av dette opplysningsarbeide i fagforeninger og bedrifts-klubber bevilges et beløp av 15 000 kroner. Beløpet anvendes også til stipendier for bedriftsarbeidere og arbeidsløse for studiereiser i utlandet, fortrinnsvis Sovjet-Unionen.

3. Til Sovjet-Unionens Venners Forbund bevilges et beløp på 5 000 kroner, i første rekke til hjelp for forbundets arbeide med avsendelse av arbeiderdelegasjoner til Sovjet-Unionen.

Votering: Ved *alternativ* votering mellom sekretariatets forslag og Ertresvaags blev sekretariatets vedtatt mot nogen få stemmer.

Hans Eriksens forslag forkastedes derefter.

Punkt 9: Arbeideridretten.

Derefter gikk man over til dagsordenens punkt 9: *Arbeideridretten*.

Fra *N. N. N. avdeling 31, Oslo*, forelå:

Arbeideridrettsspørsmålet opsettes som eget punkt på kongressens dagsorden.

Høyanger kjem. Industriarbeiderforening foreslo:

Ved rørende forslag til Landsorganisasjonens kongress 15 februar 1931 ønsker vår forening at arbeideridrettsspørsmålet blir opsatt som særskilt punkt på kongressens dagsorden.

Se for øvrig tilleggsdagsordenen (side 4—14).

Sekretariatet innstilte for kongressen mot 2 stemmer å vedta følgende uttalelse:

- «1. Fagkongressen oppfordrer alle fagorganiserte arbeidere til aktivt å støtte arbeideridrettsbevegelsen. Kongressen vil på det innstendigste oppfordre alle fagorganiserte idrettsmenn som står tilsluttet Norges Landsforbund for Idrett å bryte med den borgerlige idrettsbevegelse og slutte op om Arbeidernes Idrettsforbund.
2. Kongressen gir sekretariatet i oppdrag sammen med en felleskomité som er nedsatt av Arbeiderpartiet, Landsorganisasjonen og Arbeidernes Idrettsforbund, og opta et landsomfattende opplysnings- og agitasjonsarbeide for å støtte arbeidernes idrettsbevegelse.
3. Det bevilges Arbeidernes Idrettsforbund et årlig bidrag i kongressperioden på kr. 15 000. Av denne bevilgning utbetales det til den sekretær som Arbeidernes Idrettsforbunds landsmøte velger og som skal utføre agitasjons-, opplysnings- og organisasjonsarbeide inntil kr. 100.00 pr. uke.»

Videre var omdelt til kongressdeltagerne følgende:

Til Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, Oslo, 1931.

Klassefeller!

På kongressen i 1927 forelå et andragende fra Arbeidernes Skytterlag om bevilgning av 2 000 kroner til dannelsen av skytterkrets og deretter et Arbeidernes Skytterforbund.

Andragendet blev oversendt sekretariatet til videre forføining.

Efter kongressen foretok ikke sekretariatet sig nogen ting for å hjelpe skytterne, og vi sendte derfor skrivelser til sekretariatet den 22 februar og den 30 mars 1928 med anmodning om fortgang i saken.

Ingen av disse skrivelser er besvart.

Imidlertid har arbeidernes skytterbevegelse hatt en rivende utvikling, enskjønt vi intet bidrag har fått hverken av Landsorganisasjonen eller A. I. F.

Nogen mindre beløp har vi fått i enkelte forbund og foreninger, men den alt overveiende del av utgiftene har skytterne selv måttet bære. Bevegelsen har således vokset op av sig selv.

Vi står i øieblikket tilsluttet A. I. F., men vi mener at dette forhold er uholdbart. Skytning er noget for sig selv og kan ikke blandes sammen med annen idrett. Under vårt medlemsskap i A. I. F. har det da også vist sig at vi ingen nytte har hatt av denne institusjon.

Skytterne akter derfor å danne sitt eget forbund, selvfølgelig i samarbeide med A. I. F. og med Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

A. I. F. har fått en bevilgning av Landsorganisasjonen som andrar til 5 000 kroner pr. år, foruten dette har A. I. F. fått årlige bevilgninger fra en rekke forbund.

Skytterne har også søkt forbundene om bidrag, men de har fått avslag med den motivering at vi fikk henvende oss til A. I. F. som vi er tilsluttet, og dette er riktignok, men det er bare den aber ved det at vi viste A. I. F. ingen penger hadde.

For dog å gjøre et forsøk sendte Arbeidernes Skytterkrets, Oslo omegns krets, et andragende til A. I. F. om bidrag til skytterkretsen.

Svaret kom fra A. I. F. den 11 juni 1930 og lød således:

Kamerater!

Kan meddeles at Deres andragende om bidrag kr. 2 000.00 til skyttersaken er avslått.

For Arbeidernes Idrettsforbund.

Thv. Olsen, formann. *Thor Iversen*, forretningsfører.

Vi anmodet dessuten A. I. F. om tillatelse til å sende andragender til fagforbund og foreninger, men dette har vi til dags dato ikke fått noget svar på.

Under disse forhold sammenkalte Arbeidernes Skytterkrets, Oslo og omegn, alle skytterlagsstyrer fra Buskerud, Østfold og Oslo og omegn til felles møte i Østre Arbeidersamfund den 5 oktober 1930, for å behandle saken. Til møtet var innbudt Landsorganisasjonens formann, hr. Halvard Olsen, Trygve Lie, formannen for A. I. F., Thorvald Olsen, Bolf Hofmo samt A. I. F.s skytterutvalgformann, Sverre Olsen.

Av disse møtte kun Rolf Hofmo og Sverre Olsen.

Møtet vedtok følgende forslag:

«Idet fellesmøtet er av den opfatning at eget skytterforbund bør dannes, opnevner det en komité på 3 medlemmer som sammen med repre-

sentanter fra A. I. F. og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon utreder spørsmålet om forholdet til Landsorganisasjonen og A. I. F.»

Et annet forslag, om dannelse av et arbeidernes skytterforbund straks, blev tatt tilbake i påvente av forhandlingene med Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og A. I. F.

Skrivelsen blev tilsendt begge organisasjoner den 25 oktober 1930, og man anmodet dem om å opnevne representanter til forhandlingsmøte og samtidig bad man om at Landsorganisasjonens representanter skulde sammenkalle møtet.

For å komme ordentlig i gang med vårt arbeide, så eventuelle forslag i saken kunde bli innsendt i god tid til sekretariatet til forelegg for kongressen, henstillet vi at Landsorganisasjonens representanter vilde innkalle til møte senest 1 november og at møtet i ethvert fall blev avholdt så snart, så at komitéen kunde bli ferdig med forhandlingene til 15 november.

Den 30 oktober innløp svar fra A. I. F. De hadde valgt 3 representanter og 1 varamann.

Fra Landsorganisasjonen har vi intet hørt, og vi har da intet annet å gjøre enn å henvende oss til kongressen.

Det står til denne å bestemme om den vil ha samarbeide med arbeidernes skytterbevegelse, som består utelukkende av fagforeningsmedlemmer, eller om de helt vil lukke sig ute fra den bevegelse vi har reist, og som står i pakt med alt det som er oppe i tiden.

For Arbeidernes Skytterutvalg.

M. Junge. Ludvig Hansen. Waldemar Andersen.
Nytorget 4.

I henhold til ovenstående kan herved meddeles, at samtlige skytterlagsstyrer enstemmig tiltrer forslaget.

For Arbeidernes Skytterkrets (Oslo—Omegn).

Finn Bøhn Nielsen,
sekretær.

Som grunnlag for Arbeidernes Skytterforbund forelegges følgende forslag:

Idet Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Arbeidernes Idrettsforbund erklærer sig enig i dannelsen av et selvstendig Arbeidernes Skytterforbund i Norge, vil Landsorganisasjonens kongress henstille til alle våbenføre fagorganiserte arbeidere at de danner skytterlag innen sine respektive fagforeninger i tilslutning til Arbeidernes Skytterforbund.

På grunn av at «Det frivillige norske skyttervesen» (det borgerlige) er belastet med paragrafer som gjør at fagorganiserte skyttere blir gjort til mindreverdige mennesker blandt skyttere, har en rekke fagorganiserte dannet egne skytterlag.

Grunnreglene for «Det frivillige skyttervesen» inneholder følgende bestemmelser:

1. Det frivillige skyttervesens mål er å fremme praktisk skyteferdig-

het innen det norske folk og derved dyktiggjøre det for landets forsvær.

2. Som medlem av skytterlag kan optas enhver hederlig mann og kvinne som vil være med å støtte fedrelandsforsvaret og inngår på de vilkår som er fastsatt i lagets lover.

Jeg erklærer herved at jeg på dette grunnlag ønsker å være medlem av ..... skytterlag.

Når de fagorganiserte ikke kan undertegne en slik erklæring, er det fordi de er motstandere av militarismen og militærfanatikerne som stadig trenger sig mer og mer inn i det frivillige skyttervesen.

De aller fleste skyttere har betraktet dette «vesen» som en sportsorganisasjon og som følge herav fortsatt sin dyrkelse i treffsikkerhet der, uten å tenke på det frivillige skyttervesens formål.

Ved å undertegne foran nevnte erklæring, binder man sig til militarismen, og dette vet den borgerlige skytterledelse, hvori også befinner sig et kongevalgt medlem, at en arbeider ikke kan gjøre med god samvittighet.

Arbeiderklassens mål er å bekjempe militarismen i alle dens former, selvfølgelig også da dens innflytelse på skyttersportens område.

Men det er ikke nok med at det frivillige skyttervesen bevisst er underlagt militaristenes innflytelse og ledelse, det eksisterer dessuten en hel del organiserte klubber som bebebnet har til formål å bekjempe arbeidernes faglige og politiske interesser.

Av artikler i borgerpressen har vi sett at borgerne ikke akter å respektere folkeflertallet, hvis dette går dem imot. I allfall er det meget som tyder på det.

I motsetning hertil vil Arbeidernes Skytterforbund beskytte flertallet, det flertall som er utgått fra folket og som vil gjennomføre en sosialistisk samfundsordning bygget på folkets avgjørelse ved den almindelige stemmerett.

Arbeidernes Skytterforbund vil beskytte det frie folkestyre som skal avskaffe de nuværende avlegse institusjoner og erstatte dem med tidsmessige, sosialistiske institusjoner.

Under arbeidet med disse ting, trenger arbeiderklassen som jo er folkets flertall, å ha sitt eget vern som arbeiderklassen selv har bygget op og selv har utlært helt utenfor innflytelse fra borgerlige officerskretser.

Det er ikke tanken å danne en bande som skal øve terror. *Nei*, det skal være et beskyttelsesforbund til vern om de lover som folket gir, og til hinder for at borgerne ved statskupp skal innføre fascisme.

Oslo den 28 november 1930.

Skytternes 3-manns utvalg

M. Junge. Ludvig Hansen.

Waldemar Andersen.

Wm. Lund-Olsen: Omtrent 3 000 aktive idrettsmenn er satt utenfor Arbeidernes Idrettsforbund. Derfor mener jeg at kongressen må arbeide for enhet i idrettsbevegelsen. Jeg vil foreslå følgende: «1. Den samlede

arbeiderklasse må av all kraft støtte op under arbeideridrettsbevegelsen og aktivt delta i kampen for arbeideridrettens enhet og Arbeidernes Idrettsforbunds fortsatte medlemsskap i Røde Sportsinternasjonale.

2. Da den såkalte «samarbeidskomité» under det socialdemokratiske D. N. A.s ledelse bare har ført til splittelse og skade for arbeideridretten, må så vel de fagorganiserte arbeidere som arbeideridrettsmennene kreve øieblikkelig ophevelse av samarbeidskomitéen.

3. Av fagorganisasjonens midler avsettes 10 000 kroner til understøttelse av kretsene og foreningenes sportslige og klassemessige samarbeide med de utenlandske arbeideridrettsmenn som står på R. S. I.s grunn, under forutsetning av at pengene også kommer de ekskluderte kretser og foreninger til gode. Som spesiell bevilgning til årets Spartakiade i Berlin bevilges 5 000 kroner.»

Hans Flådeby: Innen idrettsbevegelsen er det også gjort mange underlige ting for å splitte arbeideridrettens menn. Disse som taler så høit om enhet, vil ikke ha den. De vil ha uro og misnøie overalt hvor de kommer med. Derfor ser vi også at det er blitt misnøie innen arbeideridrettsmennene. Det er sørgelig alltid å være vidne til at det er en del mennesker som overalt vil splitte. Det blev sagt at det var ca. 3 000 aktive arbeideridrettsmenn som stod utenfor Arbeidernes Idrettsforbund. Hvis det gjaldt passive og aktive så kanskje det kunde la sig høre 1 500. Men det er forholdsvis få aktive idrettsmenn som står utenfor. Det er full anledning for dem som vil dyrke idrett å komme inn i Arbeidernes Idrettsforbund. Men vi vil ikke ha hallo og bråk. Idrettsbevegelsen er ungdommen og vi har talt om den tidligere her på kongressen og arbeidsledigheten. Det er sikkert forståelig for de fleste at de har ingen økonomisk ryggrad og at de har vanskelig for å administrere. De har ikke kontingent å betale med. En annen ting er at det er mange som er lunkne overfor arbeideridretten. De som har barn bør sørge for at disse er med i arbeideridretten. Og det er sørgelig at en stor del av arbeiderne selv står i de borgerlige idrettsklubber. Derfor må det tas et skritt lenger nu. Jeg vil anbefale sekretariatets forslag.

Strek blev satt med de inntegnede talere.

A. Bratvold: Når det foreligger en enstemmig innstilling fra samarbeidskomitéen så har det sin årsak. Oprinnelig var det tale om en bevilgning av 10 000 kroner. Men det var også andre ting som forelå før, nemlig å pålegge alle fagorganiserte å gå ut av den borgerlige idrettsbevegelse. Det går ikke praktisk an å løse og noget sådant pålegg kunde vi ikke være med på. Derfor kunde vi være med på en større bevilgning, 15 000 kroner, hvorav de 5 000 kroner skal anvendes til agitasjon. Jeg har alltid holdt på at de forskjellige organisasjoner får klare sig selv. Men det har her vært spesielle forhold til stede. Vi har hatt en fraksjon også innen idrettsbevegelsen som ikke har gjort annet enn ødeleggelser. Man er imidlertid nu kommet så langt i arbeideridretten at man øiner en løsning av den økonomiske side. Jeg vil også si at det må ligge en viss betryggelse deri at en mann som Teigen har funnet å ville gå med på dette. Jeg vil anbefale innstillingen.

Ordstyreren: Rolf Hofmo har ordet.

Jens Berg (avbryter): Med hvilken rett gir man ordet til en mann som hverken er representant eller gjest på kongressen?

Ordstyreren: Hofmo har vært med i samarbeidskomitéen og det er derfor han møter under dette punkt.

Rolf Hofmo: Uenigheten og striden innen Arbeidernes Idrettsforbund skriver sig fra de paroler og henvendelser, som i de siste år er kommet fra R. S. I. og som hvis de var gjennomført vilde ha bragt A. I. F.s medlemmer i strid med den politiske opfatning som rådet blandt forbundets flertall. R. S. I. vil at vi skal bryte med den norske arbeiderklasse. Det har vi ikke villet. Like etter vårt landsmøte holdtes det kretsting i Trøndelag, som førte til at denne store krets blev splittet takket være kommunistene som led nederlag på landsmøtet og umiddelbart etter stiftet den såkalte «Revolusjonære Idrettsopposisjon». Denne fikk støtte av Det kommunistiske Parti og den Røde Sports-Internasjonale. Og de har ført en illoyal kamp mot Arbeidernes Idrettsforbund. I Bergen lå stillingen slik an, at de valgte inn streikebrytere fra «Arbeidet» i ledelsen for idrettskretsen. I 1930 blev kretsen her delt. Vi har dog vært villig til ved enhetsforhandlinger å innta de ekskluderte på de betingelser som vårt landsmøte har optrukket. Derfor har vi ikke vært med på opposisjonens krav om samarbeide med Kommunistpartiet og fagopposisjonen. Vi har fått nedsatt en rekke samarbeidskomitéer mellom partiet, fagforeninger, samorganisasjoner og arbeideridrettsmennene, og disse har arbeidet utmerket. Samtidig som disse komiteer arbeider for tilslutning fra de fagorganiserte til Arbeidernes Idrettsforbund er de et organisatorisk ledd mellom fagorganisasjonen, partiet og arbeideridrettsbevegelsen. Den borgerlige idrettsbevegelse har fra 1919 til idag fått 1 900 000 kroner. Bare i bidrag til anlegg av idrettsbaner har de siden 1919 fått i alt kr. 600 000. Staten regner idretten som en oppdragelse. Arbeideridretten samler vesentlig ungdom, og det vesentlig *arbeidsløs ungdom*. Det skulde tilsi fagorganisasjonen at det også for denne hadde den største betydning at idrettsarbeidet kunde drives på den best mulige måte. Det er vel anbragte penger å bevilge til Arbeidernes Idrettsforbund.

3 minutters taletid blev satt.

Omar Gjesteby: Jeg finner det unødvendig å anbefale denne bevilgning. Den er nødvendig. Men det er ikke nok med denne sympatitilkjennegivelse. Kongressens representanter bør ta med sig den ånd som kommer tilsyne her, således at de engagerer sig sterkere enn hittil for arbeideridretten. De bør påse at det blir en kursending også når det gjelder å støtte arbeideridrettsmennenes stevner. Det er jo bare et tids-spørsmål når Arbeidernes Idrettsforbund bryter med Røde Sports-Internasjonale.

Johan Hoff: Arbeidernes Idrettsforbund har fulgt Landsorganisasjonens paroler. Jeg tror også det er vel anbragte penger å bevilge her. Det er en ting som optas galt og det er *henstillingen* til de fagorganiserte om å gå ut av de borgerlige idrettsklubber, hvis ikke blir de ekskludert. Det er nødvendig å ta et positivt skritt her for kongressen, når det foreligger slike krav som eksklusjoner.

Ommund Ommundsen: Jeg er enig i bevilgningen, men det er en

betingelse jeg vil knytte til den og det er at pengene ikke bare blir anvendt her i byen. Men også til arbeideridrettsmennene utover landet. Det må også være en utrykkelig forutsetning at agitasjonen drives sammen med den faglige landsorganisasjon.

Jens Berg: Jeg er enig i bevilgningen, men det var vel ikke forutsetningen ved vår idrettsbevegelse at vi skulde kopiere de borgerlige idrettsforeninger. Jeg benytter også anledningen til å gratulere Rolf Hofmo med hans nye plattform. Han har gjort meget godt arbeide. Men når han har vært med på og foreslå at der skal ansettes en sekretær med en lønn av 100 kroner, så er det å gå for vidt selv for Hofmo. Og det kan jeg ikke være med på. Jeg vil håpe at fagforeningene og Landsorganisasjonen mer enn hittil kontrollerer idrettsbevegelsen.

Sigurd Bunæs: Vi bør på denne kongress vedta disse forslag. Der ved har vi gitt vårt tydelige uttrykk også til alle dem som ennå står utenfor arbeideridretten. Det er også av den største betydning at det blir ansatt en reisesekretær i Idrettsforbundet.

Ole Nerland: Det er først i de senere år at arbeideridretten er blitt aktuell blandt oss. Så lenge de borgerlige fikk stelle med dette alene var det ro. Det er klart. Men da de fikk se at arbeiderklassen vilde nytte idretten, skrek de op. Jeg vil anbefale innstillingen. I Kristiansund har vi også arbeideridrett. Hos oss er det rene linjer, den er ikke en kopi av den borgerlige idrett. Vi bør rett og slett kreve eksklusjon av de fagorganiserte som fortsatt står i borgerlige idrettsklubber.

Wm. Lund-Olsen: Hofmo kan nok tale nå når han taler for sin sekretærjobb. — — —

Ordstyreren (avbryter): Dirigentene vil påtale den slags uttrykk.

Lund Olsen (fortsetter): I Trondheim og Trøndelag dominerer idrettsopposisjonen helt og holdent. Arbeidernes Idrettsforbund makter ikke å samle interesse om sine stevner.

Carl Söderstrøm: Arbeidernes Idrettsforbund står i Trondheim meget godt og Lund-Olsens uttalelser må mere gjelde den såkalte idrettsopposisjon. Mesteparten av den bevilgning vi får fra fagorganisasjonen går utenbys. Vi har måtte støtte etter evne rundt omkring i landet. Jeg vil henstille til representantene å stemme for innstillingen.

J. Didriksen: Jeg vil også understreke at pengene går ikke til Oslo. De blir anvendt utover på forskjellige steder, hvor det trenges. Og det er mange steder det kreves støtte. Jeg sitter i Oslo Idrettskrets og vil ha uttalt at pengene anvendes ikke her. Burde ikke kommunistene nå anvende en annen taktikk. Om de nu f. eks. henstillet til sine medlemmer å være lojale?

Trygve Lie: Når Arbeidernes Idrettsforbund ikke har kunnet gå lenger i bidrag til utenbys arbeideridrettskretser så er årsaken den at vi ikke har maktet mere. Da vi overtok forbundet overtok vi en gjeld på 14 000 kroner. Trondheim og Bergen har videre kostet oss mange penger. Hva angår kretstinget i Trondheim og mandatene, så er historien den at man uriktig forkastet en rekke fullmakter ved formalistiske grep. Det var ikke den kommunistiske ledelse i Trondheim som hadde rett. Hva angår sekretærstillingen i forbundet, så er ingen utpekt til den. Det blir vårt forbunds landsmøte, som vil avgjøre hvem

det skal bli. Meningen med denne innstilling var at de fagorganiserte hermed skulde ha et dokument, som de kunde arbeide videre med. Skal man anvende tvang, eksklusjon eller benytte opplysning? Det sier komitéen tydelig, at istedetfor å anvende tvang eller eksklusjon, så må der drives opplysning med samarbeidskomitéer på de forskjellige steder. Disse komitéer mener vi vil bli av stor betydning og at de vil evne å rive de fagorganiserte med i Arbeidernes Idrettsforbund, vekk fra den borgerlige idrettsbevegelse, hvor arbeiderne ikke hører hjemme.

Votering: Ved alternativ votering mellom sekretariatets og Lund-Olsens forslag vedtokes sekretariatets forslag mot et par stemmer.

Skytternes henvendelse.

Derefter blev skytternes henvendelse som er inntatt under ovenstående punkt: *Arbeideridretten*, optatt. Henvendelsen var omdelt til samtlige kongressdeltagere.

Trygve Lie: Representantene har fått omdelt en henvendelse fra Arbeidernes Skytterlag. Ikke før har man dannet en ting så kommer en del misfornøiede og danner sine egne organer. Nu vil man ha eget skytterlag og skytterkrets. Samarbeidskomitéen er av den mening, at man ikke kan bevilge til en enkelt gren. Vi har drøftet det og foreslår at kongressen ikke tar standpunkt til dette, men at forholdet mellom Arbeidernes Idrettsforbund og Arbeidernes Skytterlag blir tatt op på idrettsmennes landsmøte. Kongressen kan ikke ta standpunkt til dette før organisasjonsspørsmålet er avgjort.

Johan Ødegaard: Denne sak er kongressen helt uvedkommende. Vi kan ikke blande oss op i et organisasjonsspørsmål.

Flere talere hadde ikke forlangt ordet.

Votering: Ved voteringen besluttetes *ikke* å ta henvendelsen op til behandling.

Ordstyreren: Det er foreslått at man i kveld holder på til klokken 8. Der voteres. — Forslaget falt.

Derimot blev det vedtatt å begynne mandagens møte klokken 9 formiddag.

Punkt 14: Valg. — Formannen.

Man gikk nu over til punkt 14: *Valg* — av hensyn til de representanter som i løpet av kvelden og morgendagen måtte reise tilbake til sine hjemsteder.

Valgkomitéens innstilling til de forskjellige valg blev i trykt stand omdelt til representantene.

Til *formann* innstilte valgkomitéen enstemmig på gjenvalg av Halvard Olsen.

H. Sørum foreslo Ivar Ertresvaag.

Frithjof Andersen foreslo Jens Teigen.

Martin Trau-mæl (valgkomitéens formann): Det er alltid noget ved de folk hvorom der er delte meninger. I 1925 var det stor enighet om Olsen. Når det i 1927 var dissens, var det ikke av personlige grunner, men av saklige hensyn. Disse saklige hensyn foreligger ikke

nu lenger. Derfor har valgkomitéen enstemmig innstillet på gjenvalg av Halvard Olsen.

Ved den *skriftlige* votering blev Halvard Olsen valgt med 241 stemmer. Dernæst hadde Jens Teigen 20 st., Ivar Ertresvaag 19 st., Halvdan Jønsson 3 st., Elias Volan 2 st., Martin Tranmæl 1 st. og 1 st. var blank.

Punkt 13: Diverse forslag.

Kongressen fortsatte derefter behandlingen av punkt 13: *Diverse forslag*.

Forslaget fra avd. 99, N. A. F., blev ikke optatt (dagsordenens side 50). — Forslaget fra Norsk Bokbinder- og Kartonasjeforbund (se samme side) besluttedes optatt under punkt 12. — Forslaget fra Ranheim Arbeidsmannsforening (dagsordenens side 51 blev ikke optatt.

Fra *Hommelvik Sag-, Tomt- og Høvleriarbeiderforening* og fra *Trøndelag fagl. Samorganisasjon* forelå følgende:

«I anledning Norsk Høvleriarbeiderforbunds beslutning om ekskludering av våre foreningsmedlemmer, der som følge av arbeidsstans ved A/S Meraker Bruks Sagbruk og Høvleri, Hommelvik, og selskapets beslutning om nedleggelse av bedriften så sig nødt til å leie og overta driften av bruket, tør og må vi overfor Landsorganisasjonen nedlegge en bestemt protest mot dennes godkjennelse av forbundets beslutning om ekskludering. Dette med ekskludering av foreløbig 73 a 74 av våre foreningsmedlemmer, næsten alle gamle prøvede og dyktige fagforeningsfolk, finner vi er en brutal og utidig fremgangsmåte fra Landsorganisasjonens side. Ser vi på Høvleriforbundets og Landsorganisasjonens stillingtagen til arbeidere eller medlemmer av fagorganisasjon som tidligere var stedd i samme situasjon som arbeiderne i Hommelvik var, i det at Høvleriforbundet og Landsorganisasjon da var behjelpelig med å få den samme ordning i stand som nu er ved Hommelvik Bruk, og samtidig da trådte økonomisk støttende til, finner vi Landsorganisasjonens beslutning om godkjennelse av Høvleriforbundets beslutning om ekskludering av våre medlemmer så meget mere merkelig og urettferdig.

Vi tror også siden ekskluderingen av våre medlemmer er foretatt, og kunde påvise at Landsorganisasjonen har godkjent ordninger som i realiteten, om ikke dårligere, er de samme som arbeiderne ved Hommelvik Bruk var nødt til å godta.

Vi ønsker gjerne se Landsorganisasjonens kongress uttalelse i saken, og forlanger vi således saken og vår protest forelagt denne i februar 1931 til behandling.

Da saken er sendt gjennom Samorganisasjonen og ønskes behandlet på førstkommende fagkongress, erklærer vi oss enig heri og skal ledsage den med følgende bemerkninger:

A/S Meraker Bruk innstillet driften av sitt sagbruk i Hommelvik. Da arbeiderne ikke kunne skaffe sig annen beskjeftigelse, opnåddes der en ordning således at Meraker Bruk, Malvik kommune og arbeiderne

satte inn visse beløp. Arbeidernes andel skulle skaffes tilveie derved at de av sin lønn blev trukket 20 procent. Forutsetningen er at der arbeides efter tariffmessig lønn og de arbeidsbetingelser som gjelder innen Sag- og Høvleriindustrien. Foreningen talte i 1920 134 medlemmer. Norsk Høvleriarbeiderforbund kunne ikke anerkjenne den foreliggende form for arbeidernes overtagelse av bedriften og samtlige medlemmer som arbeidet ved Hommelvik Bruk, blev ekskludert av forbundet, på eftersommeren 1920. Hommelvik Sag-, Tomt og Høvleri-arbeiderforening blev derved delt i to, med ca. 60 medlemmer i hver forening. De arbeidere som blev ekskludert stiftet nemlig ny forening, som har søkt om optagelse i Samorganisasjonen men dette har vi ikke kunnet innvilge uten Landsorganisasjonens godkjenning. De ekskluderte er gamle prøvede organisasjonsfolk med optil og over 20 års medlemsskap.

Vår erfaring med lignende bedrifter som er overtatt av arbeiderne er, at de arbeidere som således blir stående utenfor organisasjonens kontroll og samarbeide med de øvrige fagorganiserte arbeidere, gjennom sin passivitet skaper så dårlige lønns- og arbeidsvilkår at arbeidsgiverne unner forhandlinger peker på dette og sier: «Se på den bedriften, den drives jo av arbeiderne selv». Det er derfor mangen gang bedre å ha dem innenfor enn utenfor organisasjonen.

Eksklusjonsøksten rammer dem først den dag de ikke vil overholde de tariffmessige lønns- og arbeidsvilkår som gjelder innenfor vedkommende industri. Hermed har vi ikke villet underkjenne den fare som ligger i den linje arbeiderne har slått inn på, likesom vi heller ikke gjennom denne fremstilling vil rette nogen kritikk mot vedkommende forbund og Landsorganisasjonen, men da både denne og lignende saker er og blir aktuell, har vi ment at fagkongressen bør ta stilling til disse forhold. Forøvrig henvises til vår redegjørelse av 18/3 og 14/9 1930, til Sekretariatet.»

Sekretariatet foreslo:

«Kongressen uttaler at det vil være ønskelig at det kan bli truffet en tilfredsstillende ordning og beslutter å oversende saken til det kommende sekretariat for at den kan bli behandlet i samråd med forbundsstyret.»

Karl Tømmeraas: For kongressen er dette en liten sak, men for arbeiderne i Hommelvik, som er kommet i denne stilling, er det en stor sak. Og disse arbeidere har ikke hatt noget annet sted å henvende sig. — Mange av disse ekskluderte medlemmer har hatt op til 20 års medlemsskap i fagorganisasjonen. De er nødtvunget kommet i denne stilling, derved at Meraker Bruk innstilte driften av sitt sagbruk i Hommelvik og arbeiderne kunde ikke skaffe sig annet arbeide. Sagbruket kom så i drift igjen ved at Meraker Bruk, Malvik Kommune og arbeiderne satte inn visse beløp. Det er ikke godt å forsvare, men det blir først i det øieblikk de bryter de lønnsforhold som er i industrien at eksklusjonsøksten burde ramme dem. Det er vel og bra hvad sekretariatet sier i sitt forslag. Men jeg vil foreslå en endring. Jeg tillater mig å foreslå: «Kongressen uttaler at der må bli truffet en organisa-

sjonsmessig tilfredsstillende ordning og beslutter å oversende saken til det kommende sekretariat for at den kan bli behandlet i samråd med forbundsstyret og de arbeidere det gjelder.» Det er for drastisk at disse arbeidere blev ekskludert.

Hans Eriksen: Hvis Samorganisasjonen hadde inntatt et annet standpunkt enn den gjorde til denne sak er det mulig at den kunde fått en annen utvikling. På forrige kongress anbefalte jeg å støtte økonomisk arbeiderne ved Narnte Bruk i Fredrikstad. Hadde jeg dengang vist om at det skulde få disse konsekvenser hadde jeg aldri anbefalt det. Arbeiderne måtte finne sig i å la 20 procent av sin lønn stå inne. I 1928 fattet vårt hovedstyre *enstemmig* beslutning om at de medlemmer og grupper som går med på arbeidsgivernes krav på denne måte, måtte ekskluderes. En av representantene i vårt hovedstyre var fra Hommelvik og han var med på innstillingen. Så var det at Kiær som eiet Hommelvik, sa til sine arbeidere, at hvis de ikke vilde finne sig i en reduksjon, så måtte sagbruket nedlegges. Jeg bad ordføreren som var vårt hovedstyremedlem, om å utsette behandlingen i herredsstyret av denne «overtagelse». Men det blev ikke fulgt. Det er bedrøvelig at et forbunds avdeling og enn mer der hvor vi har et hovedstyremedlem, skal være med om å bryte en *enstemmig* hovedstyrebeslutning. Og som han også har stemt for. Når arbeiderne hadde gått med på dette blev det hevdet at forholdet var likt som ved Glomma. Men det er ikke så. Tariffen blev brutt midt i tariffperioden av en bedrift som stod i Arbeidsgiverforeningen. Og det går Samorganisasjonen med på og anbefaler. Jeg må klå av Dig, Tømmeraas. Ta det med ro dere, gutter, går forbundet hen og ekskluderer dere, så skal dere få stå i Samorganisasjonen. Har man hørt på maken? Vi fikk et tilfelle i Namsos like efter. Jeg tror ikke det er nogen i denne forsamling utenom Tømmeraas, som kan ha en slik opfatning av disse ting. Vi for vår del mente denne sak var så betydningsfull at vi fant det nødvendig å få et felles forbundsstyremøte om saken. Og her blev følgende vedtatt:

«Sekretariatet er enig i fellesmøtets uttalelse sålydende:

«Fellesmøtet er av den opfatning at de organiserte arbeidere ikke må overta eller leie bedrifter hverken sammen med private, staten eller kommuner uten at tariffmessige forhold skal gjelde helt, og overenskomst om slike arrangement skal være godkjent av forbundet.»

Med hensyn til eksklusjon av foreninger eller medlemmer er det i henhold til de gjeldende lover og regler innen fagorganisasjonen, forbundene og foreningene som kan fatte beslutning herom.

Sekretariatet vil uttale som sin mening at der er flere omstendigheter som taler for at spørsmålet om eksklusjon av Høvleriarbeiderforbundets avdeling i Hommelvik blir optatt til ny behandling i Høvleriarbeiderforbundets hovedstyremøte og at man treffer en organisasjonsmessig ordning så eksklusjon kan undgås.»

Det er arbeiderne i Hommelvik som selv har satt sig utenfor organisasjonen. Jeg kan garantere dere for at hadde ikke forholdene vært så fortvilede innen sagbruksindustrien, så kunde det muligens ha vært

sett gjennom fingrene med det. Men vi har måttet gjøre det for å hindre nedgang i lønns- og arbeidsforhold. Jeg vil i motsetning til Tømmeraas foreslå følgende:

«Kongressen godkjenner Høvleriarbeiderforbundets standpunkt i denne sak.»

Karl Tømmeraas: Forholdet i Hommelvik var at arbeiderne blev satt på bar bakke. De måtte gå inn på en ordning. Ikke med lønnsnedslag; de skulde nemlig ha den lønn som var i sagbruksindustrien. Men der skulde holdes inne 20 procent av deres lønn. Jeg er enig i at det er ikke noget smakelig forhold, det er også arbeiderne enig i. Men man må nu se å finne en løsning. Jeg vil ta mitt forslag tilbake og anbefale sekretariatets forslag.

Hans Eriksen: Vi er ikke imot å få en ordning, men det som er gjort var nødvendig.

Ordstyreren foreslo Eriksens forslag oversendt sekretariatet. — Det blev vedtatt mot 1 stemme.

Sekretariatets forslag blev derefter enstemmig vedtatt.

Valg. — Næstformann (kasserer).

Man gikk derefter videre i valgene.

Til *næstformann* (kasserer) innstilte valgkomitéen enstemmig på gjenvalg av Jens Teigen.

Ambrosius Olsen: Teigen må se til å komme vekk fra noget av det arbeide han har i samvirkebevegelsen. Dette er sterkt på tale ute i avdelingene og jeg vil si til sekretariatet at det må sørge for at han nu avlastes. Og da for det arbeide han har i samvirkebevegelsen. Han har for meget å gjøre. Når jeg peker på dette så er det fordi vi ikke kongress efter kongress skal gjøre oss medansvarlig i dette. Det er ikke av mis-tillit til Teigen. Jeg tror ikke vi kan få nogen bedre mann. Men han må ta hensyn til medlemmene her.

H. Sørum foreslo Hans H. Bjerkholdt.

Ordstyreren foreslo avstemning ved håndsoprekning, hvilket blev vedtatt.

Valgt blev *Jens Teigen* mot 16 stemmer som blev avgitt for Bjerkholdt.

Sekretærvalget.

Til *sekretær* innstilte valgkomitéens flertall 8 medlemmer — på Johs. M. P. Ødegaard.

Et mindretall på 5 medlemmer innstilte på Elias Volan.

H. Sørum foreslo Harald Slaattelid.

Ole Johansen foreslo Edw. Mørk.

Martin Tranmæl: De to foreslåtte kandidater er begge dyktige organisasjonsfolk. Ødegaard er formann i et meget vanskelig forbund og det vil være galt å ta ham derfra. Det er ingen underkjennelse av Ødegaard, men en anerkjennelse. Det kom videre fra samtlige representanter fra bygningsarbeiderne som er medlemmer av D. N. A. og som er representanter her på kongressen, forslag om å velge Volan.

Dermed berøver vi ikke noget forbund for en tillitsmann. Det er todyktige folk som er foreslått og det er bare et skjønsspørsmål hvem vi tar.

Strek blev satt og 3 minutters taletid.

Ordstyreren opplyste at den foreslåtte Slaattelid var ekskludert og således ikke kunde stemmes på.

A. E. Gundersen: Det er to anerkjente fagforeningsfolk som er foreslått. Det som er hovedsaken er å få en mann som kan avlaste noget av det arbeide Halvard Olsen nu har, bl. a. den ting å kunde besvare posten og saker hver dag. Den nye mann må være en daglig medarbeider på selve kontoret. Der vet vi at Ødegaard er en fullt ut kompetent mann. Jeg vil opplyse om at Arntsen i Arbeidsmannsforbundet har vært med og anbefalt Ødegaard.

Amandus Holthe: Er det meningen at Madsen skal fritas for arbeide i Landsorganisasjonen i og med at vi nu velger en ny sekretær. Jeg vil ikke opta nogen mannjevning mellom de to foreslåtte kandidater. Hadde det ikke vært foreslått strek vilde jeg ha fremmet et nytt forslag.

Ivar Ertresvaag: Man får det inntrykk av innstillingen at for å komme frem i stilling, så må man bøie kne for den rådende retning. Den mann vi foreslår er ikke ekskludert på grunn av usolidarisk handling, men på grunn av sine politiske anskuelser.

Albert Karlsen: Det vil falle oss hårdt å miste Ødegård i Arbeidsmannsforbundet. Men vi må ikke alene se på forbundenes interesser, men på den samlede organisasjon: Landsorganisasjonen. Vi er ikke verre stilt hos oss enn at vi kan skaffe oss dyktige folk i forbundet.

Thorolf Hanæs: Jeg har stemt for opprettelse av denne sekretær under den forutsetning at Madsens stilling skulde opheves. Jeg har i valgkomitéen vært inne på en annen kandidat, nemlig Halvdan Jønsson. Men som stillingen nu er vil jeg ikke se ham som dumpekandidat. Jeg vil anbefale Ødegaards valg.

Edw. Mørk meddelte at han under ingen omstendigheter stillet sig til valg.

Bernh. Berentsen: Når jeg stemmer på Ødegaard, så stiller jeg mig det spørsmål: Hvad er til gagn for arbeiderklassen ute i landet. Når vi i Bergen har fått det dype sår i vårt organisasjonsarbeide, så skyldes det ikke minst Volans svekkelse av organisasjonen.

Johs. Hulthin: Man bør ikke la sine personlige motiver komme så tydelig frem som enkelte gjør her. Volan er ganske nylig vendt tilbake til organisasjonsarbeidet. Vi får først se hvordan han nu steller sig før vi velger ham til et slikt tillitshverv.

Einar Gerhardsen: Jeg går ut fra at det blir bragt klarhet i Madsens stilling. Anbefalte Volan valgt.

Halvard Olsen: Hvad Madsen angår så vil jeg minne om at han i sin tid blev ansatt av representantskapet med et spesielt arbeide for øie. Han har skjøttet dette arbeide utmerket og det er nødvendig at han fremdeles får skjøtte det. Vi hadde flere folk ved Landsorganisasjonen tidligere. Den nye sekretær overflødiggjør ikke Madsen. Han er like nødvendig å ha idag som den gang han blev valgt. Fra Landsorganisasjonens side har det aldri vært lagt hindringer i veien for Madsens

politiske arbeide. Sekretariatet skal overlegge om det kan gi slipp på Madsen. Men det bør ikke kongressen blande sig op i. Madsen har ved siden av sin stilling i Landsorganisasjonen, skjøttet sitt arbeide som stortingsmann fullt tilfredsstillende. Vi skal selvsagt behandle saken, men jeg vil på det bestemteste fraråde at kongressen binder sekretariatet her.

Olaf Eriksen anbefalte Volan.

S. Forbord: Jeg vil be dere ta rev i seilene nu med hensyn til Madsen. Han er nødvendig for Landsorganisasjonen.

Arthur Berby anbefalte Volan, likeledes *Kr. Kristensen*.

Nils Aune: Det er anvendt som argument her at bygningsarbeiderne vil ha Volan med for at de skal komme centralledelsen nærmere. Like meget kan det samme anvendes på den annen side av representanter for Arbeidsmannsforbundet som anbefaler Ødegaard. Det vil imidlertid være uforståelig for Landsorganisasjonens medlemmer å se at vi nu velger Volan. Han får tjene 7 år for Rachel. (Munterhet.)

Josef Jensen anbefalte Volan. Det gamle som var gjort måtte nu være glemt.

Ole Johansen tok sitt forslag på Mørk tilbake.

Stemmesedlene blev derefter innsamlet av valgkomitéens medlemmer og utfallet skal meddeles mandag.

Møtet hevet.

Formiddagsmøtet mandag 23 februar.

Ordstyrer: *Oscar Torp*.

Møtet blev satt presis klokken 9 morgen.

Protokollen fra gårdsdagens eftermiddagsmøte referertes.

Jens Berg: Under punkt 3 i Arbeideridrettens forslag foreslo jeg at siste punktum i dette utgikk, nemlig det om sekretæren. Det er ikke referert i protokollen.

Ordstyrer: Forslaget kom efter at strek var satt.

Protokollen blev dermed godkjent.

Sekretærvalget.

Resultatet av optellingen av stemmesedlene i anledning sekretærvalget viste følgende resultat: Johs. M. P. Ødegaard 135, Elias Volan 130, Edw. Mørk 2, Teigen 1, Jønsson 1, Ertresvaag 1, Bjerkholdt 1 og Gunnar Braathen 1. Dessuten hadde 14 representanter stemt på Slåtte-lid. — Efter dette resultat måtte ny votering finne sted mellem de to kandidater, som hadde fått flest stemmer. — Imens gikk kongressen videre i sitt arbeide.

Konflikten ved Minde Chokoladefabrikk.

Ordstyreren refererte følgende meddelelse til kongressen:

«Til kongressens representanter!

«I anledning den pågående konflikt ved Minde Chokoladefabrikk i Bergen vil undertegnede opfordre kongressens representanter til på hvert

sitt sted å gjøre hvad der er mulig for å få iverksatt en effektiv boikott av Minde Chokoladefabrikks produkter.

Årsaken til konflikten skyldes at bedriften har brutt den inngåtte avtale.

Bedriften søker nu ved hjelp av streikebrytere å slå ned arbeidernes organisasjon.»

Nils Hansen.

Bergens og Fylkenes faglige Distriktsorganisasjon.

Punkt 13: Diverse forslag. — Fortsettelse.

Kongressen fortsatte derefter behandlingen av dagsordenens punkt 13: *Diverse forslag.*

Ole Nerland optok følgende forslag fra Kristiansund og Nordmøre faglige *Distriktsorganisasjon*:

«Det ansettes en fast reisesekretær i Møre fylke.»

Motivering: «På årsmøtet i Kristiansund og Nordmøre faglige Distriktsorganisasjon blev det besluttet å inngå til Landsorganisasjonen med henstilling om å ansette en fast reisesekretær for Møre fylke. Samme beslutning blev vedtatt på Molde og Ålesunds samorganisasjoners årsmøter og henstillingen blev av disse tre samorganisasjoner i fellesskap innsendt til Landsorganisasjonen, og henviser vi til denne henstilling.

I Møre fylke er det nok arbeidsmark både i by og bygd. Skal organisasjonen erobre nytt terreng, bør den ha sin oppmerksomhet mere henvendt på landdistriktene enn tidligere. Skal vi ha fremgang i distriktet anser vi det absolutt nødvendig å få ansatt en fast mann i organisasjonens arbeide her i fylket. Vi håper at kongressen imøtekommer vårt krav om at det ansettes en fast sekretær i fylket.

Et lignende forslag er innsendt fra Ålesund og Sunnmøre faglige *Samorganisasjon*.»

Forslag herom var også innsendt fra Enge avd. 71 av N. P. F.

Fra Bodø Bygningsarbeiderforening, avdeling 75, forelå følgende:

«1. Bodø Bygningsarbeiderforening foreslår for Arbeidernes faglige Landsorganisasjons kongress 1931, at der i Nord-Norges 3 fylker forsøksvis ansettes en fastlønnet sekretær for organisasjonens regning for å drive agitasjon og lede forhandlinger, og for på alle måter å overtta fagorganisasjonenes interesser i landsdelen.

2. Kongressen uttaler sig om samorganisasjonenes virkeområde i landsdelen, slik at de enkeltstående fagforeninger blir innlemmet i en samorganisasjon. For øvrig henvises til Norsk Arbeidsmannsforbunds landsmøtes enstemmige beslutning i 1925 med forslag til Arbeidernes faglige Landsorganisasjons kongress samme år for Landsorganisasjonens regning å overtta en fast lønnet mann for landsdelen. Når samorganisasjonene i de 3 nordlige fylker er organisert som de skal være, sier det sig selv, at mellom disse må etableres de mest fortrolige samhörighet og forholdene vil utvikle sig til at man får faglige Nord-Norges konferanser så ofte den faglige situasjon tilsier oss å ha sådanne.

Følgen vil bli at det må velges et Nord-Norges sekretariat, bestående av et visst antall medlemmer fra hvert fylke, og disse vil få den øverste ledelse av fagorganisasjonene her nord og vil fremtvinge det mest intime samarbeide med hovedorganisasjonene sydpå.

Av denne ordning vil det gamle krav om en fastlønnet mann for de 3 nordlige fylker — lønnet av Arbeidernes faglige Landsorganisasjon — tvinge sig frem så vidt man finner når tiden og forholdene har utviklet sig, at det vil bli påkrevet, men det vil bli de fagorganiserte selv her nord som avgjør disse ting.»

Norsk Bygningsarbeiderforbund foreslo:

«Det ansettes en fastlønnet sekretær til å ivareta ungdomsarbeidet innen fagbevegelsen. Sekretæren ansettes av sekretariatet.»

Motivering: «Tidligere fagkongresser har fastslått den store betydning det har at fagorganisasjonen tar sig av og mere grundig behandler de spesielle interesser som ungdommen har. Det er av den største interesse både for arbeiderungdommen og fagorganisasjonen selv.

Den siste fagkongress trakk op retningslinjer for ungdomsarbeidet slik at grunnlaget er tilrettelagt, men det har lite eller intet vært gjort. Det skyldes sikkert ikke at sekretariatet ikke har hatt interesse av det, men denne oppgave krever et slikt inngående arbeide at det ikke har vært mulig å overkomme det. Dernæst kommer det til at det ikke har vært nogen bestemt som har skjøttet om det.

I de enkelte fagforbund har heller ikke ungdomsarbeidet kommet inn i nogen faste former av de samme grunner. Vårt forbunds landsmøte har bl. a. besluttet at det skal dannes ungdomsgrupper innen hver avdeling, men dette arbeide vanskeliggjøres derved at man ikke har en felles centralledelse for dette arbeide.

Hvis disse ungdomsgrupper, som også burde dannes i andre forbund, skal kunne arbeide planmessig, trenger de også å få skaffet materiale til veie og få tilrettelagt sine oppgaver slik at det kan bli noget resultat av det. De spede forsøk som er gjort fra ungdommens side, har ikke ført frem, fordi at de saker som de enkelte grupper har ført frem, må sees i sammenheng med andre grupper og fags interesser.

Selve ungdomsarbeidet er kommet i en slik stilling under den ti-års krise vi har gått igjennem, at det er god grunn for Landsorganisasjonen til alvorlig å ta sig av denne oppgave. Det er av den aller største betydning at arbeiderungdommen allerede fra konfirmasjonsalderen kommer i et riktig forhold til fagbevegelsen.

Det er så mange spørsmål som ligger og flyter på dette område og som vi har vanskelig for å tro kan få nogen løsning, hvis vi ikke får en fast ledelse av dette arbeide.

Vi vil peke på at man i Tyskland har ungdomssekretærer både i Landsorganisasjonen og i de største fagforbund, og at man også utgir spesielle ungdomsfagblad.

Dette spørsmål har en så vidtrekkende betydning at det økonomiske utlegg man har til en slik sekretær vil man få igjen i form av en øket tilslutning og aktivitet fra arbeiderungdommens side.»

Fra *Norsk Transportarbeiderforbund* forelå:

Vi har fra vår avdeling i Bodø mottatt følgende forslag til kongressen:

«Vi tillater oss å foreslå for kongressen at der opprettes et avdelingskontor for Landsorganisasjonen i Nord-Norge i samarbeide med hovedkontoret.»

Begrunnelse: «Vi anser det absolutt påkrevet og har sikkert hele den organiserte arbeiderklasse med oss i dette krav og tror vi absolutt at det både økonomisk og organisasjonsmessig sett blir bedre å arbeide videre for felles fremgang i arbeiderklassens interesse.

Forslaget er behandlet i forbundsstyret som finner at det er adskillig som ligger til grunn for en sådan foreslått ordning. De forskjellige forbund som nu har medlemmer i Nord-Norge, må foreta uforholdsmessig lange reiser, og vi tror at det for organisasjonens trivsel i Nord-Norge, og for det daglige organisasjonsarbeide deroppe kunde ha sin betydning om man i Nord-Norge etablerte et sådant underkontor av Landsorganisasjonen.

Imidlertid blev der ikke fattet beslutning om anbefaling av forslaget, men om oversendelse sådan at tanken kunde drøftes av Sekretariatet og forelegges kongressen til videre forføining.

Sekretariatets innstilling:

«Forslaget om reisesekretær i Møre kan ikke tiltredes. Derimot bemyndiger kongressen det kommende sekretariat å undersøke og forelegge for representantskapet spørsmålet om ansettelse av en fast sekretær for Nord-Norge.

Hvad ungdomsarbeidet innen fagbevegelsen angår bør kongressen bemyndige sekretariatet å opnevne en komité som får i oppdrag å organisere ungdomsarbeidet og agitasjonen. Komitéen må også ta sig av den arbeidsløse ungdoms organisasjonsforhold.»

Thorbjørn Dahl: Jeg kjenner ikke stillingen i Møre fylke, men jeg ser at sekretariatet ikke har kunnet gå med på ansettelse av nogen sekretær i fylket. Vi i Finnmark er også imot å få en sekretær for de nordligste fylker, hvis han skal bli boende i Bodø eller Troms. Skal sekretariatet imidlertid hjelpe til med å dekke det behov som er for agitasjon deroppe, så bør det tilføre samorganisasjonene her større handlefrihet og det gjør det ved å gi større bevilgninger.

Ole Nerland: Jeg er fullstendig klar over at når det kommer et krav fra fylkene så er det umulig å få gehør for noget. Når vi foreslår ansatt en reisesekretær for Møre fylke så er det på grunn av de vanskelige forhold vi har innen fylket, ikke minst med hensyn til kommunikasjonene. Vi har ca. 2 000 uorganiserte innen fylket, arbeidere tilhørende forskjellige industrier og fag. Vi makter ikke nu denne agitasjon i det vidtstrakte fylke som følge av vår dårlige økonomi. Det gjelder jo ikke bare å danne nye foreninger. De skal også stelles med og passes på i den første tid. Vi må ha folk som kan gjøre dette. Det er det økonomiske spørsmål som gjør det vanskelig for oss og vi kan ikke med den ordning vi har makte å nå de uorganiserte. Derfor ber vi kongressen om å tre

støttende til, så vi kan settes i stand til å utføre effektivt agitasjonsarbeide. Jeg tror at de midler man her anvender er vel anbragte penger. Jeg vil anbefale forslaget fra Møre. Bli ikke det vedtatt vil jeg subsidiært foreslå: «Forslaget angående reisesekretær i Møre fylke oversendes sekretariatet til undersøkelse og forelegges representantskapet til avgjørelse.»

Strek blev satt og 3 minutters taletid.

Martin Tranmæl foreslo at sekretærvalget nu fant sted.

Ordstyreren gikk med på det og stemmesedlene blev innsamlet.

Og så fortsatte debatten hvor man slapp.

John Kvande: Det må være en ganske overfladisk behandling dette forslag må ha fått i sekretariatet siden det har forkastet det. Vi har en masse uorganiserte på landet. Og jeg vil videre gjøre oppmerksom på at vi har en masse fiskere. I Møre ligger grunnlaget for en fiskerorganisasjon. Kongressen gjør klokt i å ansette en reisesekretær for dette fylke.

Anders Arntsen: Det er selvfølgelig noget i det Thorbjørn Dahl sier. Troms og Finnmark fylke har en fylkesorganisasjon, så der har de apparatet. I Nordland har vi ingen forbindelse. Vi har ingen fylkesorganisasjon. Jeg vil anbefale Transportarbeiderforbundets forslag.

Bernt Jensen: Det forbauser mig å høre Thorbjørn Dahl si at man i Finnmark ikke har bruk for en reisesekretær. Nettopp der trengte man en slik mann. Når man hørte Nerland fikk man nærmest inntrykk av at alle var uorganiserte i det fylke. Jeg vil anbefale sekretariatets forslag.

Hans Eriksen: Jeg er enig i at det trenges en intens agitasjon i Møre fylke og at organisasjonen har store muligheter der. Men jeg tror det vilde vært riktigere av Møre å henstille til kongressen å sende en agitator der en viss tid.

Anton Kvalsnes: Det har sin berettigelse å få en reisesekretær i Møre fylke. Det har nemlig ofte vist sig vanskelig å få den støtte som trenges av forbundene. Jeg er klar over at forslaget fra Møre ikke går igjennom og jeg vil derfor anbefale Nerlands subsidiære forslag. Jeg går ut fra at det forslag innebærer en bevilgning på en eller annen måte til agitasjon i Møre fylke. Vi har mange vanskeligheter å kjempe med. Vår avis er heller ikke økonomisk sikret.

Karl Tømmeraas: Det går ikke an å ta nogen mannjevning mellom Nord-Norge og Møre fylke. Jeg har vært på distriktskonferanser i Møre fylke og har fått et levende inntrykk av at de mangler arbeids-hjelp. De som står i ledelsen for arbeidet er optatt på sine respektive arbeidsplasser og kan vanskelig komme avsted rundt i fylket.

Votering: Kristianssund og Møre faglige Distriktsorganisasjons forslag blev forkastet. Ved alternativ votering mellom sekretariatets og Nerlands forslag blev sekretariatets forslag vedtatt.

Sekretærvalget.

Ordstyreren refererte resultatet av sekretærvalget. Valgt var Elias Volan med 146 stemmer. Dernæst hadde Johs. M. P. Ødegaard 130 st., Slaattelid 10 og Ertresvaag 1 stemme.

Sekretariatet foreslåes utvidet.

Ordstyreren refererte følgende:

«For at statstjenestemennene skal få en representant i sekretariatet utvides dette med en mann fra 13 til 14.»

M. Heggstad. Erling Kiil. O. L. Strøm.

Ved voteringen blev forslaget forkastet.

Sekretariatsvalget.

Man gikk derefter over til valg av sekretariatsmedlemmer.

Fra valgkomiteén forelå følgende innstilling:

H. L. Børsum, S. Forbord, Torbj. Henriksen, Olaf Hindahl, Halfdan Jønsson, Konrad Nordahl, O. Sporpind, Martin Tranmæl, P. H. Vestad, Johs. M. P. Ødegaard.

Innstillingen var enstemmig undtatt for:

1. Olaf Hindahl, hvor et mindretall (Bolstad) foreslo Buland.
2. Martin Tranmæl, hvor den innstilte foreslo i sitt sted Edw. Mørk.

Halvor Sørum foreslo følgende:

Hans Moen, Arbeidsmannsforbundet, E. V. Kristiansen, Jern- og Metallarbeiderforbundet, Jul Hansen, Centralforeningen for Boktrykere, Hans Aas, Bokbinderforbundet, K. J. Söderstrøm, Formerforbundet, Claus Kristiansen, Kommunearbeiderforbundet, Olaf Bjerke, Jernbaneforbundet, Arthur J. Andersen, Transportarbeiderforbundet, Johan Ring, Lokomotivmannsforbundet, Hanna Bergstrøm, Skredderforbundet.

Martin Tranmæl: Jeg har i valgkomiteén optatt forslag på Edw. Mørk i mitt sted. Og jeg vil anbefale at man stemmer på ham. Med hensyn til Vestad, så er det kanskje mot Landsorganisasjonens lover, idet det heter at sekretariatets medlemmer skal velges i Oslo og nærmeste omegn. Imidlertid mener vi at det er av den største betydning at skogs- og landarbeiderne får en representant i Landsorganisasjonens sekretariat. Den økonomiske forutsetning for dette forslag er at sekretariatet bærer utgiftene ved hans reise med jernbane fra Kongsvinger til Oslo og tilbake igjen uten andre utgifter. Andre utgifter må eventuelt bæres av forbundet.

Einar Sundsbak foreslo Aksel Schultz istedetfor Tranmæl.

Hans Eriksen: Det har forbauset mig og sikkert mange andre, at man ikke har tatt med de to prøvede organisasjonsfolk Richard Hansen og Gunnar Sethil istedetfor Børsum og Henriksen.

Erling Kiil: En av de gledeligste ting var at Landsorganisasjonen var styrket og at nye grupper var kommet med, uttalte formannen i sin åpningstale til kongressen. Jernbaneforbundet var det første statsfunksjonærforbund som gikk inn i Landsorganisasjonen. Og vi fikk vår representant med i sekretariatet, som vi har hatt den hele tid siden. Senere er også Lokomotivmannsforbundet og Postforbundet kommet med og nye grupper står på trappene ferdig til å gå inn. Kongressen har neppe ment at tjenestemennene skal være helt utenfor. Når vi derfor ikke har fått vårt forslag om utvidelse av sekretariatet vedtatt fore-

slår vi at Buland velges istedetfor Hindahl og jeg vil henstille til kongressen å velge ham.

Strek og 2 minutters taletid blev vedtatt.

Hans Johansen: Jeg vil understreke nødvendigheten av at Jernbaneforbundet får sin representant i sekretariatet. Buland er en kjent organisasjonsmann innen vårt forbund og jeg vil anbefale at man velger ham.

O. L. Strøm: Etter de to foregående talere kan jeg fatte mig i kort-het. Jeg vil anbefale kongressen å følge hvad de uttalte. Tjenestemen-nene bør ha sin representant i sekretariatet også av den grunn at vi står overfor det faktum å få nye grupper med.

Ordstyreren: Det er meddelt dirigentene at Sethil og Richard Han-sen ikke mottar valg.

Einar Sundsbak: Når Tranmæl ikke vil i sekretariatet, så er det nok alvorlig ment og jeg vil da anbefale at man stemmer på Aksel Schultz i hans sted. Jeg vil også anbefale Bulands valg.

Edw. Mørk: Jeg forlangte ordet i anledning Tranmæls vegring. Samorganisasjonene har hatt fellesmøte og vi er enstemmig om at Tran-mæl må velges. Jeg synes også det er riktig at Hindahl kommer med. Han representerer de mindre håndverksfag og det er nødvendig at også disse får med en mann.

S. Førbord: Hvad angår de foreslåtte kandidater, så har vi holdt oss til det som er fremkommet fra de forskjellige forbund. Jeg vil anbefale Tranmæls valg.

Hans Fladeby: En organisasjon av blokadebrytere har ikke krav på nogen representant. Tranmæl skal vi ikke gi slipp på. Han skal være med og ta ansvaret. Det farligste som kan skje er at han står utenfor. Jeg anbefaler Tranmæl valgt.

Ordstyreren påtalte uttrykket «organisasjon av blokadebrytere».

Jens Teigen: Jeg vil også anbefale Traumæl valgt, men på andre premisser enn foregående taler. Han er en dyktig mann, som det er av betydning å få med.

Oscar Torp: Jeg inntar det motsatte standpunkt av Teigen. Tran-mæl har så meget å gjøre i partiet og med redaksjonsarbeidet at man bør ikke belaste ham sterkere. Det var også en bedrøvelig stilling sekre-tariatet inntok under Arbeidsbyrået i Genf, hvor ingen sa noget, når undtas Tranmæl.

Bernh. Berentsen: Jeg vil anbefale at man velger Hindahl. Han er den eneste representant for *fagene* og de bør ha sin representant. Jeg vil også anbefale at man velger Tranmæl.

Enok Rasmussen anbefalte Hindahl.

Øistein Marthinsen anbefalte likeledes Hindahls valg.

Robert Lund: Jeg vil påtale Fladebys uttalelser om at jernbanefunk-sjonærene er organiserte blokadebrytere. Det er ingen grunn til å si det. Vi har lojalt bøiet oss for Landsorganisasjonens lover. Jeg vil i anledning disse uttalelser fremlegge følgende: «Kongressen tar bestemt avstand fra de uttalelser som falt fra Fladeby om at jernbanefunksjo-nærene er organiserte blokadebrytere.»

Ordstyreren: Jeg påtalte uttrykket straks det falt. Jeg er enig i Lunds uttalelser. Forslaget fra Lund får vi ta stilling til senere.

Derefter gikk man til avstemning over sekretariatsmedlemmer. Valgkomitéens medlemmer innsamlet stemmesedlene. Mens optellingen foregikk fortsattes debatten om Lunds forslag.

Ordstyreren: Jeg har påtalt det uttrykk som falt og da skulde ikke en uttalelse ytterligere være nødvendig. Jernbanefunksjonærene er medlemmer av Landsorganisasjonen med samme rettigheter og plikter som de øvrige organisasjoner.

Robert Lund: Jeg er ikke fornøyd med det. Av hensyn til jernbanefunksjonærene må mitt forslag vedtas.

Hans Eriksen: Jeg vil anbefale at kongressen vedtar Lunds forslag.
Einar Bakke likeledes.

Jens Berg foreslo: «Kongressen tiltrer dirigentens påtale av uttrykkene.»

Erling Kiil: Tar ikke denne kongress avstand fra uttrykkene så kan man miste statsfunksjonærene.

Votering: Robert Lunds forslag blev vedtatt mot nogen få stemmer. Jens Bergs forslag bortfalt dermed.

Madsens stilling i Landsorganisasjonen.

Thorolf Hanæs: foreslo: «Efter at kongressen har valgt 3 tillitsmenn ansees Alfred Madsens stilling ophevet.»

Det er ikke av personlige grunner at jeg har foreslått dette. Men når vi nu har valgt tre funksjonærer må det kunne være nok med det.

J. Didriksen: Jeg vil be kongressen om å forkaste dette forslag. Det er sekretariatet, som med representantskapets approbasjon har ansatt Madsen. Og vi må ha den tillit til sekretariatet at det ophever stillingen hvis den blir overflødig. Men det er den ikke. Madsen har meget arbeide i Landsorganisasjonen. Og hvis han har valget mellom storting og Landsorganisasjonen håper vi han velger Landsorganisasjonen.

Alfred Madsen: Jeg blev ansatt av sekretariatet i 1920 og det blev godkjent av representantskapet. Det har vært partiets folk som har drevet på med dette. Det var jo partiet som fikk mig til å stille mig som stortingsmann her i byen. Jeg har imidlertid sagt at jeg vil tre ut av Stortinget. Men gå ikke her og snik mellom benkene.

Einar Gerhardsen: Jeg som er særlig interessert i dette spørsmål tar ikke Madsens uttalelser til mig. Jeg ser på saken som en prinsippsak. Han har nu tre stillinger, som hver enkelt er bedre lønnet enn gjennomsnittet av hvad en arbeider tjener. Og det forhold er ikke bra for bevegelsen. Du skulde ha trukket dig tilbake fra en av stillingene, Madsen. For din egen skyld. Under kongressen spurte Oslo Arbeiderpartis formann og jeg ham om han ikke vilde ta standpunkt til hvilke av de stillinger han har som han vil trekke sig tilbake fra. Da sa han at han vilde trekke sig tilbake fra Landsorganisasjonen. Jeg vil prinsipielt stemme for Hanæs forslag, men subsidiært vil jeg foreslå:

«Kongressen vil henstille til Alfred Madsen at han trekker sig tilbake fra en av de to stillinger han har ved siden av sekretærstillingen i Landsorganisasjonen.»

Trygve Lie: Vi har hver vårt å gjøre på Landsorganisasjonens kontor. Alle har vært fullt optatt. Og Madsen har vært en spesialarbeider, som har gjort meget nyttig arbeide. Vi har overveiet disse ting på kontoret og er enige om at dette får sekretariatet løse. De er de nærmeste til det. På det nuværende tidspunkt er det absolutt uheldig å trekke Madsen ut av Landsorganisasjonen. Madsen som spesialarbeider må vi ha. Vil man ha en moderne organisasjon må man ha den assistanse man nu har. Vi må beholde Madsen. Jeg vil foreslå: «Spørsmålet om Alfred Madsens sekretærstilling som spesialarbeider overlates det nye sekretariat.»

C. J. Andresen foreslo: «Kongressen uttaler sin tilfredshet og takknemlighet overfor Madsen for det store og opofrende arbeide han har utført. Kongressen henstiller til Madsen fortsatt å ofre sig som han tidligere har gjort så vel i det faglige som politiske arbeide, i den utstrekning som hans tid og krefter tillater ham.»

(Forslagets oplesning blev efterfulgt av livlig bifall.)

Strøk blev satt og 2 minutters taletid.

Richard Hansen: Jeg beklager at et slikt forslag som Hanæs' er fremkommet. Men jeg hadde dog ikke ventet et slikt angrep som det Gerhardsen har kommet med. Skal det være følgen av Volans ansettelse å kaste Madsen ut, så gjør dere Landsorganisasjonen en bjørnetjeneste.

Johan Ødegaard: Vi har alle følelsen av at dette er grand skandale. Hvad er dette for parlamentarisk optreden? Vi må kreve av D. N. A. at den slags tøv vil vi ikke høre på. Vi er ikke dummere enn at vi forstår dette og jeg vil be Gerhardsen si det til rette vedkommende.

Oscar Torp: Jeg vil ikke være med på å vedta noget forslag som har personlig brådd eller som går ut over arbeidstempoet enten i den politiske eller faglige organisasjon. Jeg vil stemme for Lies forslag.

Paul Amundsen: Jeg vil helt ta avstand fra chikanen mot Madsen. Det må da være grense. Det er partiet som har satt ham i stillingene. Et mer sjofelt angrep har jeg aldri hørt. Jeg vil anbefale Lie's forslag.

Ole Nerland: Det er riktig at forslaget er kommet frem. Men jeg vil anbefale Lie's forslag.

Arne H. Arntsen: Det motiv som ligger i Gerhardsens uttalelser er primitivt. Hvis arbeiderne utover landet idag skulde stemme for eller mot Madsen, så vilde han få et tillitsvotum så sterkt som nogen.

Einar Sundsbak: Tross Gerhardsens forsikring om ikke å være personlig så er det tydelig fremkommet i hans hadske uttalelser. Dette angrep må slås ned med hård hånd. Madsen er blitt bankdirektør. Tenk det. Men det er jo partiet som har satt ham til det. Kongressen må gi Madsen et tillitsvotum som det ikke er tvil om.

Nils Norheim: Gerhardsen sa at vi måtte gjøre det som tjente arbeiderklassen. Jeg vil si til Oslo-representantene at det er nødvendig for arbeiderbevegelsen at de ting som blir avgjort her inne også blir det under hensyntagen til landet for øvrig. Vi må være fritatt for at disse menn, som vi setter i spissen blir skjemmet på denne måte. Når dere har lagt arbeidet på en mann kan de ikke etterpå begynne å chikanere.

Alfred Madsen: Jeg vil gjerne ha uttalt at jeg har ingen ting å be-

klage mig over Gerhardsens stilling. Men foruten i Landsorganisasjonen og i Stortinget har jeg ifjor holdt 132 foredrag, størstedelen politiske. Mitt arbeide i Landsorganisasjonen har ikke gått utover mitt partiarbeide. Det kan ingen si. Jeg har dessuten i Landsorganisasjonen fått hel og full anledning til å passe mitt politiske arbeide. Det skal dog ikke være Oslo Arbeiderparti som skal bestemme Landsorganisasjonens stilling.

S. Forbord: Det er lite lojalt av Oslo Arbeiderparti å komme på denne måte. Når det er tale om Madsen, så har han gjort meget arbeide også i Landsorganisasjonen. Det er den beste og billigste arbeidskraft vi har. Jeg vil si at det nu engang må bli slutt med klikkvesenet i Oslo. Slutt med dette tøv nu.

Søren Hagen: Vi arbeidsfolk anerkjenner Madsen for hvad han har gjort. Jeg er ikke enig med dig nu, Gerhardsen.

Thorolf Hanæs: Hadde jeg visst dette før, vilde jeg i valgkomitéen ha innstillet på Alfred Madsen til sekretær istedenfor Volan. Det ligger nemlig intet personlig i mitt forslag og jeg er helt uenig i det som fremholdes her.

Ambrosius Olsen: Hanæs har tatt standpunkt under ganske andre hensyn enn Gerhardsen. Det går ikke an at man lesser alt arbeide på en mann, men det må være sekretariatet som tar ansvaret. Jeg trodde ikke Madsen kunde makte så meget arbeide som han gjør. Jeg har imidlertid her under kongressen sett hvordan Madsen kan arbeide. Jeg er ikke enig med Gerhardsen i hans motiver. Det er en mann som kan arbeide. Jeg har fått slik respekt for Madsens arbeide at jeg vil si det her. Men skal man avlaste nogen for arbeide, så gjelder det ikke bare Madsen, men også andre i Landsorganisasjonen. Til Madsen vil jeg si: Vi fagorganiserte arbeidere vil ha dig, og la så disse som vil ha stortingsbeinet ditt få det.

Kristian Rothaug: En ting er iallfall godt ved denne debatt og det er at kanskje luften nu blir rensset. Jeg vil anbefale Lies forslag.

Karl Nedberg: Jeg vil påtale den tendens som ligger i dette. Så snart en mann blir valgt på grunn av sin dyktighet, så skal han chikaneres vekk. Så lenge man sliter gratis er det bra; men så snart det blir litt betaling så skal det kritiseres og angripes. Det må være slutt med den slags.

Einar Gerhardsen: Jeg skal med glede stemme for et tillitsforslag som av Andresen fremsatt. Kongressen skal se på denne sak ut fra de fagorganiserte arbeideres interesser. Når partiet er blandet inn så var det slik at foran stortingsvalget spurte vi Madsen om hans stilling. Han sa da at han vilde komme til å frasi sig hvervet i Landsorganisasjonen på kongressen.

Alfred Madsen: Nei, det er ikke riktig. Jeg svarte at jeg skulde overveie saken.

Trygve Lie: Skulde kongressen ta standpunkt mot Madsens partiarbeide, hans stortingshverv og hans direktørstilling i Norges Bank så måtte det være ut fra den omstendighet at disse ting hadde skadet fagorganisasjonen, hans arbeide ved Landsorganisasjonen. Men det har det

ikke gjort. Skill ikke en av forgrunnsfigurene vekk fra Landsorganisasjonen.

Olaf Fossum foreslo: «Debatten om Madsen refereres ikke i pressen.» — Forslaget blev vedtatt.

Talernes rekke var forbi og man gikk til votering.

Ordstyreren: Hvis Lies forslag vedtas bortfaller de øvrige forslag.

Flere stemmer: Ikke tillitsforslaget kan bortlegges.

Ordstyreren: Det er ingen nødvendighet for kongressen å avgi noen tillitserklæring. Madsen har kongressens og arbeiderklassens tillit på forhånd.

Ordstyrerens fremgangsmåte for voteringen blev dermed vedtatt. — Trygve Lies forslag blev derefter vedtatt mot et par stemmer. Og de øvrige forslag bortfalt.

Sekretariatvalget.

Ordstyreren meddelte derefter resultatet av valget på sekretariatsmedlemmer. Valgt blev: *Sigurd Forbord* med 282 stemmer, *Konrad Nordahl* 280 st., *Oscar Sporvind* 277, *Halfdan Jønsson* 266, *Torbjørn Henriksen* 263, *Johs. M. P. Ødegaard* 263, *H. L. Børsum* 257, *Peder Vestad* 257, *Martin Tranmæl* 220 og *Olav Hindahl* 198 stemmer. Dernæst hadde *Ludvik Buland* 135 st., *Edw. Mørk* 44 st., *Aksel Schultz* 16, *Richard Hansen* 15, *Gunnar Sethil* 10 stemmer. Videre var det avgitt en del spredte stemmer, fra 5—1 stemme. På «Opposisjonens» liste blev avgitt 11 stemmer.

Til *varamenn* foreslo valgkomitéen: 1. *Ludvik Buland*, 2. *A. Birke-land*, 3. *Valdemar Nielsen*, 4. *Ingv. Olsen*, 5. *Johan Nygaard*, 6. *Hans Eriksen*, 7. *Ludv. Johansen*, 8. *Aksel Schultz* og 9. *Witalis Andersen*.

Halvor Sørum foreslo: *Bjarne Jakobsen*, *Jern og Metallarbeiderforbundet*, *Trygve Tomter*, *Jernbaneforbundet*, *Magnus Andersen*, *Bygningsarbeiderforbundet*.

Som *varamenn* valgtes *Ludvik Buland* mot noen få stemmer, som blev avgitt på *Bjarne Jacobsen*.

2. *varamann*, *Anders Birkeland*, valgtes mot noen få stemmer.

Som tredje *varamann* foreslo *Søren Hagen* valgt *Ludvik Johansen*.

Emil Zakariassen foreslo *Hans Eriksen*.

Ole Nerland foreslo *Aksel Schultz*.

Øistein Marthinsen foreslo *Ingrid Berg*.

3. *varamann* blev *Valdemar Nielsen* med 136 stemmer. Dernæst hadde *Ludvik Johansen* 30 st., *Aksel Schultz* 26 st., *Hans Eriksen* 25 st. og *Magnus Andersen* og *Ingrid Berg* hver 10 stemmer.

Som øvrige *varamenn* valgtes mot 5 stemmer: 4. *Ingv. Olsen*, 5. *Johan Nygaard*, 6. *Hans Eriksen*, 7. *Ludv. Johansen*, 8. *Aksel Schultz* og 9. *Witalis Andersen*.

Til *revisorer* innstilte valgkomitéen på følgende: *A. Øie*, *Nic. Næss* og *Alfr. Nilsen*.

Halvor Sørum foreslo: *Georg Jensen*, *Jern- og Metallarbeiderforbundet*, *Hans Røste*, *Arbeidsmannsforbundet*, og *Fredrik Andersen*, *Kommuneforbundet*.

Thorolf Hanæs foreslo Arnt Aamodt.

Nic. Næss: Jeg vil så innstendig jeg kan anbefale Aamodts gjenvalg. Det vil her som i forrige sak bli personlige motiver som spiller inn. Aamodt har trukket sig tilbake fra sitt forbund under full honnør og samtlige representanter ved landsmøtet viste dette ved å reise sig for de avgåtte tillitsmenn. Aamodt har jeg arbeidet med og han er også modig til å si fra når det er noget. Jeg vet ikke om det er av den grunn han skal kastes. Det er iallfall ingen grunn til ikke å gjenvelge ham.

Ordstyreren påtalte at man la det motiv i valgkomitéens innstilling som siste taler.

Strek og 2 minutters taletid.

Martin Tranmæl: Aamodt er en ganske anderledes taktfull mann enn Næss. Han sa til valgkomitéen at hvis det var dissens om hans valg vilde han ikke stille sig til valg.

Nils Aune: Jeg er forbauset over at en av valgkomitéens medlemmer tar op andre forslag nu.

Nils Heggland: Det er ikke heldig å velge en revisor som samtidig er revisor i partiet.

Votering: A. Øie og Nic. Næss blev valgt mot 12 stemmer. Alfr. Nilsen blev valgt mot 45 stemmer, som blev avgitt for Arnt Aamodt.

Varamenn for revisorene blev: 1. Jørgen Knudsen, 2. Alb. Nyrén og 3. A. Stokke — valgt mot 4 stemmer.

Punkt 7: Organisasjonsformene. — Redaksjonskomiteens forslag.

Man gikk derefter til behandling av redaksjonskomitéens innstilling til punkt 7 i dagsordenen: *Organisasjonsformene.*

Redaksjonskomitéen innstilte:

Kongressen beslutter:

1. Kongressbeslutningen av 1923 angående organisasjonsformene står ved makt.

Under henvisning hertil og til sekretariatets innstilling angående organisasjonsformene, understreker kongressen nødvendigheten av, at sekretariatet og forbundene optar et aktivt arbeide for å realisere beslutningen om industriorganisasjoner.

2. Efter innstilling av valgkomitéen velger kongressen en *tvistenevnd* på 7 medlemmer med 3 varamenn.

Denne nevnd behandler de tvistespørsmål som melder sig, grensetvister, tvister om overføring av medlemmer eller grupper, tvister om retten til arbeide m. v.

Ved behandling av de enkelte tvister fratrer de medlemmer av nevnden, som kan sies å være inhabile, f. eks. ved å være medlemmer av et forbund, hvis saker behandles.

Nevnden innkaller de interesserte parter til forhandling om de reiste spørsmål, og innhenter for øvrig alle opplysninger som er nødvendige.

Hvis enighet ikke opnåes ved forhandling, skal nevndens innstilling forelegges sekretariatet, som treffer avgjørelse i saken.

Finner sekretariatet at det ikke vil treffe avgjørelse i en sak, kan sekretariatet for anledningen opnevne en voldgiftsrett på 5 medlemmer, som får sig saken forelagt til avgjørelse.

Kongressen uttaler at sekretariatets eller en voldgiftsretts avgjørelse må lojalt respekteres og befølges av alle tilsluttede organisasjoner.

I tilfelle hvor avgjørelser av sekretariatet eller en voldgiftsrett kan bevirke, at spørsmålet om et forbunds utmeldelse av Landsorganisasjonen kan bli reist, skal vedkommende forbund ha adgang til å appellere avgjørelsen til representantskapet.

3. Kongressen konstaterer med tilfredshet at der er optatt arbeide for å fremme sammenslutningen av Norsk Bygningsarbeiderforbund og Norsk Murerforbund.

For ytterligere å fremme sammenslutningen av forbund i henholdt til kongressbeslutningen av 1923, pålegger kongressen sekretariatet og tvistenevnden å sørge for, at det blir optatt forhandlinger mellom de interesserte forbund.

Særlig vil kongressen peke på den store klassemessige betydning av om det innen store og viktige industrier, som f. eks. bygningsindustrien, jernindustrien og innenfor statstjenestemennenes område, ved praktiske forhandlinger mellom partene kunde lykkes å føre disse nærmere sammen og legge til rette grunnlaget for en enhetsorganisasjon.

De forhandlinger som er nødvendige og som kan komme i stand, ledes av sekretariatet.

Rapport over forhandlingene forelegges representantskapet og de forbunds medlemmer som er direkte interessert.

4. Som retningslinjer for tvistenevnden vedtar kongressen:
  - a) Nevnden søker klartest mulig å trekke op skillelinjene mellom de enkelte forbunds virkeområde.
  - b) Nevnden og sekretariatet skal påse at intet enkelt forbund oppretter overenskomst med arbeidsgivere som omfatter arbeidere i grenseområdene og hvor det allerede er opprettet overenskomst for arbeidere innen samme beskjeftigelse, med mindre det annet forbund på forhånd er gjort bekjent hermed.

De interesserte forbund og sekretariatet må være enig i de tariffkrav som skal reises. Avtaler må ikke sluttet som kan skade andre organisasjoners lønnsbevegelser.

- c) Hvor det gjelder tvist om retten til arbeide må den praksis befølges, at de organiserte arbeidere som av et arbeidskontor i henhold til dettes regler blir anvist arbeide, har rett til å ta dette arbeide, uansett medlemsskap i dette eller hint forbund, når arbeidsforholdet på arbeidsplassen organisasjonsmessig sett er i orden, og de før opprettede overenskomster i de forskjellige fag eller industrier ikke forringes, og når medlemmene følger bestemmelsene i Landsorganisasjonens lover angående overflytning av medlemsskapet.
5. Kongressen beslutter, at de innsendt og optatte forslag i organisasjonsspørsmålet oversendes en organisasjonskomité på 9 medlem-

mer, hvorav minst 3 utenbys, som efter innstilling av valgkomitéen velges av kongressen.

Komitéen utreder de prinsipielle og praktiske sider vedrørende organisasjonsproblemen som i de senere år er blitt reist.

Komitéens utredning med sekretariatets innstilling omsendes i god tid til avdelingene og forelegges neste kongress.

Ad Norsk Transportarbeiderforbunds forslag. Optatt av Forbord.

Kongressen gir sin tilslutning til Norsk Transportarbeiderforbunds forslag med den begrensning som ligger i kongressbeslutningen av 1923 og at Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund er blitt tilsluttet Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

Hvis redaksjonskomitéens forslag bifalles, bortfaller votering over de øvrige optatte forslag under punkt 7 på dagsordenen, idet de oversendes sekretariatet.

For fullstendighetens skyld medtar vi her Transportarbeiderforbundets forslag:

1. Alle kjørere, lagerarbeidere, pakkhusarbeidere og chauffører som ikke direkte og utelukkende er ansatt på fabrikker, produktive bedrifter og lignende, skal tilhøre Norsk Transportarbeiderforbund.

2. Alle losse- og lastearbeidere, uansett om de losser eller laster ved bruk, fabrikker og lignende, når disse steder ligger i eller i nærheten av en by eller steder hvor det er losse- og lastearbeiderforening, skal de tilhøre Norsk Transportarbeiderforbund, og overenskomster om arbeidet opprettes kun av dette forbund.

Ivar Ertresvaag: Jeg er enig i punktene 1, 3 og 5. Det er almindelige uttalelser. Men jeg finner det uriktig å vedta forslag om tvistenevnd nu til å behandle grensetvister. Jeg vil opta mitt forslag om hvalfangerne.

Strek blev satt.

K. Rosenløv: Efter punkt 1 i redaksjonskomitéens forslag vil forrige kongress' beslutning om ophevelse av Elektrikerforbundet stå ved makt. Og det var jo nettop på grunn av den beslutning at vi gikk ut av Landsorganisasjonen. Et forbund av elektrikere må vi ha. Jeg vil derfor håpe at det ikke ligger det i forslaget at vårt forbund skal opheves.

Nils Kvale vilde stemme for redaksjonskomitéens innstilling.

Halvard Olsen: Det var litt uenighet om disse to komitéer. Man mente det var nok med en komité. Organisasjonskomitéens arbeide skal være å ta hele spørsmålet om vår organisasjons oppbygging op til drøftelse. Komitéen har også adgang til å se på Landsorganisasjonen som en ennu sterkere centralisasjon enn hittil. Til den komité må man ha representanter fra de forskjellige distrikter. Tvistenevnden må være mobil til enhver tid, så den må helst velges her fra byen; men det er vel intet i veien for at man kan ta nogen utenbys fra når det ikke er for langt vekk. Det var ikke i 1923, men i 1925 at man besluttet at Elektrikerforbundet skulle oppheves.

kerforbundet skulde oppløses å gå over i andre forbund. Nu har de fått gå inn i Landsorganisasjonen igjen på visse betingelser.

Votering: Redaksjonskomitéens forslag blev vedtatt mot nogen få stemmer. Dermed var man ferdig med organisasjonsformene.

Punkt 11: De arbeiderfiendtlige lover.

Næste punkt i dagsordenen var punkt 11: *De arbeiderfiendtlige lover.*

Trygve Lie: Denne sak kommer desverre så sent at det nu blir vanskelig å komme nærmere inn på saken. Men det foreligger en lengere innstilling i dette spørsmål. Selve voldgiftsloven har fått sin dom ved arbeidsstansen i bygningsfagene og de grafiske fag. Voldgiftsloven er derfor ute av sagaen idag. Det kan være spørsmål om den vil komme igjen senere. Men det vil neppe skje på samme måte som voldgiftsloven av 1927. Vi hadde så spørsmålet amnesti for kronerullerne. På representantskapets møte i januar 1929 blev sekretariatet bemyndiget til å iverksette en dags protest- og demonstrasjonsstreik mot tukthuslovene og for kravet om en amnestilov. Og bare varslet herom var nok til at vi fikk amnestiloven for «ulovlig» politisk og faglig virksomhet. Men så har vi tilbake straffelovens § 222 II, hvor det heter:

1. Med bøter fra 25 til 25 000 kroner eller med fengsel inntil 1 år straffes den, som fortsetlig bevirker eller søker å bevirke at nogen opsier eller opgir sitt arbeide eller ikke søker eller ikke får arbeide eller at nogen opsier eller ikke søker eller ikke antar arbeidere:
  - a) ved å forulempe ham eller hans husstand ved trusler eller vold, som, fornærmelig eller påtrengende adferd,
  - b) ved å følge ham fra sted til sted,
  - c) ved å gi offentlig opplysning om hvem som arbeider eller har arbeidet eller har søkt arbeide under arbeidsstans,
  - d) ved å hindre ham i hans arbeide eller erhverv ved utilbørlig adferd.
2. På samme måte straffes den som ved boikott søker å tvinge nogen arbeider eller arbeidsgiver til å gå inn i en sammenslutning av arbeidere eller arbeidsgivere.
3. På samme måte straffes videre den som opfordrer eller medvirker til nogen handling som nevnt under 1 og 2.
4. Er nogen handling som er nevnt i nærværende romertall begått i anledning en forestående, pågående eller ophørt arbeidsstans, er på-talen ubetinget offentlig.»

Jeg vil spesielt nevne dette med offentliggjørelse av arbeidsvilliges navn. Det falt en lagmannsrettsdom i anledning konflikten i Elverum, som godkjenner at man har lovlig adgang til å offentliggjøre arbeidsvilliges navn når skogdriften er blokert, når det ikke foreligger arbeidsstans eller lockout. Da som regel ikke arbeidsstans foreligger i skogs-konfliktene er denne offentliggjørelse et meget effektivt kampmiddel. Men kampen mot § 222, II, fortsetter i handling rundt på de forskjellige steder i landet. Mellom den skrevne lov og arbeidernes rettsbevissthet

er det et dypt svelg. Denne underminering av lovene er borgerskapet selv skyld i. Paragraf 222,II, blev av arbeiderregjeringen foreslått ophevet og proposisjon herom blev fremsatt for Odelstinget. Den nye justisminister, statsråd Eyjenth, sendte imidlertid en skrivelse til straffelovkomitéen i anledning av arbeiderregjeringens forslag, hvori han henstilte til komitéen å ta saken op til behandling og fremkomme med forslag. Og justiskomiteéns flertall — samtlige borgerlige — var enig i at saken blev behandlet på den måte og innstilte at arbeiderregjeringens proposisjon ikke blev tatt under behandling før straffelovkomitéens betenkning foreligger. Hvilke midler man skal bruke for å bli kvitt denne lovparagraf vet man ikke. Og stillingen er ikke særlig lys slik som den politiske situasjon nu ligger an. Det kan kanskje ventes at borgerskapet vil skjerpe kampen. I Stortinget har bondepartiet således fremsatt et reaksjonært forslag som innebærer en rekke forandringer av arbeidstvistloven i arbeiderfiendtlig retning. Vi kan vente oss mange nye fascistiske lover slik som stillingen ligger an. En komité bestående av justitiarius Paal Berg, advokat Valentin Voss og fylkesmann Seip arbeider for øvrig med de vanskelige problemer omkring «arbeidsfreden». Vi vet ikke hvad de kommer til å fremlegge. Derfor kan vi ikke vedta annet enn det sekretariatet foreslår i punkt 2, at ethvert forsøk fra arbeidsgiverne og fra de borgerlige partier på å innføre nye arbeiderfiendtlige lover må i samarbeide med D. N. A. bekjempes på det kraftigste. Arbeiderbevegelsens kamper og seire har vært båret frem av det at det er oss som har rett. Blir kampen fortsatt ført på den måte, så vil nok § 222, II bli overflødig av sig selv. Her nytter det ikke med desperadoskamper; men å optre i fellesskap. Kampen om sjelene har underminert paragrafer og lovbestemmelser. Jeg håper for arbeiderklassens skyld at kampen mot overgrepene må fortsette til hell og lykke for arbeiderklassen. (Bifall.)

Ordstyreren gjorde opmerksom på innstillingen i kongressens tillegsdagsorden, sålydende:

Voldgiftsloven.

Fagkongressen i 1927 vedtok følgende beslutning:

- «1. Kongressen godkjenner sekretariatets beslutninger angående voldgiftslovens anvendelse i vår ved ikke å opnevne medlem av voldgiftsretten og delta i prosedyren ved tvistenes behandling i retten.
2. Sekretariatet får i oppdrag i samarbeide med Det norske Arbeiderpartis centralstyre og stortingsgruppe å fremme krav om voldgiftslovens ophevelse.

Skulde ophevelsen av loven ikke bli vedtatt, pålegges det sekretariatet i samråd med forbundene å innkalle representantskapet til møte for å fatte beslutning om den taktikk, som fra fagorganisasjonens side skal føres.»

I begynnelsen av 1928 opsa Arbeidsgiverforeningen alle de overenskomster, som tilhørte vårfagene og som ikke var tidsbundet ved voldgiftdommen av 1927. Dette gjaldt bygningsfagene, boktrykkerne, bok-

binderne, litografene og reproduksjonene, skredderne og en rekke andre overenskomster omfattende noget over 10 000 arbeidere.

De krav som arbeidsgiverne møtte frem med under forhandlingene, gikk ut på en lønnsreduksjon av gjennomsnittlig 17 pct., forringelse av ferien fra 12 til 8 dager og ellers vesentlige forandringer, når det gjaldt akkordarbeide, som vilde forringe arbeidsvilkårene ganske betydelig utover 17-procentreduksjonen.

Forhandlingene førte derfor ikke frem, og Arbeidsgiverforeningen gikk til opsigelse av plassene.

Det var tydelig for arbeidernes forhandlere at arbeidsgiverne ved den taktikk de brukte, ønsket voldgiftsloven anvendt. Selv om de tariffene som var opsagt, ikke angikk arbeidsforhold, som var av nogen større samfundsmessig interesse, blev tvisten undergitt voldgift. Voldgiftsloven blev således anvendt i utrengsmål.

Voldgiftsdommene gikk arbeiderne imot. Retten foretok lønnsreduksjoner, som var helt meningsløse.

Dommen i bygningsfagene som blev avsagt 2 mai 1928, gikk således ut på fra 12 og 15 til 18 pct. lønnsnedslag. Verktøigodtgjørelsen blev nedsatt fra 4 til 2 øre pr. time. Læreguttskalaen for rørleggerne blev nedsatt med fra 14.5 til 21.5 pct. Bemanningsskalaen for murarbeiderne bortfalt.

For 2 grupper av sten-, jord- og cementarbeiderne blev innført en forskuddslønn i akkord pr. kr. 1.15, hvilket vilde bety ca. 21 pct. lønnsnedslag, likesom bestemmelsen selv sagt vilde føre til senkning av lønnsnivået.

For malerne i Oslo bortfalt den obligatoriske akkord og den ferieordning med merkesystem, som blev innført i 1927.

For boktrykkere og litografene var den gjennomsnittlige reduksjon på 12 pct., og det blev likeledes i disse fag foretatt inngripende forandringer i tariffbestemmelsene for øvrig — forandringer som medførte at reduksjonen blev større. Det samme var også tilfelle med bokbinderne og skredderne.

Som følge av disse overgrep fra voldgiftsretten utbrøt det en arbeidsstans i bygningsfagene og de grafiske fag. Denne kamp fikk en utpreget politisk karakter. Det blev en kamp mot selve voldgiftsloven og mot Regjeringens anvendelse av loven. Det blev ikke bare en kamp av de fagorganiserte, hele arbeiderklassen og store deler av befolkningslag som ellers står utenfor organisasjonen, var enig eller sympatiserte med de streikende arbeidere. I kampen hadde de streikende arbeidere i særlig grad en god støtte av Det norske Arbeiderpartis og Det norske Arbeiderpartis Ungdomsfylkings medlemmer.

Efter 9 ukers arbeidsstans kom man frem til et organisasjonsmessig oppgjør, som med rette har vært betegnet som en betydelig seier for arbeiderne og fagorganisasjonen.

I Arbeidsrettens møte 10 juli fremsatte rettens formann, på vegne av Arbeidsretten, et forslag til løsning av konflikten. Dette forslag gikk ut på at tariffavtalene skulde gjøres gjeldende til 1 april 1930. Lønnsreduksjonen skulde gjennomføres med 8 pct. straks og 4 pct. den 15 mai 1929. Betingelsen for denne siste reduksjon var den, at indekstallet for

april 1929 skulde være det samme som indekstallet for juni 1928. Partene vil, hvis den nevnte forutsetning ikke foreligger, ha full rett til å gå til kamp mot reduksjonen på 4 procent i mai 1929. Ved forhandlinger i 1929 bortfalt denne reduksjon og det blev gitt tillegg til de tidligere lønninger.

For bygningsfagenes vedkommende var det videre en rekke særspørsmål som det skulde forhandles med Arbeidsgiverforeningen om. Disse forhandlinger førte til et for arbeiderne meget gunstig resultat, og Arbeidsrettens forslag med resultatet fra forhandlingene i Arbeidsgiverforeningen blev senere vedtatt og bygningskonflikten dermed hevet.

Boktrykkerne hadde ved forhandlinger den 29 og 30 juni 1928 ordnet sig med Arbeidsgiverforeningen om en skrittvis gjennomførelse av voldgiftsdommens lønnsreduksjoner. Ved senere forhandlinger har man også for de grafiske fag og skredderne opnådd i det vesentlige det samme som man fikk gjennomført for bygningsfagenes vedkommende.

Det vil således sees at arbeiderne ikke bare opnådde økonomisk bedre resultater enn hvad de hadde fått i voldgiftsdommene, men det som er av størst betydning å fastslå i denne forbindelse er den kjensgjerning at arbeiderne ved kampen mot voldgiftsloven fikk bibragt voldgiftsloven og voldgiftslovsidéen et alvorlig politisk grunnskudd.

Det må videre legges betydelig vekt på at det var Statens rettsinstitusjon, Arbeidsretten, som ved sin medvirkning bidrog til at konflikten blev hevet og dermed foretok en offisiell desavouering av voldgiftsinstitusjonen og dommene.

Efter voldgiftsdommene i bygningsfagene og de grafiske fag blev voldgiftsloven ikke anvendt.

Voldgiftsloven av 1927 hadde gyldighet til 1 august 1929. Stortinget måtte derfor ta standpunkt til om loven fortsatt skulde gjelde eller ikke.

Den 8 juni 1929 forelå til behandling i Odelstinget socialkomiteens innstilling om forlengelse av voldgiftsloven. Komiteens flertall innstillet på at Regjeringens proposisjon om forlengelse forkastedes. Venstre og bondepartiets medlemmer optok følgende forslag: «Midlertidig lov av 5 mai om tillegg til lov om arbeidstvister forsåvidt angår anvendelse av tvungen voldgift skal gjelde enhver tvist, som Kongen til og med 1 august 1931 har henvist til voldgift efter lovens § 1, nr. 1.»

Arbeidernes faglige Landsorganisasjon hadde sendt en lengere forestilling til socialkomiteén og forlangte at loven ikke blev forlenget.

Ved voteringen i Odelstinget blev det vedtatt, mot venstres og bondepartiets stemmer, ikke å forlenge loven efter dens utløp 1 august 1929.

Hermed var voldgiftsloven av 1927 ophørt. Den hadde vært gjenstand for en ublid, men for arbeiderne og fagorganisasjonen forholdsvis lykkelig skjebne.

Straffelovens § 222, II.

Fagkonressen i 1927 fattet i dette spørsmål sådan beslutning:

1. Sekretariatet optar sammen med Det norske Arbeiderpartis centralstyre og stortingsgruppe arbeidet for å få ophevet de arbeiderfiendtlige lover av 1927.

2. Sekretariatet gis bemyndigelse til å treffe de foranstaltninger som ansees nødvendig for å opnå et gunstig resultat.

Noget av det første arbeiderregjeringen foretok sig i 1928 var å fremsette proposisjon om ophevelse av straffelovens § 222, II.

Overensstemmende med kongressens beslutning optok Det norske Arbeiderpartis medlemmer i Stortingets justiskomité ved behandlingen av arbeiderregjeringens proposisjon — efter konferanse med sekretariatet og centralstyret for Det norske Arbeiderparti — forslag om at straffelovens § 222, II skulde opheves.

Saken kom til behandling i Odelstinet 21 mars 1928. Efter en debatt, hvori arbeiderrepresentantene på en utmerket måte fremholdt de fagorganiserte arbeideres syn på lovbestemmelsen som en undtagelsesbestemmelse rettet mot fagorganisasjonen, blev de borgerliges forslag om at bestemmelsen ikke skulde tas til behandling før straffelovskommisjonens betenkning forelå, vedtatt med 57 mot 42 stemmer.

Siden den tid har Arbeiderpartiets stortingsgruppe gjort gjentakende forsøk på å få § 222 II ophevet. De borgerlige partier har imidlertid bare henvist til at paragrafen var til behandling i straffelovskommisjonen.

Et forslag fra denne kan ventes i den nærmeste fremtid. Om bestemmelsen blir ophevet eller kommer i en for de fagorganiserte farligere form er ennå for tidlig å si noget om. Landsorganisasjonen og partiet må sette alle krefter inn på å få undtagelsesloven ut av verden. Sekretariatet og centralstyret må ha fullmakt til å foreta sig det som er nødvendig for å fremtvinge en endring i rettstilstanden, så at denne arbeiderfiendtlige lov bringes ut av verden.

Amnestiloven av 1929.

På representantskapets møte i januar 1929 blev *sekretariatet bemyndiget til å iverksette en dags protest- og demonstrasjonsstreik mot tukthuslovene og for kravet om en amnestilov.*

Årsaken til denne beslutning var den at hundrevis av fag- og partifeller var satt under tiltale og var idømt straffer for å ha «støttet» de «ulovlig» streikende bygningsarbeidere og arbeiderne i de grafiske fag.

Mot dette anfall av arbeidsiver som påtalemyndigheten hadde fått, reiste det sig en veldig protestbevegelse ute i organisasjonene. Det kom en rekke krav fra de lokale fagforeninger om at det skulde igangsettes en landsomfattende kamp mot de avsagte dommer, med det formål at dommene av statsmyndigheten skulde opheves eller tilbakekalles. Således besluttet Rjukanarbeiderne for egen regning og efter eget initiativ å nedlegge arbeidet alle som en, hvis nogen av de på Rjukan dømte arbeidere blev satt i fengsel for å avsone de idømte straffer. På andre steder, som i Bergen og Skien, krevet man en lokal og industrivis streik for å gjennomføre et almindelig amnesti for de dømte.

De forskjellige uttalelser og beslutninger øvet ganske sikkert sin innflytelse på myndighetene. Slik som forholdene lå an efter de «ulovlige» konflikters avslutning og gjenoptagelsen av arbeidet, kunde man

regne med en viss fornuft hos Regjeringen. Effektueringen av de idømte straffer blev derfor utsatt.

Da Landsorganisasjonens representantskap behandlet situasjonen i januar 1929 lå det hele slik til rette, at man ikke fant grunn til å gå til nogen generalstreik. Man kunde nøie sig med å beslutte en dags arbeidsstans for alle arbeidere mot tukthuslovene og for kravet om en almindelig amnestilov.

I henhold til representantskapets beslutning blev det i samarbeide med Det norske Arbeiderpartis centralstyre og stortingsgruppe krevet og fremsatt forslag til lov om amnesti. Forslaget var fremlagt i to alternativer, et gjeldende almindelig amnesti, og det annet gjeldende dem som hadde støttet de ulovlige streikende i bygningsfagene og de grafiske fag.

Saken kom til behandling i Odelstinget 8 juni 1929. Proposisjonen, som alene gjaldt de dømte i anledning bygningsarbeiderstreiken og streiken i de grafiske fag, blev vedtatt med 58 mot 31 stemmer, idet høire og bondepartiet stemte mot. Loven blev sanksjonert i statsråd 21 juni 1929.

Hermed hadde man opnådd å få gjennomført den første amnestilov i Norge for «ulovlig» politisk og faglig virksomhet.

Stillingen nu:

Man kan konstatere at fagorganisasjonens og partiets arbeide mot de arbeiderfiendtlige lover har resultert i at voldgiftslovens dager er forbi og at man har fått den første amnestilov. Men det ser ut som om nye angrep forberedes for å slå ned den lovlige virksomhet som fagorganisasjonen nu fører. I Stortinget har bondepartiet således fremsatt et reaksjonært forslag som innebærer en rekke forandringer av arbeidstvistloven i arbeiderfiendtlig retning.

Venstre nedsatte i 1930 en såkalt parlamentarisk komité bestående av justitiarius *Paal Berg*, advokat *Valentin Voss* og fylkesmann *Seip* som arbeider med de vanskelige problemer omkring «arbeidsfreden». Hvilke forslag som vil fremkomme er uvisst. Ett må imidlertid være sikkert — og det er at alle nye angrep på fagorganisasjonen må bekjempes på det kraftigste.

Sekretariatet anbefalte at følgende forslag blev vedtatt av kongressen:

1. Sekretariatet fortsetter i samarbeide med Det norske Arbeiderpartis centralstyre og stortingsgruppe arbeidet for å få ophevet straffelovens § 222 II. Forslag herom fremsettes for Odelstinget i år.
2. Ethvert forsøk fra arbeidsgiverne og frå de borgerlige partier på å innføre nye arbeiderfiendtlige lover må i samarbeide med Det norske Arbeiderparti bekjempes på det kraftigste. Sekretariatet i samråd med forbundene bemyndiges til å foreta de nødvendige skritt.
3. Sekretariatet gis i oppdrag å fortsette sitt opplysningsarbeide sammen med Det norske Arbeiderparti om de arbeiderfiendtlige lover.

*Innsendt forslag fra Norsk Arbeidsmannsforbunds forretningsutvalg.
Ad kampen mot tukthusloven.*

I forbindelse med de konflikter som de fagorganiserte arbeidere har ført mot arbeidskjøperne for å forbedre sine lønns- og arbeidsvilkår, har den kapitalistiske stats rettsvesen i stor utstrekning vært anvendt mot de organiserte arbeidere og deres tillitsmenn.

I de forskjellige herredsretter og lagmannsretter, som enstemmig har dømt de tiltalte arbeidere i henhold til tukthusloven til bøter eller fengsel, har det også sittet arbeidere tilsluttet både arbeidernes faglige og politiske organisasjoner som domsmenn.

I herredsretten i Bærum, som enstemmig dømte skog- og landarbeidernes tillitsmenn til bøter eller fengsel, var en av domsmennene medlem av Bærums kommunale Tjenestemannsgruppe tilsluttet Norsk Kommuneforbund og Arbeiderpartiets avdeling i Bærum.

I Ålesunds byrett, som enstemmig dømte redaktøren for en arbeideravis til bøter, subsidiært fengselsstraff, fordi han hadde offentliggjort navnet på streikebrytere, var også en av domsmennene medlem av fagorganisasjonen og et fremstående medlem av Arbeiderpartiet.

Fagorganisasjonen kan under ingen omstendigheter tolerere et sådant forhold, men må betrakte disse arbeideres stemmegivning i by- og herredsretter for usolidarisk og klassefiendtlig optreden, som bare kan virke til fordel for streikebryterne og styrke borgerskapet og arbeidskjøperne i deres reaksjonære fremstøt mot arbeiderklassen og dens faglige organisasjoner.

I henhold hertil fatter kongressen sådan beslutning:

Kongressen fastslår:

At tukthusloven er et reaksjonært fremstøt mot arbeidernes faglige organisasjoner og kan ikke godkjennes.

At de arbeidere som sammen med borgerskapet dømmer de fagorganiserte arbeidere og deres tillitsmenn etter tukthusloven, begår en usolidarisk og klassefiendtlig handling, som er uforenlig med medlemskap i arbeidernes faglige og politiske organisasjoner.

Sekretariatet innstillet:

Under henvisning til sekretariatets innstilling angående kampen mot de arbeiderfiendtlige lover foreslår sekretariatet at forslaget ikke gir anledning til videre beslutning fra kongressens side.

Ivar Ertresvaag optok Arbeidsmannsforbundets forslag. Det nyttet ikke her å vedta resolusjoner eller overlate å føre denne kamp i fellesskap med Det norske Arbeiderparti.

Trygve Lie: Arbeidsmannsforbundets forslag kan ikke vedtas. Derved vil alle medlemmer av Landsorganisasjonen og partiet bli inhabile.

Votering: Sekretariatets forslag punktene 1, 2 og 3 blev *vedtatt* mot 8 stemmer. — I anledning Arbeidsmannsforbundets forslag blev *sekretariatets* forslag *vedtatt* mot 10 stemmer.

Henstillinger som oversendes sekretariatet.

Ordstyreren refererte følgende:

«Det henstilles til det kommende sekretariat ved opnevning av arbeidernes representanter i Arbeidsretten å opnevne en annen enn Alf Hansen.»

Søren Hagen. Harry Nilssen.

Efter forslag av dirigentene blev henstillingen enstemmig oversendt sekretariatet.

Videre referertes:

Det henstilles til sekretariatet, centralstyret og forbund som har arbeidere i partiforetagender, aviser eller andre foretagender, at det blir truffet lignende ordning for disse som den der blev bestemt under dagsordenens punkt 10 for de kooperative bedrifter.

Adolf Amundsen, Akershus og Omegns fagl. Samorganisasjon.

Forslaget blev enstemmig oversendt sekretariatet.

Punkt 13. Diverse forslag.

Man fortsatte derefter behandlingen av dagsordenens punkt 13: *Diverse forslag.*

Fra Norsk Transportarbeiderforbund forelå:

Vi oversender herved forslag til Arbeidernes faglige Landsorganisasjons kongress, som forelå på vårt landsmøte i 1929 fra vår avdeling 25 i Narvik:

«Landsmøtet nedsetter en komité på minimum 3, maksimum 5 medlemmer til å utrede spørsmålet om pensjon for organiserte arbeidere som er tilknyttet private bedrifter.

2. Komitéens utredning må foreligge i så betimelig tid at den eventuelt kan passere de organisasjonsmessige innstanser og bli forelagt for neste landsmøte, eventuelt Landsorganisasjonens kongress.

3. Komitéen har rett til å søke sakkyndig bistand for så vidt den ikke er i besiddelse av sådan.»

Motivering:

Efter hvert som fagorganisasjonen vinner terreng og får større og større tilslutning og arbeiderne som følge derav bedre opplysning og et videre utsyn, blir det mere og mere klart for hver enkelt hvor dårlig stillet man i virkeligheten er på mange områder.

De arbeidere som er fast tilknyttet Staten og delvis også de som har sin faste beskjeftigelse ved kommunen, har sin alderdom trygget ved pensjonsinnretninger. Men de arbeidere som står i private bedrifters tjeneste — og det er jo de fleste — arbeider fremdeles hvad dette angår under de gamle primitive forhold. De vilkår som fremdeles bys må vel nærmest karakteriseres som middelaldersk og i aller høieste grad uverdige for vår tid og vårt folk.

Man behøver ikke nærmere å belyse det utillatelige i at store trustlignende bedrifter den dag i dag fortsetter med å knytte til sig unge mennesker helt fra barnealderen, og benytte dem og utbytte

dem så lenge de er i besiddelse av arbeidskraft. Når så deres arbeidskraft er opbrukt i kapitalens tjeneste, og de er blitt gamle og utslitte, kastes de simpelt hen til side som et annet utslitt verktøy for å skaffe plass til et nytt kull. De gamle blir således prisgitt vilkårligheten og får skjøtte sig selv eller det offentlige, d. v. s. forsorgsvesenet, tar sig av dem. Det nedverdiggende heri, så vel for den enkelte som for det hele samfund, kan det kun være én mening om.

I betraktning herav og i henhold til foranstående, tør vi be forbundsstyret om å opta til drøftelse på førstk. landsmøte hvad det fra organisasjonens side kan gjøres for å få i stand en pensjonsordning, hvorved samtlige organiserte arbeidere ved de private bedrifter kan tryge sin alderdom.

Da saken er av stor viktighet og selvsagt trenger en inngående detaljbehandling, mente vi det var riktig å la saken utrede av en komité som foran foreslått.

Forbundsstyret fremla følgende uttalelse til dette forslag:

Forbundsstyret er enig i den tanke som ligger i forslaget, men vi mener at dette må skje ved en henstilling til Landsorganisasjonen om en utarbeidelse av et sådant forslag. Dette er et så stort og vidt-trekkende spørsmål, at vi mener det rekker ut over våre grenser, og da er det riktig at en eventuell komité, til å utrede dette, nedsettes av Sekretariatet fra de forskjellige forbund.

Fra sekretariatet forelå følgende innstilling:

Angående forslaget fra Narvik finner sekretariatet at spørsmålet om pensjon for organiserte arbeidere ved private bedrifter, ikke kan løses som en landsorganisasjonssak. Arbeiderne ved de enkelte bedrifter, hvor forholdene måtte ligge til rette herfor, må være opmerksom på saken og om mulig søke den løst.

Votering: Sekretariatets innstilling blev vedtatt.

Fra Norsk Kommuneforbund forelå:

På foranledning av Oslo Sporveisbetjenings Forening tillater vi oss å etterlyse et på kongressen i 1927 enstemmig vedtatt forslag, sålydende:

«Sekretariatet nedsetter et utvalg på 7 medlemmer som får i oppdrag å utarbeide og fremlegge forslag om en ensartet livsforsikringskasse for Landsorganisasjonens medlemmer. Komitéens innstilling forelegges førstkommende kongress. Man går ut fra at det på kongressen vil foreligge et forslag i denne sak.» *Oslo stedsstyre.*

Fra Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund.

Da det er av stor betydning for gjennomførelsen av industriforbundsformen at medlemmene intet taper i sine rettigheter ved overgang fra det ene forbund til et annet, beslutter kongressen:

«Det nedsettes en komité med det oppdrag å fremkomme med forslag til revisjon av forbundenes forsikringskasser, så deres ydelser blir mest mulig ensartet.»

Fra sekretariatet forelå følgende:

«Sekretariatet har nedatt en komité, som arbeider med dette spørsmål. — Saken vil bli forelagt kongressen.» (Den kommer senere i protokollen. Saken avstedkom ingen uttalelser her.)

Fra *Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund*.

Sekretariatet bemyndiges til å utgi «Meddelelsesbladet» som ukeblad i så stort oplag at samtlige Landsorganisasjonens medlemmer kan få det tilsendt.

Til nærmere utredning av omkostningene ved et sådant arrangement nedsetter kongressen en komité, som også får i oppdrag å henvende sig til de tilsluttede forbund og undersøke mulighetene for en sløfving av de nu eksisterende fagblad.

Fra sekretariatet:

Kongressen beslutter å bemyndige sekretariatet til å opnevne en komité som får i oppdrag å undersøke og utrede dette spørsmål.

Forslaget blev ikke opptatt av N. N. N.

Fra *Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund*.

Kongressen henstiller til forbundene å sette sig i forbindelse med sine utenlandske broderorganisasjoner om å få i stand avtaler om utveksling av unge arbeidere i ensartet fag og virksomheter for derved å gi dem muligheter for øket utdanning og erfaring.

Sekretariatet pålegges å gjøre henvendelse til myndighetene om sådan endring i innvandringsbestemmelsene at det åpnes adgang til gjensidig utveksling av arbeidere for et begrenset tidsrum.

Fra *Askim Bygningsarbeiderforening*.

Kongressen pålegger sekretariatet å opta et intenst arbeide for ophevelse av det såkalte «hjemstavnsbånd», således at adgangen til å søke og erholde arbeide blir fri for enhver organisert arbeider, uansett om vedkommende er hjemstavnsberettiget i angjeldende kommune, hvor arbeide kan erholdes.

Motivering:

Vi vil ikke undlate å gjøre opmerksom på at de tilstander vi har idag i så måte er en klamp om foten for fagorganisasjonen. De organiserte fagarbeidere blir gående ledige og arbeidsplassene ofte optatt av personer som er defekt for fagorganisasjonsarbeide og således en hemsko for organisasjonens handle- og kampdyktighet på arbeidsplassene. Fagorganisasjonen er bygget på solidaritet. Vi setter den i høisættet ved å la alle være likeberettiget til å søke og erholde det arbeide som er å få, uansett hjemstavn.

Foranstående er behandlet i representantskapsmøte den 23 november 1930 og fattet enstemmig sådan beslutning: «Forslaget anbefales.»

Askim og Omegns fagl. Samorganisasjon.

Fra sekretariatets side forelå følgende:

Forslagene oversendes det kommende sekretariat, idet kongressen slutter sig til tanken i forslagene.

Richard Hansen anbefalte N. N. N.s forslag om de unge arbeidere og uttalte: Det er forbi med den tid da arbeiderne kom ut i verden og fikk sette sig inn i andre forhold. Dette har man også forstått andre steder og derfor har man villet utveksle unge arbeidere. Det skulde ikke være så vanskelig å få en slik ordning i stand. Det finnes også sikkert så mange forståelsesfulle arbeidsgivere, som vil være med på en slik utveksling og dyktiggjørelse av sine arbeidere. Vårt forslag går ut på en henstilling til forbundene om å sette sig i forbindelse med sine utenlandske broderorganisasjoner før å få i stand avtaler om utveksling av unge arbeidere. Det er ikke nødvendig at en slik henstilling oversendes sekretariatet. I Tyskland og Østerrike er det adskillig interesse omkring en slik utveksling. Vanskelighetene er ikke større enn at alle skulde klare å få slike avtaler i stand.

Sigurd Bunæs: Forslaget er meget godt og jeg vil be dere stemme for Richard Hansens forslag. Denne spesielle ungdomssak må vi kunne være med og anbefale her.

Johan Hoff: Jeg vil anbefale forslaget på det beste. Her skulde fagorganisasjonen snarest se å gjøre noget.

W. A. Hartmann: Jeg vil anbefale forslaget og henstille til kongressen at den gir sekretariatet dette oppdrag. Spørsmålet har f. eks. for oss hotell- og restaurantfolk stor betydning. De to andre organisasjoner vi har innen vår stand har en slik utveksling.

Votering: Det av Richard Hansen optatte forslag fra N. N. N. blev vedtatt. — Forslaget fra Askim Bygningsarbeiderforening blev oversendt sekretariatet.

Norske varer og kjøp av disse.

Fra *avdeling 30, Drammens Glassverk* forelå følgende:

Foreslår for fagkongressen at Landsorganisasjonen medvirker til et samarbeide mellom stortingsgruppen og de industrier og avdelinger som i tilfelle kommer under tollrevisjon, og at det innhentes opplysning fra de berørte avdelinger og industrier som kunne ha betydning for gruppens standpunkt til tollspørsmålet.

Forslaget blev *oversendt* sekretariatet.

Fra *Metallarbeidernes Forening, Oslo*.

Landsorganisasjonen optar som et meget viktig ledd i sitt arbeide *forbruk av norske varer* og eventuelt ansetter en agitator som helt kan ofre sig for dette arbeide.

Motivering:

Som motivering for vårt forslag vil vi henvise til den stadig stigende arbeidsledighet og som vi mener med dette vårt forslag å skulle komme til livs.

Sekretariatet uttalte hertil:

Sekretariatet kan ikke anbefale at det ansettes en egen agitator som antydnet. Men sekretariatet er opmerksom på spørsmålets betyd-

ning og anser sig bemyndiget til å agitere for øket forbruk av norske varer på den hensiktsmessigste måte.

Amandus Holthe: Efter at forslaget vårt var innsendt er det fra tekstilarbeiderne og skotøiarbeiderne vedtatt en beslutning med henblikk på forbruk av norske varer. Da vi behandlet forslaget var det under den forutsetning at dette også vilde være et middel til avhjelp av arbeidsløsheten. Arbeiderklassen må forstå betydningen av å kjøpe norske varer.

Sekretariatets innstilling blev vedtatt.

Ingv. Olsen optok følgende forslag fra *Oslo Tekstilarbeiderforening* av N. T. A. F. og foreslo det oversendt sekretariatet:

«Kongressen fastslår, at det er Landsorganisasjonens oppgave å ivareta medlemmenes interesser også når det gjelder å holde bedriftslivet i gang. Ut fra dette må Landsorganisasjonen kunne gi sin tilslutning til tollbeskyttelse for de industrier som på grunn av utenlandsk konkurranse ikke kan holdes i gang uten sådan beskyttelse.»

Motivering:

De senere års store arbeidsledighet skyldes mange årsaker. Den største er ganske sikkert de store lands overproduksjon. Et lite land som vårt kan ikke og blir vel heller ikke i stand til å følge med her, og er dette ikke noget isolert tilfelle for Norge.

Efter krigen har alle land hatt nok med å kjempe for sin egen eksistens, og resultatet ser man, toll og atter toll. I ly av høie tollmurer har det ene land efter det annet skaffet sig store industrier, som når landets eget behov er tilfredsstillet, kaster sin overproduksjon over de land som laven eller ingen tollbeskyttelse har. Dette har for vårt lands vedkommende ført til stor arbeidsledighet innen mange industrier. Tekstilindustrien er en av de som har vært sterkest rammet i så henseende.

Selv om man i prinsippet er imot alt som heter toll, så kommer man ikke bort fra dette så lenge man ute i verden for øvrig bruker tollskruen. Norge alene klarer ikke å gjennomføre frihandelsprinsippet. Ser man på tekstilindustrien, så ser man at denne er størst i de land som har lavest lønninger og dårligste arbeidsforhold, men høiest toll. I de senere år har européiske storkapitalister anlagt store tekstilfabrikker i Kina og India. Alle vet at lønns- og arbeidsbetingelser der ikke kan sammenlignes med forholdene her hjemme, eller i de européiske land for øvrig. Dette er også årsaken til at tekstilindustrien i England i de senere år har gått meget dårlig. England var før i tiden det førende land hvad tekstilindustri angår, men profittbegjæret hos de engelske fabrikanter gjorde at de flyttet produksjonen til de asiatiske land, og dette har medført den alvorligste krise for de engelske tekstilarbeidere, og der også gjort spørsmålet om beskyttelsestoll aktuelt.

De fleste kjenner sikkert til hvordan Statens kornforretning forholder sig med kjøp av kornsekker. Disse kan fabrikeres av Chri-

stiania Seildugsfabrik, men da der i Calkutta i India er store fabrikker for denne produksjon, blir det billigere å kjøpe sekker derfra. Under forhandling om sekkeprisene har det vært fremholdt, at det er arbeidslønningene her hjemme som gjør prisen så høi at kornforretningen ut fra rent forretningsmessig hensyn heller kjøper indiske sekker. Det må vel samtidig stå klart for alle, at de norske arbeidere som forarbeider sekker ikke kan arbeide på sådanne vilkår som de indiske kulier.

Under forhandlinger med Arbeiderpartiets folk om at stortingsrepresentantene måtte kunne stemme for en tollbeskyttelse, har det vært fremholdt at partiet må ta mere hensyn til 80 å 90 000 fiskere enn 10 å 12 000 tekstilarbeidere, og det samme gjør sig vel gjeldende for andre industriarbeidere. Man hører så ofte at fagorganisasjonen er partiets ryggrad, men når en liten gruppe av de fagorganiserte anmoder partiet om støtte, så de ikke skal bli arbeidsledige, da skal der først tas hensyn til de som ikke er fagorganiserte.

Landsorganisasjonen må ta sig av saken, og arbeide for at man ser på forholdene som de virkelig er, og selv om man ikke er tilhengere av toll, så kan man ikke i en prekær situasjon ri på prinsipper, som medlemmene ikke kan leve av. Man kan ikke forlange at medlemmene bare skal ofre for fremtiden, de forlanger også litt igjen selv, i dette tilfelle arbeide, så de ikke lider nød.»

Votering: Ingvald Olsens forslag om oversendelse til sekretariatet blev vedtatt.

Henry Hansen foreslo: «Kongressen fastsetter daglønnen og diét for tillitsmennene.»

Ordstyreren foreslo at saken oversendtes sekretariatet. — Det blev vedtatt.

Dermed var man ferdig med diverse forslag, idet en lang rekke sådanne som var innsendt til kongressen ikke blev optatt.

Punkt 12: Revisjons- og regnskapsordningen innen fagorganisasjonen.

Derefter gikk man over til dagsordenens punkt 12: *Revisjons- og regnskapsordningen innen fagorganisasjonen.*

Herom forelå følgende fra *sekretariatet*:

Sekretariatet nedsatte i 1928 en komité til å fremkomme med forslag angående revisjonsordning innen fagorganisasjonen.

Som komité blev opnevnt: O. Sporpind, Jørgen Knudsen og Anders Øie.

Komitéen fremkom den 20 november 1929 med følgende redegjørelse og innstilling:

«Undertegnede komité som sekretariatet har gitt i oppdrag å fremkomme med forslag angående revisjonsordningen innen fagorganisasjonen, skal få uttale som sin opfatning, at grunnlaget for en betryggende revisjonsordning i første rekke er at regnskapssystemet er slik anlagt

at det til enhver tid gir grei og klar oversikt over de regnskapsmessige forhold. Komitéen har derfor i forbindelse med revisjonen funnet det nødvendig også å omtale regnskapssystemene innen organisasjonene.

All regnskapsføring har til formål til enhver tid å gi full og hel beskjed om den økonomiske stilling og å avgi materiale for granskning og kontroll av økonomiens forvaltning.

I de forskjellige regnskapsgrener er det skapt et utall av regnskapssystemer, som dog alle i prinsippet har sitt grunnlag i det almindelige bokholderisystem som derfor også må bli utgangspunktet ved bedømmelsen av de faglige organisasjoners regnskapssystemer.

Nærværende komité's undersøkelse av de forskjellige forbunds regnskapssystemer har derfor i første rekke gått ut på å få en oversikt over om disse tilfredsstillende av krav som man i henhold til foranstående må stille, samt om det er mulighet til stede for en mere ensartet regnskapsføring i forbundene.

Hvad det sist nevnte angår finner ikke komitéen å kunne foreslå helt ensartede regnskapsbøker, særlig på grunn av at det er et ulike antall *kasser* i de forskjellige forbund. Men selv om der således ikke kan være tale om ensartede regnskapsbøker, bør det dog kunne opstilles visse fellesregler for forbundenes regnskapsføring.

Forbundenes regnskaper føres nu for de aller flestes vedkommende efter det system som almindeligst benevnes «kassaregnskap», d. v. s. det er kassakonto som er regnskapets basis.

Denne regnskapsmetode kan for de forbund som ikke har mellemregnskap med sine avdelinger, være i orden. Men for de forbund som har mellemregnskap, er det utilfredsstillende. Man tenker da nærmest her på de forbund som har arbeidsledighetskasse og med mellemregnskap forstås det forhold at avdelingene på forbundets vegne foretar utbetalinger av penger, som enten er mottatt av forbundet eller innkassert kontingent, eller begge deler.

For disse regnskapers vedkommende bør iakttas:

1. Alle poster vedrørende avdelingen skal føres «over konto».
2. På kassakonto skal posteres alle *kontante beløp* som mottas og utbetales av forbundskassereren og *kun* disse.

Den forandring som post 1 bevirker, består i at man vil få en felleskonto for avdelingenes inn- og utbetalinger og at denne felleskonto blir å debitere for all kontingent og for alle kontantbeløp som sendes til avdelingene for utbetaling av understøttelse etc., mens den samme konto krediteres for de kontante beløp som innsendes til forbundet samt for de utbetalinger av understøttelse som er foretatt av avdelingene. Denne avdelingenes felleskonto vil svare til Konto pro diverse i et forretningsregnskap og kan også gis det navn her, således at man foruten avdelingenes mellemværende, også kan postere f. eks. innskudd og uttak av bank på denne konto. De kontobøker som nu almindelig benyttes for avdelingene (så vel som for de øvrige konti) bibeholdes fremdeles, de blir bare fast knyttet til dagboken (eller dagbøkene), idet alle posteringer foretas i dagboken, hvorfra der «konteres» til kontobøkene.

Til post 2 skal bemerkes at en gylden regel for bokføring er at et-

hvert oppgjør skal innføres i bøkene på samme måte som oppjøret er foretatt og i flukt med dette ligger det at det på kassakonto kun skal føres de tall som virkelig omfatter kontantbeløpene, og at så skjer blir dessuten en nødvendig følge av det som er anført under post 1.

Komitéen som har foretatt prøver med forskjellige alternativer, vil i henhold til foranstående anbefale innført et av de to systemer som her kortelig skal skisseres og som er kalt henholdsvis system A og system B.

System A. Dette system har 2 dagbøker: Kassabok og oppgjørsbok.

Kassaboken er en almindelig regnskapsbok som føres på ordinær måte. Men i denne kassabok innføres altså kun de kontante beløp som går ut og inn hos **forbundskassereren**. De kontanter han mottar fra avdelingene og de kontanter han sender, posteres således umiddelbart i kassaboken. De beløp som mottas og de som sendes skal derefter straks konteres over til avdelingens kontobok, henholdsvis til kredit og debet for vedkommende avdelingskonto. For øvrig posteres i kassen alle kontante inn- og utbetalinger på almindelig måte og føres på konto etter de gjengse regler.

Opgjørsboken er en rubrikkbok og skal som navnet antyder, tjene for innførsel av avdelingens månedsoppgjør. Rubrikkenes antall må rette sig efter hvad det i hvert enkelt forbund kreves i så henseende, det beror nemlig på hvor mange kasser forbundet har og hvordan kontingenten fordeles. I denne oppgjørsbok innføres altså kontingentoppgjørene fra avdelingene både som samlet sum og fordelt efter den spesifisering som innbetalingene skal ha i regnskapet. Man vil således få en rubrikk for hver av de poster hvorefter kontingenten skal fordeles samt en rubrikk for samlet sum med henvisningsrubrikk. Dernæst skal det være en rubrikk for hver art av de utbetalinger som foretas i avdelingene samt rubrikk for samlet sum med henvisningsrubrikk. Fra rubrikken for samlet sum i oppgjørsboken konteres det til hver avdelingskonto i kontoboken. En avdelingskonto vil da fra oppgjørsboken få de poster innført som angår kontingentoppgjørene og de i avdelingen foretatte utbetalinger, mens alle poster for de kontant innsendte og mottagne beløp blir innført fra kassaboken.

System B. Dette system er en variasjon av de **kassadagbøker** (kassajournaler) med rubrikker som brukes i flere forbund, men med tillegg av en dobbeltrubrikk for en «avdelingens felleskonto» (Konto pro diverse). Kassajournalen inneholder således en dobbeltrubrikk for kassakonto, en for konto pro diverse og en for hver av forbundets kasser. For konto pro diverse og for hver av de enkelte kassers rubrikker bør det være en henvisningsrubrikk som plasseres mellom hvert par rubrikker. De daglige posteringer skjer altså i dette system i *en*, mens system A har to dagbøker, men ellers blir reglene for posteringer den samme, under hensyntagen til at **avdelingsoppgjørene** skal innføres på den måte at kontingenten fordeles til kredit for hver kasses konto og den samlede sum debiteres konto pro diverse, mens de kontante beløp som kommer fra eller sendes til avdelingene, skal føres, foruten over kassakonto, henholdsvis til kredit eller til debet for konto pro diverse. De utbetalinger som ifølge avdelingsoppgjørene er foretatt, skal debite-

res de respektive kassers konto og krediteres konto pro diverse. Fra kassajournalen konteres så hver post til kontobøkene.

Foruten de rubrikker i kassajournalen som er nevnt ovenfor, kan det være av betydning å ha en ekstra rubrikk for poster, som man vil skille ut fra de enkelte kasser. Dette kan f. eks. gjelde inventar eller kjøp av verdipapirer eller penger som settes inn i et eller annet foretagende.

Det kan selvfølgelig oppstilles andre systemer enn de her skisserte, som, når de bare imøtekommer de prinsipielle krav, kan virke like tilfredsstillende. For forbund som har få kasser og ikke krever så stor spesifisering av regnskapet, kan det f. eks. brukes som kassajournal en rubrikkbok som innenfor en håndterlig størrelse kan gi plass for en rubrikk for hver hovedkonto, dog må i alle tilfeller administrasjonsutgiftene føres i en felles rubrikk som senere journaliseres eller føres i kontobok. Disse kassajournaler må dog alltid inneholde rubrikker for konto pro diverse (avdelingenes felleskonto).

For forbund som ikke har arbeidsledighetskasse og ikke har mellomregnskap med avdelingene, kan som foran nevnt, under visse forutsetninger, det almindelige kassaregnskapssystem benyttes. Helt uten mellomregnskap vil dog intet forbund være, idet der fra tid til annen ialfall vil måtte utbetales streikebidrag gjennom avdelingene. Når det således fra forbundet sendes et beløp til streikebidrag, må dette beløp etter kassaregnskapssystemet straks posteres og debiteres streikebidragskonto. Hvis imidlertid beløpet ikke blir brukt i sin helhet, blir det overskytende beløp returnert til forbundet. Det returnerte beløp må da innføres som ny inntekt i regnskapet. At utsendte beløp til understøttelse ikke blir postert i kassaboken førenn *efter* konflikten avslutning, må ikke tillates, og heller ikke at det føres flere kassabøker.

Hovedbok og status. Hvilket system for hovedbok det skal benyttes, er det ikke nødvendig å gi noen nærmere anvisning på, da det har mindre betydning for kontrollens skyld. Når det er bragt på det rene hvordan status skal oppstilles, vel dermed hovedboken til en viss grad være gitt. Under enhver omstendighet må det føres en hovedbok som er i full overensstemmelse med status.

Hensikten med en status-opstilling er å få en spesifisering av de verdier man forvalter og en opgave over hvordan disse verdier er anbragt. Man vil således på aktivasiden opføre: Kassabeholdning, innskudd i banker, utestående fordringer eller tilgodehavender, verdipapirer, som obligasjoner, gjeldsbrev og aktier, inventar og andre formuesgjenstander. En riktig opsatt status vil ha en fullstendig spesifisering av disse ting, som tilsammen utgjør samlet aktiva. På passivasiden skal man finne beskjed om hvem som i virkeligheten eier de verdier som aktivapostene representerer. I en organisasjon er det som regel de forskjellige kasser som eier det hele. På passivasiden opføres hvor meget hver enkelt kasse eier, samt den gjeld som organisasjonen måtte ha. De samlede poster på passivasiden svarer da til samlet sum for aktiva.

Landsorganisasjonens regnskap er ført efter et almindelig bokhol-

derisystem og for kontrollens skyld finnes det ikke å være grunn til å forandre dette.

Avdelingenes regnskap. Det er almindelig at forbundene forsyner sine avdelinger med det regnskapsmateriell de behøver. For å få den best mulige orden og system er det formålstjenlig at forbundene i størst mulig utstrekning støtter sine avdelinger også for såvidt det regnskapsmessige angår. Det vil således være å anbefale at det i så stor utstrekning som mulig fra forbundets side foretas inspeksjon av avdelingenes regnskaper og regnskapsforhold. Denne inspeksjon som i første rekke vil få karakter av revisjon, må dog der hvor det er nødvendig legge den største vekt på å være veiledende og undervisende. For en avdelingskasserer, som arbeider tungt med sine regnskaper, vil et par timers undervisning gjøre god nytte. Denne undervisning må for å gi det beste utbytte ikke innskrenkes til kun teoretisk forklaring, men må gjennomføres ved praktiske øvelser.

Revisjonen. En viktig betingelse for en god revisjon er at regnskapet er ført på en sådan måte at revisorene får den beste oversikt over de bevegelser i den økonomiske stilling som de forskjellige posteringer enkeltvis og tilsammenlagt bevirker.

En virkelig revisjon bør aldri være bare en tallrevisjon, hvis man med dette uttrykk mener at revisor kun har å undersøke om de tall som er innført i bøkene stemmer med de fremlagte bilag.

Regnskapssystemet må derfor være så greit og oversiktlig at ikke alene kassereren som daglig fører det, har oversikten, men at også revisorene som på en forholdsvis kort tid skal gjennomgå det, får den tilstrekkelige oversikt.

Revisorene må foreta en full og inngående behandling av regnskapet og hvad dermed står i forbindelse og således at ikke det hele innskrenker sig til bare en formel og hurtig gjennomgåelse av posteringer og bilag. Når det finnes påkrevet for belysning av et regnskapsforhold må revisorene gjennomgå styreprotokoll og korrespondanse. Hvis en kasserer innehar flere kassererhverv, må kassakontroll foretas samtidig i alle kasser.

Efter inngående drøftelse har komitéen kommet til det resultat at det bør ansettes en fagrevisor for de faglige organisasjoner til gjennomgåelse av regnskapene ved siden av de valgte revisorer.

Som bekjent har Landsorganisasjonen i Sverige ansatt en såkalt «Yrkesrevisor». Ansettelsen blev foretatt av Landsorganisasjonens representantskap i 1925 og endelig godkjent av kongressen i 1926. Denne revisors arbeidsoppgave blev av kongressen fastsatt således:

«Revisorns närmaste åligganden skola vare:

att deltaga i revision och kontroll av Landsorganisationens och förbundens kassor,

att i den utsträckning tiden sådant medgiver och Landssekretariatet och vederhörande förbundsstyrelse kan finna lämpligt att därom giva uppdrag, förrätta inspektion och revision av avdelingarnes kassor,

att utarbета och förelägga vederbörande styrelse förslag till de ändringar av bokföringen, rapporteringen eller kontrollsystemet, som eventuellt kan anses praktisk och lämpligt.»

I kongressens protokoll sees Landsorganisasjonens formann å ha motivert ansettelsen således:

«Yrkesrevisorn har naturligvis icke utsetts därför, att de av Landsorganisationens kongress valda revisorerna ansetts inkompetenta. Här går årligen tiotals miljoner kronor genom vora fackorganisationers kassor, det er vår skyldighet att se till, att få et system, som skänker trygghet för att icke ett öre går förlorat. Vid sidan av de ordinarie revisorerna, som ju även ha till uppgift att granska sina styrelser, är det mycket förmånligt med extra teknisk hjälp. Det är förövrigt så naturligt, att ord ej borde behöva spillas derpå.»

Efter hvad man har grunn til å tro er det i Sverige udelt tilfredshet med denne ordning.

Komitéen finner, alt tatt i betraktning, at en sådan ansettelse vil være formålstjenlig også hos oss, og vil derfor i korthet skissere den arbeidsoppgave som finnes å ligge forhånden.

Her må først nevnes den tekniske revisjon av Landsorganisasjonens regnskaper. Dette medfører til en viss grad en deling av arbeidet med de valgte revisorer, således at disse mere blev en kontrollkomité, d. v. s. at de i første rekke fører tilsyn med de økonomiske disposisjoner og gransker forholdet med de tilsluttede organisasjoner ved siden av den almindelige kontroll.

For forbundenenes vedkommende vilde den ansatte revisor muligens ikke kunne foreta en fullstendig revisjon, men at det kanskje kun kunde bli tale om en delvis og periodisk gjennomgåelse av regnskapene — altså nærmest en regnskapsinspeksjon. Men ved siden av den regnskapsinspeksjon og revisjon måtte han være konsulent og rådgiver i de forskjellige regnskaps- og kontroll saker. Han måtte samarbeide med de valgte revisorer og bistå dem i deres arbeide når dette måtte finnes ønskelig. Sammen med revisorer og styre måtte han drøfte og bringe i forslag de forbedringer i regnskaps- og kontrollsystemet som det finnes praktisk å gjennomføre og han vilde således bli formidler av den samhörighet som det også på regnskapsførselens område bør være mellom organisasjonene.

I økonomiske foretagender som organisasjonene kan være interessert i (Folkets Hus og annet) kan långiveren finne en gjennomgåelse av regnskapene ønskelig, og den faste revisor vilde i så fall kunne være den mest kompetente til å utføre dette. Det samme vilde være tilfelle med samorganisasjonenes og eventuelt enkelte avdelingens regnskaper.

Når komitéen fremsetter dette forslag om ansettelse av fagrevisor er det fordi man derved ønsker at organisasjonene må få den mest fullstendige og betryggende revisjon, for intet er så ømtålelig som regnskapet og det som står i forbindelse med dette.

Komitéen vil som konklusjon tillate sig å foreslå:

Landsorganisasjonen henstiller til forbundene om å opta sine regnskapssystemer til behandling og eventuelt gjennomføre de forandringer som av komitéen er påpekt.

Landsorganisasjonen ansetter en fagrevisor som får til opgave å revidere og spesielt føre tilsyn med de faglige organisasjoners regn-

skapsvesen forsåvidt det regnskapstekniske angår og for øvrig bistå de valgte revisorer samt være konsulent i bokførsels- og regnskapstekniske spørsmål.

Sekretariatet har opnevnt en komité til å fremkomme med forslag angående revisjons- og regnskapsordningen innen fagorganisasjonen.

Komitéen som består av O. Sporpind, Jørgen Knudsen og Anders Øie har utarbeidet en lengere innstilling, som vil bli fremlagt på kongressen. Komitéen konkluderer med følgende forslag:

«Landsorganisasjonen henstiller til forbundene om å opta sine regnskapssystemer til behandling og eventuelt gjennomføre de forandringer som av komitéen er påpekt.

Landsorganisasjonen ansetter en fagrevisor som får til oppgave å revidere og spesielt føre tilsyn med de faglige organisasjoners regnskapsvesen forsåvidt det regnskapstekniske angår og for øvrig bistå de valgte revisorer samt være konsulent i bokførsels og regnskapstekniske spørsmål.»

Under forutsetning av forbundenes tilslutning, slutter sekretariatet sig til komitéens forslag og innstiller overensstemmende hermed.

Instruks for fagrevisjonen utarbeides av sekretariatet i samråd med forbundene.

Sekretariatet foreslår videre:

«Kongressen velger en protokoll- og desisjonskomité på 3 medlemmer. Komitéen får i oppdrag å påse at de organisatoriske og økonomiske disposisjoner som treffes, er overensstemmende med Landsorganisasjonens lover og beslutninger.»

Diverse forslag ang. tillitsmennesenes lønn m. v. må bli å oversende valgkomitéen.

Halvard Olsen foreslo istedenfor annet og tredje avsnitt i innstillingen følgende:

«Sekretariatet ansetter en revisjons- og kasseinspektør som har å føre tilsyn og kontroll med fagorganisasjonens regnskaper og som når som helst kan og skal foreta kassevisitasjon av alle fagforeningers, samorganisasjoners, fagforbunds og Landsorganisasjonens kasser.

Nærmere instruks og ansettelsesvilkår fastsettes av sekretariatet.»

O. Sporpind: Da Knudsen, Øie og jeg i 1928 fikk i oppdrag å gjennomgå denne sak, så gjaldt spørsmålet først og fremst om der forelå et slikt regnskapssystem at det var lett oversiktlig og forståelig. Det viste sig at systemene mange steder var foreldet. Vi må derfor først og fremst se å finne et greit regnskapssystem, som må være slik at når regnskapskonsulenten kommer så kan det settes strek og gjennomgås. Vårt forslag står på side 22 i tilleggsdagsordenen. Det fremkom på et tidspunkt, da det ikke var nogen panikkstemning innen rekkene på grunn av kassabedrøvere. Vi mener at der bak de valgte revisorer må stå en fagrevisor.

Ambrosius Olsen optok følgende forslag fra *Rjukan Arbeiderforening* av N. K. I. F.:

«Revisjonen i Landsorganisasjonen og forbundene utføres av en av representantskapet ansatt sakkyndig revisor. Som revisorens nærmeste overordnede velges av kongressen et revisjonsutvalg på 3 medlemmer med varamenn. Formannen i utvalget velges av kongressen ved særskilt valg.

Revisoren kan gjennomgå regnskaper, kassa og verdipapirer *kritisk* og tallmessig etter en av revisjonsutvalget utarbeidet instruks. Denne instruks skal forelegges førstkomende representantskapsmøte til godkjennelse.

Revisjon av samtlige regnskaper skal foretas kontinuerlig, dog minst hver måned. Kontroll av kassabeholdninger og verdipapirer skal foretas til ubestemte tider, dog minst 6 ganger i året.

Enhver verdikontroll og revisjonsantegnelse innføres i en autorisert revisjonsprotokoll for hvert forbund, som skal forelegges revisjonsutvalget, samt sekretariatet og det forbundsstyre som antegnelsen vedkommer.

Desisjon av Landsorganisasjonens regnskaper foretas av kongressen. Forbundenes regnskaper desideres av landsmøtene. For forbundenes vedkommende avgis en foreløbig disisjon for hvert år av hovedstyrene og i Landsorganisasjonen av representantskapet. Samtlige regnskaper skal være undertegnet av den ansatte revisor og revisjonsutvalgets formann. Revisor og revisjonsutvalgets formann plikter å være til stede på de møter hvor desisjonen foregår.

Revisjonsutvalgets oppgave er å overvåke at revisoren arbeider i overensstemmelse med instruks og forutsetninger, og plikter selv å følge revisjonens gang. Revisjonsutvalget ansetter også den nødvendige assistanse for revisjonen. Revisoren som er ansatt av kongressen, kan kun avskjedgies av denne. Dog kan han suspenderes av sekretariatet etter innstilling av revisjonsutvalget.

Suspensjonen med utførlig begrunnelse forelegges første representantskapsmøte og kongress hvortil revisor innkalles.

I sådanne og andre tilfelle hvor revisor fratrer, ansettes ny revisor foreløbig av revisjonsutvalget. Denne ansettelse forelegges første representantskapsmøte til godkjennelse.»

Strek blev satt og 3 minutters taletid.

Ambrosius Olsen: Med hensyn til Rjukan-forslaget så er ikke det noget nytt. Det har vært oppe gjentagende ganger tidligere. Når det nu kommer igjen er det på grunn av forhold vi har hatt i enkelte forbund, som har svekket arbeiderklassens stilling. Det er ikke hyggelig å være kasserer. Og når det er så, så skyldes det de forhold vi har hatt i den senere tid. Vi må derfor skape en fast og skarp kontroll. Det er stor forskjell på fagorganisasjonen nu og for år tilbake. Det var ikke ofte så mange penger å forvalte den gang. Men nu er det op til 10—15 millioner kroner. Og medlemmene har krav på at det blir en virkelig fagkyndig kontroll av hele vårt regnskapsvesen. Ut fra dette vil jeg anbefale at man vedtar Rjukan-forslaget.

E. E. Rudlang: De siste foretelser innen enkelte forbund har vist at det har vært øvet for dårlig kontroll og det virker tilbake på

vår organisasjon. Derfor må noget gjøres. Den fremlagte innstilling tilfredsstiller mig ikke helt. Da mener jeg Rjukan-forslaget er bedre.

Nic. Næss: Norsk kjemisk Industriarbeiderforbunds landsmøte behandlet regnskapsordningen både i forbund og Landsorganisasjonen. Det blev her vedtatt at samtlige våre representanter skulde være bundet til å stemme for et forslag, som gikk ut på det Rjukan Arbeiderforening foreslår. Den ordning blir mere betryggende enn efter sekretariatets innstilling. Og vi debatterte ikke denne sak så kort som det her er anledning til. Vi tok denne sak meget inngående.

Jørgen Knudsen: Det er nødvendig at den samme revisjon drives ikke bare i fagforbundene, men også i avdelingene, samorganisasjonene og Folkets Hus utover det hele land. Det komitéen foreslår er adskillig enklere og billigere enn det som nu bringes i forslag. Ved å få et samarbeide på regnskapsvesenets område vil også kontrollen kunde bli bedre. Kontroll og ansvar må det til, og det opnår man ved komitéens innstilling.

Votering: Ved alternativ votering mellem sekretariatets og det av Ambrosius Olsen optatte forslag (Rjukan-forslaget) blev Ambrosius Olsens forslag vedtatt med 118 mot 114 stemmer som blev avgitt for sekretariatets innstilling.

Protokoll- og desisjonskomité:

Følgende forslag fra sekretariatet blev enstemmig vedtatt:

«Kongressen velger en protokoll- og desisjonskomité på 3 medlemmer. Komitéen får i oppdrag å påse at de organisatoriske og økonomiske disposisjoner som treffes, er overensstemmende med Landsorganisasjonens lover og beslutninger.»

Twistenevnden velges.

Valgkomitéen fremla følgende forslag på kandidater til *twistenevnden*: Elias Volan, formann, Gunnar Sethil, Olaf Johansen, Hans Hegg, Edv. Stenklev, Johs. M. P. Ødegaard, Richard Hansen. Og til varamenn: O. L. Strøm, Ivan Bjerkmann og Hartvik Vinge.

Valgkomitéens innstilling blev enstemmig vedtatt.

Organisasjonsutvalget.

Valgkomitéen innstillet til *organisasjonsutvalget* følgende: Halvard Olsen, formann, Elias Volan, Torbj. Henriksen, A. E. Gunder- sen, Josef Larsson og Erling Kiil. Og som utenbys medlemmer: Kristian Hansen, Rjukan, Nils Norheim, Stavanger, Ole A. Kiste, Kongs- vinger.

Sigurd Forbord foreslo H. L. Børsum istedenfor Larsson.

K. Rosenløv foreslo O. M. Haugen istedenfor Larsson.

Nils Aune foreslo Martin Strømmen istedenfor Norheim.

Henry Jacobsen foreslo Johan Karlsen, Klevfoss.

Kristian Hansen foreslo Konrad Karlsen istedenfor sig selv.

Votering: Ved voteringen blev valgkomitéens forslag på *innenbys* medlemmer vedtatt.

Ved *voteringen* over de utenbys medlemmer valgtes Ole A. Kiste enstemmig, Martin Strømmen valgtes istedenfor Nils Norheim. Ved voteringen mellem Kristian Hansen og Konrad Karlsen valgtes Kristian Hansen.

Regnskaps- og kontingentsystemet.

Øistein Marthinsen optok følgende forslag fra *Norsk Bokbinder- og Kartonnasjeforbund*:

Under henvisning til tidligere innsendte forslag angående ensartet regnskap og kontingentmerkesystem for samtlige forbund tilsluttet Landsorganisasjonen, vil vi foreslå for kongressen

1. at der velges en komité som får i oppdrag å utarbeide forslag til ensartet kontingentmerke og regnskapssystem for samtlige forbund.

2. Kontingenten til Landsorganisasjonen fra de enkelte forbund blir å innbetale i henhold til solgte merker i det enkelte forbund. Komitéen får derfor også i oppdrag å fremme forslag om størrelsen av kontingentbeløpet til Landsorganisasjonen pr. solgt merke.

3. Komitéen skal også gi sin mening til kjenne angående Landsorganisasjonen som merkesteder for samtlige forbund.

Komitéens forslag oversendes til samtlige forbund til uttalelse, hvorefter saken forelegges Landsorganisasjonens representanskap som fatter den endelige beslutning i saken.

Det skulde være innlysende for alle hvilke store fordele som kan skapes for alle forbund ved å få et ensartet, moderne regnskapssystem og administrasjonsmateriell gjennomført. Vi henviser for øvrig til artikkelen inntatt i Landsorganisasjonens Meddelelsesblad nr. 8 for 1930, med tittel Kontingentmerkesystemet.

Fra sekretariatet:

Sekretariatet har hat en komité i arbeide med dette spørsmål som konkluderer med at forslaget kan ikke anbefales.

Sekretariatet slutter sig hertil.

Øistein Marthinsen: Skal vi skape gode regnskapsforhold må det først og fremst skje ved anskaffelsen av et ensartet regnskapssystem. Nu har vi likeså mange systemer som vi har forbund. Det vil også være en fordel å ha ensartet medlemsbok. I Sverige slutter flere og flere forbund sig op om felles medlemsbok. Ved så å få nummererte kontingentmerker får man også en lettere oversikt over merker, beholdning etc. Man vil hermed kunne få en ganske sikker kontroll. Også når det tapes kontingentmerker, som det enkelte ganger har skjedd. Er merkene nummerert kan man opdagde om det er underslag eller om det virkelig er så at de er tapt. Kontrollen må begynne i avdelingene. Skulde dette forslag bli forkastet eller bare oversendt sekretariatet, vil jeg foreslå følgende: «Representantskapets beslutning i januar 1929 oprettholdes, idet kongressen pålegger sekretariatet

snarest å få avholdt det omtalte møte av forbundskassererne i de større fagforeninger i Oslo.»

Ordstyreren foreslo dette forslag oversendt det kommende sekretariat.

Jens Teigen: Det har ikke vært manglende interesse fra Landsorganisasjonens side i denne sak. Men det går ikke an å uniformere sig her.

Ved voteringen blev sekretariatets innstilling om forslaget fra Norsk Bokbinder- og Kartonnasjeforbund vedtatt. Dirigentens forslag om oversendelse av Marthinsens forslag til sekretariatet blev vedtatt mot 4 stemmer.

Nic. Næss foreslo at den fagrevisor som er besluttet valgt og formannen i revisjonsutvalget blir overlatt til representantskapets avgjørelse.

Forslaget blev enstemmig vedtatt.

Protokoll- og desisjonskomité velges.

Valgkomitéen foreslo som medlemmer av *protokoll- og desisjonskomitéen* valgt: Jørgen Borgen, Oslo, formann, Sverre Støstad, Trondheim, og Adolf Amundsen, Lillestrøm.

De innstilte blev enstemmig valgt.

Forsikringskassene.

Man gikk derefter over til behandling av forsikringskassene, som kom inn under dagsordenens punkt 13.

Det forelå herom følgende:

I overensstemmelse med kongressens beslutning av 1927 har sekretariatet nedsatt en komité som fikk i oppdrag å undersøke spørsmålet om ensartede forsikringsbestemmelser, og at forsikringskassene eventuelt skulde kunne underlegges Landsorganisasjonen.

Komitéen har bestått av O. Hindahl, O. Sporvind og H. L. Børsum. Komitéen fremla for sekretariatet følgende innstilling:

«Komitéen har i en del møter gjennomgått og drøftet de forskjellige forbunds bestemmelser angående forsikringskassene, for om mulig å finne frem til et forslag med ensartede bestemmelser for alle forbund innen Landsorganisasjonen.

Imidlertid er de enkelte forbunds kontingent til forsikringskassen og forsikringskassens ydelser til medlemmene høist forskjellige. I enkelte forbund er det overhodet ingen forsikringskasse opprettet. I de forbund, hvor forsikringsbidrag utbetales, varierer dette, som det vil fremgå av nedenstående opgave, fra kr. 2500.00 ned til kr. 250.00 som høieste bidrag:

Norsk litografisk Forbund	inntil kr. 2500.00
Norsk Centralforening for Boktrykkere	— « 2000.00
Norsk Murerforbund	— « 2000.00
Norsk Bokbinderforbund	— « 2000.00
Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund	— « 1500.00
Norsk Tekstilarbeiderforbund	— « 1000.00

Norsk Baker- og Konditorforbund	inntil kr. 1000.00
Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund	— « 1000.00
Tobakkarbeiderforbundet i Norge	— « 1000.00
Norsk Papirarbeiderforbund	— « 1000.00
Norsk Kommuneforbund	— « 1000.00
Norsk Transportarbeiderforbund	— « 1000.00
Norsk Formerforbund	— « 1000.00
Norsk Stenindustriarbeiderforbund	— « 1000.00
Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund	— « 1000.00
Norsk kjemisk Industriarbeiderforbund	— « 1000.00
Norsk Arbeidsmannsforbund	— « 1000.00
Norsk Kjøttindustriarbeiderforbund	— « 1000.00
Norsk Møbelindustriarbeiderforbund	— « 1000.00
Norsk Bygningsarbeiderforbund	— « 1000.00
Norsk Gullsmedarbeiderforbund	— « 1000.00
Norsk Lokomotivmannsforbund	— « 800.00
Norsk Postforbund	— « 700.00
Norsk Matros- og Fyrbøterunion	— « 660.00
Norsk Høvleriarbeiderforbund	— « 600.00
Norsk Skredderforbund	— « 600.00
Norsk Jernbaneforbund	— « 500.00
Norsk Skotøiarbeiderforbund	— « 500.00
Norsk Skinn-, Lær- og Gummiindustriarbeiderforbund	— « 500.00
Norsk Skog- og Landarbeiderforbund	— « 250.00
Norsk Barber- og Frisørsvenners Forbund samt Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund har ingen forsikringskasse.	

Til disse forskjellige forsikringsbidrags utbetaling kommer også vidt forskjellige bidrag ved ektefelles død, og enn videre har en del forbund også bestemmelse om bidrag ved et barns dødsfall.

At disse høiest forskjellige rettigheter i forbundene medfører store ulemper ved overgangen fra det ene forbund til det annet er klart, idet ganske naturlig medlemmene i et forbund med høit forsikringsbidrag nødvendig vil avstå fra sine oparbeidede rettigheter.

Ved å overføre samtlige forsikringskasser til Arbeidernes faglige Landsorganisasjon til en felles forsikringskasse med like ydelser til alle medlemmer, kunde disse vanskeligheter ryddes av veien. Men på den annen side vilde dette efter komitéens opfatning medføre, at en rekke av Landsorganisasjonens medlemmer vilde få sine rettigheter forringet, idet det ansees utelukket at en felleskasse kunde gå til ydelser som tilsvare det høieste beløp som nu utbetales innen forbundene. Kontingenten til en kasse med f. eks. kr. 2500.00 i forsikringsbidrag vil medføre, at en rekke forbund måtte gå til en ganske betydelig kontingentforhøielse.

Komitéen finner derfor ikke på det nuværende tidspunkt å kunne anbefale en sådan ordning, selv om denne prinsipielt kunde være den riktige.

For imidlertid å komme til mere ensartede bestemmelser innen de forskjellige forbund, vil komitéen anbefale at kongressen vedtar en henstilling til forbundene om å vedta likelydende bestemmelser for utbetaling av forsikrings- og begravellesbidrag etter nedenstående regler:

For medlemmer med 1 års medlemsskap,

52 betalte ordinære merker	kr.	100.00
For 2 års medlemsskap 104 merker	«	200.00
« 3 « —«— 156 —	«	300.00
« 4 « —«— 208 —	«	400.00
« 5 « —«— 260 —	«	500.00
« 6 « —«— 312 —	«	600.00
« 7 « —«— 364 —	«	700.00
For 8 års medlemsskap 416 merker	kr.	800.00
« 9 « —«— 468 —	«	900.00
« 10 « —«— 520 —	«	1000.00

Ved medlems ektefelles død begrenses begravellesbidraget til maksimum kr. 200.00.

For de 5 forbunds vedkommende, som har høiere maksimumsbidrag enn ovenfor foreslått, henstiller kongressen at de i fall de ikke finner å kunne gå med på nogen nedsettelse av ydelsen, til nye medlemmer, ikke ytterligere forøker disse og dermed vanskeliggjør opnåelsen av mest mulig ensartede bestemmelser.

O. Sporpind. O. Hindahl. H. L. Børsum.»

Sekretariatet innstillet:

Saken er behandlet av sekretariatet som tiltrer komitéens innstilling og anbefaler kongressen å vedta samme.

H. L. Børsum: Det forelå to forslag i saken, nemlig fra Kommuneforbundet og Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund. Det første om at Landsorganisasjonen overtar denne virksomhet og fra det annet forbund om at forbundene sørger for at det blir mest mulig ensartethet. For å komme frem til et resultat er komitéen blitt enig om at kongressen vedtar en henstilling til forbundene om å vedta likelydende bestemmelser for utbetaling av forsikrings- og begravellesbidrag etter de regler som inneholdes i tilleggsdagsordenen. Slik som forholdene nu ligger forskjellig an for de forskjellige forbund har komitéen ikke funnet å kunne foreslå noget annet. Jeg vil derfor anbefale at denne henstilling til forbundene nu blir vedtatt.

Votering: Sekretariatets innstilling blev *enstemmig* vedtatt.

Arbeidervern.

Næste punkt var *arbeidervern*. Herom forelå følgende:

«Den av centralstyret og sekretariatet nedsatte arbeidervernkomité har inngående drøftet formene for realisering av den beslutning som blev fattet på partiets landsmøte om dannelsen av arbeidervern.

Komitéen er av den opfatning at arbeiderorganisasjonene må være

ytterst varsomme med sitt arbeide på dette område, således at det ikke med nogen som helst rett skal kunne hevdes at det er arbeiderne som fremprovoserer uroligheter i landet. På den annen side vil det kunne være skjebnesvangert for arbeiderklassen og dens organisasjonsfrihet hvis der blir utvist en forsiktighet som kan tydes som engstelse og ulykkelighet og som gir våre hjemlige lappomenn tro på at det kan lykkes for dem efter mønster fra Italia, Finland og andre land å begynne å ødelegge arbeideravisene, brende arbeidernes forsamlingslokaler, hindre arbeiderne i å komme sammen til møter o. s. v.

I den tid som kommer vil arbeiderklassen efter all sannsynlighet bli alene om å forsvare organisasjonsfriheten, trykke- og talefriheten og demokratiet i Norge. Det er derfor nødvendig, som partilandsmøtet har besluttet, at arbeiderklassen også forbereder sig på å avverte ethvert ulovlig voldelig angrep som truer deres virksomhet og uavhengighet.

Arbeidervernkomitéen vil derfor foreslå for partiet og Landsorganisasjonen:

1. At der på de steder hvor forholdene gjør det mulig og nødvendig organiseres ordensvern som skal ha til oppgave å fungere under arbeiderorganisasjonenes møter, stevner, demonstrasjoner og andre lignende foranstaltninger.
2. Gjennem komitéer valgte av de lokale faglige og politiske organisasjoner foretas en registrering av de arbeidere som er villige til å delta i et arbeidervern. Arbeidervernet skal være en nødvergeorganisasjon som skal tre i funksjon i det øieblikk det er nødvendig for å beskytte arbeiderklassen og dens interesser ved
  - a) å forsvare de norske arbeidere og arbeiderorganisasjoner mot ethvert ulovlig voldelig angrep som truer deres virksomhet og uavhengighet,
  - b) å beskytte arbeiderorganisasjonenes eiendommer (Folkets Hus, avistrykkerier, kooperative forretninger o. l.),
  - c) å forhindre fascistisk anslag og statskup.

Centralstyret og sekretariatet treffer beslutning om når de registrerte medlemmer skal innkalles og organiseres som arbeidervern.»

Denne komitéinnstilling blev behandlet i den mellom Det norske Arbeiderparti og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon bestående samarbeidskomité, som tiltrådte arbeidervernkomitéens innstilling.

Sekretariatet innstillet:

Sekretariatet som senere har behandlet saken har likeledes tiltrådt innsillingen og anbefaler kongressen å vedta beslutning i overensstemmelse hermed.

Ordstyteren (Torp): Det var min mening å innlede for denne sak. Men på grunn av den langt fremskredne tid blir det ikke adgang dertil. Jeg vil derfor innskrenke mig til å anbefale at innstillingen blir vedtatt.

Halvor Sørum: Jeg har mange innvendinger mot forslaget. Det er et arbeidervern for demokratiet, intet annet. Det peker ikke på noget

positivt om at dette skal være en kampgarde. Jeg vil derfor stemme imot innstillingen.

Strek blev satt og 2 minutters taletid.

Richard Hansen: Jeg kan være enig i forslaget, men jeg vil be dere kalle det Arbeidernes ordensvern. Det er en riktigere betegnelse.

Ordstyteren: Det skal bli optatt i felleskomitéen.

Votering: Sekretariatets innstilling blev vedtatt mot 11 stemmer.

Andragender.

Fra *Norsk Matros- og Fyrbøterunion* forelå andragende om ettergivelse av et lån stort kr. 25 000.00

Andragendet blev enstemmig innvilget.

Fra *Norges Barber- og Frisørsvenners Forbund* forelå andragende om ettergivelse av ekstrakontingent ca. kr. 600.00.

Andragendet blev innvilget.

Fra *Norsk Sangerforbund* forelå følgende henvendelse til kongressens representanter:

Norsk Sangerforbund tillater sig herved å rette en anmodning til representantene ved Landsorganisasjonens kongress i Oslo 1931 om å være oss behjelpelig med å få dette oprop gjort bekjent rundt om i deres distrikter. På det sist avholdte landsmøte i Sangerforbundet blev det vedtatt at det skulde igangsettes en agitasjon for tilslutning til forbundet, idet vi vet at det for tiden eksisterer en rekke sangkor som enten står alene, eller er tilsluttet de borgerlige samorganisasjoner, uvitende om at de organiserte arbeidere allerede har sitt eget gamle gode sangerbund som alle arbeidere bør tilhøre.

Efter hvert som Det norske Arbeiderparti og fagorganisasjonen blir sterkere og sterkere, må man spesialisere sig om opgavene innenfor hovedorganisasjonene, om det er av social eller kulturell art.

Sangerbevegelsen er en kulturbevegelse av rang, som enhver klassebevisst arbeider skulde slutte op om, og man burde være med og arbeide denne fremover til gagn og glede både for sig selv og de øvrige kamerater.

Vi henstiller derfor til fag- og partiorganisasjonenes medlemmer om å tilslutte sig sangforeningene på sine hjersteder, og virke for at disse foreninger igjen tilslutter sig Norsk Sangerforbund (Arbeidernes Sangerforbund), idet arbeiderklassen under alle forhold bør slutte op om sine egne organisasjoner.

I 1911 begynte forbundet å utgi sitt eget sangerorgan «Tonens Makt» som av medlemmene omfattes med den største interesse. Bladet er vel nærmest et meddelelsesblad mellom korene, men bringer også en rekke lærerike artikler om sangerlivet ute og hjemme. Likesom musikkutvalget medlemmer, og da formannen, hr. Bjarne Gjerstrøm, i særdeleshet, skriver om korelitteraturen til veiledning for korene når de skal velge sitt repertoar.

For å få best mulig utvalg av kamp- og arbeidere sanger har forbundet avholdt konkurranse som har fått stor tilslutning, så forbundet idag har en rekke korelitteratur som er dets eiendom og som kun kan disponeres av kor tilknyttet Norsk Sangerforbund.

Forbundet har avholdt 7 landssangerstevner. De 2 siste bør nevnes, nemlig i Oslo 1928, hvor det deltok 36 kor med tilsammen 1 500 sangere. Og stevnet i Trondheim sommeren 1930, hvor det deltok ca. 800 sangere fra alle kanter av landet. Disse to ualmindelige vellykkede stevner kan stå som en måler for, hvor høit Norsk Sangerforbund står i kulturell henseende. Den anerkjennelse både fra offisielt og privat hold som blev sangerne til del oppe i Trondheim gleder og styrker sangerne i deres videre arbeide mot høiere mål.

Som det fremgår av denne beretning er Norsk Sangerforbund bygget på Det norske Arbeiderparti og fagorganisasjonen. Tilslutningen har vært jevn og sikker så forbundet idag teller ca. 50 kor med ca. 1 650 sangere. Av disse er 10 damekor.

Sangerkamerat og partifelle! Kom og vær med oss i dette arbeide hver på sitt sted. Ingen annen ting kan lyse op i den grå hverdag som nettop sangen. Bring den inn over alt hvor du kan, og glem ikke å arbeide for tilslutning til vårt sangerforbund.

Med sangerhilsen
for Norsk Sangerforbunds forretningsutvalg
Thor Wold,
p. t. formann.
Sandakerveien 29, Oslo.

Inger Kristiansen.

Enstemmig bevilget kongressen 1000 kroner til Norsk Sangerforbund.

Et andragende fra *Arbeidernes Avholdsforbund* om bidrag besluttet oversendt sekretariatet.

Den revolusjonære fagopposisjon og konflikten i «Arbeidet».

Redaksjonskomitéen foreslo:

Kongressen henleder oppmerksomheten på at fagkongressen i 1925 vedtok følgende beslutning:

«Ingen særorganisasjon, celler, grupper eller aksjonsutvalg må dannes, som har til hensikt å sette ut av funksjon de regulært oprettede og valgte instanser innen fagorganisasjonen eller fremme formål som ligger ved siden av fagorganisasjonen.»

Representantskapsmøtet i november 1929 vedtok følgende:

- «1. Representantskapet understreker kongressens beslutninger i 1925, og innskjerper at det er alle tillitsmenns og medlemmers plikt å holde sig organisasjonsmessige beslutninger etterrettelig og bekjempe beslutninger og taktikk som vil være organisasjonsopløsende.
2. Representantskapet fordømmer på det skarpeste Norges Kommunistiske Partis organisasjonsfiendtlige og organisasjonsopløsende virksomhet innen fagorganisasjonen og partiets og dets medlemmers systematiske brudd på kongressens beslutninger, og henleder forbundenes spesielle oppmerksomhet herpå.

3. Distriktsorganisasjoner som ikke følger fagkongressen og andre organisasjonsmessige beslutninger, kan ikke anerkjennes.»

På grunn av en rekke foreteelser i den senere tid vil kongressen ytterligere understreke disse beslutninger som direktiv for samtlige organisasjoner og medlemmer tilhørende Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

Kongressen godkjenner de beslutninger som er fattet og de disposisjoner som er foretatt fra Landsorganisasjonens og forbundenes side i anledning den faglige konflikt i dagbladet «Arbeidet», Bergen.

Om situasjonen skulde gjøre det nødvendig, kan sekretariatet og forbundene forelegge de underavdelinger og enkelte medlemmer som støtter den organisasjonsfiendtlige og organisasjonsoppløsende opptreden i Bergen, en lojalitetserklæring til vedtagelse som forutsetning for fortsatt medlemsskap innen fagorganisasjonen.

Kongressen retter en inntrengende henstilling til de uttrådte medlemmer i Bergen, om på ny å ordne sitt forhold og sitt medlemsskap til organisasjonen. Særlig under henvisning til den alvorlige faglige situasjon som arbeiderklassen står foran, er det en bydende nødvendighet at rekkene sluttet fast og ubrytelig, således at arbeiderklassen ikke bare kan slå kapitalmaktens angrep tilbake, men også gjøre nye fremstøt og nye landevinninger.

Halvor Sørum optok følgende forslag fra *Bygningsarbeidernes Forening i Hamar og Omegn*.

Herved oversendes følgende forslag til Arbeidernes faglige Landsorganisasjons kongress 1931, som er vedtatt i vår forening.

Ad Landsorganisasjonens forbindelse med D. N. A.

1. Landsorganisasjonens organisatoriske og politiske samarbeide med Det norske Arbeiderparti avbrytes.
2. Kongressen nedsetter en komité bestående av representanter for alle retninger innen Landsorganisasjonen til å granske Landsorganisasjonens økonomiske disposisjoner, særlig støtten til Det norske Arbeiderparti. Komitéen gis adgang til alle regnskaper og annet materiale som er nødvendig for dens arbeide. Komiteens innstillinger og forslag tilstilles samtlige Landsorganisasjonens medlemmer.

Stillingen til eksklusjonspolitikken:

1. Forfølgelsen mot de revolusjonære medlemmer av Landsorganisasjonen —innstilles.
2. Samtlige medlemmer av Landsorganisasjonen, som enten er ekskludert eller under forfølgelse på politisk grunnlag, git full oppreisning.

William Borgersen foreslo at man straks gikk til votering uten debatt.

Forslaget blev *vedtatt* med stort flertall.

Redaksjonskomitéens forslag blev derefter vedtatt mot nogen få stemmer.

Forslag fra Gundersen m. fl.

Redaksjonskomitéen foreslo:

«Kongressen slutter sig til forslaget og oversender det til sekretariatet til videre behandling.»

Redaksjonskomitéens forslag blev vedtatt.

Forslag fra Skiensfjordens faglige Samorganisasjon.

Redaksjonskomitéen foreslo:

«Saken er behandlet og avgjort i og med kongressens vedtak under dagsordenens punkt 4.

Redaksjonskomitéens forslag blev vedtatt.

Efter henstilling fra L. K. A. B.s Lokomotivmannsforening besluttet kongressen i anledning *enmannsbetjeningen* på lokomotiver å vedta følgende uttalelse, som var foreslått av redaksjonskomitéen:

«Arbeidernes faglige Landsorganisasjons 13 ordinære kongress slutter sig fullt og helt til den fra Norsk Lokomotivmannsforbund, Norsk Jernbaneforbund og Narvik bystyre til Arbeidsdepartementet innsendte protest i anledning den av Luosavåra-Kiirunavåra Aktiebolag bebudede enmannsbetjening av de elektriske skiftelokomotiver ved selskapets skifteområde i Narvik.»

Hilsningstelegram til Russland.

Fra redaksjonskomitéen forelå følgende:

«Det har innen redaksjonskomitéen vært delte meninger om hvorvidt der skulde sendes telegram til en enkelt utenlandsk organisasjon, da dette kunde mistydes. For å undgå strid herom på kongressen vil komitéen foreslå at der sendes følgende telegram til den russiske landsorganisasjon:

«Arbeidernes faglige Landsorganisasjons 13. ordinære kongress sender sin hilsen og meddeler at vår organisasjon står fast med hensyn til arbeidet for nasjonal og internasjonal enhet i fagorganisasjonen.»

Wm. Lund-Olsen optok sitt tidligere fremsatte og refererte forslag til telegram.

Ved *voteringen* blev redaksjonskomitéens forslag vedtatt mot nogen få stemmer.

Ordstyreren foreslo at sekretariatet godkjente siste møtes protokoll. Dette forslag blev vedtatt.

Avslutning.

Ordstyreren (Torp): Hermed er kongressens dagsorden ferdigbehandlet.

Knud V. Jensen, Danmark: Vi utlendinger skylder ennu engang å takke for gjestfriheten. Den takk vi begynte med da kongressen blev åpnet kan nu enn mer understrekes efter disse dagers samvær. Vi har med interesse fulgt forhandlingene og vi medtar de beste inntrykk. Debatten og de beslutninger som er tatt har gitt oss et godt inntrykk av den norske fagbevegelse. Det har vært sagt at man har forhold her

som man vanskelig kan forstå. Men vi har også mange slike i Sverige, Danmark og Finland. Vi har også av en av de beslutninger som er fattet under denne kongress fått inntrykk av at dere er på riktig vei. Her i landet og hos oss står fagorganisasjonen overfor store kamper. I Finland er kampen permanent. Det gjelder om solidarisk samarbeide. Jeg vil uttale håpet om et ytterligere forsterket og utvidet samarbeide, skandinavisk og internasjonalt. En hjertelig takk til alle på vegne av de utenlandske gjester. (Bifall.)

Magnus Nilssen: Kongressdeltagere! Andre offentlige gjøremål som partiet har satt mig til har medført at jeg ikke har kunnet være til stede under kongressen i den utstrekning jeg hadde ønsket. At kongressen har vart i dager er ikke merkelig. Det er nemlig *arbeidernes storting* som har vært samlet. Og jeg er forvisset om at de beslutninger som er fattet vil ha sin betydning for den norske arbeiderklasse. For mig som representant for D. N. A. har det dessuten vært en glede å se kongressens bevilgning. Det understreker kraftigere enn alt annet at det er fagorganisasjonens mening å utdype samarbeidet mellom Landsorganisasjonen og D. N. A. Med takk for samværet vil jeg be hver enkelt representant å være med på fortsatt å styrke og utdype samarbeidet mellom fagorganisasjonen og partiet. (Bifall.)

Carl Söderström: På Arbeidernes Idrettsforbunds vegne vil jeg takke for den bevilgning som er gitt og den solidaritet som ligger deri. Konsekvensen herav er at vi idrettsmenn mer enn hittil slutter op om arbeidet for fagorganisasjonen. Jeg vil henstille til representantene å være med og støtte op om vårt organisasjonsarbeide og sørge for at der rundt omkring blir nedsatt samarbeidskomitéer. En takk for samværet. (Bifall.)

Oscar Torp: På dirigentenes vegne vil jeg takke for all overbærenhet. Det har imidlertid vært oss en lett sak å arbeide med denne kongress. Atter igjen takk. (Bifall.)

Landsorganisasjonens formann *Halvard Olsen* inntok nu plassen og uttalte: Kamerater! Først vil jeg få lov til å takke våre utenlandske gjester, representantene for den finske, svenske og danske Landsorganisasjon. Jeg vil be dem om å ta med kongressens hilsen til de medlemmer de representerer. Visstnok er det så at vi i Skandinavia ikke har organisasjonsmessig samarbeide oss imellem, men vi har allikevel hatt samarbeide fra den første tid organisasjonen blev dannet. Og jeg håper dette vil fortsette og utdypes. Jeg takker også de gjester vi har hatt fra partiet, Ungdomsfylkingen og Idrettsforbundet, takker for deres tilstedeværelse og det samarbeide vi har hatt oss imellem. Jeg håper at dette gode samarbeide må fortsette. Ordfører Indrebø har meddelt at han på grunn av sykdom har vært forhindret fra å delta i kongressen og han sender den sin hilsen. Jeg vil enn videre takke de funksjonærer vi har hatt ved kongressen. Vi har hatt en stor dagsorden, mange saker, men det har vært hurtig og greit avviklet. Til slutt vil jeg få lov å takke på Teigens, Volans og egne vegne for den tillit som er vist oss ved å velge oss til Landsorganisasjonens tillitsmenn. Jeg har lyst til å si nu når vi står foran avslutningen at jeg hadde under alvorlig overveielse å si nei takk til å overta det ansvarsfulle

arbeide, som det er å være Landsorganisasjonens formann. Det er den vanskeligste situasjon vi står overfor enn nogensinne tidligere i fagorganisasjonens historie. Men jeg ser i den kampens ånd og vilje som her har kommet til uttrykk det beste bevis for at man *vil* noget. Da er det lett å gå på en slik situasjon, når fellesskapet er til stede. Da skal vi nok klare å stå sammen eller stupe. Det er et slagord som sier at hvad det gjelder om er: *å ha vilje til makt*. Det er en maktfaktor i sig selv. Men har vi ikke viljen til organisasjon, som er den som skal skaffe oss makten, så går det ikke. Å styrke organisasjonen er det første bud. Klassekampen i våre dager er ingen dans på roser. Det er ingen vandring efter en asfaltert gate. Det er ulendt og kronglete og det kan ofte bli nødvendig å ta en rast på veien. Vi har imidlertid en tung bør å bære på. Derfor synes det for enkelte at det går for smått. Det er bra å ha dem som vil en hurtigere fremmarsj. Men først og fremst gjelder det: Pass på takten; den er mer enn halve makten. Det er dette vi må ha for øie — alltid — selv om det går smått og ofte i sik-sak. Og vi må se nødvendigheten av fellessamarbeidet mellom den faglige og politiske bevegelse. For dette samarbeide, for denne solidaritet vil jeg at vi skal reise oss og utbringe et leve for solidariteten.

Kongressens representanter reiser sig og taktfast og kraftig runger hurraene gjennom salen. Efter et vers av «Internasjonalen» erklærer derpå *formannen* Landsorganisasjonens 13. ordinære kongress for avsluttet. Klokkeren var 15.45.

Kongressens beslutninger.

Det norske Arbeiderparti og kontingenten.

1. Sekretariatet bemyndiges til snarest mulig å avvikle de garantiforpliktelser for Det norske Arbeiderparti og «Arbeiderbladet» i Arbeidernes Landsbank — stort kr. 578 000.00.

2. Den nuværende kontingent til Folkets Hus' fond opheves og anvendes som tilskudd til Det norske Arbeiderpartis presse, opplysnings- og skolevirksomhet.

3. Kontingenten til Landsorganisasjonen fastsettes til 75 øre pr. måned for heltbetalende og 35 øre for halvtbetalende medlemmer.

4. Lovene redigeres i overensstemmelse hermed.

Rasjonaliseringen.

Kongressen sluttet sig til de av representantskapet i 1929 vedtatte retningslinjer for fagorganisasjonen, overensstemmende med sekretariatets innstilling.

Arbeidsløshetstrygden.

Den store og permanente arbeidsløshet gjør spørsmålet om en arbeidsledighetstrygd aktuell.

Det av venstre regjeringen fremlagte utkast til lov om arbeidsledighetstrygd er dog ikke brukbart, dels på grunn av trygdens begrensede omfang, dels fordi det legger for store byrder ved trygdeordningen på lønnsinntakerne og særlig fordi det er venstres forutsetning at loven, om den vedtas, dog ikke skal settes i kraft. Derved får loven ingen praktisk betydning i den nuværende arbeidsledighetssituasjon, eller for den nærmeste fremtid.

Kongressen uttaler, at en lov om arbeidsledighetstrygd må fremmes på det grunnlag, at byrdene ved trygden fordeles på stat, kommune og arbeidsgivere, og under den bestemte forutsetning, at trygden ikke bare vedtas som lov, men at loven også blir satt i kraft, så trygdeordningen kan få praktisk betydning under den nuværende krise.

Kongressen oppfordrer sekretariatet til i samarbeide med Det norske Arbeiderparti å virke for at denne sak fremmes og løses overensstemmende med kongressens forutsetning. —

Tariffsituasjonen og den faglige taktikk.

«De innkomne forslag tar i det vesentlige sikte på den nuværende arbeidsløshetssituasjon, og reiser kravene om forkortelse av arbeidstiden og hevelse av arbeidernes lønns- og levestandard.

Kongressen uttaler sin tilslutning til at Landsorganisasjonen og forbundene under de forestående tariffrevisjoner i størst mulig utstrekning bringer i forgrunnen kravet om forkortelse av arbeidstiden til maksimum 42 timer pr. uke.

Videre må overtidsarbeidet begrenses til det minst mulige, og hvor det ikke lar sig helt avskaffe søke å få det erstattet ved fritid på dagtid.

Kravet om forlengelse av ferien må også fremmes.

Overfor Arbeidsgiverforeningens krav om lønnsreduksjoner og ytterligere forringelse av arbeidernes levestandard må Landsorganisasjonen og forbundene i overensstemmelse med den samlede opfatning innenfor fagorganisasjonens medlemsmasser reise den mest energiske motstand. Krav må fremmes om forbedring av lønnsstandarden, således at arbeidernes kjøpekraft kan styrkes og derved omsetnings- og produksjonslivet holdes mest mulig oppe.

Kongressen fastslår, at når det gjelder de aktuelle tariffrevisjoner til våren er det best mulige samarbeide mellom organisasjonens medlemmer og ledelsen nødvendig, både når det gjelder å utforme de krav som skal reises og den taktikk som skal anvendes i de spesielle situasjoner, for å opnå det heldigste resultat for arbeiderklassen.

Kongressen påpeker at i de forskjellige forbunds tariffes finnes en rekke almindelige bestemmelser som det i de senere år ikke har vært mulig å få frem til realitetsbehandling og forbedret i arbeidernes interesse. Likeså finnes det en rekke bestemmelser som kan sies å være uklare og gir anledning til adskillige tvister og rettssaker.

Kongressen er enig i tanken om at der søkes optatt fellesforhandlinger med Arbeidsgiverforeningen for om mulig å nå frem til en større ensartethet og orden i disse forhold, overensstemmende med medlemmenes og forbundenes interesser. Et eventuelt resultat av disse forhandlinger forelegges de interesserte forbund og Landsorganisasjonens representantskap.»

Narvik og enmannskjøringen.

Arbeidernes faglige Landsorganisasjons 13. ordinære kongress slutter sig fullt og helt til den for Norsk Lokomotivmannsforbund, Norsk Jernbaneforbund og Narvik bystyre til Arbeidsdepartementet innsendte protest i anledning den av Luosavåre—Kiirunavåra Aktiebolag bebudede enmannsbetjening av de elektriske skiftelokomotiver ved selskapets skifteområde i Narvik.

Bemanningen og sjøfolkene.

På grunn av den store arbeidsløshet blandt sjøens arbeidere vil kongressen understreke nødvendigheten av en bedre bemanning og gjennomførelse av en forkortelse av arbeidstiden. Norsk Matros- og Fyrbøterunions forslag til bemanning fremsatt for Stortinget 1929 må snarest opphøies til lov.

Internasjonale spørsmål.

1. I erkjennelsen av at internasjonal faglig samling på klassekampens grunn er en bydende nødvendighet, bemyndiges sekretariatet til å støtte det arbeide som i kongressperioden måtte optass for å hitføre en slik samling.

2. Hvis en slik samling kommer i stand, kan spørsmålet om vår tilslutning til den faglige internasjonale avgjøres ved uravstemning.

3. Sekretariatet oppfordres til fortsatt å virke for det best mulige samarbeide mellom de nordiske landsorganisasjoner, med særlig sikte på et fast samarbeide under større konfliktsituasjoner og til behandling av viktige spørsmål, som f. eks. kampen for arbeidstids- og ferispørsmålet, og stillingen til produksjonsbegrensning m. v.

4. Kongressen godkjenner representantskapets beslutning om at den forrige kongress' forutsetninger for inngåelse av en gjensidighetsavtale med den russiske Landsorganisasjon ikke har vært eller er til stede. —

Sjøfolkene og Genf.

Kongressen samtykket i at sjøfolkene får delta i Genf. —

Arbeidsbyrået.

— Kongressen anmodet sekretariatet om å utarbeide en redegjørelse for Arbeidsbyråets oppbygning og virksomhet, spesielt med hensyn til forholdet mellom den norske arbeiderlovgivning og Arbeidsbyråets vedtak. Redegjørelsen oversendes til alle fagforeninger. —

Kooperasjonen.

Kongressen uttaler at den anser kooperasjonen som et viktig ledd i den samlede arbeiderbevegelse, innenfor hvilken solidaritet og samarbeide må settes i høisætet.

Kongressen gir derfor sin prinsipielle tilslutning til sekretariatets oppfatning og bestrebelser for å få knyttet et fast samarbeide mellom hovedorganisasjonene på det faglige, politiske og kooperative område, med oprettholdelse av hver hovedorganisasjons fulle suverenitet og uavhengighet.

Kongressen oppfordrer allé tilsluttede avdelinger og medlemmer å drive et planmessig arbeide for kooperasjonens fremgang og vekst og for etablering av et praktisk og saklig samarbeide med den øvrige arbeiderbevegelse. —

Herunder tiltrådte kongressen forslaget til overenskomst mellom Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Norges kooperative Landsforening om grunnlag for ordning av de tvister mellom fagorganisasjonen og kooperative virksomheter og om samarbeide om saker av felles interesse for A. F. L. og N. K. L.

Arbeidervernlovgivningen.

Kongressen tiltrer sekretariatets fremstilling av 14 oktober 1930 til Socialdepartementet angående utkast til ny arbeidervernlov, og uttaler:

Den rivende utvikling innen industrien med en sterkt forsert rasjonalisering, som stiller større og større krav til arbeidernes aktpågivenhet og arbeidsprestasjon, nødvendiggjør en omfattende revisjon av vårt lands arbeidervernlovgivning.

Den revisjon av loven som fant sted i 1915, var på langt nær så omfattende som den burde ha vært, og det var under lovens behandling forutsetningen at den snarest skulde optas til en mer gjennomgripende revisjon.

I den anledning blev det i august 1916 opnevnt en kommisjon som skulde fremlegge forslag til en ny arbeidervernlov. Etter at komitéen hadde fremlagt sin innstilling i 1922 og 1923 er det fra statsmaktens side intet foretatt for å oppfylle de uttalte forutsetninger ved lovens behandling.

I den samme tid, og særlig etter krigen, er det i de fleste industriland vedtatt lover til vern om arbeidskraften som på vesentlige områder inneholder strengere bestemmelser til vern om arbeiderne enn vår nuværende lov.

Kongressen må derfor kreve at det blir gjort fortgang med saken, så loven kan bli behandlet snarest mulig.

Revisjonen må ta sikte på å oppfylle lovens hensikt i større utstrekning enn

tilfelle er nu, og enhver forringelse i den nuværende lov som er antydnet i departementets utkast, må kongressen nedlegge en bestemt protest mot.

Videre må det i den nye lov gis arbeiderne og deres organisasjoner større innflytelse ved lovens tillempling, således må enhver dispensasjon fra lovens bestemmelser gjøres betinget av at spørsmålet er forelagt arbeiderne på forhånd. Likeledes må arbeiderne få større innflytelse i tilsynets organer.

Om *arbeidstiden* henvises til beslutningen under punktet om rasjonaliseringen. —

Herunder vedtokes videre enstemmig et forslag angående *unge arbeidere og lærlinger*, sålydende:

I.

Kongressen henstiller til de forbund som har kontroll over inntagelsen av arbeidere, at de ikke motsetter sig inntagelsen av unge arbeidere som tidligere ikke har hatt anledning til å bli medlemmer av fagorganisasjonen.

II.

Ved alle tariffrevisjoner må forbundene arbeide for å få vedtatt bestemmelser som kan beskytte lærlinger og unge arbeidere når det gjelder arbeidstid, ferier og lønninger. Herunder må man være opmerksom på følgende krav:

Læretidens begrensning til et for hvert fag bestemt minimum som fastsettes under fagorganisasjonens kontroll. Dog må som regel alle læregutter avlegge svenneprøve etter læretidens utløp.

Lærlinger må ikke anvendes til annet arbeide enn det fagutdannelsen krever.

Det bør optas arbeide for å få de individuelle lærlingekontrakter erstattet med kollektive lærlingekontrakter opprettet gjennom fagorganisasjonen.

Den tid som medgår til lærlingenes skoleutdanning må bli å medregne i den ordinære arbeidstid og forbud mot medlemsskap i fagorganisasjonen må ikke medtas i læreguttkontraktene.

Strengere kontroll med at arbeiderbeskyttelsesloven blir overholdt for ungdom og barn.

III.

I forbindelse med revisjonen av arbeiderbeskyttelsesloven må sekretariatet i samarbeide med Det norske Arbeiderparti arbeide for å få med lovbestemmelser om:

- a) Ferie for unge arbeidere.
- b) Fratrekk i læretiden for praktisk og teoretisk skoleutdanning.
- c) Aftenskoleundervisningen medregnet i arbeidstiden.

IV.

Det optas arbeide for å få endret håndverkslovens bestemmelser om lærlingers utdanning, bl. a. med sikte på å få de individuelle lærlingekontrakter ophevet og erstattet av kollektive lærlingavtaler gjennom fagorganisasjonen.

Organisasjonsformene.

1. Kongressbeslutningen av 1923 angående organisasjonsformene står ved makt.

Under henvisning hertil og til sekretariatets innstilling angående organisasjonsformene understreker kongressen nødvendigheten av at sekretariatet og forbundene optar et aktivt arbeide for å realisere beslutningen om industriorganisasjoner.

2. Etter innstilling av valgkomitéen velger kongressen en *tvistenevnd* på 7 medlemmer med 3 varamenn.

Denne nevnd behandler de tvistespørsmål som melder sig, grensetvister, tvister om overføring av medlemmer eller grupper, tvister om retten til arbeide m. v.

Ved behandling av de enkelte tvister fratrer de medlemmer av nevnden som kan sies å være inhabile, f. eks. ved å være medlemmer av et forbund hvis saker behandles.

Nevnden innkaller de interesserte parter til forhandling om de reiste spørsmål og innhenter for øvrig alle opplysninger som er nødvendige.

Hvis enighet ikke opnåes ved forhandling, skal nevndens innstilling forelegges sekretariatet, som treffer avgjørelse i saken.

Finner sekretariatet at det ikke vil treffe avgjørelse i en sak, kan sekretariatet for anledningen opnevne en voldgiftsrett på 5 medlemmer, som får sig saken forelagt til avgjørelse.

Kongressen uttaler at sekretariatets eller en voldgiftsretts avgjørelse må lojalt respekteres og befulges av alle tilsluttede organisasjoner.

I tilfelle hvor avgjørelse av sekretariatet eller en voldgiftsrett kan bevirke at spørsmålet om et forbunds utmeldelse av Landsorganisasjonen kan bli reist, skal vedkommende forbund ha adgang til å appellere avgjørelsen til representantskapet.

3. Kongressen konstaterer med tilfredshet at det er optatt arbeide for å fremme sammenslutning av Norsk Bygningsarbeiderforbund og Norsk Murerforbund.

For ytterligere å fremme sammenslutningen av forbund i henhold til kongressbeslutningen av 1923, pålegger kongressen sekretariatet og tvistenevnden å sørge for, at det blir optatt forhandlinger mellom de interesserte forbund.

Særlig vil kongressen peke på den store klassemessige betydning av om det innen store og viktige industrier som f. eks. bygningsindustrien, jernindustrien og innenfor statstjenestemennenes område, ved praktiske forhandlinger mellom partene kunde lykkes å føre disse nærmere sammen og legge til rette grunnlaget for en enhetsorganisasjon. De forhandlinger som er nødvendige og som kan komme i stand, ledes av sekretariatet.

Rapport over forhandlingene forelegges representantskapet og de forbundsmedlemmer som er direkte interessert.

4. Som retningslinjer for tvistenevnden vedtar kongressen:

A. Nevnden søker klarest mulig å trekke op skillelinjene mellom de enkelte forbunds virkeområde.

B. Nevnden og sekretariatet skal påse at intet enkelt forbund oppretter overenskomst med arbeidsgivere som omfatter arbeidere i grenseområdene og hvor det allerede er opprettet overenskomst for arbeidere innen samme beskjeftigelse, med mindre det annet forbund på forhånd er gjort bekjent hermed.

De interesserte forbund og sekretariatet må være enig i tariffkrav som skal reises. Avtaler må ikke slutes som kan skade andre organisasjoners lønnsbevegelser.

C. Hvor det gjelder tvist om retten til arbeide må den praksis befulges, at de organiserte arbeidere som av et arbeidskontor i henhold til dettes regler blir anvist arbeide, har rett til å ta dette arbeide, uansett medlemsskap i dette eller hint forbund, når arbeidsforholdet på arbeidsplassen organisasjonsmessig sett er i orden og de før opprettede overenskomster i de forskjellige fag eller industrier

ikke forringes, og når medlemmene følger bestemmelsene i Landsorganisasjonens lover angående overflytning av medlemsskapet.

5. Kongressen beslutter at de innsendte og optatte forslag i organisasjons-spørsmålet oversendes en *organisasjonskomité* på 9 medlemmer, hvorav minst 3 utenbys, som efter innstilling av valgkomitéen velges av kongressen.

Komitéen utreder de prinsipielle og praktiske sider vedrørende organisasjonsproblemen som i de senere år er blitt reist.

Komitéens utredning med sekretariatets innstilling omsendes i god tid til avdelingene og forelegges neste kongress.

Norsk Transportarbeiderforbunds forslag — optatt av Forbord.

Kongressen gir sin tilslutning til Norsk Transportarbeiderforbunds forslag med den begrensning som ligger i kongressbeslutningen av 1923 og at Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund er blitt tilsluttet Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

Skole- og studievirksomheten.

1. Kongressen godkjenner at Felleskomitéen for arbeidernes opplysningsvirksomhet blev opprettet.
2. Kongressen gir sin tilslutning til at det snarest mulig opprettes en arbeidernes opplysningsorganisasjon her i landet.
3. Denne organisasjon bør bestå av Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, fagforbund tilsluttet A. F. L., Det norske Arbeiderparti, Arbeidernes Ungdomsfylking og Den kooperative Landsforening.
4. Felleskomitéen for arbeidernes opplysningsvirksomhet supplert med 2 representanter fra Den kooperative Landsforening bemyndiges til å utarbeide lovutkast for opplysningsorganisasjonen. Det er forutsetningen at utgiftene tilveiebringes ved en fast, mindre kontingent, eller ved bevilgninger fra de tilsluttede organisasjoner.
5. Sekretariatet gis bemyndigelse til på Landsorganisasjonens vegne å vedta organisasjonens lover og fra hvilket tidspunkt Landsorganisasjonen bør tilsluttes samme.
6. Kongressen oppfordrer de organisasjoner som er nevnt i punkt 3 til å medvirke til at en arbeidernes opplysningsorganisasjon snarest mulig blir opprettet.

Arbeideridretten.

1. Fagkongressen oppfordrer alle fagorganiserte arbeidere til aktivt å støtte arbeideridrettsbevegelsen. Kongressen vil på det innstendigste oppfordre alle fagorganiserte idrettsmenn som står tilsluttet Norges Landsforbund for Idrett å bryte med den borgerlige idrettsbevegelse og slutte op om Arbeidernes Idrettsforbund.

2. Kongressen gir sekretariatet i oppdrag sammen med den felleskomité som er nedsatt av Arbeiderpartiet, Landsorganisasjonen og Arbeidernes Idrettsforbund, å opta et landsomfattende opplysnings- og agitasjonsarbeide for å støtte arbeidernes idrettsbevegelse.

3. Det bevilges Arbeidernes Idrettsforbund et årlig bidrag i kongresperioden på kr. 15 000.00. Av denne bevilgning utbetales det til den sekretær som Arbeidernes Idrettsforbunds landsmøte velger og som skal utføre agitasjons-, opplysnings- og organisasjonsarbeide inntil kr. 100.00 pr. uke. —

De arbeiderfiendtlige lover.

1. Sekretariatet fortsetter i samarbeide med Det norske Arbeiderpartis centralstyre og stortingsgruppe arbeidet for å få ophevet straffelovens § 222 II. Forslag herom fremsettes for Odelstinget i år.

2. Ethvert forsøk fra arbeidsgivernes og fra de borgerlige partier på å innføre nye arbeiderfiendtlige lover må i samarbeide med Det norske Arbeiderparti bekjempes på det kraftigste. Sekretariatet i samråd med forbundene bemyndiges til å foreta de nødvendige skritt.

3. Sekretariatet gis i oppdrag å fortsette sitt opplysningsarbeide sammen med Det norske Arbeiderparti om de arbeiderfiendtlige lover. —

Arbeidervern.

1. At der på de steder hvor forholdene gjør det mulig og nødvendig organiseres ordensvern som skal ha til opgave å fungere under arbeiderorganisasjonenes møter, stevner, demonstrasjoner og andre lignende foranstaltninger.
2. Gjennem komitéer valgte av de lokale faglige og politiske organisasjoner foretas en registrering av de arbeidere som er villige til å delta i et arbeidervern. Arbeidervernet skal være en nødvergeorganisasjon som skal tre i funksjon i det øieblikk det er nødvendig for å beskytte arbeiderklassen og dens interesser ved
  - a) å forsvare de norske arbeidere og arbeiderorganisasjoner mot ethvert ulovlig voldelig angrep som truer deres virksomhet og uavhengighet,
  - b) å beskytte arbeiderorganisasjonenes eiendommer (Folkets Hus, avistrykkerier, kooperative forretninger o. l.),
  - c) å forhindre fascistiske anslag og statskup.

Centralstyret og sekretariatet treffer beslutning om når de registrerte medlemmer skal innkalles og organiseres som arbeidervern.

Revisjons- og regnskapsordningen innen fagorganisasjonen.

Revisjonen i Landsorganisasjonen og forbundene utføres efter en av representantskapet ansatt sakkyndig revisor. Som revisorens nærmeste overordnede velges av kongressen et revisjonsutvalg på 3 medlemmer med varamenn. Formannen i utvalget velges første gang av representantskapet, senere av kongressen, ved særskilt valg.

Revisjonen skal gjennomgå regnskaper, kassa- og verdipapirer, kritisk og tallmessig efter en av revisjonsutvalget utarbeidet instruks. Denne instruks skal forelegges førstkommande representantskapsmøte til godkjennelse.

Revisjon av samtlige regnskaper skal foretas kontinuerlig, dog minst hver måned. Kontroll av kassabeholdninger og verdipapirer skal foretas til ubestemte tider, dog minst 6 ganger i året.

Enhver verdikontroll og revisjonsantegnelse innføres i en autorisert revisjonsprotokoll for hvert forbund, som skal forelegges revisjonsutvalget, sekretariatet og det forbundsstyre som antegnelsen vedkommer.

Desisjon av Landsorganisasjonens regnskaper foretas av kongressen. Forbundenes regnskaper desideres av landsmøtene. For forbundenes vedkommende avgis en foreløbig desisjon for hvert år av hovedstyrene og i Landsorganisasjonen av representantskapet. Samtlige regnskaper skal være undertegnet av den ansatte revisor og revisjonsutvalgets formann. Revisor og revisjonsutvalgets formann plikter å være til stede på de møter, hvor desisjon foregår.

Revisjonsutvalgets oppgave er å overvåke at revisjonen arbeider i overensstemmelse med instruks og forutsetninger og plikter selv å følge revisjonens gang. Revisjonsutvalget ansetter også den nødvendige assistanse for revisjonen. Revisoren som ansettes av kongressen, kan kun avskjediges av denne. Dog kan han suspenderes av sekretariatet etter innstilling av revisjonsutvalget. Suspensjonen med utførlig begrunnelse forelegges første representantskapsmøte og kongress, hvortil revisor innkalles.

I sådanne og andre tilfelle hvor revisor fratrer, ansettes ny revisor av revisjonsutvalget. Denne ansettelse forelegges første representantskapsmøte til godkjenning. —

Sekretariatets forslag om protokoll- og desisjonskomité blev vedtatt.

Forsikringskassene.

Innstillingen som blev vedtatt, konkluderte med:

For imidlertid å komme til mere ensartede bestemmelser innen de forskjellige forbund, vil komitéen anbefale at kongressen vedtar en henstilling til forbundene om å vedta likelydende bestemmelser for utbetaling av forsikrings- og begravelsesbidrag etter nedenstående regler:

52 betalte ordinære merker kr. 100.00. For 2 års medlemskap, 104 merker, kr. 200.00. For 3 års medlemskap, 156 merker, kr. 300.00. For 4 års medlemskap, 208 merker, kr. 400.00. For 5 års medlemskap, 260 merker, kr. 500.00. For 6 års medlemskap, 312 merker, kr. 600.00. For 7 års medlemskap, 364 merker, kr. 700.00. For 8 års medlemskap, 416 merker, kr. 800.00. For 9 års medlemskap, 468 merker, kr. 900.00. For 10 års medlemskap, 520 merker, kr. 1 000.00.

Ved medlems ektefelles død begrenses begravelsesbidraget til maksimum kr. 200.00.

For de 5 forbunds vedkommende, som har høiere maksimumsbidrag enn ovenfor foreslått, henstiller kongressen at de i fall de ikke finner å kunne gå med på nogen nedsettelse av ydelsen, til nye medlemmer ikke ytterligere forøker disse og dermed vanskeliggjør opnåelsen av mest mulig ensartede bestemmelser.

Utteksling av unge arbeidere.

Kongressen henstiller til forbundene å sette sig i forbindelse med sine utenlandske broderorganisasjoner om å få i stand avtaler om utveksling av unge arbeidere i ensartede fag og virksomheter, for derved å gi dem muligheter for øket utdanning og erfaring.

Sekretariatet pålegges å gjøre henvendelse til myndighetene om sådan endring i innvandringsbestemmelsene at det åpnes adgang til gjensidig utveksling av arbeidere for et begrenset tidsrum. —

Ungdomsarbeidet innen fagorganisasjonen.

Forslaget om reisesekretær i Møre blev ikke tiltrådt. Derimot bemyndiget kongressen det kommende sekretariat å undersøke og forelegge for representantskaps spørsmålet om ansettelse av en fast sekretær for Nord-Norge.

Hvad ungdomsarbeidet innen fagbevegelsen angår bemyndiget kongressen sekretariatet å opnevne en komité som får i oppdrag å organisere ungdomsarbeidet og agitasjonen. Komitéen må også ta sig av den arbeidsløse ungdoms organisasjonsforhold. —

